

Soós Tibor

Microsoft PowerShell 2.0

rendszergazdáknak – elmélet és
gyakorlat

```
PS C:\> Get-Book | Where-Object {$_.Title -match "PowerShell 2"}
```

Microsoft Magyarország
2010

© 2010, Soós Tibor, a könyv egyes részei az 1. kiadásból Szerényi László munkái

Második, a PowerShell 2.0-ra átdolgozott kiadás.

Minden jog fenntartva!

A könyv vagy annak bármely része, valamint a benne szereplő példák a szerzővel kötött megállapodás nélkül nem használhatók fel üzleti és oktatási tevékenység során, különös tekintettel **tanfolyami felhasználásra!**

Tanfolyami célra a szerző két kötetre bontott, vízjel nélküli példányt biztosít, gyakorló feladatokkal és megoldásokkal együtt.

A szerző a könyv írása során törekedett arra, hogy a leírt tartalom a lehető legpontosabb és naprakész legyen. Ennek ellenére előfordulhatnak hibák, vagy bizonyos információk elavulttá válhattak.

A könyvben leírt programkódokat mindenki saját felelősségére alkalmazhatja. Javasoljuk, hogy ezeket ne éles környezetben próbálják ki. A felhasználásából fakadó esetleges károkért sem a szerzők, sem a kiadó nem vonható felelősségre.

Az oldalakon előforduló márká- valamint kereskedelmi védjegyek bejegyzőjük tulajdonában állnak.

Zsófinak, aki elviselte, hogy sok-sok éjszakán át dolgoztam ezen a könyvön,

és

Édesapámnak, aki megismertetett a számítógépek világával.

Tartalomjegyzék

1. Elmélet.....	9
1.1 Előszó a 2. kiadáshoz	9
1.2 Kezdetek	11
1.2.1 A PowerShell telepítése	11
1.2.2 Indítsuk el a PowerShellt!	11
1.2.3 Hello World!.....	15
1.2.4 DOS parancsok végrehajtása.....	16
1.2.5 Gyorsbillentyűk, beállítások	16
1.2.6 A TAB-billentyű.....	19
1.2.7 Promptok, beviteli sor	20
1.2.8 Parancstörténet	21
1.2.9 A PowerShell, mint számológép	23
1.2.10 A konzol törlése.....	23
1.2.11 Kis-nagybetű.....	23
1.2.12 A grafikus PowerShell felület – Integrated Scripting Environment	24
1.3 Alapfogalmak	27
1.3.1 Architektúra	27
1.3.2 Command és cmdlet	29
1.3.3 Segítség! (Get-Help)	30
1.3.4 A grafikus help.....	32
1.3.5 Cmdletek paraméterezése	33
1.3.6 Ki-mit-tud (Get-Member)	35
1.3.7 Alias, becenév, álnév	37
1.3.8 PSDrive, PSPProvider.....	39
1.3.8.1 Meghajtók létrehozása és törlése (New-PSDrive, Remove-PSDrive)	41
1.3.9 Változók, konstansok	43
1.3.10 Idézőjelezés, escape használat.....	47
1.3.11 Sortörés, többsoros kifejezések	49
1.3.12 Kifejezés- és parancsfeldolgozás	50
1.3.13 Utasítások lezárása.....	52
1.3.14 Csővezeték, futószalag (Pipeline).....	52
1.3.15 Kimenet (Output)	55
1.3.16 Jávahagyás kezelése, óvatos végrehajtás	57
1.3.17 Egyszerű formázás.....	59
1.3.18 HTML output	64
1.4 Típusok	66
1.4.1 Típusok, típuskezelés	66
1.4.2 Számtípusok	69
1.4.3 Tömbök	69
1.4.3.1 Egyszerű tömbök	70
1.4.3.2 Többdimenziós tömbök.....	78
1.4.3.3 Típusos tömbök	79
1.4.3.4 Generic adattípus – paraméterezhető típusos tömb	79
1.4.4 Szótárak (hashtáblák) és szótártömbök	80
1.4.4.1 A szótár általános adattípusa	86
1.4.5 Dátumok ([datetime], Get-Date, Set-Date).....	86
1.4.6 Időtartam számítás (New-TimeSpan).....	89
1.4.7 Automatikus típuskonverzió	90
1.4.8 Típuskonverzió	91
1.4.9 .NET típusok, statikus tagok	93

1.4.10 A .NET osztályok felderítése	95
1.4.11 PowerShell objektumok vizsgálata (Format-Custom)	98
1.4.12 Objektumok testre szabása, kiegészítése	99
1.4.13 Osztályok (típusok) testre szabása	103
1.4.14 PSBase, PSAdapted, PSExtended, PSObject nézetek	105
1.4.15 Új típusok létrehozása (Add-Type)	110
1.4.16 Formázás testre szabása (Export-FormatData, Get-FormatData, Update-FormatData)	114
1.4.17 Objektumok mentése, visszatöltése	118
1.5 Operátorok	120
1.5.1 Aritmetikai operátorok	120
1.5.1.1 Összeadás	120
1.5.1.2 Többszörözés	122
1.5.1.3 Osztás, maradékos osztás	123
1.5.2 Értékadás	124
1.5.3 Összehasonlító operátorok	126
1.5.4 Tartalmaz (-contains, -notcontains, -ccontains, -cnotcontains)	128
1.5.5 Dzsóker-minták (-like)	128
1.5.6 Regex (-match, -replace)	130
1.5.6.1 Van-e benne vagy nincs?	131
1.5.6.2 További karakterosztályok	133
1.5.6.3 Van benne, de mi?	135
1.5.6.4 A mohó regex	135
1.5.6.5 Escape a Regex-ben	136
1.5.6.6 Tudjuk, hogy mi, de hol van?	137
1.5.6.7 Tekintsünk előre és hátra a mintában	140
1.5.6.8 A mintám visszaköszön	142
1.5.6.9 Változatok a keresésre	143
1.5.6.10 Tudjuk, hogy mi, de hányszor?	145
1.5.6.11 Regexre cmdlettel (Select-String)	148
1.5.6.12 Csere	149
1.5.7 Logikai és bitsintű operátorok	150
1.5.8 Típusvizsgálat, típuskonverzió (-is, -isnot, -as)	152
1.5.9 Egytagú operátorok (+, -, ++, --, [típus])	153
1.5.10 Csoportosító operátorok	154
1.5.10.1 Gömbölyű zárójel: ()	154
1.5.10.2 Dolláros gömbölyű zárójel: \$()	155
1.5.10.3 Kukacos gömbölyű zárójel: @()	156
1.5.10.4 Kapcsos zárójel: {} (bajusz)	156
1.5.10.5 Dolláros kapcsos zárójel: \${ }	157
1.5.10.6 Szögletes zárójel: []	158
1.5.11 Tömbelem-operátor: „„”	158
1.5.12 Tartomány-operátor: „..”	158
1.5.13 Tulajdonság, metódus és statikus metódus operátora: „.”, „::”	159
1.5.14 Végrehajtás	160
1.5.15 Formázó operátor	161
1.5.16 Átirányítás: „>”, „>>”	163
1.5.17 Az összefűzés és szétdarabolás operátora (-join, -split, -csplit)	164
1.6 Vezérlő utasítások	167
1.6.1 IF/ELSEIF/ELSE	167
1.6.2 WHILE, DO-WHILE	167
1.6.3 FOR	168
1.6.4 FOREACH	168
1.6.4.1 \$foreach változó	169
1.6.5 ForEach-Object cmdlet	170
1.6.6 Where-Object cmdlet	172
1.6.7 Címkék, törés (Break), folytatás (Continue)	172

1.6.8 SWITCH.....	174
1.6.8.1 –wildcard	176
1.6.8.2 –regex.....	176
1.6.8.3 A \$switch változó	177
1.7 Függvények	178
1.7.1 Az első függvényem	178
1.7.2 Paraméterek.....	178
1.7.2.1 Paraméterinicializálás.....	179
1.7.2.2 Típusos paraméterek.....	180
1.7.2.3 Hibajelzés	181
1.7.2.4 Változó számú paraméter	182
1.7.2.5 Hivatkozás paraméterekre	182
1.7.2.6 Paraméterátadás változó szétpasszírozásával (splat operátor)	183
1.7.2.7 Kapcsoló paraméter ([switch])	184
1.7.2.8 Paraméter-definíció a függvénytörzsben (param)	185
1.7.2.9 Paraméterek, változók ellenőrzése (validálás)	186
1.7.3 Függvény a parancsfeldolgozás előnyeinek kihasználására	188
1.7.4 Változók láthatósága (scope)	189
1.7.4.1 Privát, privát, privát.....	192
1.7.5 Függvények láthatósága, „dotsourcing”	193
1.7.6 Referenciális hivatkozás paraméterekre ([ref]).....	195
1.7.7 Kilépés a függvényből (return)	196
1.7.8 Pipe kezelése, filter	197
1.7.9 Szkriptblokkok	200
1.7.9.1 Anonim függvények.....	200
1.7.10 Függvények törlése, módosítása	201
1.7.11 Gyári függvények.....	204
1.8 Szkriptek	206
1.8.1 Szkriptek engedélyezése és indítása	206
1.8.2 Változók kiszippantása a szkriptekből (dot sourcing)	210
1.8.3 Paraméterek átvétele és a szkript által visszaadott érték.....	211
1.8.4 Szkriptek írása a gyakorlatban	213
1.8.4.1 PowerGUI Script Editor.....	213
1.8.4.2 Megjegyzések, kommentezés (#, <# #>)	214
1.8.5 Adatbekérés (Read-Host)	215
1.8.6 Szkriptek digitális aláírása	216
1.8.7 Végrehajtási preferencia.....	221
1.9 Fontosabb cmdletek	223
1.9.1 Véletlen szám generálás és annál sokkal több (Get-Random)	223
1.9.2 Csővezeték feldolgozása (Foreach-Object) – újra	224
1.9.3 A csővezeték elágaztatása (Tee-Object).....	226
1.9.4 Csoportosítás (Group-Object)	226
1.9.5 Objektumok átalakítása (Select-Object)	229
1.9.6 Rendezés (Sort-Object)	234
1.9.7 Még egyszer formázás (Format-Table, Format-Wide)	235
1.9.8 Kimenet megjelenítése grafikus rácsban (Out-GridView).....	237
1.9.9 Gyűjtemények összehasonlítása (Compare-Object)	239
1.9.10 Különböző objektumok (Get-Unique)	241
1.9.11 Számlálás (Measure-Object)	242
1.9.12 Nyomtatás (Out-Printer)	243
1.9.13 Kiírás fájlba (Out-File, Export-)	243
1.9.14 Egyéni objektumok létrehozása CSV adatokból (ConvertFrom-CSV)	247
1.9.15 Táblázatok kezelése (Import-Csv, ConvertFrom-Csv, ConvertTo-Csv)	248
1.9.16 Átalakítás szöveggé (Out-String)	249
1.9.17 Lista-tulajdonságok módosítása (Update-List).....	250

1.9.18 Kimenet törlése (Out-Null).....	252
1.10 Futtatás háttérben	253
1.11 Távoli futtatás	258
1.12 Összefoglaló: PowerShell programozási stílus	263
2. Gyakorlat.....	265
2.1 PowerShell környezet.....	265
2.1.1 Szriptkönyvtárak, futtatási információk (\$myinvocation).....	265
2.1.1.1 A \$MyInvocation felhasználása parancssor-elemzésre	269
2.1.2 Automatikus változók	270
2.1.2.1 Paraméterezés vizsgálata (\$PSBoundParameters)	272
2.1.2.2 Preferencia-változók	274
2.1.2.3 Lépjünk kapcsolatba a konzolablakkal (\$host).....	275
2.1.3 Környezeti változók (env:)	277
2.1.4 Prompt beállítása.....	279
2.1.5 Snapin-ek	279
2.1.6 Konzolfájl	282
2.1.7 Modulok.....	282
2.1.7.1 Modulok importálása és eltávolítása	283
2.1.7.2 Szriptmodulok	286
2.1.7.3 Moduljegyzék készítése (Module Manifest)	288
2.1.7.4 Jegyzékmodul (Manifest Module).....	291
2.1.7.5 Bináris és dinamikus modulok.....	292
2.1.8 Profilok.....	293
2.1.9 Örökössük meg munkánkat (start-transcript).....	293
2.1.10 Stopperoljuk a futási időt és várakozunk (measure-command, start-sleep, get-history)	294
2.1.11 Előrehaladás jelzése (write-progress).....	296
2.1.12 Levélküldés	297
2.2 Segédprogramok.....	298
2.2.1 PowerGUI, PowerGUI Script Editor.....	298
2.2.2 RegexBuddy	302
2.2.3 Reflector	303
2.2.4 PSPlus.....	304
2.3 Hibakezelés.....	306
2.3.1 Megszakító és nem megszakító hibák	306
2.3.2 Hibajelzés kiolvasása (\$error)	309
2.3.3 Hibakezelés globális paraméterei	311
2.3.4 Hibakezelés saját függvényeinkben (trap, try, catch, finally)	312
2.3.4.1 Több szintű csapda.....	317
2.3.4.2 Dobom és elkapom	319
2.3.4.3 Try, Catch, Finally	321
2.3.5 Nem megszakító hibák kezelése függvényeinkben.....	324
2.3.6 Hibakeresés.....	325
2.3.6.1 Státuszjelzés (write-verbose, write-debug)	326
2.3.6.2 Lépésenkénti végrehajtás és szigorú változókezelés (set-psdebug)	327
2.3.6.3 Ássunk még mélyebbre (Trace-Command)	330
2.3.6.4 Megszakítási pontok kezelése a konzolon	333
2.3.6.5 Megszakítási pontok kezelése a grafikus szerkesztőben	338
2.3.7 A PowerShell eseménynaplója.....	339
2.4 Fejlett függvények – script cmdletek.....	341
2.4.1 Az első fejlett függvényem.....	341
2.4.2 Paraméterek ellenőrzése	345
2.4.3 Csőelemek kezelése	347

2.4.4 Függvényeink óvatos végrehajtása (-WhatIf).....	349
2.4.5 Meglevő cmdletek kiegészítése, átalakítása	352
2.4.6 Dinamikus paraméterek.....	356
2.4.7 Súgó készítése	361
2.4.8 Szkriptek nemzetköziesítése	365
2.5 Fájelkezelés.....	370
2.5.1 Fájl és könyvtár létrehozása (new-item), ellenőrzése (test-path).....	370
2.5.2 További játékok az elérési utakkal	371
2.5.3 Rejtett fájlok.....	373
2.5.4 Szövegfájlok feldolgozása (Get-Content, Select-String).....	373
2.5.5 Sortörés kezelése szövegfájlokban	377
2.5.6 Fájl hozzáférési listája (get-acl, set-acl).....	378
2.5.6.1 Fájlok tulajdonosai	380
2.5.6.2 Öröklődés ellenőrzése, beállítása.....	381
2.5.7 Ideiglenes fájlok létrehozása	384
2.5.8 XML fájlok kezelése	385
2.5.9 Megosztások és webmappák elérése.....	386
2.6 Az Eseménynapló feldolgozása.....	388
2.6.1 Hagyományos eseménynaplók kezelése (Get-EventLog).....	388
2.6.2 Az új alkalmazás- és szolgáltatásnaplók kezelése (Get-WinEvent)	392
2.6.3 Távoli gépek eseménynaplóinak megtekintése	395
2.6.4 Eseménynaplóval kapcsolatos egyéb műveletek	396
2.7 Registry kezelése	399
2.7.1 Olvasás a registryből	399
2.7.2 Registry elemek létrehozása, módosítása.....	401
2.7.3 Registry elemek hozzáférési listájának kiolvasása	403
2.8 Tranzakciókezelés.....	404
2.9 Számítógépek és a hálózati kapcsolatok cmdletei	408
2.10 Helyreállítási pontok kezelése	411
2.11 WMI, processzek, rendszerszolgáltatások	413
2.11.1 WMI objektumok elérése PowerShell-ből	413
2.11.2 Folyamatok és rendszerszolgáltatások.....	419
2.11.2.1 Szolgáltatások Startup tulajdonsága	422
2.11.3 WMI objektumok metódusainak meghívása (Invoke-WMIMethod)	423
2.11.4 WMI objektumok tulajdonságainak módosítása, új objektumok létrehozása és eltávolítása (Set-WMIInstance, Remove-WMIObject).....	428
2.11.5 Fontosabb WMI osztályok.....	430
2.12 Teljesítmény-monitorozás (Get-Counter, Export-, Import-Counter)	433
2.13 Az ActiveDirectory modul	438
2.13.1 Szűrés AD objektumokra	442
2.13.2 Keresés egyéb paraméterei	447
2.13.3 Objektumok létrehozása	448
2.13.4 Objektumok módosítása	449
2.13.5 Az AD meghajtó.....	453
2.13.6 Információk az AD erdőről, tartományról, tartományvezérlőkről	459
2.13.7 Egyéb műveletek AD objektumokkal	461
2.13.8 A Management Gateway	462
2.14 Távoli futtatási környezet testre szabása	463
2.15 .NET Framework hasznos osztályai	472
2.15.1 Környezet ([environment]).....	472

2.15.2 Konzol ([console])	474
2.15.3 Böngészés	477
2.15.4 Felhasználói információk	478
2.15.5 DNS adatok lekérdezése	478
2.16 SQL adatelérés	480
2.16.1 Microsoft Access	480
2.16.2 Windows Search	485
2.17 COM objektumok kezelése	487
2.17.1 A Windows shell kezelése	487
2.17.2 WScript osztály használata	488
2.17.3 Alkalmazások kezelése	490
2.17.3.1 Internet Explorer	490
2.17.3.2 Microsoft Word	492
2.17.3.3 Microsoft Excel	493
2.17.4 Windows Update	495
2.18 Eseményvezérelt futtatás	497
2.18.1 EngineEvent kezelése	497
2.18.2 ObjectEvent kezelése	500
2.18.3 WMIEvent kezelése	504
3. Függelékek	510
3.1 OOP alapok	511
3.1.1 Osztály (típus)	511
3.1.2 Példány (objektum)	511
3.1.3 Példányosítás	511
3.1.4 Metódusok és változók	512
3.1.5 Példányváltozó, példánymetódus	512
3.1.6 Statikus változó, statikus metódus	512
3.1.7 Változók elrejtése	512
3.1.8 Overloaded metódusok	513
3.1.9 Öröklődés	513
3.2 Mi is az a .NET keretrendszer	514
3.2.1 Futtatókörnyezet (Common Language Runtime, CLR)	514
3.2.2 Class Library (osztálykönyvtár)	514
3.2.3 Programnyelvek	515
3.2.4 Programfordítás	515
3.2.5 Programfuttatás	515
3.2.6 Assembly (kódkészletek)	516
3.2.7 Érték- és referenciatípusok	516
3.3 A WMI áttekintése	517
3.3.1 A WMI felépítése	517
3.3.2 A WMI objektummodellje	519
3.3.3 Sémák	520
3.3.4 Névterek	520
3.3.5 A legfontosabb providerek	521
3.4 COM-objektumok	523
3.4.1 Típuskönyvtárak	523
3.5 Active Directory kezelése PowerShell 1.0-val	524
3.5.1 Mi is az ADSI?	524
3.5.2 ADSI providerek	524
3.5.3 Az ADSI gyorsítótár	525
3.5.4 Active Directory információk lekérdezése	525

3.5.5 Csatlakozás az Active Directory-hoz	526
3.5.6 AD objektumok létrehozása	528
3.5.7 AD objektumok tulajdonságainak kiolvasása, módosítása	528
3.5.7.1 Munka többértékű (multivalued) attribútumokkal	533
3.5.7.2 Speciális tulajdonságok kezelése	535
3.5.8 Jelszó megváltoztatása	535
3.5.9 Csoportok kezelése	536
3.5.10 Keresés az AD-ben	536
3.5.10.1 Keresés idő típusú adatokra	539
3.5.10.2 Keresés bitekre	541
3.5.11 Objektumok törlése	542
3.5.12 AD objektumok hozzáférési listájának kezelése	542
3.5.13 Összetett feladat ADSI műveletekkel	544
3.6 Hasznos linkek	547
3.6.1 PowerShell 1.0 linkek	547
3.6.2 PowerShell 2.0 linkek	549
4. Tárgymutató	555

1. Elmélet

1.1 Előszó a 2. kiadáshoz

A Windows PowerShellnek immár a 2.0 verziója érhető el. Sokan a Microsoft szoftvereit nem használják, amíg azok csak az 1.0-ás verziónál tartanak, megvárják valamelyik magasabb verziószámú változat megjelenését. Ez most a PowerShell esetében elkövetkezett, így már senki sem bújhat ki a továbbiakban a használata alól! ☺

Azok számára, akik még nem találkoztak vele, tisztázzuk, hogy mi is a PowerShell? A PowerShell a Microsoft automatizációs platformja, mellyel olyan feladatokat oldhatunk meg, amelyek ismétlődőek, vagy nagyszámú elemre kell egyszerre alkalmazni, vagy amelyek megoldására megfelelő egyéb eszköz nem áll rendelkezésre.

A PowerShelllel leginkább karakteres parancsablakban találkozhat(t)unk, de ez már egyre inkább a múlté, hiszen a 2.0-ás verzióban már kapunk egy grafikus szkriptszerkesztő-futtató környezetet is, másrészt egyéb gyártók is kínálnak már régebb óta ilyen kiegészítéseket, így ha valaki nem szereti a karakteres képernyőt, azok számára is van megoldás. De mindenképpen fontos szerintem a PowerShell megismerését azzal kezdeni, hogy ezt a karakteres-parancssoros környezetet derítsük fel, hiszen a filozófiájának nagyon sok vonatkozása ezen keresztül érthető meg.

A PowerShellt programozási környezetnek is felfoghatjuk, meg programozási nyelvnek is, hiszen minden eszköz rendelkezésünkre áll ahhoz, hogy akár komplett programokat is készítsünk. Ezek a programok interpretáltak, azaz futásidőben értelmezettek, így olyan felhasználási területeken használhatjuk, ahol nem a sebesség a fő szempont.

A PowerShellt én, mint oktató egy nagyon jó pedagógiai eszköznek is tekintem, hiszen segítségével nagyon gyorsan közel lehet vinni bárkihez, - aki egy picit is konyít és érdeklődik a számítógépekhez - a programozást, az objektum-orientáltságot, a .NET keretrendszert és a Windows belsejét. Ezért nagyon örülnék és szívesen segítséget is nyújtanék ahhoz, hogy a PowerShell bekerülhessen a közoktatásba.

Ha egy kicsit szabadabb, szubjektívebb megfogalmazást is megengednek, akkor hadd mondjam azt, hogy szerintem:

A Windows PowerShell egy univerzális segédprogram-építő platform, amely segít kitörni a grafikus eszközök korlátaai mögül.

Persze a PowerShell nagyon nagy tudású eszköz! Ahhoz, hogy ezt hatékonyan tudjuk használni, természetesen meg kell tanulni. Első lépés az elmélet megértése, megtanulása. Ebben a könyvben a PowerShell elméletének majdnem minden olyan porcikáját megpróbálom bemutatni egyszerű példákon keresztül, amelyre egy rendszergazdának, rendszerüzemeltetőnek szüksége lehet. A következő lépés a gyakorlás! Gyakorlás nélkül a PowerShellt nem lehet megtanulni! Én próbáltam, de nem sikerült! Amikor úgy éreztem néhány könyv elolvasása után, hogy értem, tudom, és neki kellett fogni egy konkrét feladat megoldásához, akkor döbbsentem rá, hogy nem is tudok semmit a PowerShellből. Azaz pusztán a könyv

olvasgatása, megtanulása ehhez nem elég. Ez a könyv nem gyakorló füzet, nem is akar az lenni. Gyakorlásra több lehetőséget tudok javasolni: az egyik eljönni hozzám tanfolyamra ☺, ahol sok önálló feladatot adok a tanulóknak, amelyek megoldását közösen megbeszéljük. A másik, hogy tervezek kialakítani egy „PowerShell felhasználók klubja” közösséget az interneten, ahol problémákat lehet felvetni, amelyekhez én, vagy más PowerShell felhasználók megpróbálnak megoldást adni. Ilyen megoldások megalkotásával, vagy ilyen megoldásokat elemzésével, továbbfejlesztésével lehet igazán gyakorolni, tanulni.

Engedjenek meg még pár szót a PowerShell különböző verzióiról. Az első és második verzió között az alapokat tekintve nagyon kevés a különbség. Talán ahhoz lehetne hasonlítani ezt, mint egy autó alapkivitele és extrákkal teletűzdelt változata közti különbség. Azaz amit megszokhattunk az alapkivitelben (forma, lóerő, főbb kezelőszervek) az mind ugyanott van, ugyanolyan a gazdagabb felszereltségűben is, de sok új kényelmi funkcióval találkozunk: automatikus, kéztónás légkondicionáló, négy kerék meghajtás, tolatóradar. Akik persze nem ismerték az első verziót, az „alapkivitel”, azok számára persze ezek a különbségek nem érzékelhetők, ők már a „tutiba” születtek bele. Ezzel csak azt akarom szemléltetni, hogy nagyon jó alapok lettek lerakva a PowerShell esetében, így az új verziók megjelenésével nem kell újra megtanulni mindent, az előző verzióban megtanult dolgok szinte 100%-ban hasznosulnak a következőben is.

És egy figyelmeztetés! A PowerShell megtanulása nem könnyű feladat. Nekem kb. egy évbe tellett, bízom benne, hogy ennek a könyvnek a birtokában a Tisztelt Olvasónak jóval kevesebb időbe telik majd, de azért ne gondolják, hogy egy hét elég erre! De ne csüggedjenek, vegyék a fáradságot visszalapozni a könyvben, újra és újra kipróbálni, az itteni példákat és azokat alakítgatni, fejlesztgetni! Megéri, mert ha tényleg készség szinten elsajátítják a „powershellezés” képességét, akkor rengeteg sikerélményhez lehet jutni egy-egy eleinte bonyolultnak tűnő feladat tömör, elegáns megoldása során.

Továbbra is szívesen fogadom a könyvvel kapcsolatos visszajelzéseket! Akár valami elgépelést, vagy nehezen érthető példát találnak, vagy javasolnának valamit, ami még illene egy ilyen jellegű könyvbe, kérem, írják meg! Szívesen elmegyek előadást, tanfolyamot tartani. A tanfolyam elvégzésével még inkább lerövidül az az idő, ami alatt valaki eljut arra a szintre, hogy gyakorlati feladatokat is könnyedén megoldhasson. Szívesen segédkezek akár konzultációs formában konkrét feladatok megoldásában is, ha hívnak.

Jó tanulást és sok sikerélményt!

Budapest, 2010. március 7.

Soós Tibor

soost@IQJB.hu

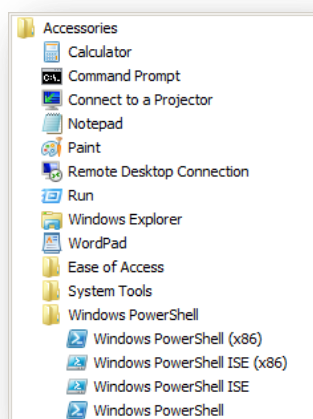
PowerShell MVP, MCT, MCITP...

1.2 Kezdetek

1.2.1 A PowerShell telepítése

A PowerShell 2.0 a Windows 7 és a Windows Server 2008 R2 része, de a Windows Management Framework¹ részeként telepíthető Windows XP SP3, Windows Server 2003 SP2 és ezeknél újabb operációs rendszerre. A telepítés előfeltétele a .NET Framework 2.0 megléte a gépen. Mind a PowerShell, mind a .NET Framework letölthető a Microsoft weboldaláról.

A PowerShellt a Start menü *All Programs/Accessories/Windows PowerShell* csoportjában található *Windows PowerShell* parancsikon segítségével, vagy közvetlenül a *powershell.exe* meghívásával indíthatjuk. A 64 bites Windows-okon két PowerShell ikonunk is lesz, egy 64 bites és egy 32 bites parancssori környezet indítására:

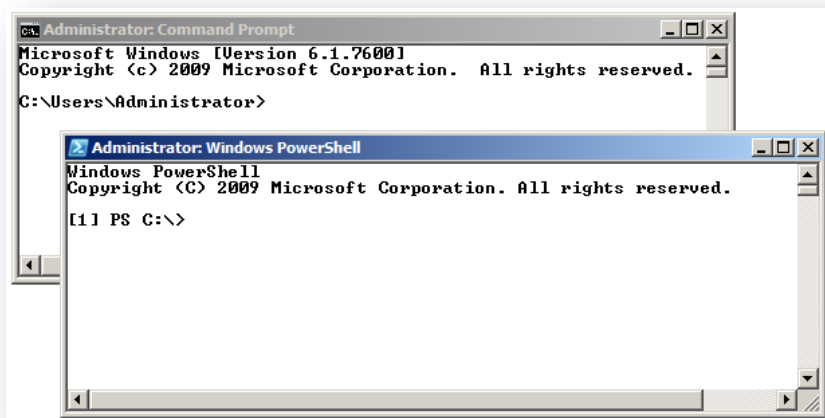
1. ábra PowerShell programcsoport ikonjai (64 bites)

Találhatunk itt még egy (esetleg kettő) PowerShell ISE parancsikont is, erről majd kicsit később.

1.2.2 Indítsuk el a PowerShellt!

A Windows PowerShell indítása után a régi, megszokott Parancssorhoz (cmd.exe) hasonló felület jelenik meg. Amint az alábbi ábrán is látható, kísérteties a hasonlóság, nem lesz itt baj, gondosan tartsuk magunktól távol a dokumentációt és próbálkozzunk bátran.

¹ Letölthető a <http://support.microsoft.com/default.aspx/kb/968929> helyről.

2. ábra, A cmd.exe és a PowerShell

Megjegyzés

A könyvben szereplő képernyőképek és kimásolt szkriptek többsége Windows Server 2008 R2 verzió születtek. Az esetleges nyomtatás festéktakarékossága okán az alaphelyzet szerinti sötétkép háttérkép előtti fehér betűket kicseréltem fehér háttérkép előtti fekete betűkre. Hogy könnyebben tudjak a példaszkríptek soraira hivatkozni az alaphelyzet szerinti

```
PS C:\Users\Administrator>
```

promptot lecseréltem

```
[sorszám] PS C:\
```

promptra. Így a könyvben szereplő képernyőképek és példaszkríptek formailag nem pont ugyanazt adják, mint ha Ön kipróbálja ezeket a saját gépén.

Kezdetnek próbáljuk ki tehát a megszokott parancsokat, vajon mit szól hozzájuk az új shell.

```
[1] PS C:\> dir
```

```
Directory: C:\
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2009.07.14.	5:20	PerfLogs
d-r--	2009.11.09.	21:23	Program Files
d-r--	2009.11.11.	22:22	Program Files (x86)
d-r--	2009.11.09.	21:15	Users
d----	2009.11.15.	12:35	Windows
-a---	2009.11.11.	0:32	458 users.txt

Amint látható, nem történt semmi meglepő, kaptunk egy mappa- és fájllistát, nagyjából a megszokott módon. Eddig rendben, a nehezen túl is vagyunk, ez is csak egy parancssor. Próbálkozzunk valami nehezebbel, írjuk be mondjuk a következőt:

```
[2] PS C:\> dir /s
```

```
Get-ChildItem : Cannot find path 'C:\s' because it does not exist.
At line:1 char:4
+ dir <<<< /s
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\s:String) [Get-ChildItem
    ], ItemNotFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.G
    etChildItemCommand
```

Hát ez már nem jött össze: szép piros hibaüzenet tájékoztat, hogy a C:\s mappa nem létezik. Ez így teljesen igaz is, de ki akart oda menni? (Egyébként teljesen korrekt a hibaüzenet, mivel ha mégis van ilyen mappa, akkor azt gond nélkül kilistázza, vagyis a / karakter a gyökérmappát jelenti.) Mi történik itt? Úgy látszik, mégis segítséget kell kérnünk, de vajon hogyan? Mondjuk, legyen a következő:

```
[3] PS C:\> help dir

NAME
    Get-ChildItem

SYNOPSIS
    Gets the items and child items in one or more specified locations.

SYNTAX
    Get-ChildItem [[-Path] <string[]>] [[-Filter] <string>] [-Exclude <string[]>] [-Force] [-Include <string[]>] [-Name] [-Recurse] [-UseTransaction] [<CommonParameters>]

    Get-ChildItem [-LiteralPath] <string[]> [[-Filter] <string>] [-Exclude <string[]>] [-Force] [-Include <string[]>] [-Name] [-Recurse] [-UseTransaction] [<CommonParameters>]

DESCRIPTION
    The Get-ChildItem cmdlet gets the items in one or more specified locations. If the item is a container, it gets the items inside the container
-- More --
```

Talán meglepő, de a help parancs működik. Talán még meglepőbb, a man parancs is működik! A válaszból viszont az derül ki, hogy a dir egyáltalán nem is létezik, a mappalistát valójában a Get-ChildItem nevű parancs produkálta az előbb. Kiderül az is, hogy hogyan kell őt az alkönyvtárakba leküldeni: -recurse, vagy egyszerűen: -r kapcsolóval:

```
[4] PS C:\> dir -r

Directory: C:\

Mode                LastWriteTime         Length Name
----                -
d-----          2009.07.14.         5:20          PerfLogs
d-r--          2009.11.09.        21:23          Program Files
d-r--          2009.11.11.        22:22          Program Files (x86)
d-r--          2009.11.09.        21:15          Users
d-----          2009.11.15.        12:35          Windows
-a---          2009.11.11.         0:32         458 users.txt
```

```
Directory: C:\PerfLogs
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2009.07.14.	4:35	Admin
...			

A `Get-ChildItem` leírását elolvasva joggal kérdezhetjük, hogy miért változott meg az égvilágon minden, ha egyszer ugyanazt a feladatot hajtja végre a `Get-ChildItem`, mint a jó öreg `dir` parancs. A válasz pedig egyszerűen az, hogy nem ugyanazt végzi el, nem ugyanúgy, és nem ugyanazzal az eredménnyel! A `Get-ChildItem` például nemcsak mappákból, hanem számos más adatforrásból is képes listát produkálni, így a regisztrációs adatbázisból, a tanúsítványtárból, stb. is, kimenete pedig korántsem az a lista, amit a képernyőn láttunk.

Ha kiadjuk az alábbi parancsot, szomorúan láthatjuk, hogy `help` parancs sem létezik, az ő igazi neve `Get-Help`.

```
[5] PS C:\> help help

NAME
    Get-Help

SYNOPSIS
    Displays information about Windows PowerShell commands and concepts.

SYNTAX
    Get-Help [-Full] [[-Name] <string>] [-Category <string[]>] [-Component
    <string[]>] [-Functionality <string[]>] [-Online] [-Path <string>] [-Ro
    le <string[]>] [<CommonParameters>]
    ...
```

Hogy tovább szaporítsuk a nem létező, de ennek ellenére jól működő parancsok számát, próbáljuk ki a `cd` parancsot, majd kérjük el az ő súgólapját is. Láthatjuk, hogy az igazi neve `Set-Location`, és természetesen nemcsak a fájlrendszerben, hanem a regisztrációs adatbázisban, tanúsítványtárban, stb. is remekül működik. Valójában a `cd`, és a többi nem létező, de működő parancs csupán egy alias², egy becenév, álnév a megfelelő PowerShell parancsra (lásd: `Get-Alias`), amelyek hivatalos neve `cmdlet` (ejtsd: kommandlet, magyarul parancsocska).

A következőkben felsorolunk a fenti parancsokkal kapcsolatos néhány egészen egyszerű példát, amelyek között részben a „régí” `cmd` parancsok megfelelőit, részben az új képességek demonstrációját találhatjuk.

➤ `dir *.txt /s`

```
PS C:\> Get-ChildItem -Include *.txt -Recurse
```

➤ A HKLM/Software ág kilistázása a registryből.

² A `help` és a `man` nem alias, hanem függvény, de ennek a mi szempontunkból most nincs jelentősége.

```
PS C:\> Get-ChildItem registry::HKLM/Software
```

- `dir *.exe`

```
PS C:\> Get-ChildItem * -i *.exe
```

- `cd q:`

```
PS C:\> Set-Location q:
```

- Jelenlegi pozíció elmentése³.

```
PS C:\> Push-Location
```

- Átállás a HKEY_CURRENT_USER ágra a registryben.

```
PS C:\> Set-Location HKCU:
```

- Visszaugrás egy korábbi elmentett pozícióra.

```
PS C:\> Pop-Location
```

- Átállás a tanúsítványtár „meghajtóra”.

```
PS C:\> Set-Location Cert:
```

Azért volt néhány elég furcsa külsejű parancs, igaz? Tanúsítványtár meghajtó!? Mi lesz még itt?

Kísérletezzünk tovább! Ha már ilyen szépen tudjuk használni a nem létező parancsokat, próbáljunk ki valami olyat, ami tényleg biztosan nem létezhet:

```
PS C:\> 1
1
```

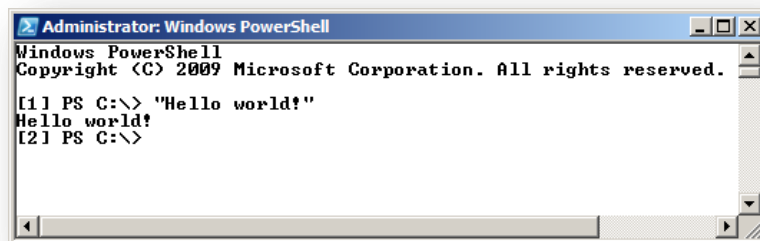
Semmi hibaüzenet, a PowerShell egyszerűen visszaírta a számot a konzolra.

A PowerShell ablakot bezárni az `Exit` parancssal lehet, de ez nem PowerShell parancs, nem is alias, a `help` sem ad semmi támpontot.

1.2.3 Hello World!

Az előzőekben a PowerShell saját parancsaival és DOS-os álnevekkel kísérleteztünk, most kezdjük el alkotni, saját programot írni! Bjarne Stroustrup óta, azt hiszem, minden programozással foglalkozó könyv azzal kezdődik, hogy olyan programot írunk, amelyik kiírja a képernyőre, hogy „Hello world!”. Nézzük meg, hogy ez hogyan megy PowerShellben:

³ Ahogyan a név sugallja, több pozíció is elmenthető egymás „tetejére”, vagyis egy verembe. A `Pop-Location` mindig a legfelül lévőre tér vissza, majd eldobja azt.

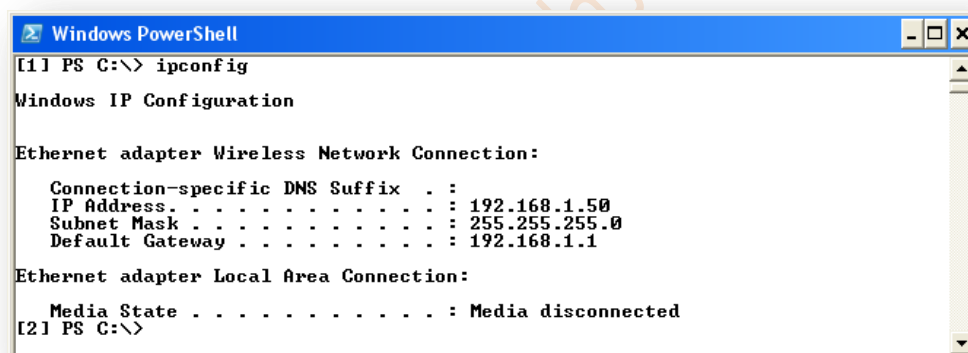

3. ábra Első PowerShell „programom”

Nagyon egyszerű, idézőjelek közt beírjuk a szöveget, Enter, és már ki is írta. Ennél egyszerűbben nem is lehetne ezt!

1.2.4 DOS parancsok végrehajtása

Láttuk, hogy a `Dir` parancs lefutott, de könnyű neki, hiszen a `Dir` egy PowerShell parancs álnéven. De vajon a többi DOS paraccsal mi történik? Azokkal is nyugodtan próbálkozzunk! Például próbáljuk ki az `IPConfig` parancsot:

4. ábra IPConfig a PowerShell ablakban

Ez is lefutott, az `ipconfig` ugyanúgy működik, mint a DOS ablakban. Ehhez hasonlóan a többi DOS parancsot is nyugodtan kipróbálhatjuk, azaz akár teljes egészében áttérhetünk a PowerShell környezetre használatára, akár a nem PowerShell parancsok futtatásával is. (Persze óvatosan, nem biztos hogy minden korábbi DOS-os batch fájlunk le fog futni.)

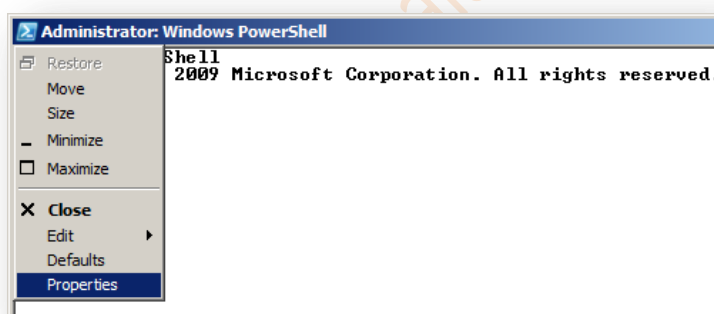
1.2.5 Gyorsbillentyűk, beállítások

Nagyan meggyorsítja munkánkat, ha ismerjük azokat a gyorsbillentyűket, amelyek elérhetőek a PowerShell ablakban:

TAB	Automatikus kiegészítés, további TAB további találatokat ad
Shift + TAB	Visszalép az előző találatra

F1	1 karakter a történet-tárból
F2	Beírt karakterig másol
F3 vagy ↑	Előző parancs a történet-tárból
F4	Kurzortól az adott karakterig töröl
F5 vagy ↓	Lépked vissza a történet-tárból
F6	hatástalan
F7	Történettárat megjeleníti
F8	Parancstörténet, de csak a már begépett szövegre illeszkedőket
F9	Bekéri a történettár adott elemének számát és futtatja
Jobbkattintás	Beillesztés
Egérrel kijelöl + Enter	Másolás
→	Karaktert lépked, üres sorban a parancstörténet-tárból hív elő karaktereket
←	Karaktert lépked
ESC	Törli az aktuális parancssort

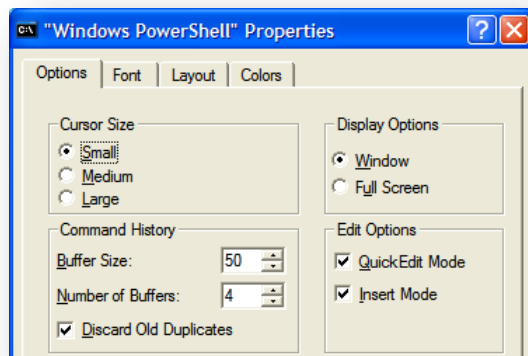
Tovább gyorsítja a munkánkat, ha a PowerShell ablak néhány beállítására is odafigyelünk. Ha jobb egérgombbal kattintunk az ablak bal felső sarkában levő PowerShell ikonra (), akkor a következő menü jelenik meg:

5. ábra A PowerShell ablak menüje

Itt minket a „*Properties*” menüpont érdekel, kattintsunk rá. A megjelenő párbeszédpanelben van néhány fontos, munkánkat segítő beállítási lehetőség:

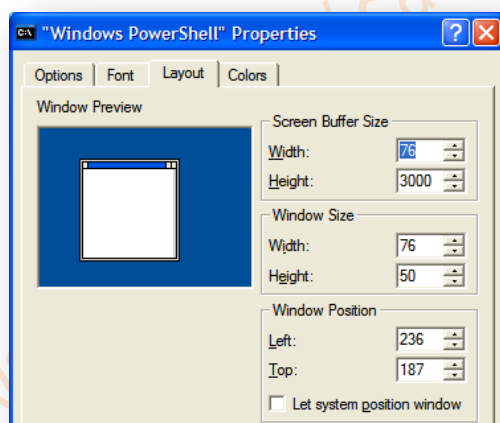
Az „*Options*” fülön a „*QuickEdit Mode*” fontos, hogy be legyen kapcsolva. Ennek birtokában tudjuk az egérrel kijelölni a konzolon megjelenő szövegeket és Enter leütésével a vágólapra helyezni. Szintén ez kell ahhoz, hogy a vágólapra valahonnan kimásolt szöveget a jobb egérgombbal beilleszthessük a kurzor pozíciójától kezdődően.

6. ábra Options fül

A „Font” fülön állíthatunk be az igényeinknek és szemünknek esetleg jobban megfelelő betűtípust és méretet.

A „Layout” fülön lehet optimálisabb ablakméretet beállítani. Ez főleg az ablak szélessége szempontjából fontos, mert majd látni fogjuk, hogy a PowerShell parancsok kimenete nagyon gyakran táblázat jellegű, és annak jobb, ha minél szélesebb ablakban tudjuk megjeleníteni.

7. ábra Az ablak méretének beállítása

Jelen könyvbe másolt konzoltartalmak miatt én az ablakméretemet levettem 79 karakterre, mert ez pont még megfelelő fontmérettel beilleszthető a könyv lapjaira, de igazi munkában, amikor jó nagy felbontású monitort használunk, akkor ezt érdemes akár 150 karakterre megnövelni.

Szintén praktikus, ha a látható ablak szélessége és a mögötte levő „Screen Buffer” szélessége egyforma, mert akkor nem lesz vízszintes gördítő sávunk, ami jó, ha nincs. Ezzel szemben a függőleges puffer-méret lehet jó nagy, hogy hosszabb listák is gond nélkül teljes terjedelmükkel kiférjenek, és függőleges gördítéssel megtekinthetők legyenek.

Az utolsó fül a színek beállítására való. Alaphelyzetben mélykék alapon fehér betűkkel nyílik meg a PowerShell ablak. Ha valaki könyvet ír, és a képernyőképek nyomtatásra kerülnek, akkor érdemes festékkímélés céljából inkább fehér alapon fekete betűket használni, ezt tettem én is.

Ha testre szabtuk az ablakot, akkor a párbeszédpanel bezáráskor rákérdez a felület, hogy ezeket a beállítások csak az adott ablakra vonatkozzanak, vagy legközelebb is viszont akarjuk látni a változtatásainkat, ha újra megnyitjuk a Start menüből a PowerShell ablakot. Érdekes ez utóbbi opcióval elmenteni változtatásainkat kipróbálás után.

1.2.6 A TAB-billentyű

Az egyik legtöbbet használt gyorsbillentyű a TAB-billentyű, amit érdemes kicsit részletesebben is tárgyalni, mivel ez rengeteg fölösleges gépeléstől mentheti meg a lustább (ez határozottan pozitív tulajdonság) szkriptelőket. A PowerShell TAB-billentyűje annyira sokrétűen használható, hogy akár olyan információforrásként is tekinthetünk rá, ami gyorsan, könnyen elérhető és mindig kéznél van.

A TAB használata nem igazi újdonság, nyilván sokan használták a *cmd.exe*-be épített változatát, de a PowerShellben számos új képességgel is találkozhatunk. Mi a teendő például, ha át akarunk váltani a *C:\Users* mappára? Természetesen begépelhetjük a teljes parancsot:

```
PS C:\> Set-Location "c:\Users"
```

Nem is olyan sok ez. Akinek mégis, az csak ennyit írjon:

```
PS C:\> Set-Location c:\U<tab>
```

Ha a *c:* meghajtó gyökerében nincs más 'u' betűvel kezdődő mappa, akkor készen is vagyunk, a shell kiegészítette a parancsot, még az idézőjeleket is begépelte helyettünk. Ha több mappa is kezdődik 'u'-val akkor sincs nagy baj, a TAB-billentyű szorgalmas nyomkodásával előbb-utóbb eljutunk a megfelelő eredményig. Még ez is túl sok? Próbálkozzunk tovább! A PowerShell nemcsak a mappa és fájlneveket, hanem a cmdletek nevét is kitalálja helyettünk:

```
PS C:\> Set-L<tab> c:\u<tab>
```

Mi történik vajon, ha csak ezt gépeljük be:

```
PS C:\> Set-<tab>
```

Bizony, a TAB-billentyű nyomkodásával végiglépünk az összes *Set-* parancson, így akkor is könnyen kiválaszthatjuk a megfelelőt, ha a pontos név éppen nem jut eszünkbe. A Shift+TAB-bal vissza tudunk lépni az előző találatra, ha túl gyorsan nyomkodva esetleg tovább léptünk, mint kellett volna.

Mi a helyzet a cmdletek paramétereivel? Gépeljük be a következőt:

```
PS C:\> Get-ChildItem -<tab>
```

Talán már nem is meglepő, hogy a lehetséges paraméterek listáján is végiglépkedhetünk, hogy a megfelelőt könnyebben kiválaszthassuk közülük.

A paraméterek megadásával kapcsolatban itt említünk meg egy másik lehetőséget is (bár nem kell hozzá TAB). Egyszerűen annyi a teendők, hogy egyáltalán nem adunk meg paramétert, mivel ebben az esetben a parancs indítása előtt a PowerShell szép sorban bekéri a kötelező paramétereket:

1. Elmélet

```
PS C:\> New-Alias

Supply values for the following parameters:
Name: ga
Value: Get-Alias
```

Hamarosan részletesen megismerkedünk a PowerShell változók rejtjelmeivel és az objektumok használatával, most csak egy kis előzetes következik a TAB-billentyű kapcsán. Ha a PowerShell munkamenetben saját változókat definiálunk, a TAB ezek nevének kiegészítésére is képes, amint az alábbi példán látható:

```
PS C:\> $ezegynagyonhosszunevuvaltozo = 1
PS C:\> $ez<tab>
```

Ügyes! És mi a helyzet a .NET vagy COM-objektumok tulajdonságaival és metódusaival? A TAB-billentyű ebben az esetben is készségesen segít:

```
PS C:\> $s = "helló"
PS C:\> $s.<tab>
PS C:\> $excel = new-object -comobject excel.application
PS C:\> $excel.<tab>
```

Aki még arra is kíváncsi, hogy ezt a sok okosságot mi végzi el helyettünk, adja ki a következő parancsot:

```
PS C:\> $function:tabexpansion
```

A képernyőn a PowerShell beépített `TabExpansion` nevű függvényének kódja jelenik meg; ez fut le a TAB-billentyű minden egyes leütésekor. A kód most még talán egy kicsit ijesztőnek tűnhet, de hamarosan mindenki folyékonyan fog olvasni PowerShellül. A kód azonban nemcsak olvasgatásra jó, meg is változtathatjuk azt, sőt akár egy teljesen új, saját függvényt is írhatunk a „gyári” darab helyett (a függvényekről később természetesen még lesz szó).

1.2.7 Promptok, beviteli sor

Látható, hogy a PowerShell is a parancssorok elején, amikor tőlünk vár valamilyen adatbevítelt, akkor egy kis jelző karaktersorozatot, un. promptot ír ki. Ez alaphelyzetben így néz ki:

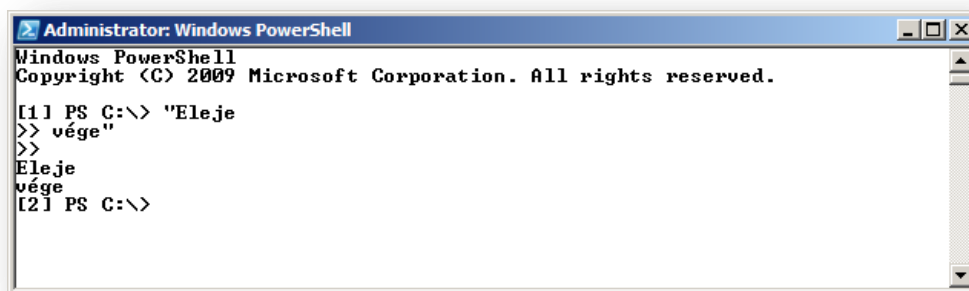
```
PS alaphelyzet szerinti könyvtár elérési útja>
```

Az „alaphelyzet szerinti könyvtár” nagy valószínűséggel a `Users\felhasználónév` könyvtárra mutat. Ez a prompt testre szabható. Itt ebben a könyvben sok helyen ilyen módosított prompt látható a példáimnál:

```
[1] PS C:\>
```

Ahogy korábban említettem, a PS elé biggyesztettem egy növekvő számot szögletes zárójelek között, hogy jobban tudjak hivatkozni az egyes sorokra a magyarázó szövegben.

A prompt többszintű, viszont csak 1 szint mélységig jelzi a >> jellel az alapszinttől eltérő mélységet, ennél mélyebb szintekre nincs külön speciális prompt:

8. ábra Többszintű prompt

Ha „érzi”, hogy kell még folytatódnia a sornak, mert idézőjel szerepel a sor elején, vagy valamilyen nyitó zárójel, akkor >> lesz a prompt. Ha már ki akarunk szállni a mélyebb szintű promptból, akkor azt egy üres sorban leütött Enterrel tehetjük meg.

Ha egy hosszabb sort inkább külön sorba szeretnénk tenni, a „visszafeleposztróf” (⌘ - AltGr 7) használatos:

9. ábra Sortörés Escape () karakter után

Ez az un. *Escape* karakter, ami hatástalanítja a következő speciális karakter (itt pl. az Enter) hatását. Amúgy nyugodtan folytatódhat a parancssorunk a következő sorban, ha túl hosszú.

Ha több utasítást szeretnénk egy sorba beírni, akkor a „;” karakterrel tudjuk azokat elválasztani.

```
[1] PS C:\> "Első utasítás"; 1+3; "Vége"
Első utasítás
4
Vége
```

1.2.8 Parancstörténet

A PowerShell ablak megjegyzi a korábban begépelte parancssorainkat. Ezt a parancstörténet-tárat az F7 billentyűvel tudjuk megjeleníteni. Vigyázat! Kétfajta történet-sorszámozás van:

```

Windows PowerShell
PS I:\> $a = "jkhkh"
>> kjkhh
>> kjkhh"
>>
PS I:\> $b = 122
PS I:\> $c = "hjkhhkj"
>> kjkhh
>> kjkhh"
>>
PS I:\> get-history

Id CommandLine
-----
1 $a = "jkhkh..."
2 $b = 122
3 $c = "hjkhhkj"

0: $a = "jkhkh"
1: kjkhh
2: kjkhh"
3: $b = 122
4: $c = "hjkhhkj"
5: kjkhh
6: kjkhh"
7: get-history
  
```

10. ábra A PowerShell parancstörténet-tár

Az F7-re megjelenő történetárban minden tényleges sor (alpromptok is) külön vannak nyilvántartva. Van azonban egy PowerShell cmdletünk is, a `get-history`, amiben főpromptonként kapunk új sorszámot. Ráadásul a történetárból előhívott parancsok esetében a sorszámok másként viselkednek a kétfajta előhívás során.

Az alábbi ábra azt demonstrálja, hogy előhívtam a 3. parancsot a történetárból. Az F7-es történetár ezek után ezt a parancsot nem jeleníti meg újra, azt mutatja, hogy ezt a 3. parancsot egyszer hajtottam végre. Ezzel szemben a `get-history` kiírta, mint 5. végrehajtást:

```

Windows PowerShell
Id CommandLine
-----
1 $a = "jkhkh..."
2 $b = 122
3 $c = "hjkhhkj"

PS I:\> $b = 122
PS I:\> get-history

Id CommandLine
-----
1 $a = "jkhkh..."
2 $b = 122
3 $c = "hjkhhkj"
4 get-history
5 $b = 122

0: $a = "jkhkh"
1: kjkhh
2: kjkhh"
3: $b = 122
4: $c = "hjkhhkj"
5: kjkhh
6: kjkhh"
7: get-history
  
```

11. ábra A megismételt parancsok nem jelennek meg a történetárban

A felugró parancstörténetből Enterrel lehet végrehajtani a kijelölt korábbi parancsot, de gyakran arra van szükségünk, hogy egy régebbi parancsot kicsit módosítva hajtsuk újra végre. Ekkor ne Entert, hanem a jobbnnyíl billentyűt nyomjuk meg.

1.2.9 A PowerShell, mint számológép

A PowerShell alaphelyzetben számológépként is működik:


```

Administrator: Windows PowerShell
[30] PS C:\> 1+5
6
[31] PS C:\> 8*9
72
[32] PS C:\> 86/3
28.6666666666667
[33] PS C:\> 76-42
34
[34] PS C:\> 54%5
4
[35] PS C:\> 2*1gb
2147483648
[36] PS C:\> 3*1TB
3298534983328
[37] PS C:\> 5*5kb
25600
[38] PS C:\> _

```

12. ábra Számolási műveletek a PowerShell ablakban

Látszik a fenti ábrán, hogy támogatja az alpműveleteket és a leggyakoribb számítástechnikában előforduló mértékegységeket: kb, mb, gb, tb. Ezeket számmal egybeírva kell használni, különben hibajelzést kapunk. A % a maradékos osztást végzi.

1.2.10 A konzol törlése

Ha már jól teleírtuk a PowerShell ablakot, és szeretnénk, ha üres lenne újra, akkor futtassuk a Clear-Host cmdletet. Ennek van két gyakran használt álnéve is: cls, clear.

1.2.11 Kis-nagybetű

A PowerShell a legtöbb esetben nem különbözteti meg a kis- és nagybetűket. A parancsokat, kifejezéseket akár kis, akár nagybetűkkel beírhatjuk. De még az általunk létrehozott változónevek tekintetében is figyelmen kívül hagyja ezt:

```

[2] PS I:\>$kis = 1
[3] PS I:\>$KIS
1
[4] PS I:\>get-command get-help

CommandType      Name                Definition
-----
Cmdlet            Get-Help            Get-Help [[-Name] <String>...

[5] PS I:\>GET-COMMAND get-HELP

CommandType      Name                Definition
-----
Cmdlet            Get-Help            Get-Help [[-Name] <String>...

```

Az összehasonlításoknál sincs alaphelyzetben szerepe a betű méretének, természetesen itt majd ezt az alapl működést felülbírálnak, hogy a kis-nagybetűket tekintse különbözőnek:

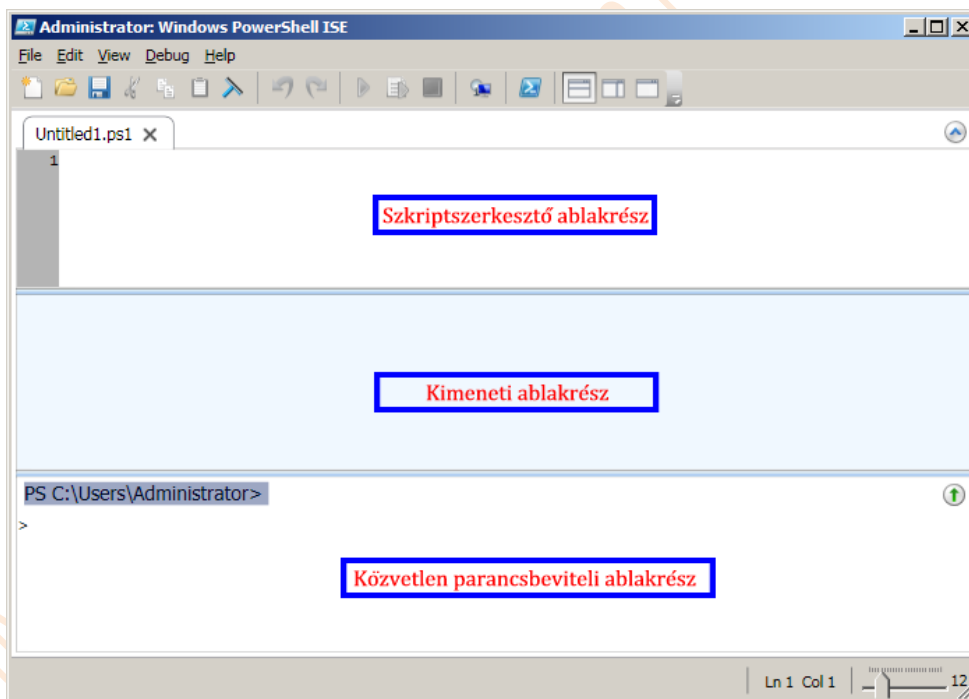
```
[6] PS I:\>"alaphelyzet" -eq "ALAPHELYZET"
True
[7] PS I:\>"kis-nagybetű érzékeny" -ceq "kis-NAGYbetű ÉRZÉKeNy"
False
```

A fenti példában az alaphelyzet szerinti egyenlőséget vizsgáló operátor nem kis-nagybetű érzékeny, ha érzékeny változatot szeretnénk használni, akkor az a „c” előtaggal (azaz a „case-sensitive”) külön jelezni kell. Az összehasonlítás műveletéről az 1.5 Operátorok fejezetben lehet bővebben olvasni.

1.2.12 A grafikus PowerShell felület – Integrated Scripting Environment

Nagyon sok esetben elég nekünk a karakter alapú konzolablak, de többsoros szkriptek írásához azért még mindig jobb valami grafikus szkriptszerkesztő. Eddig csak külső gyártóktól juthattunk ilyenhez, most a PowerShell 2.0-ás verziójában már kapunk egyet beépítetten is.

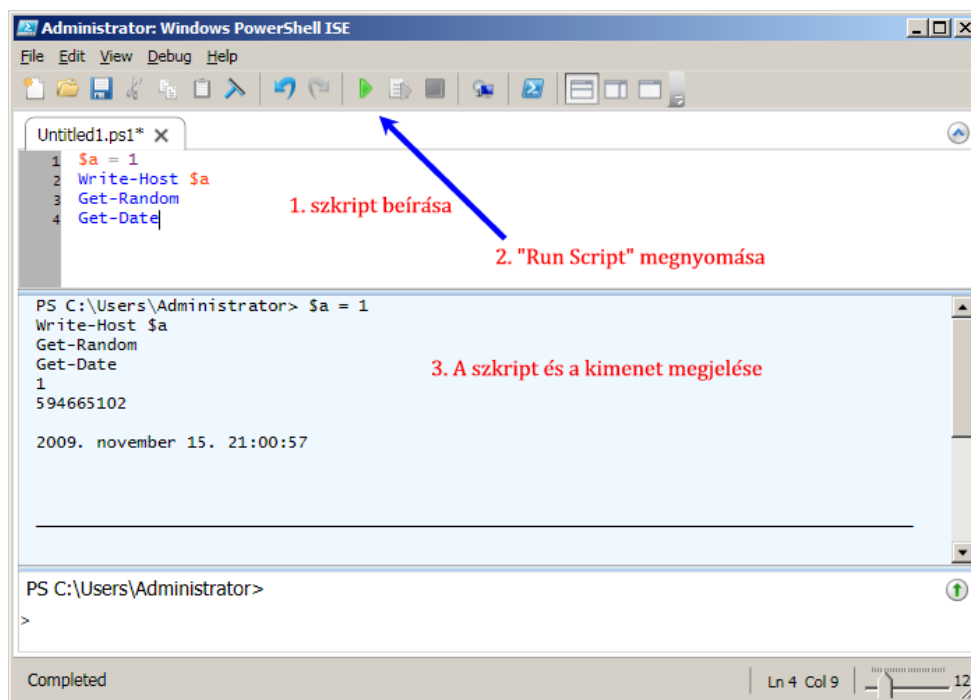
A Windows PowerShell ISE parancsikonnal indítható a grafikus szerkesztőfelület:

13. ábra A PowerShell ISE

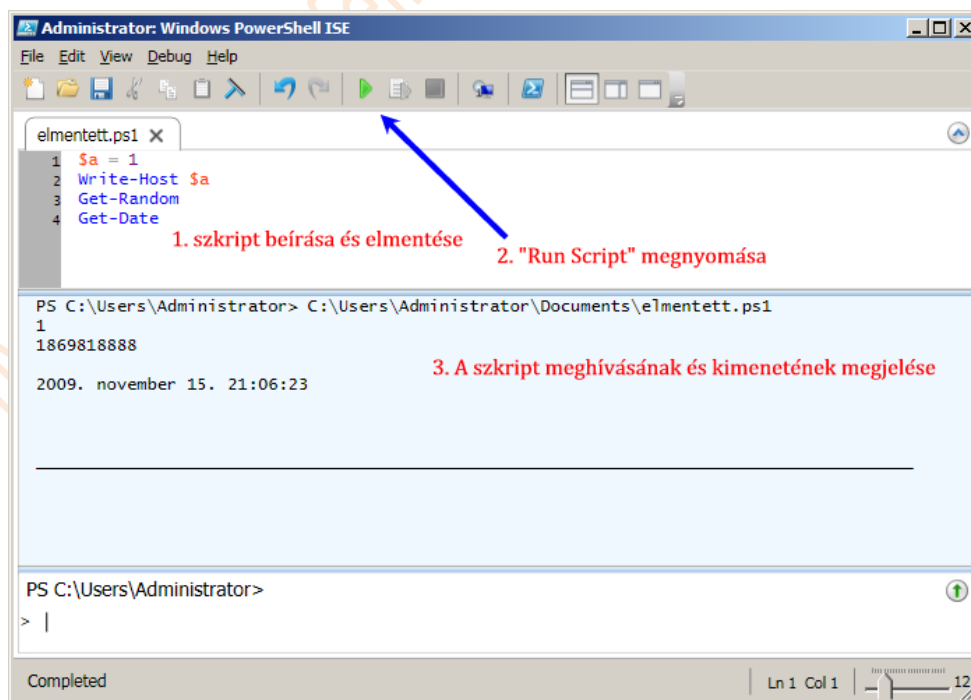
Amint az ábrán is látható, három ablakrészből áll össze a felület: a legfelső fülekkel lapozható módon tartalmazza az általunk begépett vagy fájlból betöltött szkriptjeinket. A középső részben kapjuk meg a szkriptjeink és parancsaink futtatásának kimenetét, a legalsó ablakrészbe közvetlenül gépelhetünk parancsokat és az Enter lenyomására ezek azonnal végrehajtnak.

Ez a program kicsit másképp működik akkor, ha amit a legfelső részbe írunk még nem mentettük el. Ilyenkor az eszközsori futtatás (Run Script) gomb megnyomására az egész általunk begépett szkript úgy hajtódik végre, mintha alulra gépeltük volna be.

14. ábra Elmentetlen szkript futtatása

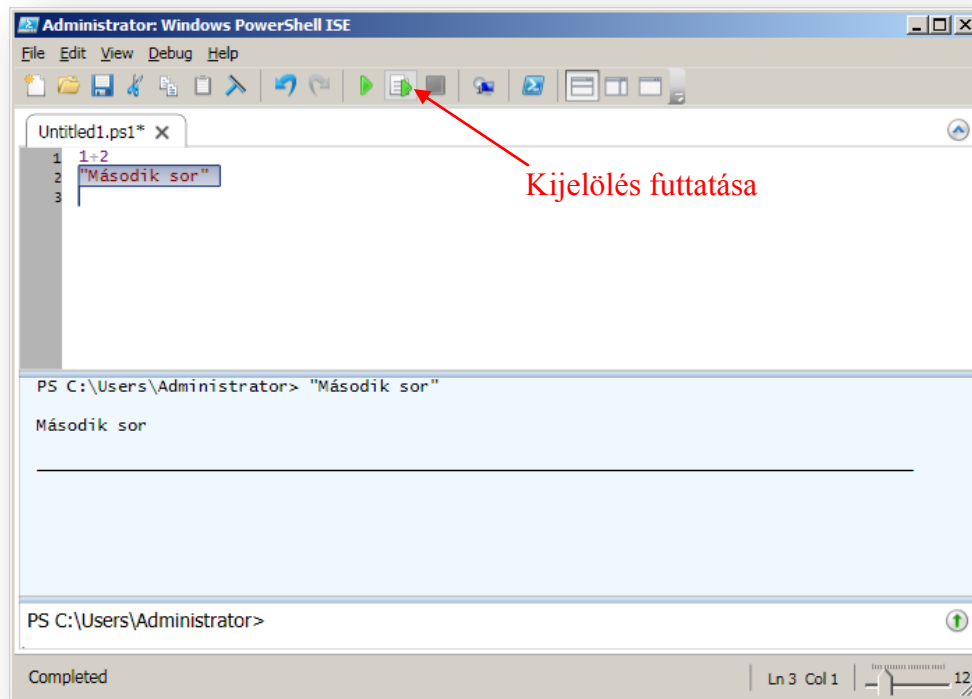
Ha elmentettük a szkriptet, akkor csak a szkript meghívása látható a kimeneti ablakban, az egyes sorokat nem kapjuk vissza.

15. ábra Elmentett szkript futtatása

1. Elmélet

Nagyon praktikus, főleg a szkriptjeink tesztelési fázisában, hogy lehetőség van csak a kijelölt szkriptrészek futtatására is az eszközsor Run Selection gombjával.

16. ábra A kijelölt szkriptrész futtatása

1.3 Alapfogalmak

Mi is a PowerShell? A Microsoft legújabb definíciója szerint a PowerShell a rendszergazda tevékenységek automatizációs platformja. Kettős szerepe van: egyrészt a PowerShell egy parancssori környezet, azaz egy olyan program, ahol a felhasználó kapcsolatba léphet a számítógépes rendszerrel (direkt nem korlátozva le az operációs rendszerre!). Ebből a szempontból sok olyan szolgáltatást kell nyújtania, ami a gyors, kényelmes adatbevitelt, azaz a gyors gépelést szolgálja. Másrészt a PowerShell egy programnyelv is, mint ilyennek rendelkeznie kell azokkal a programíráshoz szükséges elemekkel, mint például a ciklus, változók, függvények, adatszerkezetek.

A PowerShell mindkét szempontot próbálja a lehető legjobban kielégíteni, támaszkodik más, elsősorban a Unix és Linux különböző shelljeire és onnan átveszi a legjobb megoldásokat. De természetesen ez egy Windowsos shell, tehát nem próbál kompatibilis lenni a Unixos shellekkel, hanem inkább a Windows adottságaihoz és lehetőségeihez alkalmazkodik, ezen belül is a .NET Framework a legfontosabb alapja.

Ellentétben a CMD shelllel, a PowerShell önmagában is nagyon sok parancsot tartalmaz. Például CMD shellben a fájlok másolását a `copy.com` végzi, maga a parancssori környezet nem tud fájlt másolni. Ezzel szemben a PowerShellnek van egy `copy-item` parancsa, un. cmdlet-je, amellyel lehet fájlt (de nem csak fájlt!) másolni.

1.3.1 Architektúra

A PowerShell tehát a .NET Frameworkre épül, a PowerShellhez a 2.0-ás .NET Framework szükséges, de a PowerShell ISE futtatásához szükséges a .NET 3.51 kiegészítő csomag is. Ez a ráépülés számos előnnyel jár, főleg ha azt is tudjuk, hogy a PowerShell objektumokkal dolgozik. Pl. a `dir` parancsot futtatva nem egyszerűen egy karaktersorozatot kapunk vissza válaszként, hanem a fájlok, alkönyvtárak objektumainak halmazát, un. collection-t, gyűjteményt.

Tehát két megjegyzendő fogalom: OBJEKTUM, GYŰJTEMÉNY!

Mi az, hogy objektum? Olyan képződmény, amely tulajdonságokkal (property) és meghívható metódusokkal (method) rendelkezik.

A hagyományos shellek (command.com, cmd.exe, bash, stb.) mindegyikét karakterlánc-orientáltnak nevezhetjük; a parancsok bemenete és kimenete (néhány speciális esetet nem számítva) karakterláncokból áll. Például a cmd.exe esetén a `dir` parancs kimenete valóban és pontosan az a fájl- és mappalistát leíró karaktersorozat, amely a képernyőn megjelenik, se több, se kevesebb. Ez bizonyos szempontból jó, hiszen így azt látjuk, amit kapunk. Másrésztől viszont csak azt kapjuk, amit látunk, ez pedig sajnos nem túl sok. A PowerShell adatkezelése azonban alapjaiban különbözik ettől; az egyes parancsok bemenete és kimenete is .NET osztályokon alapuló objektumokból (objektumreferenciákból) áll, vagyis a kiírtakon kívül tartalmazza a .NET objektum számtalan egyéb tulajdonságát is. Amint láthattuk, a `dir` parancs kimenete itt is a képernyőre kiírt fájl és mappalistának tűnik, de ez csak egyszerű érzéki csalódás, a kimenet valójában egy `System.IO.DirectoryInfo` és `System.IO.FileInfo` osztályú objektumokból álló gyűjtemény. Mivel azonban az objektumok nem alkalmasak emberi fogyasztásra, képernyőn való megjelenítésük természetesen szöveges formában, legfontosabb (illetve kiválasztott) jellemzőik felsorolásával történik.

A fentiekből nyilvánvalóan következik az objektumorientált megközelítés két fontos előnye; egyrészt a parancsok kimenete rengeteg információt tartalmaz, amelyeket szükség esetén felhasználhatunk, másrészt nincs szükség szövegfeldolgozó parancsok és eszközök használatára, ha a kimenetként kapott adathalmazból

csak egy meghatározott információdarabra van szükségünk, mivel minden egyes adatmező egyszerűen a nevére való hivatkozással, önállóan is lekérdezhető. Képzeljük el például, hogy a `dir` parancs által produkált fenti listából szövegfeldolgozó parancsokkal kell kiválasztanunk azokat a fájlokat (mappákat nem), amelyek 2007. április 12-e után módosultak. Jaj. Persze megoldható a feladat, de helyesen fog lefutni az a szkript egy német nyelvű Windowson is? (És akkor például a kínai nyelvű rendszerekről még nem is beszéltünk.) Ha viszont a kimenet objektumokból áll, akkor természetesen egyáltalán nincs szükség a megjelenő szöveg feldolgozására, mert minden egyes objektum „tudja” magáról, hogy ő fájl, vagy mappa, és az operációs rendszer nyelvéből függetlenül, `DateTime` objektumként adja vissza az utolsó módosításának idejét.

Most egyelőre - különösebb magyarázat nélkül - nézzük, hogy egy fájl milyen objektumjellemzőkkel, tagjellemzőkkel (member) bír, a `get-member` cmdlet futtatásával:

```
[2] PS C:\> get-item szamok.txt | get-member
```

TypeName: System.IO.FileInfo

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
AppendText	Method	System.IO.StreamWriter AppendTe...
CopyTo	Method	System.IO.FileInfo CopyTo(Strin...
Create	Method	System.IO.FileStream Create()
...		
Delete	Method	System.Void Delete()
...		
MoveTo	Method	System.Void MoveTo(String destF...
...		
Attributes	Property	System.IO.FileAttributes Attrib...
CreationTime	Property	System.DateTime CreationTime {g...
CreationTimeUtc	Property	System.DateTime CreationTimeUtc...
Directory	Property	System.IO.DirectoryInfo Directo...
DirectoryName	Property	System.String DirectoryName {get;}
Exists	Property	System.Boolean Exists {get;}
Extension	Property	System.String Extension {get;}
FullName	Property	System.String FullName {get;}
IsReadOnly	Property	System.Boolean IsReadOnly {get;...}
LastAccessTime	Property	System.DateTime LastAccessTime ...
LastAccessTimeUtc	Property	System.DateTime LastAccessTimeU...
LastWriteTime	Property	System.DateTime LastWriteTime {...
LastWriteTimeUtc	Property	System.DateTime LastWriteTimeUt...
Length	Property	System.Int64 Length {get;}
Name	Property	System.String Name {get;}
BaseName	ScriptProperty	System.Object BaseName {get=[Sy...
Mode	ScriptProperty	System.Object Mode {get=\$catr =...
ReparsePoint	ScriptProperty	System.Object ReparsePoint {get...

Mint ahogy egy fájlról elvárhatjuk, másolhatjuk (`CopyTo`), törölhetjük (`Delete`) és egy csomó jellemzőjét kiolvashatjuk: utolsó hozzáférés idejét (`LastAccessTime`) és hosszát (`Length`). Azaz ezekhez a tevékenységekhez nem kell külső program, még csak külön PowerShell parancs sem, maga az objektum tudja ezeket.

Pl. a törlés:

```
[3] PS C:\> (get-item szamok.txt).Delete()
```

Visszatérve pl. a `dir` parancs futtatására, általában egy könyvtárban nem egy fájl vagy alkönyvtár van, hanem több. Ebben az esetben a PowerShell a parancs végrehajtása során egy ún. collection-t, azaz egy objektumhalmazt, objektumgyűjteményt vagy más kifejezéssel objektumtömböt kapunk vissza. Ennek a halmaznak ráadásul nem feltétlenül kell egyforma típusú elemekből állnia, mint ahogy egy könyvtárban is lehetnek fájlok is és alkönyvtárak is. A PowerShell az ilyen collection-ök, azaz gyűjtemények feldolgozására nagyon sok praktikus, nyelvi szintű támogatást ad, amit a későbbiekben látni fogunk.

1.3.2 Command és cmdlet

A PowerShellben a parancsokat cmdlet-nek (kommandlet) hívjuk. Hogy miért? Valószínű megkülönböztetésül a DOS-os parancsoktól, amelyek sok esetben valójában külső programok meghívását jelentik (pl.: `netsh` → `netsh.exe`, `attrib` → `attrib.exe`). Lényeg, hogy a cmdletek a PowerShell „sajátjai”, egységes szerkezetet alkotnak „ige-főnév” formában. Ezeket a `get-command` cmdlettel ki is listázhatjuk:

```
[1] PS C:\> Get-Command
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Alias	%	ForEach-Object
Alias	?	Where-Object
Function	A:	Set-Location A:
Alias	ac	Add-Content
Cmdlet	Add-Computer	Add-Computer [-DomainName] ...
Cmdlet	Add-Content	Add-Content [-Path] <String...
Cmdlet	Add-History	Add-History [[-InputObject]...
Cmdlet	Add-Member	Add-Member [-MemberType] <P...
Cmdlet	Add-PSSnapin	Add-PSSnapin [-Name] <Strin...
Cmdlet	Add-Type	Add-Type [-TypeDefinition] ...
Alias	asnp	Add-PSSnapIn
Function	B:	Set-Location B:
Function	C:	Set-Location C:
Alias	cat	Get-Content
Alias	cd	Set-Location
Function	cd..	Set-Location ..
Function	cd\	Set-Location \
Alias	chdir	Set-Location
Cmdlet	Checkpoint-Computer	Checkpoint-Computer [-Descr...
Alias	clc	Clear-Content
...		

A PowerShell 2.0-ban a `Get-Command` nem csak az „igazi” cmdleteket adja vissza, hanem az „álneveket”, függvényeket is, így ha csak a cmdletekre vagyunk kíváncsiak, akkor a következő formában kell írni a parancsunkat:

```
[2] PS C:\> Get-Command -CommandType cmdlet
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Add-Computer	Add-Computer [-DomainName] ...
Cmdlet	Add-Content	Add-Content [-Path] <String...
Cmdlet	Add-History	Add-History [[-InputObject]...
Cmdlet	Add-Member	Add-Member [-MemberType] <P...
Cmdlet	Add-PSSnapin	Add-PSSnapin [-Name] <Strin...
Cmdlet	Add-Type	Add-Type [-TypeDefinition] ...

Cmdlet	Checkpoint-Computer	Checkpoint-Computer [-Descr...
Cmdlet	Clear-Content	Clear-Content [-Path] <Stri...
Cmdlet	Clear-EventLog	Clear-EventLog [-LogName] <...
Cmdlet	Clear-History	Clear-History [[-Id] <Int32...
Cmdlet	Clear-Item	Clear-Item [-Path] <String[...
Cmdlet	Clear-ItemProperty	Clear-ItemProperty [-Path] ...
Cmdlet	Clear-Variable	Clear-Variable [-Name] <Str...
Cmdlet	Compare-Object	Compare-Object [-ReferenceO...
...		

Említettem, hogy a cmdletek a PowerShell sajátjai, tehát nem külső programok, de ez természetesen nem azt jelenti, hogy külső programokat nem lehet meghívni. És azt sem jelenti, hogy csak a PowerShell telepítésével létrejövő cmdleteket használhatjuk, a Windows különböző verzióival és egyéb Microsoft szoftverekkel más és más kiegészítő modulokat telepíthetünk, vagy különböző gyártók által (pl.: PowerShell Community Extensions: <http://www.codeplex.com/PowerShellCX>) készített cmdleteket is beépíthetünk a PowerShellbe, de innentől kezdve ezek a cmdletek is a PowerShell sajátjaivá válnak.

Természetesen arra is lehetőség van, hogy magunk hozzunk létre cmdleteket, de ennek csak azon vonatkozásaival fogunk foglalkozni, amit a PowerShell keretein belül meg tudunk oldani. A dll-ek készítése és Visual Studio segítségével létrehozandó bővítmények olyan mélyen bevinnének minket az igazi programozók veszélyekkel teli földjére, hogy ebben könyvben nem foglalkozunk a témával. Akit mégis érdekel a dolog, és elegendő bátorságot is érez magában, az például elolvashatja a *Professional Windows PowerShell Programming - Snap-ins, Cmdlets, Hosts, and Providers* című könyvet, ami a Wiley Publishing, Inc. gondozásában jelent meg 2008-ban angol nyelven.

Ezen kívül a PowerShellben vannak kifejezések és egyéb nyelvi elemek, amelyekkel a következőkben foglalkozom.

1.3.3 Segítség! (Get-Help)

A PowerShell kiterjedt belső sűgőrendszerrel rendelkezik, a sűgótémák teljes listáját a `get-help` paranccsal kérhetjük le (itt most helytakarékoságból csak az 'a' betűvel kezdődő témákat):

```
[5] PS C:\> get-help a*
```

Name	Category	Synopsis
----	-----	-----
ac	Alias	Add-Content
asnp	Alias	Add-PSSnapin
Add-History	Cmdlet	Appends entries to the session ...
Add-PSSnapin	Cmdlet	Adds one or more Windows PowerS...
Add-Member	Cmdlet	Adds a user-defined custom memb...
Add-Type	Cmdlet	Adds a Microsoft .NET Framework...
Add-Content	Cmdlet	Adds content to the specified i...
Add-Computer	Cmdlet	Add the local computer to a dom...
Alias	Provider	Provides access to the Windows ...
...		

A megjelenő listában szerepel valamennyi alias, cmdlet, provider és számos olyan sűgótéma, amely nem konkrét utasításhoz, hanem valamely PowerShellbeli fogalomhoz köthető. A lista egyes elemeihez tartozó sűgótéma a következő paranccsal kérhető le:

```
get-help <alias, cmdlet, provider, helpfile>
```

Például:

```
[7] PS C:\> get-help Add-Content

NAME
    Add-Content

SYNOPSIS
    Adds content to the specified items, such as adding words to a file.

SYNTAX
    Add-Content [-LiteralPath] <string[]> [-Value] <Object[]> [-Credential <PS
    Credential>] [-Exclude <string[]>] [-Filter <string>] [-Force] [-Include <
    string[]>] [-PassThru] [-Confirm] [-WhatIf] [-UseTransaction] [<CommonPara
    meters>]

    Add-Content [-Path] <string[]> [-Value] <Object[]> [-Credential <PSCredent
    ...
```

Ha a Get-Help helyett a help függvényt használjuk, akkor a szöveget oldalakra törölve láthatjuk.

Ha nem tudjuk a keresett funkcióhoz tartozó cmdlet teljes nevét, megtippelhetjük a kéttagú kifejezés egyik felét, vagy bármilyen töredékét, és ez alapján is kérhetünk segítséget. Az alábbi utasítás például kilistázza valamennyi Service végződésű parancsot:

```
[8] PS C:\> get-help *-service
```

Name	Category	Synopsis
Get-Service	Cmdlet	Gets the services on a local or...
Stop-Service	Cmdlet	Stops one or more running servi...
Start-Service	Cmdlet	Starts one or more stopped serv...
Suspend-Service	Cmdlet	Suspends (pauses) one or more r...
Resume-Service	Cmdlet	Resumes one or more suspended (...)
Restart-Service	Cmdlet	Stops and then starts one or mo...
Set-Service	Cmdlet	Starts, stops, and suspends a s...
New-Service	Cmdlet	Creates a new Windows service.

A megjelenő listából a pontos név és a rövid leírás alapján már könnyen kiválaszthatjuk a megfelelőt. Az egyes cmdletek súgóoldalai négy különböző nézetben is megjeleníthetők. A nézetet a Get-Help paramétereivel választhatjuk ki. Alapértelmezés szerint egy rövidített, gyors áttekintésre alkalmas változat jelenik meg. A -detailed paraméter használatával egy bővebb változat, az -example paraméter hatására csak a mintapéldák (ezek nagyon hasznosak lehetnek), a -full paraméter segítségével pedig teljes súgótéma jeleníthető meg.

A PowerShellben nagyon sok fogalom is van, szerencsére ezekre is van súgó-téma. Ezeket about_ előtaggal látták el:

```
[9] PS C:\> get-help about_*
```

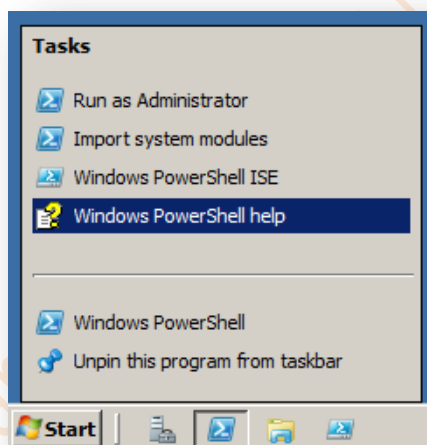
Name	Category	Synopsis
about_aliases	HelpFile	Describes how to use alternate ...

about_Arithmetic_Operators	HelpFile	Describes the operators that pe...
about_arrays	HelpFile	Describes a compact data struct...
about_Assignment_Operators	HelpFile	Describes how to use operators ...
about_Automatic_Variables	HelpFile	Describes variables that store ...
about_Break	HelpFile	Describes a statement you can u...
about_command_precedence	HelpFile	Describes how Windows PowerShell...
about_Command_Syntax	HelpFile	Describes the notation used for...
about_Comment-Based_Help	HelpFile	Describes how to write comment-...
...		

Érdemes ezeket is elolvasni, mert gyakran olyan referenciainformációk is fellelhetők bennük, amelyek ilyen „tanító” jellegű könyvekben nem szerepelnek.

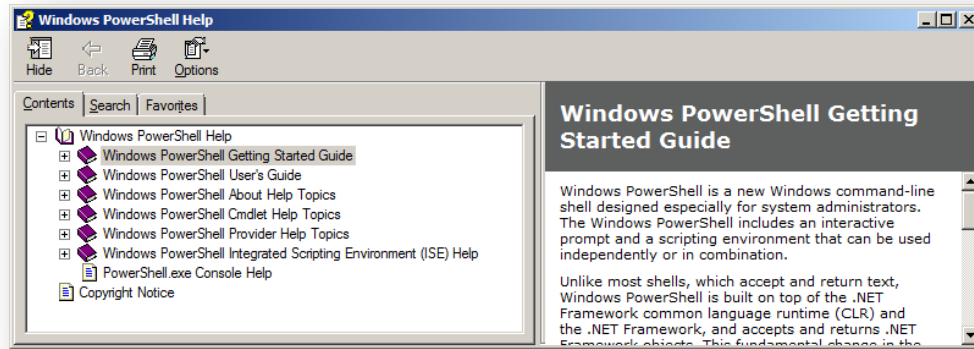
1.3.4 A grafikus help

Ha valaki nem szeret karakteres konzolon olvasgatni, akkor elkészítették ezen súgótémák grafikus változatát is, amit a PowerShell ISE környezetből egyszerűen elérhetünk a Help menüből, a C:\Windows\Help\mui\0409\WindowsPowerShellHelp.chm helyről, vagy a tálcára kitűzött PowerShell ikonra jobb egérgombbal kattintva megjelenő menüből is indítható:

17. ábra A grafikus súgó ikonja a tálcá PowerShell ikonjánál

Ezzel nem csak könnyebben olvasható szöveget kapunk, hanem a teljes szöveges keresés és a témák közötti navigáció is sokkal egyszerűbbé válik.

18. ábra A grafikus sűgő

1.3.5 Cmdletek paraméterezése

A PowerShell cmdletjeinek átadhatunk paramétereket, mint ahogy azt többször láthattuk a megelőző példákban. Nézzünk például egy cmdlet paraméterezését:

```
[17] PS C:\> (get-help write-host).parameters

-BackgroundColor <ConsoleColor>
    Specifies the background color. There is no default.

    Required?                false
    Position?                named
    Default value            None
    Accept pipeline input?   false
    Accept wildcard characters? false

-ForegroundColor <ConsoleColor>
    Specifies the text color. There is no default.

    Required?                false
    Position?                named
    Default value            None
    Accept pipeline input?   false
    Accept wildcard characters? false

-NoNewline [<SwitchParameter>]
    Specifies that the content displayed in the console does not end
    with a newline character.

    Required?                false
    Position?                named
    Default value            None
    Accept pipeline input?   false
    Accept wildcard characters? false

-Object <Object>
    Objects to display in the console.

    Required?                false
    Position?                1
    Default value            None
```

```

    Accept pipeline input?      true (ByValue)
    Accept wildcard characters? false

-Separator <Object>
    String to the output between objects displayed on the console.

    Required?                   false
    Position?                   named
    Default value                None
    Accept pipeline input?      false
    Accept wildcard characters? false

<CommonParameters>
    This cmdlet supports the common parameters: Verbose, Debug,
    ErrorAction, ErrorVariable, WarningAction, WarningVariable,
    OutBuffer and OutVariable. For more information, type,
    "get-help about_commonparameters".

```

A fenti példában a `Write-Host` cmdlet súgójának csak a paraméterekkel kapcsolatos részét írtam ki. A paraméterek nevét kiírhatjuk, ha egyértelművé akarjuk tenni, hogy az adott értéket melyik paraméternek szánjuk. A paraméterek nevét egy '-' (kötőjellel) kell bevezetni. Vannak olyan paraméterek, amelyek „pozícionális” paraméterek, azaz nem muszáj kiírni a nevüket, elég rögtön a paraméter értékét beírni:

```

[18] PS C:\> Write-Host "Ezt akarom kiírni" -ForegroundColor yellow -Backg
roundColor red
Ezt akarom kiírni

```

19. ábra Cmdlet paraméterezése

A fenti példában az „Ezt akarom kiírni” szöveg a súgó alapján az `Object` paraméter lesz, az egyes színek átadását kiírt paraméterekkel adtam meg, mert azok nem pozícionálisak.

Nézzük milyen változatai vannak a paraméterezésnek:

```

[21] PS C:\> Write-Host -obj "Ezt akarom kiírni" -f yellow -b red
Ezt akarom kiírni

```

20. ábra Másik paraméter-megadási lehetőség

Látható, hogy akár ki is írhatjuk a pozícionális paraméterek nevét, ráadásul elég csak annyi karaktert megadni, ami már egyértelműen azonosítja a paramétert. Az `Object` paraméterhez nem elég egy darab 'o' betűt megadni, mert a „CommonParameters” között van `OutBuffer` és `OutVariable` is. Az 'Ob' sem elég, mert – bár nem mutatja a help – az `OutBuffer` paraméternek az `Ob` egy álneve, szinonimája.

Ezzel szemben a színeknél az 'f' és 'b' egyértelműen azonosítja, hogy melyik paraméterre gondolunk.

1.3.6 Ki-mit-tud (Get-Member)

Korábban már megállapítottuk, hogy a PowerShellben minden objektum, és mint ilyen, lekérdezhető tulajdonságok és meghívható metódusok jól meghatározott készletével rendelkezik. Az egyes objektumok képességeinek felderítésére a `Get-Member` cmdlet szolgál. Korábban, a nem létező parancsok kipróbálásakor már találkozhattunk az alábbi példával:

```
PS C:\> 1
1
```

Mi is történt itt? A beírt szám ebben az esetben nyilvánvalóan nem parancs, hanem mi is lehet? Természetesen egy integer típusú konstans. Ha ezt a konstanst odaadjuk a `Get-Member` cmdletnek, az megmondja, hogy az integer (ami egy érték-típus) milyen tulajdonságokkal és képességekkel rendelkezik (bármilyen szám jó☺) :

```
PS C:\> 1 | Get-Member

TypeName: System.Int32

Name      MemberType Definition
----      -
CompareTo Method      System.Int32 CompareTo(Int32 value), System.Int3...
Equals     Method      System.Boolean Equals(Object obj), System.Boolea...
GetHashCode Method      System.Int32 GetHashCode()
GetType    Method      System.Type GetType()
GetTypeCode Method      System.TypeCode GetTypeCode()
ToString   Method      System.String ToString(), System.String ToString...
```

A megjelenő listából látható, hogy a típust tartalmazó struktúra neve `System.Int32`, és ugyan nem rendelkezik tulajdonságokkal (egyetlen tulajdonsága az értéke), de van néhány meghívható metódusa: vissza tudja adni a típusát, át tudja alakítani magát karakterláncná, összehasonlítható egy másik számmal, stb. A listában szerepelnek az adott metódus különféle paraméterezéssel meghívható (overloaded) változatai, és az egyes változatok által visszaadott érték típusa is.

Próbáljuk ki, mit tud egy karakterlánc!

```
[24] PS C:\> "Helló" | Get-Member

TypeName: System.String

Name      MemberType Definition
----      -
Clone      Method      System.Object Clone()
CompareTo  Method      int CompareTo(System.Object val...
Contains   Method      bool Contains(string value)
...
PadLeft    Method      string PadLeft(int totalWidth),...
PadRight   Method      string PadRight(int totalWidth)...
Remove     Method      string Remove(int startIndex, i...
Replace    Method      string Replace(char oldChar, ch...
Split      Method      string[] Split(Params char[] se...
...
ToUpper    Method      string ToUpper(), string ToUppe...
```

1. Elmélet

```
...
Chars      ParameterizedProperty char Chars(int index) {get;}
Length     Property                System.Int32 Length {get;}
```

Ez a lista már jóval bővebb, csak győzzünk válogatni. Akinek esetleg feltűnt korábban, hogy a PowerShellben egyetlen karakterlánc-feldolgozásra képes utasítás sincsen, most megkaphatja a magyarázatot: nincs szükség ilyesmire, mert a .NET Framework `String` osztálya mindent tud, ami ebben a témában felmerülhet.

A következőkben kipróbálunk néhány egyszerű karakterlánc-műveletet.

- Bővítsük a beírt karakterláncot (vagyis a „Helló” karakterláncra hívjuk meg a `String` osztály `Insert` metódusát, első paraméter a pozíció, második a beszúrandó karakterlánc):

```
PS C:\> "Helló".Insert(5, " világ!")
Helló világ!
```

- Cseréljük ki benne egy betűt egy másikra (a karaktereket idézőjelek vagy aposztrófok között adhatjuk meg):

```
PS C:\> "Helló".Replace('e', 'a')
Halló
```

- Alakítsuk át a karakterláncot csupa nagybetűssé:

```
PS C:\> "Helló".ToUpper()
HELLÓ
```

- Számoljuk meg a karakterlánc betűit (nem metódus, hanem tulajdonság, így nem kell zárójel):

```
PS C:\> "Helló".Length
5
```

A `Get-Member` lehet a segítségünkre akkor is, ha egy adott cmdlet kimenetét szeretnénk közelebbről megvizsgálni, megmondja milyen típusú objektumokból áll a kimenet, és azoknak milyen tulajdonságai, metódusai vannak. Ha a kimenet nem egyetlen objektum, hanem gyűjtemény (legtöbbször ez a helyzet), akkor abban akár több különböző típusú objektum is előfordulhat, de a `Get-Member` ebben az esetben sem jön zavarba; a gyűjteményben lévő valamennyi típust kilistázza. A mappákra kiadott `Get-ChildItem` például szokásosan `FileInfo` és `DirectoryInfo` objektumokat is tartalmaz, ekkor a `Get-Member` kimenetében mindkét típus megtalálható.

```
PS C:\> Get-ChildItem | Get-Member

TypeName: System.IO.DirectoryInfo

Name      MemberType Definition
----      -
Create    Method      System.Void Create(), System.V...
CreateObjRef Method      System.Runtime.Remoting.ObjRef...
...
TypeName: System.IO.FileInfo
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
AppendText	Method	System.IO.StreamWriter AppendT...
CopyTo	Method	System.IO.FileInfo CopyTo(Stri...
...		

A .NET objektumokkal, metódusokkal, tulajdonságokkal és adattípusokkal kapcsolatos információt a .NET Framework SDK dokumentációjából kaphatunk, itt igen részletes leírást találhatunk valamennyi osztály valamennyi elemével kapcsolatban. Egyszerűbb esetben azonban nem érdemes a rettenetes mennyiségű információ közötti keresgéeléssel sokkolni magunkat, némi segítség közvetlenül a PowerShellből is hozzáférhető az alábbi módszer használatával (egy karakterlánc objektumra meghívható `Replace()` metódus definícióját kérjük le, a kimenetben látható a visszaadott érték, és a lehetséges paraméterlisták):

```
[28] PS C:\> ("Helló" | Get-Member replace).definition
string Replace(char oldChar, char newChar), string Replace(string oldValue, st
ring newValue)
```

Ugyanez (legalábbis az eleje) persze megjelenik egy „közönséges” `Get-Member` hívás kimenetében is („Definition” oszlop), de ott a szűkös hely miatt a hosszabb szövegek vége általában már nem látható.

1.3.7 Alias, becenév, álnév

Ahogy a fejezet bevezetőjében említettem, a PowerShell kettős célt szolgál: jó shell és jó programnyelv próbál lenni. A jó shellre az jellemző, hogy kényelmes, könnyen kezelhető, keveset kell gépelni, „fél szavakból” is megérti a felhasználót. Ennek eszköze a néhány betűből álló alias (becenevek, álnevek, szinonimák) használatának lehetősége. Álnevet kapcsolhatunk (akár többet is) különböző PowerShell elemekhez. Az alias bármilyen parancsban, kifejezésben teljes értékű helyettesítője gazdájának, így nincs szükség az eredeti név begépelésére. Az álnevek természetesen szkriptekben is korlátozás nélkül használhatók, de alkalmazásuk jelentősen ronthatja a szkript olvashatóságát⁴.

Álnevet a következő elemekhez rendelhetünk:

- PowerShell függvények
- PowerShell szkriptek
- Fájlok
- Bármilyen végrehajtható állomány (exe, com, cmd, vbs, stb.)

A PowerShell számos beépített ál névvel is rendelkezik, ezek közül néhányal (`dir`, `cd`, stb.) már a korábbi fejezetekben is találkozhattunk. Az álnevek teljes listáját a `Get-Alias` cmdlet jeleníti meg:

```
PS C:\> Get-Alias
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Alias	ac	Add-Content
Alias	asnp	Add-PSSnapin

⁴ Ugyancsak a jobb olvashatóság miatt nem nagyon használunk aliasokat a könyvben szereplő mintapéldákban és szkriptekben sem.

1. Elmélet

Alias	clc	Clear-Content
Alias	cli	Clear-Item
Alias	clp	Clear-ItemProperty
Alias	clv	Clear-Variable
...		

Rendelkezésünkre áll továbbá az „Alias:” meghajtó is, amely egy más módon teszi hozzáférhetővé a beceneveket:

```
PS C:\> Set-Location alias:
PS Alias:\> Get-ChildItem
```

Ha nem a teljes listára, hanem csak egy konkrét aliasra vagyunk kíváncsiak, akkor a következő parancsot használhatjuk:

```
PS C:\> Get-Alias -name dir
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Alias	dir	Get-ChildItem

Kissé bonyolultabb a helyzet, ha az egy adott parancshoz használható aliasokat szeretnénk felderíteni (természetesen ilyenből több is lehet). Az alábbi parancs a Set-Location cmdlethez tartozó álneveket listázza ki⁵:

```
[27] PS C:\> Get-Alias | Where-Object {$_.Definition -eq "Set-Location"}
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Alias	cd	Set-Location
Alias	chdir	Set-Location
Alias	sl	Set-Location

A már ismert Get-Alias cmdleten kívül az alábbi listában látható négy további parancs is az aliasokkal kapcsolatos különféle műveletek elvégzésére szolgál.

```
PS C:\> Get-Help *-alias
```

Name	Category	Synopsis
----	-----	-----
Export-Alias	Cmdlet	Exports information a...
Get-Alias	Cmdlet	Gets the aliases for ...
Import-Alias	Cmdlet	Imports an alias list...
New-Alias	Cmdlet	Creates a new alias.
Set-Alias	Cmdlet	Creates or changes an...

A New-Alias cmdlet segítségével új álneveket definiálhatunk, paraméterként az alias nevét és a vele helyettesítendő parancsot kell megadnunk. Az alábbi parancs a „word” alias hozza létre, amely a továbbiakban a szövegszerkesztő egyszerű indítását teszi lehetővé (természetesen a winword.exe valódi helyét kell megadnunk):

⁵ A parancs egyes részeinek jelentéséről a következő fejezetben lesz szó.

```
PS C:\> New-Alias -name word -Value "c:\program files\microsoft
office\office10\winword.exe"
PS C:\> word
```

A létrehozott aliasok csak az adott munkameneten belül élnek, a rendszeresen használni kívánt darabokat a PowerShell profilba kell felvennünk (lásd később). Az `Export-Alias` cmdlet segítségével a teljes alias listát fájlba menthetjük, a fájl pedig (például egy másik számítógépen) az `Import-Alias` parancs segítségével tölthető vissza.

1.3.8 PSDrive, PSPProvider

Mivel a PowerShellnek kiterjedt saját parancskészlete van ezért logikus az elképzelés, hogy egy-egy parancs hasonló objektumokon is ugyanabban a formában futtatható lehessen. Például a fájlrendszer és a registry is hasonló mappastruktúra-szerűen épül fel. Ebből jöhetett a PowerShell alkotóinak az az ötlete, hogy kiterjesztették a meghajtó fogalmát, PSmeghajtó lett így a fájlrendszeren kívül a registry, a tanúsítványtár, de a függvényeinket és a környezeti és saját változóinkat is ilyen PSDrive-okon keresztül is megnézhetjük.

Ezekhez a különböző PSDrive-okhoz tartozik egy-egy provider (ami egy .NET alapú program), ami biztosítja az egységes felületet, amelyhez a PowerShell cmdletjei csatlakozhatnak. A meghajtók (illetve a mögöttük álló providerek) teszik lehetővé, hogy a `Set-Location`, a `Get-ChildItem`, stb. parancsok a fájlrendszerben, a registryben, a tanúsítványtárban és még számos más helyen is teljesen azonos módon működhessenek. A provider által támogatott cmdletek mindegyike használható a providerre alapuló meghajtókon, illetve vannak speciálisan egy meghatározott providerhez készült cmdletek is. Az egyes providerek úgynevezett dinamikus paramétereket is adhatnak a cmdletekhez, amelyek csak akkor használhatók, ha a cmdletet az adott provider segítségével létrehozott adatforráson használjuk. A PowerShell rendszerrel kapott providerek készlete tovább bővíthető, így újabb adatforrások (például az Active Directory!) is elérhetővé tehetők a szokásos cmdletek számára (lásd később).

A PowerShell meghajtók tehát olyan logikai adattárak, amelyek a megfelelő provider közreműködésével a fizikai meghajtókhoz hasonló módon érhetőek el. A PowerShell meghajtók semmilyen módon nem használhatók a shell környezeten kívülről, de természetesen a fizikai és hálózati meghajtók csatlakoztatását, illetve eltávolítását a shell is érzékeli.

A PSmeghajtók kilistázásához használhatjuk a `Get-PSDrive` cmdletet, egy ilyen drive-on belül érvényes például a `get-childitem` parancs, azaz alias `dir`:

```
[1] PS C:\> Get-PSDrive
```

```
WARNING: column "CurrentLocation" does not fit into the display and was removed.
```

Name	Used (GB)	Free (GB)	Provider	Root
----	-----	-----	-----	----
A			FileSystem	A:\
Alias			Alias	
C	8,64	71,26	FileSystem	C:\
cert			Certificate	\
D			FileSystem	D:\
Env			Environment	
Function			Function	
HKCU			Registry	HKEY_CURRENT_USER

```

HKLM                                Registry    HKEY_LOCAL_MACHINE
Variable                            Variable
WSMan                               WSMAN

[2] PS C:\> dir hkcu:

Hive: HKEY_CURRENT_USER

SKC  VC  Name                                Property
---  --  ---                                -
 2   0  AppEvents                            {}
 0   36 Console                        {ColorTable00, ColorTable01, Co...
11   0  Control Panel                      {}
 0   2  Environment                        {TEMP, TMP}
 3   0  Keyboard Layout                    {}
 0   0  Network                            {}
 3   0  Printers                          {}
 5   0  Software                          {}
 1   0  System                            {}
 1   9  Volatile Environment              {LOGONSERVER, USERDNSDOMAIN, US...

[3] PS C:\> dir cert:\CurrentUser

Name : SmartCardRoot
Name : UserDS
Name : AuthRoot
Name : CA
Name : Trust
Name : Disallowed
Name : My
Name : Root
Name : TrustedPeople
Name : ACRS
Name : TrustedPublisher

```

A PSProvidereket is kilistázzhatjuk a `get-psprovider` cmdlet segítségével:

```

[12] PS C:\> Get-PSProvider

Name                                Capabilities                                Drives
----                                -
WSMan                               Credentials                                {WSMan}
Alias                               ShouldProcess                              {Alias}
Environment                        ShouldProcess                              {Env}
FileSystem                         Filter, ShouldProcess                      {C, A, D}
Function                           ShouldProcess                              {Function}
Registry                           ShouldProcess, Transact...                 {HKLM, HKCU}
Variable                           ShouldProcess                              {Variable}
Certificate                         ShouldProcess                              {cert}

```

Ebben a listában láthatjuk, hogy az egyes providerek milyen képességekkel bírnak. Az összes lehetséges képességet le is kérdezhetjük⁶:

```

[13] PS C:\> [enum]::getValues("System.Management.Automation.Provider.ProviderC

```

⁶ Ettől a kifejezéstől most ne ijedjen meg senki, később világossá válik a jelentése


```

apabilities")
None
Include
Exclude
Filter
ExpandWildcards
ShouldProcess
Credentials
Transactions

```

- **None:** az adott provider semmilyen újabb képességgel nem rendelkezik az alap PowerShell provider képességeihez képest.
- **Include, Exclude:** elemekre történő hivatkozás lehetősége dzsókerkarakterekkel (*, ?, stb.) . Az `Include` jelzi, hogy milyen elemekre szeretnénk kiterjeszteni a parancsunk hatását, az `Exclude`, hogy milyenekre nem. Természetesen a PowerShell akkor is támogathatja a dzsókerkarakterek használatát, ha maga a provider nem. Ilyenkor „saját hatáskörben” végzi el a szükséges műveleteket. Ha a provider támogatja ezeket a képességeket, akkor teljesítményben kapunk előnyt, azaz gyorsabban hajtódnak végre a műveletek, vagy akár kisebb hálózati forgalmat generál a művelet végrehajtása.
- **Filter:** támogatja a provider-specifikus szűrő kifejezéseket. Igazán „profi” filterekkel majd az Active Directory részben fogunk találkozni.
- **ExpandWildCards:** ez megint csak egy olyan képesség, ami teljesítménynövelő lehet, de azt a funkcionalitást alapban is nyújtja a PowerShell, így jelenleg még egyetlen provider sem rendelkezik ezzel.
- **ShouldProcess:** Ennek birtokában a provider meghívja a `ShouldProcess` metódust, mielőtt módosításokat végezne az adatokon. Így lehetővé válik a `-WhatIf` és a `-Confirm` paraméterek használatával óvatosan megnézni, hogy mi történne ha végrehajtanánk a változtatásokat, illetve szabályozhatjuk, hogy megerősítést kérjen-e minden változtatásnál.
- **Credentials:** Lehetőséget ad, hogy a műveleteket ne a saját nevünkben, hanem valamilyen más felhasználói fiók nevében végezzük el.
- **Tranzactions:** Engedi a tranzakcionált, azaz mindent vagy semmit elv alapján történő végrehajtást. Jelenleg ezt csak a Registry provider tudja, de várható, hogy majd a fájlrendszer is tudni fogja.

1.3.8.1 Meghajtók létrehozása és törlése (New-PSDrive, Remove-PSDrive)

PSDrive létrehozásával a gyakran használt helyek elérését jelentősen megkönnyíthetjük. Ha például szeretnénk készíteni egy `MSReg` nevű PS meghajtót, amely a registry `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft` helyére mutat, akkor a `New-PSDrive` paramétereként az új meghajtó nevét, a használandó providert és a gyökér elérési útját kell megadnunk az alábbiak szerint, és máris használhatjuk a frissen létrehozott meghajtót:

```

[13] PS C:\> New-PSDrive -Name MSReg -PSProvider Registry -Root HKEY_CURRE
NT_USER\Software\Microsoft

```

```

WARNING: column "CurrentLocation" does not fit into the display and was r
emoved.

```

Name	Used (GB)	Free (GB)	Provider	Root
------	-----------	-----------	----------	------

```

-----
MSReg                                Registry                                HKEY_CURRENT_USER...

[14] PS C:\> dir msreg:

Hive: HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft

SKC  VC  Name                                Property
---  --  ---                                -
1    0  Active Setup                        {}
1    0  ADs                                {}
4    0  Advanced INF Setup                {}
1    0  Assistance                        {}
0    4  Command Processor                 {CompletionChar, DefaultColor, ...
...

```

A létrehozott meghajtó csak az adott PowerShell munkamenetben használható, kilépéskor egyszerűen elvész. A rendszeresen használt meghajtókat mégsem kell minden egyes alkalommal újra létrehozunk, a megfelelő parancsok beilleszthetők a PowerShell indításakor automatikusan lefutó profil-szkriptbe is (lásd később). Ha a munkameneten belül törölni szeretnénk a létrehozott meghajtót, ezt nagyon egyszerűen megtehetjük, csupán a nevét kell paraméterként megadnunk a `Remove-PSDrive` cmdletnek:

```
PS C:\> Remove-PSDrive MSReg
```

Korábban említettük, hogy a PSmeghajtók csak a PowerShellből érhetők el, a Windows, és más alkalmazások nem ismerik fel az ilyen módon létrehozott útvonalakat. Ha azonban egy külső programot a shellből indítunk el, akkor mégis van mód a korlátozás megkerülésére. Hozzuk létre a „C:\munka” mappát és készítsünk benne egy `szoveg.txt` nevű szöveges fájlt tetszőleges tartalommal, majd rendeljük a mappához a `scripts` nevű PowerShell-meghajtót!

```

[15] PS C:\> New-PSDrive -name munka -PSProvider FileSystem -Root 'C:\munka'

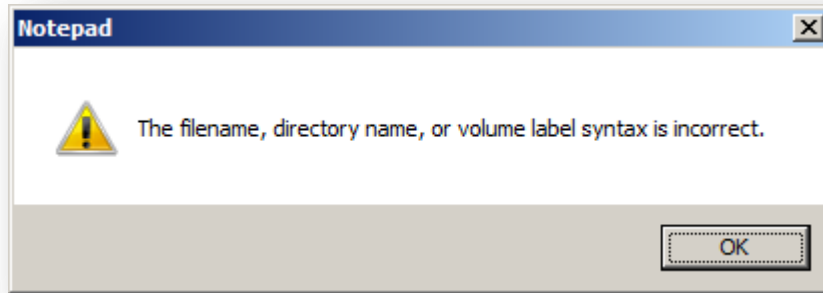
WARNING: column "CurrentLocation" does not fit into the display and was removed.

Name                Used (GB)    Free (GB) Provider      Root
-----
munka                71,26      71,26      FileSystem    C:\munka

```

Próbáljuk Notepad segítségével megnyitni a `szoveg.txt` fájlt!

```
PS C:\> notepad munka:\szoveg.txt
```


21. ábra Hibajelzés a Notepadban

Elég rosszul néz ki, igaz? Az a baj, hogy ilyen esetben a beírt útvonalat nem a PowerShell, hanem az elindított alkalmazás értelmezi (illetve esetünkben nem értelmezi). Az eredmény csakis egy szép hibaüzenet lehet⁷. Azt kéne megoldanunk, hogy a PowerShell (aki persze tudja az igazságot), ne a beírt karakterláncot, hanem az annak alapján megfejttett igazi útvonalat adja oda szegény, buta Notepadnak, hiszen az még soha nem is hallhatott a „munka:” meghajtó létezéséről. A PowerShell belső használatú útvonalainak megfejtesére, feloldására a `Resolve-Path` cmdlet szolgál, ami az alábbi módon használható:

```
[16] PS C:\> (Resolve-Path munka:\szöveg.txt).ProviderPath
C:\munka\szöveg.txt
```

Az így átalakított útvonalat már bármely külső alkalmazásnak, így a Notepadnak is odaadhatjuk.

```
[17] PS C:\> notepad (Resolve-Path munka:\szöveg.txt).ProviderPath
```

1.3.9 Változók, konstansok

Változóknak az olyan memóriaterületeket nevezzük, amelyeket szkriptünkben vagy programunkban névvel jelölünk meg, és a programnak lehetősége van az adott memóriaterületen található objektum tulajdonságait kiolvasni, megváltoztatni és a metódusait meghívni. A névvel ellátott memóriaterület tartalmazhatja közvetlenül az objektumot (érték típusú változók), illetve tartalmazhat egy hivatkozást (memóriacímet), ami az objektumok valódi helyét azonosítja (referencia típusú változók). Minden létrehozott változó számára program adatszégmensén lefoglalódik a megfelelő nagyságú memóriaterület, amelyet ezután a programból a névre való hivatkozással érhetünk el, kiolvashatjuk vagy beállíthatjuk annak értékét, illetve referencia esetén a név segítségével érhetjük el a mutatott objektumot is. Az érték- és referenciatípusok a PowerShellben gyakorlati szempontból nem különböznek egymástól lényegesen.

A típusok közötti konverzió minden esetben a .NET szabályai szerint történik, ahogyan a későbbi példákban látható. Mi tárolható tehát egy PowerShell változóban? Bármilyen, amit a .NET a memóriában tárolhat, még hozzá szigorúan típusos formában.

A PowerShell változónevei minden esetben a \$ karakterrel kezdődnek (ha önmagában használjuk őket és nem valamilyen változók kezelő cmdlet segítségével), betűket, számokat és speciális karaktereket is tartalmazhatnak.

⁷ Nem a PowerShell, hanem a notepad jeleníti meg a hibaüzenetet.

1. Elmélet

Változókat PowerShellben legegyszerűbben a következő formában tudunk létrehozni, használni:

```
PS C:\> $a = "bcdefghijklmnopqrstuvwxyz"
PS C:\> $b = 12
PS C:\> $c = Get-Location
PS C:\> $a
bcdefghijklmnopqrstuvwxyz
PS C:\> $b
12
PS C:\> $c

Path
----
C:\
```

Látszik, hogy a változók értékadásához nem kell semmilyen kulcsszót használni, az egyenlőségjel elég az értékadáshoz. A változókhoz nem feltétlenül kell típust rendelni, azaz bármilyen típust, objektumosztályt tartalmazhatnak.

Azt, hogy egy változó éppen milyen típusú értéket tartalmaz a `GetType()` metódus meghívásával kérdezhetjük le:

```
PS C:\> $a.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     String                                     System.Object

PS C:\> $b.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     Int32                                       System.ValueType

PS C:\> $c.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     False    PathInfo                                   System.Object
```

Látszik, hogy a `$c` változónk nem egyszerűen egy szöveget tartalmaz, hanem egy `PathInfo` típusú objektumot.

A változók típusa nem rögzül, azaz egy `String` változónak később adhatunk `Int32` értéket minden további hiba nélkül, a változó típusa az értékének megfelelően módosul.

```
PS C:\> $a
bcdefghijklmnopqrstuvwxyz
PS C:\> $a = 22
```

Ez a megoldás persze nagyon kényelmes, de az automatikus változódeklaráció komoly problémákkal is járhat; minden elgépelésből új, rejtélyes változók születnek, érdekes, de legalábbis nehezen felderíthető futási hibákat okozva. Szkriptek esetén mindenképpen célszerű legalább a hibakeresés fázisában változtatni az alapértelmezett viselkedésen a következő módon:

```
PS C:\> Set-PSDebug -strict
```

Ezután a PowerShell hibaüzenetet ad, ha olyan változónevet használunk, amihez korábban még nem rendeltünk értéket:

```
PS C:\> $a = 2
PS C:\> $a + $b
The variable '$b' cannot be retrieved because it has not been set.
At line:1 char:8
+ $a + $b <<<<
    + CategoryInfo          : InvalidOperation: (b:Token) [], RuntimeExceptio
n
    + FullyQualifiedErrorId : VariableIsUndefined
```

Az alapértelmezett viselkedés a következő parancs használatával állítható vissza:

```
PS C:\> Set-PSDebug -off
```

A változók gyakran nem egyszerű elemeket tartalmaznak, hanem collection-öket (gyűjteményeket, vegyes elemű tömböket) vagy hagyományos tömböket:

```
[23] PS C:\> $alias = get-alias a*
[24] PS C:\> $alias
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Alias	ac	Add-Content
Alias	asnp	Add-PSSnapIn

A fenti példában az „a” kezdetű aliasok gyűjteménye lesz a \$alias változó tartalma. A gyűjteményekkel és tömbökkel később foglalkozom részletesebben.

Változóknak még precízebben is tudunk értéket adni. A set-variable cmdlet nagyon sok opciót biztosít erre:

```
PS C:\> Set-Variable -Name PI -Value 3.14159265358979 -Option Constant
PS C:\> $PI
3.14159265358979
```

A fenti példában például a PI nevű változót konstansként hoztam létre, ami azt jelenti, hogy nem engedi felülírni más értékkel, illetve bárholnan látható ez a változó (scope-pal, azaz láthatósággal később foglalkozom). Ezt még törölni sem lehet a Remove-Variable cmdlettel.

A Set-Variable cmdletnek van még egy érdekessége is, magyarázatot lehet adni ezzel a módszerrel a változóknak:

```
PS C:\> Set-Variable -Name Nevem -Value "Soós Tibor" -Description "Ez az én nevem"
PS C:\> $nevem
Soós Tibor
```

De vajon hogyan olvashatjuk ki később ezt a magyarázó szöveget? Hát így nem:

1. Elmélet

```
PS C:\> $nevem.description
```

Ehhez a `get-variable` cmdletet kell használni:

```
PS C:\> (get-variable nevem).Description
Ez az én nevem
```

A `get-variable` kimenetként nem maga a változó tartalma jön vissza, hanem egy `PSVariable` típusú objektum, aminek már kiolvasható a `Description` tulajdonsága is.

```
PS C:\> (get-variable nevem).gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     False     PSVariable                                     System.Object
```

A korábban már mutatott `Set-Variable` cmdlethez hasonlóan a `new-variable` is használható új változók definiálásához, a két parancs között csak az a különbség, hogy a `set-variable` segítségével már meglevő változók tartalmát is meg lehet változtatni, a `new-variable` erre nem alkalmas:

```
PS C:\> $x = "körte"
PS C:\> New-Variable x -Value 55
New-Variable : A variable with name 'x' already exists.
At line:1 char:13
+ New-Variable <<<< x -Value 55
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : ResourceExists: (x:String) [New-Variable], SessionStateException
+ FullyQualifiedErrorId : VariableAlreadyExists,Microsoft.PowerShell.Commands.NewVariableCommand
```

Ha meguntunk egy változót, akkor tartalmát törölhetjük is a `Clear-Variable` cmdlet segítségével. Ez különösen akkor fontos, ha például egy nagyméretű gyűjtemény kerül bele a változóba, ami aztán szükségtelenné válik. Ha nem töröljük, akkor az továbbra is foglalja a memóriát. Ez magát a változót nem szünteti meg, csak az értékét törli:

```
[29] PS I:\>$x = "alma"
[30] PS I:\>Get-Variable x

Name          Value
----
x             alma

[31] PS I:\>Clear-Variable x
[32] PS I:\>Get-Variable x

Name          Value
----
x             x

[33] PS I:\>Remove-Variable x
[34] PS I:\>Get-Variable x
Get-Variable : Cannot find a variable with name 'x'.
At line:1 char:13
```

```
+ Get-Variable <<<< x
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (x:String) [Get-Variable], Item
  NotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : VariableNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.
  GetVariableCommand
```

A [32]-es promptnál látjuk, hogy a `Clear-Variable` után az `$x` változóm még létezik, csak nincs értéke. A `Remove-Variable` után a [34]-es promptban viszont már nem létezik `$x`.

Megjegyzés

Változónévnek mindenféle csúnyaságot is használhatunk, de lehetőség szerint ne tegyünk ilyet, mert a szkriptünk, parancssorunk értelmezhetőségét nagyon megnehezíthetjük:

```
[37] PS I:\>$1 = 5
[38] PS I:\>$1
5
[39] PS I:\>$1+2
7

[40] PS I:\>${kód}="sor"
[41] PS I:\>"${kód}sor"
sorsor

[42] PS I:\>$$ = "Dollár"
[43] PS I:\>$$
Dollár

[44] PS I:\>$_a="bla"
[45] PS I:\>$_a
bla
```

A kapcsos zárójel a változó nevében különleges szerepet kap:

```
[80] PS C:\munka> $a = "ablak"
[81] PS C:\munka> ${a}
ablak
```

Látható, hogy bár a változó neve csak egy „a” betű, ennek ellenére a kapcsos zárójelben szerepeltetve is ugyanazt az eredményt kaptam. Így a kapcsos zárójelnek az a szerepe, hogy olyan változóneveket is használhassunk, amelyek olyan karaktereket is tartalmaznak, amelyek ott nem megengedettek:

```
[20] PS C:\> ${Ez egy nem szép nevű változó! Hanem csúnya. Bizony} = 1
[21] PS C:\> ${Ez egy nem szép nevű változó! Hanem csúnya. Bizony}
1
```

Ilyenkor a TAB kiegészítés úgy működik, hogy a `$Ez` után leütött TAB a teljes, kapcsoszárójeles neve írja ki.

1.3.10 Idézőjelezés, escape használat

Az idézőjelek használata arra szolgál, hogy a PowerShell számára egyébként valamiféle speciális jelentéssel bíró szövegdarabokat egyszerű karakterláncként olvassuk be. A PowerShellben kétfajta idézőjel létezik. Az

1. Elmélet

egyik a macskaköröm (`), a másik az aposztróf ('). Ez utóbbi nem tévesztendő össze a „visszafele aposztróffal” (` - AltGr + 7), ami az Escape, azaz „hatástalanító” karakter.

```
PS C:\> $szöveg = "karaktersorozat"
PS C:\> $szöveg
karaktersorozat
PS C:\> "Ez itt egy $szöveg."
Ez itt egy karaktersorozat.
PS C:\> 'Ez itt egy $szöveg'
Ez itt egy $szöveg
PS C:\>
```

A fenti példában látszik, hogy a macskaköröm (`) közti szövegben a PowerShell észreveszi a változókat (a \$ jel alapján) és behelyettesíti a változó értékét. Az aposztróf (')-nál nem értékeli ki semmit sem, minden karaktert szó szerint értelmez.

Hogyan kell például macskaköröm (`) között akkor \$ jelet kiíratni?

```
PS C:\> "Ez most itt egy ` $jel"
Ez most itt egy $jel
```

Itt jön jól az Escape karakter, ami hatástalanítja a \$ alaphelyzet szerinti hatását.

Vigyázat, a \$ jel hatása macskakörmök között csak az első szóelválasztó karakterig érvényes! Azaz nem működik így egy adott szöveg hossz tulajdonságának kiírása:

```
PS C:\> $szó = "ablak"
PS C:\> "Az ablak szó $szó.Length karakter hosszú."
Az ablak szó ablak.Length karakter hosszú.
```

Hogyan lehet az egész kifejezést kiértékelteni a macskakörmök között?

```
PS C:\> "Az ablak szó $($szó.Length) karakter hosszú."
Az ablak szó 5 karakter hosszú.
```

Azaz a problematikus részt bezárójelezzük, és felhívjuk a PowerShell figyelmét, hogy a változóknál megszokott kiértékelés szerint járjon el ez egész zárójeles kifejezés esetében, ezért elé teszünk még egy \$ jelet.

Többsoros szöveget is egyszerűen be tudunk írni:

```
PS C:\> $hosszú = "1. sor
>> 2. sor
>> 3. sor"
>>
PS C:\> $hosszú
1. sor
2. sor
3. sor
```

Egyszerűen Entert nyomunk a sortörésnél. A parancssor értelmező beindul és észreveszi, hogy egy idézőjel után vagyunk, így átvált egy alpromptra és várja a szöveget a következő idézőjelig.

Ha kombináljuk az idézőjeleket egész érdekes eredményre is juthatunk:

```
[8] PS C:\> $szöveg = "valami"
```



```
[9] PS C:\> "ide ágyazom be a szöveget: '$szöveg'"
ide ágyazom be a szöveget: 'valami'
```

Azaz a [9]-es sorban idézőjelek közötti aposztrófot alkalmaztam, ennek ellenére a változó kiértékelődött az aposztrófok között.

1.3.11 Sortörés, többsoros kifejezések

A PowerShell nagyon rugalmasan kezeli a többsoros kifejezéseket. Ha egy nyitó karakter (macskaköröm, aposztróf, minden fajta zárójel) után új sort kezdünk, akkor kapunk egy ún. „nested prompt”-ot, azaz beágyazott promptot, melyet két > jel jelez, és ahol folytathatjuk a parancssorunk írását. A macskaköröm példáját már előzőleg mutattam, most nézzünk pár egyéb példát:

```
PS C:\> (get-service
>> ).count
>>
91
```

Szögletes zárójel:

```
PS C:\> $a = get-service
PS C:\> $a[
>> 1]
>>
```

Status	Name	DisplayName
Stopped	Alerter	Alerter

Minden egyéb esetben, amikor tehát nem egyértelmű a PowerShell számára, hogy folytatódik a sor, ott segítsünk neki a már említett (`) karakterrel.

```
PS C:\> get-service -name `
>> Alerter
>>
```

Status	Name	DisplayName
Stopped	Alerter	Alerter

A szövegek többsoros tárolására van még egy lehetőség, az ún. „here string” alkalmazása, amit egy önálló sorban levő @” vagy @’ karakterpárral vezetünk be és egy önálló ”@ vagy ’@ karakterpárral fejezünk be. Ennél - hasonlóan a korábbiakhoz - a macskakörömös változat kiértékelődő, az aposztrófos pedig annyira „erős” idézőjelezésnek számít, hogy a köztes ` , ” és ’ jelet sem veszi figyelembe:

```
PS C:\> $szöveg = @"
>> Itt aztán lehet bármi, sortörés
>> Escape karakter `
>> Aposztróf '
>> Macskaköröm "
>> '@
>>
```

```
PS C:\> $szöveg
Itt aztán lehet bármi, sortörés
Escape karakter `
Aposztróf '
Macskaköröm "
```

1.3.12 Kifejezés- és parancsfeldolgozás

A PowerShell két különböző üzemmódban képes értelmezni a beírt szöveget – kifejezés és parancs üzemmódban. Kifejezés üzemmódban a shell a legtöbb magas szintű programnyelvhez hasonlóan viselkedik: a számokat számnak tekinti, a karakterláncokat idézőjelek közé kell tennünk, stb. Kifejezések például a következők:

```
2+2
"Helló" + " világ!"
```

Parancs üzemmódban a karakterláncokhoz nincs szükség idézőjelekre, mivel a shell a változókon és a zárójelben lévő kifejezéseken kívül mindent karakterláncnak tekint. Ilyen módon értelmezi a parancsfeldolgozó az alábbi utasításokat:

```
write-host 2+2
copy-item egyik.txt másik.txt
```

Most már csak azt kellene tudnunk, hogy pontosan mi az, aminek hatására a PowerShell egyik vagy másik üzemmódot választja a parancsunk értelmezésére. Az üzemmódot az első beolvasott token (vagyis értelmezhető parancsdarab) fogja meghatározni az alábbiaknak megfelelően:

- Kifejezés üzemmódba vált a PowerShell, ha a beírt szöveg számmal (vagy egy pont karaktert követő számmal), idézőjelek közé tett karakterláncsal, vagy \$ jellel kezdődik.
- Parancs üzemmódba vált a PowerShell, ha a beírt szöveg bármilyen betűvel, a & karakterrel, egy pont utáni szóközzel, vagy pont utáni betűvel kezdődik.

A két üzemmód vegyes használatát zárójelezéssel érhetjük el, a zárójelek közötti szövegre minden esetben újra megtörténik az üzemmód meghatározása a fenti szempontok szerint.

```
PS C:\> 2+2
4
PS C:\> Write-Host 2+2
2+2
PS C:\> Write-Host (2+2)
4
PS C:\> (Get-Date).Year + 3
2010
PS C:\> "Get-Date"
Get-Date
PS C:\> &"Get-Date"

2007. július 11. 15:37:51
```

A fenti példákon jól látható a két üzemmód közötti különbség és az üzemmód váltás kényszerítése. Az első utasítást a PowerShell kifejezés üzemmódban értelmezte, elvégezte a műveletet és kiírta az eredményt. A második sor egy cmdlet nevével, vagyis betűvel kezdődik, ennek hatására aktiválódik a parancs üzemmód, és a shell már nem adja össze a két számot, egyszerű karakterláncként (pedig nincs idézőjelek között!) olvassa be. A harmadik sor betűvel kezdődik (parancs üzemmód), de a zárójelek miatt később újra megtörténik az üzemmód meghatározása, és a zárójelben lévő számok hatására a PowerShell az összeadás erejéig kifejezés üzemmódra vált. Az negyedik sorban a zárójeles szövegre parancs üzemmód indul, így a cmdlet kimenete kerül a teljes kifejezésbe. Az ötödik sorban egy karakterláncot adunk meg (ami éppen egy cmdlet neve), de az idézőjelek miatt a PowerShell kifejezés üzemmódra vált, így nem ismeri fel a cmdletet, a nevet egyszerű karakterláncnak tekinti. Az utolsó sorban a & karakter segítségével lefuttatjuk a karakterláncot, vagyis parancs üzemmódra kényszerítjük a shellt.

Ha meg akarjuk számolni, hogy hány parancs (cmdlet) van a PowerShellben, akkor ezt nagyon egyszerűen megtehetjük. A cmdletek listáját a `Get-Command` adja vissza egy objektumcsoport képében, a .NET-ben pedig minden objektumcsoporthoz tartozik egy `Count` tulajdonság, amely az elemek számát adja vissza. Vagyis:

```
[25] PS C:\> get-command.Count
The term 'get-command.Count' is not recognized as the name of a cmdlet, function, script file, or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was included, verify that the path is correct and try again.
At line:1 char:18
+ get-command.Count <<<<
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (get-command.Count:String) [],
    CommandNotFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundException
```

A hibaüzenetből megtudhatjuk, hogy nem sikerült a „`Get-Command.Count`” utasítást végrehajtani, ahogyan az várható is volt. Természetesen nem egyszerre kellene végrehajtani az egész parancsot, hanem elsőként csak a `Get-Command`-nak kellene lefutnia, ezután pedig a kimeneten megjelenő gyűjteményre kellene `Count`-ot kérni. Ezt az alábbi szintaktika szerint érhetjük el:

```
[26] PS C:\> (get-command).Count
410
```

Láttuk a fenti példákban, hogy a PowerShell a cmdletek paramétereit alapvetően szöveggként értelmezi (parancsmód), kivéve a változókat:

```
PS C:\> $bla="PowerShell"
PS C:\> Write-Output $bla
PowerShell
```

Sőt! Ilyenkor még a változó metódusaira és tulajdonságaira is lehet hivatkozni különösebb trükközés nélkül:

```
PS C:\> Write-Output $bla.Length
10
PS C:\> Write-Output $bla.split("S")
Power
hell
```

1.3.13 Utasítások lezárása

A PowerShell utasításainak lezárására két karakter is használható: az egyik a pontosvessző (;), a másik pedig az újsor karakter. Az újsor karakter azonban csak akkor jelenti az utasítás végét, ha az adott utasítást a PowerShell szintaktikailag teljesnek és befejezettnek tekinti, ellenkező esetben a shell megpróbálja bekérni a hiányzó befejezést.

Nézzünk egy-egy példát ezekre. Elsőként az egy sorban több kifejezés megadására:

```
PS C:\> 1+2; 54/12; "Ezek voltak az eredmények egy sorban kiszámolva"
3
4,5
Ezek voltak az eredmények egy sorban kiszámolva
```

A PowerShellnek hiányérzete van, alpromptot nyit a kifejezés korrekt lezárásához:

```
PS C:\> 2 +
>> 2
>>
4
PS C:\>
```

Ha a lezártak is tekinthető utasításokat mégis folytatni szeretnénk, akkor ismét a korábban már megismert Escape (`) karaktert kell használnunk:

```
PS C:\> write-host `
>> Helló `
>> világ `
>>
Helló világ
```

1.3.14 Csővezeték, futószalag (Pipeline)

A hagyományos shellekhez hasonlóan a PowerShellnek is fontos eleme a csővezeték (pipeline), azzal a lényeges különbséggel, hogy a PowerShell-féle csővezetékben komplett objektumok (illetve objektumreferenciák) közlekednek, így a csővezeték minden eleme megkapja az előtte álló parancs által generált teljes adathalmazt, függetlenül attól, hogy az adott kimenet hogyan jelenne meg a képernyőn.

De mi is az a csővezeték, és hogyan működik? Talán nem is szerencsés a csővezeték elnevezés, hiszen ha valamit beöntünk egy csővezeték elején, az általában változatlan formában bukkan fel a végén, a PowerShell-féle csővezeték lényege pedig éppen a benne utazó dolgok (objektumok) átalakítása, megfelelő formára hozása. Sokkal szemléletesebb, ha csövek helyett egy futószalagot képzelünk el, amelyen objektumok utaznak, a szalag mellett álló munkásaink (a cmdletek) pedig szorgalmasan elvégzik rajtuk a megfelelő átalakításokat, mindegyikük azt, amihez éppen ő ért a legjobban. Egyikük lefaragja és eldobja a fölösleget, a következő kiválogatja a hibás darabokat, egy másik kiválogatja, és szépen becsomagolja az egybetartozókat, stb. A szalag végén pedig mi megkapjuk a készterméket, ha ügyesek voltunk (vagyis a megfelelő munkásokat állítottuk a szalag mellé, és pontosan megmondtuk nekik, hogy mit kell csinálniuk), akkor éppen azt, és olyan formában, amire és ahogyan szükségünk volt.

A csővezethetőség azzal is jár, hogy az egyik cmdlet kimenete a következő cmdlet bemeneteként megy tovább, anélkül hogy nekünk az első kimenetet el kellene mentenünk változóba. Ezt a paraméterátadást a

PowerShell helyettünk elvégzi. Ez - annak figyelembevételével - különösen praktikus, hogy a különböző cmdletek kimeneteként többfajta, előre nem biztos, hogy pontosan meghatározható típusú kimenet, általánosan gyűjtemény, azaz *collection* lehet.

Rádásul, ha ilyen gyűjtemény a kimenet, akkor lehet, hogy annak első tagja hamar előáll. Ha ügyesen van megírva a következő csőszakasz helyén álló cmdlet, akkor az már a rendelkezésre álló első gyűjteményelemet el is kezdheti feldolgozni, sőt, akár tovább is adhatja az ő utána következő csőszakasznak. Ez jóval hatékonyabb feldolgozást tesz lehetővé memória-felhasználás tekintetében, hiszen nem kell bevárni az utolsó elem megérkezését és eltárolni az addigi elemeket.

Nézzünk egy nagyon egyszerű példát, a már többször alkalmazott `get-member` cmdlet példáján. Látható, hogy a csőszakaszok csatlakozását a `|` jel (Alt Gr + W) jelenti:

```
[4] PS C:\> "sztring" | get-member
```

```
TypeName: System.String
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Clone	Method	System.Object Clone()
CompareTo	Method	System.Int32 CompareTo(Object val...
Contains	Method	System.Boolean Contains(String va...
CopyTo	Method	System.Void CopyTo(Int32 sourceIn...
EndsWith	Method	System.Boolean EndsWith(String va...
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)...
...		

A beírt „sztring” kimenete maga a „sztring”, ezt küldjük tovább a `get-member` cmdletnek, amely kilistázza a sztring objektum tagjait.

De vajon honnan tudja a PowerShell, hogy a `get-member` számos paramétere közül melyik legyen a csőből kieső kimenet?

Ehhez az adott cmdlet helpje (itt most kicsit megkurtítva) ad segítséget:

```
[5] PS C:\> get-help get-member -full
```

```
NAME
    Get-Member
```

```
SYNOPSIS
    Gets information about objects or collections of objects.
```

```
SYNTAX
    Get-Member [[-name] <string[]>] [-inputObject <psobject>] [-memberType
    {<AliasProperty> | <CodeProperty> | <Property> | <NoteProperty> | <Scri
    ptProperty> | <Properties> | <PropertySet> | <Method> | <CodeMethod> |
    <ScriptMethod> | <Methods> | <ParameterizedProperty> | <MemberSet> | <A
    ll>}] [-static] [<CommonParameters>]
```

```
DETAILED DESCRIPTION
    Gets information about the members of objects. Get-Member can accept in
    ...
```

```
PARAMETERS
    -name <string[]>
```

Specifies the member names to retrieve information about.

Required?	false
Position?	1
Default value	*
Accept pipeline input?	false
Accept wildcard characters?	true

-inputObject <psobject>

Specifies the objects to retrieve information about. Using this parameter to provide input to Get-Member results in different output than pipelining the same input. When you pipeline input to Get-Member, if the input is a container, the cmdlet returns information about each unique type of element in the container. If you provide the same input by using the InputObject parameter, the cmdlet returns information about the container object itself. If you want to use pipelining to retrieve information about a container, you must precede the pipelined input by a comma (,). For example, if you information about processes stored in a variable named \$process, you would type , \$process | get-member to retrieve information about the container.

Required?	false
Position?	named
Default value	
Accept pipeline input?	true (ByValue)
Accept wildcard characters?	false

...

Tehát a cmdlet azon paramétere, amely fogadja a csővezetéken érkező adatot az általában „inputObject” névre hallgat, illetve a súgóban fel van tüntetve, hogy „Accept pipeline input? true”.

Látható tehát, hogy a get-member képes csőből adatokat feldolgozni, de vajon mi van akkor, ha egy cmdlet erre nem képes, vagy nincs is a mi céljainknak megfelelő cmdlet? Azaz a futószalag mellé nem tudunk beállítani egy kész, komplett gépet, hanem a gépet nekünk kell összerakni. Szerencsére erre is van lehetőség, számos ilyen „csőkezelő”, vagy „futószalag-melletti-gép-összerakó” cmdlet van, amelyekkel ezt meg lehet oldani. Most itt egyelőre csak kettőt vegyünk előre: a ForEach-Object és a Where-Object cmdleteket.

A ForEach-Object a futószalag melletti üres gépház, a belsejét kapcsolósárójel-pár közé kell beírni. A következő példában a futószalagon érkező elemeket duplázza az általam összerakott gép:

```
[63] PS C:\> 1,8,3 | ForEach-Object {$_ * 2}
2
16
6
```

Mi van a gép belsejében? Egy olyan utasítássor, hogy: „Vedd az aktuális futószalagon érkező elemet, és szorozd meg kettővel!”. Az „aktuális futószalagon érkező elemet” a \$_ furcsa nevű változó szimbolizálja. Ezzel a ForEach-Object belsejébe bekerül minden elem, azokon az előírt művelet végrehajtódik, majd az így módosított elem megy tovább a szalagon, jelen esetben itt vége is a szalagnak és az eredmény kihullott a képernyőre.

A másik fontos alapgép a futószalag mellett a szelektáló gép, ez csak azokat az elemeket engedi tovább, amelyek valamilyen általunk felállított kritériumot teljesítik. Ez a gép tehát magukat az elemeket nem

módosítja, csak kicsit „megegyeli” azokat, mint a konzervgyárban az alulméretes almákat. Az ezt megvalósító cmdlet neve `Where-Object`. Nézzünk erre is példát:

```
[64] PS C:\> 15,2,11,5 | Where-Object {$_ -gt 10}
15
11
```

Itt azokat az elemeket engedjük csak tovább, amelyek teljesítik azt a megadott feltételt, hogy nagyobbak, mint 10.

Az 1.7.8 *Pipe kezelése, filter* c. fejezetben még részletesebben ismertetem a csövezést, hiszen ott majd mi magunk is írunk ilyen „csőképes” függvényt.

1.3.15 Kimenet (Output)

Az előző alfejezetben bemutatam a csövezés lehetőségét. Ez nem egyszerűen csak paraméterátadás, hanem el is kaphatjuk az éppen átadott paramétert, és annak tulajdonságaival, metódusaival is játszhatunk. Az így átadott paramétert a `$_` speciális, automatikusan generálódó változón keresztül érhetjük el.

Fontos fogalom még a PowerShellben az *output*, azaz a kimenet fogalma. Majdnem minden cmdletnek van kimenete. Ha mégsem lenne, akkor is van, merthogy ha nem készítünk explicit kimenetet, akkor az implicit módon alaphelyzetben az outputra adódik át. Ez az output lesz a következő csőszakaszban elérhető `$_` változó tartalma.

Nézzünk erre példát:

```
[1] PS C:\> "szöveg" | ForEach-Object{$_ .Length}
6
[2] PS C:\> write-output "szöveg" | ForEach-Object{$_ .Length}
6
[3] PS C:\> write-host "szöveg" | ForEach-Object{$_ .Length}
szöveg
```

Az első és a második promptnál ugyanazt az eredményt kapjuk, azaz az első csőszakaszban megszületik a „szöveg” objektum, amit átadunk a következő csőszakasznak. Az első esetben implicit módon adjuk át, a második esetben pedig explicit módon.

A `write-output` cmdletet igazából nem „emberi fogyasztásra” szánják, ez tisztán a csőszakaszok közti paraméterátadásra szánták, nem pedig a csicsás, színes-szagos konzolos adatmegjelenítésre. Más kérdés, hogy ha a csövezeték legvégén nem rendelkezünk a csövezeték tartalmáról, akkor az „kifolyik” a konzol ablakba, azaz kiíródik a képernyőre.

Nézzük meg a `write-output` helpjéből a szintaxist:

```
[7] PS C:\> (get-help write-output).syntax
Write-Output [-inputObject] <PSObject[]> [<CommonParameters>]
```

Nincs túl sok extra lehetőségünk.

A fenti [3]-as promptnál viszont nem az outputra küldöm a „szöveg”-et, hanem a `write-host` cmdlettel a konzolra (képernyőre), így a következő csőszakasz nem kap semmit és ezért nem is jelenik meg semmilyen hosszadat, csak a `write-host` által kiírt szöveg.

Nézzük meg a write-host szintaxisát is:

```
[8] PS C:\> (get-help write-host).syntax
```

```
Write-Host [[-Object] <Object>] [-BackgroundColor {Black | DarkBlue | DarkGreen | DarkCyan | DarkRed | DarkMagenta | DarkYellow | Gray | DarkGray | Blue | Green | Cyan | Red | Magenta | Yellow | White}] [-ForegroundColor {Black | DarkBlue | DarkGreen | DarkCyan | DarkRed | DarkMagenta | DarkYellow | Gray | DarkGray | Blue | Green | Cyan | Red | Magenta | Yellow | White}] [-NoNewline] [-Separator <Object>] [<CommonParameters>]
```

Ez már sok olyan lehetőséget is tartalmaz, amelyek tényleg az kiírt adatok élvezeti értékét fokozzák: háttér- és betűszínt lehet beállítani, valamint azt, hogy ne nyisson új sort a kiírás végén, valamint ha tömböt adunk neki kiíratásra, akkor megadhatjuk az elválasztó karaktert, aminek közbeiktatásával írja ki egymás mellé az elemeket soramelés helyett.

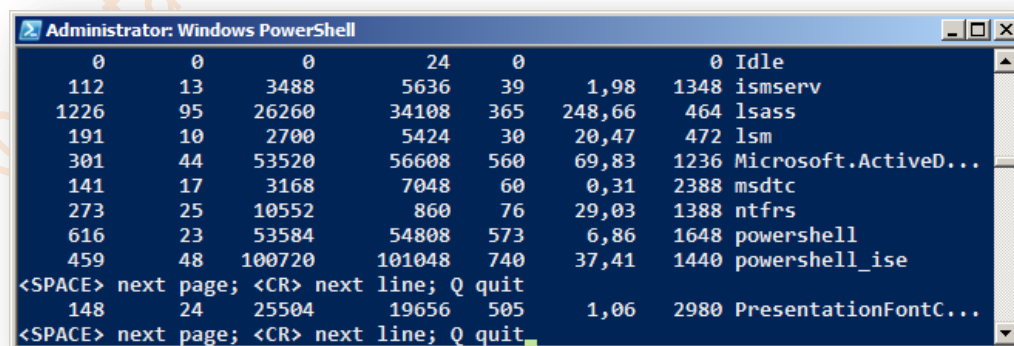
Amúgy számos egyéb helyekre is tudjuk irányítani a kimenetet:

```
[29] PS C:\> get-command write* -CommandType cmdlet
```

CommandType	Name	Definition
Cmdlet	Write-Debug	Write-Debug [-Message] <Str...
Cmdlet	Write-Error	Write-Error [-Message] <Str...
Cmdlet	Write-EventLog	Write-EventLog [-LogName] <...
Cmdlet	Write-Host	Write-Host [[-Object] <Obje...
Cmdlet	Write-Output	Write-Output [-InputObject]...
Cmdlet	Write-Progress	Write-Progress [-Activity] ...
Cmdlet	Write-Verbose	Write-Verbose [-Message] <S...
Cmdlet	Write-Warning	Write-Warning [-Message] <S...

A fenti egyéb write-... cmdleteknek a szkriptek hibakeresésénél van elsődlegesen jelentőségük, így majd a hibakeresés fejezetben fogok ezzel részletesen foglalkozni.

Még egy cmdlet kívánczik ide, az Out-Host. Ez a cmdlet a kimenetét kiírja a konzolra. Tulajdonképpen elhagyható, hiszen a kimenet alaphelyzetben is a konzolon jelenik meg, de ennek a cmdletnek van egy -paging kapcsoló paramétere. Ennek alkalmazásával lapozni tudjuk a kimenetet, ami főleg sok adat megjelenítésekor lehet praktikus:

22. ábra Az Out-Host -Paging hatására megjelenő lapozás

Látható, hogy a szóköz billentyű lenyomásával komplett képernyőnyi adatot tudunk lapozni, az Enter leütésével egy sort.

1.3.16 Jóváhagyás kezelése, óvatos végrehajtás

A PowerShell parancsai között lehetnek „veszélyesek” is. Például egy fájl törlése, ha azt véletlenül, egy hibás kifejezés miatt követjük el, akkor annak nem biztos, hogy örülünk. Ezért az egyes cmdleteknél gyárilag meg van határozva egy veszélyességi szint, ami lehet Low, Medium, High.

Nézzük is meg, hogy mi van beállítva! Ez egy elég bonyolult kifejezés, így kérem a tisztelt olvasót ne dobja itt el a könyvet! Ha majd a 2.4 *Fejlett függvények – script cmdletek* fejezethez érünk minden világos lesz.

```
Get-Command -CommandType cmdlet |
foreach-object {New-Object System.Management.Automation.CommandMetaData ($_) } |
    select-object @{l="name"; e={$_.name}},
                @{l="confirmimpact"; e={$_.confirmimpact}} |
                Sort-Object confirmimpact -Descending | ft -AutoSize
```

Ennek eredménye:

name	confirmimpact
----	-----
Enable-PSSessionConfiguration	High
Enable-PSRemoting	High
Set-PSSessionConfiguration	High
Unregister-PSSessionConfiguration	High
Register-PSSessionConfiguration	High
Disable-PSSessionConfiguration	High
Remove-PSBreakpoint	Medium
Remove-Module	Medium
Remove-PSDrive	Medium
...	

Azaz a cmdletek zöme Medium veszélyességűnek van besorolva és csak néhány High. Ehhez hozzá kell venni a \$ConfirmPreference automatikus változót:

```
[1] PS C:\> $ConfirmPreference
High
```

Aminek az értéke „High”. Ez azt jelenti, hogy alaphelyzetben a PowerShell csak a fenti lista első 6 elemében látható cmdlet futtatására kérdez rá, a többit szó nélkül lefuttatja. Nézzünk egy rákérdezést:

```
[2] PS C:\> Enable-PSRemoting

WinRM Quick Configuration
Running command "Set-WSManQuickConfig" to enable this machine for remote
management through WinRM service.
This includes:
    1. Starting or restarting (if already started) the WinRM service
    2. Setting the WinRM service type to auto start
    3. Creating a listener to accept requests on any IP address
    4. Enabling firewall exception for WS-Management traffic (for http only).

Do you want to continue?
```

```
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
WinRM already is set up to receive requests on this machine.
WinRM already is set up for remote management on this machine.
```

Hat különböző lehetőségünk van:

- Y - Yes: hadd fusson az adott elemre.
- A - Yes to All: minden elemre fusson, azaz ha egy csővezeték-feldolgozó cmdlettel van dolgunk, akkor az összes csőelemre Igen a válaszunk, amúgy elemenként rákérdezne.
- N - No: Ne fusson az adott elemre.
- L - No to All: egyik elemre se fusson, gyakorlatilag leállítjuk a futtatást
- S - Suspend: felfüggesztjük a futtatást, és egy alpromptot nyitunk, ahol mindenfélét ellenőrizhetünk, kiolvashatunk, és ha ezzel megvagyunk, akkor dönthetünk újra, hogy mi legyen.
- ? - Help: felsorolja és bekéri a kötelezően kitöltendő paramétereket.

Ezek közül talán az „S” az érdekes, nézzük ezt:

```
[3] PS C:\> Enable-PSRemoting

WinRM Quick Configuration
Running command "Set-WSManQuickConfig" to enable this machine for remote
management through WinRM service.
This includes:
  1. Starting or restarting (if already started) the WinRM service
  2. Setting the WinRM service type to auto start
  3. Creating a listener to accept requests on any IP address
  4. Enabling firewall exception for WS-Management traffic (for http only).

Do you want to continue?
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):s
[4] PS C:\>>> get-date

2010. február 10. 15:44:56

[5] PS C:\>>> exit

WinRM Quick Configuration
Running command "Set-WSManQuickConfig" to enable this machine for remote
management through WinRM service.
This includes:
  1. Starting or restarting (if already started) the WinRM service
  2. Setting the WinRM service type to auto start
  3. Creating a listener to accept requests on any IP address
  4. Enabling firewall exception for WS-Management traffic (for http only).

Do you want to continue?
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):
```

Látható, hogy a [4]-es promptnál áttértem egy alpromptra. Itt tudok bármit futtatni anélkül, hogy az eredeti parancsomat megszakítottam volna. Ha kész vagyok, akkor ebből az alpromptból az `Exit` kulcsszóval léphetek ki és ott folytathatom a válaszadást, ahol az előbb abbahagytam.

Nézzünk egy „Medium” cmdletet:

```
[16] PS C:\> $a = 1
[17] PS C:\> Remove-Variable a
```

Semmit nem kért. Ha azt szeretnénk, hogy erre is rákérdezzen, akkor két lehetőségünk van. Az egyik egy „helyi” megoldás, ami csak erre az egy parancsra fog hatni:

```
[18] PS C:\> $a = 1
[19] PS C:\> Remove-Variable a -Confirm

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Remove Variable" on Target "Name: a".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
```

A másik lehetőség „globális”, azaz az egész PowerShell ügködésünkre hatással lesz:

```
[21] PS C:\> $ConfirmPreference = "medium"
[22] PS C:\> $a = 1
[23] PS C:\> Remove-Variable a

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Remove Variable" on Target "Name: a".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
```

Ezután minden Medium és High veszélyességű cmdletre megerősítést fog kérni. Ez a beállítás azonban csak addig él, amíg be nem csukjuk a PowerShell alkalmazást. Újra megnyitva már újból visszaáll a „High” alapbeállítás.

1.3.17 Egyszerű formázás

Az output fogalmához tartozik hozzá, hogy három alapvető formázási módról beszéljek. Említettem, hogy a PowerShell objektumokat kezel, amelyeknek különböző kiolvasható tulajdonságaik (property) vannak. Egy-egy objektum típusnak nagyon sok ilyen tulajdonsága is lehet, így probléma, hogy akkor egy ilyen objektumot hogyan is jelenítsünk meg a képernyőn, hiszen ez az elsődleges interakciós felületünk a Powershell.

Nézzünk a problémára egy példát, listázzuk ki a gépen futó W-vel kezdődő szolgáltatásokat:

```
[47] PS C:\> get-service w*

Status      Name                DisplayName
-----
Running     W32Time             Windows Time
Running     WebClient           WebClient
Stopped     WinHttpAutoProx... WinHTTP Web Proxy Auto-Discovery Se...
Running     winmgmt             Windows Management Instrumentation
Stopped     WmdmPmSN            Portable Media Serial Number Service
Stopped     Wmi                 Windows Management Instrumentation ...
Stopped     WmiApSrv            WMI Performance Adapter
Running     wscsvc              Security Center
Running     WSearch             Windows Search
Running     wuauserv            Automatic Updates
```

Látszik, hogy alaphelyzetben táblázatos nézetben látjuk a szolgáltatások három tulajdonságát: `Status`, `Name`, `DisplayName`. A „`DisplayName`” oszlopban nem minden szöveg fér ki, ezért van egy másik listázási lehetőségünk is:

```
[48] PS C:\> get-service w* | format-list

Name                : W32Time
DisplayName          : Windows Time
Status              : Running
DependentServices   : {}
ServicesDependedOn  : {}
CanPauseAndContinue : False
CanShutdown         : True
CanStop             : True
ServiceType         : Win32ShareProcess

Name                : WebClient
DisplayName          : WebClient
Status              : Running
DependentServices   : {}
ServicesDependedOn  : {MRxDAV}
CanPauseAndContinue : False
CanShutdown         : True
CanStop             : True
ServiceType         : Win32ShareProcess

Name                : WinHttpAutoProxySvc
DisplayName          : WinHTTP Web Proxy Auto-Discovery Service
Status              : Stopped
DependentServices   : {}
ServicesDependedOn  : {Dhcp}
CanPauseAndContinue : False
CanShutdown         : False
CanStop             : False
ServiceType         : Win32ShareProcess
...
```

Itt már jól kifernek a hosszabb feliratok is, ezt a formázást hívjuk lista nézetnek, és az objektumok ilyen jellegű megjelenítését a `format-list` cmdlet végzi. Ezt olyan gyakran használjuk, hogy ennek rövid alias nevét érdemes mindenképpen megjegyezni: `fl`.

Van, hogy pont az ellenkezőjére van szükség, a listanézet helyett szeretnénk táblázatos nézetet. Ennek cmdletje a `format-table`, röviden az `ft`.

Mindkét esetben kapunk egy alaphelyzet szerinti tulajdonságlistát. Azaz nem szabad megijedni, ha pont azokat az információkat nem látjuk, amire szükségünk lenne. Először érdemes minden objektum esetében a `get-member`-rel ellenőrizni a tulajdonságok listáját és utána ezekre hivatkozhatunk a `format-`parancsoknál:

```
[11] PS C:\> Get-Service w* | Get-Member -MemberType properties

TypeName: System.ServiceProcess.ServiceController
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Name	AliasProperty	Name = ServiceName
RequiredServices	AliasProperty	RequiredServices = ServicesDependedOn
CanPauseAndContinue	Property	System.Boolean CanPauseAndContinue {...
CanShutdown	Property	System.Boolean CanShutdown {get;}
CanStop	Property	System.Boolean CanStop {get;}
Container	Property	System.ComponentModel.IContainer Con...
DependentServices	Property	System.ServiceProcess.ServiceControl...
DisplayName	Property	System.String DisplayName {get;set;}
MachineName	Property	System.String MachineName {get;set;}
ServiceHandle	Property	System.Runtime.InteropServices.SafeH...
ServiceName	Property	System.String ServiceName {get;set;}
ServicesDependedOn	Property	System.ServiceProcess.ServiceControl...
ServiceType	Property	System.ServiceProcess.ServiceType Se...
Site	Property	System.ComponentModel.ISite Site {ge...
Status	Property	System.ServiceProcess.ServiceControl...


```
[12] PS C:\> Get-Service w* | Format-Table Name, Status, CanStop
```

Name	Status	CanStop
----	-----	-----
W32Time	Running	True
WcsPlugInService	Stopped	False
WdiServiceHost	Stopped	False
WdiSystemHost	Stopped	False
Wecsvc	Stopped	False
wercplsupport	Stopped	False
WerSvc	Stopped	False
WinHttpAutoProxySvc	Stopped	False
Winmgmt	Running	True
WinRM	Running	True
wmiApSrv	Stopped	False
WPDBusEnum	Stopped	False
wuauser	Running	True
wudfsvc	Stopped	False

Az [11]-es promptnál lekérdeztem a szolgáltatások tulajdonságait. Látszik, hogy okos a `Get-Member`, hiszen több szolgáltatás-objektumot kap a bemeneteként, de mivel mindegyik egyforma típusú, teljesen egyforma a tulajdonságaik vannak, így csak egyszer adja meg a tulajdonságlistát.

Ezután a [12]-es promptban kiválasztottam, hogy a `Name`, `Status`, `CanStop` tulajdonságok kellenek nekem, ezeket átadom paraméterként a `Format-Table` cmdletnek és megkapom a kívánt táblázatot.

Ezt még szebbé lehet tenni az `-AutoSize` kapcsolóval, amellyel csak a szükséges minimális táblázatszélességet használja, és nem húzza szét az egészet a képernyőn:

```
[13] PS C:\> Get-Service w* | Format-Table Name, Status, CanStop -AutoSize
```

Name	Status	CanStop
----	-----	-----
W32Time	Running	True
WebClient	Running	True
WinHttpAutoProxySvc	Stopped	False
winmgmt	Running	True
WmdmPmSN	Stopped	False
Wmi	Stopped	False
WmiApSrv	Stopped	False
wscsv	Running	True

1. Elmélet

WSearch	Running	True
wuauserv	Running	True
WZCSVC	Running	True

A `Format-Table` olyan gyakran használatos, hogy nézzük meg néhány ügyes további lehetőségét. Például nézzük az „a” és „b” betűvel kezdődő nevű szolgáltatásokat:

```
[14] PS C:\> Get-Service [a-b]*
```

Status	Name	DisplayName
Running	AeLookupSvc	Application Experience Lookup Service
Stopped	Alerter	Alerter
Running	ALG	Application Layer Gateway Service
Stopped	AppMgmt	Application Management
Stopped	aspnet_state	ASP.NET State Service
Running	AudioSrv	Windows Audio
Stopped	BITS	Background Intelligent Transfer Ser...
Stopped	Browser	Computer Browser

Csoportosítsuk ezeket `Status` szerint:

```
[15] PS C:\> Get-Service [a-b]* | ft -GroupBy Status
```

Status: Running

Status	Name	DisplayName
Running	AeLookupSvc	Application Experience Lookup Service

Status: Stopped

Status	Name	DisplayName
Stopped	Alerter	Alerter

Status: Running

Status	Name	DisplayName
Running	ALG	Application Layer Gateway Service
...		

Hoppá! Ez nem valami jó. Itt tetten érhetjük a csövezést. Ugye a `format-table` szépen kapja egymás után a szolgáltatásokat és nyit egy aktuális csoportot a `Status` alapján. Ha a következő szolgáltatás is ugyanilyen státusú, akkor szépen mögé biggyeszti, de ha nem, akkor nyit egy új csoportot. Azaz kicsit összevissza az eredményünk.

A megoldás az lenne, hogy ideiglenesen összegyűjtenénk a csövezetéken átmenő összes objektumot egy pufferben, és utána berendezzük az elemeket `Status` alapján, majd utána jelenítjük meg a csoportosított nézetet. Ezt a puffrelést és sorbarendeztést végzi a `Sort-Object` cmdlet:

```
[16] PS C:\> Get-Service [a-b]* | sort-object status, name |ft -GroupBy Status
```

Status: Stopped		
Status	Name	DisplayName
-----	----	-----
Stopped	Alerter	Alerter
Stopped	AppMgmt	Application Management
Stopped	aspnet_state	ASP.NET State Service
Stopped	BITS	Background Intelligent Transfer Ser...
Stopped	Browser	Computer Browser
Status: Running		
Status	Name	DisplayName
-----	----	-----
Running	AeLookupSvc	Application Experience Lookup Service
Running	ALG	Application Layer Gateway Service
Running	AudioSrv	Windows Audio

Ha pedig a hosszú nevű szolgáltatások neveit is szeretnénk látni teljesen, akkor a `-wrap` kapcsolót érdemes használni:

```
[17] PS C:\> Get-Service [a-b]* | sort-object status, name |ft -GroupBy Status -wrap
```

Status: Stopped		
Status	Name	DisplayName
-----	----	-----
Stopped	Alerter	Alerter
Stopped	AppMgmt	Application Management
Stopped	aspnet_state	ASP.NET State Service
Stopped	BITS	Background Intelligent Transfer Service
Stopped	Browser	Computer Browser
Status: Running		
Status	Name	DisplayName
-----	----	-----
Running	AeLookupSvc	Application Experience Lookup Service
Running	ALG	Application Layer Gateway Service
Running	AudioSrv	Windows Audio

Megjegyzés:

Kicsit ízelgessük ezt a kifejezésrészt: „Format-Table Name, Status, CanStop”. Most ez itt mi? Miért van itt vessző? Nem elég a szóköz? Majd később nézzük részletesen a kifejezések argumentumait, előljáróban annyit, hogy a Format-Table itt egy háromelemű tömböt kap argumentumként, ezért kell vessző.

Melyik argumentuma kaphat tömböt?

A sűgőből ez látszik:

```
PS C:\> Get-Help Format-Table -Parameter property
```

```
-Property <Object[]>
```

Specifies the object properties that appear in the display and the order in which they appear. Type one or more property names (separated by commas), or use a hash table to display a calculated property. Wildcards are permitted.

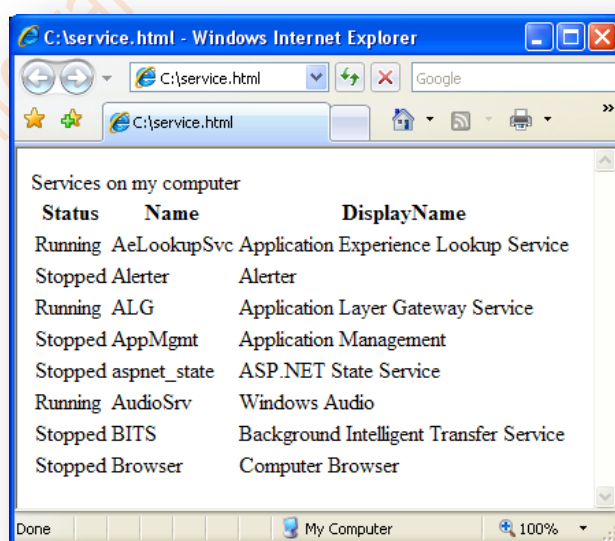
...

Az <Object[]> jelzés végén a szögletes zárójelpár jelöli a tömböt. Azaz a PowerShellben nagyon fontos, hogy a több paramétert nem a vessző jelzi, hanem a szóköz! Viszont a tömbök esetében az elemeket vesszővel kell elválasztani.

1.3.18 HTML output

Ha már ilyen szép táblázatokat tudunk készíteni, akkor jó lenne ezeket valamilyen még szebb formában megjeleníteni. Ezt szolgálja a PowerShell beépített HTML támogatása:

```
[7] PS C:\> Get-Service [a-b]* | ConvertTo-Html -Property  
Status,Name,DisplayName -head "Services on my computer" > service.html
```


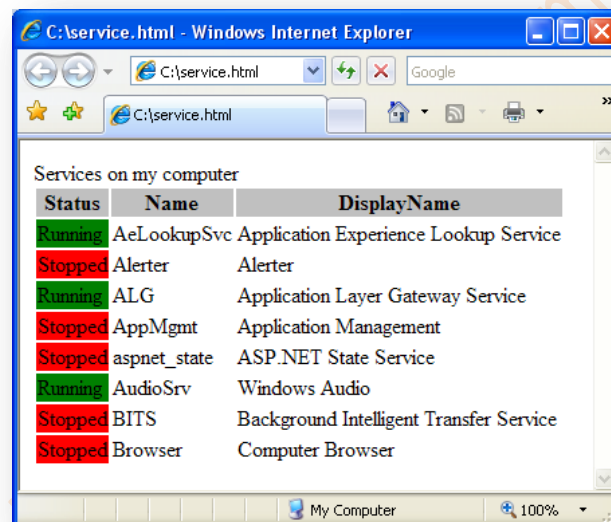
23. ábra Convert-HTML eredménye böngészőben

Természetesen itt a kimenetet nem a konzolon érdemes nézni, mert ott a html forráskódot látjuk, hanem érdemes átirányítani egy fájlba, amit a böngészőben lehet megnézni.

Látjuk, hogy szép táblázatos formátumot ad, kis ügyességgel lehet ezt még fokozni. Itt most még nem célom a teljes kód elmagyarázása, csak egy kis kedvcsinálóként írom ide, a PowerGUI Script editorából kimásolva:

```
Get-Service [a-b]* | ConvertTo-Html -Property Status,Name,DisplayName `
-head "Services on my computer" |
foreach {
    if ($_ -like "*<td>Running</td>*")
    {$_ -replace "<td>Running", "<td bgcolor=green>Running"}
    elseif ($_ -like "*<td>Stopped</td>*")
    {$_ -replace "<td>Stopped", "<td bgcolor=red>Stopped"}
    else
    {$_ -replace "<tr>", "<tr bgcolor=#C0C0C0>"}
} > c:\service.html
```

És a végeredmény:

24. ábra Kicsit kibővített HTML kimenet a böngészőben

(Ugyan ez fekete-fehér nyomtatásban nem látszik, de a futó szolgáltatások Status-a zöld, a leálltaké pedig piros háttérű.)

1.4 Típusok

A PowerShellben a típusoknak (vagy ha valaki inkább a programozós terminológiát szereti, akkor osztályoknak) nagyon nagy jelentősége van, hiszen a parancsok kimenete általában nem egyszerű sztring, hanem valamilyen egyéb objektum. Ennek ellenére az a cél, hogy a típuskezelés minél egyszerűbb legyen, azaz hogy a PowerShell alkalmas legyen hatékony parancssori felhasználásra.

Ebben a fejezetben a PowerShell által kezelt legfontosabb típusokat és azok kezelését mutatom be.

1.4.1 Típusok, típuskezelés

Láthattuk, hogy ha nem adunk meg konkrét típust, akkor a PowerShell a változónak adott érték alapján önállóan határozza meg, hogy milyen típusú változót is hoztunk létre. A parancssorba beírált néhány utasítás esetén ez teljesen rendben is van, a (látszólagos) típusalanság rendszerint nem okoz különösebb problémát. Más a helyzet azonban hosszabb, bonyolultabb szkriptek esetén. Ekkor a kódolást, de még inkább a hibakeresést nagymértékben megkönnyíti, ha biztosak lehetünk benne, hogy milyen típusú változókat is használunk. A változó típusának meghatározása a következőképpen történik:

```
[1] PS C:\> [int] $szám = 1
[2] PS C:\> $szám = "blabla"
Cannot convert value "blabla" to type "System.Int32". Error: "Input string was not in a correct format."
At line:1 char:6
+ $szám <<<< = "blabla"
    + CategoryInfo          : MetadataError: (:) [], ArgumentTransformationMetadataException
    + FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

A `$szám` változót `Int` típusként hoztuk létre, ezután csak számot (vagy számként értelmezhető karakterláncot) adhatunk neki értéként, más típusú változók, vagy objektumreferenciák már nem kerülhetnek bele. Az alábbi értékadás „típusatlan” esetben egy karakterláncot eredményezne, de így a karakterlánc szám megfelelője lesz a változó értéke.

```
[3] PS C:\> [int] $szám = "123"
[4] PS C:\> $szám
123
```

A PowerShell változóinak típusaként tehát a .NET valamennyi érték-, illetve referenciatípust megadhatjuk.

Most tegyük egy változóba a `Get-ChildItem` cmdlet kimenetét:

```
PS C:\_munka> $lista = Get-ChildItem
```

Tudjuk, hogy a `Get-ChildItem` kimenete objektumokból áll, de vajon a változóba ez milyen formában kerül? Lehet, hogy csak a képernyőre kiírt lista van benne egyszerű szöveggént? Hogy biztosak lehessünk a dologban, hívjuk segítségül a rendszergazda legjobb barátját, a `get-member` cmdletet:

```
PS C:\_munka> $lista | Get-Member
```

TypeName: System.IO.DirectoryInfo		
Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Mode	CodeProperty	System.String Mode{get=Mode;}
Create	Method	System.Void Create(System.Security...
CreateObjRef	Method	System.Runtime.Remoting.ObjRef Cre...
CreateSubdirectory	Method	System.IO.DirectoryInfo CreateSubd...
...		
TypeName: System.IO.FileInfo		
Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Mode	CodeProperty	System.String Mode{get=Mode;}
AppendText	Method	System.IO.StreamWriter AppendText()
CopyTo	Method	System.IO.FileInfo CopyTo(string d...
Create	Method	System.IO.FileStream Create()
CreateObjRef	Method	System.Runtime.Remoting.ObjRef Cre...
CreateText	Method	System.IO.StreamWriter CreateText()
Decrypt	Method	System.Void Decrypt()
...		

Láthatjuk, hogy a változó teljesen az eredeti formában, `System.IO.DirectoryInfo` és `System.IO.FileInfo` objektumok alakjában tartalmazza a cmdlet kimenetét, még az sem okozott problémát, hogy a gyűjtemény két különböző típust is tartalmazott.

Interaktív üzemmódban a `Get-Member` tökéletesen alkalmas a típusok felderítésére, de a típus meghatározására nem csak itt, hanem szkriptek kódjában is szükség lehet. Ebben az esetben több megoldás közül is választhatunk, talán a legegyszerűbb az `-is` és `-isnot` operátorok használata. Kérdezzük meg, hogy milyen objektumok alkotják a `Get-Process` kimenetét:

```
PS C:\> $a = get-process
PS C:\> $a -is "System.Diagnostics.Process"
False
```

Nem `Process` objektumok?! Persze azok, csak nem jól kérdeztünk. A `Get-Process` kimenete ugyanis egy gyűjtemény, a `Process` objektumok pedig ennek belsejében vannak. A `Get-Member` ezek szerint, bár teljesen érthető okok miatt, de mégis hamis eredményt ad. Hogyan tudhatjuk meg az igazi típust? A `GetType()` metódus az `Object` osztályból öröklődik, vagyis minden elképzelhető objektum és változó esetén meghívható:

```
PS C:\> $a = get-process
PS C:\> $a.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     Object[]                                     System.Array
```

A kimenet tehát egyszerűen egy tömb, amelynek elemei `Object` típusú objektumok, vagyis bármi beletelhető. Ha beleindexelünk a tömbbe, akkor kivethetjük belőle az egyik `Process` objektumot, hogy annak típusát is lekérdezhessük (a `Get-Member` ezt előzőkenyen megteszi helyettünk):

1. Elmélet

```
PS C:\> $a = get-process
PS C:\> $a[0] -is "System.Diagnostics.Process"
True
```

Mit kell tennünk akkor, ha korlátozni szeretnénk ugyan a változóba kerülő típusok körét, de olyan módon, hogy mégis több különböző (bár hasonló) típus is beleférjen? A megoldást az osztályok közötti öröklődés környékén kell keresnünk. Minden objektum ugyanis a saját konkrét típusán kívül valamennyi ősosztály típusába is beletartozik, mindent „tud” amit az ősei, de ezen felül van még néhány speciális tulajdonsága és képessége is. Egy FileInfo osztályú objektum tehát nemcsak FileInfo, hanem FileSystemInfo (az ősosztály) és Object (mindenki ősosztálya) is egyben. A változó típusát tehát úgy kell meghatároznunk, hogy az a tárolni kívánt objektumok közös őse legyen. Ha ez csak az Object osztály, akkor nincs mód korlátozásra, a klubnak mindenki tagja lehet. Az alábbi változóba például csak és kizárólag DirectoryInfo objektumot tehetünk:

```
PS C:\> [System.IO.DirectoryInfo]$mappa = Get-Item c:\windows
PS C:\> $mappa
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2007.07.25.	8:06	windows

Ha például FileInfo-val próbálkozunk (aki pedig elég közeli rokon☺), csak hibaüzenetet kaphatunk:

```
PS C:\> $mappa = Get-Item c:\windows\notepad.exe
Cannot convert the "C:\windows\notepad.exe" value of type "System.IO.FileInfo"
to type "System.IO.DirectoryInfo".
At line:1 char:7
+ $mappa <<<< = Get-Item c:\windows\notepad.exe
+ CategoryInfo          : MetadataError: (:) [], ArgumentTransformationMe
tadataException
+ FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

Ha mindkét típust tárolni szeretnénk (de semmi mást!), akkor közös őstípusú változót kell létrehoznunk:

```
PS C:\> [System.IO.FileSystemInfo]$mappa = Get-Item c:\windows
PS C:\> [System.IO.FileSystemInfo]$mappa = Get-Item c:\windows\notepad.exe
```

Honnan tudhatjuk meg, hogy egy adott osztálynak mi az őse? Természetesen a .NET SDK dokumentációjából bármikor, de szerencsére nem kell feltétlenül ilyen messzire mennünk. Az ősosztály egyszerűen a PowerShellből is lekérdezhető a következő módon (BaseType oszlop):

```
PS C:\> [System.IO.FileInfo]

IsPublic IsSerial Name BaseType
-----
True     True     FileInfo System.IO.FileSystemInfo
```

Vagy egy objektum megragadása után annak PSObject rejtett tulajdonságának, vagy más szóval nézetének TypeName tulajdonságával:

```
PS C:\> (Get-Item c:\windows\notepad.exe).psobject.typeNames
System.IO.FileInfo
```

```
System.IO.FileSystemInfo
System.MarshalByRefObject
System.Object
```

Itt egy tömböt kaptunk, amiben az elemeket alulról fölfelé kell értelmezni olyan módon, hogy a legősből osztály a legelső, azaz a `System.Object`, ennek leszármazottja a `System.MarshalByRefObject` és így tovább. A `PSObject` nézetről kicsit bővebben a 1.4.14 *PSBase*, *PSAdapted*, *PSExtended*, *PSObject* nézetek fejezetben lesz szó részletesebben.

1.4.2 Számtípusok

Nézzük akkor részletesebben a típusokat, azok közül is a leggyakoribb számtípusokat és azok jelölését:

Példa (értéktartomány)	.NET teljes típusnév	PowerShell rövid név
12 (±2147483648)	System.Int32	[int]
3.12 (±1.79769313486232e308)	System.Double	[double]
12345678901 (±9223372036854775807)	System.Int64	[long]
15d (±79228162514264337593543950335)	System.Decimal	[decimal]

Az informatikában még gyakran alkalmazunk hexadecimális számokat. Erre külön nincs PowerShellben típus, viszont használhatunk egy nagyon egyszerű jelölést:

```
[20] PS C:\> 0x1000
4096
[21] PS C:\> 0xbaba
47802
[22] PS C:\> 0xfababa
16431802
```

A lebegőpontos számok megadására használhatjuk a matematikában és a számológépeken megszokott formátumot:

```
[23] PS C:\> $lebegő = 1.234e10
[24] PS C:\> $lebegő
12340000000
```

1.4.3 Tömbök

A programnyelvek egyik legalapvetőbb adattípusa a tömb, ami ugye egy olyan változó, amely értékek egy halmazát tartalmazza. Nézzük meg az egyszerű tömböktől kezdve a többdimenziós tömböktől a lehetőségeket!

1.4.3.1 Egyszerű tömbök

A PowerShell nagyon rugalmasan, akár a parancssorban gyorsan begépelhető módon kezeli a tömböket:

```
[17] PS C:\> $egésztömb = 1,2,11,22,100
[18] PS C:\> $egésztömb
1
2
11
22
100
[19] PS C:\> $egésztömb.gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Object[]                                     System.Array
```

Látszik, hogy a tömbök létrehozásához és adatainak megadásához legegyszerűbben a vessző (,) karakter használatos.

A PowerShellben a tömbök nem csak egyforma típusú elemeket tartalmazhatnak:

```
[21] PS C:\> $vegyestömb = "szöveg", 123, 666d, 3.1415
[22] PS C:\> $vegyestömb
szöveg
123
666
3,1415
```

Hogyan lehet egyelemű tömböt létrehozni?

```
[23] PS C:\> $nemegelemű = "elem"
[24] PS C:\> $nemegelemű
elem
[25] PS C:\> $nemegelemű.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      String                                     System.Object
```

A fenti példában a [23]-as promptnál látszik, hogy egyszerűen egy tagot megadva természetesen – ahogy korábban is láttuk – nem jön létre egyelemű tömb. De egy kis trükkal ez is megoldható:

```
[26] PS C:\> $egyelemű = , "elem"
[27] PS C:\> $egyelemű
elem
[28] PS C:\> $egyelemű.gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Object[]                                     System.Array
```

Ilyenkor tehát a [26]-os promptban alkalmazott trükköt érdemes használni, azaz az elem elé egy vesszőt kell rakni.

Mi van akkor, ha üres tömböt akarunk létrehozni, mert majd később, egy ciklussal akarjuk feltölteni elemekkel? Ehhez ezt a formátumot lehet használni:

```
[29] PS C:\> $ürestömb = @()
[30] PS C:\> $ürestömb.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Object[]                                     System.Array
```

Ezt a „@ () ” jelölést természetesen egy- és többelemű tömbök létrehozására is felhasználhatjuk:

```
[31] PS C:\> $eet = @(1)
[32] PS C:\> $eet
1
[33] PS C:\> $eet.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Object[]                                     System.Array

[34] PS C:\> $tet = @(1,2,3,4)
[35] PS C:\> $tet
1
2
3
4
[36] PS C:\> $tet.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Object[]                                     System.Array
```

Ha már ennyit foglalkoztunk tömbökkel, nézzük meg, hogy milyen tulajdonságaik és metódusaik vannak:

```
[37] PS C:\> $tet | Get-Member

TypeName: System.Int32

Name          MemberType Definition
-----
CompareTo     Method      System.Int32 CompareTo(Object value), System.Int32...
Equals        Method      System.Boolean Equals(Object obj), System.Boolean...
GetHashCode   Method      System.Int32 GetHashCode()
GetType       Method      System.Type GetType()
GetTypeCode   Method      System.TypeCode GetTypeCode()
ToString      Method      System.String ToString(), System.String ToString(...
```

Hoppá! Ez valahogy nem jó! A négy számot tartalmazó tömbünk esetében a Get-Member nem magának a tömbnek, hanem a tömb egyes elemeinek adta meg a tagjellemzőit. Hogyan lehetne rábírni, hogy magának a tömbnek a tagjellemzőit adja vissza? Segíteni kell az előbb látott, egyelemű tömbre vonatkozó (,) trükkal:

```
[38] PS C:\> , $tet | Get-Member
```

TypeName: System.Object[]		
Name	MemberType	Definition
-----	-----	-----
Count	AliasProperty	Count = Length
Address	Method	System.Object& Address(Int32)
Clone	Method	System.Object Clone()
CopyTo	Method	System.Void CopyTo(Array array, Int32 i...
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
Get	Method	System.Object Get(Int32)
GetEnumerator	Method	System.Collections.IEnumerator GetEnume...
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetLength	Method	System.Int32 GetLength(Int32 dimension)
GetLongLength	Method	System.Int64 GetLongLength(Int32 dimens...
GetLowerBound	Method	System.Int32 GetLowerBound(Int32 dimens...
GetType	Method	System.Type GetType()
GetUpperBound	Method	System.Int32 GetUpperBound(Int32 dimens...
GetValue	Method	System.Object GetValue(Params Int32[] i...
get_IsFixedSize	Method	System.Boolean get_IsFixedSize()
get_IsReadOnly	Method	System.Boolean get_IsReadOnly()
get_IsSynchronized	Method	System.Boolean get_IsSynchronized()
get_Length	Method	System.Int32 get_Length()
get_LongLength	Method	System.Int64 get_LongLength()
get_Rank	Method	System.Int32 get_Rank()
get_SyncRoot	Method	System.Object get_SyncRoot()
Initialize	Method	System.Void Initialize()
Set	Method	System.Void Set(Int32 , Object)
SetValue	Method	System.Void SetValue(Object value, Int3...
ToString	Method	System.String ToString()
IsFixedSize	Property	System.Boolean IsFixedSize {get;}
IsReadOnly	Property	System.Boolean IsReadOnly {get;}
IsSynchronized	Property	System.Boolean IsSynchronized {get;}
Length	Property	System.Int32 Length {get;}
LongLength	Property	System.Int64 LongLength {get;}
Rank	Property	System.Int32 Rank {get;}
SyncRoot	Property	System.Object SyncRoot {get;}

Vajon miért nem ez az alapértelmezett működése a Get-Member-nek? A PowerShell alkotói próbáltak mindig olyan megoldásokat kitalálni, ami a gyakoribb felhasználási esetekre ad jó megoldást, márpedig inkább az a gyakoribb, hogy egy tömb elemeinek keressük a tagjellemzőit, nem pedig magának a tömbnek.

Van egy másik módszer is, amivel az „egész” objektum tagjellemzőit tudjuk megnézni:

[40] PS C:\> Get-Member -InputObject \$tet		
TypeName: System.Object[]		
Name	MemberType	Definition
-----	-----	-----
Count	AliasProperty	Count = Length
Address	Method	System.Object&, mscorlib, Version=2.0.0.0, Cul...
Clone	Method	System.Object Clone()
...		

A fenti tagjellemzőkből nézzük meg a fontosabbakat:

[46] PS C:\> \$tet.count # elemszám		
4		


```
[47] PS C:\> $tet.length # elemszám
4
[48] PS C:\> $tet.rank # dimenzió
1
[49] PS C:\> $tet.isfixedsize # fix méretű?
True
```

(A '#' jel megjegyzést jelöl, az ez utáni részt a parancsértelmező nem veszi figyelembe.) A fenti listában látjuk, hogy kétféle szintaxissal is lekérhetjük a tömb elemszámát, lekérhetjük, hogy hány dimenziós a tömb és hogy bővíthetjük-e a tömbünk elemszámát. Ez utóbbi szomorú eredményt ad, hiszen azt mondja, hogy ez fixméretű tömb, nem lehet elemeket hozzáadni. Vajon tényleg?

```
[54] PS C:\> $tet
1
2
3
4
[55] PS C:\> $tet += 11
[56] PS C:\> $tet
1
2
3
4
11
```

Azt láthatjuk, hogy az eredetileg négyelemű tömböt minden nehézség nélkül tudtuk öteleműre bővíteni a += operátorral. Ez azonban valójában nem ilyen egyszerűen ment végbe a felszín alatt, hanem a PowerShell létrehozott egy új, üres tömböt és szépen átmásolta az eredeti tömbünk elemeit, majd hozzábiggyesztette az új tagot. Természetesen ezt az új tömböt továbbra is a régi név alatt érjük el, de ez már valójában nem ugyanaz a tömb. Ez akkor érdekes, ha nagyon nagyméretű tömbökkel dolgozunk, hiszen akkor az új tömb felépítése során a művelet végrehajtásának végéig ideiglenesen kétszer is tárolódik a tömb, ami jelentős memória-felhasználást igényelhet.

Megjegyzés

Vigyázzunk a tömbök másolásakor! Merthogy a másolás valójában referencia alapján, azaz a memóriacím alapján történik a háttérben, azaz valójában ugyanaz a tömbünk van kétszer:

```
[1] PS C:\> $tömb1 = "a", "b", "c", "d"
[2] PS C:\> $tömb2 = $tömb1
[3] PS C:\> $tömb2
a
b
c
d
[4] PS C:\> $tömb1[0] = 1
[5] PS C:\> $tömb2
1
b
c
d
```

1. Elmélet

Azaz készíték egy tömböt [1], majd azt „átmásolom” egy másik változóba [2-3], majd módosítom az első tömb első elemét [4]. És mi történt? A második tömb első eleme is változott! [5]

Itt most kapóra jön nekünk viszont ennek a tömbtípusnak a „hiányossága”, azaz hogy nem lehet bővíteni, hanem az elem hozzáadása valójában új tömböt hoz létre:

```
[6] PS C:\> $tömb1 += "e"
[7] PS C:\> $tömb2
1
b
c
d
[8] PS C:\> $tömb1[0] = 2
[9] PS C:\> $tömb2
1
b
c
d
```

Látható, hogy mihelyest új elemet raktam az első tömbbe, az függetlenedett a másodiktól.

A .NET Frameworkben van ennél „okosabb” tömb is, azt is használhatjuk PowerShellben, ez pedig a `System.Collections.ArrayList` típus. Nézzük meg ennek a tagjellemzőit:

```
[60] PS C:\> $scal = New-Object system.collections.arraylist
[61] PS C:\> ,$scal | Get-Member

TypeName: System.Collections.ArrayList

Name                MemberType          Definition
-----
Add                  Method              System.Int32 Add(Object value)
AddRange             Method              System.Void AddRange(ICollectio...
BinarySearch         Method              System.Int32 BinarySearch(Int32...
Clear                Method              System.Void Clear()
Clone                Method              System.Object Clone()
Contains             Method              System.Boolean Contains(Object ...
CopyTo               Method              System.Void CopyTo(Array array)...
Equals               Method              System.Boolean Equals(Object obj)
GetEnumerator         Method              System.Collections.IEnumerator ...
GetHashCode           Method              System.Int32 GetHashCode()
GetRange             Method              System.Collections.ArrayList Ge...
GetType              Method              System.Type GetType()
get_Capacity         Method              System.Int32 get_Capacity()
get_Count            Method              System.Int32 get_Count()
get_IsFixedSize      Method              System.Boolean get_IsFixedSize()
get_IsReadOnly       Method              System.Boolean get_IsReadOnly()
get_IsSynchronized  Method              System.Boolean get_IsSynchroniz...
get_Item             Method              System.Object get_Item(Int32 in...
get_SyncRoot         Method              System.Object get_SyncRoot()
IndexOf              Method              System.Int32 IndexOf(Object val...
Insert               Method              System.Void Insert(Int32 index,...
InsertRange          Method              System.Void InsertRange(Int32 i...
LastIndexOf          Method              System.Int32 LastIndexOf(Object...
Remove               Method              System.Void Remove(Object obj)
RemoveAt             Method              System.Void RemoveAt(Int32 index)
RemoveRange          Method              System.Void RemoveRange(Int32 i...
Reverse              Method              System.Void Reverse(), System.V...
```

SetRange	Method	System.Void SetRange(Int32 inde...
set_Capacity	Method	System.Void set_Capacity(Int32 ...
set_Item	Method	System.Void set_Item(Int32 inde...
Sort	Method	System.Void Sort(), System.Void...
ToArray	Method	System.Object[] ToArray(), Syst...
ToString	Method	System.String ToString()
TrimToSize	Method	System.Void TrimToSize()
Item	ParameterizedProperty	System.Object Item(Int32 index)...
Capacity	Property	System.Int32 Capacity {get;set;}
Count	Property	System.Int32 Count {get;}
IsFixedSize	Property	System.Boolean IsFixedSize {get;}
IsReadOnly	Property	System.Boolean IsReadOnly {get;}
IsSynchronized	Property	System.Boolean IsSynchronized {...
SyncRoot	Property	System.Object SyncRoot {get;}

A [60]-as promptban létrehozok egy új objektumot a `new-object cmdlet`tel, melynek típusa a `System.Collections.ArrayList`, majd ennek kilistázom a tagjellemzőit. Itt már egész fejlett lehetőségeket találunk. Van itt `Add` metódus, amivel lehet elemet hozzáadni, meg van `Contains`, amivel lehet megvizsgálni, hogy egy adott érték benne van-e a tömbben, az `Insert` metódussal be lehet szúrni elemeket, a `Remove`-val el lehet távolítani, a `Reverse`-zel meg lehet fordítani az elemek sorrendjét, a `Sort`-tal sorba lehet rendezni:

```
[67] PS C:\> $scal = [system.collections.arraylist] (1,2,3,4,5)
[68] PS C:\> $scal
1
2
3
4
5
[69] PS C:\> $scal.Contains(4)
True
[70] PS C:\> $scal.add(1000)
5
[71] PS C:\> $scal
1
2
3
4
5
1000
[72] PS C:\> $scal.insert(3, 200)
[73] PS C:\> $scal
1
2
3
200
4
5
1000
[74] PS C:\> $scal.reverse()
[75] PS C:\> $scal
1000
5
4
200
3
2
1
```

```
[76] PS C:\> $scal.sort()
[77] PS C:\> $scal
1
2
3
4
5
200
1000
```

Az Add-nél vigyázni kell, hogy kimenetet ad, még hozzá azt a számot, amelyik elemként tette hozzá az éppen hozzáadott elemet. Ha ez nem kell, akkor el lehet „fojtani” a kimenetet az alábbi két módszer valamelyikével:

```
[78] PS C:\> [void] $scal.add(1234)
[79] PS C:\> $scal.add(2345) > $null
```

A [78]-es promptban átkonvertáljuk a kimenetet [void] típusúvá, azaz semmivé. A [79]-as sorban pedig átírjuk a semmibe a kimenetet.

Megjegyzés

Nem mindegy, hogy hogyan adunk elemet az „okos” tömbünkhöz. Az előző megjegyzésben láthattuk, hogy a tömbök másolása változók között valójában csak a tömb címét másolja, mindkét változó ugyanarra a tömbre mutat. Ugyanez igaz a `collections.arraylist` tömbre is. Ez az ugyanoda mutató megszűnik, ha a `+=` operátorral bővítjük a tömböt, viszont nem szűnik meg, ha az `Add()` metódust használjuk:

```
[11] PS C:\> $ot1 = [collections.arraylist] (1,2,3,4,5)
[12] PS C:\> $ot2 = $ot1
[13] PS C:\> $ot1[0]="a"
[14] PS C:\> $ot2
a
2
3
4
5
[15] PS C:\> $ot1 += 6
[16] PS C:\> $ot2
a
2
3
4
5
[17] PS C:\> $ot1 = [collections.arraylist] (1,2,3,4,5)
[18] PS C:\> $ot2 = $ot1
[19] PS C:\> $ot1.add(6)
5
[20] PS C:\> $ot2
1
2
3
4
5
```

6

A fenti példában látható a [19]-es sorban, hogy az `Add()` metódus hatása az `$ot2`-re is megvolt.

Most már csak egy dolgot nem mutattam meg, hogy hogyan lehet hivatkozni a tömbelemekre:

```
[91] PS C:\> $scal[0] # első elem
1
[92] PS C:\> $scal[2..5] # harmadiktól hatodik elemig
3
4
5
200
[93] PS C:\> $scal[5..2] # hatodiktól harmadik elemig
200
5
4
3
```

A fenti példákban látható, hogy a tömbök első elemére a 0-s indexszel lehet hivatkozni. Egyszerre több egymás utáni elemre a `(..)` *range*, azaz tartomány operátorral. Ugyan operátorokkal később foglalkozom, de ez a „range” operátor annyira kötődik a tömbökhöz, hogy érdemes itt tárgyalni. Az alábbi példa mutatja az alapvető működését:

```
[94] PS C:\> 1..10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
```

A `range` segítségével egy másik, érdekes módon is lehet hivatkozni a tömbelemekre, de az csak a „hagyományos” array-re működik:

```
[95] PS C:\> $a=1,2,3,4,10,8
[96] PS C:\> $a
1
2
3
4
10
8
[97] PS C:\> $a[-1..-3]
8
10
4
```

A [97]-es prompt azt mutatja, hogy értelmezett a negatív index, amit a PowerShell a tömb utolsó elemétől visszafele számol. A -1. elem az utolsó elem, -2. az utolsó előtti és így tovább.

1. Elmélet

Ha több elem kellene egyszerre? Adjunk meg bátran több indexet egyszerre! Ebben az esetben természetesen a visszakapott érték is egy tömb lesz.

```
PS C:\> $b = 1..100
PS C:\> $b[5,7,56]
6
8
57
```

Az már csak hab a tortán, hogy nemcsak konkrét indexet, hanem intervallumot (sőt akár több intervallumot) adhatunk meg ebben az esetben is.

```
PS C:\> $b = 1..100
PS C:\> $b[2..4 + 56..58]
3
4
5
57
58
59
```

1.4.3.2 Többdimenziós tömbök

Természetesen egy tömbnek nem csak egyirányú kiterjedése lehet, tudunk többdimenziós tömböket is létrehozni. Az alábbi példában úgy érem el a kétirányú kiterjedést, hogy a \$tábla tömb elemeiként szintén tömböket teszek:

```
[1] PS C:\> $tábla = (1,2,3,4), ("a","b","c","d")
[2] PS C:\> $tábla
1
2
3
4
a
b
c
d
[3] PS C:\> $tábla[0][0]
1
[4] PS C:\> $tábla[0][1]
2
[5] PS C:\> $tábla[1][0]
a
```

Látszik, hogy ilyenkor két indexszel hivatkozhatunk a „dimenziókra”. Sőt! Nem csak egyforma „hosszú” sorokból állhat egy „kvázi” kétdimenziós tömb:

```
[7] PS C:\> $vegyes = (1,2,3), ("a","b"), ("egy","kettő","három","négy")
[8] PS C:\> $vegyes[0][0]
1
[9] PS C:\> $vegyes[0][2]
3
[10] PS C:\> $vegyes[0][3]
[11] PS C:\> $vegyes[1][1]
b
[12] PS C:\> $vegyes[1][2]
```

```
[13] PS C:\> $vegyes[2][3]
négy
```

Az „igazi” többdimenziós tömböt az alábbi szintaxissal lehet hivatalosan létrehozni, és ilyenkor másként kell hivatkozni a tömbelemekre:

```
[20] PS C:\> $igazi = new-object 'object[,] ' 3,2
[21] PS C:\> $igazi[2,1]="kakukk"
```

Természetesen nem csak kettő, hanem akárhány dimenziós lehet egy tömb, de ilyen valószínű csak a robottechnikaiban használnak. Példa egy tízdimenziós tömbre:

```
[23] PS C:\> $igazi = new-object 'object[,,,,,,,,,]' 8,3,7,5,6,7,8,9,10,3
```

1.4.3.3 Típusos tömbök

Tudunk létrehozni típusos tömböket, amelyek csak az adott típusú elemeket tartalmazhatnak:

```
[24] PS C:\> $t = New-Object int[] 20
[25] PS C:\> $t[1]="szöveg"
Array assignment to [1] failed: Cannot convert value "szöveg" to type "System.Int32". Error: "Input string was not in a correct format.".
At line:1 char:4
+ $t[ <<<< 1]="szöveg"
+ ~~~~~ CategoryInfo          : InvalidOperation: (szöveg:String) [], Runtime
imeException
+ ~~~~~ FullyQualifiedErrorId : ArrayAssignmentFailed
[26] PS C:\> $t += 2
```

A fenti példában látszik, hogy létrehozunk előre egy 20 elemű `int` típusú tömböt, amibe ha szöveget akarunk betölteni, akkor hibát kapunk. Azonban ha új elemet biggyesztünk hozzá, akkor az már lehet akármilyen típusú.

Természetesen típusos tömbökből többdimenziósakat is létre tudunk hozni:

```
[27] PS C:\> $ttdt = New-Object 'int[,] ' 5,2
[28] PS C:\> $ttdt[0,0] = 12
[29] PS C:\> $ttdt[1,1] = "próba"
Array assignment to [1,1] failed: Cannot convert value "próba" to type "System.Int32". Error: "Input string was not in a correct format.".
At line:1 char:7
+ $ttdt[ <<<< 1,1] = "próba"
+ ~~~~~ CategoryInfo          : InvalidOperation: (próba:String) [], RuntimeExc
eption
+ ~~~~~ FullyQualifiedErrorId : ArrayAssignmentFailed
```

Itt tehát annyi a különbség, hogy nem általános `object`-ek a tömb elemei, hanem itt a példában `int` típus. A [29]-es sorban nem is szerettem, ha sztringet akartam beletenni.

1.4.3.4 Generic adattípus – paraméterezhető típusos tömb

A .NET keretrendszer tartalmaz egy olyan tömböt, aminek paraméterként adható át, hogy milyen elemeket tartalmazhasson:

```
[1] PS C:\> $genlist = New-Object collections.generic.list[string]
[2] PS C:\> get-member -i $genlist
```

```
TypeName: System.Collections.Generic.List`1[[System.String, mscorlib, Version=2.0.0.0, Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089]]
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Add	Method	System.Void Add(string item)
AddRange	Method	System.Void AddRange(System.Collections...
AsReadOnly	Method	System.Collections.ObjectModel.ReadOnly...
BinarySearch	Method	int BinarySearch(int index, int count, ...
Clear	Method	System.Void Clear()
Contains	Method	bool Contains(string item)
ConvertAll	Method	System.Collections.Generic.List[TOutput...
CopyTo	Method	System.Void CopyTo(string[] array), Sys...
Equals	Method	bool Equals(System.Object obj)
Exists	Method	bool Exists(System.Predicate[string] ma...
Find	Method	string Find(System.Predicate[string] ma...
FindAll	Method	System.Collections.Generic.List[string]...
FindIndex	Method	int FindIndex(System.Predicate[string] ...
FindLast	Method	string FindLast(System.Predicate[string]...
FindLastIndex	Method	int FindLastIndex(System.Predicate[stri...
ForEach	Method	System.Void ForEach(System.Action[stria...
GetEnumerator	Method	System.Collections.Generic.List`1+Enume...
GetHashCode	Method	int GetHashCode()
GetRange	Method	System.Collections.Generic.List[string]...
GetType	Method	type GetType()
IndexOf	Method	int IndexOf(string item), int IndexOf(s...
Insert	Method	System.Void Insert(int index, string item)
InsertRange	Method	System.Void InsertRange(int index, Syst...
LastIndexOf	Method	int LastIndexOf(string item), int LastI...
Remove	Method	bool Remove(string item)
RemoveAll	Method	int RemoveAll(System.Predicate[string] ...
RemoveAt	Method	System.Void RemoveAt(int index)
RemoveRange	Method	System.Void RemoveRange(int index, int ...
Reverse	Method	System.Void Reverse(), System.Void Reve...
Sort	Method	System.Void Sort(), System.Void Sort(Sy...
ToArray	Method	string[] ToArray()
ToString	Method	string ToString()
TrimExcess	Method	System.Void TrimExcess()
TrueForAll	Method	bool TrueForAll(System.Predicate[string]...
Item	ParameterizedProperty	string Item(int index) {get;set;}
Capacity	Property	System.Int32 Capacity {get;set;}
Count	Property	System.Int32 Count {get;}

Látható, hogy a \$genlist objektum létrehozásakor meghatároztam, hogy ez egy olyan típusú tömb legyen, amelynek elemei sztringek lehetnek. A [2]-es sorban kilistáztam a tagjellemzőit ennek az objektumnak és láthatjuk, hogy ez is „okos” tömb, azaz itt is van Add() metódus és sok más hasznos dolog.

1.4.4 Szótárak (hashtáblák) és szótártömbök

A strukturált adatszerkezetek esetében nagyon praktikus használató adattípus a hashtable, vagy magyarul talán szótárnak vagy asszociatív tömbnek lehetne hívni.

```
[9] PS C:\> $hash = @{ Név = "Soós Tibor"; Cím = "Budapest"; "e-mail"="so
```



```
ostibor@citromail.hu"}
[10] PS C:\> $hash
```

Name	Value
----	-----
Név	Soós Tibor
e-mail	soostibor@citromail.hu
Cím	Budapest

A hashtábla jelölése tehát egy kukac-kapcsos zárójel pár (@{ }) jellel és egy lezáró kapcsos zárójellel (}) jellel történik. Belül *kulcs=érték* párokat kell elhelyezni. A kulcs nevét csak akkor kell idézőjelezni, ha az valami speciális karaktert (pl. szóköz, kötőjel, stb.) tartalmaz. Az érték megadásánál az eddig megszokott formákat kell alkalmazni.

Hogyan tudok vajon egy újabb személyt felvenni ebbe a hashtáblába? Nézzük meg ehhez a hashtábla tagjellemzőit:

```
[12] PS C:\> $hash | Get-Member | ft -wrap
```

```
TypeName: System.Collections.Hashtable
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Add	Method	System.Void Add(Object key, Object value)
Clear	Method	System.Void Clear()
Clone	Method	System.Object Clone()
Contains	Method	System.Boolean Contains(Object key)
ContainsKey	Method	System.Boolean ContainsKey(Object key)
ContainsValue	Method	System.Boolean ContainsValue(Object value)
CopyTo	Method	System.Void CopyTo(Array array, Int32 arrayIndex)
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
GetEnumerator	Method	System.Collections.IDictionaryEnumerator GetEnumerator()
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetObjectData	Method	System.Void GetObjectData(SerializationInfo info, StreamingContext context)
GetType	Method	System.Type GetType()
get_Count	Method	System.Int32 get_Count()
get_IsFixedSize	Method	System.Boolean get_IsFixedSize()
get_IsReadOnly	Method	System.Boolean get_IsReadOnly()
get_IsSynchronized	Method	System.Boolean get_IsSynchronized()
get_Item	Method	System.Object get_Item(Object key)
get_Keys	Method	System.Collections.ICollection get_Keys()
get_SyncRoot	Method	System.Object get_SyncRoot()
get_Values	Method	System.Collections.ICollection get_Values()
OnDeserialization	Method	System.Void OnDeserialization(Object sender)
Remove	Method	System.Void Remove(Object key)
set_Item	Method	System.Void set_Item(Object key, O

ToString	Method	bject value)
Item	ParameterizedProperty	System.String ToString() System.Object Item(Object key) {get;set;}
Count	Property	System.Int32 Count {get;}
IsFixedSize	Property	System.Boolean IsFixedSize {get;}
IsReadOnly	Property	System.Boolean IsReadOnly {get;}
IsSynchronized	Property	System.Boolean IsSynchronized {get;}
Keys	Property	System.Collections.ICollection Keys {get;}
SyncRoot	Property	System.Object SyncRoot {get;}
Values	Property	System.Collections.ICollection Values {get;}

Láthatjuk, az Add metódust, így nézzük meg, azzal mit kapunk:

```
[13] PS C:\> $hash.Add("Név","Fájdalom Csilla")
Exception calling "Add" with "2" argument(s): "Item has already been added. Key in dictionary: 'Név' Key being added: 'Név'"
At line:1 char:10
+ $hash.Add <<<< ("Név","Fájdalom Csilla")
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], MethodInvocationException
+ FullyQualifiedErrorId : DotNetMethodException
```

Hát erre bizony hibajelzést kaptam, mert nem szereti ez az adatszerkezet, ha ugyanolyan kulccsal még egy értéket akarok felvenni. Csak megváltoztatni tudom az adott kulcshoz tartozó értéket:

```
[17] PS C:\> $hash.set_Item("Név","Fájdalom Csilla")
[18] PS C:\> $hash

Name                                     Value
----                                     -
e-mail                                  soostibor@citromail.hu
Cím                                      Budapest
Név                                      Fájdalom Csilla

[19] PS C:\> $hash["Név"]="Beléd Márton"
[20] PS C:\> $hash

Name                                     Value
----                                     -
e-mail                                  soostibor@citromail.hu
Cím                                      Budapest
Név                                      Beléd Márton

[21] PS C:\> $hash.Név = "Pandacsöki Boborján"
[22] PS C:\> $hash

Name                                     Value
----                                     -
e-mail                                  soostibor@citromail.hu
Cím                                      Budapest
Név                                      Pandacsöki Boborján
```

A fenti példában látszik, hogy három különböző szintaxissal is lehet módosítani értékeket ([17], [19] és [21]-es sorok).

Lekérdezni az értékeket is a fenti lehetőségekhez hasonlóan lehet:

```
[27] PS C:\> $hash.Név
Pandacsöki Boborján
[28] PS C:\> $hash["Név"]
Pandacsöki Boborján
[29] PS C:\> $hash.get_item("Név")
Pandacsöki Boborján
```

Szóval lehetőségek elég széles tárháza áll rendelkezésre. Külön lekérhetjük a hashtábla kulcsait és értékeit is:

```
[32] PS C:\> $hash.keys
e-mail
adat
Cím
Név
[33] PS C:\> $hash.values
soostibor@citromail.hu
12345
Budapest
Pandacsöki Boborján
```

De visszatérve a problémámhoz, hogyan lehet még egy ember adatait berakni ebbe a hashtáblába? Nagyon egyszerűen, hashtábla-tömböt kell létrehozni, még hozzá abból a `System.Collections.ArrayList` fajtából, amit tudunk bővíteni:

```
[37] PS C:\> $névjegyek = New-Object system.collections.arraylist
[38] PS C:\> $névjegyek.Add(@{Név="Soós Tibor";
"e-mail"="soostibor@citromail.hu";Cím="Budapest"})
0
[39] PS C:\> $névjegyek.Add(@{Név="Fájdalom Csilla";
"e-mail"="fcs@citromail.hu";Cím="Zamárdi"})
1
[40] PS C:\> $névjegyek

Name                                     Value
----                                     -
e-mail                                  soostibor@citromail.hu
Cím                                      Budapest
Név                                      Soós Tibor
e-mail                                  fcs@citromail.hu
Cím                                      Zamárdi
Név                                      Fájdalom Csilla

[41] PS C:\> $névjegyek.count
2
[42] PS C:\> $névjegyek[0]

Name                                     Value
----                                     -
e-mail                                  soostibor@citromail.hu
Cím                                      Budapest
Név                                      Soós Tibor
```

```
[43] PS C:\> $névjegyek[1]

Name                               Value
----                               -
e-mail                             fcs@citromail.hu
Cím                                 Zamárdi
Név                                 Fájdalom Csilla

[44] PS C:\> $névjegyek[1].Név
Fájdalom Csilla
[45] PS C:\> $névjegyek[1]."e-mail"
fcs@citromail.hu
```

Így ezzel a hashtábla-tömbbel adatbázis-szerű alkalmazási területek adatleképezési igényeit is nagyon jól ki lehet elégíteni.

Hashtáblák definiálására a 2.0-ás PowerShellben egy új cmdlet is rendelkezésünkre áll, hogy még egyszerűbben definiálhassunk ilyen adattípust, ez pedig a `ConvertFrom-StringData`:

```
[58] PS C:\> $hashstring = @"
>> első = Ez itt az első érték
>> második = az érték részt nem is kell idézőjelezni
>> harmadik = soostibor@citromail.hu
>> negyedik = 4
>> ötödik = 2009.11.21
>> "@
>>
[59] PS C:\> $hash = ConvertFrom-StringData $hashstring
[60] PS C:\> $hash

Name                               Value
----                               -
negyedik                           4
második                           az érték részt nem is kell idézőjelezni
ötödik                             2009.11.21
harmadik                           soostibor@citromail.hu
első                               Ez itt az első érték

[61] PS C:\> $hash.elő
Ez itt az első érték
[62] PS C:\> ($hash.negyedik).gettype().fullname
System.String
[63] PS C:\> ($hash.ötödik).gettype().fullname
System.String
```

Mint ahogy látható, a hashtábla egy többsoros sztringből képződik. A sztring egyes sorait úgy kell felépíteni, hogy bal oldalon legyen egy kulcsnév, aztán egy egyenlőségjel és jobb oldalon egy érték. Vigyázat, ezen a módon csak szöveges értékeket tudunk a hashtáblába felvenni. Hiába adtam meg számnak és dátumnak kinéző sorokat a negyedik és ötödik kulcsként, ahogy a [62]-es és [63]-as sorokban látszik ezek mind egyszerű szöveggé lettek betöltve a hashtáblába.

Fontos megjegyezni, hogy a hashtáblák kiírásakor az egyes kulcsok nem előre meghatározott módon íródnak ki. Maga a „hash” szó, azaz magyarul „kivonat” onnan jön az adattípus nevében, hogy a belső tárolási

módja ezeknek úgy történik, hogy a kulcsból képződik egy kivonat, ami alapján lesznek az adatok ténylegesen tárolva, és ez alapján gyorsan tudja ellenőrizni a .NET keretrendszer, hogy az adott kulcs már létezik-e, illetve az adatok kiolvasásában, a kulcsok megkeresésében is van szerepe.

Alaphelyzetben tehát össze-vissza az elemek sorrendje:

```
[46] PS C:\> $hash = @{"ab" = 1; "bb" = 2; "cb" = 3; "db" = 4}
[47] PS C:\> $hash
```

Name	Value
cb	3
ab	1
bb	2
db	4

Hogyan lehetne ABC rendben kiíratni a hashtábla adatait?

```
[48] PS C:\> $hash.keys | Sort-Object | select-object -Property @{n="Name"; e={$_.key}}, @{n="Value"; e={$hash[$_.key]}}
```

Name	Value
ab	1
bb	2
cb	3
db	4

Nem túl szép kifejezés ez... Ha mindenképpen fontos a sorrendiség, akkor használhatjuk a .NET keretrendszer egy másik osztályát, a `System.Collections.SortedList`-et, ami nagyon hasonlít a hashtáblához:

```
[54] PS C:\> $sl = new-object system.collections.sortedlist
[55] PS C:\> $sl.ab = 1
[56] PS C:\> $sl.bb = 2
[57] PS C:\> $sl.cd = 3
[58] PS C:\> $sl.db = 4
[59] PS C:\> $sl
```

Name	Value
ab	1
bb	2
cd	3
db	4

A fő különbség, hogy itt a kulcsok abc rendjében jelennek meg az elemek, sőt, ha beillesztek egy új elemet, akkor azt is természetesen az abc sorrendben jeleníti meg:

```
[62] PS C:\> $sl.aa = "új elem"
[63] PS C:\> $sl
```

Name	Value
aa	új elem
ab	1
bb	2

cd	3
db	4

1.4.4.1 A szótár általános adattípusa

Ahogy a típusos tömbnél láttuk az általános (generic) adattípust, úgy a hashtáblának is van ilyenje. Ezzel olyan speciális hashtáblát tudunk létrehozni, melynek akár a kulcs mezőjének, akár az érték mezőjének típusát meg tudjuk szabni.

```
[14] PS C:\> $genhash = New-Object "collections.generic.dictionary[string,int]"
[15] PS C:\> $genhash.elem1 = 1
[16] PS C:\> $genhash.elem2 = "valami"
The value "valami" is not of type "System.Int32" and cannot be used in this generic collection.
Parameter name: value
At line:1 char:10
+ $genhash. <<<< elem2 = "valami"
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : InvalidOperation: (:) [], RuntimeException
+ FullyQualifiedErrorId : PropertyAssignmentException
```

A fenti példában olyan hashtáblát hoztam létre, ahol a kulcs mező csak sztring lehet, és az értékek meg csak egészek. Ha egész helyett egy szöveget akartam betölteni, akkor hibát kaptam.

1.4.5 Dátumok ([datetime], Get-Date, Set-Date)

A dátumok kezelésével kapcsolatban egy alapszabályt mindenképpen be kell tartanunk: **soha** ne kezdjünk el kézihajtány módszerrel dátumokat faragni, a beépített metódusok és tulajdonságok használata nem csak egyszerűbb megoldáshoz vezet, de a számtalan hibalehetőség elkerülésének érdekében egyenesen kötelező.

Mit tud a PowerShell a dátumokkal kapcsolatban? Igazság szerint nem túl sokat, mindössze két egyszerű cmdletet kapunk: A `Get-Date` segítségével az aktuális rendszerdátumot és időt kérdezhetjük le, valamint `[datetime]` típusú adatot állíthatunk elő; a `Set-Date` cmdlet pedig ezek beállítását képes elvégezni. A háttérben tehát mindig ott van a .NET `DateTime` osztálya; ennek segítségével már bármit megtehetünk.

Próbáljunk meg készíteni dátumot a következő karakterláncból: „2009. november 18.”, és alakítsuk át „2009.11.18” alakra (természetesen úgy, hogy bármilyen dátumra működjön)!

Dátumot leíró karakterláncok beolvasására a `DateTime` osztály statikus `Parse()` metódusa szolgál. A `Parse()` egy mindenevő metódus, ismeri és beolvassa az összes szokásos dátumformátumot:

```
PS C:\> PS C:\> [DateTime]::Parse("2009. november 18.")
2009. november 18. 0:00:00
```

A fenti kifejezés egy `DateTime` objektumot ad vissza (aki nem hiszi, annak `Get-Member` segít), ennek egy metódusát kell meghívunk, hogy az egyszerűbb alakot előállítsuk (az eredmény már nem dátum, hanem karakterlánc!):

```
[29] PS C:\> ([DateTime]::Parse("2009. november 18.")).ToShortDateString()
2009.11.18.
```

Megjegyzés

A [datetime] konstruktora is képes némi dátumértelmezésre, azonban nem olyan okos, mint a Parse metódus:

```
[31] PS C:\> $d = [datetime] "2009.11.18."
[32] PS C:\> $d

2009. november 18. 0:00:00
[33] PS C:\> $d = [datetime] "2009. május 18."
Cannot convert value "2009. május 18." to type "System.DateTime". Error:
"The string was not recognized as a valid DateTime. There is a unknown word
starting at index 6."
At line:1 char:16
+ $d = [datetime] <<<< "2009. május 18."
    + CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], RuntimeException
    + FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

A [31]-es sorban létrehozott [datetime] típusú változóban az ottani, magyar nyelvű formában szöveggént megadott dátumot képes volt értelmezni, de a [33]-as sor szövegét már nem.

Hogyan lehetne megállapítani, hogy milyen napra esik az aktuális dátum 13 év múlva? A 13 évnyi időutazás a PowerShellben nem lehet probléma: egy Get-Date eredményére meg kell hívunk az AddYears() metódust. A hét napjának nevét pedig a DayOfWeek tulajdonság adja vissza:

```
[36] PS C:\> (get-date).AddYears(13).DayOfWeek
Friday
```

A Get-Date használható [datetime] objektumok konstruktoraként is:

```
[37] PS C:\> $d = Get-Date -year 2009 -month 11 -day 18
[38] PS C:\> $d

2009. november 18. 11:12:06
```

A fenti példában a Get-Date cmdlettel majdnem ugyanazt értem el, mint a megjegyzés [31]-es sorában. Egy fontos különbség van: míg a korábbi példában a nem megadott óra, perc, másodperc érték nulla lett, addig a Get-Date használatával az aktuális óra, perc, másodperc érték helyettesítődik be, ami esetleg nem kívánatos a programunk működése szempontjából.

Most próbáljuk meg kilistázni azokat a folyamatokat, amelyek az elmúlt 1 órán belül indultak el a számítógépen! Először is le kell gyártanunk az egy órával ezelőtti időt, a változatosság kedvéért használjuk most a DateTime osztály statikus Now tulajdonságát. (Statikus tagokkal részletesebben majd a 1.4.9 .NET típusok, statikus tagok fejezetben lesz szó.) A második sor azokat a Process objektumokat válogatja le, amelyeknek StartTime tulajdonságában ennél későbbi időpont szerepel.

```
[54] PS C:\> $ora = [DateTime]::Now.AddHours(-1)
[55] PS C:\> Get-Process | Where-Object {$_.StartTime -ge $ora}
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
52	6	1208	3948	61	0,06	1644	notepad

1. Elmélet

A második sorban az `$ora` változó helyére természetesen beírhattuk volna magát a kifejezést is, a két parancs csak a jobb áttekinthetőség miatt került külön sorba.

Hogyan lehetne visszaállítani a számítógép óráját 10 perccel? A rendszeridőt a `Set-Date` cmdlet segítségével tologathatjuk, paraméterként `TimeSpan` objektumot (lásd később), vagy az adott területi beállítások mellett időintervallumként értelmezhető karakterláncot is megadhatunk. A megoldás tehát:

```
[56] PS C:\> Set-Date -adjust -0:10:0
```

```
2009. november 18. 11:18:38
```

Nézzük meg kicsit részletesebben a `[datetime]` adattípus tagjellemzőit:

```
[64] PS C:\> $d = get-date
```

```
[65] PS C:\> $d | Get-Member
```

TypeName: System.DateTime

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Add	Method	System.DateTime Add(System.TimeSpan value)
AddDays	Method	System.DateTime AddDays(double value)
AddHours	Method	System.DateTime AddHours(double value)
AddMilliseconds	Method	System.DateTime AddMilliseconds(double ...
AddMinutes	Method	System.DateTime AddMinutes(double value)
AddMonths	Method	System.DateTime AddMonths(int months)
AddSeconds	Method	System.DateTime AddSeconds(double value)
AddTicks	Method	System.DateTime AddTicks(long value)
AddYears	Method	System.DateTime AddYears(int value)
CompareTo	Method	int CompareTo(System.Object value), int...
Equals	Method	bool Equals(System.Object value), bool ...
GetDateTimeFormats	Method	string[] GetDateTimeFormats(), string[]...
GetHashCode	Method	int GetHashCode()
GetType	Method	type GetType()
GetTypeCode	Method	System.TypeCode GetTypeCode()
IsDaylightSavingTime	Method	bool IsDaylightSavingTime()
Subtract	Method	System.TimeSpan Subtract(System.DateTim...
ToBinary	Method	long ToBinary()
ToFileTime	Method	long ToFileTime()
ToFileTimeUtc	Method	long ToFileTimeUtc()
ToLocalTime	Method	System.DateTime ToLocalTime()
ToLongDateString	Method	string ToLongDateString()
ToLongTimeString	Method	string ToLongTimeString()
ToOADate	Method	double ToOADate()
ToShortDateString	Method	string ToShortDateString()
ToShortTimeString	Method	string ToShortTimeString()
ToString	Method	string ToString(), string ToString(stri...
ToUniversalTime	Method	System.DateTime ToUniversalTime()
DisplayHint	NoteProperty	Microsoft.PowerShell.Commands.DisplayHi...
Date	Property	System.DateTime Date {get;}
Day	Property	System.Int32 Day {get;}
DayOfWeek	Property	System.DayOfWeek DayOfWeek {get;}
DayOfYear	Property	System.Int32 DayOfYear {get;}
Hour	Property	System.Int32 Hour {get;}
Kind	Property	System.DateTimeKind Kind {get;}
Millisecond	Property	System.Int32 Millisecond {get;}
Minute	Property	System.Int32 Minute {get;}
Month	Property	System.Int32 Month {get;}

Second	Property	System.Int32 Second {get;}
Ticks	Property	System.Int64 Ticks {get;}
TimeOfDay	Property	System.TimeSpan TimeOfDay {get;}
Year	Property	System.Int32 Year {get;}
DateTime	ScriptProperty	System.Object DateTime {get;if ((& { Se...

Látható, hogy számos metódus és tulajdonság áll rendelkezésünkre a dátum-idő típusú adatok kezelésére. A rendszer mélyén ezek az adatok egész számként, un. kettyegésekben vannak tárolva, ehhez a `Ticks` tulajdonságon keresztül férünk hozzá:

```
[66] PS C:\> $d.ticks
634029707852086250
```

Ez nem egy apró szám! Az időszámításunk óta eltelt 100 ns-okban mért idő.

Megjegyzés

Érdekes módon ez más algoritmus az AD-ben használatos „longint” formátumú időtároláshoz képest, hiszen ott 1601. január 1. 0:00 a kiindulási időpont és ehhez képest veszi 100 ns-okban az eltelt időt.

1.4.6 Időtartam számítás (New-TimeSpan)

A `New-TimeSpan` cmdlet segítségével dátum, illetve időintervallumokat adhatunk meg. A alábbi parancs például a 2009. január 1-e óta eltelt időt adja vissza:

```
[2] PS C:\> New-TimeSpan (Get-Date -month 1 -day 1 -year 2009) (get-date)

Days           : 321
Hours          : 0
Minutes        : 0
Seconds        : 0
Milliseconds    : 0
Ticks          : 2773440000000000
TotalDays      : 321
TotalHours     : 7704
TotalMinutes   : 462240
TotalSeconds   : 27734400
TotalMilliseconds : 27734400000
```

A cmdletnek két `DateTime` objektumot kell paraméterként adnunk, a visszaadott érték pedig egy `TimeSpan` objektum, amely a két dátum közötti különbséget tartalmazza. A `TimeSpan` objektumtól természetesen egyesével is elkérhetjük a fenti értékek bármelyikét a megfelelő tulajdonság nevére való hivatkozással:

```
[3] PS C:\> (New-TimeSpan (Get-Date -month 1 -day 1 -year 2009) (get-date)
).ticks
2773440000000000
```

A `Ticks` a korábban már látott 100 ns-okban jelzi az eltelt időt.

1.4.7 Automatikus típuskonverzió

Korábban már láttuk, hogy a PowerShell megpróbálja automatikusan megváltoztatni az objektumok típusát, ha szükséges, a minél kényelmesebb, egyszerűbb parancsbevitel érdekében:

```
[1] PS I:\>1+2.0+"3"  
6  
[2] PS I:\>(1+2.0+"3").GetType().FullName  
System.Double
```

Az [1]-es promptban látszik, hogy össze tudok adni egy egész számot, egy lebegőpontos számot egy „szöveg” formátumú számmal anélkül, hogy nekem kellene típuskonverziót végezni. A PowerShell ezt helyettem elvégzi. Megnézi, hogy a művelet tagjait vajon át lehet-e alakítani olyan típusra, amellyel egyrészt a művelet elvégezhető, másrészt nem történik adatvesztés. Erre a célra ebben az esetben a `System.Double` típus alkalmas, így a PowerShell minden tagot erre konvertál, illetve a végeredményt is ilyen formában adja meg.

Ez nem csak a matematikai műveletekre igaz, hanem az összehasonlításokra is:

```
[12] PS I:\>15 -eq 15d  
True  
[13] PS I:\>15.0 -eq 15d  
True  
[14] PS I:\>15 -eq "15"  
True  
[15] PS I:\>(15).GetType().FullName  
System.Int32  
[16] PS I:\>(15d).GetType().FullName  
System.Decimal  
[17] PS I:\>(15.0).GetType().FullName  
System.Double  
[18] PS I:\>("15").GetType().FullName  
System.String
```

Azaz az egyenlőségvizsgálat (`-eq`) nem alkalmas arra, hogy a nem egyforma típusú objektumokat kiszűrjessük segítségével, hiszen a PowerShell típuskonverziót végezhet. Részletesebben az összehasonlítási lehetőségekkel az *1.5.3 Összehasonlító operátorok* fejezetben foglalkozom.

Az automatikus típuskonverziónál fontos észben tartani, hogy a kifejezések szigorúan balról jobbra értékelődnek ki, így nem mindegy, hogy milyen sorrendben adjuk meg a műveleteink paramétereit:

```
[20] PS C:\> 1+"2"  
3  
[21] PS C:\> "2"+1  
21
```

A [20]-as sorban először egy `int` típusú számmal találkozunk a parancselemző, ehhez próbálja hozzáigazítani a szöveges formátumban megadott „2”-t és így végzi el a műveletet, amelynek eredménye 3 lett.

A [21]-es sorban a szöveges „2”-höz igazítja az 1-et, amit szintén szöveggé alakít, és a két szöveg összeadásának, azaz összeillesztésének eredményét adja meg, ami „21” lett. Láthatjuk, hogy ennek eredménye tényleg sztring típusú:

```
[22] PS C:\> ("2"+1).gettype().fullname
System.String
```

1.4.8 Típuskonverzió

Előzőekben mutattam, hogy a PowerShell a kifejezésekben megpróbálja a triviális típuskonverziókat elvégezni, olyan típusúvá próbálja konvertálni a tagokat, amely nem jár információvesztéssel.

Ha mi magunk akarunk típuskonverziót elvégezni és nem a PowerShell automatizmusára bízni a kérdést, akkor erre is van lehetőség:

```
[1] PS C:\> $a = "1234"
[2] PS C:\> $b = [int] $a
[3] PS C:\> $b.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     Int32                                     System.ValueType

[4] PS C:\> $c = 4321
[5] PS C:\> $d = [string] $c
[6] PS C:\> $d.GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     String                                    System.Object
```

Ennél trükkösebb dolgokat is lehet típuskonverzió segítségével elvégezni. Például az Exchange Server 2007-ben van egy „rejtélyes” karaktersorozat az Administrative Group objektumnál. Próbáljuk ezt megfejteni típuskonverzió segítségével. Elsőként alakítsuk át a sztringet karaktertömbbé:

```
[10] PS C:\> $s = "FYDIBOHF23SPDLT"
[11] PS C:\> [char[]] $s
F
Y
D
I
B
O
H
F
2
3
S
P
D
L
T
```

Majd ebből csináljunk egy egésztömböt, amely a karakterkódokat tartalmazza:

```
[12] PS C:\> [int[]][char[]] $s
70
89
68
```

1. Elmélet

```
73
66
79
72
70
50
51
83
80
68
76
84
```

Majd ezt a számsort töltsük bele egy csővezetékbe és vonjunk ki minden eleméből egyet:

```
[13] PS C:\> [int[]][char[]] $s | ForEach-Object{$_ -1}
69
88
67
72
65
78
71
69
49
50
82
79
67
75
83
```

Az így megkapott számsort alakítsuk vissza karaktersorozattá:

```
[14] PS C:\> [char[]]([int[]][char[]] $s | ForEach-Object{$_ -1})
E
X
C
H
A
N
G
E
1
2
R
O
C
K
S
```

Itt már az éles szeműek felismerik a megoldást, a többieknek segítsünk azzal, hogy a karaktersorozatból sztringet gyúrunk össze:

```
[15] PS C:\> [string][char[]]([int[]][char[]] $s | ForEach-Object{$_ -1})
EXCHANGE12ROCKS
```

Ez majdnem tökéletes, azzal a különbséggel, hogy felesleges a sok szóköz.

Megjegyzés

Alaphelyzetben a PowerShell, amikor egy karaktertömbből sztringet rak össze, akkor az összefűzött elemek közé egy szóközt tesz elválasztó karakterként. De szerencsére ez testre szabható a gyári `$ofs` változóval, ami az `Output Field Separator`. Ha ennek a változónak adunk egy üres sztring értéket (`""`), akkor ez pont célra vezet:

```
[16] PS C:\> $ofs=""
[17] PS C:\> [string][char[]]([int[]][char[]] $s | ForEach-Object{$_ -1})
EXCHANGE12ROCKS
```

Az `$ofs` változó – ellentétben a többi, „igazi” automatikus változóval – alaphelyzetben nem létezik. Ha létrehozuk, akkor a benne tárolt sztring lesz az elválasztó karakter.

Még a dátum típussal kapcsolatban szoktunk gyakran típuskonverziót végezni. Például szeretnék készíteni egy olyan függvényt, ami kiszámolja, hogy hány nap van még a születésnapomig:

```
[9] PS I:\>function szülinap ([string] $mikor)
>> {
>> ([datetime] ([string]((get-date).Year) + "-$mikor") - (get-date)).Days
>> }
>>
[10] PS I:\>szülinap "10-14"
178
```

A függvény működése: sztring formátumban beírom a születési hó, nap értékét kötőjelesen (10-14), ehhez az aktuális dátum (`Get-Date`) sztringgé alakított évszám részét hozzáadom, ebből az új, teljes dátumot kiadó sztringből csinálok egy dátumot [`datetime`], ebből a dátumból kivonom az aktuális dátumot, majd ennek az egésznek veszem a napokban kifejezett értékét (`.Days`).

1.4.9 .NET típusok, statikus tagok

A következő táblázatban összefoglaltam a PowerShell által rövid névvel is hivatkozott típusokat és azok .NET Frameworkbeli típusmegnevezését:

PowerShell rövid név	.NET típusnév
[adsis]	System.DirectoryServices.DirectoryEntry
[adsisearcher]	System.DirectoryServices.DirectorySearcher
[array]	System.Array
[bool]	System.Boolean
[byte]	System.Byte
[char]	System.Char
[datetime]	System.DateTime
[decimal]	System.Decimal
[double]	System.Double

[float]	System.Single
[hashtable]	System.Collections.Hashtable
[int]	System.Int32
[ipaddress]	System.Net.IPAddress
[long]	System.Int64
[powershell]	System.Management.Automation.PowerShell
[psobject]	System.Management.Automation.PSObject
[ref]	System.Management.Automation.PSReference
[regex]	System.Text.RegularExpressions.Regex
[scriptblock]	System.Management.Automation.ScriptBlock
[single]	System.Single
[string]	System.String
[switch]	System.Management.Automation.SwitchParameter
[type]	System.Type
[void]	System.Void
[wmi]	System.Management.ManagementObject
[wmi class]	System.Management.ManagementClass
[wmisearcher]	System.Management.ManagementClass
[xml]	System.Xml.XmlDocument

Ezen kívül természetesen használható más típus is a .NET Frameworkből, de akkor a típus hivatkozásánál a teljes névvel kell hivatkozni, mint ahogy ezt tettük korábban a `System.Collections.ArrayList` típusnál. Az adott típusú (vagy más szóval osztályba tartozó) objektumot, azaz annak a típusnak egy példányát a `new-object` cmdlettel tudjuk létrehozni.

Megjegyzés

Valójában a „system” előtagot nem feltétlenül kell kiírni, mert ezt a PowerShell a típus elé biggyeszti, ha az a kifejezés, amit használtunk nem található szó szerint a típuskönyvtárban:

```
[12] PS C:\> $a1 = New-Object collections.arraylist
[13] PS C:\> $a1.gettype().fullname
System.Collections.ArrayList
```

Ezen kívül nagyon sok olyan típus van a .NET Frameworkben, amelyek estében nem csak akkor profitálhatunk az osztály metódusaiból, ha azok egy példányát, objektumát hozzuk létre, hanem maga az osztály (típus) is rendelkezik metódusokkal, tagjellemzőkkel. Például ilyen a `[math]` - matematika osztály. Ebből nem csinálunk tényleges objektumot, hanem magának a `[math]` típusnak hívjuk meg a metódusait, tulajdonságait. Ehhez speciális szintaxist kell alkalmazni:

```
[1] PS C:\> [math]::pi
3,14159265358979
```

A fenti példában a `[math]` osztály `PI` tulajdonságát olvasom ki. Ehhez a `(::)` ún. static member hivatkozást kell alkalmazni.

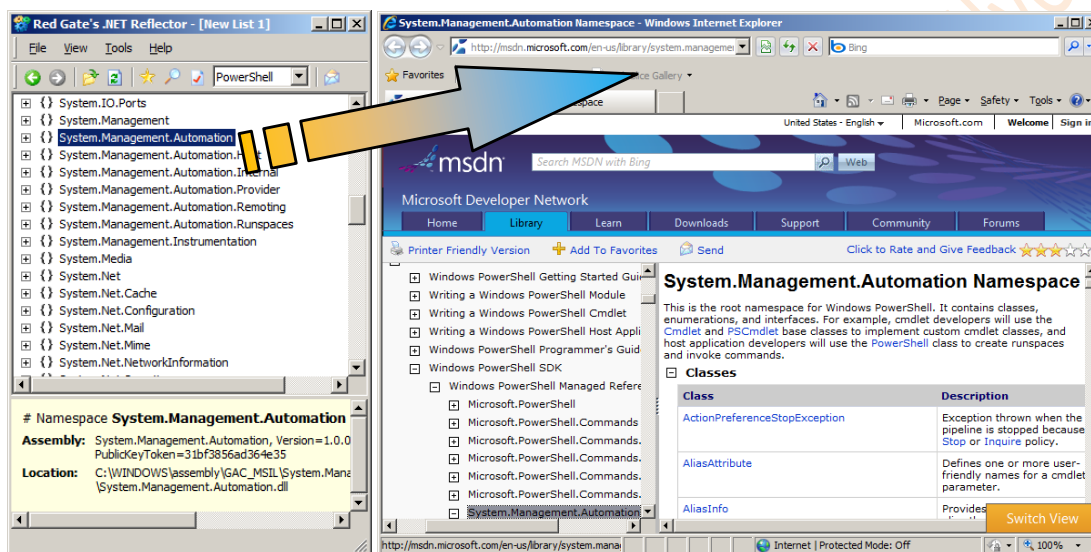
Nézzük meg, hogy hogyan lehet egy statikus metódust meghívni:

```
[2] PS C:\> [math]::Pow(3,2)
9
```

Itt a hatványozás statikus metódust hívtam meg: $3^2 = 9$.

1.4.10 A .NET osztályok felderítése

Az osztályok (típusok) felderítéséhez, a használatuk magyarázatához nagyon jól használhatjuk a Reflector programot (részletesebben a 2.2.3 *Reflector* fejezetben):

25. ábra A Reflector közvetlenül megnyitja a .NET osztály magyarázatát

Látható, hogy a helyi menüben rögtön meg tudja hívni nekünk az adott osztály vagy metódus magyarázatát az MSDN weboldról.

Természetesen a `get-member` cmdlettel is kilistázhatók a statikus tagjellemzők a `-static` kapcsolóval. Alább például a `[system.convert]` osztály `ToInt32` metódusa látszik:

```
[19] PS C:\> [system.convert] | get-member ToInt32 -MemberType methods -static | ft -wrap
```

TypeName: System.Convert

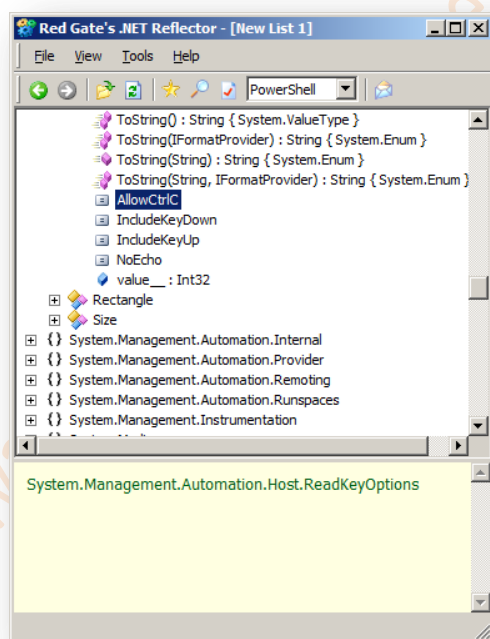
Name	MemberType	Definition
ToInt32	Method	static System.Int32 ToInt32(String value, Int32 fromBase), static System.Int32 ToInt32(Object value), static System.Int32 ToInt32(Object value, IFormatProvider provider), static System.Int32 ToInt32(Boolean value), static System.Int32 ToInt32(Char value), static System.Int32 ToInt32(SByte value), static System.Int32 ToInt32(Byte value), static System.Int32 ToInt32(Int16 value), static System.Int32 ToInt32(UInt16 value), static System.Int32 ToInt32(UInt32 value), static System.Int32 ToInt32(Int32 value), static System.Int32 ToInt32(Int64 value), static Sy

```
stem.Int32 ToInt32(UInt64 value), static System.Int32 ToInt32(Single value), static System.Int32 ToInt32(Double value), static System.Int32 ToInt32(Decimal value), static System.Int32 ToInt32(String value), static System.Int32 ToInt32(String value, IFormatProvider provider), static System.Int32 ToInt32(DateTime value)
```

Ezzel a metódussal a 2-es, 8-as és 16-os számrendszer számait lehet egészzé konvertálni:

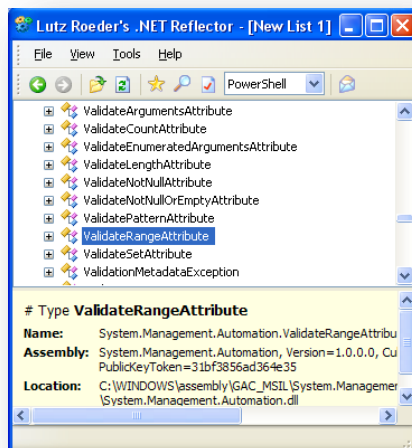
```
[14] PS C:\> [system.convert]::ToInt32("F", 16)
15
[15] PS C:\> [system.convert]::ToInt32("111111", 2)
63
[16] PS C:\> [system.convert]::ToInt32(111111, 2)
63
```

Nézzük kicsit jobban meg a Reflectorral a különböző .NET osztályokat! Keressük például meg a PowerShell osztályait, amelyeket a `System.Management.Automation` névtérben keresendők. Igazából nem gyakran kell ide járkalni, néhány típus belső világról azonban gyűjthetünk hasznos információkat:

26. ábra A ReadKeyOption felderítése

A fenti példában például meg tudjuk nézni, hogy a `ReadKey` metódusnak milyen opciói vannak. A `ReadKey` metódussal a 2.1.2.3 *Lépünk kapcsolatba a konzolablakkal (\$host)* fejezetben lesz részletesen szó. Vagy a függvények paramétereinek ellenőrzését lehetővé tevő osztályokat deríthetjük fel:

27. ábra Validálási osztályok felderítése

Ezekről részletesen a 1.7.2.9 *Paraméterek, változók ellenőrzése (validálás)* fejezetben lesz szó.

Sok esetben egy frissen létrehozott objektum tagjellemzőit szeretnénk felderíteni. Például egy új `system.collections.arraylist` típusú objektumét:

```
[1] PS C:\> $o = New-Object collections.arraylist
[2] PS C:\> $o | get-member
Get-Member : No object has been specified to the get-member cmdlet.
At line:1 char:8
+ $o | gm <<<<
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : CloseError: (:) [Get-Member], InvalidOperationException
+ FullyQualifiedErrorId : NoObjectInGetMember,Microsoft.PowerShell.Commands.GetMemberCommand
```

Ha ezt a csövezős módszert használjuk, akkor hibát kaptunk. Viszont ha az `InputObject` paramétereként adjuk át az objektumot, akkor már megkapjuk a keresett tagjellemzőket:

```
[3] PS C:\> Get-Member -InputObject $o

TypeName: System.Collections.ArrayList

Name      MemberType      Definition
----      -
Add        Method          int Add(System.Object value)
AddRange   Method          System.Void AddRange(System.Collection...
BinarySearch Method          int BinarySearch(int index, int count,...
Clear      Method          System.Void Clear()
Clone      Method          System.Object Clone()
Contains   Method          bool Contains(System.Object item)
...
```

1.4.11 PowerShell objektumok vizsgálata (Format-Custom)

Az objektumok részletesebb vizsgálatára felhasználható a `format-custom` cmdlet. Ez a bemeneteként kapott objektum tulajdonságait részletesen kiírja, ezen kívül az objektum és tulajdonságainak típusát (osztályát) is megjeleníti:

```
[1] PS C:\> Get-Service wuauserv | Format-Custom -Property *

class ServiceController
{
    Name = wuauserv
    RequiredServices =
    [
        class ServiceController
        {
            Status = Running
            Name = rpcss
            DisplayName = Remote Procedure Call (RPC)
        }
    ]

    CanPauseAndContinue = False
    CanShutdown = True
    CanStop = True
    DisplayName = Windows Update
    DependentServices =
    [
    ]

    MachineName = .
    ServiceName = wuauserv
    ServicesDependedOn =
    [
        class ServiceController
        {
            Status = Running
            Name = rpcss
            DisplayName = Remote Procedure Call (RPC)
        }
    ]

    ServiceHandle =
    class SafeServiceHandle
    {
        IsInvalid = False
        IsClosed = False
    }
    Status = Running
    ServiceType = Win32ShareProcess
    Site =
    Container =
}
```

Óvatosan bánjunk ezzel a megjelenítési lehetőséggel, hiszen ha nagyon összetett adattípust iratunk így ki, a kimenet nagyon szószátyár is lehet. Óvatosságból használjuk a `Depth` paramétert:

```
[10] PS C:\> $f = Get-Item C:\munka\futók.txt
[11] PS C:\> $f | Format-Custom -Depth 1
```

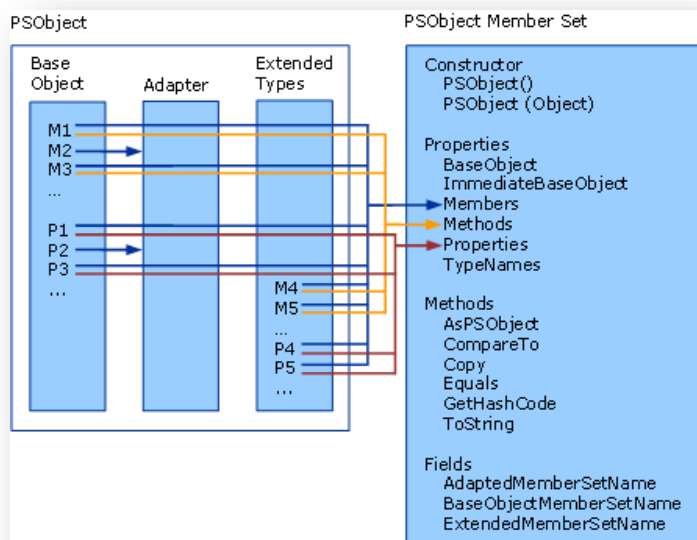
```
class FileInfo
{
    LastWriteTime =
        class DateTime
        {
            Date = 2009. 11. 21. 0:00:00
            Day = 21
            DayOfWeek = Saturday
            DayOfYear = 325
            Hour = 19
            Kind = Local
            Millisecond = 815
            Minute = 45
            Month = 11
            Second = 20
            Ticks = 633944295208158750
            TimeOfDay = 19:45:20.8158750
            Year = 2009
            DateTime = 2009. november 21. 19:45:20
        }
    Length = 254
    Name = futók.txt
}
```

Enélkül a fenti példában minden egyes `datetime` és `timespan` tulajdonság külön kibontásra került volna.

1.4.12 Objektumok testre szabása, kiegészítése

Elöljáróban annyit meg kell jegyezni, hogy természetesen a PowerShell parancssori értelmezőjétől nem várhatjuk el, hogy magát a .NET osztályokat módosítsa. A PowerShell csak a saját „*generic*” osztályát, a `PSObject` osztályt és annak példányait képes módosítani.

Vegyünk egy általános objektumot, hívjuk őt „Base Object”-nek. A PowerShell elképzelhető, hogy nem minden metódust és tulajdonságot tesz elérhetővé, ezeket egy adapter réteggel elfedi. Ha bármilyen módosítást, kiegészítést teszünk ehhez az objektumhoz, például definiálunk mi magunk valamilyen tulajdonságot vagy metódust hozzá, akkor azt egy újabb, „Extended Types” rétegben tesszük meg. Így alakul ki a végleges tulajdonság- és metóduslistánk, amit az alábbi ábra illusztrál:

28. ábra PowerShell adaptált objektummodellje
(forrás: [http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/cc136098\(VS.85\).aspx](http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/cc136098(VS.85).aspx))

Az így elérhető objektum kettős jelleggel bír: egyrészt hordozza magában az eredeti „Base Object” jellegét, de valójában ez már egy új, `PSObject` típusú objektum lesz.

Ennek megértéséhez nézzük meg az alábbi példát, melyben az `Add-Member` cmdlettel bővíték ki egy objektumot újabb tulajdonsággal, vagy egyéb tagjellemzővel. Ilyen tagjellemzők lehetnek:

Tagjellemző típus	Leírás
AliasProperty	Álnév egy már meglevő tulajdonságra.
All	Minden lehetséges taglehetőség típus.
CodeMethod	Olyan metódus, amellyel hivatkozunk egy .NET osztály statikus metódusára.
CodeProperty	Olyan tulajdonság, amellyel hivatkozunk egy .NET osztály statikus tulajdonságára.
MemberSet	Tulajdonságok és metódusok halmaza egy közös néven.
Method	A <code>PSObject</code> alapjaként szolgáló objektumosztály egyik metódusa.
Methods	Minden metódus.
NoteProperty	Tulajdonságnév és tulajdonságérték páros, nem számított, hanem fix tag.
ParameterizedProperty	Olyan tulajdonság, ami paraméterezhető.
Properties	Minden tulajdonság.
Property	A <code>PSObject</code> alapjaként szolgáló objektumosztály egyik tulajdonsága.
PropertySet	Tulajdonsághalmaz.
ScriptMethod	Szkripttel megfogalmazott metódus.
ScriptProperty	Szkripttel megfogalmazott tulajdonság.

Ezek közül leggyakrabban `NoteProperty`, `ScriptProperty`, `ScriptMethod` testre szabási lehetőséget alkalmazzuk.

Akkor nézzük a példát:

```
[30] PS C:\> $a = 23
```

```

[31] PS C:\> $a.GetType().FullName
System.Int32
[32] PS C:\> $a -is [PObject]
False
[33] PS C:\> $a | add-member -memberType Scriptproperty -Name Dupla -value
{$this*2}
[34] PS C:\> $a.dupla
[35] PS C:\> $a -is [PObject]
True
[36] PS C:\> $a | Get-Member -MemberType scriptproperty
[37] PS C:\> $a
23
[38] PS C:\> $a.dupla
[39] PS C:\>

```

Nézzük mi történt: a [30]-ban van egy egyszerű `Int32` változóm, [32]-ben rákérdezek, hogy vajon nem `PObject`-e a szegény? Válasz az, hogy nem.

[33]-ban hozzáadok egy szkript alapján kiszámolódó tulajdonságot `Dupla` néven. Az érték (value) úgy generálódik, hogy az adott objektum értékét (`$this` változó tartalmazza a szkript számára majd ezt futási időben) megszorozom 2-vel.

Ezután ki is próbálom, lekérem a [34]-ben a dupla tulajdonságot, de nem kapok vissza semmit. A [35]-ben meg is vizsgálom, és hiába lett a `$a` változóm már `PObject`, az `add-member` a csővezeték végén nem hat vissza az `$a` változóra. Szegény PowerShell annyit csinált csak, hogy érzékelte, hogy itt az `$a` tulajdonságainak bővítése történik, ezért az automatikus típuskonverzió miatt [`PObject`]-tette, de ténylegesen az új tulajdonságot nem integráltuk bele az `$a`-ba. Ezért [36]-ban hiába kérdezem le, hogy mi az `$a` `scriptproperty`-je, nem kapok választ. És természetesen ugyanilyen némaság a válasz a nem létező tulajdonság lekérdezésére is a [38]-ban.

Nézzük akkor meg, hogy hogyan lesz jó:

```

[40] PS C:\> $a = add-member -inputobject $a -memberType Scriptproperty -Name
Dupla -value {$this*2} -PassThru
[41] PS C:\> $a.dupla
46
[42] PS C:\> $a | Get-Member -MemberType scriptproperty

TypeName: System.Int32

Name MemberType Definition
----
Dupla ScriptProperty System.Object Dupla {get=$this*2;}

[43] PS C:\> $a -is [PObject]
True

```

[40]-ben már helyesen alkalmazom az `add-member` cmdletet. Értékadással kombinálom, `$a` vegye fel az `add-member` kimenetén kijövő értéket. De baj van! Az `add-member`-nek alaphelyzetben nincs kimenete! Ezért találták ki a `-PassThru` kapcsolót, hogy mégis legyen. Az esetek zömében ugyanis nem az alap .NET osztályok objektumait szoktuk testre szabni, hanem [`PObject`] osztály objektumait, ott meg nem kell semmit visszaadnia az `add-member`-nek, hiszen „helyben” hozzá tudja adni a tulajdonságot, metódust. Itt viszont az új, kibővített `PObject` objektumot vissza kell tölteni az eredeti változóba.

1. Elmélet

[41]-ben már jól működik a Dupla tulajdonság, a [42]-ben meg azt látjuk, hogy ott a `ScriptProperty`-nk, és annak ellenére, hogy látjuk `$a` egy `TypeName: System.Int32`, emellett a [42]-ben azt is látjuk még `[PSObject]` is!

Nézzünk egy olyan példát is, ahol nincs szükség ennyi trükközésre, hanem egy már eleve `PSObject` objektumot módosítok. Először tehát érdemes mindig megvizsgálni, hogy egy adott objektum már eleve `PSObject`-e vagy sem, hiszen ha nem az, akkor másként kell eljárni, mintha igen.

Vegyünk egy fájlt:

```
[2] PS C:\> $f = Get-Item C:\filemembers.txt
[3] PS C:\> $f

Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\

Mode                LastWriteTime         Length Name
----                -
-a---      2008.03.01.      21:09             10 filemembers.txt

[4] PS C:\> $f -is [PSObject]
True
[5] PS C:\> $f.GetType().FullName
System.IO.FileInfo
```

Látszik, hogy amellett, hogy ez egy `PSObject`, mellette még `System.IO.FileInfo` típusú objektum. Így erre már közvetlenül alkalmazhatjuk az `add-member` cmdletet:

```
[6] PS C:\> $f | Add-Member -MemberType scriptproperty -Name Típus -Value
{if($this -is "System.IO.FileInfo"){ "File"} else{ "Directory"}}
[7] PS C:\> $f.Típus
File
```

A hiányossága az `add-member`-rel kibővített objektumoknak, hogy a bővítményüket „elfelejtik” mihelyst új értéket adunk nekik:

```
[11] PS C:\> $f = get-item c:\old
[12] PS C:\> $f.Típus
[13] PS C:\> $f | Add-Member -MemberType scriptproperty -Name Típus -Value
{if($this -is "System.IO.FileInfo"){ "File"} else{ "Directory"}}
[14] PS C:\> $f.Típus
Directory
```

A [12]-es promptban hiába kérem le újra a `Típus` tulajdonságot, nem kapok választ, csak ha újra hozzáadom ezt a tagjellemzőt.

Erre megoldást jelent magának az osztálynak (típusnak) a testre szabása, amit a következő fejezetben mutatok be.

1.4.13 Osztályok (típusok) testre szabása

Az előző fejezetben láttuk, hogy egy osztály egy konkrét objektumpéldányának hogyan adhatunk újabb tagjellemzőket. Ez nagyon jó lehetőség, csak az a baja – mint ahogy láttuk is – hogy minden újabb objektum példánynál újra létre kell hozni saját tagjellemzőinket. Milyen jó lenne, ha magát az osztályt (típust) tudnánk módosítani és akkor az adott osztály minden objektuma már eleve rendelkezne az általunk definiált tagjellemzővel. Szerencsére ezt is lehetővé teszi a PowerShell!

Az objektumtípusok a PowerShell számára egy `types.ps1xml` fájlban vannak definiálva a `C:\WINDOWS\system32\windowspowershell\v1.0` könyvtárban. Azt senki sem ajánlja, hogy ezt átszerkesszük, de hasonló fájlokat mi is készíthetünk, amelyekkel mindenféle dolgot tehetünk az objektumtípusokhoz: új tulajdonságokat, metódusokat és még azt is, hogy mely tulajdonságait mutassa meg magáról az objektum alapban. Ez utóbbi is nagyon fontos, mert engem zavart, hogy például a `get-services` cmdlet alapban miért pont a `Status`, `Name` és `DisplayName` tulajdonságokat adja ki? Hiszen van neki jó néhány egyéb tulajdonsága is:

```
PS C:\Documents and Settings\SoosTibi> Get-Service

Status      Name                DisplayName
-----
Stopped     Alerter             Alerter
Running     ALG                 Application Layer Gateway Service
Running     AppMgmt             Application Management
Stopped     aspnet_state        ASP.NET State Service
...
```

Erre válasz ez az előbb említett `types.ps1xml` file. Keressük meg benne a szolgáltatások `System.ServiceProcess.ServiceController` adattípusát:

```
...
<Type>
  <Name>System.ServiceProcess.ServiceController</Name>
  <Members>
    <MemberSet>
      <Name>PSStandardMembers</Name>
      <Members>
        <PropertySet>
          <Name>DefaultDisplayPropertySet</Name>
          <ReferencedProperties>
            <Name>Status</Name>
            <Name>Name</Name>
            <Name>DisplayName</Name>
          </ReferencedProperties>
        </PropertySet>
      </Members>
    </MemberSet>
    <AliasProperty>
      <Name>Name</Name>
      <ReferencedMemberName>ServiceName</ReferencedMemberName>
    </AliasProperty>
  </Members>
</Type>
...
```

1. Elmélet

A kiemelésben látszik, hogy azért ezeket a tulajdonságokat mutatja meg alapban a `get-service`, mert ezek vannak `DefaultDisplayPropertySet`-ként definiálva.

Na, de minket most nem ez érdekel, hanem hogy hogyan tudok típust módosítani.

Létrehoztam egy `typemember.ps1xml` fájlt:

```
<Types>
  <Type>
    <Name>System.IO.FileInfo</Name>
    <Members>
      <NoteProperty>
        <Name>Tipus</Name>
        <Value>
          File
        </Value>
      </NoteProperty>
    </Members>
  </Type>
  <Type>
    <Name>System.IO.DirectoryInfo</Name>
    <Members>
      <NoteProperty>
        <Name>Tipus</Name>
        <Value>
          Directory
        </Value>
      </NoteProperty>
    </Members>
  </Type>
</Types>
```

A szerkezet magáért beszél. Definiáltam két különböző típusban is egy-egy `NoteProperty` tulajdonságot, hiszen itt magából a típusból következik, hogy fájlról vagy könyvtárról van szó, így nem kell futási időben kiszámolni semmit sem.

Most már csak be kell etetni a rendszerbe az én típusmódosításomat és már nézhetjük is az eredményt:

```
[1] PS C:\> Update-TypeData C:\powershell2\tananyag\typemember.ps1xml
[2] PS C:\> $f = Get-Item C:\filemembers.txt
[3] PS C:\> $f.tipus
File
[4] PS C:\> $f = Get-Item C:\old
[5] PS C:\> $f.tipus
Directory
```


Megjegyzések:

A ps1xml fájlok a PowerShellben olyan elbírálás alá esnek, mint a szkriptek, azaz a rendszerbe való felvételükhöz a *1.8.1 Szkriptek engedélyezése és indítása* fejezetben leírt engedélyezésre van szükség. Másik fontos tulajdonsága ezeknek a fájloknak, hogy kis-nagybetű érzékenyek, azaz az XML címkéknél és a .NET osztályokra való hivatkozásnál fontos, hogy a kis- és nagybetűket helyesen írjuk. Továbbá ebben az XML fájlban nem használhatunk ékezetes karaktereket, így a definiált tulajdonság nem `Típus`, hanem `Tipus` lett.

Természetesen ez csak egy kis ízelítő volt az osztályok, típusok testre szabásából, a gyakorlati részben visszatérek majd erre gyakorlatiasabb példákkal.

1.4.14 PSBase, PSAdapted, PSExtended, PSObject nézetek

Mint ahogy az fejezet elején bemutattam, a PowerShell igazából a .NET osztályokat nem közvetlenül kezeli, hanem néha kicsit átalakítja annak érdekében, hogy még egységesebb, egyszerűbb, bizonyos esetekben biztonságosabb legyen ezen objektumok kezelése.

Különböző nézetek segítségével mi is láthatjuk azt, hogy milyen „csalafintaságokat” követett el ezeken az osztályokon a PowerShell:

Nézet neve	Nézet tartalma
PSBASE	A .NET-es osztály eredeti állapotban
PSADAPTED	A PowerShell által adaptált nézet (ezt látjuk alaphelyzetben)
PSEXTENDED	Csak a kibővített tagok
PSOBJECT	Magának az adapternek a nézete

Nézzünk ezekre néhány példát. Elsőként az XML adattípust mutatom, mert ott elég jól láthatóak ezen nézetek közti különbségek. Nézzük meg egy XML adat tagjellemzőit:

```
[20] PS C:\> $x = [xml] "<elem>érték<szint1><szint2>mélyadat</szint2></szint1></elem>"
[21] PS C:\> $x | Get-Member
```

```
TypeName: System.Xml.XmlDocument
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
ToString	CodeMethod	static System.String X...
add_NodeChanged	Method	System.Void add_NodeCh...
add_NodeChanging	Method	System.Void add_NodeCh...
...		
Validate	Method	System.Void Validate(V...
WriteContentTo	Method	System.Void WriteConte...
WriteTo	Method	System.Void WriteTo(Xm...
Item	ParameterizedProperty	System.Xml.XmlElement ...
elem	Property	System.Xml.XmlElement ...

1. Elmélet

Nagyon sok jellemzője van, az egyszerűbb áttekinthetőség miatt kicsit megvágтам a közepén. A legutolsó jellemző egy Property típusú, `elem` nevű tag. Hát ilyen biztos nem tettek bele a .NET keretrendszerbe. Erről meg is győződhetünk:

```
[22] PS C:\> $x.psbases | Get-Member

TypeName: System.Management.Automation.PSMemberSet

Name                MemberType          Definition
----                -
add_NodeChanged      Method              System.Void add_NodeCh...
add_NodeChanging     Method              System.Void add_NodeCh...
...
ChildNodes           Property            System.Xml.XmlNodeList...
DocumentElement      Property            System.Xml.XmlElement ...
DocumentType         Property            System.Xml.XmlDocument...
FirstChild           Property            System.Xml.XmlNode Fir...
HasChildNodes        Property            System.Boolean HasChil...
...
Value                Property            System.String Value {g...
XmlResolver          Property            System.Xml.XmlResolver...
```

A fenti listában tényleg nincs `elem` nevű tulajdonság. Miért tették bele ezt az elem tulajdonságot vajon a PowerShell alkotói? Azért, hogy egyszerűen lehessen hivatkozni az XML adathalmaz különböző elemeire, hiszen az XML egy hierarchikus felépítésű adattípus, így könnyen adódik az ötlet az ilyen jellegű hivatkozási lehetőségekre:

```
[23] PS C:\> $x.elem

#text                szint1
-----
érték                szint1
```

```
[24] PS C:\> $x.elem.szint1
```

```
szint2
-----
mélyadat
```

```
[25] PS C:\> $x.elem.szint1.szint2
mélyadat
```

Nézzük, hogy a PS1XML fájlban történt-e típusbővítés az XML típus esetében?

```
[53] PS C:\> $x.psextended | Get-Member

TypeName: System.Management.Automation.PSMemberSet

Name                MemberType          Definition
----                -
ToString            CodeMethod          static System.String XmlNode(PSObject instance)
```

Egyetlen egy CodeMethod lett csak definiálva, amellyel sztringgé alakíthatjuk az XML adatot.

Nézzük meg az általam létrehozott Tipus tulajdonságot a fájl és könyvtár objektumoknál:

```
[27] PS C:\> $fo = Get-Item C:\powershell2\demo\demo1.ps1
[28] PS C:\> $fo.Tipus
File
[29] PS C:\> $fo.psextended | Get-Member

TypeName: System.Management.Automation.PSMemberSet

Name      MemberType Definition
----      -
PSChildName NoteProperty System.String PSChildName=demo1.ps1
PSDrive     NoteProperty System.Management.Automation.PSDriveInfo PS...
PSIsContainer NoteProperty System.Boolean PSIsContainer=False
PSParentPath NoteProperty System.String PSParentPath=Microsoft.PowerS...
PSPath      NoteProperty System.String PSPath=Microsoft.PowerShell.C...
PSPProvider NoteProperty System.Management.Automation.ProviderInfo P...
Tipus      NoteProperty System.String Tipus=File
BaseName    ScriptProperty System.Object BaseName {get=[System.IO.Path...
Mode        ScriptProperty System.Object Mode {get=$catr = "";...
ReparsePoint ScriptProperty System.Object ReparsePoint {get=if($this.At...
```

Ott látható a listában az általam, a PS1XML fájlon keresztül történt típusbővítésnek a nyoma.

Nézzünk még egy példát a PSBase nézet használatára:

```
[30] PS C:\> PS C:\> $user = [ADSI] "WinNT://$env:computername/$env:username"
[31] PS C:\> $user.name
tibi
[32] PS C:\> $user | Get-Member

TypeName: System.DirectoryServices.DirectoryEntry

Name      MemberType Definition
----      -
ConvertDNWithBinaryToString CodeMethod static string ConvertDNWithBinaryToS...
ConvertLargeIntegerToInt64 CodeMethod static long ConvertLargeIntegerToInt...
AutoUnlockInterval Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
BadPasswordAttempts Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
Description Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
FullName Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
HomeDirDrive Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
HomeDirectory Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
LastLogin Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
LockoutObservationInterval Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
LoginHours Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
LoginScript Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
MaxBadPasswordsAllowed Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
MaxPasswordAge Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
MaxStorage Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
MinPasswordAge Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
MinPasswordLength Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
Name Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
objectSid Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
Parameters Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
PasswordAge Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
PasswordExpired Property System.DirectoryServices.PropertyVal...
```

PasswordHistoryLength	Property	System.DirectoryServices.PropertyVal...
PrimaryGroupID	Property	System.DirectoryServices.PropertyVal...
Profile	Property	System.DirectoryServices.PropertyVal...
UserFlags	Property	System.DirectoryServices.PropertyVal...

Egy helyi felhasználót betöltöttem a `$user` nevű változóba, szépen le is tudtam kérdezni a nevét. Majd amikor kilistázom a felhasználóm tagjellemzőit, meglepődve láthatjuk, hogy nincs köztük igazi, praktikus metódus sem! Márpedig nehezen hihető el, hogy tényleg semmi értelmeset nem tud egy felhasználói fiók magával kezdeni. Nézzünk az objektumunk mögé:

```
[34] PS C:\> $user.psbases | Get-Member
```

TypeName: System.Management.Automation.PSMemberSet		
Name	MemberType	Definition
Disposed	Event	System.EventHandler Disposed(System.Object obj)
Close	Method	System.Void Close()
CommitChanges	Method	System.Void CommitChanges()
CopyTo	Method	adsis CopyTo(adsis newParent), adsis CopyTo(adsis newParent)
CreateObjRef	Method	System.Runtime.Remoting.ObjRef CreateObjRef(Type type)
DeleteTree	Method	System.Void DeleteTree()
Dispose	Method	System.Void Dispose()
Equals	Method	bool Equals(System.Object obj)
GetHashCode	Method	int GetHashCode()
GetLifetimeService	Method	System.Object GetLifetimeService()
GetType	Method	type GetType()
InitializeLifetimeService	Method	System.Object InitializeLifetimeService()
Invoke	Method	System.Object Invoke(string methodName, object[] args)
InvokeGet	Method	System.Object InvokeGet(string propertyName)
InvokeSet	Method	System.Void InvokeSet(string propertyName, object value)
MoveTo	Method	System.Void MoveTo(adsis newParent), System.Void MoveTo(adsis newParent)
RefreshCache	Method	System.Void RefreshCache(), System.Void RefreshCache()
Rename	Method	System.Void Rename(string newName)
ToString	Method	string ToString()
AuthenticationType	Property	System.DirectoryServices.AuthenticationType AuthenticationType {get;}
Children	Property	System.DirectoryServices.DirectoryEntry[] Children {get;}
Container	Property	System.ComponentModel.IContainer Container {get;}
Guid	Property	System.Guid Guid {get;}
Name	Property	System.String Name {get;}
NativeGuid	Property	System.String NativeGuid {get;}
NativeObject	Property	System.Object NativeObject {get;}
ObjectSecurity	Property	System.DirectoryServices.ActiveDirectoryObjectSecurity ObjectSecurity {get;}
Options	Property	System.DirectoryServices.DirectoryEntryOptions Options {get;}
Parent	Property	System.DirectoryServices.DirectoryEntry Parent {get;}
Password	Property	System.String Password {set;}
Path	Property	System.String Path {get;set;}
Properties	Property	System.DirectoryServices.PropertyCollection Properties {get;}
SchemaClassName	Property	System.String SchemaClassName {get;}
SchemaEntry	Property	System.DirectoryServices.DirectoryEntry SchemaEntry {get;}
Site	Property	System.ComponentModel.ISite Site {get;}
UsePropertyCache	Property	System.Boolean UsePropertyCache {get;set;}
Username	Property	System.String Username {get;set;}

Hoppá! Mindjárt más a helyzet. A metódusok zöme természetesen tartományi környezetben használható, de például a `rename()` vagy a `set_password()` metódus helyi gépen is praktikus szolgáltatás.

Vajon ezek a metódusok miért nincsenek alaphelyzetben adaptálva a PowerShell környezetre? Erre az igazi választ nem tudom, valószínű ez egy biztonsági megfontolás volt, hogy a szkriptelők ne írogassanak felelőtlenül olyan szkripteket, amelyekkel a felhasználói objektumokat módosítanak. Vagy az is lehet a magyarázat, hogy egy másik interfészt szánt volna igazából a Microsoft a felhasználó menedzsment céljaira, amin keresztül módosítani lehetett volna, de ez a PowerShell aktuális verziójába már nem fért bele.

Megjegyzése

A PowerShell 2.0-ban már a `Get-Member` is tud az objektumok mögé látni, azaz a [34]-es sor eredményét így is megkaphatjuk:

```
PS C:\> $user | Get-Member -View base
```

Hasonlóan megkaphatjuk a további nézeteket a `-View` paraméterhez megadott `Extended`, `Adapted` vagy `All` szavakkal.

Utoljára nézzük a `PSObject` nézetet. Vegyünk például megint egy fájlt, és nézzük meg tulajdonságait:

```
[1] PS C:\> $f = Get-Item C:\munka\a.txt
[2] PS C:\> $f
```

```
Directory: C:\munka
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----
-a---	2010. 01. 16. 10:59	402	a.txt

```
[3] PS C:\> $f.psobject
```

```
Members          : {System.String PSPath=Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem
                    em::C:\munka\a.txt, System.String PSParentPath=Microsoft
                    .PowerShell.Core\FileSystem::C:\munka, System.String PSC
                    hildName=a.txt, System.Management.Automation.PSDriveInfo
                    PSDrive=C...}
Properties        : {System.String PSPath=Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem
                    em::C:\munka\a.txt, System.String PSParentPath=Microsoft
                    .PowerShell.Core\FileSystem::C:\munka, System.String PSC
                    hildName=a.txt, System.Management.Automation.PSDriveInfo
                    PSDrive=C...}
Methods          : {string get_Name(), long get_Length(), string get_Direct
                    oryName(), System.IO.DirectoryInfo get_Directory()...}
ImmediateBaseObject : C:\munka\a.txt
BaseObject        : C:\munka\a.txt
TypeNames         : {System.IO.FileInfo, System.IO.FileSystemInfo, System.Ma
                    rshalByRefObject, System.Object}
```

Látható a [2]-es sorban, hogy az `$f` változóban tényleg a fájl van, míg a [3]-as sorban a `PSObject` nézete ennek az objektumnak már nem a fájl jelleget adja vissza, hanem általában egy PowerShellbeli objektum

jellegzetességeit, azaz hogy az objektumnak vannak tagjellemzői, tulajdonságai, metódusai. A `TypeName` tulajdonságból kiolvasható, hogy az objektum milyen osztályok leszármazottja.

1.4.15 Új típusok létrehozása (Add-Type)

Bizonyos esetekben szükség lehet, hogy teljesen új típust hozzunk létre. Egyszerűbb esetben elég, ha ez nem is „igazi” új típus, hanem a `[PSObject]` típus nekünk tetsző tulajdonságokkal kiegészített változata. Ezt a korábban látott `Add-Member` cmdlettel is megtehetjük, vagy a PowerShell 2.0 új lehetőségével, amikor a `New-Object` cmdlet `-Property` paraméterének adunk át egy olyan hashtáblát, amelyben a tulajdonságnév-érték párok vannak, mint ahogy a következő példa mutatja:

```
$p = @{
    név = "Soós Tibor"
    életkor = 39
    felvét = (get-date)
}
$user = New-Object -TypeName PSObject -Property $p
```

Nézzük, hogy mi lett ennek az eredménye:

```
[76] PS C:\munka> $user

                életkor név                felvét
                -----
                39 Soós Tibor                2010. 01. 10. 23:13:07

[77] PS C:\munka> $user | gm

    TypeName: System.Management.Automation.PSCustomObject

Name      MemberType Definition
-----
Equals     Method      bool Equals(System.Object obj)
GetHashCode Method      int GetHashCode()
GetType    Method      type GetType()
ToString   Method      string ToString()
felvét     NoteProperty System.DateTime felvét=2010. 01. 10. 23:13:07
név        NoteProperty System.String név=Soós Tibor
életkor    NoteProperty System.Int32 életkor=39
```

Látható, hogy bár az általam megadott objektumtípus `PSObject` volt, de ezzel a paraméterezéssel a `new-object PSCustomObject` típussá alakította ezt, és ehhez `NoteProperty` típusú tagjellemzőket vett fel.

Ennél „profibb” objektumtípusokat is létre tudunk hozni az `Add-Type` cmdlet segítségével. Az alábbiakban látható egy többsoros sztringként egy C# kódú osztálydefiníció:

```
$code = @"
public class email {
    public string alias {get; set;}
    public string domain {get; set;}
    public email (string a, string d)
```

```

    {
        alias = a; domain = d;
    }
    public string fullemail
    {
        get { return alias + "@" + domain; }
    }
    public static string create (string alias, string domain)
    {
        return alias + "@" + domain;
    }
}
"@

```

A fenti kód egy email adattípust hoz létre, egy publikus alias és domain adatmezővel, melyeket lekérdezni és beállítani is lehet. Van még egy fullemail tulajdonsága is, melyet csak lekérdezni lehet, hiszen ez az alias és a domain tulajdonságból generálódik. Van még egy konstruktora is email néven, melynek mind az alias, mind a domain paramétert meg kell adni. Van még egy create statikus metódusa is, amellyel email objektum létrehozása nélkül tudunk e-mail címet létrehozni. Nézzük, hogy hogyan tudunk ebből PowerShellben is használható típust generálni?

```
Add-Type -TypeDefinition $code -Language CSharpVersion3
```

Ezzel létre is jött a saját típusom. Most létre is hozok ebből egy objektumot, amit le is kérdezek:

```
[93] PS C:\munka> $address = New-Object email soost, iqjb.hu
[94] PS C:\munka> $address
```

alias	domain	fullemail
----	-----	-----
soost	iqjb.hu	soost@iqjb.hu

Nézzük meg ennek az objektumnak a tulajdonságait is:

```
[95] PS C:\munka> $address | gm
```

```

    TypeName: email

    Name      MemberType Definition
    ----      -
    Equals     Method      bool Equals(System.Object obj)
    GetHashCode Method      int GetHashCode()
    GetType    Method      type GetType()
    ToString   Method      string ToString()
    alias      Property     System.String alias {get;set;}
    domain      Property     System.String domain {get;set;}
    fullemail   Property     System.String fullemail {get;}

```

Látható, hogy ennek tagjellemzői tényleg úgy néznek ki mint az „igazi” .NET-es típusoké. Az általam létrehozott tulajdonságok mellett az objektum mivoltából következő alap metódusok is megtalálhatók.

Ha megnézzük a statikus tagjellemzőket is, akkor láthatjuk a create metódusunkat is:

```
[96] PS C:\munka> [email] | Get-Member -Static
```

TypeName: email

Name	MemberType	Definition
-----	-----	-----
create	Method	static string create(string alias, string domain)
Equals	Method	static bool Equals(System.Object objA, System.Object objB)
ReferenceEquals	Method	static bool ReferenceEquals(System.Object objA, System.Object objB)

Ez a lehetőség igazán azok számára jelent nagy könnyebbséget, akik amúgy is rendelkeznek valamely .NET programnyelvben létrehozott osztálydefiníciókkal, így azokat nem csak a Visual Studio projektjeikben tudják felhasználni, hanem közvetlenül PowerShellből is.

Megjegyzés

Van egy „nem hivatalos”, de praktikus módja egyedi objektumok létrehozásának:

```
[46] PS C:\> $ember="" | Select-Object -Property Név, Életkor, Lábméret
[47] PS C:\> $ember.név="Soós Tibor"
[48] PS C:\> $ember.Életkor = 39
[49] PS C:\> $ember.Lábméret = 38
[50] PS C:\> $ember
```

Név	Életkor	Lábméret
---	-----	-----
Soós Tibor	39	38

```
[51] PS C:\> $ember | Get-Member
```

TypeName: Selected.System.String

Name	MemberType	Definition
-----	-----	-----
Equals	Method	bool Equals(System.Object obj)
GetHashCode	Method	int GetHashCode()
GetType	Method	type GetType()
ToString	Method	string ToString()
Lábméret	NoteProperty	System.Int32 Lábméret=38
Név	NoteProperty	System.String Név=Soós Tibor
Életkor	NoteProperty	System.Int32 Életkor=39

Definiálok egy bármilyen, nem \$null-t tartalmazó változót, és továbbtolom a Select-Object cmdletnek, és kiválasztok olyan tulajdonságokat, amelyek nincsenek is az eredeti objektumban. Ezután ez az objektum „Selected” altípusa lesz az eredeti objektumtípusnak, jelen esetben Selected.System.String típus lett. Ez el is vesztette az eredeti tulajdonságait, helyette az általam kiválasztottakkal rendelkezik, melyeknek értéket is lehet adni.

Másik, még gyakran előforduló igény, hogy egy változó csak bizonyos értékeket vehessen fel, például csak a hét napjai kerülhessenek bele. Ha ez a változó egy függvény paramétere, akkor erre majd látni fogjuk a

validációs attribútumok lehetőségét a 2.4.2 *Paraméterek ellenőrzése* fejezetben. De van más lehetőségünk is, ez pedig a .NET háttérnek köszönhető, azon belül is az enum típusnak:

```
[1] PS C:\> $napok = "hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap"
[2] PS C:\> Add-Type -TypeDefinition "public enum Napok {$napok}"
```

A fenti két sorral létrehoztam egy új típust, ami Napok névre hallgat, és amely csak a hét napjait veheti fel értéknek.

Megjegyzés

Fontos, hogy itt a „public” és az „enum” szavak kisbetűsek! Ez nem a PowerShellnek köszönhető, hanem a C# nyelvnek, amit itt tulajdonképpen használtunk.

Hogyan tudjuk ezt használni? Nézzünk erre példákat:

```
[8] PS C:\> $nap = [napok] "hétfő"
[9] PS C:\> $nap
hétfő
[10] PS C:\> $nap | Get-Member

    TypeName: Napok

Name          MemberType Definition
----          -
CompareTo    Method      int CompareTo(System.Object target)
Equals        Method      bool Equals(System.Object obj)
GetHashCode   Method      int GetHashCode()
GetType       Method      type GetType()
GetTypeCode   Method      System.TypeCode GetTypeCode()
ToString      Method      string ToString(), string ToString(string format, Sy...
value__       Property    System.Int32 value__ {get;set;}
```

```
[11] PS C:\> $másiknap = [napok] "blabla"
Cannot convert value "blabla" to type "Napok" due to invalid enumeration values. Specify one of the following enumeration values and try again. The possible enumeration values are "hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap".
At line:1 char:20
+ $másiknap = [napok] <<<< "blabla"
    + CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], RuntimeException
    + FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

A [8]-as sorban a \$nap változónak adtam egy értéket a lehetséges napok közül. Ez hiba nélkül lement, még a tagjellemzők is látszanak a [10]-es sor kimeneteként.

Ezzel szemben, ha a \$másiknap változónak olyan napot próbálok adni, ami nincs a listában, akkor hibajelzést kapunk.

Természetesen ezzel a [napok] típussal már valójában nem sztringgel dolgozunk, így a sztringekre jellemző metódusokról és tulajdonságokról is le kell mondanunk. (Valamit valamiért.) Viszont könnyen lehet sztringgé konvertálni:

```
[14] PS C:\> ([string] $nap).length
5
[15] PS C:\> ([string] $nap).toupper()
HÉTFŐ
```

Azaz itt is nagy a szabadságunk arra vonatkozólag, hogy egy problémát milyen módszerrel oldunk meg.

1.4.16 Formázás testre szabása (Export-FormatData, Get-FormatData, Update-FormatData)

A PowerShell parancsainak, kifejezéseinek és csővezetékeinek a kimenetét valójában az Out-Default cmdletnek köszönhetjük, amelyet a parser a háttérben hozzábiggyeszt a kimenetet adó kifejezések végére. Ha a kimenet egyszerű sztring, akkor az továbbadódik az Out-Host-nak, és az megjeleníti a szöveget a képernyőn.

Ha a kimenet nem sztring, akkor Out-Default megvizsgálja az objektumot és megnézni, hogy van-e nézet definiálva az objektumtípushoz. Ilyen nézetdefiníciók már „gyárilag” is vannak a rendszerben, de mi magunk is tudunk ilyeneket létrehozni XML adatformátumban, amelyeket az Update-FormatData cmdlet segítségével tudunk regisztrálni a PowerShell környezettel. Ebben az XML fájlban definiáljuk a Format-Wide, -List, -Table és -Custom cmdletek futtatására megjelenő formátumot, azaz hogy melyik tulajdonságokat írja ki és milyen formában.

Ha nincs az adattípusnak regisztrált nézete, akkor az Out-Default megnézi, hogy a kimenet első objektumának vajon van-e legalább öt tulajdonsága. Ha igen, akkor lista nézetet használ, ha nincs, akkor táblázatos nézetet:

```
[10] PS C:\> $p = @{e=1;k=2}
[11] PS C:\> $x = New-Object -Property $p -TypeName psubject
[12] PS C:\> $x
```

	k	e
	-	-
	2	1

```
[13] PS C:\> $p = @{e=1;k=2;h=3;n=4;o=5;t=6}
[14] PS C:\> $y = New-Object -Property $p -TypeName psubject
[15] PS C:\> $y
```

```
o : 5
h : 3
k : 2
t : 6
e : 1
n : 4
```

A [10]-[12] sorokban egy egyedi objektumot hoztam létre két tulajdonsággal. A kimenet táblázatos lett. A [13]-[15] sorokban hasonló módon hat tulajdonsággal hoztam létre objektumot, így alaphelyzetben lista nézetet kaptam. Fontos hangsúlyozni, hogy az első objektum dönt:

```
[20] PS C:\> $x, (Get-Process powershell) | Format-Table
```

	k	e
	-	-

A fenti példában még az is látszik, hogy szegény PowerShell processz meg sem jelent a `Format-Table` kimenetén, mert nincs se „k”, se „e” tulajdonsága.

Nézzük, hogyan lehet az egyéni típusokat kicsit szebben megjeleníteni. Az előző fejezetben létrehozott email típus egy objektuma alaphelyzetben láthattuk, hogy így néz ki. Most definiálok ilyen e-mail címek egy tömbjét:

```
[4] PS C:\> $addrs = @()
[5] PS C:\> $addrs += New-Object email soost, iqjb.hu
[6] PS C:\> $addrs += New-Object email bakaigy, iqjb.hu
[7] PS C:\> $addrs += New-Object email soostibor, citromail.hu
[8] PS C:\> $addrs += New-Object email valaki, citromail.hu
[9] PS C:\> $addrs += New-Object email tanfolyam, iqjb.hu
[10] PS C:\> $addrs
```

alias	domain	fullemail
----	-----	-----
soost	iqjb.hu	soost@iqjb.hu
bakaigy	iqjb.hu	bakaigy@iqjb.hu
soostibor	citromail.hu	soostibor@citromail.hu
valaki	citromail.hu	valaki@citromail.hu
tanfolyam	iqjb.hu	tanfolyam@iqjb.hu

Ha például nekem jobban tetszene az, hogy az első oszlopban jelenjen meg a `fullemail` cím tulajdonság, és e-mail tartományonként csoportosítva legyenek a címek, akkor ehhez készíthetek egy speciális formázó XML kifejezést, ami nagyon hasonlít a típusok testre szabásánál látott PS1XML fájlokhoz:

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8" ?>
<Configuration>
  <ViewDefinitions>
    <View>
      <Name>email</Name>
      <ViewSelectedBy>
        <TypeName>email</TypeName>
      </ViewSelectedBy>
      <GroupBy>
        <PropertyName>domain</PropertyName>
      </GroupBy>
      <TableControl>
        <TableHeaders>
          <TableColumnHeader>
            <Width>30</Width>
          </TableColumnHeader>
          <TableColumnHeader>
            <Width>15</Width>
          </TableColumnHeader>
          <TableColumnHeader>
            <Width>15</Width>
          </TableColumnHeader>
        </TableHeaders>
        <TableRowEntries>
          <TableRowEntry>
```

```

        <TableColumnItems>
            <TableColumnItem>
                <PropertyName>Fullemail</PropertyName>
            </TableColumnItem>
            <TableColumnItem>
                <PropertyName>Alias</PropertyName>
            </TableColumnItem>
            <TableColumnItem>
                <PropertyName>Domain</PropertyName>
            </TableColumnItem>
        </TableColumnItems>
    </TableRowEntry>
</TableRowEntries>
</TableControl>
</View>
</ViewDefinitions>
</Configuration>

```

Ez is egy PS1XML kiterjesztésű fájl, ebben tehát meghatároztam a <TypeName> címkénél, hogy melyik típushoz tartozik, majd a táblázat csoportosítását adtam meg, majd a fejlécét és oszlopait definiáltam. Ezután ezt a be kell tölteni a PowerShell alá az Update-FormatData cmdlet segítségével:

```
[37] PS C:\> Update-FormatData -AppendPath C:\munka\email.format.ps1xml
```

Lehet a PowerShell saját típusdefinícióihoz képest később (-AppendPath) vagy előbb (-PrependPath) betölteni ezeket a formátumdefiníciókat. Ha később töltjük be, akkor ezzel felül lehet bírítani a „gyári” formátumokat, ha előbb töltjük be, akkor csak akkor jut érvényre a formátum, ha azt később „gyári” formátum nem írja felül.

Nézzük, hogy ezután hogyan jelenik meg a táblázatom:

```
[12] PS C:\> $addrs

domain: iqjb.hu

Fullemail      Alias      Domain
-----
soost@iqjb.hu  soost      iqjb.hu
bakaigy@iqjb.hu bakaigy    iqjb.hu

domain: citromail.hu

Fullemail      Alias      Domain
-----
soostibor@citromail.hu soostibor  citromail.hu
valaki@citromail.hu   valaki     citromail.hu

domain: iqjb.hu

Fullemail      Alias      Domain
-----
tanfolyam@iqjb.hu tanfolyam  iqjb.hu
```

Látható, hogy itt is a csoportosítás önmagában nem rendezi az elemeket, azaz csak egymáshoz képest nézi, hogy vajon új csoportot kell nyitni, vagy sem.

A „gyári” formátumfájlok a \$PSHome elérési úton találhatók, nevükben benne van a `format` kifejezés. A legtöbb objektumtípus formázása a `DotNetTypes.format.ps1xml` és a `PowerShellCore.format.ps1xml` fájlban található.

Ezeket formázási információkat a `Get-FormatData` cmdlettel lehet kiolvasni:

```
[21] PS C:\> Get-FormatData
```

TypeName	FormatViewDefinition
-----	-----
Microsoft.PowerShell.Commands.GetCou...	{Counter , TableControl}
Microsoft.PowerShell.Commands.GetCou...	{Counter , TableControl}
System.Xml.XmlElement#http://schemas...	{System.Xml.XmlElement#http://schem...
Microsoft.WSMan.Management.WSManConf...	{Microsoft.WSMan.Management.WSManCo...
...	
email	{email , TableControl}

A lista alján található az én email osztályom megjelenítési adata. Ezt nézzük kicsit részletesebben, miután ez egy hierarchikus XML adat, ezért a legpraktikusabb a `Format-Custom` cmdlet használata:

```
[30] PS C:\> Get-FormatData email | Format-Custom
```

```
class ExtendedTypeDefinition
{
    TypeName = email
    FormatViewDefinition =
    [
        class FormatViewDefinition
        {
            Name = email
            Control =
            class TableControl
            {
                Headers =
                [
                    class TableControlColumnHeader
                    {
                        Label =
                        Alignment = Undefined
                        Width = 30
                    }
                    class TableControlColumnHeader
                    {
                        Label =
                        Alignment = Undefined
                        Width = 15
                    }
                    class TableControlColumnHeader
                    {
                        Label =
                        Alignment = Undefined
                        Width = 15
                    }
                ]
            }
        }
    ]
    Rows =
```

```
[
    class TableControlRow
    {
        Columns =
        [
            Fullemail
            Alias
            Domain
        ]
    }
]
}
]
}
```

Itt gyakorlatilag visszakaptam az eredeti XML fájl tartalmát, az emberi szemnek talán kicsit olvashatóbb formában.

Ezekben a formátum fájlokban lehetnek számolt információk is, hasonlóan, ahogy a `types.PS1XML` fájlokban is, de ilyenek létrehozása túlmutat jelen könyv keretein.

1.4.17 Objektumok mentése, visszatöltése

A PowerShell lehetőséget biztosít objektumok elmentésére és visszatöltésére. Ez nagyon praktikus, hiszen ha épp a konzolon a változóim jól fel vannak töltve mindenféle objektummal és nekem valami miatt be kell csuknom a PowerShell ablakot, akkor a változóim törlődnek és legközelebb újra elő kellene állítanom őket.

Az `Export-CliXML` cmdlettel ki tudom ezeket menteni egy fájlba, bezárhatom a PowerShell ablakot, majd később vissza tudom importálni a változóim értékét az `Import-CliXML` cmdlettel.

Nézzünk erre egy példát:

```
[13] PS C:\> $p = Get-Process w*
[14] PS C:\> $p
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
123	7	2836	7924	74	0,09	2464	WindowsSearch
655	159	10748	2976	97	11,77	440	winlogon
700	49	40684	78780	280	50,63	2316	WINWORD
215	12	4708	8584	79	0,11	2196	WLLoginProxy
161	7	2704	7728	39	0,19	1812	wmiprvse
30	3	1020	3088	50	0,02	504	wscntfy

```
[15] PS C:\> $p | get-member
```

```

TypeName: System.Diagnostics.Process

Name          MemberType      Definition
----          -
Handles       AliasProperty   Handles = Handlecount
Name          AliasProperty   Name = ProcessName
```

```

NPM                AliasProperty  NPM = NonpagedSystemMemorySize
PM                 AliasProperty  PM = PagedMemorySize
VM                 AliasProperty  VM = VirtualMemorySize
WS                 AliasProperty  WS = WorkingSet
add_Disposed       Method        System.Void add_Disposed(Event...
...

[16] PS C:\> $p | Export-Clixml c:\export.xml
[17] PS C:\> Clear-Variable p
[18] PS C:\> $p
[19] PS C:\> $p = Import-Clixml C:\export.xml
[20] PS C:\> $p

Handles    NPM(K)    PM(K)      WS(K) VM(M)    CPU(s)      Id ProcessName
-----
123         7         2836       7924   74        0,09       2464 WindowsSearch
655        159       10748      2976   97        11,77       440 winlogon
700         49       40684     78780  280       50,63      2316 WINWORD
215         12        4708      8584   79         0,11      2196 WLLocalProxy
161         7         2704      7728   39         0,19      1812 wmiprvse
30          3         1020      3088   50         0,02       504 wscntfy

[21] PS C:\> $p | get-member

TypeName: Deserialized.System.Diagnostics.Process

Name                MemberType      Definition
----
Handles             AliasProperty  Handles = Handlecount
Name                 AliasProperty  Name = ProcessName
NPM                  AliasProperty  NPM = NonpagedSystemMemorySize
PM                   AliasProperty  PM = PagedMemorySize
VM                   AliasProperty  VM = VirtualMemorySize
WS                   AliasProperty  WS = WorkingSet
__NounName           NoteProperty   System.String __NounName=Process
BasePriority          Property        System.Int32 {get;set;}
Container             Property        {get;set;}
EnableRaisingEvents  Property        System.Boolean {get;set;}
...

```

A fenti példában a `$p` változó megkapta a W-vel kezdődő processz-objektumok tömbjét. A [15]-ben látszik, hogy ez tényleg jól nevelt `System.Diagnostics.Process` objektumokat tartalmaz, a rájuk jellemző tulajdonságokkal és metódusokkal együtt.

Ezután kiexportáltam `$p`-t, töröltem majd visszaimportáltam. [20]-ban megnéztem, mi van `$p`-ben, szemre teljesen ugyanaz, mint korábban. Azonban a [21] `get-member`-je felfedi, hogy azért ez mégsem 100%-osan ugyanaz az objektum, hiszen elveszítette a metódusait és típusa is más lett:

```
Deserialized.System.Diagnostics.Process.
```

Mindenesetre, ha a statikus adataival szeretnénk csak foglalkozni ez bőven elég, éles, „real time” adatokkal meg úgysem biztos, hogy tudnánk dolgozni, hiszen az export óta lehet, hogy megszűntek már a korábban futó processzek.

1.5 Operátorok

Minden programnyelv alapvető elemei az operátorok. A PowerShell alkotói az operátorok esetében is arra törekedtek, hogy minél „hatásosabbak” legyenek, azaz a lehető legtömörebb kifejezésekkel lehessen a legtöbb eredményt elérni.

Ebben a fejezetben a PowerShell operátorait mutatom be.

1.5.1 Aritmetikai operátorok

A legriválisabb operátorok – a kifejezés eredeti jelentése alapján – valós számokon végezhető műveletekhez kötődik. A PowerShell ezen jóval túlmutat, a matematikai tanulmányainkban megszokott műveletek ki vannak terjesztve egyéb objektumokra: többek között a tömbökre, sztringekre, fájlokra.

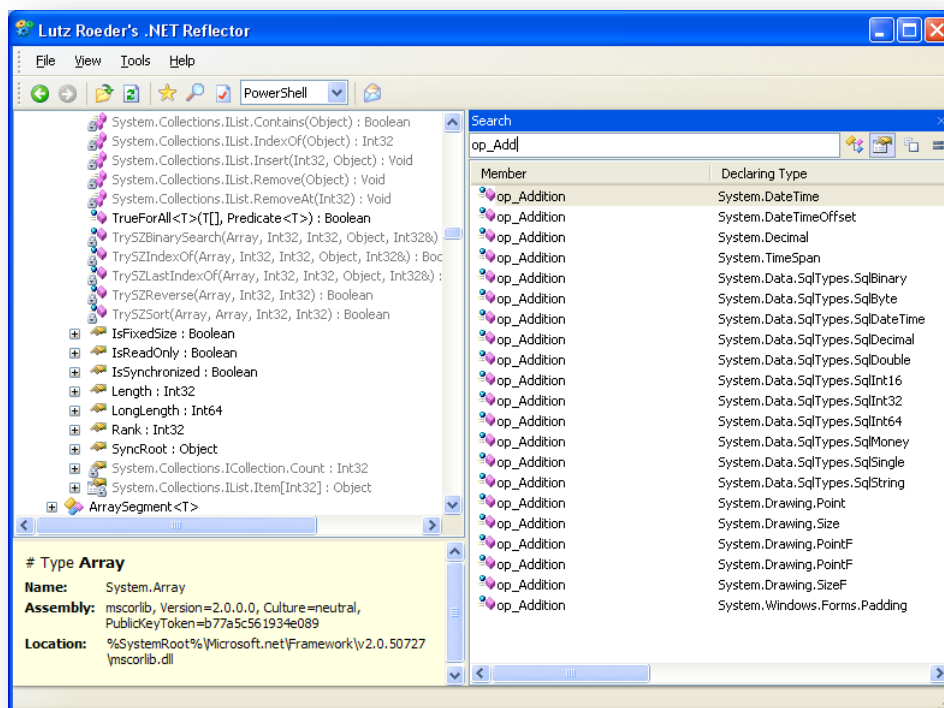
1.5.1.1 Összeadás

Rögtön nézzünk is példákat az összeadásra:

```
[1] PS C:\> 5+4
9
[2] PS C:\> "ab" + "lak"
ablak
[3] PS C:\> "egy", "kettő", "három" + "négy", "öt"
egy
kettő
három
négy
öt
```

Látszik, hogy akár az egészekre, sztringekre vagy a tömbökre is értelmezett az összeadás. Ebben jelentős szerepe van a .NET Framework osztálydefinícióinak, hiszen valójában az ő érdemük, az ő megfelelő összeadást végző metódusuké, hogy mi is történik ténylegesen az összeadás hatására. A PowerShell „csak” abban ludas, hogy megtalálja az adott metódust és átalakítsa a kifejezést, esetlegesen típuskonverziót végezzen az operandusok között.

A Reflector programmal ezeket meg is tudjuk nézni, a számoknál az `op_Addition` metódust kell keresni:

29. ábra Az összeadás metódusainak felderítése a Reflectorral

A sztringeknél talán az Append metódust, de ezzel nekünk nem kell törődni, ezt a PowerShell helyettünk elvégzi.

Ezen kívül még dátumokat és esetlegesen hashtáblákat szoktunk még összeadni:

```
[4] PS I:\>$hash1 = @{Első = 1; Második = 2}
[5] PS I:\>$hash2 = @{Harmadik = 3; Negyedek = 4}
[6] PS I:\>$hash1 + $hash2
```

Name	Value
----	-----
Második	2
Harmadik	3
Negyedek	4
Első	1

Ha olyan hashtáblát próbálunk hozzáadni egy meglevőhöz, amiben újra szerepel egy korábbi elem, akkor hibát kapunk:

```
[8] PS C:\> $hash3 = @{Harmadik = 33; hatodik = 6}
[9] PS C:\> $hash2 + $hash3
Bad argument to operator '+': Item has already been added. Key in dictionary:
'Harmadik' Key being added: 'Harmadik'.
At line:1 char:9
+ $hash2 + <<<< $hash3
+ ~~~~~~
+ CategoryInfo          : InvalidOperation: (:) [], RuntimeException
+ FullyQualifiedErrorId : BadOperatorArgument
```

Dátumoknál kicsit zűrösebb a helyzet:

1. Elmélet

```
[12] PS I:\>get-date

2008. március 11. 9:53:26

[13] PS I:\>(get-date) + 50000000000000

2008. március 17. 4:47:00
```

Jó nagy számot kellett a dátumhoz adnom, hogy valami látható legyen az eredményen, mert valójában a dátum un. „tick”-ekben, „ketyegésekben” számolódik, ami 100 ns-os felbontású időtárolást tesz lehetővé.

Épp ezért a dátumoknál már eleve van mindenféle praktikusabb Add... metódus:

```
[18] PS I:\>get-date | Get-Member

    TypeName: System.DateTime

Name                MemberType          Definition
----                -
Add                 Method              System.DateTime Add(TimeSpan value)
AddDays             Method              System.DateTime AddDays(Double value)
AddHours            Method              System.DateTime AddHours(Double value)
AddMilliseconds     Method              System.DateTime AddMilliseconds(Double v...
AddMinutes          Method              System.DateTime AddMinutes(Double value)
AddMonths           Method              System.DateTime AddMonths(Int32 months)
AddSeconds          Method              System.DateTime AddSeconds(Double value)
AddTicks            Method              System.DateTime AddTicks(Int64 value)
AddYears            Method              System.DateTime AddYears(Int32 value)
...

[19] PS I:\>get-date

2008. március 11. 9:57:55

[20] PS I:\>(get-date).AddDays(5)

2008. március 16. 9:58:10
```

A fenti példában először kilistáztam a get-date által visszaadott [DateTime] típus metódusait, majd a [20]-as sorban 5 napot adtam az aktuális dátumhoz.

1.5.1.2 Többszörözés

Az összeadáshoz hasonlóan a szorzás is jelentős általánosításon esett át:

```
[10] PS C:\> 6*7
42
[11] PS C:\> "w"*4
www
[12] PS C:\> ("BO","CI")*3
BO
CI
BO
CI
BO
```

```

CI
[13] PS C:\> "BO", "CI"*3
BO
CI
BO
CI
BO
CI
[14] PS I:\> ("BO", "CI"*3).length
6

```

Láthatjuk, hogy a szöveget is lehet szorozni, ez annyiszor teszi össze a szöveget, ahány a szorzásjel után áll.

Tömbnél is hasonlóan többszörözi a tagokat. A [13]-as promptnál látszik, hogy nem is kell zárójelet használni! Ez a PowerShell alkotóinak az érdeme.

Megjegyzés

Érdekes módon a [14]-es promptban látszik, hogy a kéttagú tömb háromszorozása után nem háromelemű lett (3 darab kételemű), hanem hatelemű!

Nézzük meg, hogy mi történik, ha felcseréljük a szorzás operandusait:

```

[15] PS C:\> 3*"BO", "CI"
The '*' operator failed: Cannot convert the "System.Object[]" value of type "System.Object[]" to type "System.Int32"..
At line:1 char:3
+ 3* <<<< "BO", "CI"
    + CategoryInfo          : InvalidOperation: (:) [], RuntimeException
    + FullyQualifiedErrorId : OperatorFailed

```

Azt láthatjuk, hogy nem mindegy, hol van a szorzó és a tényező. A szorzónak kell mindig jobb oldalon állnia, ha nem, akkor hibát kaphatunk, mint ahogy az a [15]-es és [16]-ös sor után is kaptunk, hiszen a PowerShell az automatikus típuskonverziót balról jobbra végzi, azaz az [int] típust veszi alapnak, és ehhez próbálja igazítani a szorzás következő tényezőit, ami itt – szövegek és kételemű tömb esetén – nem sikerült.

1.5.1.3 Osztás, maradékos osztás

Természetesen osztás is van a PowerShellben:

```

[32] PS I:\> 15/5
3
[33] PS I:\> (15/5).GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Int32                                     System.ValueType

[34] PS I:\> 15/6
2,5
[35] PS I:\> (15/6).GetType()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----

```

```

-----
True      True      Double      System.ValueType

[36] PS I:\>2,4/1,2
Method invocation failed because [System.Object[]] doesn't contain a method named 'op_Division'.
At line:1 char:5
+ 2,4/ <<<< 1,2
    + CategoryInfo          : InvalidOperation: (op_Division:String) [], RuntimeException
    + FullyQualifiedErrorId : MethodNotFound

[37] PS I:\>(15/6)/(125/100)
2

```

A [32]-es prompt egyértelmű, 15-öt elosztunk 5-tel, 3-at kapunk, nem is akármilyen 3-at: `Int32` típusút! Szemben a `15/6`-tal, aminek eredménye természetesen [35]-ben `Double`.

Egy kicsit időzzünk el itt! Hogyan is néz ki a [34] eredményeként kapott `2,5`? A tizedes elválasztására vesszőt használt a PowerShell! Viszont a [36]-ban nem szerette ezt, mert a `(,)` általában tömb jelzésére szolgáló operátor. Akkor vajon fog tudni dolgozni ezzel az általa kiadott `2,5`-gyel? A [37]-ben azt látjuk, hogy természetesen igen! És itt jön ki a PowerShell objektumalapúságának nagy előnye! Annak ellenére, hogy a megjelenítésnél használja az aktuális gép területi beállításait, és ennek megfelelően jeleníti meg a számokat, amikor ő számol tovább egy objektummal, akkor területi beállítás-mentesen kezeli ezt. Ha sztring alapú lenne a PowerShell, hasonlóan a Linuxos/Unixos shellekhez, akkor vagy a kimenet nem venné figyelembe a területi beállításokat, vagy egy csomó sztring-hókuszpókuszst kellene elvégezni ahhoz, hogy ilyen egyszerű műveletek működhessenek. Ha mi adunk be számokat a parancssor számára, akkor mindig ponttal jelezzük a tizedesjelet, nem a területi beállítás alapján kell beírni a számokat.

Ebbe a fejezetbe tartozik még a maradékos osztás művelete, a `%`:

```

[41] PS I:\>21%5
1
[42] PS I:\>1.4%1.1
0,3

```

Ezzel nincs sok trükk, hiszen ez az operátor csak számokra van értelmezve, viszont nem csak egészekre, ahogy ez a [42]-ben látszik.

1.5.2 Értékadás

Értéket már számtalanszor adtam, így az alapeset nem fog senkinek meglepetést okozni:

```

[49] PS I:\>$a=5
[50] PS I:\>$a
5

```

Azonban nem csak ilyen módon lehet értéket adni.

```

[51] PS I:\>$a+=8
[52] PS I:\>$a
13

```

```
[53] PS I:\>$a-=4
[54] PS I:\>$a
9
[55] PS I:\> $a/=3
[56] PS I:\> $a
3
[57] PS I:\> $a*=10
[58] PS I:\> $a
30
```

Az [51]-től kezdődően látszik, hogy ha ugyanannak a változónak az aktuális értékével szeretnénk műveletet végezni és utána ezt visszatölteni a változónkba, akkor ennek tömör formáját is alkalmazhatjuk az adott műveleti jel és az egyenlőségjel kombinációjával.

Nézzük a trükkösebb formákat! Ha ugyanolyan értéket szeretnénk adni több változónak is, akkor ezt tömören is megtehetem:

```
[59] PS I:\>$x=$y=$z=81
[60] PS I:\>$x
81
[61] PS I:\>$y
81
[62] PS I:\>$z
81
```

Vigyázzunk a vesszővel!

```
[63] PS I:\>$x, $y, $z, $w = 1,2,3
[64] PS I:\>$x
1
[65] PS I:\>$y
2
[66] PS I:\>$z
3
[67] PS I:\>$w
[68] PS I:\>
```

A [63]-as sorban vesszővel soroltam fel a változóimat, amelyeknek szintén vesszővel elválasztott értékeket adok. Ahelyett, hogy mind a négy változóm felvennie a háromelemű tömböt értéként, az első változóm megkapta az első tagot, a második a másodikat és így tovább. Szegény `$w`-nek nem jutott érték, így ő üres maradt.

Ha fordított a helyzet, azaz a változók vannak kevesebben, mint az értékek, akkor az utolsó megkapja a maradékot egy tömbként:

```
[69] PS I:\>$x, $y = 1,2,3
[70] PS I:\>$y
2
3
```

Ez a változók felsorolásának lehetősége jól jöhet szövegek feldolgozásakor.

```
[71] PS I:\>$sor = "Soós Tibor Budapest"
[72] PS I:\>$vezetéknév, $keresztnev, $város = $sor.Split()
[73] PS I:\>$vezetéknév
```

```
Soós
[74] PS I:\>$keresztnev
Tibor
[75] PS I:\>$város
Budapest
```

A [72]-ben látható `Split()` metódus a sztringek gyakran felhasznált metódusa, ami a paramétereként átadott karakter mentén feldarabolja a sztringet. Ha üresen hagyjuk a paraméterét (mint most), akkor a normál szóelválasztó karakterek mentén tördel. Kimeneteként az így széttördelt sztringekből álló tömböt adja vissza, amit szépen betöltök a változóimba.

1.5.3 Összehasonlító operátorok

Az összehasonlítás műveletét végző összehasonlító operátorok jelzésére a PowerShell alkotói nem a hagyományos jeleket (`=`, `<`, `>`, `<>`, `!=`, stb.) választották, hanem külön jelölést vezettek be, rögtön két különböző szériát a kis-nagybetű érzéketlen és érzékeny változatra:

Operátor	Leírás
-eq	egyenlő
-ne	nem egyenlő
-gt	nagyobb
-ge	nagyobb egyenlő
-lt	kisebb
-le	kisebb egyenlő

Kis-nagybetű érzékeny operátor	Leírás
-ceq	egyenlő
-cne	nem egyenlő
-cgt	nagyobb
-cge	nagyobb egyenlő
-clt	kisebb
-cle	kisebb egyenlő

Megjegyzés

„Érzéketlen” változatként használhatjuk az operátorok „i” betűs megfelelőit is: `-ieq`, `-ine`, `-igt`, stb., de ezek az alap változattal teljesen ekvivalensen működnek.

Értelemszerűen az „érzékeny” változatot elsődlegesen szövegek összehasonlításakor használjuk, de a számoknál se ad hibát alkalmazásuk. Nézzünk akkor néhány példát mindezek alkalmazására:

```
[79] PS I:\>1 -ceq 1
True
[80] PS I:\>1 -eq 2
False
[81] PS I:\>1 -eq 1
True
[82] PS I:\>1 -ceq 1
True
[83] PS I:\>"ablak" -eq "ABLAK"
True
[84] PS I:\>"ablak" -ceq "ABLAK"
False
[85] PS I:\>5 -gt 2
True
```

Sokat azt hiszem nem is kell magyarázni.

Talán azt érdemes megnézni, hogy a szövegeket hogyan tudom „nagyság” szempontjából összehasonlítani:

```
[86] PS I:\>"ablak" -gt "ajtó"
False
[87] PS I:\>"baba" -gt "ablak"
True
[88] PS I:\>"ablak" -lt "állat"
True
[89] PS I:\>"asztal" -lt "állat"
False
[90] PS I:\>"á" -lt "a"
False
[91] PS I:\>"ab" -cgt "Ab"
False
```

Látszik, hogy itt a területi beállításoknak megfelelő szótár-sorrend alapján dől el, hogy melyik sztring nagyobb a másikonál.

Vigyázat! A PowerShell összehasonlítás során is végez automatikus típuskonverziót:

```
[1] PS I:\>"1234" -eq 1234
True
[2] PS I:\>1234 -eq "1234"
True
```

Persze nem mindenkor tud okos lenni, ha nagyon akarjuk, akkor átverhetjük:

```
[3] PS I:\>"0123" -eq 123
False
```

Ugye itt a 0-val kezdődő, idézőjelek közé tett szám esetén azt tartja valószínűbbnek, hogy ez szöveg, és akkor a jobb oldalon levő részt is szöveggé konvertálja magában, márpedig a „0123” nem egyenlő „123”-mal.

Nézzük meg, hogy vajon tömbök esetében hogyan működnek ezek az összehasonlító operátorok?

```
[10] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -eq 1
1
1
1
[11] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -eq 2
2
2
2
[12] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -lt 3
1
2
1
2
1
[13] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -eq 4
4
[14] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -eq 5
```

1. Elmélet

Hoppá! Az első, amit láthatunk tömbök esetében, hogy nem `True` vagy `False` értéket kapunk, hanem azokat az elemeket, amelyekre igaz az adott összehasonlító művelet. Sőt! Ahogy a [14]-es promptban is látható, ha nincs egyezés, akkor sem kapunk `False`-t, hanem „semmi” a válasz.

Ha a jobb oldalon van tömb, akkor nem igazán kapunk egyenlőséget semmilyen esetben sem:

```
[19] PS I:\>(1,2),3 -eq 1,2
[20] PS I:\>1,2 -eq 1,2
[21] PS I:\>1 -eq 1,2
False
```

1.5.4 Tartalmaz (-contains, -notcontains, -ccontains, -cnotcontains)

Az előző fejezetben azt láthattuk, hogy az összehasonlító `-eq` elég furcsa módon működik tömbök esetében. Ezért, hogy ha csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy egy tömb tartalmaz-e valamilyen elemet, akkor erre a `-contains` operátor használható, illetve ennek negáltja, a `-notcontains`, valamint ha kell, akkor ezeknek kis-nagybetű érzékeny változatai:

```
[24] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -contains 3
True
[25] PS I:\>1,2,3,4,1,2,3,1,2 -notcontains 5
True
[26] PS C:\> "a", "A", "a", "c" -ccontains "a"
True
[27] PS C:\> "a", "A", "a", "c" -ccontains "C"
False
```

Sajnos itt is vigyázni kell, ha a jobb oldalon tömb áll, mert nem ad találatot:

```
[28] PS I:\>(1,2),3 -contains (1,2)
False
```

1.5.5 Dzsóker-minták (-like)

Ha valaki a számítógépekkel kezd el foglalkozni, azon belül a fájlokkal, akkor viszonylag hamar találkozik a (*) karakterrel, mint dzsoli-dzsókerrel. A PowerShellben nagyon kiterjedt lehetőségeket adnak az ilyen jellegű dzsoli-dzsókerek, akár a hagyományosnak tűnő „DOS” parancsokkal is:

```
[2] PS C:\scripts> dir

Directory: C:\scripts

Mode                LastWriteTime         Length Name
----                -
d-----          2008.02.22.    22:47          <DIR> EntryForm
-a----          2008.01.15.    20:21           709 alice.txt
-a----          2008.01.11.    11:36           235 coffee.txt
-a----          2008.02.12.    11:07           382 DebugMe.pl
-a----          2008.02.12.    11:07           253 DebugMe.ps1
-a----          2008.02.12.    11:06           823 DebugMe.vbs
-a----          2008.02.08.    20:47           32 lettercase.txt
-a----          2008.02.08.    20:55           22 numbers.txt
```



```
-a--- 2008.02.11.      8:36      42496 Password_Checklist.doc
-a--- 2008.01.14.      8:16     229376 pool.mdb
-a--- 2008.02.09.     21:15        726 presidents.txt
-a--- 2008.02.12.     11:34       1760 readme.txt
-a--- 2008.02.05.     13:52       3366 skaters.txt
-a--- 2007.01.03.      8:00       2139 songlist.csv
-a--- 2008.02.08.     20:48         80 symbols.txt
-a--- 2008.02.08.     20:46         46 vertical.txt
-a--- 2007.01.03.      8:00      60358 votes.txt
-a--- 2007.01.03.      8:00     328620 wordlist.txt
```

```
[3] PS C:\scripts> dir *.txt
```

```
Directory: C:\scripts
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
-a---	2008.01.15. 20:21	709	alice.txt
-a---	2008.01.11. 11:36	235	coffee.txt
-a---	2008.02.08. 20:47	32	lettercase.txt
-a---	2008.02.08. 20:55	22	numbers.txt
-a---	2008.02.09. 21:15	726	presidents.txt
-a---	2008.02.12. 11:34	1760	readme.txt
-a---	2008.02.05. 13:52	3366	skaters.txt
-a---	2008.02.08. 20:48	80	symbols.txt
-a---	2008.02.08. 20:46	46	vertical.txt
-a---	2007.01.03. 8:00	60358	votes.txt
-a---	2007.01.03. 8:00	328620	wordlist.txt

```
[4] PS C:\scripts> dir s*.txt
```

```
Directory: C:\scripts
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
-a---	2008.02.05. 13:52	3366	skaters.txt
-a---	2008.02.08. 20:48	80	symbols.txt

```
[5] PS C:\scripts> dir [ad]*.txt
```

```
Directory: C:\scripts
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
-a---	2008.01.15. 20:21	709	alice.txt

```
[6] PS C:\scripts> dir [a-r]*.txt
```

```
Directory: C:\scripts
```

```

Mode                LastWriteTime         Length Name
----                -
-a---      2008.01.15.      20:21             709 alice.txt
-a---      2008.01.11.      11:36             235 coffee.txt
-a---      2008.02.08.      20:47              32 lettercase.txt
-a---      2008.02.08.      20:55              22 numbers.txt
-a---      2008.02.09.      21:15             726 presidents.txt
-a---      2008.02.12.      11:34            1760 readme.txt

```

```
[7] PS C:\scripts> dir ?o*.txt
```

```
Directory: C:\scripts
```

```

Mode                LastWriteTime         Length Name
----                -
-a---      2008.01.11.      11:36             235 coffee.txt
-a---      2007.01.03.       8:00           60358 votes.txt
-a---      2007.01.03.       8:00        328620 wordlist.txt

```

Azt hiszem, a fenti példák magukért beszélnek. Kiemelném az `[a-r]` formulát, tehát ez az „a” és „r” közötti összes betűt helyettesíti.

Ilyen jellegű „dzsókeres” kifejezéseket lehet használni a `-like`, `-notlike` vizsgálatokkal és a kis-nagybetű érzékeny változataikkal: `-clike`, `-cnotlike`:

```

[11] PS C:\scripts> "ablak" -like "[a-f]lak"
False
[12] PS C:\scripts> "ablak" -like "[a-f]blak"
True
[13] PS C:\scripts> "ablak" -clike "[A-F]blak"
False
[14] PS C:\scripts> "blak" -clike "[A-F]blak"
False
[15] PS C:\scripts> "blak" -like "[a-f]blak"
False

```

Hasonlóan bántik el a tömbökkel is a `-like` és a többi dzsókeres operátorunk, mint ahogyan az `-eq` is:

```

[17] PS C:\scripts> "ablak", "abrosz", "alabástrom", "baba" -like "ab[l-r]*"
ablak
abrosz

```

Természetesen dzsókeres kifejezés csak az operátor jobb oldalán állhat.

1.5.6 Regex (`-match`, `-replace`)

A dzsókeresek nagyon praktikusak, de egy csomó mindenre nem jók. Például szeretnénk megvizsgálni, hogy egy szöveg e-mail cím formátumú-e? Vagy van-e a szövegben valahol egy webcím, vagy telefonszám? Mivel ilyen jellegű vizsgálatok nagyon gyakoriak a számítástechnikában, ezért erre külön „tudományág” alakult, matematikai alapját pedig a formális nyelvek képezik.

Az ilyen jellegű szövegminta vizsgálatok kifejezéseit hívják Regular Expression-nek, vagy röviden Regex-nek. Miután ez ténylegesen külön tudomány, Regular Expression kifejezésekről számtalan könyv látott napvilágot, ezért itt most nem vállalkozom arra, hogy még csak közelítő részletességgel tárgyaljam ezt a témát, de azért a főbb elveket és jelöléseket megpróbálom bemutatni.

1.5.6.1 Van-e benne vagy nincs?

Elsőként nézzünk a legegyszerűbb esetet, amikor egy szövegről el akarjuk dönteni, hogy van-e benne általunk keresett mintára hasonlító szövegrész:

```
[12] PS C:\> "Benne van a NAP szó" -match "nap"
True
[13] PS C:\> "Benne van a NAPfény szó" -match "nap"
True
```

A fenti két példa még nem igazán mutatja meg a regex erejét, akár a `-like` operátor is használható lett volna:

```
[14] PS C:\> "Benne van a NAP szó" -like "*nap*"
True
```

De vajon mit tennénk, ha a „napfény”-t nem tekintenénk a mintánkkal egyezőnek, csak az önálló „nap”-ot? Az önállóságot persze sokfajta karakter jelölheti: szóköz, pont, zárójel, stb. A regex-szel ez nagyon egyszerű, használni kell a „szóvég” jelölő „\b” karakterosztály szimbólumot a mintában:

```
[15] PS C:\> "Benne van a NAPfény szó" -match "\bnap\b"
False
[16] PS C:\> "Benne van a NAP. Fény is" -match "\bnap\b"
True
[17] PS C:\> "Benne van a (NAP)" -match "\bnap\b"
True
```

Azaz keresek egy olyan mintát, amely áll egy szóelválasztó karakterből, a „nap”-ból, és megint egy szóelválasztó karakterből.

Megjegyzés:

Mint ahogy láttuk, egy reguláris kifejezésben a „\b” szóhatárt jelöl, de ha ezt szögletes zárójelek között „[]” alkalmazzuk (lásd később a karakterosztályokat), akkor a „\b” a visszatörlés, azaz a „backspace” karaktert jelenti. A cserénél (`-replace`, lásd szintén később) a „\b” mindig visszatörlés karakter jelent.

Vagy keresem, hogy van-e a szövegben szám:

```
[26] PS C:\> "Ebben van 1 szám" -match "\d"
True
```

A `\d` a számjegy jelölője. Ezen jelölőknek van „negáltjuk” is, `\B` – a nem szóelválasztó karakter, `\D` – a nem számjegy.

Vagy keresem a Soós nevűeket, akik lehetnek „Sós”-ok is, de azért „Sooós” ne legyen:

1. Elmélet

```
[23] PS C:\> "Soós" -match "So?ós"
True
[24] PS C:\> "Sós" -match "So?ós"
True
[25] PS C:\> "Sooós" -match "So?ós"
False
```

A „?” 0 vagy 1 darabot jelöl az azt megelőző regex kifejezésből. A * bármennyi darabot jelent, akár 0-t is. A + legalább 1 darabot jelöl. Tetszőleges darabszámot jelölhetünk {*min,max*} formában, ahol a maximum akár el is hagyható.

Kereshetem az „s”-sel kezdődő, „s”-sel végződő háromkarakteres szavakat:

```
[26] PS C:\> "Ez egy jó találat 'sas' nekem" -match "\bs.s\b"
True
[27] PS C:\> "Ez nem jó találat 'saras' nekem" -match "\bs.s\b"
False
```

Alaphelyzetben a „.” minden karaktert helyettesít, kivéve a sortörést.

Egyszerűen vizsgálhatom, hogy van-e a szövegben ékezetes betű:

```
[28] PS C:\> "Ékezet van ebben több is" -match "[áéíóöőüű]"
True
[29] PS C:\> "Ekezetmentes" -match "[áéíóöőüű]"
False
```

A [] zárójelpár közti betűk vagylagosan kerülnek vizsgálat alá, ezt is úgy hívjuk, hogy karakterosztály (meg a \d, \w, stb. kifejezéseket is). Ezzel karakter tartományokat is meg lehet jelölni:

```
[30] PS C:\> "A" -match "[a-f]"
True
[31] PS C:\> "G" -match "[a-f]"
False
```

Természetesen ezeket az alapelemeket kombinálni is lehet. Keresem a legfeljebb négyjegyű hexadecimális számot:

```
[32] PS C:\> "Ebben van négyjegyű hexa: 12AB" -match "\b[0-9a-f]{1,4}\b"
True
[33] PS C:\> "Ebben nincs: 12kicsiindián" -match "\b[0-9a-f]{1,4}\b"
False
[34] PS C:\> "Ebben sincs: 12baba" -match "\b[0-9a-f]{1,4}\b"
False
```

A fenti karakterosztályokban használhatunk negált változatot is. Például tartalmaz olyan karaktert, ami nem szóköz jellegű karakter:

```
[35] PS C:\> "Van nem szóköz is benne" -match "[^\s]"
True
[36] PS C:\> " " -match "[^\s]"
False
```

A „nem szóköz”-nek van egyszerűbb jelölése is:

```
[37] PS C:\> "Van nem szóköz is benne" -match "[\S]"
True
[38] PS C:\> "      " -match "[\S]"
False
```

Ennek analógiájára van „nem szókarakter” - \W, „nem számjegy” - \D.

A szögletes zárójelek között csak karaktereket használhatok „vagylagos” értelemben. Ha azt akarom vizsgálni, hogy a szövegben vagy „PowerShell” vagy „PS” található, azt így vizsgálhatom:

```
[39] PS C:\> "Ebben PowerShell van" -match "PowerShell|PS"
True
[40] PS C:\> "Ebben PS van" -match "PowerShell|PS"
True
[41] PS C:\> "Ebben egyik sem" -match "PowerShell|PS"
False
```

Hogy egy kicsit trükkösebb legyen, nézzük az alábbi két példát:

```
[42] PS C:\> "ab" -match "^[ab]"
False
[43] PS C:\> "ab" -match "^[a]|^[b]"
True
```

A [42]-es sorban azért kaptunk hamis eredményt, mert kerestünk egy nem „a”, de nem is „b” karaktert, de az „ab”-ben csak ilyen van, így hamis eredményt kaptam. A [43]-as sorban kerestem egy vagy nem „a”, vagy nem „b” karaktert, márpedig az „ab” első „a”-jára igaz, hogy az nem „b”, tehát van találat!

1.5.6.2 További karakterosztályok

Láthattuk, hogy szögletes zárójelek között vizsgálhatunk többfajta karakter létét vagy hiányát a mintánkban. Ennek van még továbbfejlesztett módja is. Például tagadást másként is ki lehet fejezni:

```
[15] PS C:\> "hijk" -match "[a-z-[h-i]]"
True
```

Itt azt vizsgáltam, hogy a mintában van-e olyan karakter, ami „a” és „z” közötti, kivéve „h” és „i”. Ez itt igaz volt. Ellenben:

```
[16] PS C:\> "hijk" -match "[a-z-[h-k]]"
False
```

Ez már hamisra értékelődött. Ezt még mélyebb beágyazással is lehetne bonyolítani:

```
[23] PS C:\> "h" -match "[a-z-[h-k-[i-j]]]"
False
[24] PS C:\> "i" -match "[a-z-[h-k-[i-j]]]"
True
```

A fenti bonyolult kifejezést így kell értelmezni: vesszük a teljes angol abc-t, ebből kiszedem a „h” és „k” közötti karaktereket, majd „visszarakom” az „i” és „j” közöttieket.

1.5.6.3 Van benne, de mi?

Az eddigiekben a `-match` operátorral arra kaptunk választ egy `$true` vagy `$false` formájában, hogy a keresett minta megtalálható-e a szövegünkben vagy sem. De egy bonyolultabb mintánál, ahol „vagy” feltételek vagy karakterosztályok is vannak, egy `$true` válasz esetében nem is tudjuk, hogy most mit is találtunk meg. Nézzük meg ezt a kettővel előző fejezet [43]-as sorának példája kapcsán:

```
[43] PS C:\> "ab" -match "[^a]|[^b]"
True
[44] PS C:\> $matches

Name                      Value
----                      -
0                          a
```

Mint látható, a PowerShell automatikusan generál egy `$matches` változót, amely tartalmazza, hogy mit is találtunk a `-match` operátor alkalmazása során. Jelen esetben megtalálhattuk volna a „b”-t is, hiszen arra is igaz, hogy „nem a”, de a `-match` operátor szigorúan balról jobbra halad, így először az „a” karakterre vizsgálja a mintát. Ha ott sikert ér el, akkor nem is halad tovább, megelégszik az eredménnyel és abbahagyja a keresgélést.

A `$matches` igazából nem is egy tömböt, hanem egy hashtáblát tartalmaz, amelynek 0-s kulccsal hivatkozható eleme a megtalált sztring. Nézzünk erre néhány példát:

```
[22] PS C:\> "Ez itt egy példa: szöveg" -match ".*"
True
[23] PS C:\> $matches[0]
: szöveg
[24] PS C:\> $matches.gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Hashtable                               System.Object
```

Kerestük a kettőspontot és utána tetszőleges számú karaktert, illetve látható, hogy a `$matches` tényleg hashtábla.

1.5.6.4 A mohó regex

A `-match` mögött meghúzódó regex motor „mohó”, azaz ha rá bízunk a mennyiségeket, akkor ő alapesetben annyit vesz belőle, amennyit csak tud a `-match` kielégítése mellett. Ez nem biztos, hogy nekünk mindig jó:

```
[26] PS C:\> "Keresem ezt: xTalálatx, az x-ek közti szöveget" -match "x.*x"
True
[27] PS C:\> $matches[0]
xTalálatx, az x
```

Mi történt itt? Ugye `xTalálatx`-re számítottunk, de „mohóság” miatt az első `x` megtalálása után a „.*” minta a szövegem végéig kielégíti a feltételt. Csak az utolsó karakter elérése után döbben rá a regex motor, hogy lemaradt az utolsó feltétel, a második `x` teljesítése, és ekkor kezd visszafele lépkedni, hogy hátha még ezt

is tudja teljesíteni valahol. A visszafele lépkedés során eljut a harmadik x-ig, és ott áll meg. Mit lehetett volna tenni, hogy a kívánt találatot kapjuk meg? A regex „mohóságát” ki is lehet kapcsolni, ehhez egy „?”-et kell tenni az ilyen meghatározatlan számú többszörözők után. Ekkor csak a minimális darabszámot veszi a mintából, és ha az nem elég, akkor növeli azt:

```
[32] PS C:\> "Keresem ezt: xTalálatx, az x-ek közti szöveget" -match "x.*?x"
True
[33] PS C:\> $matches[0]
xTalálatx
```

Vagy pontosíthatjuk a „.” mintát, hiszen ha például a két x között szókarakterek lehetnek csak, akkor pontosabb ez a minta:

```
[41] PS C:\> "Keresem ezt: xTalálatx, az x-ek közti szöveget" -match "x\w*x"
True
[42] PS C:\> $matches[0]
xTalálatx
```

Vagy ez is lehet megoldás:

```
[43] PS C:\> "Keresem: xTalálatx, az x-ek közti szöveget" -match "x[^x]+x"
True
[44] PS C:\> $matches[0]
xTalálatx
```

Itt azzal tettem a regexet szerényebbé, hogy az x utáni „nem x” karaktereket keresem x-ig. Ez azért is jó, mert jóval hatékonyabb ennek az ellenőrzése, nincs felesleges ide-oda járkálás a mintában. Nagytömegű feldolgozásnál sokkal gyorsabban eredményre jutunk.

1.5.6.5 Escape a Regex-ben

Ezen utóbbi példánál gondot jelenthet, ha az „x”-nél valami ésszerűbb szeparátor szerepel a keresett szövegrészünk határaként. Ilyen elválasztó karakter szokott lenni mindenfajta zárójel, perjel, stb. Ezek a regexben is legtöbbször funkcióval bírnak, így ha rájuk keresünk, akkor „escape” karakterrel kell megelőzni ezeket. A regexben az „escape” karakter a visszafele-perjel (\), nem pedig a PowerShellben megszokott visszafele aposztróf (!)!

A fenti „x”-es példát cseréljük () zárójel-párra:

```
[45] PS C:\> "A zárójelek közti (szöveget) keresem" -match "\([^)]*\)"
True
[46] PS C:\> $matches[0]
(szöveget)
```

Megjegyzés:

Ne csak a \$matches változó tartalmára hagyatkozzunk egy -match vizsgálat során, mert ha nincs találatunk, attól még a \$matches tartalmazza egy korábbi -match eredményét:

```
[62] PS C:\> "baba" -match "b"
True
[63] PS C:\> $matches[0]
```



```
b
[64] PS C:\> "baba" -match "c"
False
[65] PS C:\> $matches[0]
b
```

1.5.6.6 Tudjuk, hogy mi, de hol van?

Most már tudjuk, hogy van-e a mintánknak megfelelő szövegrészünk, azt is tudjuk, hogy mi az, csak azt nem tudjuk, hogy hol találta a `-match`. Ez főleg akkor érdekes, ha több találatunk is lehet.

Az alpműködést már megbeszéltük, a regex balról jobbra elemez:

```
[3] PS C:\> "Minta az elején, végén is minta" -match "minta"
True
[4] PS C:\> $matches[0]
Minta
```

Erről meg is győződhetünk, hiszen a fenti találat nagy „M”-mel kezdődik, az pedig a szövegünk legeleje.

A regex lehetőséget biztosít, hogy a szövegünk végén keressük a mintát:

```
[7] PS C:\> "Minta az elején, végén is minta" -match "minta$"
True
[8] PS C:\> $matches[0]
minta
```

Itt a találat kis „m” betűs lett, így ez tényleg a szövegem vége. Tehát a szöveg végét egy „\$” jel szimbolizálja a mintában. Ez azonban nem jelent fordított működést, azaz itt is balról jobbra történik a kiértékelés. A „\$” jelet úgy lehet felfogni, mintha az az eredeti szövegemben is ott lenne rejtett módon, és így a minta tényleg csak a sor végén illeszkedik a szövegre. Például a szöveg utolsó szava:

```
[10] PS C:\> "Utolsó szót keresem" -match "\b\w+$"
True
[11] PS C:\> $matches[0]
keresem
```

A szöveg elejére is lehet hivatkozni a „kalap” (^) jellel. Tehát az a „kalap” jel más funkciójú a szögletes [] zárójelek között (negálás), mint a „sima” regex mintában, ahol szöveg elejét jelenti:

```
[15] PS C:\> "1234 Elején van-e szám?" -match "^\d+"
True
[16] PS C:\> $matches[0]
1234
[17] PS C:\> "Elején van-e 4321 szám?" -match "^\d+"
False
```

Az előző példában csak a szöveg elején található számot tekintjük a mintával egyezőnek.

Most már tudjuk, hogy az elején vagy a végén találtuk-e a mintának megfelelő szöveget, de vajon egy köztes szöveget, például szóközök közti szöveget hogyan tudunk úgy megtalálni, hogy magát a szóközöket ne tartalmazza a találat? Erre - egyik megoldásként - alkalmazhatjuk a csoportosítást a mintában:

```
[25] PS C:\> "Ez szóközök közötti" -match "\s(?:.+?)\s"
True
```

1. Elmélet

```
[26] PS C:\> $matches
```

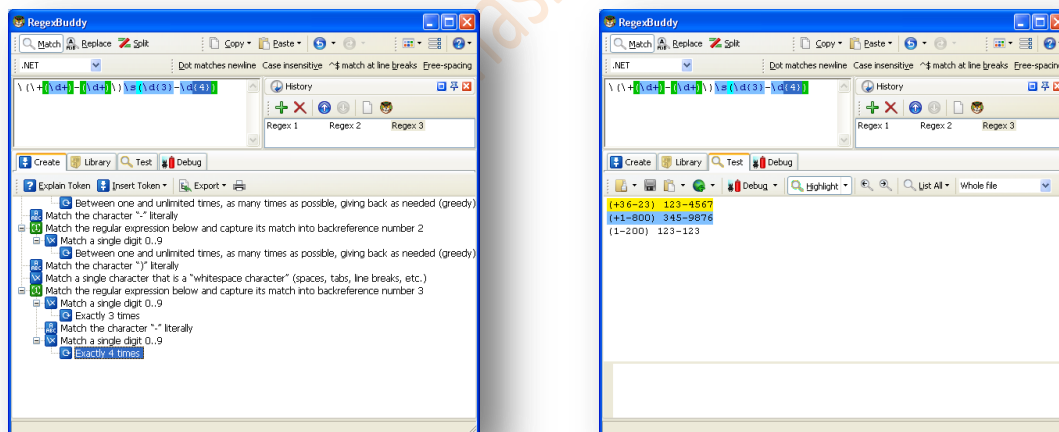
Name	Value
----	-----
1	szóközök
0	szóközök

Itt a mintában található „(\.+?)” rész a gömbölyű zárójelek között egy „lusta” többszörözött (a ? lustítja el a + hatását) szókarakter al-minta a teljes minta részeként, más szóval csoport. A `$matches[0]` továbbra is a teljes találatot tartalmazza, de most már van egy `$matches[1]` is, ami az első találati csoport eredményét tartalmazza. Természetesen több csoportot is elkülöníthetünk, például számjegyek csoportjait:

```
[28] PS C:\> "T.: (+36-1) 123-4567" -match "\(\+(\d+)-(\d+)\)\s(\d{3}-\d{4})"
True
[29] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
3	123-4567
2	1
1	36
0	(+36-1) 123-4567

A fenti példában egy telefonszámból választom ki külön az országkódot, a körzetszámot és a helyi számot. Természetesen egy ilyen mintát összerakni nem egyszerű segédeszköz nélkül. Erre használhatunk olyan eszközöket, mint például a 2.1.12 *RegexBuddy* fejezetben említett eszköz:

30. ábra Barátunk megint segít: értelmez és tesztel

Ez a segédprogram a mintánk különböző részeit színekkel jelzi, és a „Create” fülön részletes magyarázatot is kapunk az általunk beírt mintáról, észre tudjuk venni, hogy esetleg kifelejtettünk egy „escape” karaktert. A „Test” fülön meg ellenőrizni tudjuk, hogy megkapjuk-e találatként a helyes szöveget, illetve azt is, hogy a nem jó szöveg tényleg nem találat-e.

Ezeket a csoportokat nevesíthetjük is a jobb azonosíthatóság érdekében:

```
[47] PS C:\> "Telefon: (+36-1) 123-4567" -match "\(\+(?<ország>\d+)-(?<körze
```

```
t>\d+)\)\s(?:<helyi>\d{3}-\d{4}) "
```

```
True
```

```
[31] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
körzet	1
helyi	123-4567
ország	36
0	(+36-1) 123-4567

Tehát a csoportot jelző nyitó zárójel mögé tett „?” és „<” kacsacsőrök közötti címkével tudjuk nevesíteni a csoportot. Itt nyer értelmet, hogy a `$matches` miért hashtábla, és miért nem egyszerű tömb.

Mi van akkor, ha egy csoportra nincs szükségünk? Erre használhatjuk a „(?:)”, un. „nem rögzülő” csoportot:

```
[36] PS C:\> "123-4567" -match "(?:<eleje>\d+) (?:-)?(?:<vége>\d+) "
```

```
True
```

```
[37] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
eleje	123
vége	4567
0	123-4567

A fenti példában a kötőjelet nem rögzülő csoportba helyeztem, így az nem is szerepel külön találatként, de természetesen a teljes találatban (`$matches[0]`) benne van.

Természetesen a csoportokra is alkalmazhatjuk a „?” többszörözés-jelölőt, ami jelenti ugye a 0 vagy 1 darabot, azaz kezelhetjük azokat a telefonszámokat is, ahol nincs országhód és körzetszám:

```
[42] PS C:\> "Telefon: (+36-1) 123-4567" -match "(\+(\?:<ország>\d+)-(?:<körzet>\d+)\)\s)?(?:<helyi>\d{3}-\d{4}) "
```

```
True
```

```
[43] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
körzet	1
helyi	123-4567
ország	36
1	(+36-1)
0	(+36-1) 123-4567

Ilyenkor – a [42]-es példában látható módon – az egymásba ágyazott csoportok külön találatot adnak a listában, jelen esetben 1-es számmal. Nézzük mi van akkor, ha nincs országhód és körzetszám:

```
[44] PS C:\> "Telefon: 123-4567" -match "(\+(\?:<ország>\d+)-(?:<körzet>\d+)\)\s)?(?:<helyi>\d{3}-\d{4}) "
```

```
True
```

```
[45] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
helyi	123-4567

0	123-4567
---	----------

Most térjünk át a `-match` egy nagy korlátjához: csak az első találatig keres. Bár az előző példában használtuk a „?”-et, más többszörözések nem úgy működnek, ahogy szeretnénk. Vegyünk egy olyan mintát, amellyel el szeretnénk különíteni a szavakat, kezdjünk egyszerűség kedvéért három szóval:

```
[76] PS C:\> "egy kettő három" -match "(\w+)\s(\w+)\s(\w+)"
True
[77] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
3	három
2	kettő
1	egy
0	egy kettő három

Meg is kaptuk a várt csoportokat. Vajon egyszerűsíthetjük-e ezt a kifejezést, egyszerűsített felkészíthetjük-e a mintánkat változó számú szóra?

```
[84] PS C:\> "egy kettő három " -match "((?<szó>\w+)\W){3}"
True
[85] PS C:\> $matches
```

Name	Value
----	-----
szó	három
1	három
0	egy kettő három

Már a fix számú vizsgálatot se tudtam elérni, a `$matches` nem jegyzi meg egy adott pozíciójú csoport korábbi értékeit. Itt csak a legutolsó szó, a „három” került bele a hashtáblába. Azaz hiába igaz az, hogy csak három szó egyidejű jelenléte teljesíti a feltételt, a végeredménybe csak az utolsó szó kerül bele. Ezt a problémát kicsit később oldom meg.

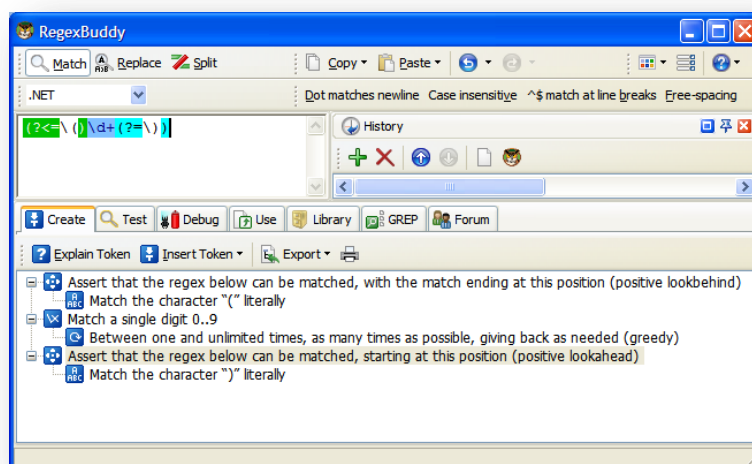
1.5.6.7 Tekintsünk előre és hátra a mintában

Egyelőre kanyarodjunk oda vissza, hogy a minta helyét valamilyen elválasztó karakter szabja meg. Ha magát a mintát nem akarjuk a találatban viszontlátni, akkor egyik megoldásként alkalmazhatjuk a csoportokat. Egy másik lehetőség a mintában az előretekintés és visszatekintés lehetősége. Például nézzük csak azokat a számokat, amelyek zárójelek között vannak:

```
[86] PS C:\> "sima: 12, nem jó: 11), ez sem: (22, ez jó: (46)" -match
>> "(?<=\(\)\d+(?=\))"
>>
True
[87] PS I:\>$matches
```

Name	Value
----	-----
0	46

Na, ez megint kezd kicsit hasonlítani az egyiptomi hieroglifákhoz. Nézzük meg, hogy hogyan vizualizálja ezt a RegexBuddy:

31. ábra RegexBuddy értelmezi a mintát

A „(?<=xxx)” szerkezet „visszatekint”, azaz megvizsgálja, hogy az aktuális vizsgálati pozíció előtt az „xxx” minta megtalálható-e. Ha nem, akkor már meg is bukott a vizsgálat. A minta végén található „(?=xxx)” előretekint, azaz megvizsgálja, hogy az aktuális vizsgálati pozíció után az „xxx” minta megtalálható-e. Bár mindkét kitekintő minta zárójeles, de ahogy [87]-ben láthatjuk, nem adnak vissza találatot.

Ezen kitekintő mintáknak is van negatív változatuk, azaz pont azt keressük, hogy a mintánk előtt vagy után ne legyen valamilyen minta:

```
[22] PS I:\>"Árak: Banán:207 Alma:88" -match "(?!Banán:)\d+"
True
[23] PS I:\>$matches[0]
07
```

Hoppá! Ez nem is jó. Mit is szerettem volna? A „nem banán” gyümölcs árát szerettem volna kiszedni. Azonban a mintám teljesül már a banán áránál is a 2-es után, hiszen a „2” az nem „Banán:”. Azaz ebből az a tanulság, hogy igen gyakran, a negatív kitekintés mellé pozitívot is kell rakni, mert a nem egyezés az nagyon sokféleképpen teljesülhet. A mi esetünkben tehát a jó megoldás:

```
[24] PS I:\>"Árak: Banán:207 Alma:88" -match "(?!Banán:)(?<=:)\d+"
True
[25] PS I:\>$matches[0]
88
```

Azaz itt most a „pozitív” rész a „:” kettőspont megléte. Ez a két feltétel együttesen már kielégíti a keresési feladatot.

Megjegyzés:

Felmerülhet a tisztelt olvasóban, hogy van-e értelme egykarakteres esetben a negatív körültekinítésnek, hiszen használhatnánk negatív karakterosztályt is. Nézzük, hogy mi a különbség a kettő között. Keresem a nem számjeggyel folytatódó „a” betűt:

```
[26] PS C:\> "CAS" -match "a[^\d]"
True
[27] PS C:\> $matches[0]
AS
[28] PS C:\> "CAS" -match "a(?!\\d)"
True
[29] PS C:\> $matches[0]
A
[30] PS C:\> "CA" -match "a[^\d]"
False
[31] PS C:\> "CA" -match "a(?!\\d)"
True
[32] PS C:\> $matches[0]
A
```

A [27]-es és [29]-es sorokban látható a különbség az eredményben, de ennél súlyosabb a helyzet akkor, ha nincs az „a” betű után „nem számjegy”, hiszen ekkor a negatív karakterosztály fals eredményt ad, mert ő a minta azon helyére mindenképpen akar valamit passzítani, míg a negatív előretekinítés esetében a mintának nincs hiányérzete, ha nincs ott semmi már.

1.5.6.8 A mintám visszaköszön

Térjünk vissza a csoportokhoz! Hogyan lehetne felismerni azokat a szavakat, amelyek ugyanolyan elválasztó karakterek között vannak:

```
[16] PS C:\> "-valami-" -match "(\W)\w+\1"
True
[17] PS C:\> "/valami/" -match "(\W)\w+\1"
True
```

Azaz egy csoport eredményét már magában a mintában is felhasználhatom. A csoportra történő hivatkozás formátuma „\1”, „\2”, stb.

Fontos!

Ha egy csoportot ilyen visszahivatkozásban akarjuk szerepeltetni, akkor az a csoport nem lehet „nem rögzülő” csoport, azaz a „?” jelölést nem használhatjuk.

Természetesen nevesített csoportokra is lehet hivatkozni, ennek formája: „\k<név>”:

```
[28] PS C:\> "A kétszer kétszer rossz" -match "(?<szó>\b\w+\b) .+\k<szó>"
True
[29] PS C:\> $matches.szó
kétszer
```

1.5.6.9 Változatok a keresésre

Az eddigi példákban azt láthattuk, hogy a `-match` operátor, hasonlóan a többi szöveges operátorhoz – nem kis-nagybetű érzékeny. De – mint ahogy a többinél is – ennek is van kis-nagybetű érzékeny változata is, a `-cmatch`:

```
[1] PS I:\>"Ebben Kis Nagy van" -cmatch "kis"
False
```

Ha pont a nem egyezőséget akarjuk vizsgálni, arra a `-notmatch` vagy a kis-nagybetű érzéketlen `-cnotmatch` használható:

```
[2] PS I:\>"Nem szeretem a kacsamajmot!" -notmatch "kacsamajom"
True
[3] PS I:\>$matches
[4] PS I:\>
```

Természetesen a `$true` válasz ellenére itt a `$matches` nem ad találatot.

A `-match` még ezt is lehetővé teszi, hogy egy keresési mintán belül váltogassuk a különböző opciókat. Erre a speciális üzemmód jelölő ad lehetőséget:

(? <i>imnsx-imnsx</i>) (? <i>imnsx-imnsx</i> :)	Jelentése (a mintára), (vagy az adott csoportra vonatkozóan)
i	kis-nagybetű érzéketlen
m	többsoros üzemmód, a <code>^</code> és <code>\$</code> metakarakterek a sorvégekre is illeszkednek
n	„explicit capture”, azaz csak a nevesített csoportok rögzülnek, a névnélküli csoportok nem
s	egysoros üzemmód, a „.” metakarakter illeszkedik a sorvégkarakterre
x	szóközt figyelmen kívül hagyja a mintában, ilyenkor csak a <code>\s</code> -sel hivatkozhatunk a szóközre

A fenti táblázat fejlécében található jelzés egy kis magyarázatra szorul. A `(?imnsx-imnsx)` jelzés, a végén kettőspont nélkül jelzi, hogy ez az egész minta vonatkozik. Természetesen nem használjuk egyszerre az össze opciót bekapcsolt és kikapcsolt módon. Például:

```
"szöveg" -match "(?im-sx)minta"
```

Ebben a példában az „i” és „m” opció be van kapcsolva, az „s” és az „x” meg ki van kapcsolva.

Ha egy mintán belül többfajta üzemmódot szeretnénk, akkor jön a kettőspontos változata ezen kapcsolók használatának:

```
"szöveg" -match "minta(?-i:M)"
```

A fenti példában csak az „M” betűre, mint részmintára vonatkozik a kis-nagybetű érzéketlenség kikapcsolása.

1. Elmélet

Nézzünk ezek használatára gyakorlati példákat!

```
Tegyük kis-nagybetű érzékennyé a vizsgálatot:
[1] PS C:\> "a NAGY betűt keresem" -match "(?-i)NAGY"
True
[2] PS C:\> "a NAGY betűt keresem" -match "(?-i)nagy"
False
```

Kikapcsoltam az érzéketlenséget, azaz kis-nagybetű érzékennyé tettem a vizsgálatot, és csak a nagybetűs minta esetében kaptam találatot.

Nézzük a többsoros szöveg vizsgálatának opcióit:

```
[5] PS C:\> $szöveg="első sor1
>> második sor2"
>>
[6] PS C:\> $szöveg -match "sor\d$"
True
[7] PS C:\> $matches[0]
sor2
[8] PS C:\> $szöveg -match "(?m)sor\d$"
True
[9] PS C:\> $matches[0]
sor1
```

Létrehoztam egy kétsoros szöveget, keresem a sorvégi „sor” szót és egy számjegyet. A két sorvégnél a számmal teszek különbséget, hogy a találatból kiderüljön, hogy melyiket is találtuk meg. A [6]-os sorban nem szóltam a `-match`-nek, hogy lelkileg készüljön fel a többsoros szövegek vizsgálatára, így a sztringvég karakter csak a szöveg végére illeszkedik, így a találatunk a sor2 lett. Ha szólok neki, hogy a szövegem több soros, akkor az első sor vége is találatot ad. A „szólás” a `(?m)` többsoros üzemmód-kapcsolóval történt.

Nézzünk egy példát a nem nevesített csoportok eldobására:

```
[10] PS I:\>"Eleje vége" -match "(?n)(\w+)\s(?<ketto>\w+)"
True
[11] PS I:\>$matches

Name                      Value
----                      -
ketto                     vége
0                          Eleje vége

[12] PS I:\>"Eleje vége" -match "(?-n)(\w+)\s(?<ketto>\w+)"
True
[13] PS I:\>$matches

Name                      Value
----                      -
ketto                     vége
1                          Eleje
0                          Eleje vége
```

A fenti példában látható, hogy amikor a [10]-es sorban bekapcsoltam az „n” kapcsolót, akkor külön csoportként nem szerepel az első, név nélküli csoport (de természetesen a teljes találat részét képezi), míg a kikapcsolt, alaphelyzet szerinti működés mellett (12)-es sor) az első, nevesítetlen csoport is létrejött.

Nézzük az egysoros kapcsolót. Kicsit zavaró a „többsoros”, „egysoros” elnevezés, hiszen ezek egymás mellett is megférnek, mert más metakarakter működését szabályozzák. Szóval nézzünk egy példát az egysoros üzemmódra:

```
[14] PS C:\> $szöveg="Eleje közepe
>> újsor vége"
>>
[15] PS C:\> $szöveg -match "eleje.+vége"
False
[16] PS C:\> $szöveg -match "(?s)eleje.+vége"
True
```

A [14]-es sorban vizsgálom, hogy illeszkedik-e a kétsoros szövegem olyan mintára, amely egy „eleje” karaktersorozattal kezdődik, és egy „vége” karaktersorozattal végződik. Alapesetben nem kaptam találatot, hiszen a „+” felakad a sor végén. Míg ha „kierőltetem” az egysoros értelmezést, ahogy az a [16]-os sorban tettem, akkor a „+” keresztülgázol a sorvégkarakteren is és megkapom a találatomat.

Szóköz mintaként való alkalmazása:

```
[17] PS C:\> "Valami más" -match "(?x)i m"; $matches[0]
False

[18] PS C:\> "Valami más" -match "(?-x)i m"; $matches[0]
True
i m
```

Ebben a példában azt láthatjuk, hogy ha lusták vagyunk a szóköz \s-ként való mintában való hivatkozásához, akkor használhatjuk az igazi szóköz karaktert is, ha ezt az üzemmódot bekapcsoljuk. Lehetőség szerint ennek használatát azért kerülnék, mert sok regex változat nem ismeri ezt a lehetőséget, meg a minták olvashatósága sem biztos, hogy a legjobb lesz.

1.5.6.10 Tudjuk, hogy mi, de hányszor?

Az eddigi példákban azt tapasztaltuk, hogy a mintánkat az első találatig keresi a `-match` és változatai. Még a csoportok használatával is csak akkor tudjuk megkeresni a többszörös találatot, ha mi azt a mintát erre eleve felkészítjük, méghozzá meghatározott darabszámmal.

A PowerShell saját `-match` operátorával nem is tudunk többszörös találatot előcsiholni, de szerencsére van erre a cmdlet (lásd következő fejezetet), és – mint ahogy már többször láttuk – a .NET Framework ebben is segítségünkre van:

```
[41] PS C:\> $minta = [regex] "\w+"
```

Itt most a `[regex]` típusjelölővel hozok létre mintát. Nézzük meg ennek tagjellemzőit:

```
[42] PS C:\> $minta | gm

TypeName: System.Text.RegularExpressions.Regex

Name      MemberType Definition
----      -
Equals    Method      System.Boolean Equals(Object obj)
```

GetGroupNames	Method	System.String[] GetGroupNames()
GetGroupNumbers	Method	System.Int32[] GetGroupNumbers()
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetType	Method	System.Type GetType()
get_Options	Method	System.Text.RegularExpressions.RegexOptio...
get_RightToLeft	Method	System.Boolean get_RightToLeft()
GroupNameFromNumber	Method	System.String GroupNameFromNumber(Int32 i)
GroupNumberFromName	Method	System.Int32 GroupNumberFromName(String n...
IsMatch	Method	System.Boolean IsMatch(String input), Sys...
Match	Method	System.Text.RegularExpressions.Match Matc...
Matches	Method	System.Text.RegularExpressions.MatchColle...
Replace	Method	System.String Replace(String input, Strin...
Split	Method	System.String[] Split(String input), Syst...
ToString	Method	System.String ToString()
Options	Property	System.Text.RegularExpressions.RegexOptio...
RightToLeft	Property	System.Boolean RightToLeft {get;}

A metódusokat nézve mindent tud, amit eddig láttunk, de van egy sokat ígérő `Matches()` metódusunk is, ami többes számot sejtet (reméljük nem egyes szám harmadik személyt! ☺):

```
[43] PS C:\> $eredmény = $minta.matches("Ez a szöveg több szóból áll")
[44] PS C:\> $eredmény
```

```
Groups      : {Ez}
Success     : True
Captures   : {Ez}
Index       : 0
Length      : 2
Value       : Ez
```

```
Groups      : {a}
Success     : True
Captures   : {a}
Index       : 3
Length      : 1
Value       : a
```

```
Groups      : {szöveg}
Success     : True
Captures   : {szöveg}
Index       : 5
Length      : 6
Value       : szöveg
```

```
Groups      : {több}
Success     : True
Captures   : {több}
Index       : 12
Length      : 4
Value       : több
```

```
Groups      : {szóból}
Success     : True
Captures   : {szóból}
Index       : 17
Length      : 6
Value       : szóból
```

```
Groups      : {áll}
```

```
Success : True
Captures : {áll}
Index : 24
Length : 3
Value : áll
```

Egészen érdekes és sokat sejtető eredményt kaptunk. Nézzük meg a `get-member` cmdlettel, hogy ez mi:

```
[45] PS C:\> Get-Member -InputObject $eredmény
```

```
TypeName: System.Text.RegularExpressions.MatchCollection
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
CopyTo	Method	System.Void CopyTo(Array array,...
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
GetEnumerator	Method	System.Collections.IEnumerator ...
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetType	Method	System.Type GetType()
get_Count	Method	System.Int32 get_Count()
get_IsReadOnly	Method	System.Boolean get_IsReadOnly()
get_IsSynchronized	Method	System.Boolean get_IsSynchroniz...
get_Item	Method	System.Text.RegularExpressions....
get_SyncRoot	Method	System.Object get_SyncRoot()
ToString	Method	System.String ToString()
Item	ParameterizedProperty	System.Text.RegularExpressions....
Count	Property	System.Int32 Count {get;}
IsReadOnly	Property	System.Boolean IsReadOnly {get;}
IsSynchronized	Property	System.Boolean IsSynchronized {...
SyncRoot	Property	System.Object SyncRoot {get;}

Ez pont az, amit szerettünk volna: egy tömb, ami tartalmazza az összes találatot! Hogyan lehet ezt az eredményt kezelni? Például egy ciklussal kiíráthatom az egyes találati elemeket:

```
[46] PS C:\> foreach($elem in $eredmény){$elem.value}
Ez
a
szöveg
több
szóból
áll
```

Megjegyzés:

Vigyázzunk, hogy a `[regex]` típusnak van egy `match()` metódusa is, de az szintén csak egy találatot ad vissza, hasonlóan a `-match` operátorhoz.

Ahogy a [43]-as sor kimenetében láttuk, a `[regex]` objektumok rendelkeznek `replace()` metódussal is, de van `split()` is, amellyel a minta találati helyeinél lehet feltördelni a szöveget, amelyre alkalmazzuk. Nézzünk erre egy gondolatébresztő példát:

```
[49] PS C:\> $minta = [regex] '\W+'
[50] PS C:\> $minta.split("Ebben {van}, minden-féle (elválasztó) [jel]")
```

1. Elmélet

```
Ebben  
van  
minden  
féle  
elválasztó  
jel
```

Ebben a példában feldaraboltam a szövegemet mindenféle szóelválasztó karakternél. Ugye ugyanezt az eredményt nem tudtam volna elérni a sztringek `split()` módszerével:

```
[51] PS C:\> ("Ebben {van}, minden-féle (elválasztó) [jel]").split()  
Ebben  
{van},  
minden-féle  
(elválasztó)  
[jel]
```

1.5.6.11 Regexre cmdlettel (Select-String)

A PowerShell 2.0-ban a több találatot is megjelenítő regex kifejezéseket már a `Select-String` cmdlet is tudja! Nézzük, hogy hogyan:

```
[1] PS C:\> "ablak", "ajtó", "ház" | Select-String -Pattern "a"  
  
ablak  
ajtó
```

Első ránézésre úgy néz ki, mintha egyszerűen csak kiválogatta volna azokat a sztringeket, amelyekben szerepel az „a” minta. De nézzük kicsit részletesebben az eredményt:

```
[2] PS C:\> "ablak", "ajtó", "ház" | Select-String -Pattern "a" | Format-List  
  
IgnoreCase : True  
LineNumber : 1  
Line       : ablak  
Filename   : InputSteam  
Path       : InputSteam  
Pattern    : a  
Context    :  
Matches    : {a}  
  
IgnoreCase : True  
LineNumber : 2  
Line       : ajtó  
Filename   : InputSteam  
Path       : InputSteam  
Pattern    : a  
Context    :  
Matches    : {a}
```

Látható, hogy a `Matches` tulajdonságban megtalálható egyelőre az első találat. Ha az összesre kíváncsiak vagyunk, akkor használjuk az `-AllMatches` kapcsolót:

```
[8] PS C:\> "ablak", "ajtó", "ház" | Select-String -Pattern "a" -AllMatches | F
```

```

ormat-List

IgnoreCase : True
LineNumber : 1
Line       : ablak
Filename   : InputStream
Path       : InputStream
Pattern    : a
Context    :
Matches    : {a, a}

IgnoreCase : True
LineNumber : 2
Line       : ajtó
Filename   : InputStream
Path       : InputStream
Pattern    : a
Context    :
Matches    : {a}

```

Látható, hogy így már az első illeszkedést kielégítő sztringnél a `Matches` tulajdonságban minden egyező találat megtalálható. A `Select-String` közvetlenül tud szövegfájlokban is keresni, ezt a képességét majd a gyakorlati rész *2.5.4 Szövegfájlok feldolgozása (Get-Content, Select-String)* fejezetben lesz szó.

1.5.6.12 Csere

Sok esetben azért keresünk egy mintát, hogy az illeszkedő részeket kicseréljük valami másra. Ez a valami más akár lehet egy találati csoport is. Például cseréljük ellenkező sorrendűre egy IP címbe szereplő számokat:

```

[64] PS C:\> "Ezt kellene megfordítani: 192.168.1.2 reverse zónához" -replace
e "(\d{1,3})\.\(\d{1,3})\.\(\d{1,3})\.\(\d{1,3})", '$4.$3.$2.$1'
Ezt kellene megfordítani: 2.1.168.192 reverse zónához

```

Fontos!

A `-replace` operátornál a minta és a csereszabály között vessző van és a csereszabály nem macskakörmök, hanem aposztrófok között kell hogy álljon, egyébként a csoporthivatkozásokat (`$1`, `$2`, ...) a PowerShell változóként értékelné, holott ezek nem változók, hanem a `[regex]` formai elemei!

Látjuk, hogy itt a mintacsoportok résztalálataira `$1`, `$2`, ... formában tudunk hivatkozni, az indexek nem nullától indulnak, hanem 1-től. A `-replace`-en kívül nem lehet hozzáférni a `$1` és a többi változóhoz, és a `-replace` által végrehajtott illeszkedésvizsgálat eredménye sem olvasható ki, nem keletkezik `$matches` változó sem.

A `-replace` szerencsére már alaphelyzetben a mintának megfelelő összes szövegrészt kicseréli:

```

[65] PS C:\> "Szóköz kicserélése aláhúzásra" -replace "\s", '_'
Szóköz_kicserélése_aláhúzásra

```

1. Elmélet

Azonban ez nem rekurzív, azaz ha a csere után is marad cserélni való, akkor arra nekünk kell újra meghívni a `-replace`-t:

```
[66] PS C:\> "Felesleges szóközök eltávolítása" -replace "\s\s", ' '
Felesleges szóközök eltávolítása
```

A fenti példában látszik, hogy a sok egymás melletti szóközt szeretném egyre cserélni azáltal, hogy kettőből csinálok egyet. A fenti módszerrel ez nem működik, hiszen csak egyszer szalad végig, a megoldásban még bőven marad több egymás melletti szóköz. Erre egy jobb minta alkalmazása a megoldás:

```
[67] PS C:\> "Felesleges szóközök eltávolítása" -replace "\s{2,}", ' '
Felesleges szóközök eltávolítása
```

Mint ahogy a `-match`-nek is, a `-replace`-nek is van kis-nagybetű érzékeny változata, a `-creplace`:

```
[68] PS C:\> "Csak a nagy 'A'-t cserélem" -creplace "A", 'a'
Csak a nagy 'a'-t cserélem
```

A `-replace` még tud néhány érdekességet:

```
[56] PS C:\> "egy kettő három" -replace "kettő", '$`'
egy egy három
```

A `$`` szimbólum jelképezi a találatig terjedő szövegrészt.

```
[58] PS C:\> "egy kettő három" -replace "kettő", "$'"
egy három három
```

A `$'` szimbólum jelképezi a találat utáni szövegrészt. Vigyázni kell, hogy itt a PowerShell idézőjel-kezelési szabályai miatt vagy macskakörmöt (`"`) használunk a jel körül, vagy duplázzuk az aposztrófot: `'$'''`.

```
[61] PS C:\> "egy kettő három" -replace "kettő", '$_'
egy egy kettő három három
```

A `$_` szimbólum a teljes mintát szimbolizálja. Itt megint ügyelni kell arra, hogy a PowerShellben a `$_` változót szimbolizál, így a regex számára szó szerint ezt úgy tudjuk átadni, ha aposztrófot használunk.

```
[63] PS C:\> "egy kettő három" -replace "kettő", '$+$+'
egy kettőkettő három
```

A `$+` szimbólummal a találatot szimbolizálhatjuk, így a fenti példában duplikálni tudtam a „kettő”-t.

1.5.7 Logikai és bitszintű operátorok

Logikai operátorok segítségével (`-and`, `-or`, `-xor`) össze tudunk fűzni több logikai kifejezést, és a szokásos „igazság táblák” alapján kapjuk meg az összetett kifejezésünk igaz vagy hamis értékét:

```
[24] PS I:\>$false -eq $false -and $true -eq $true
True
[25] PS I:\>"ablak" -ne "ajtó" -or 5 -eq 6
```

```
True
[26] PS I:\>1 -eq 1 -xor 2 -gt 1
False
[27] PS I:\>-not $true
False
[28] PS C:\> !$true
False
```

A [28]-ban látható, hogy az egytagú `-not` operátor negálja az eredményt. A `-not` helyett használhatjuk a `!` (felkiáltójel) jelölést is.

Kényelmi szolgáltatásként nem kell `$true` vagy `$false`-ra redukálni a logikai operátorok operandusait, a triviális leképezéseket elvégzi helyettünk a PowerShell. Általában minden 0-tól, `$null`-tól, vagy üres kifejezéstől eltérő értékeket `$true`-nak kezel:

```
[29] PS I:\>7 -and $true
True
[30] PS I:\>"valami" -and $true
True
[31] PS I:\>$null -and $true
False
[32] PS I:\>"" -and $true
False
[33] PS I:\>0 -and $true
False
```

Megjegyzés

Az `-and`, `-or` használatakor vigyázni kell, mert nem értékelődik ki a jobboldaluk, ha már a baloldal alapján el tudja dönteni a végeredményt:

```
[35] PS I:\>$false -and ($a=25)
False
[36] PS I:\>$a
[37] PS I:\>($a=25) -and $false
False
[38] PS I:\>$a
25
[39] PS I:\>$true -or ($b="valami")
True
[40] PS I:\>$b
[41] PS I:\>($b="valami") -or $true
True
[42] PS I:\>$b
valami
```

Tehát nem érdemes egyéb műveleteket végeztetni a logikai operátorok operandusaiban, mert ha nem kellő figyelemmel választjuk ki az oldalakat, akkor esetleg nem úgy működik a programunk, ahogy vártuk.

A fenti logikai operátorok tehát vagy `$false`, vagy `$true` értéket adnak vissza. Ha „igazi” bit szintű logikai műveleteket akarunk elvégezni, akkor ehhez külön logikai operátorok vannak: `-band`, `-bor`, `-bxor`, `-bnot`:

```
[44] PS I:\>126 -bor 1
127
[45] PS I:\>(128+8+4+1) -bor 132
141
[46] PS I:\>(128+8+4+1) -band (128+16+8)
136
[47] PS I:\>(128+8+4+1) -bxor (128+16+8)
21
[48] PS I:\>-bnot 255
-256
[49] PS I:\>-bnot 1
-2
```

Itt természetesen mindig kiértékelődik a művelet mindkét oldala.

1.5.8 Típusvizsgálat, típuskonverzió (-is, -isnot, -as)

Az 1.4.8 Típuskonverzió fejezetben variáltam a típusokkal. Ebbe a témakörbe tartozik a típusok vizsgálata is. Ha nem lekérni akarjuk egy objektum típusát, hanem rákérdezni, hogy valami valamilyen típusú-e, akkor az `-is` operátort lehet használni, ha pont arra vagyunk kíváncsiak, hogy egy változó nem valamilyen-e, akkor az `-isnot` operátor használható:

```
[52] PS I:\>"szöveg" -is [string]
True
[53] PS I:\>"szöveg" -is [object]
True
[54] PS I:\>"szöveg" -is [array]
False
[55] PS I:\>1 -is [double]
False
[56] PS I:\>1.1 -is [double]
True
[57] PS I:\>1.1 -is [float]
False
[58] PS I:\>$true -is [int]
False
[59] PS I:\>$true -is [bool]
True
[60] PS I:\>(get-date) -isnot [int]
True
```

Minden „dolog” a PowerShellben objektum, így akár a szöveg, vagy a szám is, de akár a típusjelölő is objektum:

```
[64] PS I:\>[string] -is [object]
True
```

És egy majdnem⁸ örök igazság:

```
[70] PS I:\>$a -is $a.GetType()
True
```

⁸ kivéve az `$a=$null` esetet

A már korábban látott típuskonverziós szintaxis mellett használhatunk direkt típuskonvertáló operátort is, ami az `-as`:

```
[73] PS I:\>"01234" -as [int]
1234
[74] PS I:\>1.1234 -as [int]
1
[76] PS I:\>1.1234 -as [double]
1,1234
[77] PS I:\>112345678 -as [float]
1,123457E+08
[78] PS I:\>112345678 -as [double]
112345678
[79] PS I:\>"szöveg" -as [int]
$null
[80] PS I:\>
```

A [79]-es sornál látszik, hogy mi a különbség a korábbi típuskonverziós szintaxis és az `-as` operátor használata között: ez utóbbinál, ha nem tudja végrehajtani a műveletet, akkor nem ad hibajelzést, hanem `$null` értéket ad vissza.

1.5.9 Egytagú operátorok (+, -, ++, --, [típus])

A `+` jel, ha csak mögötte van objektum, egyszerűen számmá konvertáló operátorként is felfogható, a `-` jel ugyancsak számmá konvertál, de még negál is:

```
[81] PS I:\>-"01234"
-1234
[82] PS I:\>+"0123"
123
```

A duplázott `++` és `--` jel meg inkrementálást és dekrementálást végez, csakhogy két lehetőségünk is van ezek elhelyezésére:

```
[88] PS I:\>$a = 10
[89] PS I:\>$b = $a++
[90] PS I:\>$b
10
[91] PS I:\>$a
11
[92] PS I:\>$c = 10
[93] PS I:\>$d = --$c
[94] PS I:\>$d
9
[95] PS I:\>$c
9
```

A [89]-es sorban előbb kapja meg `$b` az `$a` értékét ahhoz képest, hogy `$a`-t megnöveltem, a [93]-ban pedig előbb csökkentettem `$c`-t, és már ezt a csökkentett értéket vette át a `$d`.

Az 1.4.8 Típuskonverzió fejezetben már láthattuk, hogy a `[típusnév]` is egy egytagú operátor, ez a típuskonverziós operátor.

1.5.10 Csoportosító operátorok

Sokfajta zárójelet használ a PowerShell, szedjük ezeket össze most ide egy helyre.

1.5.10.1 Gömbölyű zárójel: ()

Elsőként nézzük a gömbölyű zárójelet:

Zárójel	Használat, magyarázat
()	Egyszerű kifejezések kifejtése, beleértve az egyszerű kifejezéseket tartalmazó csővezetéseket „Elfojtott” visszatérési értékű kifejezések visszatérési értékének megjelenítése

Példák:

```
[1] PS C:\>(1+2)*4
12
[2] PS C:\>(Get-Location).Drive

Name            Provider      Root
----            -
C               FileSystem    C:\

[3] PS C:\>(get-childitem).count
42
[4] PS C:\>(1,2,3,-5,4,-6,0,-11 | where-object {$_ -lt 0}).count
3
```

Az [1]-es sor egyértelmű, meghatározom, hogy mely műveletet végezze előbb. A [2]-es sorban előbb kell elvégeztetni a Get-Location parancsot, hogy az ő kimenetének megnézhessem a Drive tulajdonságát. A [3]-as sorban a Get-ChildItem cmdlettel előbb létre kell hozni azt a gyűjteményt, aminek aztán megnézhethetjük a számosságát. A [4]-es sorban látható, hogy a zárójelek között a csővezetékekkel mindenféle műveletet is végezhetünk, például beírhatunk egy következő cmdletbe.

Van még egy érdekes jelenség a PowerShellben, nézzünk egy egyszerű értékadást:

```
[21] PS I:\>$a = 1111
[22] PS I:\>
```

Nem ad semmilyen visszatérési értéket. A PowerShell alkotói úgy vélték, hogy ez a gyakoribb igény, azaz nem akarjuk viszontlátni az éppen most átadott értéket. Ezek az ún. „voidable” kifejezések, amelyek esetében el lehet rejtetni a visszatérési értéket. Ettől függetlenül, ha akarjuk, akkor meg lehet jeleníttetni a visszatérési értéket:

```
[28] PS I:\>($a = 1111)
1111
```

Hasonló módon, a növelés és csökkentés operátora sem ad alaphelyzetben kimenetet, de kicsikarhatjuk ezt is:

```
[63] PS C:\> $i=1
[64] PS C:\> $i++
[65] PS C:\> ($i++)
2
[66] PS C:\> $i
3
```

1.5.10.2 Dolláros gömbölyű zárójel: \$()

Nézzük a következő csoportosítási lehetőséget!

Zárójel	Használat, magyarázat
\$()	Több kifejezés szeparálása. Idézőjelek közti kifejezés kifejtése.

Példák:

```
[3] PS C:\> ($a ="ab"; $b="lak"; $a+$b).length
Missing closing ')' in expression.
At line:1 char:10
+ ($a ="ab" <<<< ; $b="lak"; $a+$b).length
+ CategoryInfo          : ParserError: (CloseParenToken:TokenId) [], Pare
ntContainsErrorRecordException
+ FullyQualifiedErrorId : MissingEndParenthesisInExpression
```

Ha a sima zárójelbe több kifejezést akarnánk beírni, akkor hibát kapunk, mint ahogy a [3]-as sor után látható. Ha ezt nem szeretnénk, akkor a `$ ()` változatot kell használni:

```
[4] PS I:\>$($a ="ab"; $b="lak"; $a+$b).length
5
```

Megjegyzés:

Itt, a [4]-es sorban egyébként pont jól jön nekünk az, hogy az értékadás nem ad alaphelyzetben kimenetet, hiszen így csak az `$a+$b`-re vonatkozóan kapjuk meg a hosszt, ami pont kell nekünk. Kényszerítsük például az első értékadást arra, hogy legyen kimenete:

```
[30] PS I:\>$(($a ="ab"); $b="lak"; $a+$b).length
2
```

Itt 2-t kaptunk kimenet gyanánt, merthogy ez már egy kételemű tömb, nem pedig egy valamekkora hosszúságú sztring.

Már korábban is tapasztaltuk ennek a speciális zárójelezésnek a jótékony hatását az idézőjeleknél:

```
[6] PS I:\>$g = "szöveg"
[7] PS I:\>"Ez a ` $g ` hossza: ($g.length) "
Ez a $g hossza: (szöveg.length)
[8] PS I:\>"Ez a ` $g ` hossza: $($g.length) "
Ez a $g hossza: 6
```

Ugye itt a [7]-ben nem tettem \$ jelet, csak sima zárójelpárt, az idézőjel miatt csak a \$g fejtődött ki, ezzel szemben a [8]-ban az egész kifejezés kiértékelődött.

1.5.10.3 Kukacos gömbölyű zárójel: @()

Zárójel	Használat, magyarázat
@()	Tömbkimenetet garantál.

A harmadik zárójelezés típus azt biztosítja, hogy mindenképpen tömb legyen a zárójelek közti művelet eredménye, ha csak egy elem amúgy a kimenet, akkor ezzel egy egyelemű tömböt fogunk kapni. Miért jó ez? Nézzünk erre egy példát:

```
[32] PS I:\>$tömb = "egy", "kettő", "három"
[33] PS I:\>$tömb.length
3
[34] PS I:\>$tömb = "egy", "kettő"
[35] PS I:\>$tömb.length
2
[36] PS I:\>$tömb = "egy"
[37] PS I:\>$tömb.length
3
```

Van egy \$tömb változónk, amely változó számú elemet tartalmaz. Szükségünk van az elemszámra valamilyen művelet elvégzéséhez, ezért lekérjük a Length tulajdonságát. A [33]-ban és a [35]-ben jó eredményt kapunk, a [37]-ben, amikor már csak egyelemű a tömböm, akkor váratlanul nem 1-et, hanem 3-at kapok! Vajon miért? Mert ekkor „hirtelen” a \$tömb-öm már nem is tömb, hanem már egy egyszerű sztring. Mivel ennek is van Length tulajdonsága, ezért nem kapunk hibát, viszont már más az egésznek a jelentése. Ha nem akarunk ilyen jellegű „hibát”, akkor rákényszeríthetjük a kifejezésünket arra, hogy mindenképpen tömböt adjon vissza:

```
[38] PS I:\>$tömb = "egy", "kettő", "három"
[39] PS I:\>@($tömb).length
3
[40] PS I:\>$tömb = "egy", "kettő"
[41] PS I:\>@($tömb).length
2
[42] PS I:\>$tömb = "egy"
[43] PS I:\>@($tömb).length
1
```

Így már teljesen konzisztens a megoldásunk.

1.5.10.4 Kapcsos zárójel: {} (bajusz)

A következő zárójeltípus a kapcsos zárójel (vagy bajusz):

Zárójel	Használat, magyarázat
{}	Szkriptblokk

Ezzel kapcsolatosan lesz egy külön fejezet, de előljáróban annyit, hogy kódrészleteket tudunk ezzel csoportosítani, illetve ténylegesen kódként kezelni:

```
[46] PS C:\scripts> $script = {$datum = get-date; $datum}
[47] PS C:\scripts> $script
$datum = get-date; $datum
[48] PS C:\scripts> $script | Get-Member

TypeName: System.Management.Automation.ScriptBlock

Name                MemberType Definition
----                -
Equals              Method      System.Boolean Equals(Object obj)
GetHashCode          Method      System.Int32 GetHashCode()
GetType             Method      System.Type GetType()
get_IsFilter         Method      System.Boolean get_IsFilter()
Invoke              Method      System.Collections.ObjectModel.Collection`1[...
InvokeReturnAsIs    Method      System.Object InvokeReturnAsIs(Params Object...
set_IsFilter         Method      System.Void set_IsFilter(Boolean value)
ToString            Method      System.String ToString()
IsFilter             Property    System.Boolean IsFilter {get;set;}

[49] PS C:\scripts> $script.invoke()

2008. április 22. 23:33:35
```

A [46]-ban úgy néz ki, mintha a `$()`-t használtuk volna, de a [47]-ben kiderült, hogy mégsem ugyanaz a helyzet, hiszen a `$script`-változónk nem a zárójeles kifejezés értékét kapta meg, hanem magát a kifejezést. De mégsem sztringgel van dolgunk, hiszen a `Get-Member`-rel nem a sztringekre jellemző tagjellemzőket kapjuk meg, hanem a típusnál is látjuk, hogy ez egy `ScriptBlock`. Ennek fő jellemzője, hogy van neki egy `invoke` metódusa, amellyel végre is lehet hajtani, mint ahogy a [49]-ben látjuk.

1.5.10.5 Dolláros kapcsos zárójel: ``${}`

Zárójel	Használat, magyarázat
<code>`\${}</code>	Változó nevének operátora Psmeghajtó elemének kiolvasása

Ezt már mutattam, de azért ismétlésképpen szerepeljen itt újra. Ezzel a jelöléssel lehet bonyolult nevű változókat is használni:

```
[10] PS C:\> `${ilyen név nem lehetne} = 1
[11] PS C:\> `${ilyen név nem lehetne}
1
```

Ugyanezt a jelölésrendszert tudjuk használni különböző PSmeghajtók tartalmának kiolvasásához is:

```
[19] PS C:\> `${function:cd..}
Set-Location ..
```

Ez a kifejezés is hibát adna a kapcsos zárójelek nélkül.

1.5.10.6 Szögletes zárójel: []

Az utolsó zárójeltípus ugyan nem csoportosít, de ha már itt vannak a zárójelek, akkor tegyük ezt is ide:

Zárójel	Használat, magyarázat
[]	Tömbindex Típusoperátor

Példák:

```
[5] PS I:\>(1,2,3,4,5)[2]
3
[6] PS I:\>(1,2,3,4,5)[0]
1
[7] PS I:\>[int]"00011"
11
[8] PS I:\>[datetime]::now
2008. március 14. 10:28:39
```

Az [5]-ös és [6]-os sorokban tömbindex szerepben látjuk a szögletes zárójelet, a [7]-es és [8]-as sorban típusjelöléshez használtam.

1.5.11 Tömbelem-operátor: „,”

Az előző részben volt szó a @() csoportosító operátorról, amit különösen akkor tudunk kihasználni, ha az egyelemű tömböket is tömbként akarjuk kezelni. Erre a célra egy másik operátort, a tömboperátort (,) is felhasználhatjuk:

```
[11] PS I:\>(,"szöveg").GetType().Fullname
System.Object[]
[12] PS I:\>(,1).GetType().Fullname
System.Object[]
[13] PS I:\>@(1).GetType().Fullname
System.Object[]
[14] PS I:\>(,(1,2,3,4)).count
1
[15] PS I:\>@(1,2,3,4).count
4
```

A [12]-es és [13]-as sorokban látszik, hogy egyelemű tömbök esetében teljesen ugyanúgy működik a kétfajta operátor. Azonban, ha már többelemű tömböt kezelünk, akkor nagy különbséget láthatunk. A tömboperátor (,) használatával egy egyelemű tömböt kapunk a [14]-es sorban, ahol ez az egy elem egy tömb. A [15]-ös sorban pedig visszkapjuk az eredeti tömbünket.

1.5.12 Tartomány-operátor: „..”

Viszonylag gyakran kell számsorozatokkal dolgoznunk. Ennek megkönnyítésére van egy nagyon praktikus operátor:

```
[17] PS I:\>1..5
```

```

1
2
3
4
5
[18] PS I:\>$a=3
[19] PS I:\>1..$a
1
2
3

```

A [19]-es sorban látható, hogy nem csak statikus lehet egy ilyen tartomány vége, hanem változók is lehetnek benne, így még szélesebb körű a felhasználhatósága:

```

[20] PS I:\>$s = "hétfő", "kedd", "szerda", "csütörtök", "péntek", "szombat",
"vasárnap"
[21] PS I:\>$n1 = 2
[22] PS I:\>$n2 = 4
[23] PS I:\>$s[$n1..$n2]
szerda
csütörtök
péntek

```

A fenti példában például tömbök indexelésére használtam.

Vagy lehet fordított sorrendet is kérni, illetve negatív tartományba is lehet menni:

```

[26] PS I:\>3..-2
3
2
1
0
-1
-2

```

Ez az operátor csak egész számokkal működik. Ha valami egyebet (tört szám, sztring formátumban szám) adunk be, akkor a PowerShell automatikusan egészszé konvertálja.

1.5.13 Tulajdonság, metódus és statikus metódus operátora: „.”, „::”

Ilyet is már mutattam sokszor, a pontról (.)-ről és a kettősponttról (:)-ról van szó:

```

[42] PS I:\>[string]::compareordinal("ac", "ab")
1
[43] PS I:\>$a = new-object random
[44] PS I:\>$a.Next()
1418203324
[45] PS I:\>(get-date).Year
2008

```

A [42]-ben statikus metódusra hivatkoztam a (::)-tal, [44]-ben metódusra, [45]-ben tulajdonságra hivatkoztam a (.) segítségével.

1.5.14 Végrehajtás

Úgy látszik, szűkösen állunk írásjelekkel, mert a (.)-nak van egy másik jelentése. Amikor egytagú operátorként használjuk, akkor végrehajtási operátor a funkciója, azaz az operandusát végrehajtandó kódként tekinti és végrehajtja azt:

```
[55] PS I:\>$a= {get-date}
[56] PS I:\>.$a

2008. március 14. 14:11:14

[57] PS C:\> $a= "get-date"
[58] PS C:\> .$a

2008. március 14. 14:12:21
```

A (.)-hoz hasonlóan az (&) jel is végrehajt:

```
[59] PS C:\scripts> &$a

2008. március 14. 14:13:51
```

Természetesen a (.) és a (&), mint végrehajtási operátor paraméterként valamilyen futtatható objektumot várnak: cmdletet, függvényt, szkriptet vagy szkriptblokkot. Akármilyen, számunkra futtathatónak tűnő sztring nem jó nekik:

```
[60] PS I:\>$a = "(1+2)"
[61] PS I:\>.$a
The term '(1+2)' is not recognized as a cmdlet, function, operable program, or
script file. Verify the term and try again.
At line:1 char:2
+ . $ <<<< a
```

Ha mégis ilyen sztringet akarunk végrehajtatni, akkor van szerencsére erre egy PowerShell cmdletünk, az Invoke-Expression:

```
[62] PS I:\>Invoke-Expression "1+2"
3
```

Van egy másik végrehajtó cmdlet, invoke-item:

```
[63] PS C:\> Invoke-Item C:\munka\szoveg.txt
```

Ennek paramétereként egy olyan fájlt kell megadni, amelyikhez tartozik hozzárendelt alkalmazás, és a futtatásának hatására elindítja az alkalmazást és betölteti vele a fájlt. Gyakorlatilag ugyanazt csinálja, mintha egérrel duplán kattintanánk a fájlra. Az invoke-expression is megteszi ezt, viszont a [62]-ben látott példa is mutatja, hogy ennél ez többet is tud, így bizonyos esetekben biztonságosabb az Invoke-Item használata.

1.5.15 Formázó operátor

Láttuk az *1.3.15 Kimenet (Output)* fejezetben, hogy a `write-host` cmdlet alkalmas arra, hogy színesen írjunk a képernyőre, de hogyan lehet mondjuk egy szép táblázatot kiírni?

Az alábbi kis szkriptben – felhasználva a korábban már bemutatott tartomány-operátort – azt szeretném, hogy a számokat írja ki a PowerShell a nevükkel együtt szép, táblázatszerű módon. A [24]-es promptban készíték egy tömböt, ami tartalmazza a számokat egytől tízig, a [26]-os promptban pedig a korábban bemutatott tartomány-operátor segítségével kiírom a számokat és a nevüket.

```
[24] PS C:\> $tomb= "egy", "kettő", "három", "négy", "öt", "hat", "hét",
"nyolc", "kilenc", "tíz"
[25] PS C:\> $tomb
egy
kettő
három
négy
öt
hat
hét
nyolc
kilenc
tíz
[26] PS I:\>0..9 | foreach-object {($_+1), $tomb[$_]}
1
egy
2
kettő
3
három
4
négy
5
öt
6
hat
7
hét
8
nyolc
9
kilenc
10
tíz
```

Látjuk, hogy ez nem túl szép kimenet, hiszen egymás alatt vannak a számok és neveik, jó lenne, ha ezek egymás mellett lennének. Ugyan használhatnánk a `write-host` cmdletet a `-nonewline` kapcsolóval, vagy az `$OFS` változót, de ennél van egyszerűbb megoldás: a `-f` formázó operátor:

```
[27] PS I:\>0..9 | foreach-object {'{0} {1}'} -f ($_+1), $tomb[$_]}
1 egy
2 kettő
3 három
4 négy
5 öt
6 hat
7 hét
```

```
8 nyolc
9 kilenc
10 tíz
```

Ennek a működése a következő:

A `-f` előtt kell a formátumot leíró sztringet beírni, a `-f` után meg a formázandó kifejezést. Mivel ez utóbbiból több is lehet (a példában a `{$_+1}` és a `$tomb[$_]`), ezért a formázó sztringben is mindkét elemre hivatkozni kell. A hivatkozás formája pedig `{0}` az első formázandó kifejezést szimbolizálja, a `{1}` a másodikat és így tovább.

De nem csak egyszerűen hivatkozhatunk a formázandó kifejezésekre, hanem sokkal bonyolultabb műveleteket is végezhetünk velük:

```
[1] PS C:\> "Szöveg elől {0,-15} és nem hátul" -f "itt van"
Szöveg elől itt van           és nem hátul
[2] PS C:\> "Szöveg nem elől {0,15} hanem hátul" -f "van"
Szöveg nem elől             van hanem hátul
[3] PS C:\> "Ez most az óra: {0:hh}" -f (get-date)
Ez most az óra: 10
[4] PS C:\> "Ez most a forint: {0:c}" -f 11
Ez most a forint: 11,00 Ft
[5] PS C:\> "Ez most a szép szám: {0:n}" -f 1234568.9
Ez most a szép szám: 1 234 568,90
[6] PS C:\> "Ez most a százalék: {0:p}" -f 0.561
Ez most a százalék: 56,10 %
[7] PS C:\> "Ez most a hexa szám: {0:x}" -f 3000
Ez most a hexa szám: bb8
[8] PS C:\> "Ez most a 8 számjegyű hexa szám: {0:x8}" -f 3000
Ez most a 8 számjegyű hexa szám: 00000bb8
[9] PS C:\> "Ez most a forint, fillér nélkül: {0:c0}" -f 11
Ez most a forint, fillér nélkül: 11 Ft
[10] PS C:\> "Ez most rövid dátum: {0:yyyy. M. d}" -f (get-date)
Ez most rövid dátum: 2008. 4. 18
[11] PS C:\> "Ez most hosszú dátum: {0:f}" -f (get-date)
Ez most hosszú dátum: 2008. április 18. 23:10
```

A szélesség és megjelenítés szabályozóit vegyíthetjük is. A következő példában véletlen számokat írok ki szépen két tizedessel, jobbra igazítva⁹:

```
[12] PS C:\> 1..5 | foreach-object {"Szép szám: {0,8:n2}!" -f (get-random -Maximum 120.0001)}
Szép szám:      83,50!
Szép szám:     119,30!
Szép szám:      85,46!
Szép szám:      67,46!
Szép szám:     100,88!
```

Aztán számokkal lehet akármilyen mintázatot is kirakni:

⁹ A felfedezésért köszönet Oláh Istvánnak!

```
[22] PS C:\> "Ez most a telefonszám: {0:##} ###-####}" -f 303116867
Ez most a telefonszám: (30) 311-6867
```

Megjegyzés:

A legtöbb formázási művelet elvégezhető a `ToString` metódussal (ami nagyon sok típusnál megtalálható):

```
[23] PS C:\> (303116867).ToString("(##) ###-####")
(30) 311-6867
```

Fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek a formázási műveleteknek a kimenete mindig sztring, azaz a formázás után elveszítik az eredeti tulajdonságaikat. Azaz csak egy művelet sor legvégén érdemes formázni, amikor már csak a megjelenítés van hátra, egyéb feldolgozási műveleteken már túljutottunk. Amúgy még sokkal több formázási lehetőség van, javasolom az MSDN honlapján utánanézni.

Visszatérve a számok és neveik kiírásához, még szebben rendezve:

```
[24] PS C:\> 0..9 | foreach-object {'{1,-6} : {0,2}' -f ($_+1), $tomb[$_]}
egy      : 1
ketto    : 2
harom    : 3
negy     : 4
ot       : 5
hat      : 6
hét      : 7
nyolc    : 8
kilenc   : 9
tíz      : 10
```

Ugye ez már ezek után érthető, előre vettem a tömbelemet, hat karakter szélességben, balra igazítva, utána a tömbindexet, két karakter szélességben, jobbra igazítva.

Megjegyzés

Végezetül egy meglepő kifejezés:

```
[26] PS I:\> Get-Date -f MMddyyHHmmss
052708131411
```

Vigyázat! Ez nem formátum operátor, hanem a `get-date`-nek a `format` paramétere rövidítve! Ennek használatáról bővebben a <http://msdn.microsoft.com/en-us/library/system.globalization.datetimeformatinfo.aspx> oldalon lehet olvasni.

1.5.16 Átírányítás: „>”, „>>”

A kimenetet átírányíthatjuk a `(>)` és a `(>>)` jelekkel. Nézzünk erre példát az előző fejezet tízelemű tömbjének felhasználásával:

```
[41] PS C:\> 0..3 | foreach-object {'{1,-6} : {0,2}' -f ($_+1), $tomb[$_]} >
c:\szamok.txt
```

```
[42] PS C:\> Get-Content C:\szamok.txt
egy      : 1
ketto    : 2
harom    : 3
negy     : 4
[43] PS C:\> "még egy sor" >> C:\szamok.txt
[44] PS C:\> Get-Content C:\szamok.txt
egy      : 1
ketto    : 2
harom    : 3
negy     : 4
még egy sor
```

A [41]-es sorban átirányítottam a kimenetet egy szöveges fájlba. A szimpla (>) jel új fájlt kezd. A fájl tartalmának kiírásához a `get-content` cmdletet használtam.

A [43]-as sor dupla (>>) jelével hozzáfűztem egy újabb sort a fájlhoz.

```
[45] PS C:\> "új sor" > C:\szamok.txt
[46] PS C:\> Get-Content C:\szamok.txt
új sor
```

A [45]-ös sorban, mivel megint szimpla (>) jelet használtam, ezért elvesztettem a fájl addigi tartalmát.

1.5.17 Az összefűzés és szétdarabolás operátora (-join, -split, -csplit)

A PowerShell 2.0 két új operátort hoz be a repertoárjába, mindkettő tulajdonképpen korábban is használatos funkciókat hajt végre talán egy picit egyszerűbben. Az egyik a sztringek összefűzését végrehajtó – `join` operátor:

```
PS C:\> "egy", "kettő", "három" -join "-"
egy-kettő-három
```

Az operátor bal oldalán áll az összefűzendő szövegek tömbje, jobb oldalán meg az összefűzéskor beillesztett karakter vagy sztring.

Érdekes módon, egyoperandusú operátorként is használhatjuk, de ehhez szerintem egy picit PowerShell-idegen formátumot kell alkalmazni:

```
PS C:\> -join ("egy", "kettő", "három")
egykettőhárom
```

Ilyenkor az összefűző karakter egy üres-sztring. Én személy szerint nem igazán javaslom a használatát.

Megjegyzés

Ráadásul itt azért kell a zárójelet használni, mert a PowerShell parancsfeldolgozója az egytagú operátorokat nagyobb precedenciájúnak tekint, mint a többparaméteres operátorokat (jelen esetben a vessző tömboperátort), így a zárójel nélkül nem igazán jó eredményt kapunk:

```
[66] PS C:\> -join "egy", "kettő", "három"
```

```
egy
kettő
három
```

Hiszen itt valójában a `(-join "egy"), "kettő", "három"` kerül végrehajtásra.

A művelet fordítottját, azaz a szétdarabolást a `-split` operátor végzi:

```
PS C:\> "egy-kettő-három" -split "-"
egy
kettő
három
```

Ráadásul ez regex szemlélettel működik alaphelyzetben, azaz számjegyek mentén való darabolást az alábbi kifejezéssel lehet végrehajtani:

```
PS C:\> "egy1kettő2három3" -split "\d"
egy
kettő
három
```

Ha még ez sem lenne elég, akkor `$true` vagy `$false` értékre kiértékelődő bármilyen PowerShell kifejezés is írható:

```
PS C:\> "egy-kettő+három.négy!öt" -split {$_ -eq "-" -or $_ -eq "+"}
egy
kettő
három.négy!öt
```

Ezt úgy kell értelmezni, mint egy csőfeldolgozást: érkeznek a karakterek a sztringből, és amelyik kielégíti a feltételt, amentén tördel.

A tördelés eredményét be is lehet korlátozni. Ha én csak maximum 3 darabot szeretnék kapni a széttördelés után, akkor a `-split`-nek még egy szám paramétert adva ezt megtehetem:

```
PS C:\> '1.2.3.4.5.6.7.8' -split "\.", 3
1
2
3.4.5.6.7.8
```

(Ugye itt sem felejtkezünk meg a regex szintaxisról, azaz a „.” mentén való tördeléshez a „\.” kifejezést kell használni.)

A tördelés operátorának van néhány beállítható opciója is. Ha az a kifejezés, ami mentén tördelni akarunk egyszerű kifejezés, és esetleg olyan karakterek is vannak benne, amelyek a regexben vezérlő karakterek, akkor használhatjuk a „SimpleMatch” opciót:

```
[1] PS C:\munka> 'Egy$kettő$három' -split '$',0
Egy$kettő$három

[2] PS C:\munka> 'Egy$kettő$három' -split '$',0, "simplematch"
Egy
kettő
```

három

A fenti első nem működött, hiszen a „\$” jel speciális jelentésű a regexben, a második eset már a kívánt eredményt adta. Ha ilyen opciókat használunk, akkor kötelező használni a maximális darabszámot meghatározó paramétert is (0 jelenti az összes darabot), hiszen csak így kerül helyére a „simplematch” opció.

A regex típusú tördelésnél a regex összes opcióját használhatjuk:

```
[RegexMatch] [,IgnoreCase] [,CultureInvariant] [,IgnorePatternWhitespace]  
[,ExplicitCapture] [,Singleline | ,Multiline]
```

Ráadásul a `-split` operátornak van egy `-csplit` kis-nagybetű érzékeny változata is:

```
[67] PS C:\> "axb" -csplit "x"  
a  
b  
[68] PS C:\> "aXb" -csplit "x"  
aXb
```

Látható, hogy a fenti példákban a `-csplit` csak a kisbetűs „x” mentén tördelt.

1.6 Vezérlő utasítások

Bár az eddigi példákban és a csővezeték jellegű feldolgozás miatt sokszor bonyolultabb esetben sincs szükség a feldolgozási sorrend megváltoztatására, természetesen egy komoly programnyelv nem nélkülözheti a vezérlő utasításokat sem.

1.6.1 IF/ELSEIF/ELSE

Az IF-ELSEIF-ELSE elágazás az egyik legegyszerűbb lehetőség. Be lehet írni akár egysoros kifejezésekbe is, de akkor a kicsit nehezen értelmezhető. Viszont szkriptekben praktikusán használható:

```
[47] PS C:\> $a = 25
[48] PS C:\> if($a -gt 10)
>> { "nagyobb, mint 10" }
>> elseif($a -lt 10)
>> { "kisebb, mint 10" }
>> else
>> { "pont 10" }
>>
nagyobb, mint 10
```

Természetesen nem kötelező az IF mellett ELSEIF és ELSE használata, bármelyik, akár mindkettő is elhagyható.

1.6.2 WHILE, DO-WHILE

A WHILE segítségével ciklust szervezhetünk. Kétfajta változata is van, a WHILE elöl tesztelő és a DO-WHILE a hátul tesztelő. A hátul tesztelő mindenképpen lefut egyszer, az elöl tesztelő akár a belsejének lefuttatása nélkül is továbbléphet, ha az alkalmazott feltétel rögtön hamis. Nézzünk pár példát:

```
[13] PS C:\> $i = 3
[14] PS C:\> while($i -lt 6)
>> {
>>     "*" * $i
>>     $i++
>> }
>>
***
****
*****
```

Amíg az \$i kisebb, mint 6, addig \$i darabszámú csillagot írok ki, és növelem az \$i-t. A ciklus 5 csillagnál lép ki, mivel a 6.-nál már nem igaz az, hogy kisebb, mint 5.

És egy hátul tesztelő:

```
[16] PS C:\> $a=4
[17] PS C:\> do
>> {
>>     $a++
>>     $a
>> }
```

1. Elmélet

```
>> while ($a -lt 6)
>>
5
6
```

Itt meg a ciklus 6-nál lépett ki, hiszen a feltétel nem teljesülését csak akkor vette észre, amikor már a ciklus magja lefutott.

1.6.3 FOR

Miután az előző ciklusokban is láttuk, hogy viszonylag gyakori szerkezet az, hogy a ciklus elején van egy értékadás (inicializálás), aztán van a feltétel, aztán van egy értékváltoztatás része, így erre van egy tömörebb forma is, a FOR ciklus:

```
[18] PS C:\> for($a=0; $a -lt 3; $a++)
>> {
>>     [char] (65+$a)
>> }
>>
A
B
C
```

Az 1.5.10 Csoportosító operátorok fejezetben ismertetett módon a \$() felhasználásával egyszerre több kifejezést is tehetünk a FOR ciklus különböző tevékenységet végző pozícióiba:

```
[24] PS C:\> for($i=1; $j=10); $i -lt 4; $($i++; $j--)){"{0,2} {1,2}" -f $i,
$j}
1 10
2 9
3 8
```

1.6.4 FOREACH

Mivel a PowerShellben nagyon sokszor gyűjteményekkel (collection) dolgozunk, így az alkotók praktikusnak találták ezek elemein történő műveletvégzést megkönnyítő ciklust is készíteni. Köszönet ezért nekik! A FOREACH kulcsszó segítségével olyan ciklust tudunk létrehozni, ahol nem nekünk kell nyilvántartani, számlálni és léptetni a ciklusváltozót, hanem a PowerShell ezt megteszi helyettünk:

```
[25] PS C:\> $egyveleg = 1,"szöveg",(get-date),@{egy=2}
[26] PS C:\> foreach($elem in $egyveleg){$elem.gettype() }
```

IsPublic	IsSerial	Name	BaseType
True	True	Int32	System.ValueType
True	True	String	System.Object
True	True	DateTime	System.ValueType
True	True	Hashtable	System.Object

Látszik a ciklus működési elve: az \$elem változóba a PowerShell mindig betölti az aktuális tömbelemet az \$egyveleg tömbből egészen addig, amíg van elem, és minden elem mellett a sor végén látható

szkriptblokkot végrehajtja. Ugyanezt FOR ciklussal is meg tudnánk csinálni, de mennyivel többet kell gépelni, és eggyel több változóra is szükségünk van, plusz még az olvashatósága is sokkal nehezebb:

```
[27] PS C:\> $egyveleg = 1,"szöveg",(get-date),@{egy=2}
[28] PS C:\> for($i=0;$i -lt $egyveleg.length;$i++){ $egyveleg[$i].GetType() }
...
```

Láthattunk a 1.4.3.1 *Egyszerű tömbök* fejezetben, hogy a PowerShell képes automatikusan „kifejteni” a tömböket (gyűjteményeket) például a `get-member` cmdletbe való becsövezéskor. A FOREACH ennek ellenkezőjét végzi, azaz egy skaláris (nem tömb) paraméterből képes automatikusan egyelemű tömböt készíteni, ha erre van szükség:

```
[29] PS I:\> $skalár = 1
[30] PS I:\> foreach($szám in $skalár){ "Ez egy szám: $szám" }
Ez egy szám: 1
```

A fenti példában nem okozott a PowerShellnek problémát `foreach` ciklust futtatni egy nem tömb típusú változóra, automatikusan egy elemű tömbként kezelte.

1.6.4.1 \$foreach változó

A `foreach` ciklus belsejében a PowerShell automatikusan létrehoz egy `$foreach` változót, aminek a `$foreach.current` tulajdonsága az éppen aktuális elemet tartalmazza, így akár a [26]-os sorban levő példát másként is írhatnánk:

```
[53] PS C:\> foreach($elem in $egyveleg) { $foreach.current.gettype() }
```

IsPublic	IsSerial	Name	BaseType
True	True	Int32	System.ValueType
True	True	String	System.Object
True	True	DateTime	System.ValueType
True	True	Hashtable	System.Object

Nézzük meg, hogy ennek a `$foreach` változónak milyen tagjellemzői vannak:

```
[50] PS C:\> foreach($elem in "a"){ , $foreach | get-member }
```

TypeName: System.Array+SZArrayEnumerator

Name	MemberType	Definition
Clone	Method	System.Object Clone()
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetType	Method	System.Type GetType()
get_Current	Method	System.Object get_Current()
MoveNext	Method	System.Boolean MoveNext()
Reset	Method	System.Void Reset()
ToString	Method	System.String ToString()
Current	Property	System.Object Current {get;}

1. Elmélet

Az igazán izgalmas számunkra a `MoveNext()` metódus, amellyel arra készíthetjük a `foreach` ciklust, hogy egy elemet kihagyjon:

```
[54] PS C:\> $tömb = 1,2,3,4,5,6,7
[55] PS C:\> foreach($elem in $tömb){$elem; $foreach.MoveNext()}
1
True
3
True
5
True
7
False
```

A fenti példában miután minden elemnél rögtön még egy elemet léptettünk, ezért csak minden második számot írtam ki. Ugyan a `MoveNext()` ad visszatérési `$true` vagy `$false` értéket attól függően, hogy van-e még elem vagy nincs, de ezt elnyomhatjuk a `[void]` típuskonverzióval:

```
[56] PS C:\> foreach($elem in $tömb){$elem; [void] $foreach.MoveNext()}
1
3
5
7
```

A `$foreach` változó másik fontos metódusa a `Reset()`, ezzel vissza lehet ugrani a ciklus első elemére:

```
[60] PS C:\> $első = $true
[61] PS C:\> foreach($elem in $tömb){$elem; if($első -and !$foreach.MoveNext())
{$foreach.Reset(); $első = $false}}
1
3
5
7
1
2
3
4
5
6
7
```

A fenti példában egy ciklussal kétszer is végigjárom a `$tömb` tagjait, első menetben minden másodikat írom ki, a második menetben pedig az összes tagot. Itt is jól jött, hogy az `-or` feltétel második operandusa csak akkor kerül kiértékelésre, ha az első tag `$false`, ezzel értem el, hogy a második menetben már ne legyen végrehajtva a `MoveNext()`.

1.6.5 ForEach-Object cmdlet

Az előzőekben bemutatott `FOREACH` egy PowerShell kulcsszó ciklus létrehozására. Azonban létezik egy másik `FOREACH` is, ami a `ForEach-Object` cmdlet álneve:

```
[25] PS C:\> get-alias foreach
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Alias	foreach	ForEach-Object

Honnan tudja a PowerShell hogy egy parancssorban most melyiket is akarom használni: a kulcsszót vagy az cmdletet? Nagyon egyszerűen: ha a `foreach` után egy zárójel „(” van, akkor kulcsszóval van dolga, ha „{” bajusz, akkor alias. Másrészt a kulcsszavak mindig a kifejezések elején kell álljanak. A kifejezések eleje vagy a parancssor eleje, vagy pontosvessző (;), vagy nyitó zárójel „(”. A csőjel (|) nem számít kifejezés elejének.

Mire lehet használni ezt a `foreach-object` cmdletet? Míg a `foreach` kulcsszó tömbje, amin végigmegy, rendelkezésre kell álljon teljes egészében készen, mire a vezérlés ráadódik, addig a `ForEach-Object` cmdlet csővezetékéből érkező elemeket dolgoz fel, azaz ha már egy bemeneti elem elkészült, akkor azt már át is veszi és elvégzi a kijelölt műveletet:

```
[1] PS C:\> 1,2,3 | ForEach-Object {$_ * 3}
3
6
9
```

A fenti példában nem a `$foreach` változón keresztül értem el az aktuális elemet, hanem a szokásos `$_` változón.

Megjegyzés:

Van egy érdekessége ennek a cmdletnek. Figyeljük meg a `help`-ben a szintaxisát:

```
[2] PS C:\> get-help foreach-object
```

NAME

ForEach-Object

SYNOPSIS

Performs an operation against each of a set of input objects.

SYNTAX

```
ForEach-Object [-process] <ScriptBlock[]> [-inputObject <psobject>] [-begin <scriptblock>] [-end <scriptblock>] [<CommonParameters>]
```

...

Hoppá! Nem is egy, hanem három szkriptblokkot lehet átadni neki paraméterként, kicsit hasonlóan, mint ahogy a `FOR` ciklusnál is három rész vezérli a ciklust. Itt a három rész szerepe: mit tegyen az első elem érkezése előtt, mit tegyen az éppen aktuális elemek érkezésekor, mit tegyen az utolsó elem érkezése után.

Nézzünk erre egy példát:

```
[13] PS C:\> "egy", "kettő", "három" | foreach-object {"----eleje----"} {$_} {"--vége----"}
----eleje----
egy
kettő
három
----vége----
```

Ebben a példában nem is írtam ki a paraméterek neveit, azaz a pozíció alapján rendelte hozzá az egyes szkriptblokkokat a PowerShell. Ha csak egy szkriptblokkot adunk meg az a `Process` szekcióhoz sorolódik.

1.6.6 Where-Object cmdlet

Gyakran fordul az elő, hogy nem minden gyűjtemény-elemmel szeretnénk foglalkozni, hanem csak bizonyos tulajdonsággal rendelkezőkkel, és ezeket szeretnénk továbbküldeni a csővezetékünkben feldolgozásra, a szűrőfeltételünknek nem megfelelő elemeket egyszerűen el szeretnénk dobni. Ugyan ezt meg lehet tenni a `ForEach-Object` és az `IF` kombinációjával, de van egy direkt erre kitalált cmdletünk is, a `Where-Object`:

```
[1] PS C:\> $tömb = 1,2,"szöveg", 3
[2] PS C:\> $tömb | Where-Object {$_ -is [int]} | ForEach-Object {$_*2}
2
4
6
```

Ugyan a `Where-Object` nem vezérlő utasítás, a hagyományos programozási értelemben, de mivel a csővezetékek kezelése annyira tipikus a PowerShellben, ezért minden csővezetékét „vezérlő” utasítást is nyugodtan sorolhatunk ebbe a kategóriába.

1.6.7 Címkék, törés (Break), folytatás (Continue)

Előfordulhat, hogy a ciklusunkat nem szeretnénk minden körülmények között végigfuttatni minden elemre. Ha teljesen ki akarunk lépni, akkor a `Break` kulcsszót használjuk, ha csak az adott elemen akarunk továbblépni, akkor a `Continue` kulcsszó használható. Nézzünk erre példákat:

```
[4] PS C:\> $tömb= 1,2,"szöveg",3
[5] PS C:\> for($i=0; $i -lt $tömb.length;$i++){if($tömb[$i] -is
[int]){$tömb[$i]*2}else{continue};" ez most a $i. elem duplája volt"}
2
ez most a 0. elem duplája volt
4
ez most a 1. elem duplája volt
6
ez most a 3. elem duplája volt
```

A fenti példában van egy vegyes elemű `$tömb`-öm. Én az egész számokat tartalmazó elemekre szeretnék a szám dupláját kiírni és kikerülni a nem egész számokat. Látszik, hogy az `IF`-nek az `ELSE` ágán a `continue` után már nem hajtódik végre a szöveg kiírása.

Nézzünk egy másik példát, ahol nem átugrunk cikluselemet, hanem teljesen kiugrunk a ciklusból mihelyst oda nem illő elemet találunk:

```
[25] PS C:\> $tömb= 1,2,"szöveg",3
[34] PS C:\> foreach($elem in $tömb){if($elem -isnot [int]){"Hiba!!!!: $elem";
break}; $elem}
1
2
```

```
Hiba!!!!: szöveg
```

Mi van akkor, ha nem egy, hanem két ciklusunk van egymásba ágyazva, és ekkor akarok kiugrani a ciklusokból? Honnan tudja a PowerShell, hogy melyik ciklusból akartam kiugorni, csak a belsőből, vagy mindkét rétegből? Ennek tisztázására használhatunk címkéket, amelyek megmondják a `break` utasításnak, hogy hova ugorjon ki:

```
[38] PS C:\> for($i=0; $i -lt 3;$i++)
>> {
>>     for($j=5; $j -lt 8;$j++)
>>     {
>>         "i:{0} j:{1}" -f $i, $j
>>         if($j -eq 6){break}
>>     }
>> }
>>
i:0 j:5
i:0 j:6
i:1 j:5
i:1 j:6
i:2 j:5
i:2 j:6
```

A fenti példában látszik, hogy amikor a `$j` eléri a 6-os értéket és lefut a `break`, akkor csak a belső ciklusból léptem ki, megjelenik az `$i=1` és `$i=2` érték is, azaz a külső ciklusból nem lépett ki. Hogyan tudok mindkét ciklusból egyszerre kilépni? Használjunk címkét:

```
[40] PS C:\> :külső for($i=0; $i -lt 3;$i++)
>> {
>>     for($j=5; $j -lt 8;$j++)
>>     {
>>         "i:{0} j:{1}" -f $i, $j
>>         if($j -eq 6){break külső}
>>     }
>> }
>>
i:0 j:5
i:0 j:6
```

Látszik, hogy a `$j=6` első előfordulásánál kilépett mindkét ciklusból.

A címkéket tehát mindig a ciklust képző kifejezés elejére kell tenni, ahonnan ki akarok lépni. A címkéket a PowerShell bentről kifelé keresi, azaz ha ugyanolyan címkéből több is van, akkor a legmélyebben található címkéből lép ki csak:

```
[24] PS C:\> :címke do
>> {
>>     :címke do
>>     {
>>         break címke
>>     }while($false)
>>     "belső"
>> }while($false)
>> "külső"
>>
belső
```

1. Elmélet

külső

A fenti példából látható, hogy a belső DO ciklusból léptem csak ki a BREAK kifejezéssel, hiszen a kimeneten megjelent a „belső” kimenet is. Ha a külsőből lépett volna ki, akkor csak a „külső” feliratot láthattuk volna.

A címkék globálisak, azaz ha én egy szkriptet hívok egy ciklusban, és a szkriptben van hivatkozás egy külső címkére, akkor is kilép. Nézzük a szkriptet:

```
while($true)
{
    "Bent vagyok"
    Break messze
}
```

És az ezt meghívó interaktív kifejezést, valamint a kimenetet:

```
PS C:\Users\tibi> :messze while($true){C:\_munka\powershell2\v2\munka\globalbreak.ps1}
Bent vagyok
```

Látható, hogy mindkét ciklus végtelen lenne, de ott van a BREAK, ráadásul kívülről mutat, így mindkét ciklusból kilépett.

Megjegyzés:

Még trükkösebb lehetőség, hogy a break attribútuma nem csak statikus szöveg lehet, hanem ez a címke egy változóból is jöhet. Azaz bizonyos helyzetekben, mondjuk, az egyik címkéhez ugrunk vissza, más esetekben egy másik címkéhez, és ehhez csak a változónk tartalmát kell változtatni.

1.6.8 SWITCH

A SWITCH kulcsszóval nagyon bonyolult IF/ELSEIF/ELSE feltételrendszerek tudunk nagyon átláthatóan, egyszerűen megvalósítani. Sőt! Még akár bonyolultabb ForEach-Object vagy Where-Object cmdleteket is tudunk helyettesíteni ezzel úgy, hogy a szkriptünk sokkal átláthatóbb és egyszerűbb lesz. Nézzünk erre egy példát, először egy IF szerkezet kiváltására:

```
[46] PS C:\> $a = 1
[47] PS C:\> if($a -gt 10){"nagyobb mint 10"}elseif($a -gt 5) {"kisebbegyenlő 10, nagyobb 5"} else{"kisebbegyenlő 5"}
kisebbegyenlő 5
```

Ennek switch-et alkalmazó megfelelője:

```
[48] PS C:\> switch($a)
>> { {$a -gt 10} {"nagyobb mint 10"}
>>   {$a -gt 5} {"kisebbegyenlő 10, nagyobb 5"}
>>   default {"kisebbegyenlő 5"}
>> }
```

```
kisebbegyenlő 5
```

Vajon tényleg ekvivalens egymással? Nézzük meg, hogy mi van akkor, ha \$a=15:

```
[49] PS C:\> $a = 15
[50] PS C:\> if($a -gt 10){"nagyobb mint 10"}elseif($a -gt 5){"kisebbegyenlő
10, nagyobb 5"}else{"kisebbegyenlő 5"}
nagyobb mint 10
```

Switch-csel:

```
[52] PS C:\> switch($a)
>> { {$a -gt 10} {"nagyobb mint 10"}
>>     {$a -gt 5} {"kisebbegyenlő 10, nagyobb 5"}
>>     default {"kisebbegyenlő 5"}
>> }
>>
nagyobb mint 10
kisebbegyenlő 10, nagyobb 5
```

Azt láthatjuk itt, hogy a switch különböző sorai nem igazi ELSEIF módon működnek, azaz nem csak akkor adódik rájuk a vezérlés, ha a megelőző sorok nem adtak eredményt, hanem minden esetben. Ha ezt nem szeretnénk, akkor használjuk a BREAK kulcsszót:

```
[53] PS C:\> switch($a)
>> { {$a -gt 10} {"nagyobb mint 10"; break}
>>     {$a -gt 5} {"kisebbegyenlő 10, nagyobb 5"; break}
>>     default {"kisebbegyenlő 5"}
>> }
>>
nagyobb mint 10
```

Ez már ugyanazt a kimenetet adta, mint az IF-es megoldás. Tulajdonképpen a default ág előtti break felesleges, mert oda a vezérlés csak akkor kerül, ha egyik megelőző feltétel sem teljesül, de ha kiírjuk, akkor sem okoz ez semmilyen problémát.

A fenti példák talán még nem érzékeltetik eléggé a switch előnyét, hiszen itt csak egy háromtagú IF láncolatot helyettesítettem. Többtagú kifejezés esetén jobban látszódná a switch átláthatósága, bár így is, a legbeágyazottabb ELSE ág helyett sokkal szebben néz ki egy default címke.

Még jobban kiviláglik a switch egyszerűsége, ha egyenlőségre vizsgálunk, hiszen ekkor nem kell külön az egyenlőség operátort sem használni:

```
[1] PS C:\> $a = 10
[2] PS C:\> switch($a){ 1 {"egy"} 2 {"kettő"} 3 {"három"} 10 {"tíz"} default
{"egyéb"}}
tíz
```

De itt nem is ér véget a switch előnye, mert – ellentétben az IF-fel – a switch még gyűjteményeket is képes kezelni, így nagyon jó alternatívája lehet a ForEach-Object és a Where-Object cmdleteknek is. Például egy „ékezetlenítő” szkript csak ennyiből áll:

```
[42] PS C:\> $a = "öt új úrírás az ütvefúrógépen"
```

```
[43] PS C:\> $ofs="";"$$(switch([char[]] $a){'á' {'a'} 'é' {'e'} 'í' {'i'} 'ó' {'o'} 'ö' {'o'} 'ő' {'o'} 'ú' {'u'} 'ü' {'u'} 'ű' {'u'} default {$_}})"  
ot uj uriras az utvefurogepen
```

Itt a `switch` megkapja az `$a` sztringből képzett karaktertömböt (`[char[]]`), majd a sok karaktercserét megvalósító `switch` tag után visszakonvertálom a karaktersorozatból adó kimenetet (az egész kifejezés `$()`-ben) sztringgé (`""`), de úgy, hogy ne legyen elválasztó szóköz karakter a betűk között (`$ofs=""`).

Megjegyzés

Bár nem használtam a fenti példában explicit csövet, azaz a „|” csőjelet, de mégis hivatkozható a `switch`-ben a `$_` változó.

1.6.8.1 -wildcard

És még itt sem ér véget a `switch` lehetőség-tára. Gyakran foglalkozunk szövegek vizsgálatával, így például ilyen jellegű kifejezések is gyakran szükségessé válnak:

```
[44] PS C:\> $a = "szöveg"  
[45] PS C:\> switch ($a) {{ $a -like "s*" } {"s-sel kezdődik"} { $a -like "z*" }  
{"z-vel kezdődik"} }  
s-sel kezdődik
```

Ha ezt próbálnánk egyszerűbben írni, és kihagyjuk a „-like” operátort, akkor nem kapunk jó eredményt:

```
[46] PS C:\> switch ($a) { s* {"s-sel kezdődik"} z* {"z-vel kezdődik"} }  
[47] PS C:\>
```

Hiszen ekkor a `switch` egyenlőséget vizsgált. Ha `-like` feltétel van mindenütt, akkor a `switch -wildcard` kapcsolójával tudjuk az alaphelyzet szerinti egyenlőségvizsgálatot `-like` vizsgálatá alakítani:

```
[48] PS C:\> switch -wildcard ($a) { s* {"s-sel kezdődik"} z* {"z-vel  
kezdődik"} }  
s-sel kezdődik
```

1.6.8.2 -regex

Szintén gyakori eset a szövegminták vizsgálata, mint ahogy erre már láttunk példát a 1.5.6 *Regex (-match, -replace)* fejezetben. A `switch` erre is fel van készítve:

```
[3] PS C:\> $vizsgálandó="telefon: (30) 311-6867"  
[4] PS C:\> switch -regex ($vizsgálandó)  
>> {'\((\d{1,2})\) (-|\s)' } {"Körzetszám: $($matches[1])"; break}  
>> default {"Nincs körzetszám"}  
>>  
Körzetszám: 30  
[5] PS C:\> $vizsgálandó = "Telefon: 123-4567"  
[6] PS C:\> switch -regex ($vizsgálandó)  
>> {'\((\d{1,2})\) (-|\s)' } {"Körzetszám: $($matches[1])"; break}  
>> default {"Nincs körzetszám"}  
>>
```



```
>>
Nincs körzetszám
```

A fenti példában zárójelek közti 1 vagy 2 számjegyből álló mintát keresek a vizsgálandó szövegben, amely mintát vagy szóköz, vagy kötőjel követ. Ha van ilyen, akkor a regex belső csoportképzésével kiadódó zárójelek közti számot adom vissza körzetszám gyanánt, egyébként kiíratom, hogy nincs körzetszám.

1.6.8.3 A \$switch változó

Hasonlóan a `ForEach` kulcsszóhoz, a `switch`-nek is van belső változója, melynek `$switch` a neve, és amelyet felhasználhatunk ciklus-jellegű működés megvalósításra:

```
[8] PS C:\> $Hosszú = "Vezetéknév: Soós
>> Keresztnév: Tibor
>> e-mail: soostibor@citromail.hu
>> Telefon: 30-3116867
>> Város: Budapest"
>>
[9] PS C:\> $darabok = $Hosszú.Split()
[10] PS C:\> $darabok
Vezetéknév:
Soós
Keresztnév:
Tibor
e-mail:
soostibor@citromail.hu
Telefon:
30-3116867
Város:
Budapest
[12] PS C:\> switch($darabok) {
>> "Vezetéknév:" {[void] $switch.MoveNext(); $vez = $switch.Current}
>> "Keresztnév:" {[void] $switch.MoveNext(); $ker = $switch.Current}
>> "e-mail:" {[void] $switch.MoveNext(); $ema = $switch.Current}
>> "Telefon:" {[void] $switch.MoveNext(); $tel = $switch.Current}
>> "Város:" {[void] $switch.MoveNext(); $var = $switch.Current}
>> }
>>
[13] PS C:\> $ker
Tibor
[14] PS C:\> $vez
Soós
```

Tehát ez a változó akkor használható igazából, ha egy gyűjteményt adunk át a `switch`-nek. Ekkor a gyűjtemény egyes tagjait a `$switch` változó az `MoveNext()` módszerével ciklus-szerűen tudja kezelni. Maga a `switch` pedig meg tudja vizsgálni az egyes elemeket és a vizsgálat eredményének függvényében különböző kódrészletek futhatnak le.

A fenti példában van egy hosszú sztringem, amiből ki szeretném szedni a nem címke jellegű adatokat, és ezeket be akarom tölteni a megfelelő változókba. Elsőként feldarabolom a sztringet a `Split()` módszerrel. Az így megszülető szavakból álló `$darabok` tömböt átadom a `switch`-nek. Ha a `switch` címkét talál (Vezetéknév:, Keresztnév:, stb.), akkor továbblép a következő darabra és azt betölti a megfelelő változóba. Így minden adat pont a helyére került.

1.7 Függvények

A PowerShell 2.0 236 darab cmdlettel rendelkezik, ami elég soknak tűnik elsőre, de amint elkezdünk dolgozni ebben a környezetben rájöhethetünk, hogy bizonyos műveletek elvégzéséhez újra és újra ugyanazt az utasítást használjuk. Ilyenkor érdemes lehet ezeket a műveleteket elmenteni, elmentés előtt esetleg – a szélesebb körű felhasználhatóság érdekében – általánosítani. Az elmentésnek két lehetősége van: függvény és szkript készítése. Persze ez a kétfajta mentési típus nem különül el általában egymástól, hiszen függvénydefiníciót tehetünk szkriptbe, és szkriptet is meghívhatunk függvényből. A közös bennük tehát, hogy tartalmaznak egy olyan PowerShell utasítást, amely már korábban definiált utasításokból – kulcsszavakból, cmdletekből, függvényekből, szkriptekből, stb. – áll.

A fő különbség a kettő között, hogy a függvényeknek minden esetben van saját nevük és futás időben jönnek létre, míg a szkripteknek nem feltétlenül van saját nevük, viszont fájlokban tároljuk őket, ezeknek a fájloknak viszont biztos van nevük, és a szkriptek a fájljuk betöltésével hajtódnak végre.

Elsőként nézzük a függvényeket!

1.7.1 Az első függvényem

Az első függvényem nem sok mindent fog csinálni, kiírja üzembiztosan, hogy „első”:

```
[1] PS C:\> function függvény1 {"első"}
```

Ki is próbálom:

```
[2] PS C:\> függvény1  
első
```

Amikor a függvényt meghívom, a PowerShell valójában az általam beírt függvénynév helyett a háttérben végrehajtja, amit én a függvénydefinícióban a két kapcsos zárójel {} közé írtam.

1.7.2 Paraméterek

Természetesen a függvény1-nek nem sok értelme van, de például készítsünk egy olyan függvényt, ami kiszámítja egy kör területét. Nem egy konkrét körre gondolok, hanem olyan függvényt szeretnék, amibe paraméterként átadhatom az aktuális kör sugarát, és ebből számítja a területet:

```
[3] PS C:\> function körterület ($sugár)  
>> {  
>>     $sugár*$sugár*[math]::Pi  
>> }  
>>  
[4] PS C:\> körterület 12  
452,38934211693  
[5] PS C:\> körterület 1  
3,14159265358979
```

Ez a formátum hasonlatos a hagyományos programnyelvek függvénydefinícióihoz, de a függvényem meghívásának módja kicsit más. Nem kell zárójelet használni, és ha több paraméterem lenne, azok közé nem kell vessző, mert ugye a PowerShellben a vessző a tömb elemeinek szétválasztására való!

1.7.2.1 Paraméterinicializálás

Nézzünk egy újabb függvényt, egy négyszög területét akarom kiszámoltatni:

```
[12] PS C:\> function négyszög ($x, $y)
>> { $x*$y }
>>
[13] PS C:\> négyszög 5 6
30
```

Mi van akkor, ha egy négyzetnek a területét akarom kiszámoltatni, aminek nincs külön x és y oldala, csak x:

```
[14] PS C:\> négyszög 7
0
```

Hát ez nem sikerült, hiszen a függvényem két paramétert várt, az `$y` nem kapott értéket, így a szorzat értéke 0 lett. Lehetne persze a függvényen belül egy IF feltétellel megvizsgálni, hogy vajon a `$y` kapott-e értéket, és ha nem, akkor x^2 -et számolni. Ennél egyszerűbben is lehet ezt elérni a paraméterek inicializálásával:

```
[15] PS C:\> function négyszög ($x, $y = $x)
>> { $x*$y }
>>
[16] PS C:\> négyszög 7
49
```

Itt a [15]-ös sorban az `$y` változónak átadom az `$x` értékét. Ez az értékadás azonban csak akkor jut érvényre, ha a függvény meghívásakor én nem adok neki külön értéket, azaz továbbra is működik a téglalap területének kiszámítása is:

```
[17] PS C:\> négyszög 8 9
72
```

Megjegyzés

Mi lenne, ha a négyszög függvény meghívására a hagyományos, zárójeles formátumot használnám most:

```
[22] PS C:\> négyszög(2,3)
Cannot convert "System.Object[]" to "System.Int32".
At line:2 char:6
+ { $x*$ <<<< y }
```

1. Elmélet

Meg is kaptam a hibát, hiszen a függvényem nincs felkészülve egy kételemű tömb területének kiszámítására.

A paramétereknek nem csak másik változó adhat alapértéket, hanem tehetünk oda egy konstanst is:

```
[18] PS C:\> function üdvözet ($név = "Tibi")
>> { "Szia $név!" }
>>
[19] PS C:\> üdvözet Zsófi
Szia Zsófi!
[20] PS C:\> üdvözet
Szia Tibi!
```

1.7.2.2 Típusos paraméterek

Hasonlóan, ahogy a változónál is definiálhatunk típust, a függvények paramétereinél is jelezhetem, hogy milyen típusú adatot várok. Ez a függvény hibás működésének lehetőségét csökkentheti.

Nézzük a körterület-számoló függvényemet, mit tesz, ha szöveként adok be neki sugarat:

```
[33] PS C:\> körterület "2"
222222
```

Elég érdekesen alakul ez a geometria a PowerShellben! De eddigi ismereteink alapján rájöhetünk, hogy mi történt. Ugye a függvényünk belsejében ez található:

```
$sugár*$sugár*[math]::Pi
```

Az első `$sugár` a PowerShell szabályai szerint lehet „2” (szöveként). A második már nem, viszont működik az automatikus típuskonverzió, tehát csinál belőle 2-t (szám). Idáig kapunk „22”-t, azaz az első sztringemet („2”) kétszer egymás mellett. Majd jön a `PI`, ugyan az nem egész, de itt is jön a típuskonverzió, lesz belőle 3, azaz immár a „22”-t rakja egymás mellé háromszor, így lesz belőle „22222”.

Na, ezt nem szeretnénk, ezért tegyük típusossá a sugarat:

```
[42] PS C:\> function körterület ([double] $sugár)
>> {
>>     $sugár*$sugár*[math]::Pi
>> }
>>
[43] PS C:\> körterület "2"
12,5663706143592
```

Itt már helyes irányba tereltük a PowerShell típuskonverziós automatizmusát, rögtön a paraméterátadásnál konvertálja a szöveges 2-t számmá, innentől már nincs félreértés.

Megjegyzés

Az is helyes eredményt adott volna, ha felcseréltük volna a tényezők sorrendjét:

```
[math]::Pi *$sugár*$sugár
```

De elegánsabb és „hibatűrőbb”, ha inkább típusjelzőkkel látjuk el a paramétereket.

1.7.2.3 Hibajelzés

Az előző körterület függvényemnél, ha a paraméter nem konvertálható [double] típusú, akkor hibát kapunk, anélkül, hogy mi ezt leprogramoztuk volna:

```
[19] PS C:\>körterület "nagy"
körterület : Cannot convert value "nagy" to type "System.Double". Error: "Input
string was not in a correct format."
At line:1 char:11
+ körterület <<<< "nagy"
```

Viszont elképzelhető olyan paraméterérték is, ami bár nem okoz problémát közvetlenül se a típusos paraméternek, se a függvény belsejének, de mi mégis szeretnénk hibaként kezelni. A körterület példánál tekintsük hibának, ha valaki negatív számot ad meg sugárnak. A fentihez hasonló formátumú (piros betűk) hibaüzenetet íratathatunk ki a throw kulcsszó segítségével:

```
[22] PS C:\>function körterület ([double] $sugár)
>> {
>>     if ($sugár -lt 0)
>>         { throw "Pozitív számot kérek!" }
>>     $sugár*$sugár*[math]::Pi
>> }
>>
[23] PS C:\>körterület -2
Pozitív számot kérek!
At line:4 char:16
+         { throw <<<< "Pozitív számot kérek!" }
```

De nem csak ilyen esetben lehet szükség hibakezelésre, hanem akkor is, ha valaki nem ad meg paramétert. Egy paraméter kötelező vagy opcionális voltát majd a 2.4 *Fejlett függvények – script cmdletek* fejezetben, a fejlett függvények függvénydefiníciójában tudjuk majd igazán profi módon beállítani, de most itt egyszerűen a throw segítségével végezzük ezt el:

```
[29] PS C:\>function körterület ([double] $sugár = $(throw "kötelező paraméter"))
>> {
>>     if ($sugár -lt 0)
>>         { throw "Pozitív számot kérek!" }
>>     $sugár*$sugár*[math]::Pi
>> }
>>
[30] PS C:\>körterület
kötelező paraméter
At line:1 char:47
+ function körterület ([double] $sugár = $(throw <<<< "kötelező paraméter"
))
[31] PS C:\>körterület 5
78,5398163397448
```

Látszik, hogy már az értékadásnál használhatjuk a hibajelzést, mint alapértéket. Ha nem ad a felhasználó paraméterként értéket, akkor végrehajtódik a hibakezelés, viszont ha ad értéket, akkor természetesen erre nem kerül sor.

1.7.2.4 Változó számú paraméter

Előfordulhat olyan is, hogy nem tudjuk előre, hogy hány paraméterünk lesz egy függvényben. Például szeretnénk kiszámolni tetszőleges darabszámú sztring hosszának az átlagát. Ilyenkor dilemmába kerülhetünk, hiszen hány paramétert soroljunk fel? Hogyan inicializáljuk ezeket?

Szerencsére nem kell ezen töprengenünk, mert a PowerShell készít automatikusan egy `$args` nevű változót, amely tartalmazza a függvénynek átadott valamennyi olyan paramétert, amelyet úgy adunk át, hogy nem névvel hivatkozunk rájuk:

```
[25] PS C:\> function átlaghossz
>> {
>>     $hossz = 0
>>     if($args)
>>     {
>>         foreach($arg in $args)
>>             {$hossz += $arg.length}
>>         $hossz = $hossz/$args.count
>>     }
>>     $hossz
>> }
>>
[26] PS C:\> átlaghossz "Egy" "kettő" "három" "négy"
4,25
```

Az `átlaghossz` függvényemnek ezek alapján nincs explicit paramétere, azaz névvel nem is lehet hivatkozni a paramétereire, viszont implicit módon az `$args` tömbön keresztül természetesen megkapja mindazt a paramétert, amelyet átadunk neki. Ebben az esetben azonban nehezebben tudjuk kézben tartani a paraméterek típusát, ezt is majd a fejlett függvényekkel tudjuk elvégezni (2.4 *Fejlett függvények – script cmdletek* fejezet).

Mi van az `$args` változóval, ha vannak explicit paramétereink is? Nézzünk erre egy példát:

```
[46] PS C:\> function mondatgenerátor ($eleje, $vége)
>> {
>>     write-host $eleje, $args, $vége
>> }
>>
[47] PS C:\> mondatgenerátor "Egy" "kettő" "három" "négy"
Egy három négy kettő
```

Láthatjuk, hogy úgy működik a PowerShell, ahogy vártuk, a nevesített paraméterek nem kerülnek bele az `$args` tömbbe, így a fenti függvényemben egyetlen argumentum sem lett duplán kiírva.

1.7.2.5 Hivatkozás paraméterekre

Eddig az összes függvénypéldában a függvények meghívásakor a paraméterátadás pozíció alapján történt. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy az első paraméter átadódik a függvénydefiníció paramétereinek között felsorolt első változónak, a második paraméter a második változónak és így tovább. Ha több paramétert

adunk át, mint amennyit a függvény definíciójában felsoroltunk, akkor ezek az extra paraméterek az `$args` változóba kerülnek bele.

Mi van akkor, ha egy függvénynek opcionális paramétere is van, és nem akarok neki értéket adni? Ezt eggyel több szóköz leütésével jeleztem? Alakítsuk át ennek szemléltetésére az előző „mondatgenerátor” függvényemet:

```
[48] PS C:\> function mondatgenerátor ($eleje, $közepe, $vége)
>> {
>>     write-host "Eleje: $eleje közepe: $közepe vége: $vége"
>> }
>>
[49] PS C:\> mondatgenerátor egy kettő három
Eleje: egy közepe: kettő vége: három
[50] PS C:\> mondatgenerátor egy három
Eleje: egy közepe: három vége:
```

Itt három explicit paramétert fogad a függvény. Ha tényleg három paraméterrel hívom meg, akkor minden paraméter a helye alapján kerül a megfelelő helyre. Ha a második paramétert ki szeretném hagyni, akkor ezt hiába akarom jelezni eggyel több szóközzel ([50]-es sor), ez természetesen a PowerShell parancsértelmezőjét nem hatja meg, így más módszerhez kell folyamodnom, ez pedig a név szerinti paraméterátadás:

```
[55] PS C:\> mondatgenerátor -eleje egy -vége három
Eleje: egy közepe: vége: három
```

Így már tényleg minden a helyére került. A név szerinti paraméterátadásnál is számos gépelést segítő lehetőséget biztosít számunkra a PowerShell:

```
[56] PS C:\> mondatgenerátor -e egy -v három
Eleje: egy közepe: vége: három
[57] PS C:\> mondatgenerátor -e:egy -v:három
Eleje: egy közepe: vége: három
```

Az [56]-os sorban látható, hogy a nevekre olyan röviden elég hivatkozni, ami még egyértelművé teszi, hogy melyik paraméterre is gondolunk. Az [57]-es sorban meg az látható, hogy a PowerShell elfogadja a sok egyéb parancssori környezetben megszokott paraméterátadási szintaxist is, azaz hogy kettőspontot teszünk a paraméternév után.

A hely szerinti és pozíció szerinti paraméterhivatkozást vegyíthetjük is:

```
[58] PS C:\> mondatgenerátor -v: három egy -k: kettő
Eleje: egy közepe: kettő vége: három
```

Itt a szabály az, hogy a PowerShell először kiveszi a függvényhívásból a nevesített paramétereket, majd hely szerint feltölti a többi explicit paramétert, és ha még mindig marad paraméter, azt berakja az `$args` változóba.

1.7.2.6 Paraméterátadás változó szétpasszírozásával (splat operátor)

Nézzük, hogy hogyan lehet még paramétereket átadni. Vegyük példa gyanánt az előző mondatgenerátor függvényt. Egy változóban vannak tömbként az egyes paraméterek, vajon hogyan lehet a tömb elemeit átadni rendre az egyes paraméterek gyanánt?

```
[2] PS C:\> $v = "a", "b", "c"
[3] PS C:\> mondatgenerátor $v
Eleje: a b c közepe: vége:
```

A [2]-es sorban látható a paramétereket tartalmazó tömböm, de ha ezt adom át a mondatgenerátoromnak, akkor nem azt kapom, amit szerettem volna. Az átadott változó mint egy egység adódott át az első „eleje” paraméterként, és a többi paraméternek nem jutott érték.

A PowerShell 2.0-ban bevezettek egy új operátort, a „szétpasszírozás” operátorát (angolul *splatting* – szétfroccsenés), amit pont arra találtak ki, hogy egy tömbváltozó elemeit adja át rendre a függvény vagy cmdlet paramétereiként:

```
[4] PS C:\> mondatgenerátor @v
Eleje: a közepe: b vége: c
```

Ez pont azt az eredményt adta, amit szerettem volna. Enélkül elég bonyolult lett volna ezt a fajta paraméterátadást megoldani.

Nézzük, hogy hogyan lehet név alapján átadni a paramétereket a szétpasszírozás operátorával. Ilyenkor a változóba hashtáblát kell tenni:

```
[7] PS C:\> $v = @{ közepe = "b"; vége = "c"; eleje = "a" }
[8] PS C:\> $v
```

Name	Value
-----	-----
eleje	a
közepe	b
vége	c

```
[9] PS C:\> mondatgenerátor @v
Eleje: a közepe: b vége: c
```

A fenti példában láthatjuk, hogy a paraméterek nem a sorrendjük, hanem a nevük alapján lettek átadva.

1.7.2.7 Kapcsoló paraméter ([switch])

Sok függvénynél előfordul olyan paraméter, amelynek csak két állapota van: szerepeltetjük a paramétert vagy sem. Ez nagyon hasonlít a [bool] adattípushoz, de feleslegesen sokat kellene gépelni, ha tényleg [bool]-t használnánk:

```
függvény -bekapcsolva $true
```

Sokkal egyszerűbb lenne csak ennyit írni:

```
függvény -bekapcsolva
```

Erre találták ki a [switch] adattípust, amelyet elsődlegesen pont ilyen paraméterek esetében használunk.

```
[60] PS C:\> function lámpa ([switch] $bekapcsolva)
>> {
```



```
>> if($bekapcsolva) {"Világos van!"}
>> else {"Sötét van!"}
>> }
>>
[61] PS C:\> lámpa
Sötét van!
[62] PS C:\> lámpa -b
Világos van!
```

A fenti „lámpa” függvényemet, ha kapcsoló nélkül használom, akkor „sötétet” jelez (az IF ELSE ága), ha van kapcsoló, akkor „világos”. Azaz, ha szerepel a paraméterek között a kapcsoló, akkor változójának értéke `$true` lesz, ha nem szerepel a kapcsoló, akkor változójának értéke `$false` lesz.

Megjegyzés

Korábban volt arról szó, hogy a paraméterek név szerinti hivatkozása mellett akár lehet szóközzel, akár kettősponttal értéket adni. Ez a `[switch]` paramétertípusnál nem mindegy:

```
[63] PS C:\old> lámpa -b $false
Világos van!
[64] PS C:\old> lámpa -b:$false
Sötét van!
```

A [63]-as sorban szóközzel választottam el a paramétertől az értéket, ezt a függvényem figyelmen kívül hagyta és a kapcsolónak `$true` értéket adott. A [64]-es sorban kettősponttal adtam a paraméternek értéket, itt már az elvárt módon `$false` értéket vett fel a kapcsolóm.

1.7.2.8 Paraméter-definíció a függvénytörzsben (*param*)

Ha valaki olyan programozói háttérrel rendelkezik, ahol megszokta, hogy a függvénydefinícióknál van egy külön deklarációs rész, akkor használhatják a `param` kulcsszót a függvény paramétereinek deklarálásához:

```
[2] PS I:\>function get-random
>> {
>>     param ([double] $max = 1)
>>     $rnd = new-object random
>>     $rnd.NextDouble()*$max
>> }
>>
[3] PS I:\>get-random 1000
315,589330306085
```

Itt a `get-random` függvényem neve után nem szerepel semmilyen paraméter, hanem beköltöztettem a függvénytörzsbe, itt viszont kötelezően egy `param` kulcsszóval kell jelezni a paramétereket. Ez akkor is hasznos lehet, ha bonyolultabb kifejezésekkel adok kezdőértéket a paramétereimnek, mert ezzel a külön deklarációs résszel sokkal olvashatóbb lesz a függvényem.

Ennek paraméterezési lehetőségnek egyébként nem is itt, hanem majd a szrkipteknél lesz még inkább jelentősége.

1.7.2.9 Paraméterek, változók ellenőrzése (validálás)

Természetesen a paraméterek ellenőrzése akkor a legegyszerűbb, ha eleve csak a kívánalmainknak megfelelő értékeket lehetne átadni. A típus megfelelőségének vizsgálatához már láthattuk, egyszerűen csak egy típusjelölőt kell a paraméter neve előtt szerepeltetni. De vajon milyen lehetőségünk van, ha még további megszorításokat szeretnénk tenni?

Ennek egyik lehetősége, hogy a függvényünk törzsében saját programkóddal ellenőrizzük az érték helyességét. Például nézzünk a korábban már látott körterület kiszámító függvényt:

```
[22] PS C:\>function körterület ([double] $sugár)
>> {
>>     if ($sugár -lt 0)
>>     { throw "Pozitív számot kérek!" }
>>     $sugár*$sugár*[math]::Pi
>> }
>>
```

Itt én ellenőrzöm, hogy csak pozitív számot lehessen megadni sugárnak. A .NET keretrendszerben azonban vannak kifejezetten ilyen jellegű, paraméterellenőrzésre szolgáló osztályok is. Ilyen szabályokat hozzá is rendelhetünk változókhoz, erre szolgál a változók tulajdonságai között az `Attributes` tulajdonság:

```
[1] PS C:\> $a = 1
[2] PS C:\> Get-Variable a | fl
```

```
Name       : a
Description :
Value       : 1
Options     : None
Attributes  : {}
```

Alaphelyzetben ez a tulajdonság üres, vajon hogyan és mivel lehet feltölteni? Nézzük meg, hogy milyen metódusai vannak ennek az attribútumnak:

```
[8] PS C:\> ,(Get-Variable a).Attributes | gm
```

TypeName: System.Management.Automation.PSVariableAttributeCollection

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Add	Method	System.Void Add(Attribute item)
Clear	Method	System.Void Clear()
Contains	Method	System.Boolean Contains(Attribute item)
CopyTo	Method	System.Void CopyTo(Attribute[] array...
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
GetEnumerator	Method	System.Collections.Generic.IEnumerat...
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetType	Method	System.Type GetType()
get_Count	Method	System.Int32 get_Count()
get_Item	Method	System.Attribute get_Item(Int32 index)
IndexOf	Method	System.Int32 IndexOf(Attribute item)
Insert	Method	System.Void Insert(Int32 index, Attr...
Remove	Method	System.Boolean Remove(Attribute item)
RemoveAt	Method	System.Void RemoveAt(Int32 index)

set_Item	Method	System.Void set_Item(Int32 index, At...
ToString	Method	System.String ToString()
Item	ParameterizedProperty	System.Attribute Item(Int32 index) {...
Count	Property	System.Int32 Count {get;}

Tehát van neki Add metódusa, ezzel lehet ellenőrzési objektumokat hozzáadni ehhez az attribútumhoz. A PowerShell MSDN weboldalán¹⁰ és a Reflector programmal a System.Management.Automation névtérbe beásva ezeket az ellenőrzési osztályokat lehet megtalálni:

Osztály neve	Felhasználási terület
System.Management.Automation.ValidateArgumentsAttribute	Szülő osztály
System.Management.Automation.ValidateCountAttribute	Attribútumok számának ellenőrzése
System.Management.Automation.ValidateEnumeratedArgumentsAttribute	Szülő osztály
System.Management.Automation.ValidateLengthAttribute	Hossz ellenőrzése (pl.: sztring, tömb)
System.Management.Automation.ValidatePatternAttribute	Regex minta ellenőrzése (sztring)
System.Management.Automation.ValidateRangeAttribute	Értéktartomány ellenőrzése (pl.: int, double)
System.Management.Automation.ValidateSetAttribute	Értéklista ellenőrzése (sztring)
System.Management.Automation.ValidateNotNullAttribute	Nem null érték ellenőrzése
System.Management.Automation.ValidateNotNullOrEmptyAttribute	Nem null és nem üresség ellenőrzése

Nézzünk ezek használatára néhány példát. Az elsőben szeretnék olyan változót használni, amely csak 1 és 5 darab karakter közötti hosszúságú szöveget fogad el:

```
[87] PS C:\old>$v1 = New-Object System.Management.Automation.ValidateLengthAttribute 1,5
[88] PS C:\old>$szó = "rövid"
[89] PS C:\old>(get-variable szo).attributes.add($v1)
[90] PS C:\old>$szó="nagyonhosszú"
Cannot validate because of invalid value (nagyonhosszú) for variable szo.
At line:1 char:5
+ $szó= <<<< "nagyonhosszú"
```

A [87]-es sorban definiálom a ValidateLengthAttribute osztály egy objektumát. Majd létrehozok egy \$szó nevű változót „rövid” tartalommal. Ennek a változónak az Attributes tulajdonságához hozzáadom az előbb létrehozott ellenőrzési objektumot. A [90]-es sorban a változónak egy 5 karakternél hosszabb értéket szeretnék adni, de erre hibát kaptam.

Nézzünk egy hasonló példát az üresség vizsgálatára:

```
[94] PS C:\old>$s2="valami"
[95] PS C:\old>$vnne = New-Object System.Management.Automation.ValidateNotNullOrEmptyAttribute
[96] PS C:\old>(get-variable s2).Attributes.add($vnne)
[97] PS C:\old>$s2=""
Cannot validate because of invalid value () for variable s2.
At line:1 char:4
+ $s2= <<<< ""
```

Ha egy ilyen ellenőrzési attribútummal látunk el egy változót, akkor az megmutatkozik a változó tulajdonságai között is:

¹⁰ [http://msdn.microsoft.com/en-us/library/system.management.automation.validateargumentsattribute\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/system.management.automation.validateargumentsattribute(VS.85).aspx)

en-us/library/system.management.automation.validateargumentsattribute(VS.85).aspx

```
[98] PS C:\old>Get-Variable s2 | fl *
```

```
Name           : s2
Description    :
Value         : valami
Options       : None
Attributes    : {System.Management.Automation.ValidateNotNullOrEmptyAttribute
}
```

Ezekből az ellenőrzési objektumokból egyszerre többet is lehet egy változóhoz rendelni.

Sajnos ezen ellenőrzési objektumok felhasználásának egyik fő nehézsége az, hogy ahhoz, hogy ilyen szabályt egy változóhoz rendelhessük, ahhoz addigra már a változónak olyan értékkel kell rendelkeznie, amelyre teljesül az ellenőrzési feltétel. Azaz, ha például egy *NotNull* típusú ellenőrzést szeretnénk hozzárendelni egy változóhoz, addigra már valamilyen értékkel kell rendelkeznie a változónak, különben nem engedi a szabályt hozzárendelni. Így a függvények paramétereinél történő felhasználásuk kicsit körülményes:

```
[9] PS C:\> function nemnull ($p)
>> {
>>     $pteszt = 1
>>     $vnn = New-Object System.Management.Automation.ValidateNotNullAttribute
>>     (Get-Variable pteszt).Attributes.Add($vnn)
>>
>>     $pteszt = $p
>> }
>>
[10] PS C:\> nemnull 100
[11] PS C:\> nemnull
Cannot validate because of invalid value () for variable pteszt.
At line:6 char:12
+     $pteszt <<<< = $p
```

Azaz a függvény törzsében létrehozok egy tesztelési célokat szolgáló *\$pteszt* változót, ami kielégíti azt a feltételt, hogy nem üres az értéke, és ez a változó hordozza az ellenőrzési objektumot is. A függvény paraméterének ellenőrzésére a *\$p* változó értékét átadom ennek a tesztelési célra létrehozott változónak. Amikor a függvényemet paraméter nélkül hívtam meg, akkor hibát kaptam. Itt igazából csak annyit spóroltam, hogy nem nekem kell lekezelni és kiírni a hibát, ezt a PowerShell helyettem elvégezte.

Az igazi, profi paraméterellenőrzést a PowerShell 2.0 a fejlett függvényeknél már lehetővé teszi, erről a *2.4 Fejlett függvények – script cmdletek* fejezetben lesz szó.

1.7.3 Függvény a parancsfeldolgozás előnyeinek kihasználására

A parancs-üzemmódot felhasználhatjuk például arra, hogy egyszerűen hozzunk létre sztringtömböket. Merthogy ilyen létrehozni nem túl egyszerű:

```
[22] PS C:\munka> $stringtömb = egy, kettő, három, négy, öt
The term 'egy' is not recognized as the name of a cmdlet, function, script file,
or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was included,
verify that the path is correct and try again.
At line:1 char:18
+ $stringtömb = egy <<<< , kettő, három, négy, öt
```

```
+ CategoryInfo           : ObjectNotFound: (egy:String) [], CommandNotFoundExcep
tion
+ FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundException
```

Láthatóan ebben a formában nem tudunk sztringtömböt létrehozni, hiszen most a sor eleji \$ jel miatt kifejezőmódban voltam, így az egyenlőségjel utáni szöveget megpróbálja kifejezőként értelmezni, ami nem megy.

A megoldás ez lenne:

```
[23] PS C:\munka> $stringtömb = "egy", "kettő", "három", "négy", "öt"
```

Ezzel sajnos nagyon sok idézőjelet kellett begépelni, ami elég fárasztó. Hogyan lehetne „átverni” a PowerShellt, hogy automatikusan kezelje ezeket a szövegeket sztringként? Készítsünk egy olyan függvényt, ami paraméterként tudja fogadni a fenti szövegeket és ekkor a parancsfeldolgozás miatt életbe lép az automatikus sztringkonverzió:

```
[24] PS C:\munka> function str {$args}
[25] PS C:\munka> $stringtömb = str egy, kettő, három, négy, öt
[26] PS C:\munka> $stringtömb
egy
kettő
három
négy
öt
```

A fenti példában készítettem egy nagyon egyszerű függvényt, ami nem csinál semmit, mit hogy visszaadja átalakítás nélkül a neki adott paramétereket. Mivel a függvény meghívásakor már a PowerShell parancsmódba vált, így nem a függvénynek kell konvertálni, hanem maga a PowerShell ezt elvégzi helyettünk. Sőt! Még a vesszők is elhagyhatók a fenti példából:

```
[27] PS C:\munka> $stringtömb = str egy kettő három négy öt
[28] PS C:\munka> $stringtömb
egy
kettő
három
négy
öt
```

1.7.4 Változók láthatósága (scope)

A PowerShellben a változóknak van szabályozható láthatóságuk (scope). Az alapszabály, hogy egy adott környezetben létrehozott változók az alkörnyezetekben is láthatók. Környezet maga a PowerShell konzol, egy függvény, egy script. Ahogy ezeket egymásból meghívjuk generálódnak az al-, al-, ... környezetek. A PowerShell konzol az ún. „global” környezet, az összes többi, innen hívott függvény vagy szkript ennek alkörnyezete.

Nézzük az egyszerű láthatóság alapesetét:

```
[1] PS I:\>$a = "valami"
[2] PS I:\>function fv{$a}
[3] PS I:\>fv
```

1. Elmélet

```
valami
```

[1]-ben létrehoztam egy `$a` változót, [2]-ben egy nagyon egyszerű függvényt, ami csak annyit csinál, hogy visszaadja `$a`-t, majd [3]-ban meghívtam ezt az `fv` nevű függvényt. Az eredmény látható: a függvény „látta” `$a`-t, ki tudta írni a tartalmát.

Nézzünk egy kicsit bonyolultabb esetet, mi van akkor, ha a függvényemnek is van egy `$a` változója:

```
[6] PS I:\>$a = "valami"
[7] PS I:\>function fv1{$a="másvalami";$a}
[8] PS I:\>fv1
másvalami
[9] PS I:\>$a
valami
```

[7]-ben az `fv1` függvényem definiál egy `$a`-t, majd ki is írja. [8]-ban meg is kaptam a „belső” `$a` eredményét, de ettől függetlenül [9]-ben a „global” környezetből nézve az `$a` továbbra is az, ami volt. Azaz a gyerek környezet nem hat vissza a szülőre.

Ha szükségünk van külön a szülő változójára is a függvényen belül, akkor ezt meg tudjuk tenni a `get-variable cmdlet -scope` paraméterének beállításával. A „`-scope 0`” jelenti a saját környezetet, „`-scope 1`” jelenti a szülőkörnyezetet, „`-scope 2`” jelentené a nagyszülőt és így tovább:

```
[11] PS I:\>function fv2{$a="másvalami";$a; get-variable a -scope 0}
[12] PS I:\>fv2
másvalami
```

Name	Value
----	-----
a	másvalami

[11]-ben a saját `$a`-t írja ki a `get-variable`, a következő példában pedig a szülő `$a` változóját:

```
[14] PS I:\>function fv2{$a="másvalami";$a; get-variable a -scope 1}
[15] PS I:\>fv2
másvalami
```

Name	Value
----	-----
a	valami

A gyerek környezet függvénye meg is tudja változtatni a szülő környezet változóját, ha a `set-variable cmdlet` ugyanilyen `-scope` paraméterét megadjuk:

```
[17] PS I:\>function fv3{$a="másvalami";$a; (get-variable a -scope 1).value;
set-variable a -scope 1 -value "változás"}
[18] PS I:\>fv3
másvalami
valami
[19] PS I:\>$a
változás
```

Itt a `fv3` függvényben vége felé megváltoztatom a szülő `$a` változóját „változás”-ra.

A 0 és a legfelső környezetre némiképp egyszerűbb szintaxissal is hivatkozhatunk:

```
[25] PS I:\>$c=1
[26] PS I:\>function kie{$c=2; "Én c-m:$local:c";"Te c-d:$global:c"}
[27] PS I:\>kie
Én c-m:2
Te c-d:1
[28] PS I:\>function ront{$c=2; $local:c=3;$global:c=4;"Én c-m:$local:c";"Te c-
d:$global:c"}
[29] PS I:\>ront
Én c-m:3
Te c-d:4
```

Egyébként vigyázni kell nagyon a függvényekkel! Az alábbi kis példában, ha a programozó abból a feltételezésből indul ki, hogy a `$b` az úgys 0 kezdetben, így a `$b=$b+5` értéke 5 lesz, akkor nagyot fog csalódni:

```
[21] PS I:\>$b=10
[22] PS I:\>function elront{$b=$b+5; $b}
[23] PS I:\>elront
15
[24] PS I:\>$b
10
```

Mi történt itt? A láthatóság miatt az `elront` függvényben az értékadás jobb oldalán szereplő `$b` az a szülő `$b`-je, a bal oldali `$b` már a függvény belső `$b`-je. Tehát – bár a nevük ugyanaz – tárhely szempontjából különbözőek.

Tipp

A függvények belső változóit mindig értékadás után kezdjük el használni, nehogy tévedésből a szülő környezet által definiált ugyanolyan nevű változó értékével kezdjünk el dolgozni.

Ha nem szeretnénk, hogy egy változónkhoz valamelyik gyerek környezet hozzáférhessen, akkor nyilvánítsuk privátnak ezt a változót:

```
[32] PS I:\>$private:priv=1
[33] PS I:\>function latom{"Privát: $priv"}
[34] PS I:\>latom
Privát:
[35] PS I:\>$priv
1
```

Ha egy függvénynek mégis ennek értékével kell dolgoznia, akkor természetesen paraméterátadással ez megtehető minden további nélkül, lényeg az, hogy a privát változókat a gyerek környezet nem fogja tudni a szülő tudta nélkül megváltoztatni.

Azonban azért így sem lehetünk teljes biztonságban, hiszen a `get-variable` és `set-variable` cmdletekkel még a privát változókat is elérhetjük:

```
[36] PS C:\> $private:priv=1
[37] PS C:\> function latom{"Privát: $((get-variable priv -scope 1).value)"}
[38] PS C:\> latom
Privát: 1
```

1. Elmélet

```
[39] PS C:\> function ront{set-variable priv -scope 1 -value 99}
[40] PS C:\> ront
[41] PS C:\> $priv
99
```

A fenti példában láthatjuk, hogy annak ellenére, hogy privátnak definiáltam a `$priv` változót, ennek ellenére a `latom` függvényem is el tudta érni a `get-variable` segítségével, sőt, a `ront` függvényem még meg is tudta változtatni az értékét.

Nézzünk további lehetőségeket! Definiáltam egy `scope` nevű függvényt, amellyel az „aa” betűkkel kezdődő nevű, helyi változónak látszó változókat listázom ki:

```
[44] PS C:\> function scope {get-variable aa* -Scope local}
[45] PS C:\> scope
```

Ez alaphelyzetben nem ad találatot. Most definiálok egy `$aa_felső` változót, nézzük sajátjának tekinti-e a függvényem:

```
[47] PS C:\> $aa_felső = 1
[48] PS C:\> scope
```

Ez sem adott találatot. Most szintén a PowerShell legfelsőbb szintjén definiálok egy újabb változót, de egy speciális opció, az `AllScope` megadásával:

```
[50] PS C:\> New-Variable -Name aa_mindenütt -Value 2 -Option AllScope
[51] PS C:\> scope
```

Name	Value
----	-----
aa_mindenütt	2

Ebből az látható, hogy a függvény is sajátjának érzi az `$aa_mindenütt` változót! Olyannyira, hogy meg is lehet változtatni az értékét függvényből is:

```
[53] PS C:\> function scope-allscope {$aa_mindenütt++}
[54] PS C:\> scope-allscope
[55] PS C:\> $aa_mindenütt
3
```

És természetesen ha egy függvény definiál egy ugyanilyen nevű változót, akkor az nem újként jön létre, hanem a korábban létrehozott kap új értéket:

```
[56] PS C:\> function scope-újmindenütt {$aa_mindenütt = 10}
[57] PS C:\> scope-újmindenütt
[58] PS C:\> $aa_mindenütt
10
```

1.7.4.1 Privát, privát, privát

Egy `Private` felhasználást láttunk már, de nézzük ezt egy picit részletesebben. Amit korábban mutattam, a `$Private:` változó formátumban azt a `New-Variable` cmdlettel is természetesen el lehet érni:


```
[26] PS C:\> New-Variable -name titkos -Value "titok" -Option private
[27] PS C:\> $titkos
titok
[28] PS C:\> function miez {$titkos}
[29] PS C:\> miez
```

A fenti példában a `$titok` változó alapon nem látható a gyerekkörnyezetként létrejövő függvényemben. Miután a TAB-kiegészítés is függvényként fut, ezért az ilyen változók neveit nem lehet kiegészíteni sem. Viszont a `Get-Variable` látja a saját scope-jában:

```
[30] PS C:\> Get-Variable ti*

Name                           Value
----                           -
titkos                         titok
```

Viszont van egy másik `Private` beállítás is, ez nem `-option`, hanem `-visibility`:

```
[31] PS C:\> New-Variable -name titkos2 -Value "titok2" -Visibility private
[32] PS C:\> function miez {$titkos2}
[33] PS C:\> miez
titok2
[34] PS C:\> Get-Variable ti*

Name                           Value
----                           -
titkos                         titok
```

Látható, hogy az így felvett változó már láthatóság szempontjából elérhető egy al-scope-ból, de a `Get-Variable` nem látja. És most jön a meglepetés:

```
[36] PS C:\> $titkos2
Cannot access the variable '$titkos2' because it is a private variable
At line:1 char:9
+ $titkos2 <<<<
    + CategoryInfo          : PermissionDenied: (titkos2:String) [], SessionS
tateException
    + FullyQualifiedErrorId : VariableIsPrivate
```

A saját scope-ból nem szólítható meg. Ennek értelme nem a globális scope-ban van, hanem majd a következő fejezet végén nyer értelmet, és majd a modulok tárgyalásánál.

1.7.5 Függvények láthatósága, „dotsourcing”

Hasonlóan a változókhoz, a függvényeknek is van láthatóságuk, „scope”-juk. Nézzünk erre is egy példát:

```
[12] PS I:\>function külső ($p)
>> {
>>     function belső ($b)
>>     {
>>         Write-Host "Belső paramétere: $b"
>>     }
>>     write-host "Külső paramétere: $p"
>>     belső 2
```

```
>> $k = "külső változója"
>> }
>>
[13] PS I:\>külső 1
Külső paramétere: 1
Belső paramétere: 2
[14] PS I:\>belső 3
The term 'belső' is not recognized as a cmdlet, function, operable program,
or script file. Verify the term and try again.
At line:1 char:6
+ belső <<<< 3
[15] PS I:\> . külső 4
Külső paramétere: 4
Belső paramétere: 2
[16] PS I:\>belső 5
Belső paramétere: 5
```

A [12]-es sorban definiált külső függvényemben definiálok egy belső függvényt. Amúgy a külső csak annyit csinál, hogy kiírja a paraméterét, meghívja a belsőt és még definiál magának egy `$k` változót. A belső csak annyit csinál, hogy kiírja a paraméterét.

Amikor a külsőt meghívom a [13]-as sorban, az szépen le is fut: a külső és a belső paramétere is kiíródik. Amikor a [14]-es sorban közvetlenül a belsőt hívom meg, akkor a PowerShell csodálkozik, hiszen a global scope számára a belső függvény nem látható.

Viszont van lehetőség arra, hogy a külső függvényemet „felemelem” globális szintre és így hívom meg, ezt tettem meg a [15]-ös sorban. Ennek formátuma nagyon egyszerű: egy darab pont, egy szóköz (fontos!) és a függvény neve. Ezt hívjuk dotsourcing-nak, azaz a meghívás szintjére emelem a függvény (vagy szkript, ld. később) futtatását.

Ez természetesen nem csak a belső függvénydefiníciót emelte fel a globális scope-ba, hanem a külső saját változóját is:

```
[17] PS I:\>$k
külső változója
```

Ha nem akarunk dotsourcing-gal bíbelődni, akkor mi magunk is definiálhatjuk eleve globálisnak a függvényben definiált függvényünket:

```
[23] PS I:\>function függvénytár
>> {
>>     function global:első
>>     { "első" }
>>     function global:második
>>     { "második" }
>> }
>>
[24] PS I:\>függvénytár
[25] PS I:\>első
első
[26] PS I:\>második
második
```

Ha ezek után meghívom a „függvénytár” függvényemet, definiálódik benne az „első” és a „második” függvény is, de a globális scope-ban, így közvetlenül meghívhatók.

Megjegyzés:

Ez a „dotsourcing” nagyon erős, azaz ha így hívok meg egy függvényt, akkor a benne tárolt minden „titok” meghívható lesz közvetlenül. Még akkor is, ha `private`-nak definiálom a belső függvényemet:

```
[28] PS I:\>function titkos
>> {
>>     function private:egymegegy
>>         { "1+1=2" }
>> }
>>
[29] PS I:\>. titkos
[30] PS I:\>egymegegy
1+1=2
```

Ámde ha egy változónál a `-Visibility` lehetőségnél állítjuk be a `Private`-ot, akkor már más a helyzet:

```
[114] PS C:\> function priv {New-Variable -Name pv -Visibility private -Value 5
; $pv}
[115] PS C:\> . priv
5
[116] PS C:\> $pv
Cannot access the variable '$pv' because it is a private variable
At line:1 char:4
+ $pv <<<<
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : PermissionDenied: (pv:String) [], SessionStateE
xception
+ FullyQualifiedErrorId : VariableIsPrivate
```

Itt nyer értelmez igazából ez a lehetőség, azaz hiába hívom `dotsource`-szal a függvényt, a privát láthatóságú változó még akkor sem látható kívülről.

Összefoglalóul: a privát opció a gyerek-scope-ok elől rejtje el a változókat, a privát láthatóság a szülő-scope elől rejtje el.

1.7.6 Referenciális hivatkozás paraméterekre ([ref])

Előfordulhat olyan igény, hogy a függvényemmel nem új értékeket akarok létrehozni, hanem jól bevált, meglevő változóm értékét akarom megváltoztattatni. Erre is lehetőséget ad a PowerShell, hiszen létezik referencia szerinti hivatkozás is:

```
[10] PS I:\>function bánt ([ref] $v)
>> {
>>     $v.value ++
>> }
>>
[11] PS I:\>$a = 1
[12] PS I:\>bánt ([ref] $a)
[13] PS I:\>$a
2
[14] PS I:\>bánt ([ref] $a)
[15] PS I:\>$a
3
```

A `bánt` függvényem közvetlenül bántja a paraméterként átadott változóm értékét. Ezt úgy tudja megtenni, hogy neki nem érték alapján, hanem referencia (azaz memóriacím) alapján adjuk át a változót, amin aztán ő tud dolgozni. Mivel ez a memóriacím egy referenciát tartalmazó változóba töltődik át (`$v`), ezért értelemszerűen nem ennek a változónak az értékét kell manipulálni, hanem ezen referencia mögötti értéket kell módosítani (`$v.value`).

A függvény meghívásánál is oda kell figyelni, hiszen ha csak simán ennyit írnánk, az nem vezetne eredményre:

```
bánt $a
```

Ilyenkor a PowerShell nem végez automatikus típuskonverziót, azaz nem automatikusan az `$a` változó referenciáját adja át, segíteni kell neki a `[ref]` típusjelzővel. És mivel a szóközzel elválasztott két részt (`[ref]` és `$a`) alaphelyzetben két paraméterként értelmezné, ezért kell zárójelezni, és akkor már jó lesz, mint ahogy ez a [14]-es sorban látható volt:

```
[14] PS I:\>bánt ([ref] $a)
```

1.7.7 Kilépés a függvényből (return)

Elképzeltető, hogy egy függvényből nem a legvégén akarunk kilépni, mert időközben egy elágazás alapján már nem kell további műveletet végezni. Ennek egyik oka lehet valamilyen hiba, amit a 1.7.2.3 *Hibajelzés* fejezetben látott `throw` kulcsszóval jelezni tudunk, és itt a függvény végrehajtása meg is szakad.

Ha nem hiba miatt, hanem „normális” módon akarunk egy függvényből kilépni, akkor erre használhatjuk a `return` kulcsszót.

```
[11] PS C:\>function típus ($i)
>> {
>>     switch ($i)
>>     {
>>         {$i -is [int32]} {"Egész" ; return}
>>         {$i -is [double]} {return "Akár tört"}
>>         {$i -is [string]} {return "Szöveg"}
>>     }
>>     "Nem igazán tudom, hogy mi az, hogy $i"
>> }
>>
[12] PS C:\>típus 32
Egész
[13] PS C:\>típus "bla"
Szöveg
[14] PS C:\>típus (get-date)
Nem igazán tudom, hogy mi az, hogy 04/15/2008 09:47:04
```

A példafüggvényemben típust vizsgálok a `switch` kulcsszó segítségével. Először vizsgálom, hogy az `$i` paraméter egész-e? Ha igen, akkor kiírom, hogy „Egész” és kilépek a függvényből. Használhattam volna a `break` kulcsszót is, de az csak a `switch`-ből lépett volna ki és végrehajtotta volna a függvény utolsó utasítását is.

A `return` másik szintaxisát használtam az „Akár tört” és a „Szöveg” ágon, azaz a függvény outputja lesz a `return` paramétere.

Látszik, hogy csak nagyon ritkán elkerülhetetlen a `return` alkalmazása, hiszen az én példában is tehettük volna azt is, hogy a „Nem igazán tudom...” kiírást berakjuk a `switch default` ágába is, illetve a `return`-ök helyett alkalmazhattam volna `break`-et is (ha nem akartam volna kikerülni a függvény végén található kifejezéseket). Mindenesetre bizonyos helyzetekben jól jöhet a `return`, tudjunk róla!

1.7.8 Pipe kezelése, filter

Készítsünk olyan függvényt, ami kiszámolja a neki átadott fájlok hosszainak összegét!

```
[19] PS C:\old>function fájlhossz ([System.IO.FileInfo] $f)
>> {
>>     $hossz = 0
>>     $hossz += $f.length
>>     $hossz
>> }
>>
[20] PS C:\old>fájlhossz C:\old\alice.txt
709
```

Ez tökéletes, de ehhez nem nagyon kellett volna függvény, hiszen a fájlok `Length` tulajdonsága pont ezt az értéket adja vissza. Én azt szeretném, hogy egy fájlgyűjteményt is átadhassak a függvénynek, így több fájlhoz az együttes hosszát is megkaphassam. Ehhez alakítsuk át a függvényt:

```
[33] PS C:\old>function fájlhossz ([System.IO.FileInfo[]] $f)
>> {
>>     $hossz = 0
>>     foreach ($file in $f)
>>     {
>>         $hossz += $file.length
>>     }
>>     $hossz
>> }
>>
[34] PS C:\old>fájlhossz (get-childitem)
395962
```

A függvény paraméterdefiníciós részében felkészülök fájl tömb fogadására, majd a függvény törzsében egy `foreach` ciklussal végigszaladok az elemeken és összeadogatom a hosszokat. Ez már jó, csak nagyon nem PowerShell-szerű a függvény meghívása. Sokkal elegánsabb lenne, ha a `get-childitem` kimenetét lehetne becsövezni a függvényembe. Nézzük meg, hogy alkalmas-e erre a függvényem átalakítás nélkül?

```
[35] PS C:\old>get-childitem | fájlhossz
0
```

Nem igazán... Merthogy ilyen csövezős esetben a PowerShell nem ad át értéket a „normál” paramétereknek, hanem egy automatikusan generálódó `$input` változónak adja ezt át:

```
[36] PS C:\old>function fájlhossz
>> {
>>     $hossz = 0
>>     foreach ($file in $input)
>>     {
```

```
>>         $hossz += $file.length
>>     }
>>     $hossz
>> }
>>
[37] PS C:\old>get-childitem | fájlhossz
395962
```

Így már majdnem tökéletes a függvényem, de lehet ezt még szebbé tenni! Mi ezzel a gond? Az, hogy ha egy nagyon mély, sok fájlt tartalmazó könyvtárstruktúrára alkalmazom, akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy a PowerShell.exe memória-felhasználása jó alaposan felmegy, mire összeáll az `$input` változóban a teljes fájlobjektum lista, és csak utána tud lefutni a `foreach` ciklus. Sokkal optimálisabb lenne, ha már az első fájl átadásával elkezdődhetne a számolás, a memóriában így mindig csak egy fájlal kellene foglalkozni. Erre is van lehetőség, bár - érdekes módon – a help erről nem ír! Merthogy egy függvénynek valójában lehet három elkülönülő végrehajtási fázisú része:

```
function <név> ( <paraméter lista> )
{
    begin {
        <parancsok>
    }
    process {
        <parancsok>
    }
    end {
        <parancsok>
    }
}
```

Lehet tehát egy függvénynek egy „begin” része, ami egyszer fut le, a függvény meghívásakor. Lehet egy „process” része, ami minden egyes csőelem megérkezésekor lefut, és lehet egy „end” része, ami az utolsó csőelem érkezése után fut le.

Alakítsuk át úgy a fájlhossz függvényemet, hogy a `process` szekcióba kerüljön a feldolgozás:

```
[44] PS C:\old>function fájlhossz
>> {
>>     begin {$hossz = 0}
>>     process {$hossz += $_.length}
>>     end {$hossz}
>> }
>>
[45] PS C:\old>dir | fájlhossz
395962
```

Mik a főbb változások? Egyrészt nem kell nekünk ciklust szervezni, mert a csőelemek amúgy is egyesével érkeznek. Viszont a `process` szekcióban nem a `$input` változóval kell foglalkoznunk, hanem a `$_` változóval, az tartalmazza az aktuális csőelemet. Olyannyira, hogy ha így `begin/process/end` szekciókra bontjuk a függvényt, és a `$_` változót használjuk, akkor nem is generálódik `$input`!

Ez olyan fontos, és annyira nincs benne a helpben, hogy kiemelem újra:

Fontos!

Ha a függvényemben külön `begin/process/end` szekciót használok, akkor nem képződik `$input` változó, de a `process` szekcióban a `$_` változón keresztül érhetem el a bejövő csőelemeket!

Ha egy függvénynek csak `process` szekciója lenne, akkor az ilyen függvényt egy külön kulcsszóval, a `filter` -rel is definiálhatjuk, és akkor egyszerűbb a szintaxis is. Például, ha egy függvényem csak annyit csinálna, hogy a csőben beléérkező számokat megduplázza, akkor az így nézne ki:

```
[46] PS C:\ filter dupláz
>> {
>>     $_*2
>> }
>>
[47] PS C:\ 1,2,5,9 | dupláz
2
4
10
18
```

Látszik, hogy nincs szükség `process` kulcsszóra, nincs felesleges bajuszpár. Viszont nem lehetséges sem `begin`, sem `end` szekció definiálása, így ha ilyenre van szükségünk (valamilyen függvényváltozót kellene inicializálni, vagy az egész folyamat végén kellene még valamit kitenni az outputra), akkor azt nem ússzuk meg a `function` használata nélkül.

Megjegyzés

Fontos tudni, hogy hogyan viselkednek a gyűjtemények a csővezetékben! Láttuk, hogy ha egy egyszerű tömböt adunk át a csővezetéknek, akkor a tömb elemei egymás után kerülnek feldolgozásra. Nézzük, mi történik, ha összetett tömböt adunk át:

```
[22] PS C:\munka> 1,(2,3) | dupláz
2
2
3
2
3
[23] PS C:\munka> (1,(2,3) | dupláz).count
5
```

Az előbb látott `dupláz` filternek egy két elemű tömböt adok át a [22]-es sorban, amely tömbnek a második eleme egy kételemű tömb. Ennek a kimenete az, amire számítottunk, azaz a megkaptam az 1 dupláját, majd a (2,3) tömböt kétszer. De vajon az eredmény hány elemű? A [23]-as sorban látható, hogy a kimenet 5 elemű. Azaz a csőfeldolgozás szétszedi a tömböket elemekre. Vajon hogyan lehetne elérni, hogy az eredmény háromelemű legyen: 2, (2,3), (2,3)? (Szerintem ez is lehetett volna az alapértelmezett, de valószínű a PowerShell alkotói gyakoribbnak a mostani kimenetet tartották, azaz 2,2,3,2,3. A megoldás már egy korábban már látotthoz hasonló trükkal érhető el:

```
[24] PS C:\munka> 1,,(2,3) | dupláz
2
```

```
2
3
2
3
[25] PS C:\munka> (1,,(2,3) | dupláz).count
3
```

Azaz a második elem előtt egy extra vesszőt raktam, így már dupla csőelem kifejtés nem történt.

1.7.9 Szkriptblokkok

A paraméterek egyik nagyon érdekes fajtája a szkriptblokk. Enélkül csak nagyon nehézkesen, bonyolult programozással lehetne bizonyos feladatokat függvényekkel megoldani, szkriptblokkokkal viszont nagyon egyszerűen. Nézzünk erre egy példát! Szeretnék egy általánosabb függvényt csinálni, az előző dupláz helyett, amellyel tetszőleges matematikai műveletet el tudok végezni a csővezetéken beérkező számokon. Ezt a műveletet paraméterként szeretném átadni a függvényemnek. Elsőre elég bonyolultnak tűnhet ilyesmit csinálni, de a szkriptblokkokkal pofonegyszerű:

```
[49] PS C:\>filter művelet ([scriptblock] $s)
>> {
>>     &($s)
>> }
>>
[50] PS C:\>1,2,3 | művelet {$_*3}
3
6
9
[51] PS C:\>10,5,2 | művelet {$_/2}
5
2,5
1
```

A függvényem definíciója látható a [49]-es sorban. Egy „igazi” paramétere van, ami `[scriptblock]` típusú, a másik paramétere majd a csőből jön, és majd a `$_` változón keresztül tudjuk megfogni. Maga a függvény törzse néhány karakter: `&($s)`, azaz csak annyi történik, hogy a paraméterként átadott szkriptet meghívjuk az `&` operátorral. És ezzel el is készült a nagy tudású, univerzális matematikai függvényünk! Persze a használatához tudni kell, hogy olyan kifejezést kell neki átadni paraméterként, ami a `$_` változóval játszadozik, de amúgy tényleg egyszerű a dolog: az [50]-es sorban háromszoroz a függvényem, az [51]-es sorban pedig felez.

1.7.9.1 Anonim függvények

Valójában egy szkriptblokk nem csak paraméterként szerepelhet, hanem név nélküli függvényként is felfoghatjuk őket. Nézzük a legegyszerűbb csővezetékekkel végezhető műveletet, adjuk vissza egyesével, változtatás nélkül a csőbe bemenő elemeket. Ugye megtanultuk, hogy a csőelemekhez a `process` szekcióban férünk hozzá a `$_` változón keresztül. Első próbálkozás:

```
[85] PS C:\> 1, "kettő", 3.04 | process {$_}
Get-Process : A positional parameter cannot be found that accepts argument '$_'.

```



```
At line:1 char:27
+ 1, "kettő", 3.04 | process <<<< {$_}
    + CategoryInfo          : InvalidArgument: (:) [Get-Process], ParameterBindingException
    + FullyQualifiedErrorId : PositionalParameterNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetProcessCommand
```

Ez nem jó, a csőjel (|) után valami kifejezést vár, valami végrehajtható dolgot, márpedig a `process` kulcsszó, nem végrehajtható kifejezés, ezért a PowerShell itt ezt úgy értelmezi, hogy az a `Get-Process` álneve, annak pedig nincs `$_` paramétere. Segítsünk neki, csináljunk belőle szkriptet, pontosabban fogalmazva szkriptblokkot, amiben már van értelme a `process` kulcsszónak:

```
[86] PS C:\> 1, "kettő", 3.04 | {process {$_}}
Expressions are only allowed as the first element of a pipeline.
At line:1 char:34
+ 1, "kettő", 3.04 | {process {$_}} <<<<
    + CategoryInfo          : ParserError: (:) [], ParentContainsErrorRecordException
    + FullyQualifiedErrorId : ExpressionsMustBeFirstInPipeline
```

Ez sem lett sokkal jobb, merthogy – érdekes módon – a szkriptblokk sem végrehajtható! Az majdnem ugyanolyan adatszerűség, mint a változó, vagy akár egy szám. Segítsünk tovább neki, tegyünk elé egy végrehatás-operátort:

```
[87] PS C:\> 1, "kettő", 3.04 | &{process {$_}}
1
kettő
3,04
```

Na, itt már jól lefutott. Kis átalakítással ugyanazt a funkcionalitást el tudjuk érni, mint az előző alfejezet dupláz filteré:

```
[88] PS C:\> 1, "kettő", 3.04 | &{process {$_*2}}
2
kettőkettő
6,08
```

Azaz az ilyen szkriptblokkokat felfoghatjuk úgy is, mint anonim függvények. Ilyeneket akkor érdemes használni, ha nem akarom többször felhasználni a függvényt, hiszen akkor minek neki nevet adni?

1.7.10 Függvények törlése, módosítása

Ha egy függvényre nincs szükségem, akkor törölhetem is. Van ugye egy speciális `PSDrive`-om, a `function:`, ez tartalmazza az összes függvényt és ennek különböző elemeit ugyanúgy törölhetem, mint a fájlokat:

```
[33] PS I:\>Get-ChildItem function:

CommandType      Name      Definition
-----
...
Function         belső     param($b) Write-Host "Bels..."
```

1. Elmélet

Function	külső	param(\$p) function belső (...
Function	függvénytár	function global:első...
Function	első	"első"
Function	második	"második"
Function	titkos	function private:egymegegy...
Function	egymegegy	"1+1=2"

A lista végén vannak az általam definiált függvények, előtte „gyári” függvények vannak, amelyeket mindjárt átnézünk.

Ha meg szeretnék szabadulni például az egymegegy függvényemtől, akkor használhatom a `remove-item` cmdletet:

```
[34] PS I:\>Remove-Item function:egymegegy
```

Ha már itt tartunk, akkor vajon `PSDrive`-kezelő cmdletekkel is létrehozhatók-e függvények? Természetesen igen, nézzük hogyan működik a `new-item`:

```
[35] PS C:\> new-item -path function: -name fv1 -value {"Fájlként new-item-mel"}
```

CommandType	Name	Definition
Function	fv1	"Fájlként new-item-mel"

```
[36] PS C:\> fv1
Fájlként new-item-mel
```

Módosítani a függvényeimet vagy megismételt függvénydefinícióval tudom, vagy a szintén a `PSDrive`-kezelő `set-item` cmdlettel:

```
[37] PS C:\> Set-Item -path function:fv1 -Value {"Módosítás set-item-mel"}
[38] PS C:\> fv1
Módosítás set-item-mel
```

Hát ez sikerült! Akkor nézzük is meg, hogy amúgy mire képes a `set-item`, és az hogyan alkalmazható a függvényekre! Érdekes módon a `help`ben a szintaxisában nincsen `-options` paraméter:

```
[53] PS C:\old> (get-help set-item).syntax

Set-Item [-path] <string[]> [[-value] <Object>] [-force] [-include <string[
]>] [-exclude <string[]>] [-filter <string>] [-passThru] [-credential <PSCr
edential>] [-whatIf] [-confirm] [<CommonParameters>]
Set-Item [-literalPath] <string[]> [[-value] <Object>] [-force] [-include <
string[]>] [-exclude <string[]>] [-filter <string>] [-passThru] [-credentia
l <PSCredential>] [-whatIf] [-confirm] [<CommonParameters>]
```

Azonban a példákban már látható, hogy van:

```
[54] PS C:\old> (get-help set-item).examples
```

...

```
----- EXAMPLE 4 -----
```

```
C:\PS>set-item -path function:prompt -options "AllScope,ReadOnly"
```

This command sets the AllScope and ReadOnly options for the "prompt" function. This command uses the Options dynamic parameter of the Set-Item cmdlet. The Options parameter is available in Set-Item only when you use it with the Alias or Function provider.

A magyarázat is ott van legalul, hogy ez egy dinamikus paraméter, és csak az Alias és a Function PSDrive használatakor létezik. Ezzel lehet beállítani a függvényem láthatóságát (scope) és – hasonlóan a változókhoz – azt is, hogy a függvényem csak olvasható (azaz nem lehet felülírni), vagy konstans (még a -force kapcsolóval sem lehet felülírni).

Megjegyzés

Sajnos elég esetleges ezen dinamikus paraméterek fellelése a helpben, a cmdletek mellett. Talán eredményesebb, ha a providerek irányából keressük meg ezeket. Például nézzük, hogy az Alias: providernek milyen dinamikus paramétereai vannak:

```
[63] PS C:\> get-help -Category provider -name alias
...
DYNAMIC PARAMETERS
    -Options <System.Management.Automation.ScopedItemOptions>
        Determines the value of the Options property of an alias.

        None
            No options. "None" is the default.

        Constant
            The alias cannot be deleted and its properties cannot be changed. Constant is available only when you are creating an alias. You cannot change the option of an existing alias to Constant.

        Private
            The alias is visible only in the current scope (not in child scopes).

        ReadOnly
            The properties of the alias cannot be changed, except by using the Force parameter. You can use Remove-Item to delete the alias.

        AllScope
            The alias is copied to any new scopes that are created.

Cmdlets Supported: New-Item, Set-Item
```

Azaz több lehetőségünk is van arra, hogy milyen módon kezeljük a függvényeinket, álneveinket.

Megjegyzés

Kézenfekvőnek tűnhetne, hogy a függvényobjektum `definition` tulajdonságát írjuk át a függvény módosításához. Ez azonban nem megy, mert az `Read Only` attribútum, azaz nem írható át:

```
[41] PS C:\> (get-item function:fv1).definition = {"Módosítás a definition t
ulajdonságon keresztül"}
"Definition" is a ReadOnly property.
At line:1 char:25
+ (get-item function:fv1).d <<<< efinition = {"Módosítás a definition tulaj
donságon keresztül"}
```

A fenti példában látszik, hogy hibát a `definition` attribútum közvetlen módosításakor kaptam.

1.7.11 Gyári függvények

A függvényeken belül akkor most nézzük meg azokat, amelyek már az alap PowerShell környezetben is benne vannak. Ehhez nem kell a `help`-et hosszasan bújniunk, mivel – mint ahogy korábban már láthattuk – egy külön meghajtó van létrehozva a függvények elérésére és listázásához, a „`function:`” `PSDrive`:

```
PS C:\> dir function:
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Function	prompt	'PS ' + \$(Get-Location) + ...
Function	TabExpansion	...
Function	Clear-Host	\$spaceType = [System.Manag...
Function	more	param([string[]]\$paths); ...
Function	help	param([string]\$Name,[strin...
Function	man	param([string]\$Name,[strin...
Function	mkdir	param([string[]]\$paths); N...
Function	md	param([string[]]\$paths); N...
Function	A:	Set-Location A:
Function	B:	Set-Location B:
Function	C:	Set-Location C:
...		
Function	Z:	Set-Location Z:

Ezek közül a „`betű:`” formátumúak nagyon egyszerűek, ezek csak annyit csinálnak, hogy az aktuális meghajtónak beállítják az adott betűjellel jelzett meghajtót.

A `prompt` függvény automatikusan lefut, ha a konzolon új sort nyitunk. Ezt a függvényt is tetszőlegesen átszerkeszthetjük, például én is itt a könyvben, hogy jobban lehessen hivatkozni a begépelte kódsorokra, beraktam egy sorszámot is szögletes zárójelek közé, amit ráadásul mindig növelek eggyel.

Szintén egy függvénynek, a `TabExpansion`-nek köszönhetjük a TAB-ra történő parancs-kiegészítést, ami akkor fut le automatikusan, amikor megnyomjuk a TAB billentyűt. Ezt is testre szabhatjuk, ha nem találjuk elég okosnak.

A többi függvénynek is meg lehet nézni a definíciós részét, vagy akár újra lehet definiálni őket az előző fejezetben megismert módon.

Megjegyzés

A „gyári” függvények átdefiniálása nem tartós, azaz ha becsukjuk a PowerShell ablakot, majd újra megnyitjuk, akkor visszaáll az eredeti függvénydefiníció. Tartóssá változtatásainkat úgy tehetjük, ha profil fájlban definiáljuk újra ezeket a függvényeket. Profilokról a 2.1.1 *Profilok* fejezetben lesz szó.

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

1.8 Szkriptek

A függvények után nézzük a szkripteket. Amint korábban már említettük a PowerShell előre elkészített (fájlba mentett) parancssorozatait hívjuk szkriptnek, amelyeket közvetlenül is futtathatjuk, hasonlóan a függvényekhez. Ebben a fejezetben azokkal a szerkezetekkel fogunk megismerkedni, amelyek bár a függvényeknél is előfordultak, de használatuk elsősorban szkriptekben szokásos, de természetesen minden begépelhető közvetlenül a parancssorba is.

1.8.1 Szkriptek engedélyezése és indítása

Készítsük is el mindjárt első szkriptünket! Olyan fájlt kell készítenünk, amelynek kiterjesztése `ps1`, ez a PowerShell szkriptek alapértelmezett kiterjesztése, még a 2.0-ás verziónál is. Egyszerűbb esetben még a Notepadre sincs szükség, létrehozhatjuk a fájlt közvetlenül a PowerShellből is:

```
[1] PS C:\> "'Hurrá! Fut az első szkriptünk.'" | Out-File elso.ps1
```

Hát ennyi. Látható, hogy nincs szükség túl sok cicomára, amit a parancssorba beírhatnánk, az minden további nélkül jó szkriptnek is. Indítsuk is el gyorsan a szkriptet:

```
[4] PS C:\> C:\elso.ps1
File C:\elso.ps1 cannot be loaded because the execution of scripts is disabled
on this system. Please see "get-help about_signing" for more details.
At line:1 char:12
+ C:\elso.ps1 <<<<
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], PSSecurityException
+ FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

Hoppá! A PowerShell olyan szkriptkörnyezet, amelyben nem engedélyezett a szkriptek futtatása?! Természetesen ez csak a „secure-by-default” jegyében beállított alapértelmezés, a szkriptekkel szemben tanúsított viselkedést a `Set-ExecutionPolicy` cmdlet segítségével szabályozhatjuk az alábbi állapotok közül a megfelelő kiválasztásával:

Paraméter	Hatása
Restricted	Nem engedélyezett semmilyen szkript futtatása (alaphelyzet)
AllSigned	Csak elektronikusan aláírt szkriptek futtathatók
RemoteSigned	Külső forrásból letöltött szkripteknek kell aláírtaknak lenniük (hálózat, internet), helyi szkriptek aláírás nélkül is futtathatók
Unrestricted	Korlátozás nélkül futtathatók a szkriptek, az internetről letöltött szkriptek esetén megerősítést kér
Bypass	Korlátozás nélkül futtathatók a szkriptek, megerősítést sem kér
Undefined	Az adott futtatási környezetben beállított végrehajtási házirendet figyelmen kívül hagyja, így a magasabb szinten beállított házirend, vagy (ha ilyen nincs) a Group Policy segítségével beállított házirend jut érvényre

Ahhoz, hogy mi a saját aláírás nélküli szkriptjeinket futtatni tudjuk, a `RemoteSigned` szintet javaslom beállítani:

```
PS C:\> Set-ExecutionPolicy -ExecutionPolicy RemoteSigned
```

Megjegyzés

A végrehajtási házirend beállításához helyi rendszergazda jogosultság szükséges, illetve Windows Vista, vagy annál újabb operációs rendszerek esetében ezen kívül a PowerShell alkalmazást is rendszergazda jogkörrel kell futtatni, hogy ez a parancs lefusson. Ha nincs valakinek ilyen jogköre, akkor ennek a házirendnek is beállíthatunk a `-Scope` paraméterhez egy hatósugarat:

`Process`: csak az adott PowerShell ablakban állítja be a végrehajtási házirendet, nem igényel rendszergazda jogosultságot

`CurrentUser`: csak az adott felhasználóra állítja be a végrehajtási házirendet, nem igényel rendszergazda jogosultságot

`LocalMachine`: alaphelyzet szerinti beállítás, az adott gép minden felhasználójára állítja be a végrehajtási házirendet

Nézzünk erre egy példát:

```
[65] PS C:\> Set-ExecutionPolicy -ExecutionPolicy restricted -Scope process
```

Execution Policy Change

The execution policy helps protect you from scripts that you do not trust. Changing the execution policy might expose you to the security risks described in the about_Execution_Policies help topic. Do you want to change the execution policy?

```
[Y] Yes [N] No [S] Suspend [?] Help (default is "Y"): y
```

```
[66] PS C:\> . .\munka\converthashtocollection.ps1
```

File C:\munka\converthashtocollection.ps1 cannot be loaded because the execution of scripts is disabled on this system. Please see "get-help about_signing" for more details.

At line:1 char:2

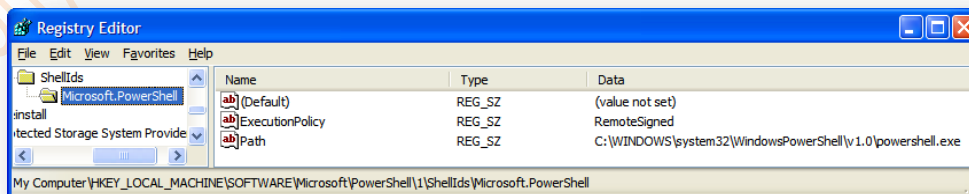
```
+ . <<<< .\munka\converthashtocollection.ps1
```

```
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], PSSecurityException
```

```
+ FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

A fenti példában pont szigorítottam az adott PowerShell ablak futtatási házirendjét, minek hatására egy szkript futtatása hibára futott.

A globális biztonsági beállítást a registry-n keresztül is beállíthatjuk, például a számítógépre:

32. ábra Execution Policy helye a registry-ben

1. Elmélet

Vagy beállíthatjuk ezt az értéket központilag is Group Policy segítségével is. Ehhez letölthető a Microsoft downloads oldaláról az „Administrative templates for Windows PowerShell” adm fájl.

Azt, hogy milyen végrehajtási házirendek hatnak éppen a munkamenetünkre, a `Get-ExecutionPolicy` cmdlettel tudjuk lekérdezni. Még hozzá a `-List` kapcsolóval az összes lehetséges hely fel lesz sorolva, ahonnan kaphatunk ilyen jellegű házirendet:

```
PS C:\> Get-ExecutionPolicy -List
```

Scope	ExecutionPolicy
-----	-----
MachinePolicy	Undefined
UserPolicy	Undefined
Process	Undefined
CurrentUser	Undefined
LocalMachine	RemoteSigned

Állítsuk be a megfelelő biztonsági szintet a PowerShell cmdlet segítségével (legalább `RemoteSigned`) és próbáljuk meg ismét az indítást! (Természetesen csak rendszergazda jogosultságok birtokában tudjuk ezt megtenni.) Az előbb talán túl sokat is gépeltünk a fájl a c: gyökerében van, elég lesz csak ennyi:

```
[5] PS C:\> elso.ps1
```

```
The term 'elso.ps1' is not recognized as the name of a cmdlet, function, script file, or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was included, verify that the path is correct and try again.
```

```
At line:1 char:9
```

```
+ elso.ps1 <<<<
```

```
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (elso.ps1:String) [], CommandNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundException
```

```
Suggestion [3,General]: The command elso.ps1 was not found, but does exist in the current location. Windows PowerShell doesn't load commands from the current location by default. If you trust this command, instead type ".\elso.ps1". See "get-help about_Command_Precedence" for more details.
```

Hát ez nem elég! Régi jó UNIX / Linux szokás szerint a PowerShell nem próbálja az aktuális mappában megtalálni a megadott futtatható állományt, így teljes útvonalat (relatív vagy abszolút) kell megadnunk. Tehát például az alábbi módon indíthatjuk el végre a korábban létrehozott szkriptet:

```
[8] PS C:\> .\elso.ps1
```

```
Hurrá! Fut az első szkriptünk.
```

Ha az aktuális mappában nem is, de a PATH környezeti változóban felsorolt mappákban természetesen próbálkozik a PowerShell, ilyen esetben nem szükséges útvonalat megadnunk.

Sajnos még mindig nem vagyunk teljesen készen, mivel ha szkriptünk útvonala szóköz karaktert is tartalmaz, újabb problémába ütközünk. Hozzunk létre egy újabb szkriptet a 'C:\Könyvtár szóközzel\második.ps1' mappában!

```
[4] PS C:\> "'Hurrá! Fut a 2. szkriptem.'" | Out-File 'C:\Könyvtár szóközzel\második.ps1'
```


Rutinosabb versenyző persze nem is próbálkozik az idézőjelek nélküli indítással, ez azonban ebben az esetben kevés, mivel a parancs így nem parancs és nem is útvonal, csak egy közönséges karakterlánc:

```
[6] PS C:\> 'C:\Könyvtár szóközzel\második.ps1'
C:\Könyvtár szóközzel\második.ps1
```

Be kell vetnünk a korábban már használt „futtató” karaktert (&) az alábbi módon:

```
[7] PS C:\> & 'C:\Könyvtár szóközzel\második.ps1'
Hurrá! Fut a 2. szkriptem.
```

Megjegyzés

Ha a beviteli sor elején kezdünk el olyan elérési utat gépelni, amelyben szóköz karakter van, akkor a TAB billentyű lenyomására a PowerShell 2.0 a könyvtár nevének kiegészítésekor automatikusan beilleszti a sor elejére a végrehajtás operátorát és az aposztrófot.

Végül foglaljuk össze röviden mi is szükséges ahhoz, hogy PowerShell szkripteket futtassunk:

- Be kell állítanunk a megfelelő végrehajtási szabályt (execution policy). Alapértelmezés szerint a PowerShell nem futtat le semmiféle szkriptet, akárhogy is adjuk meg az útvonalat.
- A szkript indításához adjuk meg annak teljes útvonalát, illetve ha a fájl az aktuális mappában van, használjuk a .\ jelölést. Útvonal nélkül is elindíthatjuk a szkriptet, ha olyan mappában van, amely szerepel a Windows keresési útvonalán (PATH környezeti változó).
- Ha az útvonal szóközöket tartalmaz, tegyük idézőjelek közé és írjuk elé a futtató karaktert (&).

A korábbi szokásokkal (cmd, vbs, stb.) ellentétben (természetesen szintén biztonsági okokból) maga a szkriptfájl közvetlenül nem indítható el a shellen kívül, mivel a ps1 kiterjesztésű fájlokat alapértelmezés szerint a notepad.exe nyitja meg. Hogy lefuttathassuk szkriptünket akár egy logonszkriptből, a powershell.exe-t kell elindítanunk (keresési útvonalon van), amelynek paraméterként adhatjuk át futtatandó szkriptfájl nevét. A cmd.exe-ből például az alábbi módon indíthatjuk el a fenti szkriptet (a -noexit kapcsoló hatására a powershell.exe nem áll le a szkript lefuttatása után, megfigyelhető, hogy a PowerShellre jellemző promptot kapunk vissza):

```
C:\>powershell -noexit c:\elso.ps1
Hurrá! Fut az első szkriptünk.
PS C:\>
```

Próbáljuk meg hasonló módon elindítani a masodik.ps1 szkriptet is! Nyilván itt is kell a futtató karakter:

```
C:\Users\Administrator>powershell -noexit &"c:\Könyvtár szóközzel\második.ps1"
Windows PowerShell
Copyright (C) 2009 Microsoft Corporation. All rights reserved.

[1] PS C:\>
```

1. Elmélet

Ugyan látható a promptból, hogy a cmd shell átalakult PowerShellé, de sajnos a szkriptünk így sem futott le. Még egy trükkre van szükség, a cmd.exe elől el kell rejtteni a PowerShellnek szóló & jelet egy újabb, külső idézőjelpárral:

```
C:\Users\Administrator>powershell -noexit "& 'c:\Könyvtár szóközzel\második.ps1  
'"  
Hurrá! Fut a 2. szkriptem.  
[1] PS C:\>
```

Megjegyzés

Itt most fontos, hogy a külső idézőjel a macskaköröm legyen, a belső pedig az aposztróf, egyéb módokon nem fut le helyesen.

Ha logonszkriptekben szerepeltetjük ezt a parancsot, akkor ne használjuk a `-noexit` paramétert.

1.8.2 Változók kiszippantása a szkriptekből (dot sourcing)

A függvényeknél már láttott, de a szkripteknél még gyakrabban alkalmazott dotsourcing lehetőséget elevenítsük fel ismét. Ehhez hasonló szolgáltatással korábban (cmd, VBScript, stb.) egyáltalán nem találkozhattunk. Készítsük el a következő szkriptet, akár a Notepad segítségével:

```
$a = "egyik-"  
$b = "másik"  
$c = $a + $b  
"$c" = $c
```

Mentsük el a fájlt, mondjuk a `c:\scripts` mappába `source.ps1` néven! Ezután futtassuk le az elkészült szkriptet, ami kiírja a `$c` változó tartalmát, majd a szkript lefutása után nézzük meg, milyen érték van a `$c` változóban! A helyes tipp az, hogy semmilyen. Ez így természetes, a szkript és a konzol külön munkamenetnek tekintendő, a szkript a konzol „gyerekkörnyezete”, a konzol ezért nem éri el a gyereke adatait.

```
PS C:\> c:\scripts\source.ps1  
$c = egyik-másik  
PS C:\> $c  
PS C:\>
```

Eddig tehát tulajdonképpen semmi meglepőt nem tapasztaltunk, inkább az lett volna furcsa, ha nem így van. Ha azonban a korábban látott „dotsourcing” (1.7.5 *Függvények láthatósága*, „dotsourcing” fejezet) módon indítjuk el szkriptünket, akkor a függvényeknél már látottaknak megfelelően a változó elérhetővé válik:

```
PS C:\> . c:\scripts\source.ps1  
$c = egyik-másik  
PS C:\> $c  
egyik-másik
```

A konzol munkamenet, a globális scope „tudja”, hogy mi volt a változó értéke a szkriptben, ami már réges-rég véget ért. Ez a jelenség a függvényeknél már megismert „dotsourcing”, amelynek hatására a szkript

valamennyi változója az őt meghívó környezet változójává alakult, jelen esetben globálissá vált, vagyis minden munkamenet (így a konzol és más szkriptek is) elérhetik, felhasználhatják és megváltoztathatják a bennük tárolt értékeket még akkor is, amikor az őket létrehozó munkamenet (vagyis a szkript) már bezárult.

Talán ez már nyilvánvaló, hogy milyen hasznos ez a lehetőség, hiszen így a szkript által lekérdezett, létrehozott adatszerkezetek (például egy adatbázisból, vagy az Active Directoryből származó adathalmaz) a szkript lefuttatása után interaktív üzemmódban is listázhatók, feldolgozhatók. Vagyis egyszerre élvezhetjük a szkript- és az interaktív üzemmód előnyeit. Ha egy feladat egyik részét inkább szkriptként érdemes elkészíteni, de más részeknél egyszerűbb az interaktív üzemmód használata, akkor bátran használhatjuk ezt a lehetőséget, mindent olyan módon végezhetünk el, ahogy az a legkedvezőbb.

Még egy dolog jegyzendő meg itt. Nézzünk egy olyan szkriptet, ami tartalmaz még egy függvénydefiníciót is:

```
param ($x)
$a = "Ez a script változója"
function belsőfv ($y)
{
    $a = "Ez a fv változója"
    $x
    $y
    $a
    $script:a
    $global:a
}

belsőfv "Y értéke"
```

Ebben a szkriptben minden jó van: átadott paraméter, belső változó, függvénydefiníció, a függvénynek saját változója. Ráadásul „a” nevű változó mindenütt lehet. Definiálok tehát egy „külső” \$a változót és futtatom a szkriptet egy átadott paraméterrel:

```
PS C:\> $a = "Globális A"
PS C:\> .\munka\scriptscope.ps1 "Ez az X értéke"
Ez az X értéke
Y értéke
Ez a fv változója
Ez a script változója
Globális A
```

Látható, hogy minden szint \$a változóját meg tudtam jeleníteni. A szkriptnek tehát van egy külön érvényességi területe, ez pedig a `script`.

1.8.3 Paraméterek átvétele és a szkript által visszaadott érték

Szkriptjeinknek is lehetnek paraméterei, melyeket – hasonlóan a függvényekhez - az `$args` változóban is elérhetjük. Emlékeztetőül, az `$args` egy tömb, amelybe tetszés szerinti típusú értékek kerülhetnek, a megjelenő típus a beírt értéktől függ, ezért kényesebb esetekben célszerű lehet a paraméterek számán kívül azok típusát is ellenőrizni a további ténykedés előtt, vagy „fejlett” szkripteket készíteni a 2.4 *Fejlett függvények – script cmdletek* fejezet szerint. Az alábbi szkriptben csak a megfelelő számú paraméter meglétét ellenőrizzük:

```
if ($args.Length -ne 3)
{
    Write-Error "A szkript csak 3 paraméterrel indítható!"
    return "Hibás futás!"
}
Write-Host $args.GetType()
foreach($arg in $args)
{
    Write-Host $arg
    Write-Host $arg.GetType()
}
return "Jó futás!"
```

Ha a paramétereket tároló tömb nem három elemből áll, akkor hibaüzenetet írunk ki, és a `return` kulcsszó után megadjuk a szkript által visszaadott értéket (a `return` utáni rész már nem fut le). Paraméter nélküli indítási kísérlet esetén a következő hibaüzenet jelenik meg:

```
PS C:\> ./parameter.ps1
C:\parameter.ps1 : A szkript csak 3 paraméterrel indítható!
At line:1 char:15
+ ./parameter.ps1 <<<<
Hibás futás!
```

Ha megvan mindhárom paraméter, akkor visszaírjuk azok típusát és értékét a képernyőre, a szkript pedig egy másik értéket fog visszaadni.

```
PS C:\> ./parameter.ps1 egy kettő három
System.Object[]
egy
System.String
kettő
System.String
három
System.String
Jó futás!
```

A visszaadott érték a fenti esetekben egyszerűen a képernyőre került, de ez nem igazán erre való. Az érték segítségével a hívó szkript kaphat információt az elindított szkript belsejében történtekről. Természetesen semmi akadálya nincs több érték visszaadásának sem (bár csak egyetlen `return` futhat le), szkriptünk egy tömb elemeinek képében tetszőleges számú és típusú értéket is visszaadhat.

```
PS C:\> $vissza = ./parameter.ps1 egy kettő három
System.Object[]
egy
System.String
kettő
System.String
három
System.String
PS C:\> $vissza
Jó futás!
```

Természetesen nem csak az `$args` változó áll rendelkezésünkre, hanem használhatunk explicit paraméterdefiníciót is. Miután a szkriptnek nincs saját, „belső” neve, hanem csak a fájlnak, amibe rakjuk, ezért a paramétereit se tudjuk a nem létező neve mellett felsorolni, csak külön `param` kulcsszó megadásával:

```
param ($a, $b)
$a / $b
```

Elmentetem a fenti, nagyon bonyolult szkriptet „osztás.ps1” néven, és meg is hívhatom, hasonlóan egy függvényhez:

```
[6] PS C:\old>.\osztás.ps1 20 4
5
[7] PS C:\old>.\osztás.ps1 -b 3 -a 27
9
```

Akár a hely szerinti, akár a név szerinti paraméterátadás is működik. Természetesen a szkript által visszaadott eredményt felhasználhatjuk értékadás során is, megint csak ugyanúgy, mintha függvény lenne:

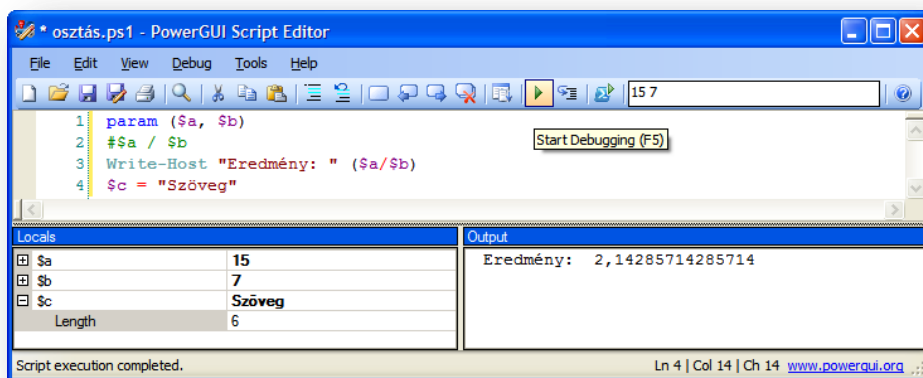
```
[8] PS C:\old>$eredmény = .\osztás 50 11
[9] PS C:\old>$eredmény
4,54545454545455
```

1.8.4 Szkriptek írása a gyakorlatban

Szkripteket a gyakorlatban ritkán írunk magával a PowerShell konzolablakon, még csak nem is a Notepad az ideális eszköz, hanem valamilyen szkriptszerkesztő. A PowerShell 2.0 beépített szkriptszerkesztője (ld. a *1.2.12 A grafikus PowerShell felület – Integrated Scripting Environment* fejezet), vagy a *2.2.1 PowerGUI, PowerGUI Script Editor* fejezetben már említett PowerGUI Script Editor talán a legegyszerűbb ilyen jellegű eszközök, amelyek ráadásul pont eleget tudnak ahhoz, hogy hatékonyan használhassuk őket. Ráadásul mindkettő ingyenes!

1.8.4.1 PowerGUI Script Editor

A korábbi „osztás” szkriptpéldát kicsit még kiegészítettem, mindez így néz ki a PowerGUI Script Editorban:

33. ábra Szkriptem a PowerGUI Script Editorában

Nyomtatásban nem biztos, hogy színes, de a képernyőn látható a fenti ábra színeinek kavalkádja: külön színnel jelzi a program a kulcsszavakat, cmdleteket, változókat, megjegyzéseket, operátorokat.

Az eszközsorban látható „Start Debugging (F5)” gombbal lehet futtatni ott helyben a szkriptet. Az eszközsorban, a beviteli mezőben lehet paramétereket is átadni (a képen ez most „15 7”). A futás során generálódó output kikerül a jobb alsó ablakrészbe és a belső változók tartalma is azonnal megtekinthető a baloldali részben. A jobb szemléltethetőség kedvéért még egy felesleges \$c változót is felvettem, hogy látható legyen az, ahogyan a „Locals” részben a változókban tárolt objektumok tulajdonságai is azonnal elérhetők és kiolvashatók, nem kell állandóan get-member-t futtatni.

1.8.4.2 Megjegyzések, kommentezés (#, <# #>)

A fájlba mentett parancssorozatainkat érdemes kommentekkel ellátni, hogy ha pár hónap után nyitjuk meg őket, akkor is értsük, hogy mit csinál a szkript, a paraméterek, változók hogyan használhatók.

A komment jele a # jel.

```
[10] PS C:\old>$a = 5 #értékadás
[11] PS C:\old>$a
5
```

A fejlesztés során a megjegyzéseket, kommenteket arra is felhasználhatjuk, hogy különböző kódváltozatok tesztelésekor az egyik változatot „kikommentezzük”, míg a másikat teszteljük, aztán meg cserélünk, és megnézhetjük, hogy a másik változat hogyan működik. Vagy az is gyakori, hogy a szkriptünk kifejlesztése során jóval több átmeneti változó és állapot értékét íratjuk ki, míg a végleges verziónál ezt már nem szeretnénk. Ilyenkor szintén jól jön a „kikommentezési” lehetőség. Kitörölni nem akarjuk ezeket a kiíratási lehetőségeket, mert hátha jól jönnek majd a szkript továbbfejlesztésekor.

Ezt a gyors ki-be kommentezést jól támogatja a PowerGUI Script Editor, az eszközsorban található gombokkal egy kattintással tudjuk ezt ki-be kapcsolni, ráadásul több sor kijelölésével is működik.

A # jel hatása csak az adott sorra érvényes a sor végéig. Ha többsoros kommenteket szeretnénk beszúrni, akkor vagy minden sort külön ellátunk ilyen jellel, vagy használhatjuk a PowerShell 2.0 új lehetőségét a többsoros megjegyzés jelölőt (<# #>):

```
<# Hosszú megjegyzés,
```

```
ami egy új lehetőség a
PowerShell 2.0-ban. #>
$a = 1
```

Majd a 2.4.7 *Súgó készítése* fejezetben látni fogjuk, hogy a megjegyzésekkel profi súgót is készíthetünk szkriptjeinkhez, függvényeinknek.

1.8.5 Adatbekérés (Read-Host)

A szkriptek esetében gyakori, hogy egy kis interakciót várunk el tőlük, azaz ne kelljen mindig parancssorban felparaméterezni őket, hanem kérdezzék meg tőlünk, hogy mit szeretnének. A következő példában egy kis interaktív vezérlést mutatok be egy kis menüstruktúra segítségével:

```
do
{
    Write-Host "=====
    Write-Host "0 - Folyamatok listázása"
    Write-Host "1 - Szolgáltatások listázása"
    Write-Host "2 - Folyamat indítása"
    Write-Host "3 - Folyamat leállítása"
    Write-Host "9 - Kilépés"
    $v = Read-Host
    Write-Host "=====
    switch ($v)
    {
        "0" {Get-Process}
        "1" {Get-Service}
        "2" {&(Read-Host "Folyamat neve")}
        "3" {Stop-Process -name (&Read-Host "Folyamat neve")}
        "9" {break}
        default {Write-Host "Érvénytelen billentyű!";break }
    }
} while ($v -ne "9")
```

A szkript egy jó kis hátul tesztelő do-while ciklus, ami egészen addig fut, amíg a középtájon található Read-Host cmdletnek nem adunk át egy 9-est.

Ha 0, 1, 2, 3 értékek valamelyikét adjuk be neki, akkor egy switch kifejezés a megfelelő PowerShell cmdletet futtatja le. Ráadásul bizonyos parancsok még további paramétert igényelnek, így azokat egy újabb Read-Host kéri be.

A Read-Host nem billentyű leütésére vár, hanem komplett sort kér be Enter leütéséig, és addig vár, amíg ezt meg nem kapja. A fenti példában látható, hogy nem muszáj a Read-Host kimenetét változóba tölteni, azt azon melegében is felhasználhatjuk.

Például a „2”-es választásával rögtön meghívjuk azt, amit begépeltünk:

```
&(Read-Host "Folyamat neve")
```

Ugye itt megint használjuk a „végrehajtatás” operátorát, az & jelet.

A Read-Host-nak van egy szöveg paramétere, ezt teszi fel kérdésként a sor beadására való várakozás előtt.

1.8.6 Szkriptek digitális aláírása

Láttuk a fejezet elején, hogy a szkriptek futtatását engedélyezni kell. Ha a legbiztonságosabb futtatási házirenddel dolgozunk, akkor csak olyan szkript futthat, amelyik digitálisan alá van írva, és az aláírást igazoló tanúsítványt az adott gép elismeri biztonságos tanúsítványnak. Na de honnan lesz nekünk ilyen tanúsítványunk?

Az első lehetőség, hogy van már kiépített PKI infrastruktúránk, amelyben van „code signing” típusú tanúsítványt kiosztani képes CA kiszolgáló. Innen igényelni kell ilyen tanúsítványt, és ezzel fogunk tudni dolgozni a később leírt módon.

A problematikusabb helyzet az, amikor nincs ilyen PKI infrastruktúránk. Például én otthon szeretnék aláírni szkripteket létrehozni, hogy tesztelhessem a működésüket. Ebben az esetben létrehozhatok ún. önáláírt tanúsítványt, amelyet csak azok a gépek fognak elismerni hitelesnek, ahova manuálisan telepítem azokat.

Nézzünk ennek lépéseit! Honnan szedek én önáláírt tanúsítványt? Direkt ilyen tesztelési célokra van a .NET Framework Software Development Kit-ben (letölthető: <http://msdn2.microsoft.com/en-us/netframework/aa731542.aspx>) egy `makecert.exe` segédprogram, amely erre képes.

Ez egy parancssori eszköz, nézzük meg a meghívásának paramétereit:

```
C:\Program Files\Microsoft Visual Studio 8\SDK\v2.0>"C:\Program Files\Microsoft Visual Studio 8\SDK\v2.0\Bin\makecert.exe" -!
Usage: MakeCert [ basic|extended options] [outputCertificateFile]
Extended Options
-sc <file>          Subject's certificate file
-sv <pvkFile>       Subject's PVK file; To be created if not present
-ic <file>          Issuer's certificate file
-ik <keyName>       Issuer's key container name
-iv <pvkFile>       Issuer's PVK file
-is <store>         Issuer's certificate store name.
-ir <location>      Issuer's certificate store location
                    <CurrentUser|LocalMachine>. Default to 'CurrentUser'
-in <name>          Issuer's certificate common name.(eg: Fred Dews)
-a <algorithm>      The signature algorithm
                    <md5|sha1>. Default to 'md5'
-ip <provider>      Issuer's CryptoAPI provider's name
-iy <type>          Issuer's CryptoAPI provider's type
-sp <provider>      Subject's CryptoAPI provider's name
-sy <type>          Subject's CryptoAPI provider's type
-iky <keytype>      Issuer key type
                    <signature|exchange|<integer>>.
-sky <keytype>      Subject key type
                    <signature|exchange|<integer>>.
-l <link>           Link to the policy information (such as a URL)
-cy <certType>      Certificate types
                    <end|authority>
-b <mm/dd/yyyy>     Start of the validity period; default to now.
-m <number>         The number of months for the cert validity period
-e <mm/dd/yyyy>     End of validity period; defaults to 2039
-h <number>         Max height of the tree below this cert
-len <number>       Generated Key Length (Bits)
-r                 Create a self signed certificate
-nscp              Include netscape client auth extension
-eku <oid[<,oid>]>  Comma separated enhanced key usage OIDs
-?                 Return a list of basic options
-!                 Return a list of extended options
```

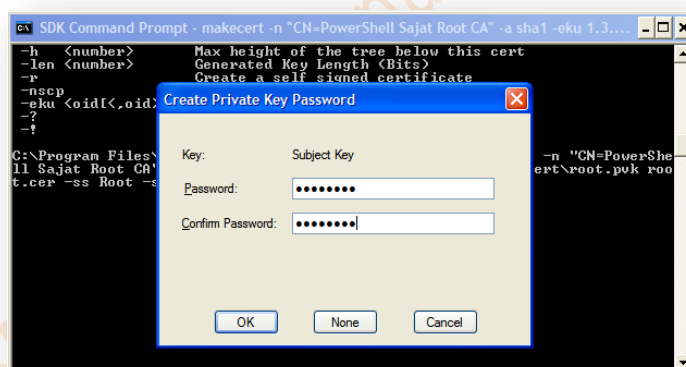

Nem egyszerű, de kezdjük neki. Első lépésként a makecert-et rá kell bírni, hogy tanúsítványkiosztó hatóság szerepét vegye fel:

```
makecert -n "CN=PowerShell Saját Root CA" -a sha1 -eku 1.3.6.1.5.5.7.3.3 -r -sv c:\cert\root.pvk c:\cert\root.cer -ss Root -sr localMachine
```

Nézzük az egyes paraméterek jelentését:

Paraméter	Jelentés
-n "CN=PowerShell Saját Root CA"	A tanúsítványkiosztó neve
-a sha1	A digitális aláírás algoritmusa
-eku 1.3.6.1.5.5.7.3.3	A kiosztandó tanúsítványok fajtája, ez a szám jelenti a „Code signing” lehetőséget
-r	Önaláírt legyen a tanúsítványkiosztó tanúsítvány
-sv c:\cert\root.pvk c:\cert\root.cer	A tanúsítványkiosztó tanúsítványainak tárolási helye fájl szinten
-ss Root	A tanúsítványkiosztó tanúsítványainak tárolási helye a tanúsítványtárban
-sr localMachine	Méghozzá a helyi gépen

Amikor ezt a parancsot futtatom, akkor kétszer is megjelenik egy jelszóbekérő ablak, ami a privát kulcsok kezelésének védelmét szolgálja. Az első esetben adjuk meg a privátkulcshoz való hozzáférés jelszavát:

34. ábra Makecert.exe futtatása tanúsítványkiosztó szerep céljára

A második esetben pedig már használja is a háttérben a makecert ezt a privát kulcsot, ezért kéri be az előbb megadott jelszót:

35. ábra Jelszóbeadás a privát kulcshoz való hozzáféréskor

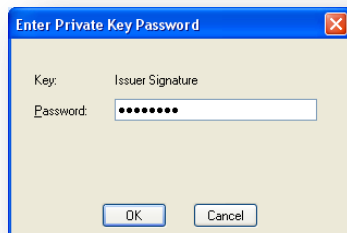
Tehát idáig azt csináltuk, hogy létrehoztunk egy tanúsítványkiosztó önaláírt tanúsítványt, amellyel alá lesznek írva az ezután legenerálható, immár ténylegesen kódaláírára szánt tanúsítványaink. Hozzunk is mindjárt létre egy ilyen:

```
makecert -pe -n "CN=Soos Tibi PS Guru" -ss PSCS -a sha1 -eku 1.3.6.1.5.5.7.3.3
-iv c:\cert\root.pvk -ic c:\cert\root.cer
```

Nézzük ezeknek a jelentését:

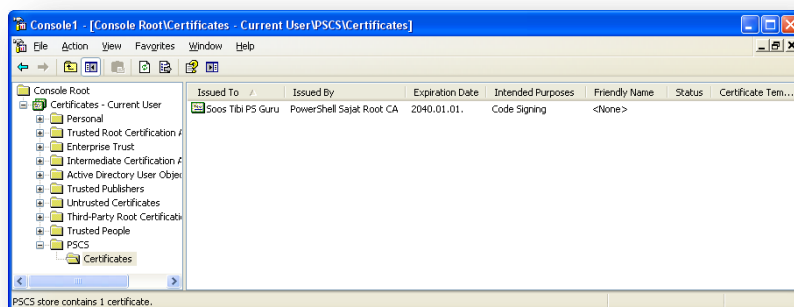
Paraméter	Jelentés
-pe	Exportálható privát kulcsot hoz létre (exportálással biztonságba tudjuk helyezni)
-n "CN=Soos Tibi PS Guru"	A kódaláíró tanúsítványon szereplő név
-ss PSCS	A tanúsítvány tárolásának a helye, én itt egy új tárolót hoztam létre, ha személyes tárolóba szeretném berakni, akkor arra a „My” névvel lehet hivatkozni
-a sha1	Digitális aláírás algoritmusa
-eku 1.3.6.1.5.5.7.3.3	Tanúsítvány célja (code signing)
-iv c:\cert\root.pvk	A kiosztó hatóság privát kulcsa
-ic c:\cert\root.cer	Az én tanúsítványomat viszonthitelesítő tanúsítvány

Miután ezen parancs futtatása során is használjuk az első lépésben létrehozott privát kulcsot, így újra meg kell adni az ott megadott jelszót:

36. ábra A kódaláíró tanúsítvány generálása során megjelenő jelszóbekérő

Ha ezt is sikeresen lefuttattam, akkor megnézhetem, hogy a tanúsítványtárban tényleg ott van-e a kódaláíró tanúsítvány:

37. ábra Kódaláíró tanúsítványom a tanúsítványtárban

Akkor most már van alkalmas kódaláíró tanúsítványom. Itt csatlakoznak be azok az olvasók, akiknek van „igazi” PKI infrastruktúrájuk, és egy normál tanúsítványkiosztótól szereztek kódaláíró tanúsítványt.

Most lehet aláírni a szkriptemet. Elsőként ragadjuk meg az aláírásra szánt tanúsítványunkat (itt nagyon nagy segítség a TAB-kiegészítés, azaz nem kell azt a hosszú számsort begépelni, ha a „könyvtár” rálelünk, akkor elég a TAB-bal léptetni):

```
[9] PS C:\old> $signcert = (get-item cert:\CurrentUser\PSCS\8ED2798A04D5F794
DA6C8C3C167EB033CB8BE6C2)
[10] PS C:\old> $signcert
```

Directory: Microsoft.PowerShell.Security\Certificate::CurrentUser\PSCS

Thumbprint	Subject
-----	-----
8ED2798A04D5F794DA6C8C3C167EB033CB8BE6C2	CN=Soos Tibi PS Guru

És akkor következzen a lényeg, írjuk alá a szkriptet az előbb betöltött tanúsítvánnyal:

```
[11] PS C:\old> Set-AuthenticodeSignature safe.ps1 $signcert
```

Directory: C:\old

SignerCertificate	Status	Path
-----	-----	----
8ED2798A04D5F794DA6C8C3C167EB033CB8BE6C2	Valid	safe.ps1

Állítsuk át a végrehajtási házirendet úgy, hogy mindenképpen megkövetelje az aláírást, és futtatom a safe.ps1 szkriptemet:

```
[12] PS C:\old> Set-ExecutionPolicy allsigned
[13] PS C:\old> .\safe.ps1
```

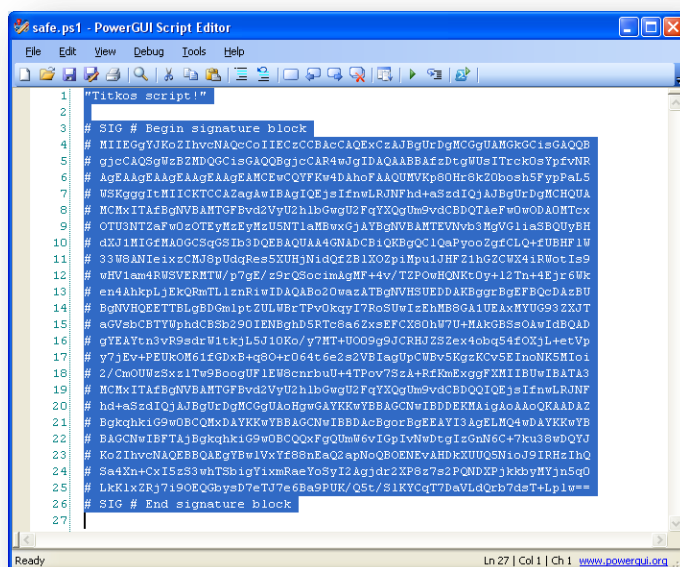
Do you want to run software from this untrusted publisher?

1. Elmélet

```
File C:\old\safe.ps1 is published by CN=Soos Tibi PS Guru and is not
trusted on your system. Only run scripts from trusted publishers.
[V] Never run [D] Do not run [R] Run once [A] Always run [?] Help
(default is "D"):a
Titkos script!
```

Miután ez egy önálírt tanúsítványon alapuló tanúsítvány, így a rendszer rákérdez, hogy elfogadom-e hitelesnek? Én azt válaszoltam, hogy igen, sőt, minden alkalommal fogadja el ezt hitelesnek (Always) innentől kezdve.

Nézzük meg, hogy hogyan is néz ki egy ilyen aláírt szkript:

38. ábra Az elektronikus aláírt szkript

Az eredeti szkriptem nagyon egyszerű volt, csak annyit csinált, hogy kiírta „Titkos script!”. Ez olvasható is az első sorban. Ami utána áll az az elektronikus aláírás.

Ha bármit módosítok ebben a szkriptben, akár egy karaktert is, és futtatni akarom, akkor a következő hibajelzést fogom kapni:

```
[14] PS C:\old> .\safe.ps1
File C:\old\safe.ps1 cannot be loaded. The contents of file C:\old\safe.ps1
may have been tampered because the hash of the file does not match the has
h stored in the digital signature. The script will not execute on the syste
m. Please see "get-help about_signing" for more details..
At line:1 char:10
+ .\safe.ps1 <<<<
```

Ha sértetlen a szkriptem, akkor ellenőrizhetem, hogy ki is írta alá, azaz értelmezhetem azt a sok zűrés karaktert a szkriptem végén:

```
[17] PS C:\old> Get-AuthenticodeSignature C:\old\safe.ps1 | fl

SignerCertificate      : [Subject]
```

```

        CN=Soos Tibi PS Guru

    [Issuer]
        CN=PowerShell Saját Root CA

    [Serial Number]
        123B087E7C0B44934585DF9A4B374842

    [Not Before]
        2008.04.17. 21:57:56

    [Not After]
        2040.01.01. 0:59:59

    [Thumbprint]
        8ED2798A04D5F794DA6C8C3C167EB033CB8BE6C2

TimeStamperCertificate :
Status                  : Valid
StatusMessage          : Signature verified.
Path                   : C:\old\safe.ps1

```

1.8.7 Végrehajtási preferencia

Beszéltünk az álnevekről, cmdletekről, függvényekről, szkriptekről. Láttuk azt is, hogy a PowerShell ugyanúgy végrehajtja az elérési úton található futtatható állományokat, mint ahogy a hagyományos parancssor.

Azt is láttuk, hogy elnevezések tekintetében elég szabad a PowerShell, nagyon kevés megszorítás van a neveket illetően, így például lehet egyforma neve egy általunk létrehozott függvénynek és aliasnak, mint egy meglevő cmdletnek. Például elnevezhetek egy függvény így is:

```

[14] PS C:\old> function script.ps1 {"Ez most függvény"}
[15] PS C:\old> script.ps1
Ez most függvény

```

Annak ellenére is, hogy ugyanilyen névvel van nekem egy szkriptem is, ráadásul éppen az aktuális könyvtárban:

```

[16] PS C:\old> Get-Content script.ps1
"Ez most a szkript"

```

Ennek ellenére a [15]-ös sorban a „script.ps1” beírására nem a szkriptem, hanem a függvényem futott le. És ez még nem elég, ugyanilyen névvel létrehozhatok egy álnevet is:

```

[17] PS C:\old> New-Alias script.ps1 get-command

```

Ha most futtatom a „script.ps1”-et, akkor az alias fut le:

```

[18] PS C:\old> script.ps1

CommandType      Name                Definition
-----
Cmdlet           Add-Content         Add-Content [-Path] <Strin...

```

Cmdlet	Add-History	Add-History [[-InputObject...
Cmdlet	Add-Member	Add-Member [-MemberType] <...
Cmdlet	Add-PSSnapin	Add-PSSnapin [-Name] <Stri...
Cmdlet	Clear-Content	Clear-Content [-Path] <Str...
...		

Hogyan lehet mégis a szkriptet lefuttatni? Hát például így:

```
[19] PS C:\old> &(get-item script.ps1)
Ez most a szkript
```

Hogyan tudom a függvényt futtatni? Hasonló logikával, mint a szkriptet, csak más a tárolásának helye:

```
[20] PS C:\old> &(get-item function:script.ps1)
Ez most függvény
```

Nézzük összefoglalva a végrehajtási preferenciát:

1. PowerShell kulcsszó
2. Alias
3. Függvény
4. Cmdlet
5. Futtatható fájlok (exe, com, stb.)
6. Szkriptek
7. Kiterjesztés alapján a hozzá tartozó alkalmazás futtatása

Azaz nagyon vigyázni kell, hogy milyen néven hozunk létre álneveket és függvényeket, mert ezek a végrehajtási preferenciában megelőzik a cmdleteket is. Például egy gonosz szkript átdefiniálhatja a gyári cmdleteket ugyanolyan nevű álnevekkel vagy függvényekkel és a PowerShell teljesen másként kezd el viselkedni, mint ahogy várjuk. Egyedül a PowerShell kulcsszavai élveznek viszonylagos védeltséget, hiszen ha készítünk egy „FOR” nevű függvényt, akkor a FOR beírására az FOR ciklusként értelmezi a PowerShell, és az ugyanilyen nevű függvényem eléréséhez a fenti, körülményesebb módszert kell alkalmazni.

1.9 Fontosabb cmdletek

A PowerShell főbb nyelvi elemeit áttekintettük az előző fejezetekben, most szemelgessünk a legfontosabb cmdletek között. Ezek a cmdletek annyira általánosan használhatók, hogy szinte nyelvi elemként lehet őket tekinteni, ezért mindenképpen itt, az elméleti részben kell őket tárgyalni.

1.9.1 Véletlen szám generálás és annál sokkal több (Get-Random)

A PowerShell 1.0 verziójában nem volt véletlen szám generátor, de nagyon egyszerűen segítségül lehetett hívni a `system.random` .NET osztályt és azzal tudtunk véletlen számot generálni. Gondoltam, hogy azért illene ilyen cmdletet belerakni a következő verzióba, de hogy ilyen sokat ki lehet hozni egy véletlen szám generátor cmdletből, arra nem számítottam. Nézzük sorjában, mit tud ez a `get-random` cmdlet!

```
[1] PS C:\> get-random
887627512
[2] PS C:\> Get-Random 100
55
[3] PS C:\> Get-Random -Minimum 50 -Maximum 100
70
[4] PS C:\> Get-Random 0.9999999999999999
0,568479508426263
```

Az [1]-es sorban láthatjuk a legegyszerűbb alapesetet, a `get-random` paraméter nélkül. Ilyenkor egy 0 és `[int32]::maxvalue`, azaz 2147483647 közötti egész számot kapunk eredményül. A [2]-es sorban 0 és 100 közötti véletlen számot kapunk, látható, hogy a maximum érték a pozícionális paraméter. A [3]-as sorban 50 és 100 közötti véletlen számot kapunk, ha valamelyik határérték nem egész, akkor lebegőpontos számot kapunk, mint ahogy a [4]-es sorban látható.

És most jön az igazán érdekes!

```
[29] PS C:\> "Aladár", "Bence", "Csaba", "Dénes", "Ferenc", "Hugó", "István" | Get-Random -Count 3
István
Csaba
Bence
```

Csövezhető tehát a `get-random`, ilyenkor a `-count` paramétert kell használni, ami megadja, hogy a gyűjteményből hány elemet adjon vissza! Ez un. „nem visszatevéses” kiválasztás, azaz egy elem csak egyszer kerülhet bele a kiválasztásba. Ha a `-count` értéke megegyezik vagy több, mint a csőelemek száma, akkor az összes elemet visszakapjuk, csak véletlen sorrendben:

```
[30] PS C:\> "Aladár", "Bence", "Csaba", "Dénes", "Ferenc", "Hugó", "István" | Get-Random -Count 7
Hugó
Bence
Ferenc
Dénes
Aladár
István
Csaba
```

Mire lehet használni egy ilyen cmdletet? Természetesen a véletlen számok generálása elsősorban a játékoknál és különböző algoritmusok tesztelésénél jönnek jól, ezekre a PowerShellben talán kevesebbet van szükség, viszont ez a csővezetőség nagyon jól jön szkriptjeink tesztelésénél! Gondoljunk valamilyen fájlfeldolgozó szkriptre. Valószínű a tesztelés fázisában nem akarjuk nagyon sok fájlra ráereszteni, viszont az sem lenne jó, ha mindig ugyanazzal a 2 fájlal tesztelnénk. Ilyenkor a fájlok egy nagy halmazából véletlenül választunk ki néhányat és azzal tesztelünk.

Vagy pl. sokkal olcsóbb lenne a pörgő golyók helyett ezzel lottószámokat generálni hétről hétre:

```
[32] PS C:\> 1..90 | Get-Random -Count 5 | Sort-Object
12
15
23
65
80
```

Sok szerencsét! ☺

1.9.2 Csővezeték feldolgozása (Foreach-Object) – újra

Ugyan már volt szó a `ForEach-Object` cmdletről a 1.6.5 *ForEach-Object cmdlet* fejezetben, de most már ismerjük a függvényeket és filtereket, így tisztában vagyunk azzal, hogy hogyan történik a csővezetéken érkező objektumok feldolgozása paraméterként átadott szkriptblokkok segítségével.

Tulajdonképpen már mi magunk is meg tudnánk írni egy `ForEach-Object` cmdlethez hasonló működésű függvényt, de mivel ezt olyan gyakran használnánk, hogy érdekesebb volt ez gyorsabban lefutó, natív PowerShell parancsként implementálni.

Ennek ellenére elég tanulságos lenne egy ilyen függvényt írni. Ehhez először nézzük meg a `ForEach-Object` szintaxisát:

```
[1] PS C:\> (get-help foreach-object).syntax

ForEach-Object [-process] <ScriptBlock[]> [-inputObject <psobject>] [-begin
<scriptblock>] [-end <scriptblock>] [<CommonParameters>]
```

Most a `CommonParameters` részt kihagyom, de a többi én is definiálom a függvényemben:

```
function saját-foreachobject ([scriptblock] $process = $(throw "Kötelező!"),
    [PSObject] $inputObject, [scriptblock] $begin, [scriptblock] $end)
{
    begin
    {
        if($inputObject)
        {
            $inputObject | saját-foreachobject -p $process -b $begin -e $end
            return
        }
        if($begin) {&$begin}
    }
    process {&$process}
    end
    {
        if($end) {&$end}
    }
}
```



```
}
```

Itt a `$process` paraméter kötelezően kitöltendő, hibát ad a függvényem, ha ez hiányzik:

```
[3] PS C:\> 222 | saját-foreachobject
Kötelező!
At line:1 char:63
+ function saját-foreachobject ([scriptblock] $process = $(throw <<<< "Kötele
ző!"),
+ CategoryInfo          : OperationStopped: (Kötelező!:String) [], Runtime
eException
+ FullyQualifiedErrorId : Kötelező!
```

Ha ez helyesen van kitöltve, akkor akár csővezetékekkel is jól működik:

```
[4] PS C:\> 1,3,44, "q" | saját-foreachobject {$_*3}
3
9
132
qqq
```

De működik úgy is, ha nem „belecsövezzük” a feldolgozandó objektumot, hanem `-inputobject` paraméterként átadjuk:

```
[5] PS C:\> saját-foreachobject {$_*2} -i 654
1308
```

Ehhez a függvénydefinícióban egy kicsit trükköztem, ha ez utóbbi módszerrel akarnék objektumot átadni, akkor nem lenne `$_` változó, ezért a `begin` szekcióban meghívom rekurzív módon a függvényből saját magát, immár csővezetős módszerrel. Azért, hogy a rekurzív hívásból visszatérve ne fusson le még egyszer a függvényem, ezért ott egy `return`-nel kilépek.

Ilyen jellegű csővezethető paraméterátadást a PowerShell 2.0 fejlett függvényeivel sokkal egyszerűbben és profibban meg tudunk valósítani, ott nem kell rekurzív hívást külön leprogramozni. (Ld. 2.4 *Fejlett függvények – script cmdletek* fejezet!)

Megjegyzés

Vizsgáljuk meg egy kicsit jobban ezt a futószalag-rendszert! Nézzük a következő példát, ahol a bemeneti elemeket ráteszem a futószalagra, majd 3 `foreach-object` „gépen” is keresztül megy a nyersanyag:

```
PS C:\> 'a', 'b', 'c' |
>>   ForEach-Object -Begin {Write-Host "Az 1. gép beindul"} -Process {"$_ 1"}
    -End {write-host "Az 1. gép leáll"} |
>>   ForEach-Object -Begin {Write-Host "Az 2. gép beindul"} -Process {"$_ 2"}
    -End {write-host "Az 2. gép leáll"} |
>>   ForEach-Object -Begin {Write-Host "Az 3. gép beindul"} -Process {"$_ 3"}
    -End {write-host "Az 3. gép leáll"}
>>
Az 1. gép beindul
Az 2. gép beindul
Az 3. gép beindul
a 1 2 3
b 1 2 3
```

```
c 1 2 3
Az 1. gép leáll
Az 2. gép leáll
Az 3. gép leáll
```

A kimenetből látható, hogy az egymás utáni szakaszok gépeinek `begin` szekciói szépen egymás után lefutnak, mint ahogy az elinduló futószalag is minden gép előtt elindul. Ezután az egyes elemek ahogy végig haladnak a gépek előtt, úgy dolgoznak rajtuk a gépek, először az első, majd második, végül a harmadik. A futószalag leállása megint mindhárom gépet egyszerre érinti.

1.9.3 A csővezeték elágaztatása (Tee-Object)

A `Tee-Object` cmdlet a csővezeték megcsapolására szolgál. Tetszés szerinti pontra beillesztve az arra járó objektumkupacot egy változóba vagy egy megadott fájlba írja, de eközben változatlan formában továbbküldi a csövön is, a következő parancs pontosan úgy kapja meg az objektumokat, mintha a `Tee-Object` ott sem lett volna. Az alábbi parancs például a `c:` meghajtó mappalistáját kérdezi le, a `Tee-Object` ennek szöveges megfelelőjét beleírja a `c:\dir.txt` fájlba, a lekérdezett eredeti objektumokat pedig továbbadja a `Where-Object` cmdletnek:

```
PS C:\> Get-ChildItem | Tee-Object -FilePath $home\dir.txt | Where-Object {$_.Name -eq "Windows"}
```

Directory: C:\

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2010.02.14.	10:34	Windows

Leggyakrabban a fentihez hasonló esetekben használjuk ezt a cmdletet, azaz amikor a kimenetet kétfelé szeretnénk ágaztatni: egyrészt például naplózási céllal beirányítjuk a csővezeték tartalmát egy fájlba, másrészt valami egyéb tevékenységet is végzünk ezekkel az objektumokkal.

1.9.4 Csoportosítás (Group-Object)

A `Group-Object` cmdlet segítségével egy (vagy több) megadott tulajdonság értéke szerint csoportosíthatunk objektumokat. A csoportokba az azonos tulajdonságértékkel rendelkező objektumok kerülnek.

Készítsünk listát, amely az „g” betűvel kezdődő cmdleteket csoportosítja ige szerint! A cmdleteket lekérdező `Get-Command` kimenetét a `Group-Object`-nek kell megkapnia, paraméterként pedig meg kell adnunk, hogy melyik tulajdonság értékei szerint akarjuk elvégezni a csoportosítást, ez a `Verb` tulajdonság lesz:

```
[56] PS C:\> get-command g* -commandtype cmdlet | group-object -property verb -ashtable -asstring
```

Name	Value
------	-------

```
----
Get
Group
```

```
-----
{Get-Acl, Get-Alias, Get-AuthenticodeSignatu...
{Group-Object}
```

A csoportok és a bennük található elemek száma jól látható, de maga a csoport tagsága ebben a nézetben nem igazán kivehető, ha túl sok az adott csoportban található elem.

Megjegyzés

A csoportokat alaphelyzetben csak maximum 4 elemig jeleníti meg a PowerShell, feltéve, hogy a konzol szélessége ezt megengedi. Ha ennél több elemet is meg akarunk jeleníttetni, akkor a `$FormatEnumerationLimit` automatikus változó értékét kell átállítani.

Hogy a képernyőszélesség ne legyen korlát, az egészet még táblázatosan formázom tördeléses módon:

```
[11] PS C:\> Get-Command g* -CommandType cmdlet | Group-Object -Property verb |
Format-Table -Wrap
```

Count	Name	Group
46	Get	{Get-Acl, Get-Alias, Get-AuthenticodeSignature, Get-ChildItem...}
1	Group	{Group-Object}

Nézzük mi lesz, ha a `$FormatEnumerationLimit` változót megnövelem:

```
[12] PS C:\> $FormatEnumerationLimit = 8
[13] PS C:\> Get-Command g* -CommandType cmdlet | Group-Object -Property verb |
Format-Table -Wrap
```

Count	Name	Group
46	Get	{Get-Acl, Get-Alias, Get-AuthenticodeSignature, Get-ChildItem, Get-Command, Get-ComputerRestorePoint, Get-Content, Get-Counter...}
1	Group	{Group-Object}

A kimeneten látszik, hogy most az első csoportban több elem vált láthatóvá.

Készítsünk listát, amely a PowerShell súgóinak különféle kategóriáinak darabszámát tartalmazza! Ebben a feladatban tulajdonképpen semmi újdonság nincsen a megelőzőhöz képest, csak azért került ide, mert igen szép példát ad a PowerShell objektumkezelésének szinte tökéletesen egységes voltára. Mindegy, hogy cmdletekről vagy a PowerShell súgótémáinak listájáról van szó, a szükséges parancsok gyakorlatilag azonosak, a tökéletesen különböző típusú adatoktól függetlenül. A megoldás:

```
[14] PS C:\> get-help * | group-object -property category
```

Count	Name	Group
137	Alias	{@{Name=ac; Category=Alias; Synopsis=Add-Co...}
236	Cmdlet	{@{relatedLinks=@{navigationLink=System.Man...}
8	Provider	{@{CmdletHelpPaths=@{CmdletHelpPath=System....}
90	HelpFile	{TOPIC...

1. Elmélet

Ha valakinek ez sem elég, akkor még olyat is lehet csinálni a Group-Object segítségével, hogy egyszerre több szempont szerinti csoportot is létrehozhatunk:

```
[60] PS C:\> get-process | Group-Object -Property processname, company
```

Count	Name	Group
----	----	-----
3	conhost, Microsoft Cor...	{System.Diagnostics.Process (conhost), Syst...
2	csrss, Microsoft Corpo...	{System.Diagnostics.Process (csrss), System...
1	dfsrs, Microsoft Corpo...	{System.Diagnostics.Process (dfsrs)}
1	dfssvc, Microsoft Corp...	{System.Diagnostics.Process (dfssvc)}
1	dns, Microsoft Corpora...	{System.Diagnostics.Process (dns)}
1	dwm, Microsoft Corpora...	{System.Diagnostics.Process (dwm)}
...		

A fenti paranccsal a processzek neve és gyártójuk alapján együttesen csoportosítottam a futó folyamatokat. Ez nem igazi kétszintű csoportosítás, hanem képez egy „látszólagos” tulajdonságot, amely a processz nevéből és gyártójából áll, és ezen összetett tulajdonság alapján csoportosít.

Ha nincs szükségünk az egyes elemekre, csak a csoportokra, akkor használhatjuk a -NoElement kapcsolót:

```
[21] PS C:\> get-process | Group-Object -Property company -noelement
```

Count	Name
----	----
38	Microsoft Corporation
2	
2	Sun Microsystems, Inc.

A fenti példában csak a gyártókra voltam kíváncsi és a darabszámokra.

Alaphelyzetben a Group-Object kimenete egy gyűjtemény, nézzük meg, hogy egy-egy eleme ennek hogyan is néz ki:

```
[70] PS C:\> $csoportok = get-command g* -commandtype cmdlet | group-object -property verb
[71] PS C:\> $csoportok[0]
```

Count	Name	Group
----	----	-----
46	Get	{Get-Acl, Get-Alias, Get-AuthenticodeSignat...

```
[72] PS C:\> $csoportok[1]
```

Count	Name	Group
----	----	-----
1	Group	{Group-Object}

Ebből kinyerhetők az egyes csoportosított elemek a következő módon:

```
[81] PS C:\> $csoportok[0].group
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Get-Acl	Get-Acl [[-Path] <String[]>...

Cmdlet	Get-Alias	Get-Alias [[-Name] <String[...
Cmdlet	Get-AuthenticodeSignature	Get-AuthenticodeSignature [...
Cmdlet	Get-ChildItem	Get-ChildItem [[-Path] <Str...
Cmdlet	Get-Command	Get-Command [[-ArgumentList...
...		

Ennél egyszerűbb módja is van ennek, ha arra kérjük a Group-Object-et, hogy ne gyűjteményt készítsen nekünk, hanem hashtáblát:

```
[82] PS C:\> $csoportok = get-command g* -commandtype cmdlet | group-object -pr
operty verb -AsHashTable
[83] PS C:\> $csoportok
```

Name	Value
Get	{Get-Acl, Get-Alias, Get-AuthenticodeSignatu...
Group	{Group-Object}

```
[84] PS C:\> $csoportok.get
```

CommandType	Name	Definition
Cmdlet	Get-Acl	Get-Acl [[-Path] <String[]>...
Cmdlet	Get-Alias	Get-Alias [[-Name] <String[...
Cmdlet	Get-AuthenticodeSignature	Get-AuthenticodeSignature [...
Cmdlet	Get-ChildItem	Get-ChildItem [[-Path] <Str...
Cmdlet	Get-Command	Get-Command [[-ArgumentList...
...		

Látható, hogy a -AsHashTable kapcsolóval ezt elérhetjük, így sokkal egyszerűbb az egyes csoportokba sorolt elemeket elérni.

Ezekből a példákából még az is kiderülhetett számunkra, hogy a Group-Object használata előtt nem kell külön sorba rendezni a csővezetéken érkező objektumokat, hogy a csoportok jól kialakuljanak. Emlékezhetünk a format-table cmdlet-groupby paraméterére az 1.3.17 *Egyszerű formázás* fejezetből, ott azt láthattuk, hogy a format-table számára előbb sorba kellett rendezni az objektumokat, hogy jó legyen a csoportosítás. Itt ilyesmire nincs szükség, hiszen a Group-Object halmazokat készít, nem csak megjeleníti a csoportokat.

1.9.5 Objektumok átalakítása (Select-Object)

A Select-Object cmdlet a kapott objektumok megcsonkítását képes elvégezni, a kimenetként kapott objektumokban már csak a paraméterlistában megadott tulajdonságok fognak szerepelni, a többi tulajdonságot (és a bemenetként kapott objektumreferenciát is) a cmdlet egyszerűen eldobja. Viszont így az eredeti objektum tulajdonságait átalakíthatjuk, újabb tulajdonságokat számolhatunk ki, hozhatunk létre, amelyekkel esetleg könnyebben tudunk dolgozni.

Példaként alakítsuk át a Get-Process-től érkező objektumokat úgy, hogy csak a folyamat nevét, gyártóját és leírását tartsuk meg! A Select-Object cmdletnek egyszerűen azt kell megadnunk, hogy melyik tulajdonságokat szeretnénk megtartani:

```
PS C:\> get-process | select-object name, company, description
```

Name	Company	Description
-----	-----	-----
ctfmon	Microsoft Corporation	CTF Loader
CTHELPER	Creative Technology Ltd	CtHelper MFC Application
CTSVCCDA	Creative Technology Ltd	Creative Service for ...
csrss		
explorer	Microsoft Corporation	Windows Intéző
...		

Mi is történik ebben az esetben? A `Get-Process` `Process` objektumokat dobál a csőbe, ezeket kapja meg a `Select-Object`, amely a paraméterlista által meghatározott tulajdonságokat egy újonnan létrehozott egyedi objektum azonos nevű tulajdonságaiba másolja. Ezek az objektumok fognak aztán továbbvándorolni a csövön.

Természetesen nemcsak azt mondhatjuk meg, hogy mely tulajdonságokra van szükségünk, hanem azt is, hogy melyekre nincs: az `-excludeproperty` paraméter után felsorolt tulajdonságok nem fognak szerepelni a kimenő objektumokban (de az összes többi igen).

A kimenő objektumok szerkezetét egy `Get-Member` hívás mutatja meg:

```
PS C:\> get-process | select-object -property name, description, company |
get-member
```

TypeName: System.Management.Automation.PSCustomObject		
Name	MemberType	Definition
-----	-----	-----
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetType	Method	System.Type GetType()
ToString	Method	System.String ToString()
Company	NoteProperty	System.Management.Automation.PSObject Company=...
Description	NoteProperty	System.Management.Automation.PSObject Descript...
Name	NoteProperty	System.String Name=alg

Látszik, hogy ez már nem az eredeti objektum, hanem egy `PSCustomObject`.

A fentiekén kívül a `Select-Object` néhány más funkcióval is rendelkezik: nemcsak elemi objektumokat képes átalakítani, hanem gyűjteményeket is átalakít. Például képes a bemenetként kapott tömb elejéről vagy végéről meghatározott számú elemet leválasztani (`-first` és `-last` paraméter), illetve képes egy gyűjtemény elemei közül csak a különbözőeket (vagyis az egyforma elemek közül csak egyet) továbbadni a `-unique` kapcsoló segítségével:

```
PS C:\> PS C:\> 1,1,3,56,3,1,1,1,3 | Select-Object -unique
1
3
56
```

Ilyenkor a gyűjtemény, tömb egyes elemei természetesen megőrzik típusukat.

Megjegyzés

De vajon mi számít a `-unique` kapcsoló használata mellett egyformának és mi különbözőnek? Nézzünk erre egy példát:

```
PS C:\> Get-Process s*
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS (K)	VM(M)	CPU (s)	Id	ProcessName
681	91	107680	134448	735	14,52	3640	ScriptEditor
145	14	4708	9080	67		1240	SDWinSec
1094	70	45188	33320	162		3008	SearchIndexer
225	13	5888	9120	42		524	services
348	26	40220	36316	191	18,19	2776	sidebar
87	10	3168	6484	72	0,14	2416	SJelite3Launch
30	2	456	1052	5		276	smss
322	20	7120	12052	94		1360	spoolsv
371	14	4440	9400	54		660	svchost
369	16	4744	8736	42		756	svchost
513	25	17420	19168	90		900	svchost
671	33	108432	115488	240		932	svchost
1564	80	32140	48064	481		960	svchost
286	20	6136	10852	49		1108	svchost
761	51	32136	38768	174		1220	svchost
306	33	12540	14112	69		1556	svchost
319	26	6580	13072	90		1704	svchost
95	8	1864	5164	33		1996	svchost
91	8	1640	4408	47		2496	svchost
769	0	124	6300	11		4	System

Nézzük ezeket „megegyeve”:

```
PS C:\> Get-Process s* | Select-Object -Unique
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS (K)	VM(M)	CPU (s)	Id	ProcessName
681	91	107680	134448	735	14,52	3640	ScriptEditor
145	14	4708	9080	67		1240	SDWinSec
1094	70	45188	33320	162		3008	SearchIndexer
225	13	5888	9120	42		524	services
348	26	40220	36316	191	18,16	2776	sidebar
87	10	3168	6484	72	0,14	2416	SJelite3Launch
30	2	456	1052	5		276	smss
322	20	7120	12052	94		1360	spoolsv
369	14	4388	9380	53		660	svchost
769	0	124	6300	11		4	System

Láthatólag a sok svchost lett összevonva, de vajon milyen alapon? Pusztán a neve alapján? És az olyan objektumok esetében, amelyeknek nincs nevük, ott mi lesz? Az algoritmus nagyon egyszerű: az a két objektum egyforma, amelyiknek meghívva a `ToString` metódusát egyforma lesz a kimenet. Ez két különböző svchost-példány esetében is ugyanaz, ezért lettek összevonva:

```
PS C:\> Get-Process svchost | ForEach-Object {$_.ToString()}
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
```

```
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
System.Diagnostics.Process (svchost)
```

Sajnos itt nem tudjuk testre szabni, hogy mit tekintsen egyformának és mit nem, így kerülő megoldást kell készítenünk erre a problémára a később tárgyalásra kerülő Compare-Object cmdlet segítségével.

Nézzünk végül arra is példát, hogy a Select-Object-tel újabb, számolt tulajdonságokat is létrehozhatunk. Itt most a jobb értelmezhetőség kedvéért áttördeltem a kódot:

```
dir c:\old | Select-Object name,
@{
    n = "Méret";
    e = {switch ($m = $_.Length)
        {
            {$m -lt 1kb} {"Pici"; break}
            {$m -lt 3kb} {"Közepes"; break}
            {$m -lt 100kb} {"Nagy"; break}
            default {"Óriási"}
        }
    }
}
```

A fenti példában nem vagyok megelégedve a dir, azaz a get-childitem által a fájlknál megmutatott tulajdonságokkal, nekem kellene egy pici/közepes/nagy/óriási besorolása a fájlknak. Ehhez a Select-Object-nek a fájlok „igazi” name tulajdonsága mellett egy „képzett” tulajdonságot is megadok. Ennek formája:

```
@{ name = "Tulajdonságnév"; expression = Tulajdonságérték}
```

A „name” és „expression” paramétereket lehet rövidíteni. Nálam az „expression” rész egy switch kifejezés, mellyel besorolom a fájlokat a méretük alapján.

És nézzük a kimenetet:

Name	Méret
----	-----
alice.txt	Pici
coffee.txt	Pici
lettercase.txt	Pici
numbers.txt	Pici
presidents.txt	Pici
readme.txt	Közepes
skaters.txt	Nagy
symbols.txt	Pici
vertical.txt	Pici
votes.txt	Nagy
wordlist.txt	Óriási

Még egy gyakori felhasználási területe van a `select-object`-nek. Ennek felvezetésére nézzünk egy egyszerű példát:

```
[1] PS C:\>get-service a* | Group-Object -Property status
```

Count	Name	Group
3	Stopped	{Alerter, AppMgmt, aspnet_state}
2	Running	{ALG, AudioSrv}

Az [1]-es sorban lekérdezem az „a” betűvel kezdődő szolgáltatásokat, majd csoportosítottam őket a status paraméterük alapján. A kimeneten az egyes csoportokat alkotó szolgáltatások tömbbe rendezve (kapcsos zárójelek között) láthatók.

Ez most a kevés szolgáltatásnál akár jó is lehet, de ha az összes szolgáltatásra futtattam volna, akkor nem nagyon fért volna ki az egyes csoportok listája. A kibontásban segíthet a `select-object` az `expandproperty` paraméterrel:

```
[2] PS C:\>get-service a* | Group-Object -Property status | Select-Object -ExpandProperty group
```

Status	Name	DisplayName
Stopped	Alerter	Alerter
Stopped	AppMgmt	Application Management
Stopped	aspnet_state	ASP.NET State Service
Running	ALG	Application Layer Gateway Service
Running	AudioSrv	Windows Audio

A [2]-es sor utolsó tagjában a `select-object` kifejtí a `group` tulajdonságot, eredményeképpen visszakapjuk a szolgáltatások listáját, immár csoportosítás utáni sorrendben. Gyakorlatilag ugyanahhoz az eredményhez jutottunk, mint az 1.3.17 *Egyszerű formázás* fejezet végén a `get | sort | format-table -groupby` kifejezéssorral. Mivel itt is gyűjteményen végeztem a `select-object`-tel a műveletet, az egyes elemek eredeti objektumtípusa megőrződött:

```
[3] PS C:\> get-service a* | Group-Object -Property status | Select-Object -ExpandProperty group | Get-Member
```

```
TypeName: System.ServiceProcess.ServiceController
```

Name	MemberType	Definition
Name	AliasProperty	Name = ServiceName
add_Disposed	Method	System.Void add_Disposed(EventHa...
Close	Method	System.Void Close()
Continue	Method	System.Void Continue()
...		

Láthatjuk, hogy a művelet végén `ServiceController` típusú objektumokat kaptunk.

Még tud pár dolgot a `Select-Object`, például az `-Index` paraméterrel valahányadik elemet választja ki a gyűjteményből:

```
PS C:\> 1..10 | Select-Object -Index 5,8
```

```
6
9
PS C:\> 1..10 | Select-Object -Index 8
9
```

Vagy valahány darab elemet elhagy az elejéből:

```
PS C:\> 1..10 | Select-Object -Skip 7
8
9
10
```

Vagy a végéből:

```
PS C:\> 1..10 | Select-Object -Skip 7 -Last 10
1
2
3
```

1.9.6 Rendezés (Sort-Object)

Listázzuk ki a tíz legtöbb memóriát fogláló folyamatot a memóriefoglalás sorrendjében!

```
PS C:\> get-process | sort-object -property workingset -desc
```

A folyamatok listáját természetesen ismét a Get-Process adja. A folyamat által igénybe vett fizikai memória mennyiségét a „Workingset” tulajdonság adja meg, ami az alapértelmezett táblázatban is szerepel. A Sort-Object tetszőleges tulajdonság értékei szerint tudja sorba rendezni a kimenetet. A listázás alapértelmezés szerint a legkisebb értéktől indul, de ha megadjuk a -desc paramétert, akkor a legnagyobb értékek kerülnek a lista tetejére.

A lista tehát már rendezett, de nekünk csak az elején szereplő tíz sorra lenne szükségünk. A korábban már használt Select-Object cmdlet egyik alfunkciójának segítségével ez is könnyen megoldható, egyszerűen paraméterként kell megadnunk, hogy hány sorra van szükségünk. A megoldás tehát:

```
PS C:\> get-process | sort-object -property workingset -desc | select-object -first 10
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	-----
2779	45	197548	45732	439	407,91	460	ieexplore
420	9	41488	34552	159	6,13	612	powershell
463	18	34580	23060	343	114,03	3952	WINWORD
693	20	22396	20312	123	39,34	960	explorer
317	19	45132	20048	125	121,17	624	McshIELD
1729	82	25332	16368	215	96,22	1436	svchost
557	16	46872	7720	180	42,11	2896	OUTLOOK
779	20	67944	7200	198	19,30	2496	ieexplore
340	11	17876	6716	122	143,34	1540	svchost1
456	13	48196	6452	139	4,84	3604	ieexplore

Nem mindegy, hogy milyen kultúrkör, nyelv ábécéje szerint rendezzük az objektumokat. Alaphelyzetben az adott gép területi beállításait veszi figyelembe a PowerShell, de ezt a `-culture` paraméterrel megváltoztathatjuk:

```
[24] PS C:\> "zug", "zsuga", "csak", "cuki" | Sort-Object -Culture "hu-hu"
cuki
csak
zug
zsuga
[25] PS C:\> "zug", "zsuga", "csak", "cuki" | Sort-Object -Culture "en-us"
csak
cuki
zsuga
zug
```

A [24]-es sorban magyar nyelv szabályai szerint rendeztem sorba a szavakat, míg a [25]-ös sorban ugyanezeket a szavakat az angol ábécé szerint. Látjuk, hogy jelentős eltérés van a két sorrend között, hiszen a magyar nyelvben a kettős betűk külön sorolódnak be a az ábécébe.

A különböző nyelvekhez tartozó nyelvi kódok jelölését a <http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/ms970637.aspx> oldalon meg lehet nézni.

1.9.7 Még egyszer formázás (Format-Table, Format-Wide)

Az előzőekben láthattuk, hogy a `select-object` segítségével kiszámoltathatunk új tulajdonságmentéket is. Azonban ilyesmire a `format-table` is alkalmas:

```
[9] PS C:\old>Get-ChildItem | Format-Table name,@{Expression={if($_.psiscontainer){"Könyvtár"}else{"Fájl"}};Label="Típus";width=10}

Name                                                    Típus
----                                                    -
alfolder                                                Könyvtár
alice.txt                                               Fájl
coffee.txt                                             Fájl
dir.xml                                                 Fájl
```

Azaz itt is megadható egy hashtábla kifejezés, amit a `format-table` kiszámol, illetve beépít a táblázatba. A hashtábla lehetséges címkéi:

Mező	Jelentése
Expression	A kiszámolandó kifejezés
Label	A táblázat oszlopának címkéje
Width	Az oszlop szélessége
FormatString	Formázó operátornál használatos formázó kifejezés
Alignment	Rendezés, lehetséges értékek: „Left”, „Center” és „Right”

Ez annyiban különbözik a `select-object`-es átalakítástól, hogy itt az eredeti objektumhoz nem nyúlunk, az minden eredeti tulajdonságát és a típusát megőrzi, csak a megjelenítést változtatjuk meg.

Nézzünk még egy példát:

```
PS C:\> Get-Process | Format-Table name, id, @{
>> label = "Mióta";
>> expression = {(get-date) - $_.starttime}.totalseconds};
>> formatstring = "n0";
>> alignment = "right"}
>>
```

Name	Id	Mióta
----	--	-----
audiodg	688	
btdna	1696	36 611
conhost	1028	456
conhost	4876	2 451
csrss	416	
csrss	504	
daemon	2524	36 613
...		

Ha nagyon sok elemet akarunk megjeleníteni és nem annyira érdekes több tulajdonság megjelenítése, akkor használhatjuk a `Format-Wide` megjelenítést:

```
[3] PS C:\> dir | Format-Wide
```

Directory: C:\

[Lurdy]	[munka]
[PerfLogs]	[Program Files]
[Program Files (x86)]	[reflector]
[sokfájl]	[Users]
[Windows]	fájl.txt
kon.pscl	obj.xml
service.html	

Itt is van jó néhány lehetőségünk a további testre szabásra. Például optimálisabban használhatjuk ki a rendelkezésünkre álló képernyőt az `-AutoSize` kapcsolóval:

```
[6] PS C:\> dir | Format-Wide -Property name -AutoSize
```

Lurdy	munka	PerfLogs
Program Files	Program Files (x86)	reflector
sokfájl	Users	Windows
fájl.txt	kon.pscl	obj.xml
service.html		

Látható, hogy viszont itt elvesztettünk néhány „okos” formázást, mint például a „fejléce” és a könyvtárak nevének szögletes zárójelbe tételét, mert ezeket nem alaphelyzetben a `Format-Wide` tudja, hanem a fájl és mappatípushoz definiált formátumleíró XML állomány, ezekről majd később az *1.4.16 Formázás testre szabása (Export-FormatData, Get-FormatData, Update-FormatData)* fejezetben olvashatnak. Cserébe kérhetünk csoportosítást és megadhatjuk, hogy hány oszlopot kérünk:

```
[9] PS C:\> dir | Format-Wide -Property name -Column 2 -GroupBy psiscontainer
```

```
PSIsContainer: True

Lurdy                munka
PerfLogs              Program Files
Program Files (x86)   reflector
sokfájl               Users
Windows

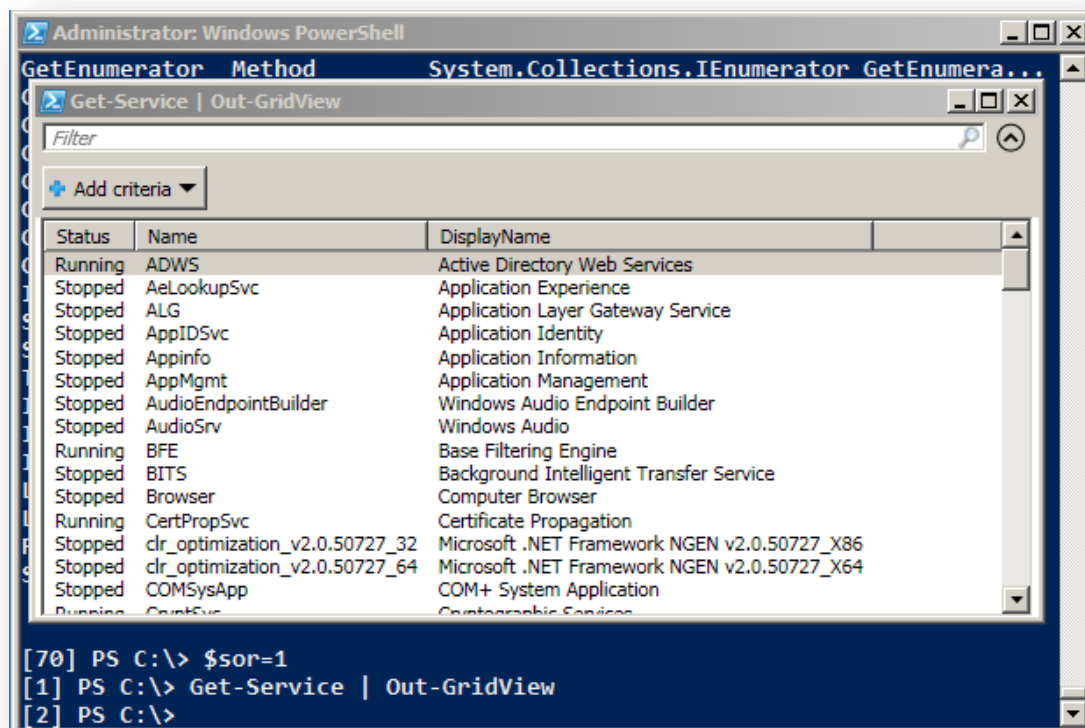
PSIsContainer: False

fájl.txt              kon.psc1
obj.xml               service.html
```

Ebben a példában a `PSIsContainer` tulajdonság alapján csoportosítást is kértem.

1.9.8 Kimenet megjelenítése grafikus rácsban (Out-GridView)

Az előzőekben is láthattuk, hogy a PowerShell cmdletek kimente gyakran táblázatos formátumú. Sajnos csak akkor látjuk, hogy nem férnek ki megfelelően az oszlopokban található információk, vagy hogy nekünk rossz sorrendben olvashatóak a sorok, amikor már lefuttattuk a parancssorunkat. Ilyenkor előhívva a történetnézőből a parancssort lehet javítani, alakítani, sorrendet változtatni, de ha ez egy hosszadalmasabban futó kód, akkor elég bosszantó a várakozás, amíg a kívánt kimenetet megkapjuk. Ennek felgyorsítására született a grafikus rács kimenet a PowerShell 2.0-ban. Ennek cmdletje az `Out-GridView`, amit nézzünk meg egy egyszerű példa segítségével az alábbiakban:

39. ábra Out-GridView rácsa

Az így megjelenő rác – bár nincs menüje – rengeteg kényelmi szolgáltatást nyújt számunkra:

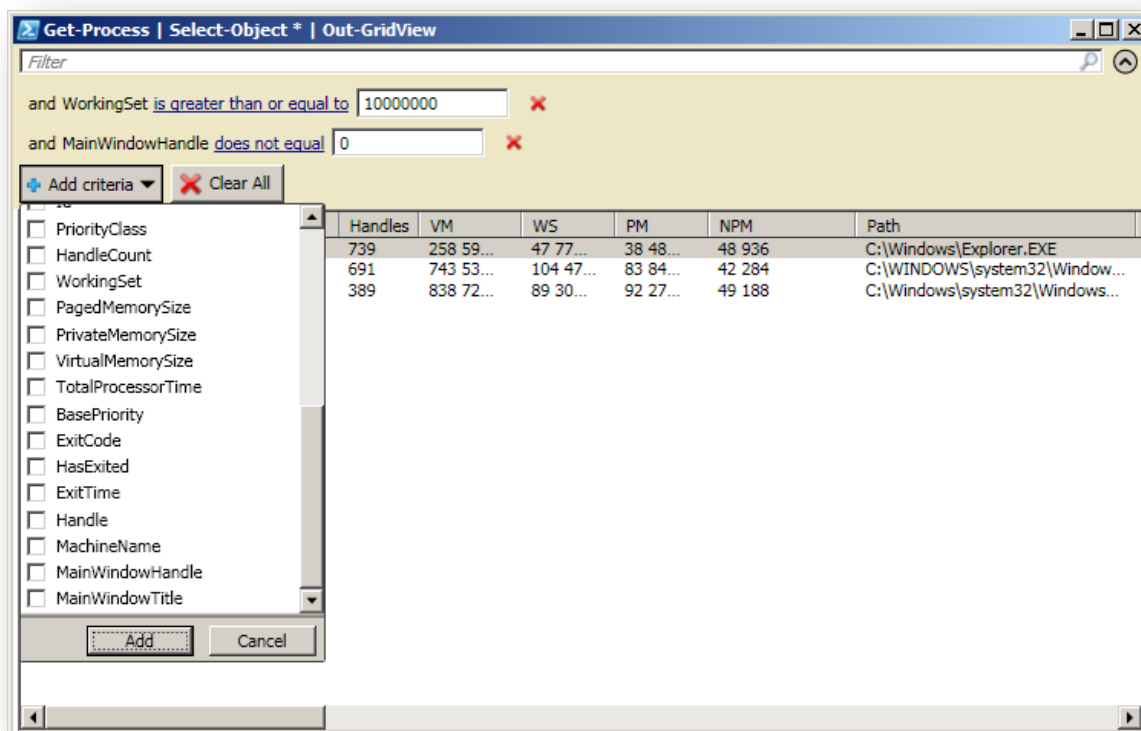
- Teljes szöveges kereső: a felső kereső a teljes táblázatban keresve leszűkíti a listát azokra a sorokra, ahol a begépelt karaktersorozat megtalálható
- Sorba rendezés: oszlopfejlécekre kattintva az adott oszlop tartalma szerint sorba rendezve jeleníti meg a sorokat
- Összetett szűrő: az oszlopokban megjelenített tulajdonságok értékeire beállított szűrőfeltételekkel lehet szűkíteni a megjelenített sorokat

Sajnos az Out-GridView csak azokat az oszlopokat jeleníti meg alaphelyzetben, amik az adott osztály táblázatos nézetében is alaphelyzetben megjelennek. Ha az összes tulajdonságot meg akarjuk jeleníteni, akkor egy `Select-Object` kifejezést is be kell illesszünk a csővezetékünkbe:

```
PS C:\> get-service | select-object -Property * | Out-GridView
```

Ez egy picit nehézkesé teszi a használatát.

Nézzünk egy példát az összetett szűrő használatára:

40. ábra GridView összetett lekérdezője

1.9.9 Gyűjtemények összehasonlítása (Compare-Object)

A Compare-Object cmdlet segítségével két tetszőleges gyűjteményt hasonlíthatunk össze, kimenetül a gyűjtemények közötti különbséget leíró objektumokat kapunk. Az alábbi példában egy változóba mentettem a gépen futó folyamatok listáját. Ezután leállítottam, illetve elindítottam néhány folyamatot, majd ezt az új állapotot egy másik változóba írtam. A Compare-Object-nek odaadtam a két változót, ő pedig kilistázta a különbségeket:

```
[44] PS C:\> $a = Get-Process # bezár notepad, xmlnotepad
[45] PS C:\> $b = Get-Process # megnyit másik notepad példány, mspaint
[46] PS C:\> Compare-Object $a $b
```

```
InputObject                               SideIndicator
-----
System.Diagnostics.Process (mspaint) =>
System.Diagnostics.Process (XmlNo... <=
```

A [44]-es sor futtatásakor a Notepad egy példánya futott, meg az XMLnotepad program. A [45]-ös sor futtatása előtt becsuktam a Notepadet és újra megnyitottam (másik processz lett belőle), és becsuktam az XMLnotepad-et és megnyitottam az MSPaint-et. A [46]-os sorban összehasonlítottam a két állapotban mintavételezett processzek listáját. Valamilyen szempontból jó eredményt kaptunk, de ha igazán belegondolunk, és precízek szerettünk volna lenni, akkor ez mégsem jó eredmény, hiszen a két notepad.exe folyamat az nem ugyanaz. Vajon hogyan gondolkodott a PowerShell? Szegény compare-object bármilyen bonyolult objektumok gyűjteményét kaphatja paraméterként, így ha az objektumok összes tulajdonságának

összehasonlításával döntené el az egyezőséget, akkor nagyon sokat kellene dolgoznia. Így alaphelyzetben nagyon egyszerű algoritmust alkalmaz: veszi az objektumok szöveggé alakított formáját. A `ToString` metódus minden objektumnál kötelező elem, így ez garantáltan meghívható. Nézzük meg, hogy ez mit az a fenti esetben:

```
[47] PS C:\> $a | ForEach-Object {$_.ToString()}
System.Diagnostics.Process (conhost)
System.Diagnostics.Process (csrss)
System.Diagnostics.Process (csrss)
System.Diagnostics.Process (dfsrs)
System.Diagnostics.Process (dfssvc)
```

Hiszen pont ilyen adatokat láthatunk a [46]-os sor futtatása után, és ebben tényleg csak a processz objektumok típusa és neve látszik, azaz elrejtődik, ha egy processzt újra nyitunk. Hogyan lehetne precízebbé tenni a `compare-object`-et? Használjuk a `-Property` paramétert, ahol felsorolhatjuk, hogy pontosan mely tulajdonság(ok) összehasonlításán alapuljon az egyes objektumok egyformaságának eldöntése. A mi esetünkben legyen a processz azonosító és a processz neve:

```
[48] PS C:\> Compare-Object $a $b -Property id, name
```

id	name	SideIndicator
--	----	-----
2076	mspaint	=>
1632	notepad	=>
2944	notepad	<=
396	XmlNotepad	<=

Ez már precízebb eredményt adott!

Mire használható ez még? Szeretnénk például megtudni, hogy az internetről gyűjtött csodaprogram telepítője pontosan mit garázdálkodik a gépünkön? Semmi gond, készítsünk pillanatfelvételt az érzékeny területekről (futó folyamatok, fájlrendszer, registry) a telepítés előtt, majd hasonlítsuk össze a telepítőprogram lefutása utáni állapottal. Lesz nagy meglepetés! Nem kell elaprózni, bátran lekérhetjük például a teljes c: meghajtó állapotát, a gép majd beleizzad kicsit az összehasonlításba, de így mindenre fény derül:

```
PS C:\> $a = Get-ChildItem c: -recurse
PS C:\> $b = Get-ChildItem c: -recurse
PS C:\> Compare-Object $a $b
```

Vigyázzunk azonban a `compare-object`-tel! Ha túl sok a különbség a két gyűjtemény között, akkor elég sokáig eltarthat az összehasonlítás, hiszen az első kupac minden eleméhez megnézi, hogy van-e egyező elem a másik kupacban. Ha mindkét kupac közel azonos számú elemből áll és az elemek sorrendben vannak, akkor használhatjuk `-SyncWindow` paramétert, mellyel leszűkíthetjük azt a tartományt, amin belül egyezést keres a másik kupacban. Nézzünk erre egy példát:

```
[56] PS C:\> Compare-Object 1,2,3 3,4,5 -SyncWindow 1
```

InputObject	SideIndicator
-----	-----
3	=>
1	<=


```

4 =>
2 <=
5 =>
3 <=

```

A fenti példában az egyik gyűjteményem 1-től 3-ig a számok, a másik gyűjteményem 3-tól 5-ig. Azaz a 3 valójában nem különbség a két gyűjtemény között, mégis az eredményben, ami ugye az eltéréseket adja meg, a 3-as is szerepel, ráadásul kétszer is. Ennek az az oka, hogy a `compare-object` 1-es `synwindow` paraméterrel nem minden elemhez néz meg minden elemet, hanem alaphelyzetben ± 1 elem távolságra. Azaz az első halmaz 3-asát összehasonlítja a második tömbbeli 4-gyel, 5-tel, de az ottani első 3-assal már nem. A `compare-object` alaphelyzetben $\pm \text{maxint}$ távolságra vizsgál, azaz gyakorlatilag minden elemhez minden elemet megkeres:

```
[57] PS C:\> Compare-Object 1,2,3 3,4,5
```

```

      InputObject SideIndicator
      -----
          4 =>
          5 =>
          1 <=
          2 <=

```

Így megtalálta, hogy mindkét halmazban benne van a 3-as.

1.9.10 Különböző objektumok (Get-Unique)

Sokszor előfordulhat, hogy egyedi objektumokat keresünk, azaz a duplikációkra nem vagyunk kíváncsiak. Például a futó processzek esetében ugyanazokat nem akarom többször látni. Alaphelyzetben ezt a listát kapom:

```
[45] PS C:\>Get-Process | sort
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
...							
0	0	0	28	0		0	Idle
758	20	28864	24160	162	29,53	2504	iexplore
807	24	54592	28636	207	93,50	1296	iexplore
97	3	740	2864	23	0,09	2788	igfxpers
80	3	1216	3572	34	0,16	2532	igfxtray
473	10	4284	1444	43	7,66	1016	lsass
...							

Nézzük csak az egyedieket a `get-unique` segítségével:

```
[47] PS C:\>Get-Process | get-unique | sort
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
...							
0	0	0	28	0		0	Idle
807	24	54592	28636	207	93,50	1296	iexplore
97	3	740	2864	23	0,09	2788	igfxpers

80	3	1216	3572	34	0,16	2532 igfxtray
481	11	4316	1880	43	7,66	1016 lsass
...						

Látszik, hogy az `iexplorer` csak egyszer szerepel a második listában.

Vajon mit lehet tenni akkor, ha pont a duplikáltakra vagyok kíváncsi? Sajnos nincs „get-duplicate” cmdlet, de ilyen jellegű működést mi magunk is elő tudunk idézni a `get-unique` és az előbb látott `compare-object` ötvözetével:

```
[55] PS C:\>$elemek = "a","b","c","d","e","a","b","a"
[56] PS C:\>Compare-Object ($elemek) ($elemek| sort | Get-Unique)
```

InputObject	SideIndicator
a	<=
b	<=
a	<=

Nézzük meg ugyanezt a processzekre:

```
[57] PS C:\> Compare-Object (Get-Process ) (Get-Process| Get-Unique)
```

InputObject	SideIndicator
System.Diagnostics.Process (conhost)	<=
System.Diagnostics.Process (csrss)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=
System.Diagnostics.Process (svchost)	<=

Természetesen a `Get-Unique` is az adott objektumon végzett `ToString()` metódus alapján dönti el az egyediséget, hasonlóan, ahogy a `Compare-Object`-nél láttuk, azzal a különbséggel, hogy ott meg lehetett adni, hogy mely tulajdonságok alapján vizsgálja az egyformaságot, ha az alapl működés nem tetszett nekünk, itt sajnos ilyet nem lehet.

1.9.11 Számlálás (Measure-Object)

Tetszőleges objektumcsoport elemeivel kapcsolatos összegzést átlagolást, stb. végezhetünk el a `Measure-Object` cmdlet segítségével. A cmdlet két különböző üzemmódban használható, és ennek megfelelően két különböző típusú objektumot adhat kimenetül. Szöveges üzemmódot a `-line`, `-word`, `-character` paraméterek valamelyikével kérhetünk, ekkor a bemenetként érkező objektumok szöveges reprezentációjából származó értékek kerülnek a kimenetbe, vagyis a cmdlet megszámolja a szövegben található sorokat, szavakat és karaktereket.

Például, számoljuk meg egy fájlba kitett könyvtárlista `dir.txt` sorait, szavait és karaktereit! A megoldás egyszerűen a következő (az `-ignorewhitespace` paraméter használata esetén a szóközök és tabulátorok nem számítanak bele a karakterek számába):

```
PS C:\> get-content c:\dir.txt | measure-object -ignorewhitespace -line -word -char | format-table -autosize
```

Lines	Words	Characters	Property
13	55	403	

Ha a `-property` paraméter után megadjuk a bemenő objektumok valamelyik tulajdonságának nevét, akkor a kimeneten a megadott tulajdonság összege, átlaga, maximális és minimális értéke fog megjelenni.

Például összegezzük a rendszerfolyamatok fizikai memórafoglalását! A megoldás egyszerűen a következő:

```
PS C:\> get-process | measure-object -property workingset -sum -average -max -min
```

```
Count      : 42
Average    : 4400664,38095238
Sum        : 184827904
Maximum    : 80818176
Minimum    : 16384
Property   : WorkingSet
```

A `count` sorban lévő szám ebben az esetben azt jelenti, hogy 42 darab „workingset” tulajdonságot átlagolt, illetve összegzett a cmdlet, vagyis ennyi Process objektumot kapott bemenetként.

Ha csak a fenti statisztika egyik számadatával szeretnénk dolgozni, akkor a szokásos tulajdonsághivatkozással ezt is megtehetjük. Például szeretném a fenti memórafoglalást megabájtokban kijelezni:

```
[7] PS I:\>(get-process | measure-object -property workingset -sum).sum / 1mb
968,5390625
```

1.9.12 Nyomtatás (Out-Printer)

Az `Out-Printer` cmdlet a bemenetként kapott adatokat az alapértelmezett, vagy a paraméterként megadott nyomtatóra írja.

```
PS C:\> Get-Process | Out-Printer \\server\HPLJ5si
```

1.9.13 Kiírás fájlba (Out-File, Export-)

Alapértelmezés szerint a PowerShell parancsok kimenete (vagyis a kimenetként kapott objektumok szöveges reprezentációja) a konzolablakban jelenik meg. A szöveges kimenet fájlba irányítását az `Out-File` és a `Set-Content` cmdlet segítségével végezhetjük el, amelyek paramétereként a létrehozandó fájl nevét

1. Elmélet

kell megadnunk. Az `Export-Csv` és az `Export-CliXML` cmdletek nevükhöz méltóan csv, illetve xml formátumban írják fájlba a bemenetül kapott objektumok adatait.

Példaként készítsünk szövegfájlt, csv és xml fájlt a c: meghajtó mappalistájából! A megoldás mindhárom esetben nagyon egyszerű, viszont az eredmény a formátumon túl, a további felhasználhatóság szempontjából is lényegesen különbözik egymástól.

```
PS C:\> Get-ChildItem | Out-File c:\dir.txt
```

Ebben az esetben a fájlba csak az kerül, amit az eredeti parancs a képernyőre írt volna. Ha a fájlt visszaolvassuk (`Get-Content`), az eredeti kimenet sorainak megfelelő karakterláncokat kapunk.

A kimeneti fájlban alaphelyzetben 80 karakter szélességűre tördelt sorokat kapunk, ha ennél szélesebb sorokat szeretnénk, akkor használjuk a `-width` paramétert.

```
[27] PS C:\>Get-ChildItem c:\old | ft -property * -auto | Out-File c:\old\dir2.txt -Width 800
```

A fenti példában a fájllistát táblázatos formában akarom kirakni egy szöveges állományba, de az összes tulajdonsággal. Ez jó széles táblázatot eredményez, így az `out-file`-nál egy brutálisan széles sorméretet adok meg lehetséges értéknek. De hogy feleslegesen ne terpeszkedjen szét a táblázatom, ezért használtam a `format-table` cmdletnél az `-auto` kapcsolót, mert ez olyan sűrűn teszi az oszlopokat, amilyen sűrűn adatvesztés nélkül lehet. Így tehát kaptam egy optimális szélességű szöveget, amely ténylegesen csak 399 karakter széles lett, azaz nem kellett kihasználni a 800 karakteres maximumot.

Nézzük meg, hogy még milyen formátumokba tudjuk kitenni fájlba az outputot. A következő a csv formátum, ami táblázatos forma:

```
PS C:\> Get-ChildItem | Export-Csv c:\dir.csv
```

Ha belenézünk az eredményül kapott csv fájlba (Notepad, vagy Excel is jó), akkor örömmel láthatjuk, hogy ebben az esetben az objektumok minden tulajdonsága belekerült a kimenetbe, sőt a fejlécben még a típus megnevezése is megtalálható. Van egy `Import-Csv` cmdletünk is, ami a fájlt visszaolvassa újra létrehozza az eredeti objektumot, jobban mondván egy ahhoz hasonló objektumot. Próbáljuk is ki:

```
PS C:\> Import-Csv c:\dir.csv
```

```
PSPath           : Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\Config.Msi
PSParentPath     : Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\
PSChildName      : Config.Msi
PSDrive          : C
PSProvider       : Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem
PSIsContainer    : True
Mode             : d----
```

Az eredmény érdekesen néz ki, viszont sajnos nem hasonlít túlságosan az eredeti mappalistára. Egy `Get-Member` hívás segítségével megtudhatjuk, hogy mi is történt az adatainkkal:

```
PS C:\> Import-Csv c:\dir.csv | get-member
```

TypeName: CSV:System.IO.DirectoryInfo		
Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Equals	Method	System.Boolean Equals(Object obj)
GetHashCode	Method	System.Int32 GetHashCode()
GetType	Method	System.Type GetType()
ToString	Method	System.String ToString()
Attributes	NoteProperty	System.String Attributes=Directory
CreationTime	NoteProperty	System.String CreationTime=2006.11.15. 8...
CreationTimeUtc	NoteProperty	System.String CreationTimeUtc=2006.11.15...
Exists	NoteProperty	System.String Exists=True
Extension	NoteProperty	System.String Extension=
FullName	NoteProperty	System.String FullName=C:\752e9949d08195...
LastAccessTime	NoteProperty	System.String LastAccessTime=2007.07.06....
...		

Látható, hogy nem az igazi DirectoryInfo típust kaptuk vissza (ráadásul a FileInfo típus teljesen eltűnt), hanem csak valamiféle pótléket, az eredeti objektum leegyszerűsített változatát, amelynek nincsenek metódusai (csak amelyek az Object osztályból öröklődnek, ezekkel minden objektum rendelkezik), tulajdonságai pedig elvesztették eredeti típusukat. Minden tulajdonságérték megvan ugyan, de csak karakterláncként, az eredeti típusinformáció tárolására a csv formátum nem képes.

Ha kevesebb információvesztéssel szeretnénk tárolni és visszaolvasni objektumainkat, akkor az xml formátumot kell választanunk.

```
PS C:\> Get-ChildItem | Export-CliXML c:\dir.xml
```

Az xml fájl mérete közel tízszerese a csv-nek, de ebből pontosan az eredeti adathalmaz tulajdonságai olvashatók vissza, mindenféle veszteség, vagy torzulás nélkül. Ilyen módon tehát tetszőleges .NET objektum, gyűjtemény, akármi teljes tartalmát lemezre menthetjük, és később, a fájlt egyetlen paranccsal visszaolvasva helyreállíthatjuk az eredeti objektumot¹¹. Nem rossz!

PS C:\> Import-CliXML c:\dir.xml			
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\			
Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----
	2007.06.10.	12:41	Config.Msi
	2007.06.13.	21:30	Documents and Settings
	2003.10.25.	18:59	Inetpub
	2007.06.04.	20:36	Program Files

Azért egy kis csalás itt is van. Ha megnézzük get-member-rel, hogy mit is kaptunk, akkor kiderül, hogy itt sem ugyanolyan objektumtípust kaptunk vissza, például a metódusokat ez is elveszítette:

```
[13] PS C:\old>import-clixml C:\dir.xml | gm
```

¹¹ A Mode oszlop azért hiányzik, mert az eredeti .NET objektumnak sincs ilyen tulajdonsága, ezt csak a PowerShell hazudja oda.

TypeName: Deserialized.System.IO.DirectoryInfo

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
PSChildName	NoteProperty	System.String PSChildName=alfolder
PSDrive	NoteProperty	System.Management.Automation.PSObject PSD...
PSIsContainer	NoteProperty	System.Boolean PSIsContainer=True
PSParentPath	NoteProperty	System.String PSParentPath=Microsoft.Powe...
PSPath	NoteProperty	System.String PSPath=Microsoft.PowerShell...
PSPProvider	NoteProperty	System.Management.Automation.PSObject PSP...
Attributes	Property	System.String {get;set;}
CreationTime	Property	System.DateTime {get;set;}
CreationTimeUtc	Property	System.DateTime {get;set;}
Exists	Property	System.Boolean {get;set;}
Extension	Property	System.String {get;set;}
FullName	Property	System.String {get;set;}
LastAccessTime	Property	System.DateTime {get;set;}
LastAccessTimeUtc	Property	System.DateTime {get;set;}
LastWriteTime	Property	System.DateTime {get;set;}
LastWriteTimeUtc	Property	System.DateTime {get;set;}
Name	Property	System.String {get;set;}
Parent	Property	System.String {get;set;}
Root	Property	System.String {get;set;}

TypeName: Deserialized.System.IO.FileInfo

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
PSChildName	NoteProperty	System.String PSChildName=alice.txt
PSDrive	NoteProperty	System.Management.Automation.PSObject PSD...
PSIsContainer	NoteProperty	System.Boolean PSIsContainer=False
PSParentPath	NoteProperty	System.String PSParentPath=Microsoft.Powe...
PSPath	NoteProperty	System.String PSPath=Microsoft.PowerShell...
PSPProvider	NoteProperty	System.Management.Automation.PSObject PSP...
Attributes	Property	System.String {get;set;}
CreationTime	Property	System.DateTime {get;set;}
CreationTimeUtc	Property	System.DateTime {get;set;}
Directory	Property	System.String {get;set;}
DirectoryName	Property	System.String {get;set;}
Exists	Property	System.Boolean {get;set;}
Extension	Property	System.String {get;set;}
FullName	Property	System.String {get;set;}
IsReadOnly	Property	System.Boolean {get;set;}
LastAccessTime	Property	System.DateTime {get;set;}
LastAccessTimeUtc	Property	System.DateTime {get;set;}
LastWriteTime	Property	System.DateTime {get;set;}
LastWriteTimeUtc	Property	System.DateTime {get;set;}
Length	Property	System.Int64 {get;set;}
Name	Property	System.String {get;set;}

Azaz az Export-CliXML és Import-CliXML párossal az objektumot tulajdonságai megőrződnek, ugyanúgy felhasználhatjuk ezeket műveletek végzésére, mint az eredeti objektumok tulajdonságait, viszont a metódusok elvesztek, ha azokra is szükségünk lenne, akkor sajnos azon melegében, még exportálás előtt meg kell hívunk ezeket.

1.9.14 Egyéni objektumok létrehozása CSV adatokból (ConvertFrom-Csv)

Gyakran előfordul, hogy teljesen egyedi adataink vannak, amelyek még csak nem is hasonlítanak a PowerShell, de még csak a .NET által használt típusokhoz sem, viszont ha tudnánk belőlük speciális típusú objektumokat létrehozni, akkor fel tudjuk használni kezelésükre a számos PowerShell cmdletet. Nézzünk például egy egyszerű futóverseny eredménylistáját, az lenne a feladat, hogy állapítsuk meg az első három helyezettet. Legyen a kiinduló adatunk egy CSV formátumú fájlban:

```
[76] PS C:\> Get-Content C:\munka\futók.txt
Név, Idő
Béla, 5:12
Dezső, 5:37
Karcsi, 5:36
Marci, 5:49
Tódor, 5:25
Tibi, 4:45
Gabi, 5:18
Andris, 4:52
Bence, 4:48
```

Nem csalás, nem ámitás, ez tényleg egy csv formátumú fájl. Ez soronként egy-egy sztring, ebből szöveggként kibányászni az idő paramétert elég nehéz lehet. Szerencsére erre nincs szükség, mert van nekünk egy `ConvertFrom-Csv` cmdletünk, ami pont az átalakítást elvégzi:

```
[77] PS C:\> Get-Content C:\munka\futók.txt | ConvertFrom-Csv

Név                Idő
---                ---
Béla                5:12
Dezső               5:37
Karcsi              5:36
Marci               5:49
Tódor               5:25
Tibi                4:45
Gabi                5:18
Andris              4:52
Bence               4:48
```

Itt már láthatjuk, hogy strukturálttá vált az adathalmazunk, ezt már a korábban látott PowerShell cmdletekkel fel lehet dolgozni:

```
[78] PS C:\> Get-Content C:\munka\futók.txt | ConvertFrom-Csv | Sort-Object
-Property idő | Select-Object -First 3

Név                Idő
---                ---
Tibi                4:45
Bence               4:48
Andris              4:52
```

Egy picit csaltam, hiszen az idő azért nem igazi időformátum:

```
[79] PS C:\> (Get-Content C:\munka\futók.txt | ConvertFrom-Csv)[1].idő.get
```

```
type()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     String                                     System.Object
```

Ha teljesen precíz akarok lenni, akkor érdemes változóba tölteni az eredményeket és akkor lehetőségünk van adattranszformációt végezni:

```
[83] PS C:\> $futók = Get-Content C:\munka\futók.txt | ConvertFrom-Csv
[84] PS C:\> $futók | ForEach-Object { $_.idő = [timespan] $_.idő}
[85] PS C:\> $futók
```

Név	Idő
---	---
Béla	05:12:00
Dezső	05:37:00
Karcsi	05:36:00
Marci	05:49:00
Tódor	05:25:00
Tibi	04:45:00
Gabi	05:18:00
Andris	04:52:00
Bence	04:48:00

```
[86] PS C:\> $futók[0].idő.gettype().fullname
System.TimeSpan
```

Itt már tényleg idő típusú a futók időeredménye, de itt most ez a sorba rendezésben nem játszott szerepet.

1.9.15 Táblázatok kezelése (Import-Csv, ConvertFrom-Csv, ConvertTo-Csv)

Előrebocsátom, hogy nem Excel fájlok kezeléséről lesz itt szó, hanem olyan szövegfájlokról, amelyek valamilyen elválasztójellel értékeket tartalmaznak. Ilyet elő tudunk állítani a korábban már látott `Export-Csv` cmdlettel, de természetesen bármilyen más forrásból származó CSV fájlokat és adatokat tudunk ezekkel a cmdletekkel kezelni.

Az `Import-Csv`, `Export-Csv` cmdletek párja a `ConvertTo-Csv` és `ConvertFrom-Csv` cmdletek, majdnem ugyanolyan a paraméterezésük, csak az első kettő fájlokkal dolgozik, a második kettő meg a memóriában, változóban található adatokkal. A CSV szó szerint „comma separated values”, azaz „vesszővel elválasztott értékek” jelentéssel bír, de szerencsére nem csak vessző, hanem tetszőlegesen megadható elválasztó karakterrel tudnak dolgozni. Nézzünk erre egy példát. Van egy eredetileg vesszőkkel elválasztott fájlnk, szeretnénk kicserélni a vesszőket mondjuk pontosvesszőre:

```
[3] PS C:\munka> Import-Csv .\futók.txt | ConvertTo-Csv -NoTypeInfo -Delimiter ";"
"Név";"Idő"
"Béla";"5:12"
"Dezső";"5:37"
"Karcsi";"5:36"
"Marci";"5:49"
"Tódor";"5:25"
```



```
"Tibi";"4:45"
"Gabi";"5:18"
"Andris";"4:52"
"Bence";"4:48"
```

A `-NoTypeInfo` kapcsolóval nem rak egy extra kezdősort a kimenetre, amely az adatok típusát hivatott volna jelezni.

1.9.16 Átalakítás szöveggé (Out-String)

Láthattuk, hogy jó dolog az objektumorientált megközelítés, az esetek döntő többségében jelentősen egyszerűbbé vált tőle az élet a hagyományos shellekkel összehasonlítva. Bizonyos esetekben mégis szükség lehet arra, hogy az objektumokból álló kimenetet szöveggént dolgozzuk fel, és például egy szöveges keresés alapján válogassuk ki belőle azokat a sorokat, amelyekre szükségünk van. Nem szerencsés például az objektumos kimenet, ha az, amit keresünk, több tulajdonság értékében is előfordulhat, és nekünk azok a sorok kellene, amelyekben akárhol is, de előfordul (vagy éppen hiányzik) a keresett érték.

Listázzuk ki egy `Get-Process` alapértelmezett kimenetéből azokat a sorokat, amelyekben (bármelyik oszlopban!) előfordul a „44” karakterlánc! Az objektumok szöveges változatának előállítására az `Out-String` cmdlet képes. Bemenetére tetszőleges objektumokat küldhetünk (például formázott táblázatot, listát, stb. is), a kimenetén egy hosszú karakterlánc fog megjelenni, amely mindazt tartalmazza, amit a bemenet a képernyőre írt volna. Próbáljuk ki a következőt:

```
PS C:\> get-process | out-string
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
66	3	864	2808	30	0,08	416	ctfmon
173	5	3564	5340	33	0,19	1100	CTHELPER
29	1	380	756	15	0,02	1436	CTSVCCDA
473	6	2144	2420	28	11,45	612	csrss
689	18	25440	18048	107	50,84	3804	explorer

Látszólag semmi különbség nincs az önálló `Get-Process`-hez képest, de ha a kimenetre kérünk egy `Get-Member`-t, akkor látható, hogy az már nem `System.Diagnostics.Process` objektumokból áll, hanem egyszerű karakterláncokká alakult.

Már csak a szöveges keresés van hátra, amelyet a `Select-String` cmdlet segítségével fogunk elvégezni (ezzel részletesen a 2.5.4 Szövegfájlok feldolgozása (*Get-Content*, *Select-String*) fejezetben lesz szó):

```
PS C:\> get-process | out-string | select-string -pattern "44"
```

Valami még nem egészen kerek, mivel ismét csak a teljes listát kaptuk vissza. Mi lehet a baj? Az `Out-String` cmdlet alapértelmezés szerint **egyetlen** karakterláncot ad vissza, ami a teljes listát tartalmazza a sortörésektől függetlenül. A teljes listában persze ott van a keresett minta, így az egyetlen karakterlánc közül azt az egyet kiírtuk a képernyőre. Soronként tördelt kimenetet (karakterláncokból álló tömböt) a `-stream` paraméter használatával kérhetünk, a helyes megoldás tehát:

```
PS C:\> get-process | out-string -stream | select-string -pattern "44"
```

37	2	2016	40	30	0,09	3144	cmd
63	3	1068	372	30	0,09	844	daemon
779	20	67944	7200	198	19,30	2496	ieexplore
21	1	168	144	4	0,08	920	smss
162	7	4960	2652	60	0,44	1968	spoolsv
142	4	2396	372	44	0,50	640	VsTskMgr

Az `out-string`-nek van még egy praktikus paramétere, ez pedig a `-width`. Ez akkor jöhet jól, ha nagyon széles táblázatot akarunk megjeleníteni, és az alaphelyzet szerinti 80 karakteres szélesség túl kevésnek tűnik. Mi van akkor, ha a `get-process`-szel a folyamatok összes tulajdonságát meg akarom jeleníteni. Ez 80 karakterben gyakorlatilag reménytelen, nézzük meg, hogy 600 karakterbe hogyan fér el:

```
[19] PS C:\>get-process | ft -Property * | out-string -Width 600 -Stream > c:\old\proc.txt
```

Ezek után nézzük Notepad-del a fájlt:

41. ábra 600 karakter széles szöveg Notepadben

A sortörést kikapcsoltam, és látszik, hogy viszonylag jól elférünk már. Az alsó gördítő sáv méretéből látható, hogy elég jócskán lehet vízszintesen görgetni ezt a táblázatot. Ezzel gyakorlatilag ugyanazt az eredményt értem el, mint az `out-file` cmdlet használatával, megfelelő `-width` paraméterrel.

1.9.17 Lista-tulajdonságok módosítása (Update-List)

Majd az ActiveDirectory-nál fogjuk látni, hogy nagyon gyakori az, hogy egy objektumnak olyan tulajdonsága van, ami nem egy konkrét érték, hanem az értékeknek egy tömbje. Ezt az ActiveDirectory-nál *multivalued property*-nek hívjuk. Ezeket többféleképpen lehet módosítani: hozzáadunk a listához egy újabb tulajdonságértéket, elveszünk egy tulajdonságértéket vagy eldobjuk az eddigi értékeket és valami mást töltünk be helyette. Nézzünk erre egy példát, egyelőre még nem ActiveDirectory objektumokkal, az `Update-List` cmdlet segítségével:

```
[52] PS C:\> $ember = New-Object psobject
[53] PS C:\> $ember | Add-Member -Name Név -Value "Kovács Ödön" -MemberType
e noteproperty
[54] PS C:\> $tul = New-Object system.collections.arraylist
[55] PS C:\> $tul.add("okos")
0
```

```
[56] PS C:\> $tul.add("ügyes")
1
[57] PS C:\> $ember | Add-Member -Name Tulajdonságok -Value $tul -MemberType
noteproperty
[58] PS C:\> $ember
```

Név	Tulajdonságok
---	-----
Kovács Ödön	{okos, ügyes}

Készítettem egy egyedi objektumot az `$ember` változóba [52]. Hozzáadtam egy `Név` tulajdonságot [53], és definiáltam egy `$tul` változót, ami bővíthető tömbtípusú [54]. Ebbe a `$tul` változóba betöltöttem két értéket [55], [56], majd ezt is hozzáadtam az `$ember`-emhez [57]. Legvégén kiíratam az `$ember` tartalmát [58], látszik, hogy ott van a „multivalued property” jellegű `Tulajdonságok` nevű tulajdonság. Ez tehát az alaphelyzet.

Hogyan lehetne ehhez a tulajdonságlistához további értékeket betölteni?

```
[61] PS C:\> $ember | Update-List -Property Tulajdonságok -Add "szép", "sz
erény"
```

Név	Tulajdonságok
---	-----
Kovács Ödön	{okos, ügyes, szép, szerény}

Azaz nem nekem kellett külön tömbműveletekkel kibővíteni a `Tulajdonságok` tömböt, hanem ezt elvégezte helyettem az `Update-List`.

Vagy hogyan lehet eltávolítani egy tulajdonságértéket?

```
[62] PS C:\> $ember | Update-List -Property Tulajdonságok -Remove "okos"
```

Név	Tulajdonságok
---	-----
Kovács Ödön	{ügyes, szép, szerény}

Ezt még körülményesebb lenne tömbműveletekkel elvégezni, így meg ez is nagyon egyszerű. Nézzünk egy teljes tulajdonság-cserét:

```
[63] PS C:\> $ember | Update-List -Property Tulajdonságok -Replace "buta",
"csúnya"
```

Név	Tulajdonságok
---	-----
Kovács Ödön	{buta, csúnya}

Ez a cmdlet tehát csak tulajdonságként szereplő tömböket tud módosítani, közvetlenül tömbelemeket nem tud kiszedni, betenni vagy kicserélni. A másik előfeltétel, hogy tömb nem lehet fix méretű, azaz a PowerShell által használt alap tömbtípus nem jó erre a célra.

1.9.18 Kimenet törlése (Out-Null)

Bizonyos feldolgozások során (elsősorban automatikusan futtatott szkriptekben) zavaró lehet a konzolon megjelenő kimenet. Ebben az esetben tehet jó szolgálatot az `Out-Null` cmdlet, amelyet a sor végére biggyesztve mindenféle esetleg megjelenő üzenettől szövegtől (kivéve a hibaüzeneteket) megszabadulhatunk.

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

1.10 Futtatás háttérben

A PowerShell 2.0 egyik újdonsága, hogy képes kifejezéseket háttérben futtatni. Korábban, ha egy időigényes kifejezést futtattunk, akkor a konzolunk addig „használatlan” volt, amíg a futó program be nem fejezte a ténykedését. Most viszont nyithatunk külön munkamenetet a hosszadalmas tevékenységek számára és a konzolunkon tovább dolgozhatunk. Eközben lekérdezhetjük a háttérben futó programunk státusát, és megtekinthetjük a kimenetét. Nézzük mindezt meg a gyakorlatban!

Az ezzel kapcsolatos cmdletek főneve a „Job”:

```
PS C:\> Get-Command -noun job
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Get-Job	Get-Job [[-Id] <Int32[]>] ...
Cmdlet	Receive-Job	Receive-Job [-Job] <Job[]>...
Cmdlet	Remove-Job	Remove-Job [[-Id] <Int32[]>]...
Cmdlet	Start-Job	Start-Job [-ScriptBlock] <...>
Cmdlet	Stop-Job	Stop-Job [[-Id] <Int32[]>]...
Cmdlet	Wait-Job	Wait-Job [[-Id] <Int32[]>]...

A munkát a Start-Job-bal kezdetjük el:

```
PS C:\> start-job -Name Háttérmunka -ScriptBlock {get-process}
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
--	----	-----	-----	-----
3	Háttérmunka	Running	True	localhost

Látható, hogy adhatunk a munkamenetnek egy nevet és a ScriptBlock paraméterként átadott futtatható parancssort elindítja a PowerShell egy külön menetben. A Start-Job visszatérési értéke maga a „job” objektum. Ennek egyik legfontosabb tulajdonsága a State, azaz a státus. Rögtön indítás után természetesen ez még azt mutatja, hogy Running, azaz futó állapotban van.

Ha később újra le akarjuk kérdezni ennek a munkamenetnek az állapotát, akkor a get-job cmdlettel ezt megtehetjük:

```
PS C:\> get-job -Name Háttérmunka
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
--	----	-----	-----	-----
3	Háttérmunka	Completed	True	localhost

Ha azt látjuk, hogy a munkamenet tulajdonságai között a HasMoreData értéke \$true, akkor megnézhetjük annak kimenetét is a Receive-Job cmdlet segítségével:

```
PS C:\> Receive-Job -Name Háttérmunka
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	-----

1. Elmélet

34	2	568	2132	17	0,04	2548	conhost
87	4	2016	5976	59	1,18	3148	conhost
378	5	1160	1308	31	0,59	360	csrss
202	6	1468	2296	158	1,19	404	csrss
78	4	912	3320	20		2132	dllhost
72	4	1056	864	37	0,11	980	dwm
...							

Ha ezután újra megnézzük a munkamenet tulajdonságait és az már korábban lefutott, és nem lett újabb kimenetünk, akkor a `HasMoreData` értéke `$false` lesz.

Ha egy futó munkamenethez kapcsolódunk a `Receive-Job` segítségével, akkor az aktuális kimenetet kapjuk meg folyamatosan a konzolra, de természetesen egy `Ctrl+C` billentyűzetkombinációval ez megszakítható – de a munkamenet maga fut tovább! - és később újra „belepillanthatunk” a folyamatba. Ilyenkor az előző `Receive-Job` óta generálódott kimenetet kapjuk meg, szintén `HasMoreData = $true` mellett:

```
PS C:\> start-job -ScriptBlock { for($i=0; $i -lt 60; $i++){ $i; Start-Sleep -Seconds 1}}
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
13	Job13	Running	True	localhost

```
PS C:\> Receive-Job 13
0
1
2
3
4
5
6
7
PS C:\> Receive-Job 13
8
9
10
```

Ha lefutott a munkamenet, akkor a teljes kimenetet újra megnézhetjük a `Receive-Job` segítségével. Szintén újra megkaphatunk egy már korábban kinyert kimenetet, ha a `receive-job` cmdletet a `-keep` kapcsolójával használjuk:

```
PS C:\> start-job -ScriptBlock { for($i=0; $i -lt 60; $i++){ $i; Start-Sleep -Seconds 1}}
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
38	Job38	Running	True	localhost

```
PS C:\> receive-job -id 38 -keep
0
1
```

```

2
PS C:\> receive-job -id 38 -keep
0
1
2
3
4

```

Ha kifejezetten az a célunk, hogy egy munkamenet végét megvárjuk, akkor használhatjuk a `Wait-Job` cmdletet:

```

PS C:\> start-job -Name Hosszú -ScriptBlock {Get-ChildItem c:\ -Recurse}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id            Name            State            HasMoreData      Location
--            -
5             Hosszú          Running          True              localhost
PS C:\> Wait-Job -Id 5

```

A `Wait-Job` után csak akkor kapjuk vissza a promptot, ha az adott munkamenet befejeződött.

Egy-egy munkamenet komoly memóriamennyiséget is lefoglalhat, mint például a fenti teljes C meghajtó fájljainak a kilistázása. Ha már nincs szükségünk az eredményre, akkor érdemes a `Remove-Job` cmdlettel eltávolítani a munkamenetet:

```

PS C:\> Remove-Job -Id 5

```

Ha futtatjuk a munkamenetet, de mégsem akarjuk kivárni a befejeződését, akkor megszakíthatjuk a működését a `Stop-Job` cmdlet segítségével:

```

PS C:\> start-job -Name Hosszú -ScriptBlock {Get-ChildItem c:\ -Recurse}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id            Name            State            HasMoreData      Location
--            -
7             Hosszú          Running          True              localhost

PS C:\> Stop-Job -id 7
PS C:\> Get-Job

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id            Name            State            HasMoreData      Location
--            -
7             Hosszú          Stopped          False             localhost

```

Hogyan lehet paramétert átadni egy ilyen háttérben futó folyamatnak?

```

[3] PS C:\> $keresendőfájl = "szöveg.txt"

```

Létrehoztam egy változót, amiben egy keresendő fájl nevét tettem.

```
[4] PS C:\> $job = Start-Job -Name "Keres" -ScriptBlock {Get-ChildItem c:\munka\$keresendőfájl -Recurse}
[5] PS C:\> $job
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
17	Keres	Completed	True	localhost

```
[6] PS C:\> Receive-Job 17
```

Directory: C:\munka

Mode	LastWriteTime	Length	Name
-a---	2009. 11. 11. 21:41	105837	ActiveDirectoryRecycleBin.powershell
-a---	2009. 11. 21. 19:45	254	futók.txt
-a---	2009. 11. 18. 17:46	40	script.ps1
-a---	2009. 11. 17. 19:49	7	szöveg.txt

Ezután létrehoztam egy háttérben futó folyamatot, amiben a `Get-ChildItem` cmdlettel keresem a keresendő fájlt. A `scriptblock` részben átadtam szándékaim szerint a `$keresendőfájl` változót, ennek ellenére, a [6]-os sorban lekérdezett eredményben a „munka” könyvtár össze fájlja szerepelt, nem csak a keresett. Azaz a globális scope-ban létrehozott változóm nem látszott a job számára.

Szerencsére lehet azért paramétert átadni, ezt pedig az `-inputobject` paraméter használatával tehetjük meg:

```
[7] PS C:\> $job = Start-Job -Name "Keres" -ScriptBlock {Get-ChildItem c:\munka\$input -Recurse} -InputObject $keresendőfájl
[8] PS C:\> Receive-Job $job
```

Directory: C:\munka

Mode	LastWriteTime	Length	Name
-a---	2009. 11. 17. 19:49	7	szöveg.txt

Itt a [7]-es sorban az `-inputobject` paramétereként adom meg a `$keresendőfájl` változót, erre a szkriptblokkban a `$input` változóval tudok hivatkozni. És a [8]-as sor után látható eredményben már tényleg csak a keresett fájlt látjuk.

Háttérfolyamatok tehát főleg olyan parancsok futtatása esetén fontosak, amelyek hosszú ideig futnak. Néhány parancs már előre tudhatóan hosszú ideig fog futni, így ezek esetében van egy `-AsJob` kapcsoló, amely a fenti külön munkamenet létrehozása nélkül már eleve háttérfolyamatként futtatja a parancsot. Keressük ki ezeket a parancsokat:

```
[1] PS C:\> PS C:\> Get-Help * -Parameter asjob
```

Name	Category	Synopsis
------	----------	----------

----	-----	-----
Invoke-Command	Cmdlet	Runs commands on local and...
Get-WmiObject	Cmdlet	Gets instances of Windows ...
Invoke-WmiMethod	Cmdlet	Calls Windows Management I...
Remove-WmiObject	Cmdlet	Deletes an instance of an ...
Set-WmiInstance	Cmdlet	Creates or updates an inst...
Test-Connection	Cmdlet	Sends ICMP echo request pa...
Restart-Computer	Cmdlet	Restarts ("reboots") the o...
Stop-Computer	Cmdlet	Stops (shuts down) local a...

Például a `Restart-Computer` biztos hosszadalmas folyamat, hiszen le kell állítani a futó folyamatokat, ami nem két pillanat. Vagy hasonlóan a `Test-Connection` is ilyen cmdlet, amellyel gyakorlatilag „pingetni” lehet gépeket:

```
PS C:\Users\TEMP> Test-Connection dc -AsJob

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id            Name            State            HasMoreData      Location
--            -
5             Job5            Running          False            .

PS C:\Users\TEMP> Receive-Job 5

WARNING: 2 columns do not fit into the display and were removed.

Source        Destination      IPV4Address      IPV6Address
-----
MEMBER        dc               192.168.1.10    {}
```

Itt tehát a parancs maga hozta létre a munkamenetet, a lekérdezése ugyanúgy `Receive-Job` cmdlet segítségével történhet.

És ilyen lehet az `invoke-command` cmdlet is, amellyel parancsokat hajtathatunk végre akár saját gépünkön, akár más gépeken is távolról. Ez utóbbi már átvezet minket a következő témánkba, a távoli parancsfuttatás világába.

1.11 Távoli futtatás

Még nagyobb hiánya volt az 1.0-ás verziónak, hogy nem volt lehetőség PowerShell cmdletek távoli futtatására. Persze bizonyos WMI metódusok rendelkeztek távoli futtatás lehetőségével, amelyeket PowerShellből meghívva persze olyan érzésünk lehetett, hogy táv-futtatunk, de ez nem volt az igazi. Most már viszont (majdnem¹²) bármit futtathatunk távolról is!

A háttérben ennek és a később előkerülő távoli futtatás infrastruktúráját a WinRM szolgáltatás biztosítja. Ez Vista operációs rendszertől fölfelé érhető el alaphelyzetben, de a Management Framework részeként (amelyben a PowerShell 2.0 is benne van) Windows XP-re és Windows Server 2003-ra is telepíthető. Ez a szolgáltatás telepítés után magától nem fut, legegyszerűbben az `Enable-PSRemoting` paranccsal lehet bekapcsolni:

```
[14] PS C:\> Enable-PSRemoting

WinRM Quick Configuration
Running command "Set-WSManQuickConfig" to enable this machine for remote
management through WinRM service.
This includes:
  1. Starting or restarting (if already started) the WinRM service
  2. Setting the WinRM service type to auto start
  3. Creating a listener to accept requests on any IP address
  4. Enabling firewall exception for WS-Management traffic (for http
only).

Do you want to continue?
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
WinRM already is set up to receive requests on this machine.
WinRM already is set up for remote management on this machine.

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Set-PSSessionConfiguration" on Target "Name:
microsoft.powershell SDDL:
O:NSG:BAD:P(A;;GA;;;BA)S:P(AU;FA;GA;;;WD)(AU;SA;GXGW;;;WD). This will
allow selected users to remotely run Windows PowerShell commands on this
computer".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Set-PSSessionConfiguration" on Target "Name:
Microsoft.PowerShell32 SDDL: O:NSG:BAD:P(A;;GA;;;BA)S:P. This will allow
selected users to remotely run Windows PowerShell commands on this
computer".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Set-PSSessionConfiguration" on Target "Name:
microsoft.ServerManager SDDL:
O:NSG:BAD:P(A;;GA;;;BA)S:P(AU;FA;GA;;;WD)(AU;SA;GXGW;;;WD). This will
```

¹² Nem teszteltem le az összes cmdletet, de a BITS fájlátvitellel kapcsolatos cmdleteket biztos nem lehet távolról futtatni.

```
allow selected users to remotely run Windows PowerShell commands on this
computer".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
```

Ez egy összetett folyamatot indít el. Egyrészt a `winrm quickconfig` parancs PowerShell-es megfelelőjét, a `Set-WSMandQuickConfig`-ot futtatja, másrészt a távoli csatlakozás pontjait állítja be. Ez egy 64 bites gépen tartalmazza az alaphelyzet szerinti `Microsoft.PowerShell` csatlakozási pontot (`PSSessionConfiguration-t`) és a `Microsoft.PowerShell32` csatlakozási pontokat. Ezekről majd részletesebben a gyakorlati részben, a *2.14 Távoli futtatási környezet testre szabása* fejezetben lesz szó.

A WinRM szolgáltatás http protokollba ágyazott kommunikációt folytat, így akár tűzfalon keresztül is képes két gép ezzel egymással kommunikálni. A kommunikáció eleve titkosított, így nem feltétlenül szükséges SSL titkosítás használata, de arra is van lehetőség. Ha sikeresen beindítottuk a WinRM szolgáltatást, akkor létrehozhatjuk a távoli futtatáshoz szükséges munkameneteket.

Visszatérve a távoli futtatás engedélyezésére, látható volt, hogy sok jóváhagyás után tudtunk csak eljutni a funkció bekapcsolásáig. Ha ezeket a jóváhagyásokat ki akarjuk hagyni, akkor használjuk a `-force` kapcsolót:

```
[15] PS C:\> Enable-PSRemoting -force
```

A távoli futtatással kapcsolatos cmdletek főneve a `PSSession`:

```
PS C:\> Get-Command -noun pssession
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Enter-PSSession	Enter-PSSession [-Computer...
Cmdlet	Exit-PSSession	Exit-PSSession [-Verbose] ...
Cmdlet	Export-PSSession	Export-PSSession [-Session...
Cmdlet	Get-PSSession	Get-PSSession [[-ComputerN...
Cmdlet	Import-PSSession	Import-PSSession [-Session...
Cmdlet	New-PSSession	New-PSSession [[-ComputerN...
Cmdlet	Remove-PSSession	Remove-PSSession [-Session...

Nyissunk is gyorsan egy ilyen `PSSession-t` a `New-PSSession` cmdlet segítségével, rögtön két gépre:

```
[16] PS C:\> New-PSSession -ComputerName dc, member
```

Id	Name	ComputerName	State	ConfigurationName	Availability
--	----	-----	-----	-----	-----
1	Session1	member	Opened	Microsoft.PowerShell	...able
2	Session2	dc	Opened	Microsoft.PowerShell	...able

Ha egy picit részletesebb listanézetre váltunk, akkor még több információt kapunk:

```
[17] PS C:\> Get-PSSession 1 | fl
```

```
ComputerName      : member
ConfigurationName : Microsoft.PowerShell
InstanceId         : 3c8eafaf-1efe-4f7f-ae2d-f1bab9f749f9
Id                : 1
Name              : Session1
```

```
Availability      : Available
ApplicationPrivateData : {PSVersionTable}
Runspace         : System.Management.Automation.RemoteRunspace
State            : Opened
```

Megjegyzés

Egy géphez egy időben akár több `PSSession`-t is nyithatunk. Vigyázzunk, ezt csak akkor alkalmazzuk, ha tényleg erre van szükség. Például sok gépnek akarjuk újraindítani ugyanazt a szolgáltatást, akkor nem sok értelme van ezt kétszer megcsinálni egy adott gépen.

Bírjuk munkára ezt a fajta munkamenetet is, kíváncsi vagyok az összes bevont gépen futó, „g” betűvel kezdődő szolgáltatásra:

```
[23] PS C:\> Invoke-Command -Session (Get-PSSession) -ScriptBlock {get-service g*}
```

Status	Name	DisplayName	PSComputerName
Running	gpsvc	Group Policy Client	member
Running	gpsvc	Group Policy Client	dc

Itt nem kell külön lekérni a futtatás eredményét, hiszen itt most nem „job”-ként hajtottam végre a scriptet, azaz az eredményt rögtön megkaptam. A kimenet elvileg akár lehetne „vegyes” is, azaz a különböző gépekről érkező információk keveredhetnének is, ilyenkor szükség lehet a kimenet `PSComputerName` szerinti rendezésére is.

Ha mégis háttérben szeretném futtatni ezeket, akkor van lehetőség erre is, a korábban már említett – `AsJob` kapcsoló használatával:

```
[33] PS C:\> Invoke-Command -Session (Get-PSSession) -ScriptBlock {get-service g*} -AsJob
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
23	Job23	Running	True	member,dc

```
[34] PS C:\> Receive-Job 23
```

Status	Name	DisplayName	PSComputerName
Running	gpsvc	Group Policy Client	member
Running	gpsvc	Group Policy Client	dc

Az első lépésben tehát most nem magát a szolgáltatások listáját kaptam meg, hanem az elindított munkamenet-objektumot. Itt láthatjuk, hogy a `Location` tulajdonság tartalmazza a számítógépneveket, ahol a munkamenet fut. A `Receive-Job`-bal kérdezhetjük le a futtatott szkript kimenetét.

Még érdekesebb, hogy interakcióba is léphetünk ilyen `PSSession` objektumokkal az `Enter-PSSession` cmdlet segítségével, azaz úgy dolgozhatunk, mintha tényleg azon a gépen nyitottunk volna meg egy PowerShell ablakot:

```
[35] PS C:\> Get-PSSession
```

Id	Name	ComputerName	State	ConfigurationName	Availability
1	Session1	member	Opened	Microsoft.PowerShell	...able
2	Session2	dc	Opened	Microsoft.PowerShell	...able

```
[36] PS C:\> Enter-PSSession 1
[member]: PS C:\Users\TEMP\Documents> cd c:\
[member]: PS C:\> $env:computername
MEMBER
```

A fenti példában az 1-es `PSSession`-höz csatlakoztam, minek következtében a prompt is megváltozott jelezvén, hogy amit ezután látok és gépelek az nem a saját gépemen, hanem a távoli gépen érvényes. Kilépni ebből az `Exit-PSSession` cmdlettel lehet:

```
[member]: PS C:\> Exit-PSSession
[37] PS C:\>
```

A létrehozott `PSSession` objektumokat a `Remove-PSSession` cmdlettel tudjuk megszüntetni, például az összes megszüntetése a következő kifejezéssel lehetséges:

```
[38] PS C:\> Get-PSSession | Remove-PSSession
```

Ha a `PSSession` objektumokra nincs szükségünk tartósan, mert csak egy szkript futtatásának erejéig akarjuk használni, akkor az `invoke-command` dinamikusan is képes ilyeneket létrehozni, futtatni bennük a szkriptet és megszüntetni. Ilyenkor a `ComputerName` paramétert kell megadni:

```
[39] PS C:\> Invoke-Command -ComputerName dc, member -ScriptBlock {$env:computername}
MEMBER
DC
```

A futtatás után nem is marad semmilyen `PSSession` objektum, amit meg kellene szüntetni.

A paraméterátadás ugyanolyan módon történik, mint ahogy a háttérfolyamatok során láttuk, itt is az `-inputobject` paraméteren keresztül lehet átadni a változókat:

```
[40] PS C:\> $a = " gép"; Invoke-Command -Session (get-pssession) -ScriptBlock {$env:computername + $input} -InputObject $a
MEMBER gép
DC gép
```

Megjegyzés

Vigyázat! A PSSession-nek átadott objektumok némi csonkításon mennek keresztül. Az alábbi példában egy mappaobjektumot adok át a PSSession-nek, és a munkamenetből nézve kérek egy `get-member`-t erre az objektumra:

```
[44] PS C:\> $a = get-item C:\munka
[45] PS C:\> Invoke-Command -Session (Get-PSSession) -ScriptBlock {$input
| gm} -inputobject $a
```

```
TypeName: Deserialized.System.IO.DirectoryInfo
```

WARNING: column "PSComputerName" does not fit into the display and was removed.

Name	MemberType	Definition
ToString	Method	string ToString(), string ToString(stri...
BaseName	NoteProperty	System.String BaseName=munka
Mode	NoteProperty	System.String Mode=d----
PSChildName	NoteProperty	System.String PSChildName=munka
PSDrive	NoteProperty	Deserialized.System.Management.Automati...
PSIsContainer	NoteProperty	System.Boolean PSIsContainer=True
PSParentPath	NoteProperty	System.String PSParentPath=Microsoft.Po...
...		

Látható, hogy a `System.IO.DirectoryInfo` objektumomból „Deserialized” változat lett, azaz elvesztette az objektum az összes metódusát és csak a tulajdonságai élnek tovább. A háttérben pont az játszódik le, mint amit korábban láttunk az objektumok XML adatblokkokká történő konvertálása során, hiszen a hálózaton keresztül itt is pont XML adatok formájában utazgatnak az objektumok.

1.12 Összefoglaló: PowerShell programozási stílus

Ez elméleti rész lezárásaként összefoglalnám azokat a főbb jellemzőket, amelyek a PowerShellben történő programozás jellegzetességeinek érzek:

➤ Csövezés minden mennyiségben!

Egy-egy művelet eredményét legtöbb esetben felesleges változóba rakni, érdemes azonnal továbbküldeni további feldolgozásra a csövezetéken keresztül egy újabb parancs számára. Ezzel nem csak egyszerűbb, tömörebb lesz a programunk, hanem egy csomó átmeneti adattárolás memória-felhasználását spóroljuk meg.

➤ Gyűjtemény vagy objektum?

Mint ahogy a láttuk például a `get-member` cmdlet működésénél, a PowerShell néha túl „okosan” próbál gyűjteményeket kezelni, azaz nem mint objektumokat használja, hanem kifejtí az egyes elemeit. Míg ha egy elemet adunk neki, akkor meg azt az adott objektumként kezeli. Ez gyakran félrevezető, főleg amikor egy objektum tulajdonságait próbáljuk feltérképezni, és azt hisszük, hogy már egy indexelhető tömbnél tartunk, és akkor derül ki számunkra, hogy nem, még mélyebbre kell ásunk, mert amit látunk az még mindig egy egyetlen elemet tartalmazó tömbobjektum.

➤ Hagyományos „programolós” ciklus helyett bármi más!

Akinek valamilyen klasszikus programnyelvben van gyakorlata, az PowerShellben is hajlamos eleinte minden többelemű adat feldolgozásakor `FOR` ciklust írni. De ha nincs szükségünk az elemek ilyen jellegű indexelésére, nyugodtan használjunk `FOREACH` ciklust. Ha csövezetéken érkeznek az adatok, akkor meg használjunk `ForEach-Object` cmdletet. Sőt, mint ahogy az „Exchange 12 Rocks” példában szerepelt (1.4.8 *Típuskonverzió* fejezet), a típuskonverzió is kiválthat sok esetben ciklust, illetve még a `SWITCH` kifejezés is használható ciklusként.

➤ Minden objektum!

Soha ne feledkezzünk meg arról, hogy a PowerShellben minden kimenet objektum. Ugyan a konzolon szövegeket, karaktereket látunk, de ezek az esetek túlnyomó többségében nem egyszerű szövegek, hanem összetett objektumok, melyeknek csak néhány tulajdonságát látjuk a képernyőn szöveggént. Ráadásul ezek a tulajdonságok is általában szintén objektumok. Ne legyünk restek ezeknek a mélyére ásni. Ebben segít bennünket a `get-member` cmdlet, a különböző szkriptszerkesztők (mint például a PowerGUI Script Editor) és a Reflector segédprogram, valamint az MSDN weboldal. Nézzünk utána a tulajdonságoknak, metódusoknak, konstruktoroknak, statikus metódusoknak, nehogy leprogramozzunk valami olyasmit, ami már készen megtalálható az objektum jellemzői között vagy a .NET keretrendszer valamelyik osztályában.

➤ Szabjuk testre a PowerShell-t, de ez ne menjen a kompatibilitás kárára

Ugyan a 2.0-ás verzióval a PowerShellnek egyre kevesebb hiányossága van, de ha mégis szeretnénk valamivel kibővíteni, akkor azt nagyon egyszerűen megtehetjük. Újabb függvényekkel új funkciókat valósíthatunk meg. Új álnevekkel kevesebbet kell gépelni. A típusok kiegészítésével újabb

tulajdonságokat és metódusokat készíthetünk objektumainkhoz. Modulokkal újabb funkció-halmazokat tudunk egy egységként kezelni és hordozni gépek között.

A beépített cmdleteket, álneveket lehetőleg ne definiáljuk újra, mert ez a programjaink, parancssoraink értelmezhetőségének kárára megy.

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

2. Gyakorlat

Az elméleti részben áttekintettük a PowerShell telepítését, nyelvi elemeit. A könyv ezen részében gyakorlatiasabb példákkal folytatom. Természetesen itt sem fogok több oldalas példaprogramokat írni, hiszen ez a könyv nem fejlesztőknek, hanem gyakorló rendszergazdáknak szól, akik gyorsan, kevés programozással szeretnének eredményre jutni.

2.1 PowerShell környezet

A gyakorlati rész első fejezete a PowerShell környezet komfortosabbá tételéről szól, milyen lehetőségek állnak rendelkezésre, hogy a PowerShell ablak ne ugyanolyan tudással induljon, mint korábban, hanem építse be az általunk elkészített függvényeket, szkripteket, illetve töltsse be azokat a külső bővítményeket, amelyekkel szintén kiterjeszthetjük a képességeit.

2.1.1 Szkriptkönyvtárak, futtatási információk (\$myinvocation)

Munkánk során valószínű jó néhány hasznos függvényt készítünk, amelyeket rendszeresen használni szeretnénk. Ezekhez úgy férünk hozzá legegyszerűbben, ha ezeket a függvényeket szkriptfájlokban elmentjük egy könyvtárba, majd a sok kis szkriptfájlunkat egy „beemelő”, „include” jellegű központi szkripttel lefuttatjuk (vagy modult készítünk belőlük, lásd 2.1.7 *Modulok* fejezetet).

Ennek modellezésére készítettem egy „scripts” könyvtárat, amelyben három szkriptem három függvényt definiál. Ezen kívül van egy `include.ps1` szkriptem, ami csak annyit csinál, hogy a saját könyvtárában levő másik három szkriptet meghívja „dotsourcing” jelleggel, azaz úgy, hogy a szkriptek által definiált függvények bárholnan elérhetők, meghívhatók legyenek.

```
[17] PS C:\powershell2\egyik> Get-ChildItem C:\powershell2\scripts

Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\powershell2\scripts

Mode                LastWriteTime         Length Name
----                -
-a---      2008.04.19.      12:31             42 fv1.ps1
-a---      2008.04.19.      12:31             45 fv2.ps1
-a---      2008.04.19.      12:31             45 fv3.ps1
-a---      2008.04.19.      12:32             40 include.ps1

[18] PS C:\powershell2\egyik> get-content C:\powershell2\scripts\fv1.ps1
function fv1
{
    "Első függvény"
}

[19] PS C:\powershell2\egyik> get-content C:\powershell2\scripts\include.ps1

. .\fv1.ps1
. .\fv2.ps1
```

```
. .\fv3.ps1
```

Ez egyes függvények nagyon egyszerűek, csak annyit írnak ki, hogy hányadik függvényről van szó. Ez így külön-külön nagyon szépnek és logikusnak tűnik, próbáljuk meg futtatni az `include.ps1` szkriptünket az „egyik” nevű könyvtárból:

```
[22] PS C:\powershell2\egyik> C:\powershell2\scripts\include.ps1
The term '.\fv1.ps1' is not recognized as the name of a cmdlet, function, scri
pt file, or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was
included, verify that the path is correct and try again.
At C:\_munka\powershell2\scripts\include.ps1:3 char:2
+ . <<<< .\fv1.ps1
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (.\fv1.ps1:String) [], CommandN
otFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundExpection

The term '.\fv2.ps1' is not recognized as the name of a cmdlet, function, scri
pt file, or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was
included, verify that the path is correct and try again.
At C:\_munka\powershell2\scripts\include.ps1:4 char:2
+ . <<<< .\fv2.ps1
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (.\fv2.ps1:String) [], CommandN
otFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundExpection

The term '.\fv3.ps1' is not recognized as the name of a cmdlet, function, scri
pt file, or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was
included, verify that the path is correct and try again.
At C:\_munka\powershell2\scripts\include.ps1:5 char:2
+ . <<<< .\fv3.ps1
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (.\fv3.ps1:String) [], CommandN
otFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundExpection
```

Valami nem jó! Nyomozzunk utána, cseréljük le az `include.ps1` belsejét egy olyan vizsgálatra, amely megmutatja, hogy mit érez a szkript aktuális könyvtárnak. Amíg nem találom meg a hibát, a függvényeket definiáló szkriptek hívását kikommenteztem:

```
#. .\fv1.ps1
#. .\fv2.ps1
#. .\fv3.ps1
Get-Location
```

Ezt futtatva a következőket kapjuk:

```
[23] PS C:\powershell2\egyik> C:\powershell2\scripts\include.ps1

Path
----
C:\powershell2\egyik
```

Kiderült a hiba oka, annak ellenére, hogy az `include.ps1` a `scripts` könyvtárban fut, számára is az aktuális könyvtár az „egyik”. Hogyan lehetne azt megoldani, hogy az `include.ps1` számára a saját könyvtára legyen az aktuális?

Szerencsére van egy `$MyInvocation` nevű automatikus változó, amely a szkriptek számára a futtatásukkal kapcsolatos információkat árulja el. Nézzük is ezt meg, módosítottam az `include.ps1` szkriptemet:

```
#. .\fv1.ps1
#. .\fv2.ps1
#. .\fv3.ps1
$MyInvocation
```

Ezt futtatva kapjuk a következőket:

```
[30] PS C:\powershell2\egyik> C:\powershell2\scripts\include.ps1

MyCommand       : include.ps1
ScriptLineNumber : 1
OffsetInLine     : -2147483648
ScriptName       :
Line             : C:\powershell2\scripts\include.ps1
PositionMessage  :
                  At line:1 char:34
                  + C:\powershell2\scripts\include.ps1 <<<<
InvocationName   : C:\powershell2\scripts\include.ps1
PipelineLength   : 1
PipelinePosition : 1
```

Ha átlépünk a szülőkönyvtárba, és onnan hívjuk meg a szkriptet a következőképpen alakul a `$MyInvocation` értéke:

```
[31] PS C:\powershell2\egyik> cd ..
C:\powershell2
[32] PS C:\powershell2> .\scripts\include.ps1

MyCommand       : include.ps1
ScriptLineNumber : 1
OffsetInLine     : -2147483648
ScriptName       :
Line             : .\scripts\include.ps1
PositionMessage  :
                  At line:1 char:21
                  + .\scripts\include.ps1 <<<<
InvocationName   : .\scripts\include.ps1
PipelineLength   : 1
PipelinePosition : 1
```

Ebből az látszik, hogy se a `Line`, se az `InvocationName` tulajdonság nem a szkript tényleges elérési útját tartalmazza, hanem azt, ahonnan meghívtuk. Így ezekkel a tulajdonságokkal nem tudunk dolgozni, mert ezek sem adnak iránymutatást arra vonatkozólag, hogy hol van ténylegesen az `include.ps1`, és vele együtt a függvényeimet tartalmazó szkriptek.

Nézzük, hogy vajon a `MyCommand`-nak vannak-e tulajdonságai:

```
#. .\fv1.ps1
#. .\fv2.ps1
#. .\fv3.ps1
```

```
$MyInvocation.MyCommand
```

A futtatás eredménye:

```
[34] PS C:\powershell12> .\scripts\include.ps1 | fl

Path           : C:\powershell12\scripts\include.ps1
Definition     : C:\powershell12\scripts\include.ps1
Name           : include.ps1
CommandType    : ExternalScript
```

Itt már van egy sokat sejtető `Path` tulajdonság, ami egy teljes elérési út, így remény van rá, hogy ebből kiindulva már jól el fogjuk tudni érni a függvényeket tartalmazó szkripteket.

Létezik egy `split-path` cmdlet, amellyel le tudjuk választani egy elérési útról a könyvtár-hierarchia részt, ennek segítségével már el tudjuk készíteni az univerzális, bárhol is működő `include.ps1` szkriptünket:

```
Push-Location
Set-Location (split-path $MyInvocation.MyCommand.Path)
. .\fv1.ps1
. .\fv2.ps1
. .\fv3.ps1
Pop-Location
```

És a futtatásának eredménye:

```
[41] PS C:\powershell12> .\scripts\include.ps1
[42] PS C:\powershell12> fv1
The term 'fv1' is not recognized as the name of a cmdlet, function, script file, or operable program. Check the spelling of the name, or if a path was included, verify that the path is correct and try again.
At line:1 char:4
+ fv1 <<<<
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (fv1:String) [], CommandNotFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundException
```

Na, most mi a hiba? Hát az, hogy bár jól lefutott az `include.ps1`, de a betöltött függvénytípusok csak az ő szintjére lettek „dotsource”-olva. Ahhoz, hogy a globális scope-ból is elérhessük ezeket a függvényeket, magát az `include.ps1`-et is dotsource-szal kell meghívni ([43]-as sorban a plusz pont és szóköz a prompt után):

```
[43] PS C:\powershell12> . .\scripts\include.ps1
[44] PS C:\powershell12> fv1
Első függvény
[45] PS C:\powershell12> fv2
Második függvény
```

Így már tökéletesen működik a szkriptkönyvtárunk.

2.1.1.1 A \$MyInvocation felhasználása parancssor-elemzésre

Nézzük kicsit alaposabban meg ezt a \$myinvocation változót. Ha interaktívan szeretnénk megnézni, akkor ezt kapjuk:

```
[1] PS C:\> "kakukk"; $myinvocation
kakukk

MyCommand      : "kakukk"; $myinvocation
ScriptLineNumber : 0
OffsetInLine    : 0
ScriptName      :
Line            :
PositionMessage :
InvocationName   :
PipelineLength   : 2
PipelinePosition : 1
```

Látszik, hogy a MyCommand property tartalmazza, hogy mi is az éppen futtatott parancs. Mivel ezt ritkán használjuk interaktívan, nézzük meg, hogy egy szkriptből futtatva mit ad. Maga a szkript nagyon egyszerű:

```
$myinvocation | fl
```

És a kimenet:

```
[7] PS C:\> C:\powershell2\scripts\get-mycommand.ps1

MyCommand      : get-mycommand.ps1
ScriptLineNumber : 1
OffsetInLine    : -2147483648
ScriptName      :
Line            : C:\powershell2\scripts\get-mycommand.ps1
PositionMessage :
                At line:1 char:40
                + C:\powershell2\scripts\get-mycommand.ps1 <<<<
InvocationName   : C:\powershell2\scripts\get-mycommand.ps1
PipelineLength   : 1
PipelinePosition : 1
```

Nézzük meg, hogy egy függvényben hogyan alakul ez a változó:

```
[8] PS C:\> function get-myinvocation {$myinvocation | fl *}
[9] PS C:\> "kakukk" | get-myinvocation

MyCommand      : get-myinvocation
ScriptLineNumber : 1
OffsetInLine    : -2147483648
ScriptName      :
Line            : "kakukk" | get-myinvocation
PositionMessage :
                At line:1 char:27
                + "kakukk" | get-myinvocation <<<<
InvocationName   : get-myinvocation
PipelineLength   : 1
```

```
PipelinePosition : 1
```

A fenti példából látszik, hogy elsősorban a `MyCommand` és a `Line` tulajdonság hasznos. Ha csak a szűken vett futtatási környezetre vagyunk kíváncsi, akkor a `MyCommand` kell nekünk, ha a teljes parancssor, akkor `Line`.

Ezt felhasználva készítsünk egy olyan függvényt, ami megismétli valahányszor az előtte formailag csővezetékként megadott kifejezést ilyen formában:

```
kifejezés | repeat-commandline 5
```

Az ezt megvalósító függvény:

```
[1] PS C:\> function repeat-commandline ([int] $x = 2)
>> {
>>     $s = $myinvocation.line
>>     $last = $s.LastIndexOf("|")
>>     if ($last -lt 0) {throw "Nincs mit ismételni!"}
>>     $cropped = $s.substring(0,$last)
>>     for ($r = 0; $r -lt $x; $r++)
>>     {
>>         invoke-expression $cropped
>>     }
>> }
>>
[2] PS C:\> "többször" | repeat-commandline 5
többször
többször
többször
többször
többször
```

A függvény lényegi része a `$myinvocation` automatikus változó `Line` tulajdonságának felhasználása. Nekünk itt a teljes parancssor kell, így a `Line` tulajdonságot használom. Megkeresem az utolsó csőjelet, (ha nincs ilyen benne, akkor a `LastIndexOf` metódus eredménye `-1` lesz, ilyenkor hibát jelezek) és csonkolom odáig a kifejezést, majd egy ciklussal végrehajtom ezt annyiszor, amennyi a függvénynek átadott paraméter.

2.1.2 Automatikus változók

A PowerShell számos változót definiál, amelyek a futtatási környezetre vonatkozó információkkal látnak el bennünket. Nézzük ezeket:

Név	Érték (pl.)	Magyarázat
<code>\$</code>	<code>c:\hkh.txt</code>	Az utolsó paraméter vagy kifejezés az utolsó végrehajtott sorból
<code>?</code>	<code>FALSE</code>	Az utolsó kifejezés végrehajtásának sikeressége
<code>^</code>	<code>Get-Item</code>	Az utolsó cmdlet
<code>_</code>		A csőelem tartalma
<code>args</code>	<code>{}</code>	A nem nevesített paraméterekhez rendelt paraméterek
<code>ConfirmPreference</code>	<code>High</code>	Rákérdezési preferencia, High = csak a

		"nagyon veszélyes" cmdletekre kérdez rá.
ConsoleFileName		A felhasznált konzolfájl
DebugPreference	SilentlyContinue	Hibakeresési preferencia, a Write-Debug cmdlet kezelése
Error	{Cannot find path 'C:\hkh.txt' because it do...	Az utolsó \$MaximumErrorCount hiba
ErrorActionPreference	Continue	Nem megszakító hiba esetén továbblépés
ErrorView	NormalView	Hiba megjelenítésének formája
ExecutionContext	System.Management.Automation.EngineIntrinsics	PowerShell gazdaalkalmazás futtatási környezete
FALSE	FALSE	A "hamis" értéke
FormatEnumerationLimit	4	Gyűjteménytulajdonságok megjelenítésének maximum darabszáma, utána "..."
HOME	C:\Users\Administrator	Felhasználó Home könyvtára
Host	System.Management.Automation.Internal.Host.InternalHost	PowerShell megjelenítő alkalmazás
input	System.Collections.ArrayList+ArrayListEnumerator...	Csővezeték tartalma
MaximumAliasCount	4096	Álnevek maximális száma
MaximumDriveCount	4096	Meghajtók maximális száma
MaximumErrorCount	256	A \$Error változóban megőrzött hibák száma
MaximumFunctionCount	4096	Függvények maximális száma
MaximumHistoryCount	64	Parancstörténet hossza
MaximumVariableCount	4096	Változók maximális száma
MyInvocation	System.Management.Automation.InvocationInfo	A parancs futtatási környezetének jellemzői
NestedPromptLevel	0	Aktuális beágyazottsági szint
null		A Null értéket tartalmazó változó
OutputEncoding	System.Text.ASCIIEncoding	A csővezeték elemei
PID	3468	A PowerShell folyamat azonosítója
PROFILE	C:\Users\Administrator\Documents\WindowsPowerShell\profile.ps1	A PowerShell alkalmazás profilja
ProgressPreference	Continue	A Progressbar megszakítási módja
PSBoundParameters	{}	A függvény meghívásakor megadott paraméterekből és értékeiből képzett hashtábla
PSCulture	hu-HU	Futtatási környezet nyelvi beállítása
PSEmailServer		PowerShell számára megadott SMTP kiszolgáló
PSHOME	C:\Windows\System32\WindowsPowerShell\v1.0	PowerShell telepítési helye
PSSessionApplicationName	wsman	Távoli végrehajtás csatlakozási pontjánál meghatározott alkalmazás
PSSessionConfigurationName	http://schemas.microsoft.com/powershell/Microsoft.PowerShell.Core.SessionConfiguration	Távoli végrehajtás alaphelyzet szerinti környezete
PSSessionOption	System.Management.Automation.Remoting.PSSessionOption	Távoli csatlakozás beállításai
PSUICulture	en-US	A Windows nyelvi verziója

PSVersionTable	{CLRVersion, BuildVersion, PSVersion, WSMAN...}	PowerShell által használt technológiák verziószáma
PWD	C:\	Aktuális könyvtár
ReportErrorShowExceptionClass	0	Még nincs implementálva
ReportErrorShowInnerException	0	Még nincs implementálva
ReportErrorShowSource	1	Még nincs implementálva
ReportErrorShowStackTrace	0	Még nincs implementálva
ShellId	Microsoft.PowerShell	PowerShell környezet azonosítója
StackTrace		Legutóbbi hiba nyomkövetési információi
TRUE	TRUE	Az "igaz" értéke
VerbosePreference	SilentlyContinue	Write-Verbose kezelése
WarningPreference	Continue	Write-Warning kezelése
WhatIfPreference	FALSE	Alaphelyzet szerinti -WhatIf hozzáillesztése

Nézzük kicsit részletesebben ezek közül a fontosabbak gyakorlati felhasználását!

2.1.2.1 Paraméterezés vizsgálata (\$PSBoundParameters)

Elsőként nézzük a \$PSBoundParameters változót! Létrehoztam egy nagyon egyszerű függvényt, aminek csak egy paramétere van, és a függvény törzsében csak annyi történik, hogy kiíratom a \$PSBoundParameters változót. Nézzük, hogyan működik:

```
[14] PS C:\> function vars ($egy) { write-host "PSBound:"; $psboundparameters }
[15] PS C:\> vars
PSBound:
```

A [15]-ös sorban paraméter nélkül hívtam meg a vars nevű függvényemet és - nem meglepő módon – mivel a \$PSBoundParameters nem is kapott semmi értéket, ezért a függvényemnek nincs a címkén kívül igazi kimenete. Ezzel szemben mi történik, ha a paraméternek kifejezetten \$null értéket akarunk átadni?

```
[16] PS C:\> vars -egy $null
PSBound:

Key                               Value
---                               -
egy
```

Itt már van kimenete a függvényemnek. A \$PSBoundParameters segítségével tehát el lehet különíteni a kétféle függvényhívási módot. De ez a változó még további dolgokra is képes. Készíték egy újabb függvényt, ami ennek tagjellemezőit írja ki:

```
[19] PS C:\> function varsmembers ($egy) { write-host "PSBound:"; $psboundparameters | Get-Member }
[20] PS C:\> varsmembers 1
PSBound:

TypeName: System.Collections.Generic.Dictionary`2[[System.String, mscorlib,
```



```
Version=2.0.0.0, Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089],[System.Object, mscorlib, Version=2.0.0.0, Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089]]
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Add	Method	System.Void Add(string key, System....
Clear	Method	System.Void Clear()
ContainsKey	Method	bool ContainsKey(string key)
ContainsValue	Method	bool ContainsValue(System.Object va...
Equals	Method	bool Equals(System.Object obj)
GetEnumerator	Method	System.Collections.Generic.Dictiona...
GetHashCode	Method	int GetHashCode()
GetObjectData	Method	System.Void GetObjectData(System.Ru...
GetType	Method	type GetType()
OnDeserialization	Method	System.Void OnDeserialization(Syste...
Remove	Method	bool Remove(string key)
ToString	Method	string ToString()
TryGetValue	Method	bool TryGetValue(string key, System...
BoundPositionally	NoteProperty	System.Collections.Generic.List`1[[...
Item	ParameterizedProperty	System.Object Item(string key) {get...
Comparer	Property	System.Collections.Generic.IEqualit...
Count	Property	System.Int32 Count {get;}
Keys	Property	System.Collections.Generic.Dictiona...
Values	Property	System.Collections.Generic.Dictiona...

Látható, hogy ez nagyjából hashtábla, de mégsem teljesen. Ennek vizsgálatára készítettem egy egyszerű hashtáblát és összehasonlítottam a két dolog tagjellemzőit:

```
[21] PS C:\> $h = @{egy = 1}
[22] PS C:\> $o1 = varsmembers 1
PSBound:
[23] PS C:\> $o2 = $h | gm
[24] PS C:\> Compare-Object $o2 $o1 -Property name
```

name	SideIndicator
----	-----
TryGetValue	=>
BoundPositionally	=>
Comparer	=>
Clone	<=
Contains	<=
CopyTo	<=
IsFixedSize	<=
IsReadOnly	<=
IsSynchronized	<=
SyncRoot	<=

Látható, hogy ennek a \$PSBoundParameters hashtábla-szerűségnek van TryGetValue, BoundPositionally és Comparer metódusa, de nincs Clone, Contains, CopyTo metódusa és néhány tulajdonsága. Ezen kívül van számos közös jellemzőjük:

```
[29] PS C:\> Compare-Object $o2 $o1 -Property name -IncludeEqual -ExcludeDiffer
ent
```

name	SideIndicator
----	-----
Add	==

Clear	==
ContainsKey	==
ContainsValue	==
Equals	==
GetEnumerator	==
GetHashCode	==
GetObjectData	==
GetType	==
OnDeserialization	==
Remove	==
ToString	==
Item	==
Count	==
Keys	==
Values	==

Azaz menet közben hozzá lehet adni a paraméterekhez még egyet az `Add` metódussal, vagy el lehet távolítani közülük (`Remove`, `Clear`), meg lehet vizsgálni, hogy van-e használatban valamelyik paraméter (`ContainsKey`). Ezekkel a lehetőségekkel majd a fejelet függvényeknél fogunk játszani a *2.4.5 Meglevő cmdletek kiegészítése, átalakítása* fejezetben, amikor is meglevő cmdletekhez készítünk olyan „burkoló” függvényeket, amelyekkel további paramétereket tudunk megadni, vagy meglevőket tudunk elrejtetni.

2.1.2.2 Preferencia-változók

Az automatikus változók egy jó része a PowerShell működésének néhány alapvető jellemzőjét befolyásolja. Ezeknek a nevében ott van a `Preference` kifejezés:

```
[43] PS C:\> Get-Variable *preference

Name                           Value
----                           -
ConfirmPreference              High
DebugPreference                 SilentlyContinue
ErrorActionPreference           Continue
ProgressPreference              Continue
VerbosePreference               SilentlyContinue
WarningPreference               Continue
WhatIfPreference                False
```

Nézzük az elsőt kicsit részletesebben. A `$ConfirmPreference` változó lehetséges értékei és hatásuk:

Érték	Működés
None	Automatikusan nem kérdez rá egyetlen cmdlet végrehajtására sem. De a <code>-Confirm</code> paraméter használatával egyedileg beállítható ettől eltérő működés.
Low	Azok a cmdletek, melyek bármilyen veszélyességűek (magas, közepes, alacsony) megerősítést kérnek. Egyedileg a <code>-confirm</code> paraméterrel kikapcsolható a rákérdezés.
Medium	A közepes és magas kockázatú cmdletek kérnek megerősítést, az alacsonyak lefutnak enélkül. Megint csak a <code>-confirm</code> paraméterrel felülbírálnak ez a működés.

High Ez az alaphelyzet szerinti beállítás. Csak a magas kockázatú cmdletek kérnek megerősítést.

A `$WhatIfPreference` két értéket vehet fel: `$true` vagy `$false`. Ha `$true` értéket adunk, akkor minden „ShouldProcess” típusú provideren végrehajtott változást okozó cmdlet csak számot ad arról, hogy mit csinálna, de tényleges változást nem okoz, csak ha használjuk a `-WhatIf:$false` paramétert.

A többi preferenciaváltozó a szkriptek és a csőfeldolgozás továbbhaladást szabályozza. Látható, hogy alaphelyzetben minden esetben (kivéve a megszakító hibák) a szkriptjeink futása továbbhalad.

2.1.2.3 Lépünk kapcsolatba a konzolablakkal (\$host)

Jó lenne a PowerShell ablakot is minél komfortosabbá tenni. Ennek néhány lehetősége (QuickEdit mode, ablakszélesség, stb.) már a 1.2.5 *Gyorsbillentyűk, beállítások* fejezetben szerepelt. Az ott leírtaknál kicsit több is rendelkezésünkre áll, ehhez tudni kell, hogy létezik egy `$host` automatikus változó, ami a PowerShell ablak sok jellemzőjét tartalmazza.

```
[1] PS C:\> $host

Name           : ConsoleHost
Version        : 2.0
InstanceId     : f6cc65f2-c8aa-4c7b-87c9-f1d2e1e6ade8
UI             : System.Management.Automation.Internal.Host.InternalHostUserInterface
CurrentCulture : hu-HU
CurrentUICulture : en-US
PrivateData    : Microsoft.PowerShell.ConsoleHost+ConsoleColorProxy
IsRunspacePushed : False
Runspace       : System.Management.Automation.Runspaces.LocalRunspace
```

Közvetlenül a `$host` még nem igazán a mi barátunk, de nézzük ennek tagjellemzőit:

```
[3] PS C:\> $host | gm

TypeName: System.Management.Automation.Internal.Host.InternalHost

Name           MemberType Definition
----
EnterNestedPrompt Method    System.Void EnterNestedPrompt()
Equals          Method    bool Equals(System.Object obj)
ExitNestedPrompt Method    System.Void ExitNestedPrompt()
GetHashCode     Method    int GetHashCode()
GetType         Method    type GetType()
NotifyBeginApplication Method    System.Void NotifyBeginApplication()
NotifyEndApplication Method    System.Void NotifyEndApplication()
PopRunspace     Method    System.Void PopRunspace()
PushRunspace    Method    System.Void PushRunspace(runspace runs...
SetShouldExit   Method    System.Void SetShouldExit(int exitCode)
ToString        Method    string ToString()
CurrentCulture  Property  System.Globalization.CultureInfo Curre...
CurrentUICulture Property  System.Globalization.CultureInfo Curre...
InstanceId      Property  System.Guid InstanceId {get;}
IsRunspacePushed Property  System.Boolean IsRunspacePushed {get;}
```

Name	Property	System.String Name {get;}
PrivateData	Property	System.Management.Automation.PSObject ...
Runspace	Property	System.Management.Automation.Runspaces...
UI	Property	System.Management.Automation.Host.PSHo...
Version	Property	System.Version Version {get;}

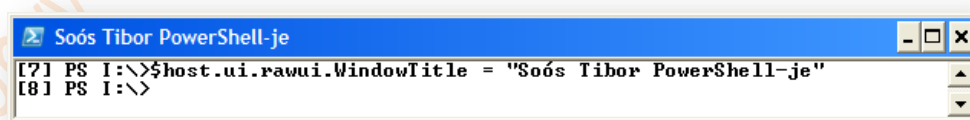
Még itt sem biztos, hogy felcsillan a szemünk, de nézzük a sokat sejtető RawUI-t:

```
[5] PS C:\> $host.ui.rawui | gm
```

TypeName: System.Management.Automation.Internal.Host.InternalHostRawUserInterface

Name	MemberType	Definition
-----	-----	-----
Equals	Method	bool Equals(System.Object obj)
FlushInputBuffer	Method	System.Void FlushInputBuffer()
GetBufferContents	Method	System.Management.Automation.Host.Buffer...
GetHashCode	Method	int GetHashCode()
GetType	Method	type GetType()
LengthInBufferCells	Method	int LengthInBufferCells(string str), int...
NewBufferCellArray	Method	System.Management.Automation.Host.Buffer...
ReadKey	Method	System.Management.Automation.Host.KeyInf...
ScrollBufferContents	Method	System.Void ScrollBufferContents(System....
SetBufferContents	Method	System.Void SetBufferContents(System.Man...
ToString	Method	string ToString()
BackgroundColor	Property	System.ConsoleColor BackgroundColor {get...
BufferSize	Property	System.Management.Automation.Host.Size B...
CursorPosition	Property	System.Management.Automation.Host.Coordi...
CursorSize	Property	System.Int32 CursorSize {get;set;}
ForegroundColor	Property	System.ConsoleColor ForegroundColor {get...
KeyAvailable	Property	System.Boolean KeyAvailable {get;}
MaxPhysicalWindowSize	Property	System.Management.Automation.Host.Size M...
MaxWindowSize	Property	System.Management.Automation.Host.Size M...
WindowPosition	Property	System.Management.Automation.Host.Coordi...
WindowSize	Property	System.Management.Automation.Host.Size W...
WindowTitle	Property	System.String WindowTitle {get;set;}

Itt már minden van, ami hasznos lehet. Gyakorlatilag az ablak legtöbb tulajdonsága ezen objektumon keresztül lekérdezhető és beállítható. Például cseréljük le az ablak fejlécének szövegét:

42. ábra Megváltoztatott ablak-fejléc

Billentyűleütésre váró programok készíthetők a ReadKey () metódus segítségével:

```
[13] PS I:\>$host.ui.rawui.ReadKey()
```

a

VirtualKeyCode	Character	ControlKeyState	KeyDown
-----	-----	-----	-----

65	a	NumLockOn	True
----	---	-----------	------

Kimeneteként láthatjuk a karakterkódot és a leütött karaktert magát is. Ha nem akarjuk látni a leütött karaktert, akkor használhatjuk a `ReadKey()` különböző opciói közül a `NoEcho`-t, amelyet vagy az `IncludeKeyDown`, vagy az `IncludeKeyUp` opcióval együtt kell használni:

```
[14] PS C:\>$host.UI.RawUI.ReadKey("NoEcho,IncludeKeyDown")
```

VirtualKeyCode	Character	ControlKeyState	KeyDown
-----	-----	-----	-----
74	j	NumLockOn	True

Az `IncludeKeyUp` használatával csak a billentyű felengedésekor ad kimenetet a kifejezés. Ez akkor hasznos, ha a Shift vagy egyéb kiegészítő billentyűt is akarjuk használni, hiszen ha a lenyomásra élesedne, akkor már a Shift-hez való hozzáéréskor lefutna a metódus és nem lenne idő az „igazi” billentyű lenyomására. Például egy Shift+Ctrl+Alt+w megnyomása esetén a metódus futásának eredménye így néz ki:

```
[15] PS C:\>$host.UI.RawUI.ReadKey("NoEcho,IncludeKeyUp") | fl *
```

VirtualKeyCode	: 87
Character	:
ControlKeyState	: LeftAltPressed, LeftCtrlPressed, ShiftPressed, NumLockOn
KeyDown	: False

Ezzel, és még egy opció, az „`AllowCtrlC`” megadásával akár a Ctrl+C is megfigyeltethető:

```
[16] PS C:\>$host.UI.RawUI.ReadKey("NoEcho,AllowCtrlC,IncludeKeyUp")
```

VirtualKeyCode	Character	ControlKeyState	KeyDown
-----	-----	-----	-----
67	♥	LeftCtrlPressed	False

2.1.3 Környezeti változók (env:)

A DOS/Windows-os, és néhány PowerShelllel kapcsolatos környezeti változót is elérhetünk az `env:` PSDrive-on keresztül:

```
[1] PS C:\> cd env:
[2] PS Env:\> dir
```

Name	Value
----	-----
ALLUSERSPROFILE	C:\ProgramData
APPDATA	C:\Users\Administrator\AppData\Roaming
CommonProgramFiles	C:\Program Files\Common Files
CommonProgramFiles(x86)	C:\Program Files (x86)\Common Files
CommonProgramW6432	C:\Program Files\Common Files
COMPUTERNAME	DC
ComSpec	C:\Windows\system32\cmd.exe
FP NO HOST CHECK	NO
HOMEDRIVE	C:
HOMEPATH	\Users\Administrator

```

LOCALAPPDATA      C:\Users\Administrator\AppData\Local
LOGONSERVER        \\DC
NUMBER_OF_PROCESSORS 1
OS                Windows_NT
Path              %SystemRoot%\system32\WindowsPowerShell...
PATHEXT           .COM;.EXE;.BAT;.CMD;.VBS;.VBE;.JS;.JSE;...
PROCESSOR_ARCHITECTURE AMD64
PROCESSOR_IDENTIFIER Intel64 Family 6 Model 15 Stepping 10, ...
PROCESSOR_LEVEL    6
PROCESSOR_REVISION 0f0a
ProgramData       C:\ProgramData
ProgramFiles       C:\Program Files
ProgramFiles(x86)  C:\Program Files (x86)
ProgramW6432       C:\Program Files
PSModulePath       C:\Users\Administrator\Documents\Window...
PUBLIC            C:\Users\Public
SESSIONNAME        Console
SystemDrive        C:
SystemRoot         C:\Windows
TEMP              C:\Users\ADMINI~1\AppData\Local\Temp\2
TMP               C:\Users\ADMINI~1\AppData\Local\Temp\2
USERDNSDOMAIN      R2.DOM
USERDOMAIN         R2
USERNAME          Administrator
USERPROFILE        C:\Users\Administrator
windir             C:\Windows

```

Ezeket a változókat felhasználhatjuk szkriptjeinkben. Például keressük az összes SystemRoot-ban található „log” kiterjesztésű fájlt:

```
[6] PS C:\> $env:systemroot -split ";" | foreach-object {Get-ChildItem -Path "$_\" -Include *.log}
```

Directory: C:\Windows

Mode		LastWriteTime	Length	Name
-a---	2009. 11. 09.	21:14	1774	DtcInstall1.log
-a---	2010. 02. 21.	13:01	13484	PFR0.log
-a---	2009. 11. 09.	21:14	14312	setupact.log
-a---	2009. 07. 14.	6:56	0	setuperr.log
-a---	2009. 11. 09.	21:14	1313	TSSysprep.log
-a---	2010. 03. 04.	10:47	1786861	WindowsUpdate.log

Vagy például ki szeretném törölni az összes tmp kiterjesztésű átmeneti állományt:

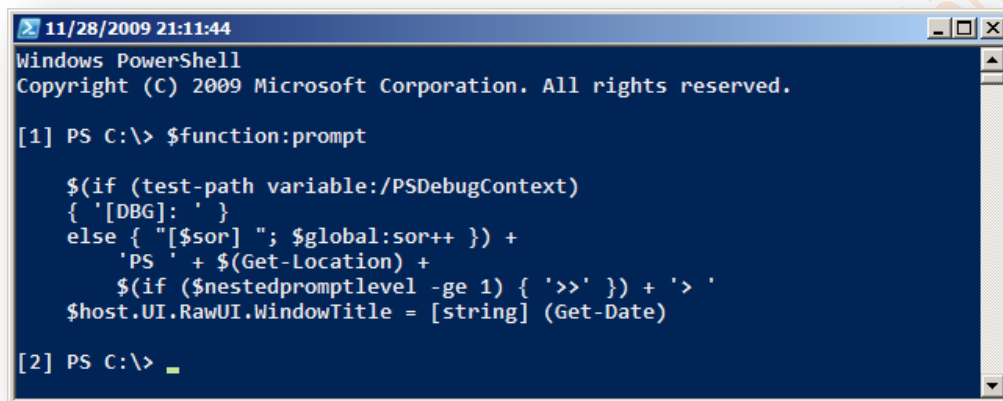
```
[47] PS C:\> dir ($($env:temp)+"\*") -Include *.tmp | Remove-Item
```

Itt előfordulhat, hogy ha vannak zárolt állományaink, akkor törlésük nem sikerül, hibát kapunk, de a többi állományt törli a kifejezés.

2.1.4 Prompt beállítása

A PowerShellben a prompt testre szabható. Mint ahogy a 1.7.11 *Gyári függvények* fejezetben láttuk, a promptot egy automatikusan, minden beviteli sor megnyílásakor meghívódó `prompt` nevű függvény generálja. Ez a függvény átdefiniálható, testre szabható. Én ebben a könyvben a normál „[PS] C:\>” jellegű prompt elé biggyesztettem egy folytonosan növekvő sorszámot, hogy jobban lehessen hivatkozni a bemásolt parancssorokra. De természetesen a `prompt` függvénnyel nem csak olyan tevékenységeket végeztethetünk, ami kizárólag a megjelenő promptot szabja testre, hanem például a PowerShell ablakunk fejlécét is folyamatosan aktualizálhatjuk az aktuális időre.

Nézzünk erre egy példát:


```

11/28/2009 21:11:44
Windows PowerShell
Copyright (C) 2009 Microsoft Corporation. All rights reserved.

[1] PS C:\> $function:prompt

$(if (test-path variable:/PSDebugContext)
{ '[DBG]: ' }
else { "[$sor] "; $global:sor++ }) +
'PS ' + $(Get-Location) +
$(if ($nestedpromptlevel -ge 1) { '>>' }) + '> '
$host.UI.RawUI.WindowTitle = [string] (Get-Date)

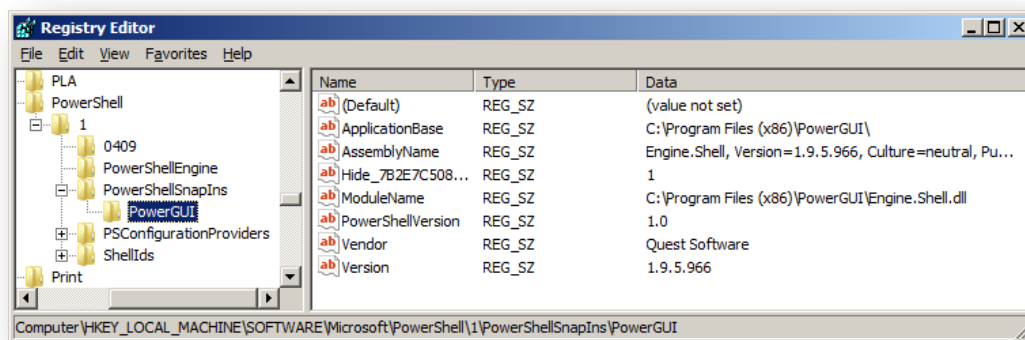
[2] PS C:\>
  
```

43. ábra A prompt testre szabása és annak eredménye

Látjuk, hogy amint a függvény definíciója megtörtént, már életbe is lép az új prompt. Azonban vigyázzunk, ha becsukjuk az ablakot és újra megnyitjuk, akkor visszakapjuk az eredeti promptot, a mi testre szabásunkat elfelejti. Ezen majd a nemsokára bemutatásra kerülő profilok segítenek majd.

2.1.5 Snapin-ek

A PowerShell moduláris felépítésű. A PowerShell 1.0 verzióban az egyes cmdletek és providerek különböző snapin-eknek voltak köszönhetőek. A snapinek általában dll fájlok, és a registry-ben kell őket regisztrálni a PowerShell számára. Egy ilyen snapin regisztrációjának lenyomata valahogy így néz ki:

44. ábra Snapin regisztrációja

Ezt természetesen nem nekünk, manuálisan kell bejegyezni, hanem a snapin gyártója általában biztosít valamilyen telepítőt, ami ezt megteszi. Ha van ilyen szépen előkészített snapinünk, akkor – ha a telepítője valamilyen egyéb módon nem integrálja be a PowerShell konzolba – a `Add-PSSnapin` cmdlettel be tudjuk építeni a PowerShell konzolba.

Snapinekből már eleve több van a PowerShellben, és ezeket a „gyári” snapineket nem kell külön regisztrálni. A snapinek lekérdezhetők a `get-pssnapin` cmdlettel:

```
[2] PS C:\> Get-PSSnapin
```

```
Name       : Microsoft.PowerShell.Diagnostics
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains Windows Eventing and
              Performance Counter cmdlets.

Name       : Microsoft.WSMan.Management
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains cmdlets (such as Get-
              WSMANInstance and Set-WSMANInstance) that are used by the Wind
              ows PowerShell host to manage WSMAN operations.

Name       : Microsoft.PowerShell.Core
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains cmdlets used to manag
              e components of Windows PowerShell.

Name       : Microsoft.PowerShell.Utility
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains utility Cmdlets used
              to manipulate data.

Name       : Microsoft.PowerShell.Host
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains cmdlets (such as Star
              t-Transcript and Stop-Transcript) that are provided for use wi
              th the Windows PowerShell console host.

Name       : Microsoft.PowerShell.Management
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains management cmdlets us
              ed to manage Windows components.
```



```
Name       : Microsoft.PowerShell.Security
PSVersion  : 2.0
Description : This Windows PowerShell snap-in contains cmdlets to manage Windows PowerShell security.
```

Snap-inekkel kapcsolatos egyéb cmdletek:

```
[3] PS I:\>Get-Command -noun pssnapin
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Add-PSSnapin	Add-PSSnapin [-Name] <Stri...
Cmdlet	Get-PSSnapin	Get-PSSnapin [[-Name] <Str...
Cmdlet	Remove-PSSnapin	Remove-PSSnapin [-Name] <S...

Azaz hozzá lehet adni (Add-PSSnapin) ezeket, le lehet kérdezni (Get-PSSnapin), és el lehet távolítani (Remove-PSSnapin).

Még azt is megnézhetjük, hogy az egyes cmdletek melyik snapinben tanyáznak:

```
[17] PS C:\> get-command -commandtype cmdlet | Group-Object pssnapin | ft -wrap
```

Count	Name	Group
-----	----	-----
79	Microsoft.PowerShell.Management	{Add-Computer, Add-Content, Checkpoint-Computer, Clear-Content...}
41	Microsoft.PowerShell.Core	{Add-History, Add-PSSnapin, Clear-History, Disable-PSSessionConfiguration...}
87	Microsoft.PowerShell.Utility	{Add-Member, Add-Type, Clear-Variable, Compare-Object...}
13	Microsoft.WSMan.Management	{Connect-WSMan, Disable-WSManCredSSP, Disconnect-WSMan, Enable-WSManCredSSP...}
10	Microsoft.PowerShell.Security	{ConvertFrom-SecureString, ConvertTo-SecureString, Get-Acl, Get-AuthenticodeSignature...}
4	Microsoft.PowerShell.Diagnostics	{Export-Counter, Get-Counter, Get-WinEvent, Import-Counter}
2	Microsoft.PowerShell.Host	{Start-Transcript, Stop-Transcript}

Mikor lehet erre szükség? Az alap snap-ineket nem lehet eltávolítani, de találkozhatunk olyan kiegészítésekkel különböző szoftverek által, amelyeket esetleg ki lehet kapcsolni, vagy éppen az alap PowerShell alkalmazáshoz hozzá lehet adni.

Snap-inekkel kapcsolatos változtatások sem időt állók, azaz ha becsukjuk a PowerShell ablakot és újra megnyitjuk, akkor megint az alaphelyzet szerinti snap-inek köszönnek vissza. Ezek automatikus visszatöltéséhez majd a PS konzolfájlok segítenek (ld. 2.1.6 Konzolfájl)

Az „alap” PSSnapineken kívüli egyéb bővítményeket a következő módon tudjuk kilistázni:

```
PS C:\> Get-PSSnapin -Registered
```

```
Name       : PowerGUI
PSVersion  : 1.0
Description :
```

2.1.6 Konzolfájl

Mind a szkriptkönyvtáraknál, mind a promptnál, mind pedig a snapineknél megjegyeztem, hogy a saját bővítményeinket, testre szabásainkat a PowerShell ablak elfelejti, ha becsukjuk. Ezért vannak olyan megoldások, amelyek a bővítményeink definiálását, beemelését végző szkriptjeinket automatikusan minden PowerShell ablak nyitáskor lefuttatják.

Az egyik ilyen lehetőséggel magát a konzolt tudjuk testre szabni a snapinek tekintetében függetlenül attól, hogy ki indítja el a PowerShell környezetet. Ezt konzolfájl segítségével tudjuk elérni, ilyen fájlt az `Export-Console` cmdlet segítségével lehet legegyszerűbben létrehozni. Nézzük, hogy most milyen snapinek vannak a gépemén a Start menüből elindított PowerShell ikon után megjelenő konzolban:

```
PS C:\Users\tibi> Get-PSSnapin | Format-Table name

Name
----
Microsoft.PowerShell.Diagnostics
Microsoft.WSMan.Management
Microsoft.PowerShell.Core
Microsoft.PowerShell.Utility
Microsoft.PowerShell.Host
Microsoft.PowerShell.Management
Microsoft.PowerShell.Security
Pscx
```

Látszik, hogy én már telepítettem egy bővítményt: PowerShell Community Extentions (`Pscx`), ami egy PowerShell közösség által fejlesztett bővítménycsomag.

Nézzük ezek után, mit eredményez az `export-console` cmdlet:

```
PS C:\Users\tibi> Export-Console -Path .\console
PS C:\Users\tibi> Get-Content .\console.psc1
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<PSConsoleFile ConsoleSchemaVersion="1.0">
  <PSVersion>2.0</PSVersion>
  <PSSnapIns>
    <PSSnapIn Name="Pscx" />
  </PSSnapIns>
</PSConsoleFile>
```

Ez a cmdlet egy `psc1` kiterjesztésű XML fájlt generál, aminek a mélyén ott található azon snapineknek a listája, amelyek nem „gyáriak”. Ha egy ilyen `psc1` fájlra duplán kattintunk, vagy a `powershell.exe` paramétereként szerepeltetjük, akkor az itt felsorolt snapineket automatikusan betölti a konzol. Nézzük, hogy hogyan nézne ki ezzel a `powershell.exe` felparaméterezése:

```
powershell.exe -PSConsoleFile .\console.psc1
```

2.1.7 Modulok

A PowerShell 2.0-ban egyszerűsítették a bővíthetőséget. Most már nem a snap-inek az elsődleges építőkövek, hanem a modulok. Egy-egy modul a PowerShell különböző objektumainak - cmdleteknek, providereknek, álneveknek, függvényeknek, súgó témáknak, formátumoknak, típusoknak és változóknak a

gyűjteménye, melyek a fájlrendszer egy könyvtárában helyezkednek el. Nem kell telepíteni, nem kell regisztrálni ezeket a registry-ben. Egyszerűen hordozhatók és életre kelthetők.

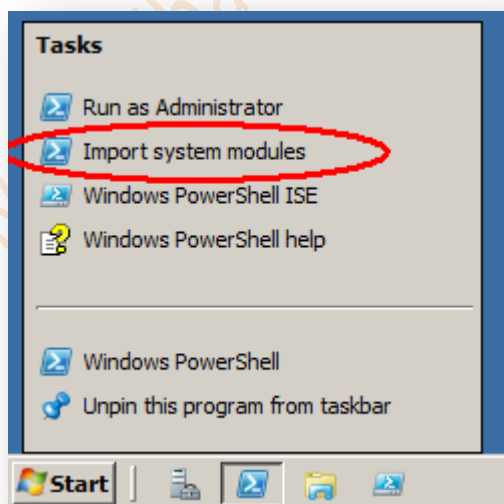
2.1.7.1 Modulok importálása és eltávolítása

A modulokról tehát egyelőre annyit tudunk, hogy egy-egy könyvtár tartalma alkot egy modult, de vajon hol vannak ezek? Egy modulkönyvtár állhat egy adott felhasználó rendelkezésére, ilyenkor a `$home\Documents\WindowsPowerShell\Modules` (Windows XP esetében: `$home\My Documents\WindowsPowerShell\Modules`) hely alkönyvtáraként célszerű létrehozni vagy oda másolni. Ha minden felhasználó részére szeretnénk elérhetővé tenni a modult, akkor a `$PSHOME\modules` könyvtár alkönyvtáraként érdemes létrehozni. Ez utóbbi helyen található modulokat hívjuk rendszermoduloknak. Ezen két elérési úton található modulokat a PowerShell a teljes elérési út kiírása nélkül is megtalálja. Természetesen ettől eltérő helyre is lehet tenni a modulokat, de ilyenkor a teljes elérési út megadásával kell rájuk hivatkozni, vagy a `$PSModulePath` környezeti változó tartalmát kell módosítani:

```
[12] PS C:\> $env:PSModulePath
C:\Users\Administrator\Documents\WindowsPowerShell\Modules;C:\Windows\system
32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\
[13] PS C:\> $env:PSModulePath += ";c:\sajátmodulok"
```

A [12]-es sorban lekérdeztem ezt a változót, a [13]-as sorban kibővítette egy egyedi elérési úttal.

A modulkönyvtárak létrehozása még önmagában nem teszi elérhetővé a modul elemeit, ezután be kell importálni a modult. A rendszermodulokat a tálcán található PowerShell ikon jobb egérgomb-nyomás után megjelenő menüvel egy mozdulattal is be tudjuk importálni:

45. ábra Az összes rendszermodul importálása

A modulokat természetesen egyesével is lehet importálni. Elsőként kérdezzük le a rendelkezésünkre álló modulokat a `get-module` cmdlet segítségével:

```
[1] PS C:\> Get-Module -ListAvailable
```

ModuleType	Name	ExportedCommands
-----	----	-----
Manifest	ActiveDirectory	{}
Manifest	ADRMS	{}
Manifest	AppLocker	{}
Manifest	BestPractices	{}
Manifest	BitsTransfer	{}
Manifest	GroupPolicy	{}
Manifest	PSDiagnostics	{}
Manifest	ServerManager	{}
Manifest	TroubleshootingPack	{}

Itt a `ListAvailable` kapcsolót kellett használni, hiszen enélkül csak a már beimportált modulokat kapjuk meg. Az előző paranccsal csak a már korábban említett elérési utakon található modulokat találja meg a `get-module`. Ezek közül beimportálni a modulokat az `import-module` cmdlettel lehet:

```
[2] PS C:\> Import-Module psdiagnostics
```

Ez nem sok kimenetet ad. Azt kideríteni, hogy mit is hoztunk be ezzel a rendszerünkbe a `get-module` cmdlettel lehet:

```
[4] PS C:\> Get-Module psdiagnostics
```

ModuleType	Name	ExportedCommands
-----	----	-----
Script	psdiagnostics	{Enable-PSTrace, Enable-WSManTrace, ...}

Hogy jobban látható legyen a modul tartalma, nézzük kicsit részletesebb, olvashatóbb formában:

```
[5] PS C:\> Get-Module psdiagnostics | fl *
```

```
ExportedCommands      : {Enable-PSTrace, Enable-WSManTrace, Start-Trace, Disab
                        le-PSWSManCombinedTrace...}
Name                  : psdiagnostics
Path                 : C:\Windows\system32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\psd
                        iagnostics\PSDiagnostics.psml
Description           :
Guid                 : c61d6278-02a3-4618-ae37-a524d40a7f44
ModuleBase           : C:\Windows\system32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\psd
                        iagnostics
PrivateData           :
Version              : 1.0.0.0
ModuleType           : Script
AccessMode           : ReadWrite
ExportedFunctions     : {[Disable-PSTrace, Disable-PSTrace], [Disable-PSWSManC
                        ombinedTrace, Disable-PSWSManCombinedTrace], [Disable-
                        WSMANTrace, Disable-WSManTrace], [Enable-PSTrace, Enab
                        le-PSTrace]...}
ExportedCmdlets       : {}
NestedModules        : {}
RequiredModules       : {}
ExportedVariables     : {}
ExportedAliases       : {}
SessionState         : System.Management.Automation.SessionState
OnRemove             :
ExportedFormatFiles   : {}
```

```
ExportedTypeFiles : {}
```

Egy modulból számunkra legfontosabbak az elérhető parancsok, ezek listáját a következő módon érjük el:

```
[6] PS C:\> (Get-Module psdiagnostics).exportedcommands
```

Name	Value
-----	-----
Enable-PSTrace	Enable-PSTrace
Enable-WSManTrace	Enable-WSManTrace
Start-Trace	Start-Trace
Disable-PSWSManCombinedTrace	Disable-PSWSManCombinedTrace
Disable-PSTrace	Disable-PSTrace
Disable-WSManTrace	Disable-WSManTrace
Get-LogProperties	Get-LogProperties
Stop-Trace	Stop-Trace
Enable-PSWSManCombinedTrace	Enable-PSWSManCombinedTrace
Set-LogProperties	Set-LogProperties

Ha egy parancs részleteire vagyunk kíváncsiak, akkor azt a következő kifejezéssel érhetjük el:

```
[7] PS C:\> (Get-Module psdiagnostics).exportedcommands."Enable-PSTrace" | fl
*
```

```

HelpUri          :
ScriptBlock      :
                  $Properties = Get-LogProperties ($script:psprovide
                  rname + $script:analyticlog)
                  $Properties.Enabled = $true
                  Set-LogProperties $Properties

CmdletBinding    : False
DefaultParameterSet :
Definition       :
                  $Properties = Get-LogProperties ($script:psprovide
                  rname + $script:analyticlog)
                  $Properties.Enabled = $true
                  Set-LogProperties $Properties

Options          : None
Description      :
OutputType       : {}
Name             : Enable-PSTrace
CommandType      : Function
Visibility       : Public
ModuleName       : psdiagnostics
Module           : psdiagnostics
Parameters       : {}
ParameterSets    : {}

```

Látható, hogy egy-egy parancs (jelen esetben egy függvény) definíciója egy hashtáblában található, és mivel a parancsok, függvények neveiben általában van kötőjel, ezért idézőjellel kell hivatkozni a hashtábla „kulcsára”.

Modult eltávolítani a `remove-module` cmdlettel lehet:

```
[17] PS C:\> Remove-Module psdiagnostics
```

2.1.7.2 Szkriptmodulok

Eddig a „gyári”, mások által létrehozott modulokat láttuk. De – ellentétben a snapinekkel – modult mi is könnyen tudunk készíteni.

A PowerShell 2.0-ban többfajta modult lehet létrehozni, importálni. Ezek közül számunkra, rendszergazdáknak a legfontosabbak a szkriptmodulok. A szkriptmodul egy `psm1` kiterjesztésű fájl, ami PowerShell szkriptet tartalmaz. Ezt tudjuk legegyszerűbben létrehozni, hiszen akár egy már meglevő, bevált szkriptünket egyszerű fájlátnevezéssel modullá tehetjük. Mivel tud többet egy szkriptmodul, mint a szkriptfájl? Elsősorban a szkriptben található függvények, változók és egyéb elemek láthatóságát, hozzáférhetőségét tudjuk kényelmesebben szabályozni az `export-modulemember` cmdlet segítségével. A másik előny, hogy nem kell „dotsourcing” segítségével átemelni az szkript függvényeit és egyéb elemeit. Nézzünk erre egy példát! A következőkben létrehozok egy szkriptmodult, ami egy olyan függvényt definiál (`Read-Popup`), amivel egy felugró ablakot lehet kirakni a képernyőre:

```
$ButtonTypes = @{
    OK = 0;
    OKCancel = 1;
    AbortRetryIgnore = 2;
    YesNoCancel = 3;
    YesNo = 4;
    RetryCancel = 5
}

$IconTypes = @{
    Stop = 16;
    Question = 32;
    Exclamation = 48;
    Information = 64
}

$ReturnButtons = @{
    1 = "OK";
    2 = "Cancel";
    3 = "Abort";
    4 = "Retry";
    5 = "Ignore";
    6 = "Yes";
    7 = "No"
    -1 = "TimeOut"
}

function Read-Popup
{
    param (
        [string] $str = "",
        [int] $wait = 0,
        [string] $title = "Message",
        [string] $buttonType = "OK",
        [string] $iconType = "Information"
    )
    $com = New-Object -ComObject WScript.Shell

    $button = if (!$buttonTypes.$buttonType) {0} else {$buttonTypes.$buttonType}
```

```

$icon = if(!$icontypes.$icontype){64} else {$icontypes.$icontype}

$ret = $com.popup($str,$wait,$title,$button+$icon)
return $returnbuttons.$ret
}
New-Alias -Name popup -Value Read-Popup
Export-ModuleMember -Function Read-Popup -Variable ReturnButtons -Alias popup

```

Ezt a fájlt elmentettem popup.psm1 néven egy Popup nevű könyvtárba, amit a C:\Windows\System32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\ helyre tettem.

Megjegyzés

Fontos, hogy a modulfájl neve és a könyvtár neve egyforma legyen. Ha különböző, akkor nem lehet importálni.

A szkriptfájl elején definiáltam néhány hashtábla változót, hogy a függvényemet könnyebben lehessen paraméterezni. Ezután definiáltam magát a függvényt, majd létrehoztam egy becenevet a függvényemhez, majd az Export-ModuleMember cmdlet segítségével meghatároztam, hogy ebből a szkriptmodulból mit akarok láttatni a külvilággal. Például nem akarom láttatni a \$ButtonTypes és a \$IconTypes változóimat, mert erre nem valószínű, hogy az én függvényemen kívül bárkinek is szüksége lehet. De a többi elemet, magát a függvényt, a \$ReturnButtons változót és a becenevet exportáltam, mert ezek fontosak a későbbi felhasználást tekintve.

Nézzük, hogy hogyan lehet felhasználni ezt a modult:

```
[1] PS C:\> Get-Module -ListAvailable
```

ModuleType	Name	ExportedCommands
Manifest	ActiveDirectory	{}
Manifest	ADRMS	{}
Manifest	AppLocker	{}
Manifest	BestPractices	{}
Manifest	BitsTransfer	{}
Manifest	GroupPolicy	{}
Script	PopUp	{}
Manifest	psdiagnostics	{Enable-PSTrace, Enable-WSManTrace, ...}
Manifest	ServerManager	{}
Manifest	TroubleshootingPack	{}

Látható, hogy megtalálta a PopUp modulomat a get-module cmdlet. Importálom a modult, és nézzük meg, hogy mit hozott be a PowerShell környezetbe:

```

[2] PS C:\> Import-Module popup
[3] PS C:\> Get-Module popup | fl

```

```

Name           : popup
Path           : C:\Windows\system32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\popup
                \popup.psm1
Description    :
ModuleType    : Script

```

```
Version          : 0.0
NestedModules    : {}
ExportedFunctions : Read-Popup
ExportedCmdlets   : {}
ExportedVariables : ReturnButtons
ExportedAliases   : popup
```

A `Get-Module` megadta, hogy pont azok az elemek érhetőek el, amit engedélyeztem az `export-modulemember` cmdlet segítségével.

Amúgy az `export-modulemember` cmdlet elhagyható a modulból, csak hogy a PowerShell ilyenkor automatikusan exportálja az összes függvényt, viszont nem exportál egy változó és becenevet sem. Nézzük ezt meg a következő példában, itt kivettem a szkriptmodul fájlból az utolsó sort:

```
[4] PS C:\> Remove-Module popup
[5] PS C:\> Import-Module popup
[6] PS C:\> Get-Module popup | fl

Name                : popup
Path                : C:\Windows\system32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\popup\popup.psm1
Description         :
ModuleType          : Script
Version             : 0.0
NestedModules       : {}
ExportedFunctions   : Read-Popup
ExportedCmdlets      : {}
ExportedVariables   : {}
ExportedAliases     : {}
```

A [4]-es sorban eltávolítottam a korábban importált `popup` modult, majd a módosított fájlt újra importáltam az [5]-ös sorban. Ha megnézzük így a modul jellemzőit a [6]-os sorban, akkor látható, hogy csak a függvényem érhető el.

2.1.7.3 Moduljegyzék készítése (Module Manifest)

Korábban láthattuk a `get-module` futtatása során, hogy egy modulnak lehetne verziója, leírása és sok egyéb metaadata, de vajon hogyan lehet ezeket megadni? Erre egy újabb fájl típus, a moduljegyzék, vagy eredeti nevén *module manifest* szolgál. Ez egy szövegfájl, amiben egy hashtábla formátumban vannak megadva a modulhoz tartozó leíró adatok. Hogyan lehet ilyen fájlt létrehozni? Erre a `New-ModuleManifest` cmdletet használhatjuk:

```
[16] PS C:\> New-ModuleManifest -Path $pshome\modules\popup\popup.psd1 -Author "Soós Tibor" -ModuleToProcess popup -ModuleVersion 1.0.0.0 -Description "Grafikus Popup ablak"

cmdlet New-ModuleManifest at command pipeline position 1
Supply values for the following parameters:
NestedModules[0]:
CompanyName:
Copyright:
TypesToProcess[0]:
FormatsToProcess[0]:
RequiredAssemblies[0]:
```



```

FileList[0]:
[17] PS C:\>
[18] PS C:\> Remove-Module popup
[19] PS C:\> Import-Module popup
[20] PS C:\> Get-Module popup | fl

Name                : popup
Path                : C:\Windows\system32\WindowsPowerShell\v1.0\Modules\popup
                    \popup.psm1
Description         : Grafikus Popup ablak
ModuleType          : Script
Version             : 1.0.0.0
NestedModules       : {}
ExportedFunctions    : Read-Popup
ExportedCmdlets      : {}
ExportedVariables    : ReturnButtons
ExportedAliases     : popup

```

A moduljegyzék létrehozása során én csak a legfontosabb adatokat adtam meg a [16]-os sorban, de a PowerShell szíve szerint minden további adatot is bekérne, amelyekre rá is kérdez, de nem szükséges ezekre megadni a választ. Ezután eltávolítottam a modul korábban jegyzék nélkül importált változatát [18], majd az újat beimportáltam [19], majd látható, hogy az így lekérdezett modulinformációk [20] már tartalmazzák a jegyzékben meghatározott adatokat is.

Nézzük meg magát a jegyzékfájlt:

```

[23] PS C:\> Get-Content $psHOME\modules\popup\popup.psd1
#
# Module manifest for module 'popup'
#
# Generated by: Soós Tibor
#
# Generated on: 2009. 12. 06.
#
@{

# Script module or binary module file associated with this manifest
ModuleToProcess = 'popup'

# Version number of this module.
ModuleVersion = '1.0.0.0'

# ID used to uniquely identify this module
GUID = '200ald9f-ae8f-4bca-8e70-cd44b23dc294'

# Author of this module
Author = 'Soós Tibor'

# Company or vendor of this module
CompanyName = 'Unknown'

# Copyright statement for this module
Copyright = '(c) 2009 Soós Tibor. All rights reserved.'

# Description of the functionality provided by this module
Description = 'Grafikus Popup ablak'

```

```
# Minimum version of the Windows PowerShell engine required by this module
PowerShellVersion = ''

# Name of the Windows PowerShell host required by this module
PowerShellHostName = ''

# Minimum version of the Windows PowerShell host required by this module
PowerShellHostVersion = ''

# Minimum version of the .NET Framework required by this module
DotNetFrameworkVersion = ''

# Minimum version of the common language runtime (CLR) required by this module
CLRVersion = ''

# Processor architecture (None, X86, Amd64, IA64) required by this module
ProcessorArchitecture = ''

# Modules that must be imported into the global environment prior to importing this module
RequiredModules = @()

# Assemblies that must be loaded prior to importing this module
RequiredAssemblies = @()

# Script files (.ps1) that are run in the caller's environment prior to importing this module
ScriptsToProcess = @()

# Type files (.ps1xml) to be loaded when importing this module
TypesToProcess = @()

# Format files (.ps1xml) to be loaded when importing this module
FormatsToProcess = @()

# Modules to import as nested modules of the module specified in ModuleToProcess
NestedModules = @()

# Functions to export from this module
FunctionsToExport = '*'

# Cmdlets to export from this module
CmdletsToExport = '*'

# Variables to export from this module
VariablesToExport = '*'

# Aliases to export from this module
AliasesToExport = '*'

# List of all modules packaged with this module
ModuleList = @()

# List of all files packaged with this module
FileList = @()

# Private data to pass to the module specified in ModuleToProcess
PrivateData = ''
```

```
}
```

Ebben látható, hogy milyen adatok kitöltése lehetséges, ráadásul minden adatmező kis magyarázattal is el van látva.

2.1.7.4 Jegyzékmodul (*Manifest Module*)

Lehetőség van olyan modul létrehozására is, amiben nincsen modulfájl, csak jegyzékfájl és esetleg .NET építőelemek.

Az előző Popup példához készítettem egy Popup2 alkönyvtárba egy jegyzékfájlt:

```
#
# Module manifest for module 'popup2'
#
# Generated by: Soós Tibor
#
# Generated on: 2009. 12. 06.
#
@{

# Script module or binary module file associated with this manifest
ModuleToProcess = ''

# Version number of this module.
ModuleVersion = '1.0'

# ID used to uniquely identify this module
GUID = '3f235c27-503d-46a5-99b9-58ae300eafea'

# Author of this module
Author = 'Soós Tibor'

# Company or vendor of this module
CompanyName = 'IQSOFT - John Bryce Oktatóközpont'

# Copyright statement for this module
Copyright = '(c) 2009 Soós Tibor. All rights reserved.'

# Description of the functionality provided by this module
Description = 'Teszt ModuleManifest'

# Minimum version of the Windows PowerShell engine required by this module
PowerShellVersion = ''

# Name of the Windows PowerShell host required by this module
PowerShellHostName = ''

# Minimum version of the Windows PowerShell host required by this module
PowerShellHostVersion = ''

# Minimum version of the .NET Framework required by this module
DotNetFrameworkVersion = ''

# Minimum version of the common language runtime (CLR) required by this module
CLRVersion = ''

# Processor architecture (None, X86, Amd64, IA64) required by this module
```

```
ProcessorArchitecture = ''

# Modules that must be imported into the global environment prior to importing
this module
RequiredModules = @()

# Assemblies that must be loaded prior to importing this module
RequiredAssemblies = @()

# Script files (.ps1) that are run in the caller's environment prior to
importing this module
ScriptsToProcess = @()

# Type files (.ps1xml) to be loaded when importing this module
TypesToProcess = @()

# Format files (.ps1xml) to be loaded when importing this module
FormatsToProcess = @()

# Modules to import as nested modules of the module specified in
ModuleToProcess
NestedModules = 'popup'

# Functions to export from this module
FunctionsToExport = '*'

# Cmdlets to export from this module
CmdletsToExport = '*'

# Variables to export from this module
VariablesToExport = '*'

# Aliases to export from this module
AliasesToExport = '*'

# List of all modules packaged with this module
ModuleList = @()

# List of all files packaged with this module
FileList = @()

# Private data to pass to the module specified in ModuleToProcess
PrivateData = ''

}
```

A lényeges rész itt a `NestedModules` rész, ahol hivatkozom az „igazi” modulra. Ezzel a lehetőséggel egy „igazi” modulhoz akár többfajta jegyzékfájllal más és más exportált változókat, függvényeket és cmdleteket lehet definiálni, így egy nagyon kicsi fájlal lehet több fajta interfészt készíteni egy modulhoz az aktuális igényeknek megfelelően.

2.1.7.5 Bináris és dinamikus modulok

A bináris és a dinamikus modulokkal ebben a könyvben most nem foglalkozom, mert ezek létrehozása már túlmutat egy rendszergazda szerepkörén és inkább fejlesztők tevékenységi körébe tartozik.

A bináris modul egy .NET-es építőelem (.dll), ami Visual Studio segítségével lefordított kódot tartalmaz. Cmdlet-fejlesztők ennek segítségével hozhatnak létre olyan modulokat, amelyek cmdleteket, providereket és egyéb elemeket tartalmaznak.

A dinamikus modulok olyan modulok, amelyek nincsenek elmentve diszkre, hanem futásidőben jönnek létre. Létrehozni ilyeneket a `New-Module` cmdlet segítségével lehet.

2.1.8 Profilok

Láttuk, hogy konzolfájlokkal a snapineket tudjuk automatikusan testre szabni. Ennél sokkal több lehetőséget biztosítanak a profilok.

A profilok egyszerű fájlban tárolt szkriptek, amelyek a PowerShell indításakor automatikusan lefutnak. Kicsit hasonlatosak a Windows StartUp mappáihoz. A PowerShellben összesen négy különböző hely van, ahova létrehozhatjuk a profilunkat:

Elérési út	Magyarázat
<code>%windir%\system32\WindowsPowerShell\v1.0\profile.ps1</code>	Az adott gép összes felhasználójának, mindenfajta PowerShellles ügködésére hatással van.
<code>%windir%\system32\WindowsPowerShell\v1.0\Microsoft.PowerShell_profile.ps1</code>	Az adott gép összes felhasználójának, de csak az alaphelyzet szerinti Microsoft PowerShell konzol ügködésére van hatással.
<code>%UserProfile%\My Documents\WindowsPowerShell\profile.ps1</code>	Az adott gép adott felhasználójának, mindenfajta PowerShellles ügködésére hatással van.
<code>%UserProfile%\My Documents\WindowsPowerShell\Microsoft.PowerShell_profile.ps1</code>	Az adott gép adott felhasználójának csak az alaphelyzet szerinti Microsoft PowerShell ügködésére van hatással.

Mit jelent az, hogy "Microsoft PowerShell ügködés"? Azt, hogy nem feltétlenül csak a hagyományos "DOS" ablakos kinézetet veheti fel a PowerShell, egyéb gyártók más, akár grafikus felületeket is csinálhatnak. Na, ilyen esetekben nekik lehet külön profil fájljuk is a Microsoftshoz képest.

Ilyen profilban meghívhatok „include” jellegű, függvénykönyvtárak és modulok betöltését végző szkripteket, testre szabhatjuk a promptot, globális változókat definiálhatok, de akár még snapineket is betölthetek. Én a sorszámozott promptomhoz egy globális `$sor` változót és a prompt testre szabott függvénydefinícióját tettem bele egy ilyen profilba.

2.1.9 Örökítsük meg munkánkat (start-transcript)

A PowerShell magnóként is tud működni, azaz az összes parancssort, amit mi begépelünk, és az összes kimenetet, amit kapunk a konzolra képes elmenteni automatikusan egy fájlba. Ezt az üzemmódot a `start-transcript` cmdlettel tudjuk elindítani, és a `stop-transcript`-tel megállítani:

```
[6] PS C:\> Start-Transcript
Transcript started, output file is C:\Documents and Settings\Administrator\
My Documents\PowerShell_transcript.20080421212835.txt
[7] PS C:\> $a = "Valaki figyel!"
[8] PS C:\> $a.Split()
```

```
Valaki
figyel!
[9] PS C:\> Stop-Transcript
Transcript stopped, output file is C:\Documents and Settings\Administrator\
My Documents\PowerShell_transcript.20080421212835.txt
```

Ha nem adjuk meg, hogy milyen fájlba rögzítsen, akkor az aktuális felhasználó dokumentumkönyvtárába ment, dátummal, idővel ellátott nevű szöveges fájlba. Nézzük, hogy hogyan néz ki egy ilyen fájl:

```
[11] PS C:\> Get-Content 'C:\Documents and Settings\Administrator\My Documents\PowerShell_transcript.20080421212835.txt'
*****
Windows PowerShell Transcript Start
Start time: 20080421212835
Username   : ASUS\Administrator
Machine    : ASUS (Microsoft Windows NT 5.2.3790 Service Pack 2)
*****
Transcript started, output file is C:\Documents and Settings\Administrator\
My Documents\PowerShell_transcript.20080421212835.txt
[7] PS C:\> $a = "Valaki figyel!"
[8] PS C:\> $a.Split()
Valaki
figyel!
[9] PS C:\> Stop-Transcript
*****
Windows PowerShell Transcript End
End time: 20080421212912
*****
```

Látszik, hogy mindent, még a promptokat is szóról-szóra rögzítette fejléc és lábléc információk között. Ennek a fájlnak egyfajta feldolgozására látunk példát a 2.5.5 *Sortérés kezelése szövegfájlokban* fejezetben.

2.1.10 Stopperoljuk a futási időt és várakozzunk (measure-command, start-sleep, get-history)

Bizonyos esetekben fontos lehet a szkriptünk futásának hatékonysága, melynek egyik ismérve, hogy milyen gyorsan fut le. Szerencsére nem kell stopperórával a kezünkben figyelni a konzolt, mert a PowerShell rendelkezik beépített stopperrel, melyet a `measure-command` cmdlettel tudunk üzembe helyezni.

Például stopperoljuk le, hogy mennyi ideig tart végiglistázni a c:\ meghajtó összes alkönyvtárát és fájlját:

```
[5] PS C:\> Measure-Command {get-childitem c:\ -recurse}
```

```
Days           : 0
Hours          : 0
Minutes        : 0
Seconds        : 33
Milliseconds   : 306
Ticks          : 333067130
TotalDays      : 0,000385494363425926
TotalHours     : 0,009251864722222222
TotalMinutes   : 0,5551118833333333
TotalSeconds   : 33,306713
TotalMilliseconds : 33306,713
```

Láthatjuk, hogy a `measure-command` paramétere egy szkriptblokk, kimenete egy `timespan` típusú objektum, amelyben mindenféle mértékegységben láthatjuk az eltelt időt.

Ha egy szkriptünknel pont az lenne a feladat, hogy ne legyen túl gyors, mert például percenként kellene, hogy valamilyen paramétert kiolvassunk, akkor a `start-sleep` cmdlettel tudunk várakozni:

```
[12] PS C:\> get-date; start-sleep 10; get-date
2008. április 24. 22:40:59
2008. április 24. 22:41:09
```

A fenti példában 10 másodpercet várakoztam, ha rövidebb várakozási időre van szükség, akkor `-milliseconds` paraméterrel lehet ezt megadni.

A `measure-command` és a `start-sleep` kombinálásával lehet olyan ciklust írni, ami például pontosan minden egész percben fut le. Azaz mérhetjük, hogy mennyi ideig tart a futása egy ciklusnak, majd kiegészítésként annyit várunk, hogy a következő perc elején induljon újra a ciklusunk.

Ha utólag vagyunk kíváncsiak egy kifejezés futtatására, akkor azt a `get-history` cmdlet segítségével lekérdezhetjük. Alaphelyzetben a `get-history` csak egy előzménylistát mutat:

```
[14] PS C:\munka> Get-History

Id CommandLine
--
...
11 Get-Command
12 get-help
13 dir .\
```

De ha részletesebb nézetre váltunk, akkor már az időadatokat is láthatjuk:

```
[15] PS C:\munka> Get-History | Format-List
...
Id                : 11
CommandLine       : Get-Command
ExecutionStatus    : Completed
StartExecutionTime : 2010. 01. 12. 19:48:46
EndExecutionTime   : 2010. 01. 12. 19:48:50

Id                : 12
CommandLine       : get-help
ExecutionStatus    : Completed
StartExecutionTime : 2010. 01. 12. 19:48:54
EndExecutionTime   : 2010. 01. 12. 19:48:54

Id                : 13
CommandLine       : dir .\
ExecutionStatus    : Completed
StartExecutionTime : 2010. 01. 12. 19:48:59
EndExecutionTime   : 2010. 01. 12. 19:49:00
```

Ennek birtokában keressük meg a három leghosszabb ideig futó kifejezést:

```
[19] PS C:\munka> Get-History | Select-Object -Property id, commandline, @{n =
"Futásidő"; e={$_.EndExecutionTime - $_.StartExecutionTime}} | Sort-Object -Pro
```

```
party Futásidő -Descending | Select-Object -First 3
```

<u>Id</u>	<u>CommandLine</u>	<u>Futásidő</u>
--	-----	-----
11	Get-Command	00:00:04.7500000
15	Get-History Format-L...	00:00:00.6250000
12	get-help	00:00:00.4062500

2.1.11 Előrehaladás jelzése (write-progress)

Ha már időmérés és várakozás, akkor érdemes megemlíteni, hogy szép „progress bar”-t, azaz előrehaladás-jelzőt is megjeleníthetünk PowerShellben a `write-progress` cmdlet segítségével. Ez főleg akkor hasznos, ha időigényesebb valamelyik parancssorunk, szkriptünk és nyomon szeretnénk követni, hogy ténylegesen hol is tart a futás. Példaként nézzünk egy „analóg” órát:

```
Ora
    12
    [ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo]
Perc
    53
    [ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo]
MP
    53
    [ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo]
```

```
[91] PS C:\>while ($true) {
>> $t = Get-Date
>> $óra = $t.hour
>> $perc = $t.Minute
>> $mp = $t.Second
>> Write-Progress -Activity "Óra" -status "$óra" -Id 1 -PercentComplete ($óra/24*100)
>> Write-Progress -Activity "Perc" -status "$perc" -Id 2 -ParentId 1 -PercentComplete ($perc/60*100)
>> Write-Progress -Activity "MP" -status "$mp" -ParentId 2 -PercentComplete ($mp/60*100)
>> Start-Sleep -Seconds 1
>> }
>>
```

Sajnos nyomtatásban nem annyira „szép” a kép, nem látszik az ablak tetején a türkizes háttérszínem, de a kis karikákból álló előrehaladás-jelzőt azért látható. Maga a szkript, ami ezt produkálja a karikás sorok alatt található. Egy `while` ciklusban folyamatosan kiolvasom az aktuális rendszeridőt, szétszedem külön óra, perc, másodpercre. Ezután jön a lényegi rész. Az egyes „csíkoknak” adhatok címkét (`Activity` paraméter), státusz címkét (`Status`), azonosító számot (`Id` paraméter), az előrehaladás értékét (0 és 100 közötti szám, `PercentComplete` paraméter). Látszik, hogy a kijelzők egymásba is ágyazhatók, ha definiálom a `ParentID` paraméterrel a „szülő” csíkot. Ekkor a „gyerek” a szülő alatt fog megjelenni, kicsit beljebb.

2.1.12 Levélküldés

Szkriptekben gyakori feladat a levélküldés, hiszen egy ütemezett szkript eredményéről legkényelmesebben e-mailben kaphatunk visszajelzést. A PowerShell 2.0 már rendelkezik e-mail küldésére képes cmdlettel, ez a `Send-MailMessage`. Ezen kívül van egy környezeti változónk, a `$PSEmailServer`, ahol megadhatjuk az alaphelyzet szerinti SMTP kiszolgálónk nevét, így a levélküldéskor ezt használhatjuk és nem kell újra és újra megadni a levelező szervert.

A parancs használata nagyon egyszerű és magától értetődő:

```
[59] PS C:\> $variable:PSEmailServer = "mail.iqjb.hu"
[60] PS C:\> Send-MailMessage -From "soost@iqjb.hu" -Body "kakukk" -Subject "Le
vel" -To "soost@iqjb.hu" -Credential iqjb\soost
```

Ennek hatására a megadott SMTP kiszolgáló „relay”-t hajt végre a levelünkkel.

Megjegyzés

Ha nem kellően körültekintően állítjuk be a levelezésünket, akkor könnyen levélszemétként értékelődhet levelünk, így ha nem történik meg a kézbesítés, akkor gyanakodjunk erre.

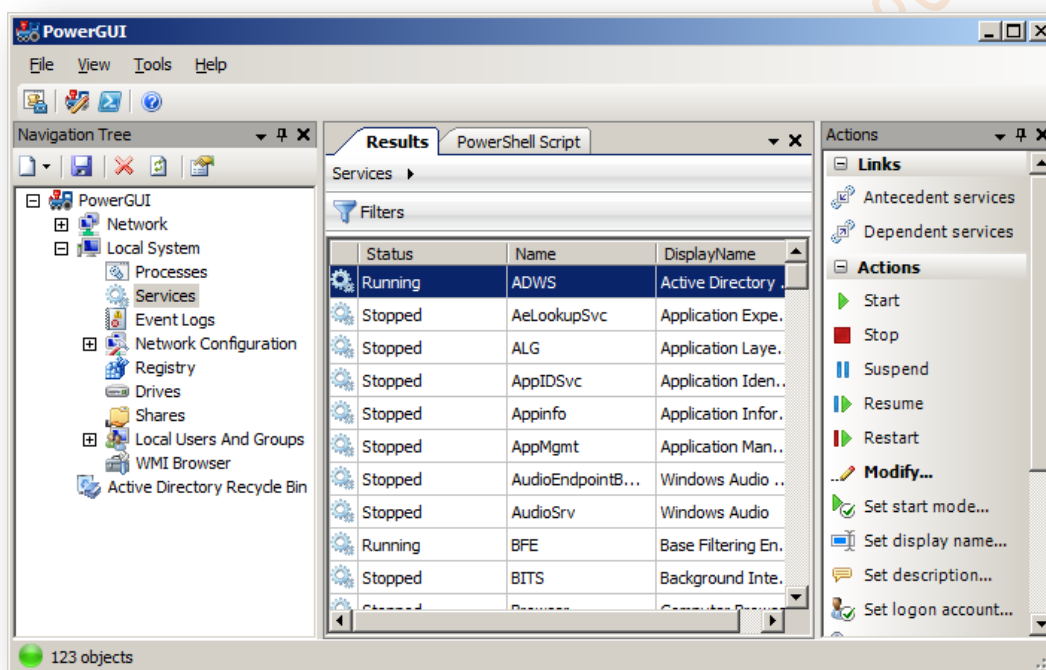
Ha még precízebbek szeretnénk lenni, akkor küldhetünk HTML formátumú levelet, ilyenkor alkalmazzuk a `-BodyAsHTML` kapcsolót is. A levelünknek több címzettje is lehet, ilyenkor a `-To` paraméternek több címzettet tömbként adhatunk át.

2.2 Segédprogramok

Ha kezdők vagyunk PowerShellben, akkor mindenképpen érdemes felszerelkeznünk néhány hasznos segédprogrammal, amelyek megkönnyítik a munkánkat és a tanulási folyamatot. Ebben a fejezetben néhány ilyen programot mutatok be, amelyek többsége ingyenesen letölthető, használható, vagy legalábbis van ingyenes próbaváltozata.

2.2.1 PowerGUI, PowerGUI Script Editor

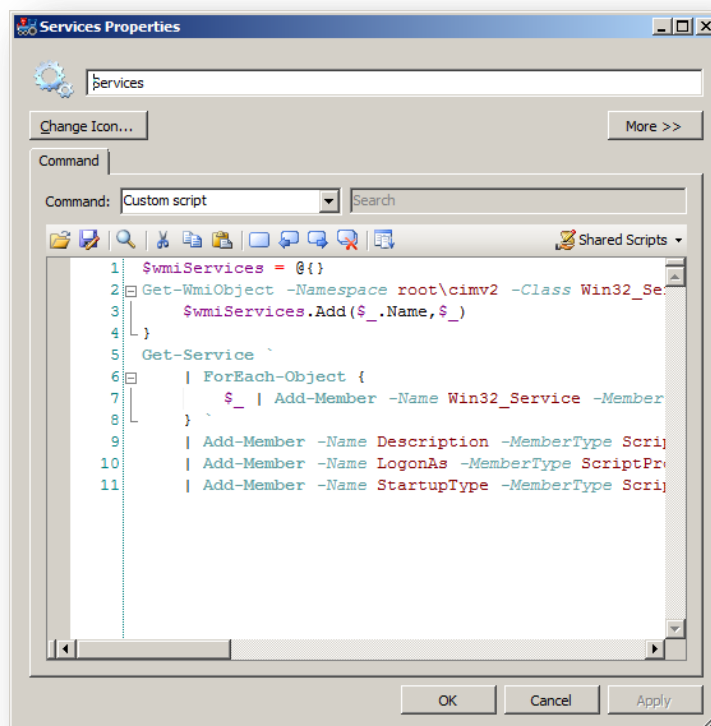
A PowerShellhez az egyik legpraktikusabb segédprogram a Quest Software PowerGUI csomagja. Ez két fő programból áll. Az első maga a PowerGUI, ami jó néhány előre elkészített PowerShell parancsot, kifejezést tartalmaz egy fastruktúrába fűzve:

46. ábra A PowerGUI felülete

A fastruktúra egyébként bővíthető, például Active Directory elemekkel, attól függően, hogy milyen bővítményeket telepítettünk a gépünkre, és mi magunk is készíthetünk hozzá faelemeket.

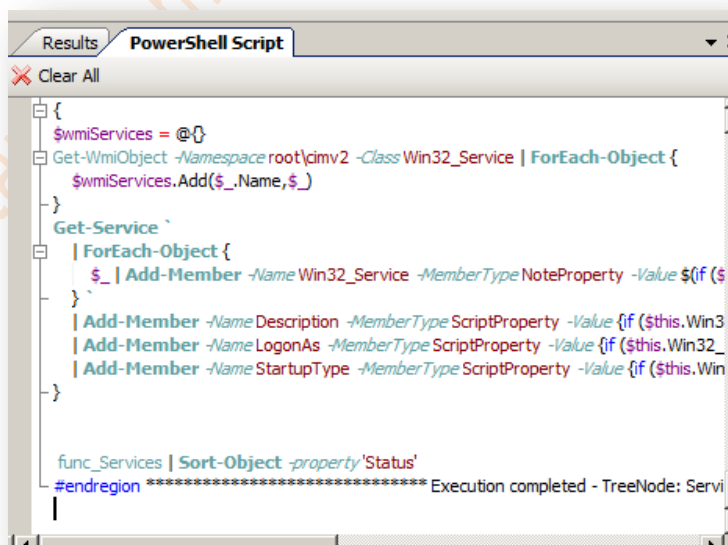
A programban az ikonnal jelzett faelemek mögött PowerShell szkriptek vannak:

47. ábra A PowerGUI faelemek mögötti PowerShell parancsok

Ez lehet egy egyszerű PowerShell parancs, ún. cmdlet, mint a Processes-nél, vagy bonyolultabb szkript, mint a Services-nél.

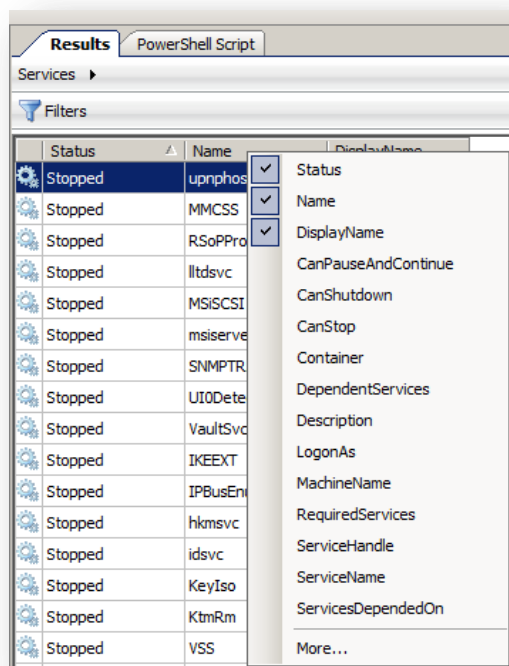
Az ablak tetején, ha bekapcsoljuk a View menüben „PowerShell Script” opciót, akkor a „PowerShell Script” fülre kattintva meg lehet figyelni, hogy pontosan mit hajt végre a PowerGUI amikor kattintgatunk a felületén:

48. ábra A PowerGUI által végrehajtott parancsok

Például a fenti képen, középtájon látszik, hogy amikor a szolgáltatások listáján a „Status” oszlopra kattintottam, akkor erre egy `func_Services | Sort-Object -property 'Status'` parancs hajtott végre. Kezdként, elemezgetve az általa végrehajtott kifejezéseket, sokat lehet tanulni.

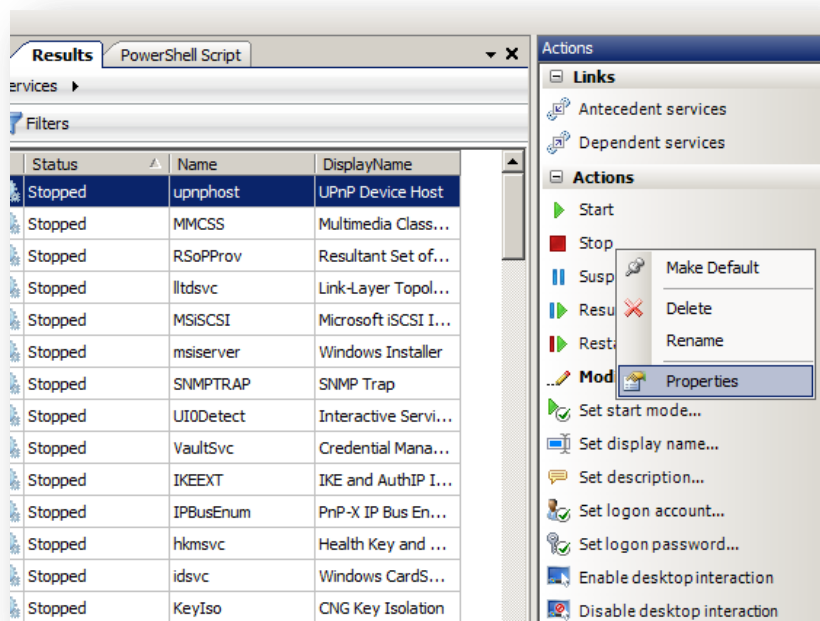
Illetve a kimenetet mutató rács oszlopainak fejlécén jobb egérgombbal kattintva lehet kérni egy listát, ami a megjelenített objektumok tagjellemzői közül a tulajdonságokat mutatja meg:

49. ábra Oszlopok, azaz tulajdonságok kiválasztása

Ezek közül lehet kijelölni azokat, amelyeket a rácsban meg akarunk jeleníteni. Ilyen szempontból ez az eszköz „okosabb”, mint a PowerShell GridView eszköze.

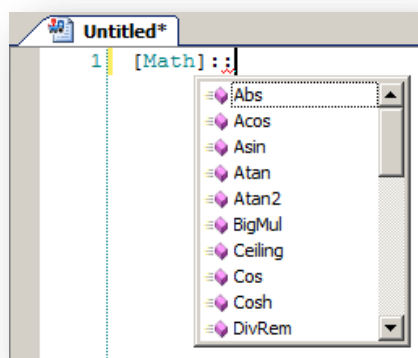
Ezen kívül ez az eszköz képes arra is, hogy a „Results” rácsban megjelenő elemekkel kapcsolatos tevékenységeket is létrehozzunk. A szolgáltatások esetében például ott a „Start”, „Stop”, „Resume”, stb. Ezek mögött mind-mind PowerShell szkriptek találhatók, amiket meg is nézhetünk, ha jobbegérgombbal kattintunk a tevékenység nevére és a megjelenő menüben kattintunk a „Properties”-re.

50. ábra Eredmény-objektumokkal kapcsolatos tevékenységek

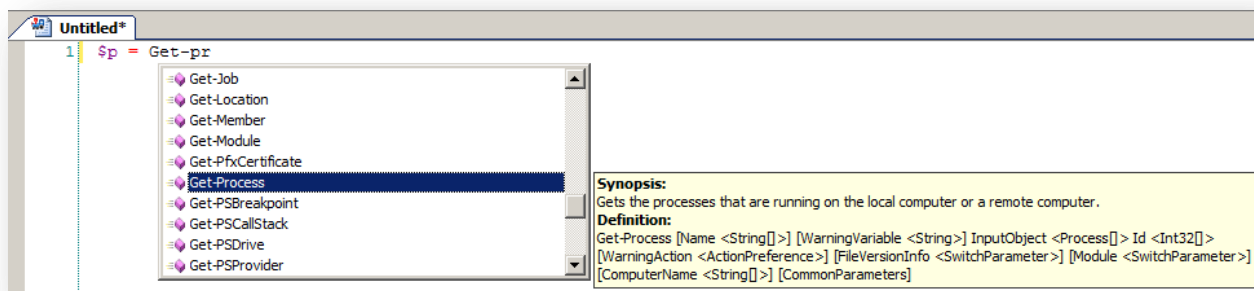
Az egész PowerGUI testre szabható, mi magunk is tehetünk bele faelemeket és tevékenységeket. Ezzel gyakorlatilag egy jó kis szkripttárként is tud működni a PowerGUI, nem kell a fájlrendszerben keresgélni a szkriptjeinket, mindegyik ott van a PowerGUI-ban. Ráadásul az ilyen testreszabásainkat ki is rakhatjuk egy ún. PowerPack fájlba, amit más PowerGUI felhasználók egyszerűen be tudnak importálni.

A másik eszköz a PowerGUI csomagban a Script Editor. Ez hasonló szkriptszerkesztő, mint a PowerShell ISE, de annál bizonyos vonatkozásaiban még többet is tud. Azon kívül, hogy gépelés során a parancsokon rögtön szintaxisellenőrzést végez, különböző színnel jelöli a különböző fajtájú szövegelemeket (parancs, kifejezés, változó, sztring, stb.), még a .NET osztályok tulajdonságait is felderíti, azaz a Reflector program szolgáltatásait is részben nyújtja:

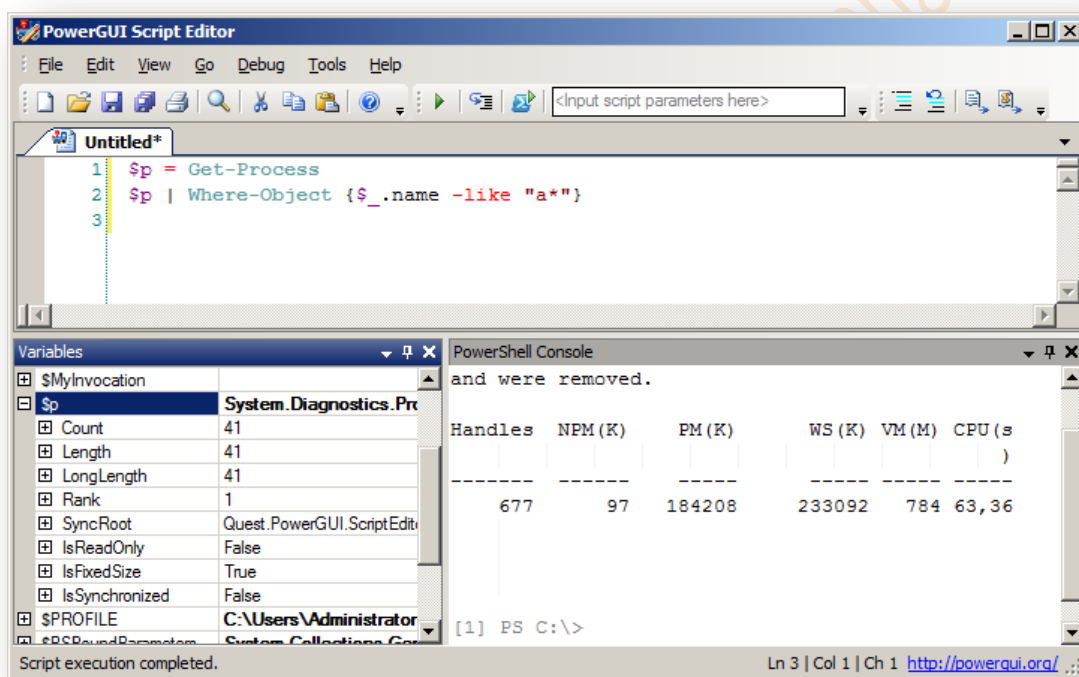
51. ábra A .NET osztályok tulajdonságainak felderítése

Gépelés közben a lehetséges parancsokat egy listában azonnal megjeleníti, a parancsok argumentumlistáját kis felugró ablakban kiírja. F1-re az adott parancs helpjét is megjeleníti.

52. ábra Parancskiválasztó a PowerGUI Script Editorban

Az ablak felső részében szerkeszthetjük a kódot, bal alsó részben láthatjuk változóinkat és azok értékét, a jobb alsó részben a futtatott kód kimenetét olvashatjuk:

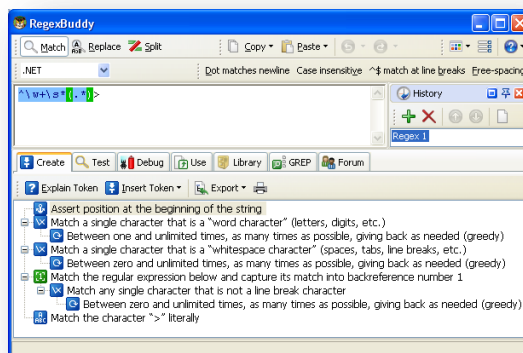
53. ábra A PowerGUI szkriptszerkesztője

A jobb alsó rész legalján egy interaktív prompt is helyet foglal, ad-hoc parancsokat oda is be tudunk gépelni és végre tudjuk azokat hajtani.

2.2.2 RegexBuddy

Korábban foglalkoztam a reguláris kifejezésekkel, amelyek a sztringek összehasonlításában, vizsgálatában segítenek. Például meg lehet ilyen kifejezések segítségével állapítani, hogy egy szöveg vajon e-mailcímet tartalmaz-e, vagy pl. telefonszámot. Regex kifejezésekkel ki lehet nyerni szövegekből adott formátumú, adott mintára illeszkedő karaktersorozatokat.

Regex kifejezéseket írni nem egyszerű, ebben segít a *RegexBuddy*.

54. ábra Barátunk a RegexBuddy

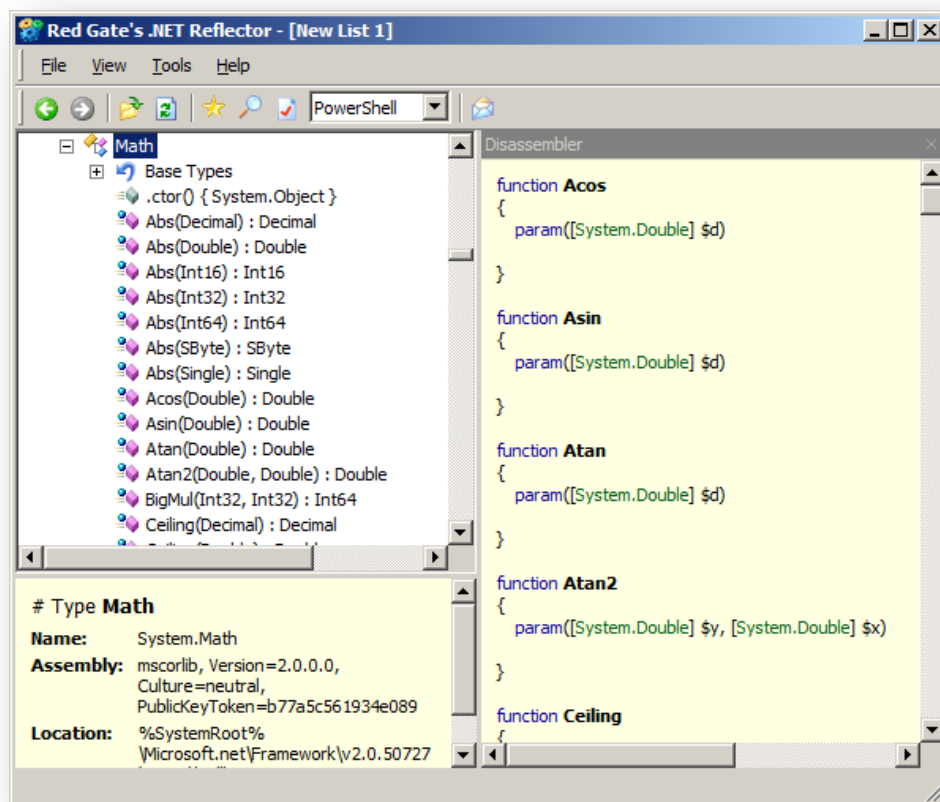
Az ablak felső részén látható, hogy kiválaszthatjuk a regex kifejezésünk „tájszólását”, ami a PowerShell esetében .NET. Ez alatt van a szerkesztő felület, legalul meg egy fülrendszeren sok minden. A *Create* fül értelmezését adja a regex kifejezésnek, és regex elemeket, ún. tokeneket is hozzá tudok fűzni. Ami még érdekes számunkra a *Test* fül, ahol minta sztringeket tudok begépelni és ellenőrizni tudom, hogy a regex mintám illeszkedik-e arra, amire kellene, illetve nem illeszkedik-e arra, amire nem kell.

Hasznos segítséget nyújt a *Library* fül, ahol sok probléma megoldásához vannak előre elkészített regex kifejezések, amiket segítségül tudunk hívni és testre tudjuk szabni a saját igényeinknek megfelelően.

2.2.3 Reflector

A PowerShell a .NET Frameworkre épül, a keretrendszer osztályaival, objektumaival dolgozik, így fontos tudni, hogy a keretrendszerben mi található. A Visual Studio természetesen az Object Browser-ével segít a .NET osztályok felderítésében, de a PowerShell felhasználók zöme nem fejlesztő, nincs szükségük általában a Visual Studióra, és csak az Object Browser miatt telepíteni azt elég nagy luxus.

Az interneten Lutz Röder jóvoltából elérhető egy Reflector nevű kis ingyenes program (<http://www.red-gate.com/products/reflector>), amellyel helyettesíteni lehet az Object Browsert. Ráadásul ez tartalmaz egy PowerShell add-in-t, amivel PowerShell szintaxissal lehet megjeleníteni a .NET-es objektumokat.

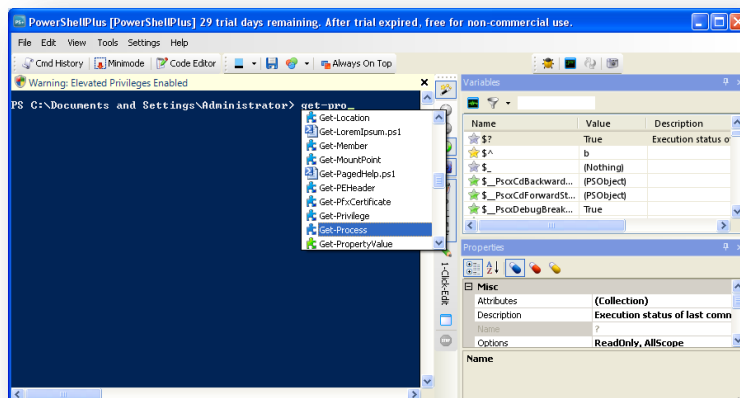

55. ábra Rendszergazdák Object Browse: .NET Reflector

Ha találtunk olyan .NET osztályt, vagy annak valamilyen tagját, ami érdekel minket, akkor Ctrl+M billentyűkombinációval közvetlenül elő tudjuk hívni az MSDN website megfelelő lapját, ahol részletes leírást kapunk a kiválasztott elemünkről.

2.2.4 PSPlus

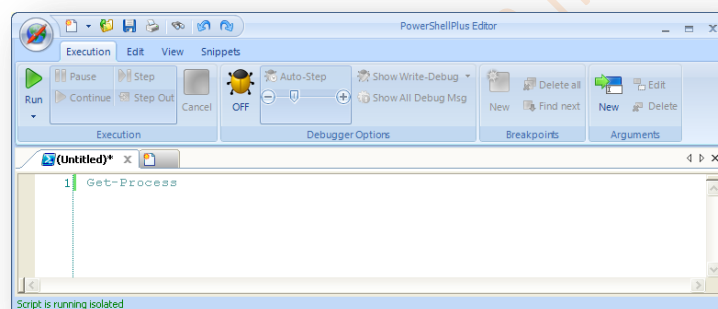
Ez egy másik, jóval összetettebb, több szolgáltatást nyújtó szkript editor.

56. ábra PowerShell Plus felülete

Ez az eszköz integrál magában az eredeti PowerShell konzolablakhoz nagyon hasonló ablakrészt, láthatjuk a változókat és egyéb paramétereket.

Külön szkriptszerkesztője is van:

57. ábra PowerShell Plus Script Editora

Ez az Office 2007 stílusú szerkesztőfelület hasonló szolgáltatásokat nyújt, mint a PowerGUI Script Editora. Igazából én ezt nem használom, rendszergazda tevékenységekhez a PowerGUI ISE vagy a PowerGUI bőven elég.

2.3 Hibakezelés

Az elméleti részben nem foglalkoztam részletesen a hibákkal, hiszen elméletileg minden tökéletes ☺, na de a gyakorlat! Nézzük meg, hogy a PowerShell milyen lehetőségeket nyújt a hibák detektálására, elhárítására, illetve milyen lehetőségek vannak arra, ha a felmerülő hibákat én akarom a szkriptemben lekezelni.

2.3.1 Megszakító és nem megszakító hibák

Elsőként nézzünk pár fogalmat. A PowerShellben két hibafajta van, a „terminating error”, azaz a futást mindenképpen megszakító, és a „nonterminating error”, azaz a futást nem feltétlenül megszakító hiba.

Megszakító hibák például a szintaktikai hibák, amikor elgépelünk valamit. Vagy például amikor nullával szeretnénk osztani. Mi magunk is generálhatunk ilyen hibákat a korábban már látott `throw` kulcsszóval, amikor például egy függvényünknek nem ad át a felhasználó minden fontos paramétert.

Előfordulhatnak olyan hibák, amelyek előállásakor nem kívánjuk, hogy a szkript futása megszakadjon, de azért szeretnénk értesülni ezekről. Ez főleg olyan cmdleteknél és függvényeknél jöhet jól, amelyek csőelemeket dolgoznak fel, és egy-két csőelem esetében megengedjük, hogy ne fusson le a szkript, de azért a többi elemre nyugodtan próbálkozzon.

Nézzünk példát a kétfajta hibára, elsőként a megszakító hibára, rögtön két példát is:

```
[7] PS C:\old> "Eleje"; 15/0; "Vége"
Attempted to divide by zero.
At line:1 char:13
+ "Eleje"; 15/ <<<< 0; "Vége"
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], ParentContainsErrorRecord
Exception
+ FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

A [7]-es sorban 0-val osztok. Ez olyannyira „terminating”, hogy már a parancssor ellenőrzése során kiszúrja ezt a hibát, és már az „Eleje” sem fut le.

```
[8] PS C:\old> "Eleje"; throw "kakukk"; "Vége"
Eleje
kakukk
At line:1 char:15
+ "Eleje"; throw <<<< "kakukk"; "Vége"
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : OperationStopped: (kakukk:String) [], RuntimeEx
ception
+ FullyQualifiedErrorId : kakukk
```

A [8]-as sorban én magam okoztam egy megszakító hibát a `throw` kulcsszó segítségével.

Most nézzünk nem megszakító hibára példát:

```
[9] PS C:\old> "Eleje"; Remove-Item c:\old\nincs.txt; "Vége"
Eleje
Remove-Item : Cannot find path 'C:\old\nincs.txt' because it does not exist.
At line:1 char:21
+ "Eleje"; Remove-Item <<<< c:\old\nincs.txt; "Vége"
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\old\nincs.txt:String) [Remo
ve-Item], ItemNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.Remo
veItemCommand
```

Vége

A fenti példában nem megszakító hiba történt, amikor törölni akartam egy nem létező fájlt, ugyan hibát kaptam, de kiírásra került a „Vége” is.

Mi magunk is befolyásolhatjuk a hibák lefolyását. Akár parancsonként vagy akár az adott konzolra vonatkozóan is. Először nézzük, hogy a cmdletek esetében mit tehetünk. A parancsokhoz tartozó súgóknak legtöbbször valami hasonlót látunk:

```
[18] PS C:\old> (get-help remove-item).syntax

Remove-Item [-path] <string[]> [-recurse] [-force] [-include <string[]>] [-exclude <string[]>] [-filter <string>] [-credential <PSCredential>] [-whatIf] [-confirm] [<CommonParameters>]
Remove-Item [-literalPath] <string[]> [-recurse] [-force] [-include <string[]>] [-exclude <string[]>] [-filter <string>] [-credential <PSCredential>] [-whatIf] [-confirm] [<CommonParameters>]
```

Nézzük meg, a „CommonParameters” mi lehet?

Paraméter	Magyarázat
Verbose	Bőbeszédés kimenetet ad a művelet lefolyásáról.
Debug	Hibakereső információkat ad, és interaktív módon lekezelhetők a hibák.
ErrorAction	Az előzőhöz hasonló, de nem csak interaktívan, hanem fixen beállítható hibakezelési mód: Continue [default] - folytat, Stop - megáll, SilentlyContinue – figyelmeztetés nélkül továbbmegy, Inquire - rákérdez.
ErrorVariable	Saját hibaváltozónk neve (\$ jel nélkül!). Az \$error változó mellett ide is betöltődik a hibát leíró objektum.
OutVariable	Kimenetet ide tölti be.
OutBuffer	Az objektum-puffer mérete, ennyi elemet „magában” tart, mielőtt továbbítja az outputot a következő csőszakasznak.
WarningAction	Hasonló, mint az ErrorAction, csak épp a figyelmeztetések bekövetkezését kezeli.
WarningVariable	Figyelmeztetések betöltése alternatív változóba.

A -debug paraméter pont a mostani témánkba vág, nézzük, milyen opciókat kínál:

```
[23] PS C:\old> "Eleje"; get-content blabla.txt -debug; "Vége"
Eleje

Confirm
Cannot find path 'C:\old\blabla.txt' because it does not exist.
[Y] Yes [A] Yes to All [H] Halt Command [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):h
Get-Content : Command execution stopped because the user selected the Halt option.
At line:1 char:21
+ "Eleje"; get-content <<<< blabla.txt -debug; "Vége"
```

```
+ CategoryInfo          : OperationStopped: (:) [Get-Content], ParentContainsErrorRecordException
+ FullyQualifiedErrorId : ActionPreferenceStop,Microsoft.PowerShell.Commands.GetContentCommand
```

Láthatjuk, hogy ezzel a paraméterrel a nem megszakító hibák lefolyásáról dönthetünk interaktív módon. Ha a „Halt” opciót választom, akkor kiírta a megállás okát, és a „Vége” nem futott le. Nézzünk, hogy hogyan viselkedik más válasz esetén:

```
[24] PS C:\old> "Eleje"; get-content blabla.txt -debug; "Vége"
Eleje

Confirm
Cannot find path 'C:\old\blabla.txt' because it does not exist.
[Y] Yes [A] Yes to All [H] Halt Command [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):a
Get-Content : Cannot find path 'C:\blabla.txt' because it does not exist.
At line:1 char:21
+ "Eleje"; get-content <<<< blabla.txt -debug; "Vége"
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\blabla.txt:String) [Get-Content], ItemNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetContentCommand

Vége
```

Ha „Yes” vagy „Yes to All” opciót választom, akkor a cmdlet úgy fut le, ahogy eddig láttuk a nem megszakító hibáknál, azaz kiírta a hibát, de tovább futott. Nézzük a további választási lehetőségünket:

```
[25] PS C:\old> "Eleje"; get-content blabla.txt -debug; "Vége"
Eleje

Confirm
Cannot find path 'C:\old\blabla.txt' because it does not exist.
[Y] Yes [A] Yes to All [H] Halt Command [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):s
[26] PS C:\old >>> 1+1
2
[27] PS C:\old>>> exit

Confirm
Cannot find path 'C:\Users\tibi\blabla.txt' because it does not exist.
[Y] Yes [A] Yes to All [H] Halt Command [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):h
```

Ha a „Suspend” opciót választjuk, akkor a szkript futása megszakad, egy alprompt nyílik és ott bármit begépelhetünk, ellenőrizhetünk, majd az exit kulcsszót beírva visszatérhetünk a fenti állapothoz, azaz újrakérdez, hogy mi legyen.

Nézzük a másik témánkba vágó „CommonParameter”-t, az -ErrorAction-t:

```
[44] PS C:\old> "Eleje"; get-content blabla.txt -ErrorAction Stop; "Vége"
Eleje
Get-Content : Cannot find path 'C:\blabla.txt' because it does not exist.
At line:1 char:21
+ "Eleje"; get-content <<<< blabla.txt -ErrorAction Stop; "Vége"
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\blabla.txt:String) [Get-Con
```

```
tent], ItemNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetC
ontentCommand
```

Ha a Stop opciót választjuk, akkor a szkript a nem megszakító hibáknál is megszakítódik.

```
[45] PS C:\old> "Eleje"; get-content blabla.txt -ErrorAction SilentlyContinu
e; "Vége"
Eleje
Vége
```

A SilentlyContinue opcióval folytatja a szkriptet és nem is ad semmilyen hibajelzést.

```
[46] PS C:\old> "Eleje"; get-content blabla.txt -ErrorAction Inquire; "Vége"

Eleje

Confirm
Cannot find path 'C:\old\blabla.txt' because it does not exist.
[Y] Yes [A] Yes to All [H] Halt Command [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):a
Get-Content : Cannot find path 'C:\blabla.txt' because it does not exist.
At line:1 char:21
+ "Eleje"; get-content <<<< blabla.txt -ErrorAction Inquire; "Vége"
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\blabla.txt:String) [Get-Con
tent], ItemNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetC
ontentCommand

Vége
```

Ha az Inquire opciót választjuk, akkor - hasonlóan a -debug paraméter használatakor látottakhoz - rákérdez a folytatás mikéntjére.

2.3.2 Hibajelzés kiolvasása (\$error)

Az előzőekben a hibajelzéseket a képernyőn olvastuk el, de ezeket a PowerShell automatikusan egy \$error tömbbe gyűjti. A [0]-ás indexű elem mindig a legfrissebb hibajelzést tartalmazza, és így tolja mindig el egygel a hibákat. Ez azért jó, mert ha ki is kapcsoljuk a hibajelzést (SilentlyContinue), az \$error változó ennek ellenére őrizni fogja a fellépő hibát:

```
[54] PS C:\old> "54Eleje"; get-content blabla.txt -ErrorAction SilentlyConti
nue; "54Vége"
54Eleje
54Vége
[55] PS C:\old> $error[0]
Get-Content : Cannot find path 'C:\blabla.txt' because it does not exist.
At line:1 char:23
+ "54Eleje"; get-content <<<< blabla.txt -ErrorAction SilentlyContinue; "54Vé
ge"
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\blabla.txt:String) [Get-Con
tent], ItemNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetC
ontentCommand
```

Rádásul – most már nem is csodálkozunk – a `$error` elemei is objektumok! Nézzük meg a tagjellemzőit:

```
[59] PS C:\old> $error[0] | gm

TypeName: System.Management.Automation.ErrorRecord

Name                MemberType          Definition
----                -
Equals              Method              bool Equals(System.Object obj)
GetHashCode         Method              int GetHashCode()
GetObjectData       Method              System.Void GetObjectData(System.Runti...
GetType            Method              type GetType()
ToString            Method              string ToString()
CategoryInfo        Property            System.Management.Automation.ErrorCate...
ErrorDetails        Property            System.Management.Automation.ErrorDeta...
Exception           Property            System.Exception Exception {get;}
FullyQualifiedErrorId Property            System.String FullyQualifiedErrorId {g...
InvocationInfo      Property            System.Management.Automation.Invocatio...
PipelineIterationInfo Property            System.Collections.ObjectModel.ReadOnl...
TargetObject        Property            System.Object TargetObject {get;}
PSMessageDetails    ScriptProperty      System.Object PSMessageDetails {get=& ...
```

Itt igazából a tulajdonságok az érdekesek számunkra:

```
[62] PS C:\old> $error[0].categoryinfo

Category      : ObjectNotFound
Activity      : Get-Content
Reason        : ItemNotFoundException
TargetName    : C:\old\blabla.txt
TargetType    : String

[63] PS C:\old> $error[0].errordetails
[64] PS C:\old> $error[0].fullyqualifiederrorid
PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetContentCommand
[65] PS C:\old> $error[0].invocationinfo

MyCommand      : Get-Content
ScriptLineNumber : 1
OffsetInLine   : -2147483648
ScriptName     :
Line           : "54Eleje"; get-content blabla.txt -ErrorAction SilentlyC
                ontinue; "54Vége"
PositionMessage :
                At line:1 char:23
                + "54Eleje"; get-content <<<< blabla.txt -ErrorAction S
                ilentlyContinue; "54Vége"
InvocationName  : get-content
PipelineLength  : 1
PipelinePosition : 1

[66] PS C:\old> $error[0].targetobject
C:\old\blabla.txt
```

A `CategoryInfo` tulajdonság önmagában nagyon sok mindent elárul a hibáról, az `InvocationInfo` tulajdonságban még további részleteket láthatunk. Ezen információk birtokában tényleg nem jelenthet gondot a hibák felderítése és elhárítása.

Ha nem annyira lényeges, hogy sok információ jelenjen meg a hibákról, akkor átválthatjuk a hibajelentés nézetét egy egyszerűsített nézetre az `$ErrorView` változó `NormalView`-ről való átállításával `CategoryView`-ra:

```
[26] PS C:\> get-item c:\aaa\a.txt
Get-Item : Cannot find path 'C:\aaa\a.txt' because it does not exist.
At line:1 char:9
+ get-item <<<< c:\aaa\a.txt
+ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\aaa\a.txt:String) [Get-Item
+ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetI
temCommand

[27] PS C:\> $ErrorView = "CategoryView"
[28] PS C:\> get-item c:\aaa\a.txt
ObjectNotFound: (C:\aaa\a.txt:String) [Get-Item], ItemNotFoundException
```

Igy jóval egyszerűbb hibajelzést kapunk, ami ott, ahol esetleg laikusok futtatják a szkriptjeinket, jól jöhet, mert kevésbé rémisztő.

2.3.3 Hibakezelés globális paraméterei

Az előzőekben látott hibakezelési módszerek úgy működtek, hogy egy adott cmdletnél állítottam be a „CommonParameter-ek” segítségével, hogy az hogyan reagáljon egy hibára. Azonban ez elég nehézkes egy hosszabb szkript esetében. Szerencsére ezt a fajta működést globálisan is beállíthatjuk. Nézzük meg, hogy milyen „error”-ral kapcsolatos változóink vannak:

```
[69] PS C:\old> Get-ChildItem variable:\*error*

Name                               Value
----                               -
Error                             {PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Comman...
ReportErrorShowSource             1
ReportErrorShowStackTrace         0
ReportErrorShowExceptionClass    0
ErrorActionPreference            Continue
MaximumErrorCount                256
ReportErrorShowInnerException     0
ErrorView                        NormalView
```

Nézzük ezek közül azoknak a magyarázatát, amelyek a mindennapi használatkor érdekesek:

Változó	Magyarázat
\$Error	A korábban már látott hibajelzések tömbje.
\$ErrorActionPreference	Globális hibakezelési mód: Continue [default] - folytat, Stop - megáll, SilentlyContinue – figyelmeztetés nélkül

	továbbmegy, Inquire - rákérdez.
\$MaximumErrorCount	Az \$error tömb maximális mérete. Az ennél régebbi (nagyobb sorszámú) hibajelzések kihullnak a tömbből.
\$ErrorView	A hibajelzések nézete: Normal vagy CategoryView

Ezekkel tehát a hibák globális kezelését oldhatjuk meg, leginkább ugye az \$ErrorActionPreference változóval.

2.3.4 Hibakezelés saját függvényeinkben (trap, try, catch, finally)

Az eddigi sok okosságot a hibakezeléssel kapcsolatban mind a cmdletek fejlesztőinek köszönhetjük. Azaz hogy egy cmdlet rendelkezik az -ErrorAction paraméterrel, és ennek különböző értékeire hogyan reagál, az mind leprogramozandó. Ha mi készítünk egy függvényt vagy szkriptet, és abban mi is figyelembe akarjuk venni a globális \$ErrorActionPreference változó értékét, vagy mi is implementálni akarjuk az -ErrorAction paramétert, akkor ezt a függvényünk, szkriptünk belsejében nekünk le kell programozni.

Ehhez a PowerShell nyelvi szinten a trap kulcsszót biztosítja az 1.0 verziótól kezdve. Ennek szintaxisa így néz ki:

```
trap [ExceptionType] {code; keyword}
```

A trap-pel tehát át lehet venni a vezérlést a hibák felmerülésekor. Nézzünk erre pár példát:

```
trap
{
    "Hibajelenség: $_"
}

Remove-Item c:\nemlétezőfile.txt
```

A fenti példa egy szkript, nézzük mit ad ez kimenetként, ha lefuttatom:

```
PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap1.ps1
Remove-Item : Cannot find path 'C:\nemlétezőfile.txt' because it does not exist.
At C:\_munka\powershell2\scripts\trap1.ps1:6 char:12
+ Remove-Item <<<< c:\nemlétezőfile.txt
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\nemlétezőfile.txt:String) [Remove-Item], ItemNotFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.RemoveItemCommand
```

Nem sok mindent látunk a „gyári” hibajelzéshez képest. Mivelhogy a trap csak megszakító hibákra éled fel, azaz a fenti nem megszakító hibát át kell alakítani megszakító hibává. Nézzük a módosított szkriptet:

```
trap
{
    "Hibajelenség: $_"
}
```



```
Remove-Item c:\nemlétezőfile.txt -ErrorAction Stop
```

Itt már mindenképpen megállítatom a cmdlet futását bármilyen hibajelenségre. És ennek kimenete:

```
PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap2.ps1
Hibajelenség: Cannot find path 'C:\nemlétezőfile.txt' because it does not exist.
Remove-Item : Cannot find path 'C:\nemlétezőfile.txt' because it does not exist.
At C:\_munka\powershell2\scripts\trap2.ps1:6 char:12
+ Remove-Item <<<< c:\nemlétezőfile.txt -ErrorAction Stop
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\nemlétezőfile.txt:String) [Remove-Item], ItemNotFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.RemoveItemCommand
```

Itt már megjelenik az én trap kódom is. A trap megkapja a hibát jelző objektumot a \$_ változóban, amit ki is írtam. Viszont nem rendelkeztem arról, hogy a saját hibakezelő rutinom lefutása után mi történjen, így utána visszakapja a vezérlést a PowerShell, ami szintén kiírja a hibajelzést. Ez felesleges, így módosítsuk a hibakezelést:

```
trap
{
    "Hibajelenség: $_"
    continue
}

Remove-Item c:\nemlétezőfile.txt -ErrorAction Stop
```

Ebben a változatban a trap szkriptblokkjába elhelyeztem egy continue kulcsszót, ami azt jelzi a PowerShellnek, hogy már minden rendben, neki már nem kell foglalkozni a hibával. Nézzük ekkor a kimenetet:

```
PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap3.ps1
Hibajelenség: Cannot find path 'C:\nemlétezőfile.txt' because it does not exist.
```

Fejlesszük tovább a kódot, jó lenne kicsit hasznosabb információkat is kiírni a hibáról:

```
trap
{
    "Hibajelenség: $_"
    "----- Részletek -----"
    $_.Exception.GetType().FullName
    $_.InvocationInfo
    "----- Részletek vége -----"
    continue
}

Remove-Item c:\nemlétezőfile.txt -ErrorAction Stop
```

Nézzük ennek a kimenetét:

```
PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap4.ps1
Hibajelenség: Cannot find path 'C:\nemlétezőfile.txt' because it does not exist.
```

```

----- Részletek -----
System.Management.Automation.ItemNotFoundException

MyCommand      : Remove-Item
BoundParameters : {[ErrorAction, Stop], [Path, System.String[]]}
UnboundArguments : {}
ScriptLineNumber : 11
OffsetInLine    : 12
HistoryId       : 13
ScriptName      : C:\munka\powershell2\scripts\trap4.ps1
Line            : Remove-Item c:\nemlétezőfile.txt -ErrorAction Stop
PositionMessage :
                  At C:\_munka\powershell2\scripts\trap4.ps1:11 char:12
                  + Remove-Item <<<< c:\nemlétezőfile.txt -ErrorAction Stop
InvocationName  : Remove-Item
PipelineLength  : 1
PipelinePosition : 1
ExpectingInput  : False
CommandOrigin   : Internal

----- Részletek vége -----

```

A „Részletek” első eleme a hibajelenség típusa, azaz az `ExceptionType`. Jelen esetben ez egy:

`System.Management.Automation.ActionPreferenceStopException` típusú hiba. Ha csak bizonyos típusú hibákra szeretném, hogy a trap-em reagáljon, akkor ezt a típuselnevezést kell a trap paramétereként beírni (lásd nemsokára).

Ezután kiírtam a hibaobjektum `InvocationInfo` paraméterét, ami természetesen önmaga is egy objektum, így annak is számos tulajdonsága van. Ezen tulajdonságok között láthatjuk, hogy milyen parancs végrehajtása során lépett fel a hiba, milyen szkriptben, mi volt a teljes parancssor, stb. Ezek az információk hasznos segítséget nyújtanak a hiba felderítésében.

Nézzük, mit kapunk, ha egy másik hibajelenséget kap a trap-em, mondjuk egy nullával való osztást:

```

trap
{
    "Hibajelenség: $_"
    "----- Részletek -----"
    $_.Exception.GetType().FullName
    $_.InvocationInfo
    "----- Részletek vége -----"
    continue
}

$nulla = 0
8/$nulla

```

Kicsit trükközni kellett, hiszen korábban láttuk, hogy ha közvetlenül ezt írnám. „8/0”, akkor azt már maga a parancsértelmező kiszúrná, és un. „nontrappable”, azaz nem elkapható hibaként kezelné. Ezért elrejttem egy változóba a nullát, és így osztok vele. Nézzük a kimenetet:

```

PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap5.ps1
Hibajelenség: Attempted to divide by zero.
----- Részletek -----
System.DivideByZeroException

```

```

MyCommand      :
BoundParameters : {}
UnboundArguments : {}
ScriptLineNumber : 12
OffsetInLine    : 3
HistoryId       : 14
ScriptName      : C:\_munka\powershell12\scripts\trap5.ps1
Line            : 8/$nulla
PositionMessage :
                At C:\_munka\powershell12\scripts\trap5.ps1:12 char:3
                + 8/ <<<< $nulla
InvocationName  : /
PipelineLength  : 0
PipelinePosition : 0
ExpectingInput   : False
CommandOrigin    : Internal

----- Részletek vége -----

```

Látjuk a részletek első sorában, hogy ez egy másfajta hiba, egy `System.DivideByZeroException` típusú. Ezek után, ha én csak az ilyen fajta hibákat akarom lekezelni, akkor a trap definícióját kell módosítani:

```

trap [System.DivideByZeroException]
{
    "Hibajelenség: $_"
    "----- Részletek -----"
    $_.Exception.GetType().FullName
    $_.InvocationInfo
    "----- Részletek vége -----"
    continue
}

$nulla = 0
8/$nulla

Remove-Item nemlétezőfile.txt

```

Ebben a szkriptben a trap mellett látható annak a hibatípusnak a neve, amire szeretnénk, ha a trap-ünk reagálna. Az összes többi hibafajta a PowerShell fogja lekezelni. A szkript végén kétfajta hibát okozó műveletet hajtok végre. Nézzük, hogyan reagál ezekre a trap:

```

PS C:\> .\_munka\powershell12\scripts\trap6.ps1
Hibajelenség: Attempted to divide by zero.
----- Részletek -----
System.DivideByZeroException

MyCommand      :
BoundParameters : {}
UnboundArguments : {}
ScriptLineNumber : 12
OffsetInLine    : 3
HistoryId       : 15
ScriptName      : C:\_munka\powershell12\scripts\trap6.ps1
Line            : 8/$nulla

```

```

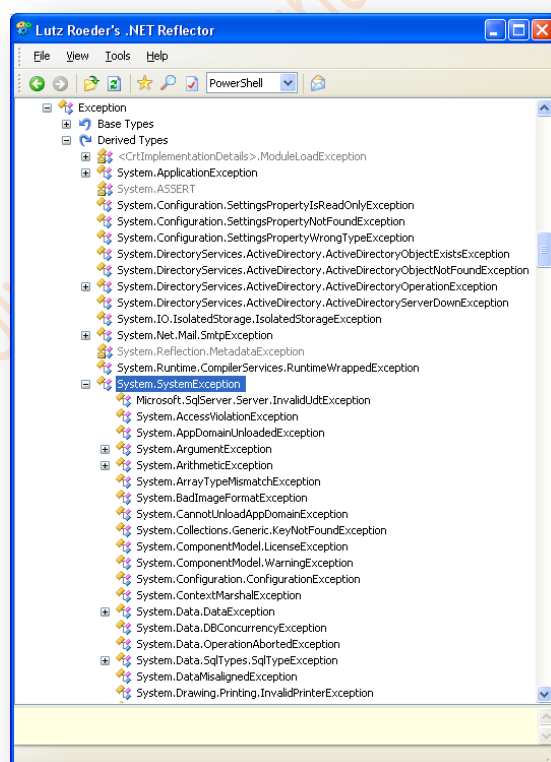
PositionMessage      :
                        At C:\_munka\powershell2\scripts\trap6.ps1:12 char:3
                        + 8/ <<<< $nulla
InvocationName       : /
PipelineLength       : 0
PipelinePosition     : 0
ExpectingInput       : False
CommandOrigin        : Internal

----- Részletek vége -----
Remove-Item : Cannot find path 'C:\nemlétezőfile.txt' because it does not exist.
At C:\_munka\powershell2\scripts\trap6.ps1:14 char:12
+ Remove-Item <<<< nemlétezőfile.txt
  + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\nemlétezőfile.txt:String) [Remove-Item], ItemNotFoundException
  + FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.RemoveItemCommand

```

Láthatjuk, hogy csak egyszer fut le az én hibakezelő kódom, a nullával való osztásra. A nem létező fájl törlésekor a PowerShell eredeti hibakezelője futott le.

Az ilyen hibatípusokat legegyszerűbben „megtapasztalás” által lehet felderíteni vagy egy általános trapkezelő rutinnal, vagy az \$error tömb elemeinek vizsgálatával. Ha valaki előre fel akar készülni a lehetséges hibákra, akkor a .NET Framework System.Exception leszármaztatott objektumait kell nézni, például a már említett Reflector programmal:

58. ábra Exception típusok a .NET Frameworkben a Reflector programmal szemlélve

Nagyon sok ilyen hibatípus van, így valószínű a megtapasztalás által könnyebben eredményre jutunk.

Megjegyzés

A `System.Exception` hibaosztályt lehetőleg ne kezeljük, mert nagyon sok hiba tartozik ebbe.

2.3.4.1 Többszintű csapda

Az előbb látott `trap`-eket (csapdákat) a szkriptünk bármelyik szintjén használhatjuk: a globális scope-ban, szkriptek vagy függvények al-scope-jaiban is. Ha egy mélyebb szinten `trap` által lekezelt hibaesemény lép fel, akkor az – beállítható módon – a magasabb szinteken is jelezhet hibát.

Nézzük azt az esetet, amikor van egy szkriptem, benne egy „fő” `trap`, egy függvény és abban is egy `trap`, a végén meg a függvény meghívásával nullával osztok:

```
trap
{
    Write-Error "Külső trap"
}

function belső ($osztó)
{
    trap
    {
        Write-Error "Belső trap"
    }

    20/$osztó
}

belső 0
```

Nézzük, hogy mi történik, ha futtatom ezt:

```
PS C:\> .\munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1
belső : Belső trap
At C:\munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1:18 char:6
+ belső <<<< 0
    + CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [Write-Error], WriteErrorException
    + FullyQualifiedErrorId : Microsoft.PowerShell.Commands.WriteErrorException,belső

Attempted to divide by zero.
At C:\munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1:15 char:5
+ 20/ <<<< $osztó
    + CategoryInfo          : NotSpecified: ([]) [RuntimeException]
    + FullyQualifiedErrorId : RuntimeException
```

Látszik, hogy a belső `trap` éledt fel, és mivel nem mondtuk, hogy folytathatja, ezért ki is száll a futtatásból a program, megkapjuk még a PowerShell saját hibajelzését is.

Módosítsuk a belső `trap`-et, mondjuk neki, hogy folytathatja:

```
trap
{
```

```
Write-Error "Külső trap"
}

function belső ($osztó)
{
    trap
    {
        Write-Error "Belső trap"
        continue
    }

    20/$osztó
}

belső 0
```

Nézzük ennek is a kimenetét:

```
PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1
belső : Belső trap
At C:\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1:18 char:6
+ belső <<<< 0
    + CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [Write-Error], WriteErrorExce
    + FullyQualifiedErrorId : Microsoft.PowerShell.Commands.WriteErrorException,belső
```

Itt ugye az történt, hogy a belső trap egy folytatással (continue) zárult le, így a külső környezet már erről a hibáról nem is értesült, azt hiszi, minden rendben.

Zárjuk le akkor a belső trap-et egy break-kel:

```
trap
{
    Write-Error "Külső trap"
}

function belső ($osztó)
{
    trap
    {
        Write-Error "Belső trap"
        break
    }

    20/$osztó
}

belső 0
```

Ennek kimenete:

```
PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1
belső : Belső trap
At C:\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1:17 char:6
+ belső <<<< 0
    + CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [Write-Error], WriteErrorExce
    + FullyQualifiedErrorId : Microsoft.PowerShell.Commands.WriteErrorException,belső
```

```

+ FullyQualifiedErrorId : Microsoft.PowerShell.Commands.WriteErrorException,belső

C:\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1 : Külső trap
At line:1 char:44
+ .\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1 <<<<
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [Write-Error], WriteErrorException
+ FullyQualifiedErrorId : Microsoft.PowerShell.Commands.WriteErrorException,nestedtrap.ps1

Attempted to divide by zero.
At C:\_munka\powershell2\scripts\nestedtrap.ps1:14 char:5
+ 20/ <<<< $osztó
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [], RuntimeException
+ FullyQualifiedErrorId : RuntimeException

```

Itt már mindkét szint trapje megjelenik, hiszen a belső trap rendhagyó módon, egy megtöréssel (break) ért véget, ami kívülről nézve is hibát jelez. Ezért a külső trap is felélesedik és az is jelzi a hibát.

Mindezek figyelembevételével el lehet dönteni, hogy hol érdemes, és a működés szempontjából hol kell trapet elhelyezni.

2.3.4.2 Dobom és elkapom

Gyakori hibakezelési feladat, hogy a függvényünk, szkriptünk használata során nem ad meg valaki valamilyen kötelező paramétert. Ennek kezelésére már láttuk a `throw` kulcsszót az 1.7 *Függvények* fejezet 1.7.2.3 *Hibajelzés* alfejezetében, de ennek hatására megjelenő hibajelzés nem annyira szép, mert nem csak az általunk megadott szöveg kerül kiírásra, hanem egyéb szövegek is. Adódik az ötlet, hogy akkor kapjuk el egy trap-pel az általunk `throw`-val dobott hibajelzést, és szabjuk testre a trap kódjában a hibajelzést.

Készítettem egy újabb szkriptet az előzőek alapján:

```

trap
{
    "Hibajelenség: $_"
    "----- Részletek -----"
    $_.Exception.GetType().FullName
    $_.InvocationInfo
    "----- Részletek vége -----"
    continue
}

function dupla ($v = $(throw "Adj meg paramétert!"))
{
    $v*2
}

dupla

```

A trap része nem nagyon változott, és ott van mellette a korábban már látott duplázó függvényem, hibajelzéssel a paraméterhiány esetére. A szkript legvégén meghívom magát a dupla függvényt mindenféle paraméter nélkül. Mindennek ez lesz az eredménye:

```

PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap7.ps1
Hibajelenség: Adj meg paramétert!

```

```
----- Részletek -----
System.Management.Automation.RuntimeException

MyCommand      :
BoundParameters : {}
UnboundArguments : {}
ScriptLineNumber : 11
OffsetInLine    : 29
HistoryId       : 24
ScriptName      : C:\munka\powershell2\scripts\trap7.ps1
Line            : function dupla ($v = $(throw "Adj meg paramétert!"))
PositionMessage :
                  At C:\_munka\powershell2\scripts\trap7.ps1:11 char:29
                  + function dupla ($v = $(throw <<<< "Adj meg paramétert!")
                  )
InvocationName  : throw
PipelineLength  : 0
PipelinePosition : 0
ExpectingInput  : False
CommandOrigin   : Internal

----- Részletek vége -----
```

Tényleg működik a `throw` elkapása, csak az én általam megadott hibajelzés jelent meg, viszont elég általánosnak tűnik a hiba típusa:

```
System.Management.Automation.RuntimeException.
```

Ez nem túl specifikus, hanem általános futási hiba. Viszont lehetünk specifikusabbak, adjunk a `throw`-val egy értelmesebb hibaobjektumot a `trap` számára, azaz ne csak egy egyszerű szöveget adjunk neki, hanem egy megfelelő `Exception` objektumot!

```
trap
{
    "Hibajelenség: $_"
    "----- Részletek -----"
    $_.Exception.GetType().FullName
    $_.InvocationInfo
    "----- Részletek vége -----"
    continue
}

function dupla ($v = $(throw `
    (New-Object System.ArgumentException `
        -arg "Adjál meg valamit, amit duplázni lehet!")))
{
    $v*2
}

dupla
```

En úgy gondoltam, hogy az ilyen jellegű hiba leírására a `System.ArgumentException` típus lesz a legjobb, így ennek egy objektumát hozom létre a `throw` paramétereként. Ráadásul ennek az objektumnak a konstruktora argumentumot is képes fogadni, az általam megadott hibaleírást szöveggel. Így már nagyon elegáns és hiba specifikus lesz a kimenete is:


```

PS C:\> .\_munka\powershell2\scripts\trap8.ps1
Hibajelenség: Adjál meg valamit, amit duplázni lehet!
----- Részletek -----
System.ArgumentException

MyCommand          :
BoundParameters    : {}
UnboundArguments   : {}
ScriptLineNumber   : 11
OffsetInLine       : 29
HistoryId          : 25
ScriptName         : C:\_munka\powershell2\scripts\trap8.ps1
Line               : function dupla ($v = $(throw `
PositionMessage    :
                   At C:\_munka\powershell2\scripts\trap8.ps1:11 char:29
                   + function dupla ($v = $(throw <<<< `
InvocationName     : throw
PipelineLength     : 0
PipelinePosition   : 0
ExpectingInput     : False
CommandOrigin      : Internal

----- Részletek vége -----

```

Így már specifikusabb trap-et is lehet készíteni, ami csak erre a hibatípusra éled fel.

2.3.4.3 Try, Catch, Finally

A PowerShell 2.0-ban új hibakezelési lehetőség is megjelent, amit a Try, Catch és Finally kulcsszavakkal tudunk munkára bírni. A Try szekcióba tegyük azt a szkriptrészt, ahol előfordulhat az a hiba, amit kezelni akarunk. Fontos, hogy csak megszakító hibákat kezel le ez a lehetőség is, márpedig alaphelyzetben a PowerShell cmdletek nem megszakító hibát eredményeznek. Ezt mindjárt egy példán is megnézzük. Legyen egy olyan egyszerű függvényünk, ami töröl egy paraméterként megadott elérési úton található fájlt:

```

function deletefile ($path)
{
    try {remove-item -Path $path}
    catch {"Nincs ilyen fájl!"}
    finally {"Itt a vég!"}
}

```

Nézzük, mit ad ez eredményül:

```

[93] PS C:\> deletefile c:\nincs.txt
Remove-Item : Cannot find path 'C:\nincs.txt' because it does not exist.
At line:3 char:21
+     try {remove-item <<<< -Path $path}
+ ~~~~~ CategoryInfo          : ObjectNotFound: (C:\nincs.txt:String) [Remove-I
tem], ItemNotFoundException
+ ~~~~~ FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.Remo
veItemCommand

Itt a vég!

```

Ez a standard PowerShell-es hibajelzés, és nem az, amit vártunk. Ennek oka az, hogy amint említettem, a PowerShell cmdletek hibái legtöbbször nem megszakító jellegűek, és a Try-Catch csak megszakító hibára működik. Hogyan lehet ezt megszakítóvá alakítani? Állítsuk át az `$ErrorActionPreference` változót `Stop` értékűre, vagy még inkább az adott cmdletnél az `-ErrorAction` paramétert:

```
function deletefile ($path)
{
    try {remove-item -Path $path -ErrorAction Stop}
    catch {"Nincs ilyen fájl!"}
    finally {"Itt a vég!"}
}
```

Nézzük, most hogyan fut:

```
[95] PS C:\> deletefile c:\nincs.txt
Nincs ilyen fájl!
Itt a vég!
```

Na ez az, amire számítottunk. Látható, hogy a „Finally” rész mindig lefut, még akkor is, ha nincs hiba:

```
[97] PS C:\> deletefile c:\a.txt
Itt a vég!
```

Természetesen ez többet is tud ennél. A Catch részt csak bizonyos hibákra is érzékennyé tehetjük:

```
function dl ($url, $cél)
{
    try
    {
        $wc = new-object System.Net.WebClient
        $wc.DownloadString($url) > $cél
    }
    catch [System.Management.Automation.MethodException],
        [System.Management.Automation.DriveNotFoundException]
    {
        $error[0].Exception.GetType().FullName
        "Nem tudok letölteni $url helyről $cél helyre."
    }
    catch
    {
        $error[0].Exception.GetType().FullName
        "Valami egyéb hiba van."
    }
}
```

Ebben az egyszerű példában a `dl` függvény az `$url` helyről letölti a weboldalt a `$cél` helyre. Nézzük hogyan reagál ez a különböző hibákra:

```
PS C:\> dl http://www.iqjb.hu c:\nincs\yyy.txt
System.IO.DirectoryNotFoundException
Valami egyéb hiba van.
```

A fenti esetben a célkönyvtár nem létezik. Ennek hibatípusa:

`System.IO.DirectoryNotFoundException,`

amit az első Catch részben nem szűrtem, így az „bezuhan” a második Catch-be, azaz az ottani hibaszöveget írta ki.

```
PS C:\> dl http://www.iqjb.hu x:\yyy.txt
System.Management.Automation.DriveNotFoundException
Nem tudok letölteni http://www.iqjb.hu helyről x:\yyy.txt helyre.
```

Ebben az esetben a cél meghajtó nem létezik, ez az első Catch blokkban van lekezelve, ahogy a következő eset is:

```
PS C:\> dl http://www.iqjb.xx c:\_mobil\yyy.txt
System.Management.Automation.MethodInvocationException
Nem tudok letölteni http://www.iqjb.xx helyről c:\_mobil\yyy.txt helyre.
```

Látható tehát, hogy átláthatóan, követhetőbben lehet lekezelni a különböző hibajelenségeket.

Megjegyzés

Sajnos a cmdletek Stop módon való megállítása egy kicsit megkavarja a Try-Catch működését. Nézzünk erre egy példát:

```
function deletefile ($path)
{
    try {remove-item -Path $path -ErrorAction Stop}
    catch {$error[0].Exception.GetType().FullName; "Nincs ilyen!"}
}
```

Ha ezt futtatom egy nem létező fájlra, akkor a már korábbal látotthoz hasonló kimenetet kapunk:

```
PS C:\> Deletefile c:\yyyy.txt
System.Management.Automation.ItemNotFoundException
Nincs ilyen!
```

Látható, hogy milyen a hiba típusa. Ha erre akarok szűrni, akkor nézzük, hogy mi történik:

```
function deletefile ($path)
{
    try {remove-item -Path $path -ErrorAction Stop}
    catch [System.Management.Automation.ItemNotFoundException]
    { $error[0].Exception.GetType().FullName; "Nincs ilyen!" }
}
```

Ennek ugyanazt kellene adnia kimenetként, de nem:

```
PS C:\> Deletefile c:\yyyy.txt
Cannot find path 'C:\yyyy.txt' because it does not exist.
At :line:4 char:21
+     try {remove-item <<<< -Path $path -ErrorAction Stop}
```

Na ezt nem értem teljesen, illetve valami olyasmi történik, mintha egy burkolt Throw történne valahol a Catch belsejében... Ennek kezelésére a következő fejezetben tesztek javaslatot.

Végezetül pár szempont, hogy mikor érdemes trap-et, és mikor Try-Catch-et alkalmazni:

- **Trap:** saját scope-ja van, viszont globális a hatása, azaz bárhol is van a hiba, azt a `trap` elkapja. Nem lehet a hibát „továbbdobni”, azaz egy üres `Throw` kifejezés egy speciális, új hibát generál, aminek a típusa „`ScriptHalted`”.
- **Try/Catch:** nincs külön scope-ja, szelektíven, csak a `Try` „testében” levő hibákra reagál. A hiba továbbdobható egy üres `Throw` kifejezéssel.

2.3.5 Nem megszakító hibák kezelése függvényeinkben

A `trap` tárgyalásának elején már láthattuk, hogy azzal hibakezelést csak megszakító hibákra tudunk készíteni, legfeljebb a `trap` végére tett `continue` kulcsszóval átalakítjuk a hibát nem megszakítóra. De vajon hogyan tudunk nem megszakító hibákat kezelni? Erre nincs külön kulcsszó, a többi PowerShell-es nyelvi eszközzel kell ezt megoldani.

Az egyik ilyen helyzet, hogy a nem megszakító hibát nem akarom csak azért megszakítóvá alakítani, hogy aztán egy `continue`-val elnyomhassam a hibajelzést, hanem eleve nem akarok látni semmilyen hibainformációt a konzolon. Ehhez azt kell tudni, hogy külön outputja van a hibajelzéseknek, így lehet olyat is csinálni, hogy csak ezeket a hibajelzéseket küldjük át egy fájlba, vagy akár a semmibe. Nézzünk erre példát:

```
[43] PS C:\> Remove-Item nemlétezőfájl.txt 2> $null
```

Ez tehát a „`2>`” operátor, ami a 2-es számú outputot, a hibajelzések outputját irányítja a semmibe. (Amúgy „`1>`” nem létezik, csak a kettessel kezdődő változat.)

Ha pont ellentétes lenne a feladat, azaz valami egyedi, saját hibajelzést szeretnénk adni a „gyári” jelzés helyett, arra külön `write-...` kezdetű cmdletek állnak rendelkezésünkre. Ezekkel szintén nem a „normál” outputra, hanem erre a hibajelzések számára elkülönített outputra küldhetjük a jelzést.

```
[67] PS C:\powershell2\scripts> filter bulk-remove
>> {
>>     if (-not (Test-Path $_))
>>     { Write-Warning "Nincs ilyen file: $_!" }
>>     else
>>     { Remove-Item $_ }
>> }
>>
```

A fenti `filter` kifejezéssel definiálok egy olyan fájltróli függvényt, amely először ellenőrzi, hogy van-e ott ténylegesen fájl, amit megadott a felhasználó, és ha nincs, akkor nem csúnya hibajelzést ad, hanem csak egy sárga színű figyelmeztetést a `write-warning` cmdlet segítségével.

```
[68] PS C:\powershell2\scripts> "nincs.txt", "file.txt" | bulk-remove
WARNING: Nincs ilyen file: nincs.txt!
```

Ez azért is jó, mert ez nem kerül be a `$error` tömbbe, így nem „terheli” azt. Természetesen lehetne piros feliratú `write-error`-t is használni, ekkor olyan hibajelzést kapunk, ami bekerül az `$error` tömbbe.

Nem csak ilyen következményei vannak a `write-error` és `write-warning` használatának. Ha átállítjuk a következő automatikus változókat, akkor szabályozhatjuk függvényünk, szkriptünk futását is:

```
[79] PS C:\powershell2\scripts> $WarningPreference
```

```
Continue
[80] PS C:\powershell2\scripts> $ErrorActionPreference
Continue
```

Természetesen a write-error még profibbá tehető az Exception objektumok használatával:

```
filter bulk-remove
{
    if (-not (Test-Path $_))
    { Write-Error -Exception `
      (New-Object System.IO.FileNotFoundException `
        -arg "Nincs ilyen file!", $_) }
    else
    {
        Remove-Item $_
    }
}
```

És ennek kimenete hiba esetén:

```
[2] PS C:\> "semmi.txt" | bulk-remove
bulk-remove : Nincs ilyen file!
At line:1 char:26
+ "semmi.txt" | bulk-remove <<<<
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [Write-Error], FileNotFoundException
+ FullyQualifiedErrorId : System.IO.FileNotFoundException,bulk-remove
[3] PS C:\> $error[0].exception.gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     FileNotFoundException                                     System.IO.IOExce...
```

A [83]-as sorban láthatjuk, hogy ez a hiba már „igazi” FileNotFoundException lett.

A másik lehetőség a \$? automatikus változó vizsgálatával történő hibakezelés. Ez a változó az előző kifejezés végrehajtásának eredményét tartalmazza.

```
filter bulk-remove
{
    remove-item $_ -ErrorAction silentlycontinue
    if (!$?)
    { $Error[0].categoryinfo.reason}
}
```

A fenti, módosított filterben maga a remove-item hibajelzése el van nyomva (silentlycontinue), ennek ellenére azért a hibakód belekerül az \$error változóba, illetve a hiba ténye miatt \$false lesz a \$? változó, így reagálhatunk rá. Az if szerkezet szkriptblokkjára akkor adódik rá a vezérlés, ha hibát adott az aktuális elem eltávolítása.

2.3.6 Hibakeresés

Akármennyire sok lehetőségünk van a hibák jelzésére (write-warning, write-error és trap), kezelésére mégsem minden esetben elég ez. Főleg akkor, ha a szkriptünk a maga módján jól működik, csak

éppen mi rossz programot írtunk. Ilyenkor van szükség a „dibággolásra”, „bogártalanításra”, azaz a hibakeresésre. Erre is lehetőséget biztosít a PowerShell, bár valószínű egy bizonyos bonyolultság felett már inkább használunk erre a célra valamilyen grafikus szkriptszerkesztőt, mint például a PowerShell Integrated Scripting Environmentjét vagy a PowerGUI Script Editorát.

2.3.6.1 Státuszjelzés (*write-verbose, write-debug*)

Az egyik „bogártalanítási” módszer, hogy jól teletűzdeljük a programunkat kiíratási parancsokkal, amelyek segítségével a változók aktuális állapotát írhatjuk ki, illetve jelezhetjük, hogy éppen milyen ágon fut a programon. Erre használhatjuk akár a `write-host` cmdletet, csak az a baj ezzel, hogy a végleges, kijavított, tesztelt programból elég nehéz kiszedegetni ezeket. Ezért találtak ki másfajta kiíratási lehetőségeket is: a `write-verbose` és a `write-debug` cmdleteket.

Nézzünk erre példát. Van egy faktoriális számoló szkriptem, amit jól teletűzdelek `write-verbose` helyzetjelentésekkel:

```
Write-Verbose "Eleje"
$a = 10; $result = 1
Write-Verbose "Közepe $a"
for($i=1; $i -le $a; $i++)
{
    $result = $result * $i
    Write-Verbose "`$i = $i, `$result = $result"
}
Write-Verbose "Vége"
$result
```

Nézzük, mi történik, ha futtatom:

```
[7] PS C:\powershell12\scripts> .\verbose.ps1
3628800
```

Nem sok mindent látunk ezen, mintha ott sem lennének a `write-verbose` parancsok. Merthogy a `write-verbose` hatását egy globális változóval, a `$VerbosePreference`-szel lehet ki- és bekapcsolni:

```
[9] PS C:\powershell12\scripts> $verbosepreference = "continue"
[10] PS C:\powershell12\scripts> .\verbose.ps1
VERBOSE: Eleje
VERBOSE: Közepe 10
VERBOSE: $i = 1, $result = 1
VERBOSE: $i = 2, $result = 2
VERBOSE: $i = 3, $result = 6
VERBOSE: $i = 4, $result = 24
VERBOSE: $i = 5, $result = 120
VERBOSE: $i = 6, $result = 720
VERBOSE: $i = 7, $result = 5040
VERBOSE: $i = 8, $result = 40320
VERBOSE: $i = 9, $result = 362880
VERBOSE: $i = 10, $result = 3628800
VERBOSE: Vége
3628800
```

Nyomtatásban esetleg nem látszik, de a `VERBOSE:` kimenetek szép sárgák, hasonlóan a „Warning” jelzésekhez. Ennek további értékei lehetnek – hasonlóan az `$ErrorActionPreference` változóhoz – `SilentlyContinue` (alapérték), `Inquire`, `Stop`.

Ugyanígy működik a `write-debug` cmdlet is, csak az ő hatását a `$DebugPreference` változó szabályozza.

Azaz van két, egymástól függetlenül használható kiírató cmdletünk, amelyekkel a szkriptjeink futásának státusát írathatjuk ki a fejlesztés során, majd ha készen vagyunk és meggyőződünk, hogy minden jól működik, akkor anélkül, hogy a szkriptből ki kellene szedegetni ezeket a státuszjelzéseket, egy globális változó beállításával ezek hatását ki tudjuk kapcsolni.

2.3.6.2 Lépésenkénti végrehajtás és szigorú változókezelés (*set-psdebug*)

A másik hibaűző módszer, ha lépésenként hajtjuk végre a szkriptünket és így jobban meg tudjuk figyelni, hogy merre jár. Azaz nem kell minden sor után egy `write-debug` sort beiktatni. Erre is lehetőséget biztosít a PowerShell a `Set-PSDebug` cmdlettel. Nézzük meg a szintaxisát:

```
[22] PS C:\powershell2\scripts> (get-help set-psdebug).syntax
Set-PSDebug [-Off] [<CommonParameters>]
Set-PSDebug [-Step] [-Strict] [-Trace <int>] [<CommonParameters>]
```

A második változatban kapcsolhatjuk be a hibakeresési üzemmódot. A `-trace` paraméter lehetséges értékei:

- 0: kikapcsoljuk a nyomkövetést
- 1: csak a végrehajtás során az aktuális sor számát jelzi
- 2: a sorok száma mellett a változók értékadását is jelzi

Az előző szkriptet fogom használni, kicsit átalakítva:

```
$a = 3; $result = 1
for($i=1; $i -le $a; $i++)
{
    $result = $result * $i
}
$result
```

És akkor nézzük a `-Trace 1` opcióval a futását:

```
PS C:\> Set-PSDebug -Trace 1
DEBUG: 2+ $foundSuggestion = <<<< $false
DEBUG: 4+ if <<<< ($lastError -and
DEBUG: 15+ $foundSuggestion <<<<
```

Érdekes módon, saját magát is „megnyomkövette”!

```
PS C:\> .\munka\powershell2\scripts\psdebug.ps1
DEBUG: 1+ <<<< .\munka\powershell2\scripts\psdebug.ps1
DEBUG: 1+ $a = <<<< 3; $result = 1
DEBUG: 1+ $a = 3; $result = <<<< 1
DEBUG: 2+ for <<<< ($i=1; $i -le $a; $i++)
```

```

DEBUG: 4+ $result = <<<< $result * $i
DEBUG: 4+ $result = <<<< $result * $i
DEBUG: 4+ $result = <<<< $result * $i
DEBUG: 6+ $result <<<<
6
DEBUG: 2+ $foundSuggestion = <<<< $false
DEBUG: 4+ if <<<< ($lastError -and
DEBUG: 15+ $foundSuggestion <<<<

```

Láthatjuk, hogy szépen kiírja az éppen végrehajtott sorok számát, meg az ottani parancssor tartalmát is. Nézzük a `-Trace 2` opció hatását:

```

PS C:\> Set-PSDebug -Trace 2
DEBUG: 1+ <<<< Set-PSDebug -Trace 2
DEBUG: 2+ $foundSuggestion = <<<< $false
DEBUG: ! SET $foundSuggestion = 'False'.
DEBUG: 4+ if <<<< ($lastError -and
DEBUG: 15+ $foundSuggestion <<<<
PS C:\> .\ munka\powershell2\scripts\psdebug.ps1
DEBUG: 1+ <<<< .\ munka\powershell2\scripts\psdebug.ps1
DEBUG: ! CALL function 'psdebug.ps1' (defined in file
'C:\_munka\powershell2\scripts\psdebug.ps1')
DEBUG: 1+ $a = <<<< 3; $result = 1
DEBUG: ! SET $a = '3'.
DEBUG: 1+ $a = 3; $result = <<<< 1
DEBUG: ! SET $result = '1'.
DEBUG: 2+ for <<<< ($i=1; $i -le $a; $i++)
DEBUG: ! SET $i = '1'.
DEBUG: 4+ $result = <<<< $result * $i
DEBUG: ! SET $result = '1'.
DEBUG: ! SET $i = '2'.
DEBUG: 4+ $result = <<<< $result * $i
DEBUG: ! SET $result = '2'.
DEBUG: ! SET $i = '3'.
DEBUG: 4+ $result = <<<< $result * $i
DEBUG: ! SET $result = '6'.
DEBUG: ! SET $i = '4'.
DEBUG: 6+ $result <<<<
6
DEBUG: 2+ $foundSuggestion = <<<< $false
DEBUG: ! SET $foundSuggestion = 'False'.
DEBUG: 4+ if <<<< ($lastError -and
DEBUG: 15+ $foundSuggestion <<<<

```

Láthatjuk, hogy az előzőek mellett még a szkripthívást is látjuk, és minden egyes változó értékadását is az új értékekkel együtt. Ha még a `-step` paramétert is használjuk, akkor minden sor végrehajtására külön rákérdez:

```

[37] PS C:\powershell2\scripts> Set-PSDebug -Trace 1 -step
[38] PS C:\powershell2\scripts> .\psdebug.ps1

Continue with this operation?
1+ .\psdebug.ps1
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
DEBUG: 1+ .\psdebug.ps1

Continue with this operation?

```



```

1+ $a = 3; $result = 1
[Y] Yes  [A] Yes to All  [N] No  [L] No to All  [S] Suspend  [?] Help
(default is "Y"):y
DEBUG:    1+ $a = 3; $result = 1

Continue with this operation?
1+ $a = 3; $result = 1
[Y] Yes  [A] Yes to All  [N] No  [L] No to All  [S] Suspend  [?] Help
(default is "Y"):s

```

Ekkor választhatunk, hogy tovább lépünk egy sorral (Yes), folytatjuk a futtatást végig (Yes to All), megszakítjuk a futtatást (No és No to All). A Suspend „némán” állítja meg a futtatást, nem lesz hibajelzés a rendkívüli programmegszakításról.

A `-strict` kapcsoló használata után csak olyan változókra hivatkozhatunk, amelynek korábban adtunk kezdőértéket:

```

[41] PS C:\powershell2\scripts> Set-PSDebug -strict
[42] PS C:\powershell2\scripts> $c=1
[43] PS C:\powershell2\scripts> $c
1
[44] PS C:\powershell2\scripts> $d
The variable '$d' cannot be retrieved because it has not been set.
At line:1 char:3
+ $d <<<<
    + CategoryInfo          : InvalidOperation: (d:Token) [], RuntimeExceptio
      n
    + FullyQualifiedErrorId : VariableIsUndefined

```

A fenti példában a `$c` értékadás után lekérdezhető volt, szemben a `$d`-vel, amire hibajelzést kaptunk, hiszen nem adtam neki kezdőértéket.

Ha már nincs szükségünk a `Set-PSDebug`-gal beállított hibafelderítő üzemmódokra, akkor az `-Off` kapcsolóval kapcsolhatjuk ki ezeket:

```

[45] PS C:\powershell2\scripts> Set-PSDebug -off
[46] PS C:\powershell2\scripts> $d
[47] PS C:\powershell2\scripts>

```

Itt látható, hogy már nem okozott hibajelzést az értékadás nélküli `$d`-re való hivatkozás.

A `Set-PSDebug` egy globális hatású cmdlet, azaz beállítása után minden futtatási környezet (scope) azonos módon „szigorú” lesz. A PowerShell 2.0-ban egy új cmdletünk is van, a `Set-StrictMode`. Ez már csak az adott futtatási környezetre és alkörnyezetekre hat, így sokkal könnyebb az éppen hibafelderítés alatt álló részekre beállítani a szigorúságot. A `-Version 1` paraméterrel hasonlóan működik, mint a korábban látott szigorú üzemmód. De a `-Version 2`-vel még szigorúbb lesz:

```

PS C:\Users\tibi> Set-StrictMode -Version 2
PS C:\Users\tibi> $a="hkh"
PS C:\Users\tibi> $a.yyy
Property 'yyy' cannot be found on this object. Make sure that it exists.
At line:1 char:4
+ $a. <<<< yyy
    + CategoryInfo          : InvalidOperation: (.:OperatorToken) [], Runtime
      Exception

```

```
+ FullyQualifiedErrorId : PropertyNotFoundStrict
```

Az első sorban beállítottam ezt a fajta szigorúságot a PowerShell 2.0 kompatibilis szintre. Ezután az \$a sztringemnek nem létező yyy tulajdonságára történő hivatkozás hibát okozott. Ez nagyon nagy szolgálat a hibakeresésben az 1.0 verzióhoz képest!

Ezen kívül van még egy szolgáltatása ennek a Set-StrictMode beállításnak. Ez pedig a hagyományos, Visual Basic-szerű függvényhívás szintaxisra való figyelmeztetés:

```
PS C:\Users\tibi> function valami ($x,$y){$x+$y}
PS C:\Users\tibi> valami(1,2)
The function or command was called as if it were a method. Parameters should be separated by spaces. For information about parameters, see the about_Parameters Help topic.
At line:1 char:7
+ valami <<<< (1,2)
+ CategoryInfo          : InvalidOperation: (:) [], RuntimeException
+ FullyQualifiedErrorId : StrictModeFunctionCallWithParens
```

Itt a nagyon egyszerű függvényemet úgy próbáltam hívni, mintha például egy Excel függvény, vagy egy metódus lenne: nincs szóköz a függvény neve és a zárójel között, és eleve zárójel van. Ez valószínűsíthetően hiba, így megkapjuk a hibajelzést.

2.3.6.3 Ássunk még mélyebbre (Trace-Command)

Ha még ez sem lenne elég, akkor még mélyebbre áshatunk a Trace-Command cmdlet segítségével. Igazából ez nem biztos, hogy a rendszergazdák mindennapos eszköze lesz, inkább azon fejlesztők tudnak profitálni használatából, akik cmdleteket fejlesztenek.

Nézzük a szintaxisát:

```
[5] PS I:\>(get-help trace-command).syntax

Trace-Command [-Command] <string> [-ArgumentList <Object[]>] [-Name] <string[]>
> [[-Option] {None | Constructor | Dispose | Finalizer | Method | Property | Delegates | Events | Exception | Lock | Error | Errors | Warning | Verbose | WriteLine | Data | Scope | ExecutionFlow | Assert | All}] [-Debugger] [-FilePath <string>] [-Force] [-InputObject <pobject>] [-ListenerOption {None | LogicalOperationStack | DateTime | Timestamp | ProcessId | ThreadId | Callstack}] [-PSHost] [<CommonParameters>]

Trace-Command [-Expression] <scriptblock> [-Name] <string[]> [[-Option] {None | Constructor | Dispose | Finalizer | Method | Property | Delegates | Events | Exception | Lock | Error | Errors | Warning | Verbose | WriteLine | Data | Scope | ExecutionFlow | Assert | All}] [-Debugger] [-FilePath <string>] [-Force] [-InputObject <pobject>] [-ListenerOption {None | LogicalOperationStack | DateTime | Timestamp | ProcessId | ThreadId | Callstack}] [-PSHost] [<CommonParameters>]
```

Huh, nem túl egyszerű! Az látható, hogy alapvetően kétfajta dolgot lehet vele vizsgálni: parancsokat és kifejezéseket. Alapvetően mi (rendszergazdák) két esetben használhatjuk: az első eset, amikor a parancsok, kifejezések meghívásának körülményeit szeretnénk tisztázni, a másik, amikor a paraméterek átadásának körülményeit. Nézzünk példát az elsőre:

```
PS C:\> Trace-Command commanddiscovery {dir c:\} -pshost
```

```
DEBUG: CommandDiscovery Information: 0 : Looking up command: dir
DEBUG: CommandDiscovery Information: 0 : Alias found: dir  Get-ChildItem
DEBUG: CommandDiscovery Information: 0 : Cmdlet found: Get-ChildItem
Microsoft.PowerShell.Commands.GetChildItemCommand,
Microsoft.PowerShell.Commands.Management, Version=1.0.0.0, Culture=neutral,
PublicKeyToken=31bf3856ad364e35
```

Directory: C:\

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2009.07.14. 5:20		PerfLogs
d-r--	2010.02.13. 15:39		Program Files
d-r--	2010.02.25. 14:31		Program Files (x86)
...			

Itt a trace-command cmdletet a „commanddiscovery” névvel hívtam meg. Mögötte ott van az a kifejezés szkriptblokk formában, amit elemeztetni szeretnék, majd megadom, hogy az eredményt a konzolra írja ki.

Az elemzés felderíti, hogy a PowerShell a „dir” álnévet hogyan párosítja a Get-ChildItem cmdlettel, megnézi, hogy nem tréfáltuk-e meg, és nem készítettünk-e ilyen névvel valamilyen függvényt vagy szűrőt (filter). Ha nem, akkor kiírja, hogy melyik PSSnapIn-ben van ez a cmdlet definiálva és utána már csak a futásának eredményét látjuk. A trace-command ezzel az üzemmódjával tehát akkor jön jól nekünk, ha mindenféle aliast, függvényt, szkriptet és egyebeket definiálunk, gyanítjuk, hogy esetleg többször is ugyanolyan névvel, és amikor futtatunk valamit, nem értjük, hogy mi is fut le valójában.

Nézzük a paraméterátadás felderítését:

```
PS C:\> Trace-Command parameterbinding {get-process powershell} -pshost
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND NAMED cmd line args
[Get-Process]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND POSITIONAL cmd line args
[Get-Process]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND arg [powershell] to
parameter [Name]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Binding collection parameter
Name: argument type [String], parameter type [System.String[]], collection
type Array, element type [System.String], no coerceElementType
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Creating array with element
type [System.String] and 1 elements
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Argument type String is not
IList, treating this as scalar
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Adding scalar element of type
String to array position 0
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Executing VALIDATION
metadata: [System.Management.Automation.ValidateNotNullOrEmptyAttribute]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND arg [System.String[]] to
param [Name] SUCCESSFUL
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : MANDATORY PARAMETER CHECK on cmdlet
[Get-Process]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : CALLING BeginProcessing
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : CALLING EndProcessing
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	-----

382	24	85184	90136	595	4,52	2912 powershell
-----	----	-------	-------	-----	------	-----------------

Itt a `trace-command` név paramétere „parameterbinding”, mögötte megint a vizsgálandó kifejezés, majd az, hogy a konzolra küldje az eredményt. Látjuk, hogy a „PowerShell” karaktersorozatot a „Name” paraméterhez fűzte. Ez nekünk természetesnek tűnik, de azért ez nem ilyen triviális. Nézzük, vajon mit is vár a `get-process` „Name” paraméter gyanánt:

```
[10] PS I:\>(get-help get-process).syntax

Get-Process [[-name] <string[]>] [<CommonParameters>]
```

Láthatjuk a súgóban, hogy egy sztringtömböt vár a `get-process`. Az elemzés további része annak lépéseit mutatja, hogy hogyan csinál a PowerShell a sima sztringből sztringtömböt, és hogy ezzel a paraméterrel sikeresen vette a cmdlet mindhárom feldolgozási fázisát is, a `begin` és az `end` részt is.

A másik eset, hogy nem értjük, hogy egy cmdletnek vagy szkriptnek átadott paraméter miért nem jó, miért nem úgy értelmezi a kifejezés, mint ahogy mi szeretnénk. Ez utóbbi demonstrálására nézzünk egy példát, amelyben annak nézünk utána, hogy ha egy gyűjteményt adunk át a `get-member`-nek, akkor az vajon miért a gyűjtemény elemeinek tagjellemzőit adja vissza, miért nem a gyűjteményét:

```
PS C:\> Trace-Command parameterbinding {1, "kettő" | gm} -pshost
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND NAMED cmd line args [Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND POSITIONAL cmd line args
[Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : MANDATORY PARAMETER CHECK on cmdlet
[Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : CALLING BeginProcessing
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND PIPELINE object to parameters:
[Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : PIPELINE object TYPE =
[System.Int32]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : RESTORING pipeline parameter's
original values
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Parameter [InputObject] PIPELINE
INPUT ValueFromPipeline NO COERCION
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND arg [1] to parameter
[InputObject]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND arg [1] to param
[InputObject] SUCCESSFUL
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : MANDATORY PARAMETER CHECK on cmdlet
[Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND PIPELINE object to parameters:
[Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : PIPELINE object TYPE =
[System.String]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : RESTORING pipeline parameter's
original values
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : Parameter [InputObject] PIPELINE
INPUT ValueFromPipeline NO COERCION
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND arg [kettő] to parameter
[InputObject]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : BIND arg [kettő] to param
[InputObject] SUCCESSFUL
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : MANDATORY PARAMETER CHECK on cmdlet
[Get-Member]
DEBUG: ParameterBinding Information: 0 : CALLING EndProcessing
```

...

Láthatjuk, hogy a `get-member` hogyan dolgozza fel a csővezetéken érkező különböző objektumokat, hogyan emelődnek át az argumentumok `InputObject`-té. Elsőként a parancsértelmező megnézi, hogy vannak-e név szerinti paraméterek a parancssorban, majd ellenőrzi a pozíció alapján történő paraméterátadást. Ezután ellenőrzi, hogy a kötelező paraméterek meg vannak-e adva, a `get-member`-nek nincs ilyenje. Mindezek után veszi észre, hogy csővezetékben adom át a paramétereket, így annak kezelése történik meg, először az „1” lesz behelyettesítve „`InputObject`” paraméterként, majd a „kettő”.

2.3.6.4 Megszakítási pontok kezelése a konzolon

A PowerShell 2.0-ban jelent meg beépített, nyelvi szinten definiált (azaz nem a szerkesztő eszköz vagy a konzol szintjén definiált) megszakítási pontok létrehozásának lehetősége. Ilyen megszakítási pontokat a `PSBreakPoint` főnévvel rendelkező cmdletekkel lehet kezelni:

```
[16] PS C:\> Get-Command -Noun psbreakpoint
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Disable-PSBreakpoint	Disable-PSBreakpoint [-Brea...
Cmdlet	Enable-PSBreakpoint	Enable-PSBreakpoint [-Id] <...
Cmdlet	Get-PSBreakpoint	Get-PSBreakpoint [[-Script]...
Cmdlet	Remove-PSBreakpoint	Remove-PSBreakpoint [-Break...
Cmdlet	Set-PSBreakpoint	Set-PSBreakpoint [-Script] ...

Ezeket vagy szkriptek szintjén lehet kezelni, ha pozícióhoz (sor, oszlop) rendeljük a megszakítást, vagy a konzol ablakban is használhatjuk ad-hoc módon, ha parancsokhoz vagy változóhoz rendeljük ezeket.

Az első lépés a megszakítási pont létrehozása, ehhez a `Set-PSBreakPoint` cmdletet használhatjuk. Nézzük ennek szintaxisait:

```
[17] PS C:\> (get-help Set-PSBreakpoint).syntax
```

```
Set-PSBreakpoint -Command <string[]> [[-Script] <string[]>] [-Action <scriptblock>] [<CommonParameters>]
Set-PSBreakpoint [-Script] <string[]> [-Line] <Int32[]> [[-Column] <int>] [-Action <scriptblock>] [<CommonParameters>]
Set-PSBreakpoint -Variable <string[]> [[-Script] <string[]>] [-Mode {Read | Write | ReadWrite}] [-Action <scriptblock>] [<CommonParameters>]
```

Nézzük az utolsó opciót, amikor is változót figyelünk. Látható, hogy három üzemmód van: olvasást, írást vagy mindkettőt figyeljük. Az alapérték az írás figyelése:

```
PS C:\> Set-PSBreakpoint -Variable a
```

ID	Script	Line	Command	Variable	Action
---	-----	----	-----	-----	-----
0				a	

```
PS C:\> $a = 8
```

```
Entering debug mode. Use h or ? for help.
```

```
Hit Variable breakpoint on '$a' (Write access)
```

```
$a = 8
```

```
[DBG]: PS C:\>>> ?
```

```
s, stepInto      Single step (step into functions, scripts, etc.)
v, stepOver      Step to next statement (step over functions, scripts, etc.)
)
o, stepOut       Step out of the current function, script, etc.

c, continue      Continue execution
q, quit          Stop execution and exit the debugger

k, Get-PSCallStack Display call stack

l, list          List source code for the current script.
                  Use "list" to start from the current line, "list <m>"
                  to start from line <m>, and "list <m> <n>" to list <n>
                  lines starting from line <m>

<enter>         Repeat last command if it was stepInto, stepOver or list

?, h            Displays this help message
```

For instructions about how to customize your debugger prompt, type "help about_prompt".

```
[DBG]: PS C:\>>>
```

A fenti példában az „a” változó manipulálására kérek megszakítást a [13]-as sorban. Majd értéket adok \$a-nak, erre rögtön debug, azaz hibakereső üzemmódba lép a prompt. Itt számos parancs áll rendelkezésünkre, amelyeket a kérdőjellel ki is listáztam. Látható, hogy megváltozott a prompt is, a sor elején a [DBG] előtag látható. Ebben a promptban bármit csinálhatunk, futtathatunk parancsokat vagy a fenti, speciális hibakezelő parancsokat alkalmazhatjuk.

Ha most kiolvasom a \$a értékét, akkor a következőket látom:

```
[DBG]: PS C:\>>> $a
1
```

A [14]-es sorral ellentétben az \$a értéke még a korábbi, azaz a megszakítási pontok mindig a feltétel megjelenése előtti ponton állítják le a futást. Kilépni a C, azaz Continue-val lehet ebből az üzemmódból. A megszakítási pontokat megszüntetni a következő kifejezéssel lehet:

```
[23] PS C:\> Get-PSBreakpoint | Remove-PSBreakpoint
```

A PSBreakPointok is „scope”-pal rendelkeznek, azaz ha egy olyan függvényt vagy szkriptet futtatok, amelyben szintén van \$a változó, akkor a felsőbb scope-okban definiált megszakítási pontok erre is hatni fognak. Ennek bemutatására egy kis előkészítést végeztem:

```
[38] PS C:\> $a = 123
[39] PS C:\> function belső ($a){"Ez egy belső a: $a"}
[40] PS C:\> Set-PSBreakpoint -Variable a -Mode readwrite
```

ID	Script	Line	Command	Variable	Action
----	--------	------	---------	----------	--------

--	-----	-----	-----
6		a	

Van tehát egy `$a` külső változóm, egy „belső” nevű függvényem, amiben van egy belső `$a` változó, majd definiálok egy megszakítási pontot az „a” változóhoz mind írásra, mind olvasásra. Nézzük, mi történik, ha meghívom a belső függvényt:

```
[41] PS C:\> belső 8
Hit Variable breakpoint on '$a' (ReadWrite access)

function belső ($a){"Ez egy belső a: $a"}
[DBG]: PS C:\>>> $a
8
[DBG]: PS C:\>>> $global:a
123
```

A megszakítási pont feléledt, beléptem a hibakeresési üzemmódba. Az `$a`-t kiolvasva megkaptam a paraméterátadás uráni 8-at, azaz a hibakeresés scope-ja a függvény. Viszont elértem akár a külső `$a`-t is a `$global:a` formátum segítségével.

Azt, hogy pontosan hol is vagyok, a „k”, azaz `Get-PSCallStack` belső paranccsal tudom megjeleníteni:

```
[DBG]: PS C:\>>> k
```

Command	Arguments	Location
-----	-----	-----
belső	{a=8}	prompt
prompt	{}	prompt

Ezt a listát alulról fölfelé kell értelmezni, azaz a prompton (azaz konzolon) belül vagyok, azon belül a belső függvényben. A `Location` oszlopban `prompt` szerepel, hiszen a függvényem is a promptban (konzolon) született, nem pedig egy fájlban van.

Nézzünk még érdekesebb megszakítási pontot, azt a fajtát, ahol az parancshoz van rendelve. Ennek kiveséséhez nézzünk egy rekurzív függvényt, ami faktoriálist számol:

```
[43] PS C:\> function factor ($i)
>> {
>>     if($i -gt 2){
>>         $i* (factor ($i-1))
>>     }
>>     else {$i}
>> }
>>
[44] PS C:\> Set-PSBreakpoint -Command factor
```

ID	Script	Line	Command	Variable	Action
--	-----	----	-----	-----	-----
7			factor		

```

[45] PS C:\> factor 6
Hit Command breakpoint on 'factor'

factor 6
[DBG]: PS C:\>>> $i
```

```
[DBG]: PS C:\>>>
```

Ugye a faktoriális úgy lehet számolni, hogy ha a paraméter nagyobb, mint 2, akkor a faktoriális az úgy képezhető, hogy az aktuális szám szorozva az eggyel kisebb szám faktoriálisával. Ha pedig a szám 2 vagy kisebb, akkor maga a szám. Ezután felállítottam a megszakítási pontot, hozzárendelve a „factor” nevű parancshoz, ami a függvényem. Majd meghívtam ezt, 6 faktoriálisát keresem. Rögtön meg is jelent a megszakítás. Kiolvassva a függvényem belső \$i változóját azonban nem kaptam semmit, hiszen én még „kívül” vagyok. Ezt a hívási lista ellenőrzésével is láthatom:

```
[DBG]: PS C:\>>> k
```

Command	Arguments	Location
-----	-----	-----
prompt	{ }	prompt

Azaz én még mindig a konzolon vagyok, ott meg nincs \$i változó definiálva. Belelépni a függvénybe az „s”, azaz stepInto parancssal lehet:

```
[DBG]: PS C:\>>> s
      if($i -gt 2){
[DBG]: PS C:\>>> $i
6
```

Itt már van \$i. Folytatni lehet a „c”, azaz „Continue”, folytatással:

```
[DBG]: PS C:\>>> c
```

```
Hit Command breakpoint on 'factor'
```

```
$i* (factor ($i-1))
```

```
[DBG]: PS C:\>>> k
```

Command	Arguments	Location
-----	-----	-----
factor	{ i=6 }	prompt
prompt	{ }	prompt

Ha hosszabb a szkriptünk és nem teljesen egyértelmű, hogy hol is vagyunk, akkor kérhetjük a forráskód megjelenítését az „l”, azaz List parancssal:

```
[DBG]: PS C:\>>> l
```

```
1: function factor ($i)
2: {
3: *   if($i -gt 2){
4:     $i* (factor ($i-1))
5:   }
6:   else {$i}
7: }
```

Ha elég sokat folytatjuk a felderítést, akkor akár ilyen hívási mélységet is elérünk:

```
[DBG]: PS C:\>>> k
```


Command	Arguments	Location
-----	-----	-----
factor	{i=2}	prompt
factor	{i=3}	prompt
factor	{i=4}	prompt
factor	{i=5}	prompt
factor	{i=6}	prompt
prompt	{}	prompt

Miután nagyon rövidke a függvényem, így a lépésenkénti végrehajtás: „s” – stepInto, a továbblépés az adott szinten: „v”, stepOver és a kilépés az adott szintről: „o”, stepOut lehetőségek között nincs sok látványbeli különbség.

Nézzünk még egy lehetőséget, a megszakítási pontokhoz valamilyen szkriptblokkot is rendelhetünk a debug prompt helyett:

```
[56] PS C:\> Set-PSBreakpoint -Command factor -Action {write-host "Most az i: $i"}

ID Script          Line Command          Variable          Action
--  -
9      factor          factor              write-host "M...
```

```
[57] PS C:\> factor 5
Most az i:
Most az i: 5
Most az i: 4
Most az i: 3
120
```

Ezzel tehát nem szakad meg a futás, hanem a megszakítási feltétel teljesülésekor lefut az -Action paraméternek átadott szkriptblokk.

Utoljára hagytam a szerintem legkevésbé érdekes lehetőséget, amikor is a megszakítási pontot a szkriptünk valamely pozíciójához rendeljük. Íme a szkriptem:

```
1 param ($x)
2 function factor ($i)
3 {
4     if($i -gt 2){
5         $i = (factor ($i-1))
6     }
7     else {$i}
8 }
9
10 factor $x
11
```

59. ábra A fact.ps1 szkript

Ennek a szkriptnek az 5. sorához rendelem a megszakítási pontot:

```
[59] PS C:\> Set-PSBreakpoint -Script C:\munka\fact.ps1 -Line 5
```

ID	Script	Line	Command	Variable	Action
10	fact.ps1	5			

```
[60] PS C:\> C:\munka\fact.ps1 5
Hit Line breakpoint on 'C:\munka\fact.ps1:5'

fact.ps1:5          $i* (factor ($i-1))
[DBG]: PS C:\>>> $i
5
[DBG]: PS C:\>>> v
Hit Line breakpoint on 'C:\munka\fact.ps1:5'

fact.ps1:5          $i* (factor ($i-1))
[DBG]: PS C:\>>> $i
4
[DBG]: PS C:\>>> o
Hit Line breakpoint on 'C:\munka\fact.ps1:5'

fact.ps1:5          $i* (factor ($i-1))
[DBG]: PS C:\>>> c
120
```

Látható, hogy ugyanúgy működik a folyamat, mint a többi esetben.

Egy szkripthez akár több és többfajta megszakítási pontot is rendelhetünk, illetve az `-Action` részbe intelligenciákat helyezhetünk, amivel önműködően tudjuk vezérelni a hibakeresést:

```
[62] PS C:\> Set-PSBreakpoint -Script C:\munka\fact.ps1 -Line 5 -Action {if($i -gt 3){Write-Host "i: $i"}else{continue} }
```

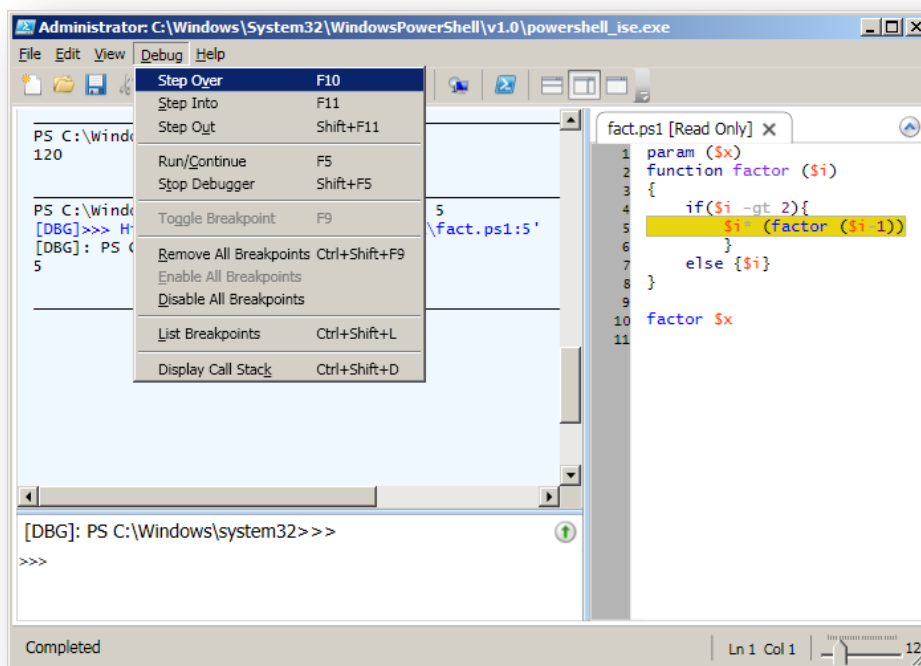
ID	Script	Line	Command	Variable	Action
11	fact.ps1	5			if(\$i -gt 3){...

```
[63] PS C:\> C:\munka\fact.ps1 5
i: 5
i: 4
120
```

Ebben a példában automatikusan továbblép a futás, ha az `$i` értéke kisebb egyenlő, mint 3. A `PSBreakpoint`-okat még hatástalaníthatjuk és újra élesíthetjük a `Disable-PSBreakpoint` és az `Enable-PSBreakpoint` cmdletekkel.

2.3.6.5 Megszakítási pontok kezelése a grafikus szerkesztőben

Ha már hibakeresésre fanyalodunk, akkor valószínű soksoros szkriptekkel dolgozunk, amelyeket a grafikus felületen könnyebb készíteni. Így érdemes megnézni, hogy itt hogyan lehet ezekkel a lehetőségekkel élni. A PowerShell ISE felületén a fenti lehetőségek egy része a menübe ki van vezetve:

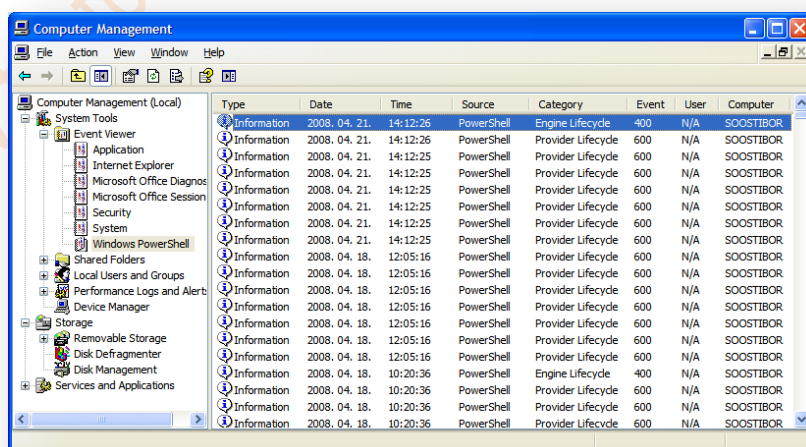

60. ábra A PowerShell ISE hibakeresési lehetőségei

A sorokhoz kötött megszakítási pontot könnyű elhelyezni és kezelni. Parancshoz vagy változóhoz ugyanúgy kell, mint a konzolon. Ha már belekerültünk a hibakeresési üzemmódba, akkor különböző gyorsbillentyűkkel lehet vezérelni a továbblépést.

2.3.7 A PowerShell eseménynaplója

A PowerShell számára külön eseménynapló nyílik telepítése után. Ide nem az egyes parancsok, szkriptek futásának eredménye kerül be, hanem a konzol és a providerek betöltésének státusinformációi:

61. ábra A PowerShell eseménynaplója

Azaz itt akkor látunk figyelmeztető vagy hibabejegyzéseket, ha valami nagyon súlyos hiba lép fel a PowerShell környezetben.

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

2.4 Fejlett függvények – script cmdletek

Az előző fejezetben láttuk, hogy nagyon sok „nyűgös” feladatunk van saját függvényeinkkel vagy szkriptjeinkkel kapcsolatban, ha igazán „profi” megoldást akarunk készíteni. A paraméterek típusának, értékének vagy darabszámának ellenőrzése, valamilyen súgó készítése a függvény vagy szkript használatához, „whatif” jellegű futtatás leprogramozása, hibakezelés, stb. A PowerShell 2.0-ban ezekből a feladatokból jó néhányat rábízhatunk magára a PowerShellre, hiszen ezeket a cmdletek esetében az alkotók már elkészítették, így nekünk csak igénybe kell venni. Ezáltal nagyon fejlett függvényeket és szkripteket tudunk készíteni igazi programozás nélkül. Nézzük, hogy az ilyen fejlett szolgáltatásokat hogyan tudjuk igénybe venni.

2.4.1 Az első fejlett függvényem

A fejlett függvények megadására nincs külön kulcsszó, hanem a függvény definiálásakor különböző metaadatokat kell megadni. Nézzünk erre rögtön egy éles példát! Területszámító fejlett függvényt akarok létrehozni, ami annyira okos, hogy akár téglalap, akár ellipszis területét is kiszámítja, pusztán a paraméterezés alapján kitalálja, hogy a kettő közül melyikre is gondoltam:

```
function adv-terület
{
    [cmdletbinding(DefaultParameterSetName = "téglalap")]

    param(
        [Parameter(
            Mandatory = $true,
            Position = 0,
            ParameterSetName = "téglalap",
            HelpMessage = "Téglalap X oldala"
        )]
        [double]
        [ValidateScript({$_ -ge 0})]
        $x,

        [Parameter(
            Mandatory = $false,
            Position = 1,
            ParameterSetName = "téglalap"
        )]
        [double]
        [ValidateScript({$_ -ge 0})]
        $y = $x,

        [Parameter(
            Mandatory = $true,
            Position = 0,
            ParameterSetName = "ellipszis",
            HelpMessage = "Ellipszis kis tengelye (R)"
        )]
        [double]
        [ValidateScript({$_ -ge 0})]
        $r,

        [Parameter(
            Mandatory = $false,
            Position = 1,
```

```

        ParameterSetName = "ellipszis"
    ]
    [double]
    [ValidateScript({$_ -ge 0})]
    $p = $r
)

if($pscmdlet.ParameterSetName -eq "téglalap") {$x*$y}
else {$r*$p*[math]::pi}
}

```

Az első fejlett lehetőséget a következő rész határozta meg a fenti függvénydefinícióban:

```
[cmdletbinding(DefaultParameterSetName = "téglalap")]
```

A cmdletbinding kulcsszó azt határozza meg, hogy a függvény úgy viselkedik a paraméterekkel szemben, mint az „igazi” cmdletek, azaz ha több paramétert kap, mint amennyit a függvényben definiáltunk, akkor nem kapja meg a felesleget az args változó, hanem hibajelzést kapunk. A mi esetünkben két paramétert vár a függvényem, ráadásul kétfajta két paramétert, de erről majd később. Nézzük, hogyan viselkedik kettőnél több paraméter megadásánál:

```

[11] PS C:\> adv-terület 1 2 3 4 5
adv-terület : A positional parameter cannot be found that accepts argument '3'
.
At line:1 char:12
+ adv-terület <<<< 1 2 3 4 5
    + CategoryInfo          : InvalidArgument: (:) [adv-terület], ParameterBi
    ndingException
    + FullyQualifiedErrorId : PositionalParameterNotFound,adv-terület

```

A fenti hibajelzést a 3-as szám, azaz a 3. paraméter okozta, un. „ParameterBindingException” hiba lépett fel. Ezt a hibajelzést leprogramozhattam volna én is az args változó vizsgálatával, de a metaadatok használatával maga a PowerShell környezet ezt elvégzi helyettünk.

Nézzük akkor a következő „fejlettséget”, azaz a többfajta paraméterezést! Az előzőleg kiemelt cmdletbinding részben meghatároztam egy alaphelyzet szerinti paraméterezést, amelynek neve „téglalap”. Ezt a „címkét” kell majd megjelölni az egyes ide tartozó paramétereknél. Nézzünk meg egy „fejlett” paraméter-meghatározást:

```

[Parameter(
    Mandatory = $true,
    Position = 0,
    ParameterSetName = "téglalap",
    HelpMessage = "Téglalap X oldala"
)]
[double]
[ValidateScript({$_ -ge 0})]
$x

```

Ez a kiemelés egy darab paramétert definiál nagyon részletes módon. A parameter metaadat meghatározásával megadhatjuk, hogy az adott paraméter kötelező-e (mandatory) vagy sem. Meghatároztam a paraméter pozícióját (position) és hogy melyik paraméterezéshez tartozik

(ParameterSetName). Megadtam egy súgó szöveget (HelpMessage), ami magyarázatot ad a paraméter használatával kapcsolatban:

```
[15] PS C:\> adv-terület

cmdlet adv-terület at command pipeline position 1
Supply values for the following parameters:
(Type !? for Help.)
x: !?
Téglalap X oldala
x: 1
1
```

A fenti példában nem adtam egyetlen paramétert sem a függvényemnek, így PowerShell bekérte az alaphelyzet szerinti paraméterezés kötelező paraméterét. Itt van lehetőségünk a „!?” karakterkombinációval súgót kérni. Igazából csak kötelező paramétereknél érdekes a súgó, hiszen itt van lehetőség segítséget kérni.

Mindezek után megadtam a paraméter típusát ([double]), valamint meghatároztam egy speciális ellenőrző szkriptet ([ValidateScript()]), ami jelen esetben azt ellenőrzi, hogy a paraméter nem negatív-e. Ilyen ellenőrző lehetőségekből számos van, ezeket majd a következő fejezetben tekintem át.

A paraméterdefiníció utolsó részében a paraméter változóját adom meg és az esetleges alaphelyzet szerinti értékét. A kötelező paramétereknél ilyen alapérték megadása felesleges, mert a PowerShell mindenképpen kér paramétert.

Nézzük meg, hogyan néz ki egy másik készletbe tartozó paraméter definíciója:

```
[Parameter(
    Mandatory = $true,
    Position = 0,
    ParameterSetName = "ellipszis",
    HelpMessage = "Ellipszis kis tengelye (R)"
)]
[double]
[ValidateScript({$_ -ge 0})]
$r
```

Gyakorlatilag majdnem minden ugyanaz, mint a korábban látott X paraméternél. A különbség csak a ParameterSetName metaadatnál, a súgó szövegénél és a változó nevénel van. Azaz az R paraméter is kötelező, viszont mivel ez már egy másik paraméterezéshez tartozik, az „ellipszishez”, ami nem az alaphelyzet szerinti paraméterezés, így ha paraméter nélkül hívtam meg a függvényt, erre nem kérdez rá a futtatási környezet. Viszont ha a P paramétert használom, ami szintén az ellipszishez tartozik, de az R paramétert nem, akkor már reklamál:

```
[29] PS C:\> adv-terület -p 4

cmdlet adv-terület at command pipeline position 1
Supply values for the following parameters:
(Type !? for Help.)
r: !?
Ellipszis kis tengelye (R)
r: 4
50,2654824574367
```

Nézzük magát a függvénytorzsetet:

```
if($pscmdlet.ParameterSetName -eq "téglalap"){$x*$y}
else {$r*$p*[math]::pi}
```

A fejlett függvények egyik fő ismérve a `$pscmdlet` változó használata. Ez nagyon sok mindent elárul a függvényünk futásának körülményeiről. Ilyen például az, hogy melyik paraméterezést használtuk a függvény hívásakor, amit a `ParameterSetName` tulajdonság ad meg. A függvényem törzsében tehát elég ezt a tulajdonságot megvizsgálnom, maga a PowerShell környezet elemezte ki a paraméterek használata alapján, hogy melyik paraméterezést használtam, nem nekem kellett ezt leprogramoznom. Eszerint a téglalap és az ellipszis területének kiszámítására más-más képletet tudok alkalmazni.

Még egy dolgot nézzünk meg így bevezetésként, kérjük le a függvényem súgóját:

```
[23] PS C:\> get-help adv-terület -full
adv-terület [-x] <Double> [[-y] <Double>] [-Verbose] [-Debug] [-ErrorAction <ActionPreference>] [-WarningAction <ActionPreference>] [-ErrorVariable <String>] [-WarningVariable <String>] [-OutVariable <String>] [-OutBuffer <Int32>]
adv-terület [-r] <Double> [[-p] <Double>] [-Verbose] [-Debug] [-ErrorAction <ActionPreference>] [-WarningAction <ActionPreference>] [-ErrorVariable <String>] [-WarningVariable <String>] [-OutVariable <String>] [-OutBuffer <Int32>]
```

Bár nem írtam helpet, de már körvonalazódik valami automatikusan. Megkaptam a függvényem paraméterezésének kétfajta lehetőségét és a paramétereket. Ezt majd fokozni fogjuk ebben a fejezetben később. Látható, hogy olyan paraméterek is megjelentek, amelyeket én nem is használtam. Jobban áttekinthetőek ezek a paraméterek a következő módon:

```
[27] PS C:\> (Get-Command adv-terület).parameters | ft -auto
```

Key	Value
---	----
x	System.Management.Automation.ParameterMetadata
y	System.Management.Automation.ParameterMetadata
r	System.Management.Automation.ParameterMetadata
p	System.Management.Automation.ParameterMetadata
Verbose	System.Management.Automation.ParameterMetadata
Debug	System.Management.Automation.ParameterMetadata
ErrorAction	System.Management.Automation.ParameterMetadata
WarningAction	System.Management.Automation.ParameterMetadata
ErrorVariable	System.Management.Automation.ParameterMetadata
WarningVariable	System.Management.Automation.ParameterMetadata
OutVariable	System.Management.Automation.ParameterMetadata
OutBuffer	System.Management.Automation.ParameterMetadata

Csak az első négy paraméter, amit én hoztam létre, a többi a PowerShell rakta hozzá annak köszönhetően, hogy a paraméterezésnél használtam a `[Parameter]` metaadat-címkét. Ezek az automatikus paraméterek az ún. „common parameters”, azaz a legtöbb cmdletnél használatos paraméterek, melyekkel a függvényünk viselkedését tudjuk szabályozni a hibákkal, figyelmeztetésekkel szemben, a kimenetet átirányíthatjuk, stb. Ezeknek a használatát már részben láttuk az „igazi” cmdleteknél, részben a fejezet későbbi példáiban előkerülnek.

Azaz megszületett az első fejlett függvényem! Láthatjuk, hogy a fejlett függvényeknek a fő előnyük az, hogy egy csomó dolgot nem kell nekünk leprogramoznunk, hanem a PowerShell által biztosított általános cmdlet-vázat tudjuk felöltöztetni a saját kódunkkal. Így nem kellett külön kezelnünk a függvénynek átadott túl sok paramétert, a paraméterek ellenőrzését, a többfajta paraméterezés használatát, a paraméterek

megadásának megkövetelését és a cmdleteknél gyakori paraméterek használatát. Ennél még sokkal többet is igénybe tudunk venni a PowerShell által nyújtott szolgáltatásokból, ezeket nézzük át a következő alfejezetekben.

2.4.2 Paraméterek ellenőrzése

Az első fejlett függvény példában már láthattunk egy paraméterellenőrzést, amit egy kis szkript hajtott végre. Ez a legnagyobb tudású ellenőrzés, de ennél triviálisabb ellenőrzésekre van jóval egyszerűbb kifejezésünk is, ezek a következők:

Ellenőrző címke	Jelentése
[AllowNull]	Megengedi a paraméternek a <code>\$null</code> értéket.
[AllowEmptyString]	Megengedi az üres sztring használatát.
[AllowEmptyCollection]	Megengedi az üres gyűjtemény (tömb) megadását.
[ValidateCount(1,5)]	Csak olyan tömböt fogad el, amelynek elemszáma 1 és 5 között van.
[ValidateLength(1,10)]	Csak olyan sztringet enged meg, amely hossza 1 és 10 között van.
[ValidatePattern("\d{2}-\d{3}")]	Csak az adott regex kifejezést kielégítő szöveget enged meg.
[ValidateSet("Vasárnap", "Hétfő", "Kedd")]	Csak a megadott értékek adhatók meg (kis-nagybetű érzéketlen sztringek esetében)

Nézzünk ezekre néhány példát:

```
function adv-validate
{
    param(
        [Parameter(
            Mandatory = $true,
            Position = 0
        )]
        [string]
        [ValidatePattern('^w{1,4}$')]
        $szöveg,

        [Parameter(Position = 1)]
        [int]
        [ValidateRange(0,3)]
        $szám = 0
    )

    $szöveg*$szám
}
```

A fenti példában a `$szöveg` paraméternek csak maximum 4 karakteres sztringet lehet megadni, a `$szám` paraméternek meg csak 0 és 3 közötti egészet. Ettől eltérő paraméter-megadásnál hibákat kapunk:

```
[55] PS C:\> adv-validate abc 2
abcabc
```

```
[56] PS C:\> adv-validate abcde 2
adv-validate : Cannot validate argument on parameter 'szöveg'. The argument "a
bcde" does not match the "^\\w{1,4}$" pattern. Supply an argument that matches
"^\\w{1,4}$" and try the command again.
At line:1 char:13
+ adv-validate <<<< abcde 2
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : InvalidData: (:) [adv-validate], ParameterBindi
ngValidationException
+ FullyQualifiedErrorId : ParameterArgumentValidationError,adv-validate

[57] PS C:\> adv-validate abc 20
adv-validate : Cannot validate argument on parameter 'szám'. The 20 argument i
s greater than the maximum allowed range of 3. Supply an argument that is less
than 3 and then try the command again.
At line:1 char:13
+ adv-validate <<<< abc 20
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : InvalidData: (:) [adv-validate], ParameterBindi
ngValidationException
+ FullyQualifiedErrorId : ParameterArgumentValidationError,adv-validate
```

Megjegyzés

Ha több paramétert is ellenőriztetünk, akkor az első hibánál megszakad a futtatás, és megkapjuk a vonatkozó hibajelzést, ha további paraméterek sem felelnek meg a különböző feltételeknek, akkor azokra már nem kapjuk meg a figyelmeztetést.

Nézzünk egy példát a paraméter értékkészletének meghatározásához. Ez a függvény csak a hét napjait fogadja el paraméterként és azt adja meg, hogy az adott nap a héten mely dátumra esik:

```
function adv-hétnapja
{
    param(
        [string]
        [ValidateSet("Vasárnap", "Hétfő", "Kedd", "Szerda", "Csütörtök",
            "Péntek", "Szombat")]
        $nap
    )
    $napok = [collections.arraylist] ("vasárnap", "hétfő", "kedd", "szerda",
        "csütörtök", "péntek", "szombat")

    (get-date).adddays($napok.indexof($nap.ToLower()) -
        ([int] (get-date).dayofweek))
}
```

És nézzük hogyan működik egy érvényes és egy érvénytelen paraméter esetében:

```
[67] PS C:\> adv-hétnapja vasárnap

2010. január 3. 13:14:43

[68] PS C:\> adv-hétnapja valami
adv-hétnapja : Cannot validate argument on parameter 'nap'. The argument "vala
mi" does not belong to the set "Vasárnap,Hétfő,Kedd,Szerda,Csütörtök,Péntek,Sz
ombat" specified by the ValidateSet attribute. Supply an argument that is in t
he set and then try the command again.
```

```
At line:1 char:13
+ adv-hétnapja <<<< valami
+ CategoryInfo          : InvalidData: (:) [adv-hétnapja], ParameterBindi
ngValidationException
+ FullyQualifiedErrorId : ParameterArgumentValidationError,adv-hétnapja
```

Megjegyzés

Látható, hogy az összehasonlítás érzéketlen a kis-nagy betűkre, ha arra érzékeny megoldást szeretnénk, akkor használjunk szkript alapú ellenőrzést!

2.4.3 Csőelemek kezelése

Nézzük a következő problémát: szeretnék egy olyan függvényt, ami minden fajta objektumnak veszi a nevét és ezt, valamint a nevének a hosszát kiírja. A trükk az lenne még, hogy szeretném, ha ez a függvény csővezethető is lehetne és hagyományos módon is átadható legyen neki bármilyen objektum. Sőt! Ha sztringet adok neki, akkor azt és annak hosszát írja ki.

„Fejletlen” függvénnyel valahogy így indulnék el:

```
function névhossz
{
    param ($name)

    begin {
        if($name) {
            if($name -is [string]) {$name | névhossz}
            else {$name.name | névhossz}
        }
    }
    process {
        if($_) {
            if($_ -is [string]) {"Név: $_, név hossza: $($_.length)" }
            else {"Név: $_.name, név hossza: $_.name.length" }
        }
    }
}
```

Hát... Nem nagyon szép. Hiszen kétszer kell implementálni az egész logikáját, egyszer arra az esetre, ha hagyományosan paraméterezzük, ezt a `begin` szekcióban tettem meg. Másodszor meg a csővezetéses használatra, ezt a `process` részben tettem meg. És még ezen belül is kétszer kell megvalósítani azt az esetet, amikor a paraméterként átadott objektumnak sztring és külön, amikor nem az.

Nézzük mindezt fejlett függvénnyel:

```
function adv-név
{
    param(
        [Parameter(
            Mandatory = $true,
            ValueFromPipeline = $true,
            ValueFromPipelineByPropertyName = $true
        )]
        [string]
```

```

$name
)
process {
    "Név: $name, név hossza: $($name.length)"
}
}

```

Hoppá!!!! Ez sokkal szebb! A lényegi rész a `process` szekcióban található, gyakorlatilag nagyon egyszerű. Mindazt, amit a „fejletlen” változatban nekem kellett megvalósítani azt most megteszi helyettem a PowerShell! Nézzük, hogyan?

A függvény paraméterének neve `$name`. Egyrészt kötelező ez a paraméter (Mandatory), ezt már megtárgyaltuk korábban. Másrészt fogad objektumot a csővezetékéből (`ValueFromPipeline = $true`). Ez ahhoz kell, hogy ha a csőből sztringek jönnek, akkor így is engedélyezzük a `$name` paraméter feltöltését. Harmadrészt fogad ez a paraméter úgy is értéket a csőből, hogy nem magát az objektumot adjuk át neki, hanem ha az objektumnak is van `name` tulajdonsága, akkor ezt adjuk át a függvényünk `name` paramétereként (`ValueFromPipelineByPropertyName = $true`). Ezért fontos, hogy a függvényem paraméterének neve szintén `name` legyen.

Nézzük, hogyan fut:

```

[21] PS C:\> Get-ChildItem | adv-név
Név: Program Files, név hossza: 13
Név: Program Files (x86), név hossza: 19
Név: Users, név hossza: 5
Név: Windows, név hossza: 7
Név: fájl.txt, név hossza: 8
[22] PS C:\> "kakukk", "csirke" | adv-név
Név: kakukk, név hossza: 6
Név: csirke, név hossza: 6
[23] PS C:\> adv-név "kakukk"
Név: kakukk, név hossza: 6
[24] PS C:\> adv-név (Get-Item C:\fájl.txt)
Név: C:\fájl.txt, név hossza: 11

```

Mind a négy elvárt módon működött a függvényem.

Megjegyzés

A sztring egy nagyon gyakran használt típus, és emiatt (majdnem?) minden objektumnak van `ToString()` metódusa. Elvileg nem feltétlenül kellett volna alkalmazni a `ValueFromPipelineByPropertyName = $true` kitélt, mert enélkül automatikusan ez a `ToString` metódus került volna meghívásra paraméterátadáskor. De mégis érdemes külön ezt a paraméterátadási lehetőséget feltüntetni, mert jobb, kiszámíthatóbb eredményt ad. Nézzük ezt a processzek esetében a függvényem `ValueFromPipelineByPropertyName = $false` változatával:

```

PS C:\Users\Administrator> Get-Process | adv-név
Név: System.Diagnostics.Process (conhost), név hossza: 36
Név: System.Diagnostics.Process (conhost), név hossza: 36
Név: System.Diagnostics.Process (csrss), név hossza: 34
Név: System.Diagnostics.Process (csrss), név hossza: 34
...

```

Látható, hogy bár működik így is a függvényem, de nem az igazi eredményt adta, mivel a processz objektumoknál a `ToString` metódus nem csak a processz nevét adja vissza, hanem a típusát is. Ezzel szemben a függvényem eredeti változatában jó eredményt kapok:

```
PS C:\Users\Administrator> Get-Process | adv-név
Név: conhost, név hossza: 7
Név: conhost, név hossza: 7
Név: csrss, név hossza: 5
Név: csrss, név hossza: 5
...
```

Ezzel a lehetőséggel tehát nagyon elegáns, a paramétereket csővezetékből is fogadni képes függvényeket tudunk létrehozni. Így most a *2.4.2 Csővezeték feldolgozása (Foreach-Object) – újra* fejezetben látott „Saját-foreachobject” függvényt már sokkal profibban, tömörebben is meg tudnánk írni.

Összefoglalásul, a fejlett függvényekben a csővezetékből érkező objektumok „igazi” paraméterhez való rendelését tudjuk nagyon elegánsan rábízni a PowerShell környezetre, ezzel szintén sok munkát spórolhatunk meg és nem utolsó sorban sokkal átláthatóbb, elegánsabb lesz a szkriptünk.

2.4.4 Függvényeink óvatos végrehajtása (-WhatIf)

Láthattuk korábban, hogy az olyan cmdletek esetében, amelyek valamilyen maradandó változást okoznak objektumokon, lehetőség van óvatos, „mi lenne ha” jellegű futtatásra a `-WhatIf` kapcsoló használatával. Ezt természetesen szintén le tudnánk programozni, de a fejlett függvények esetében ennek váza szintén rendelkezésünkre áll. Nézzünk egy olyan függvényt, ami a fájlok kiterjesztését nevezi át:

```
function rename-extention
{
    [cmdletbinding(
        ConfirmImpact = "Medium",
        SupportsShouldProcess = $true
    )]

    param(
        [Parameter(
            Mandatory = $true,
            Position = 1,
            ValueFromPipeline = $true,
            HelpMessage = "Átnevezendő fájl"
        )]
        [System.IO.FileInfo]
        [ValidatePattern('\w+\. \w+$')]
        $file,

        [Parameter(
            Mandatory = $true,
            Position = 0,
            HelpMessage = "Új kiterjesztés"
        )]
        [string]
        $extension
    )

    process {
        if ($PSCmdlet.ShouldProcess("$file" , "Kiterjesztés átnevezése $extension-re"))
```

```
        { Rename-Item -path $file.fullname -NewName ($file.basename + '.' +  
$extension)  
        }  
    }  
}
```

Kezdjük először a paraméterezéssel! Ez már valószínű érthető az eddigiek alapján. Elsőként a `$file` paramétert definiálom kötelezőként, első pozícióba (valójában ez a 2., de a PowerShell 0-tól sorszámoz), csővezetékéből is érkezhetsen a paraméter értéke és készítettem súgót is, valamint meghatároztam a típusát és a mintát (csak olyan fájlnévet fogadok el, amiben van kiterjesztés). Majd az új kiterjesztés megadását szolgáló `$extension` paramétert definiáltam első (0.) paraméterként, szintén értelemszerűen.

Nézzük most, hogy mi van a függvény elején:

```
ConfirmImpact = "Medium",  
SupportsShouldProcess = $true
```

A `SupportsShouldProcess` kapcsolja be a PowerShell azon „okosságát”, amellyel egyszerűen tudjuk megvalósítani a `-whatif`, `-confirm` és `-verbose` paramétereket, amelyeket megszokhattunk azon cmdleteknél, amelyek valami maradandó változást okoznak valamely provider objektumain. Ez még önmagában nem elég, a függvény tevékenységi részében is kell egy kis átalakítást végezni:

```
if ($PSCmdlet.ShouldProcess("$file" , "Kiterjesztés átnevezése  
$extension-re"))  
{ Rename-Item -path $file.fullname -NewName ($file.basename + '.' +  
$extension)  
}
```

Azaz a tényleges beavatkozást csak egy `if` vizsgálat után szabad elvégezni. Ebben a `$PSCmdlet.ShouldProcess` metódusának igazra értékelése után hajtja csak végre a maradandó változásokat. Ez a metódus az, ami figyelembe veszi a `-whatif`, `-confirm` és `-verbose` switch paramétereket. Ha például van `-whatif` paraméter, akkor ez a metódus `$false`-ra értékelődik ki és nem csinálja meg az átnevezést, viszont kiírja, hogy mit csinálna. Ez a szöveg a `ShouldProcess` paramétereként átadott szövegekből tevődik össze:

```
[30] PS C:\> Get-Item C:\fájl.log | rename-extension txt -WhatIf  
What if: Performing operation "Kiterjesztés átnevezése txt-re" on Target "C:\fá  
jl.log".
```

Azaz az első paraméterként szereplő szöveget úgy érdemes kialakítani, hogy az utaljon a végrehajtandó művelet áldozatára (target), a második paraméter pedig a tevékenységre. Látható, hogy mindkettőben használhatók változókat, így részletes információkat nyerhetek a feldolgozásról, ami ugye a `-whatif` mellett csak teoretikus.

Majdnem ugyanez történik akkor is, ha a `-verbose` kapcsolót használom, csak éppen a `ShouldProcess` ilyenkor igazra értékelődik ki és így végre is hajtja az átnevezést:

```
[32] PS C:\> Get-Item C:\fájl.log | rename-extension txt -verbose  
VERBOSE: Performing operation "Kiterjesztés átnevezése txt-re" on Target  
"C:\fájl.log".
```

Azt, hogy mire értékelődjön ki a ShouldProcess elemenként mi magunk is szabályozhatjuk, ha a -confirm kapcsolót használjuk. Ilyenkor megjelenik az ismert, „bűvös” kérdés:

```
[33] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl | rename-extended log -Confirm

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Kiterjesztés átnevezése log-re" on Target "egy.txt".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Rename File" on Target "Item: C:\sokfajl\egy.txt
Destination: C:\sokfajl\egy.log".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y
...
```

Hoppá! Egy fájlra vajon miért kétszer? Mert a függvényem -confirm kapcsolója átadódik a benne található rename-item cmdletnek is, jobban mondva az adott futtatási környezet \$ConfirmPreference változója billen át Low értékre. Azaz javítani kell a fejlett függvényemet, a rename-item részénél:

```
{ Rename-Item -path $file.fullname -NewName ($file.basename +
    '.' + $extension) -Confirm:$false }
```

Ekkor fájlonként már csak egyszer kapok jóváhagyás-kérést:

```
[37] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl | rename-extended txt -Confirm

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Kiterjesztés átnevezése txt-re" on Target "egy.log".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Kiterjesztés átnevezése txt-re" on Target "hat.log".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Kiterjesztés átnevezése txt-re" on Target "három.log".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):a
```

Megint csak rengeteg programozástól kímélt meg minket a PowerShell és mégis nagyon profi függvényt kaptunk.

2.4.5 Meglevő cmdletek kiegészítése, átalakítása

A `get-random` cmdletnél láttuk a *1.9.1 Véletlen szám generálás és annál sokkal több (Get-Random)* fejezetben, hogy – bár fantasztikusan jó kis cmdlet – de mégsem túl egyszerű vele 0 és 1 közötti véletlen lebegőpontos számot generáltatni. Merthogy ha 1-et adok meg maximum értéknek, akkor ő csak egy 1-nél kisebb véletlen nem negatív egészet fog generálni, ami véletlenül mindig 0. Jó lenne, átalakítani ezt a cmdletet úgy, hogy ha nem adok neki `-Maximum` paramétert, akkor adjon 0 és 1 közti lebegőpontos számot, azaz használatával a Commodore és ZX Spectrum világába megyünk vissza, hiszen akkoriban működött így az ottani véletlenszám-generáló függvény. És ha már belenyúlunk, akkor szeretnék neki egy újabb paramétert is, mondjuk legyen egy „float” nevű kapcsoló, ami pedig arra jó, hogy ha egészet adok neki maximumként akkor maximum ekkora lebegőpontos véletlen számot adjon. Ráadásul az eredeti funkcionalitást nem akarom leprogramozni, a működésnek más esetekben pontosan ugyanúgy kell folynia, mint eddig. Nem tűnik első hallásra egyszerűnek ez a feladat, de szerencsére elég sok segítséget kapunk a PowerShelltől, illetve a .NET keretrendszerből.

A PowerShellben minden objektum, még a cmdletek is objektumok. Egy speciális osztály, a `System.Management.Automation.CommandMetadata` képes megjeleníteni egy meglevő cmdlet jellemzőit:

```
[6] PS C:\> $metadata = New-Object System.Management.Automation.CommandMetadata
(Get-Command get-random)
[7] PS C:\> $metadata

Name                : Get-Random
CommandType         : Microsoft.PowerShell.Commands.GetRandomCommand
DefaultParameterSetName : RandomNumberParameterSet
SupportsShouldProcess : False
SupportsTransactions : False
ConfirmImpact       : Medium
Parameters          : {[SetSeed, System.Management.Automation.ParameterMetadata], [Maximum, System.Management.Automation.ParameterMetadata], [Minimum, System.Management.Automation.ParameterMetadata], [InputObject, System.Management.Automation.ParameterMetadata]...}
```

Egy másik osztály ezen információk alapján képes legenerálni azt a függvénydefiníciós vázat, amibe belehelyezhetjük a testre szabásainkat. Nézzük tehát, hogyan hívhatjuk elő ezt a vázat:

```
[10] PS C:\> [Management.Automation.ProxyCommand]::Create($metadata)
[CmdletBinding(DefaultParameterSetName='RandomNumberParameterSet')]
param(
    [ValidateNotNull()]
    [System.Nullable`1[[System.Int32, mscorlib, Version=2.0.0.0, Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089]], mscorlib, Version=2.0.0.0, Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089]
    ${SetSeed},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomNumberParameterSet', Position=0)]
    [System.Object]
    ${Maximum},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomNumberParameterSet')]
    [System.Object]
```



```

    ${Minimum},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomListItemParameterSet', Mandatory=$true,
Position=0, ValueFromPipeline=$true)]
    [ValidateNotNullOrEmpty()]
    [System.Object[]]
    ${InputObject},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomListItemParameterSet')]
    [ValidateRange(1, 2147483647)]
    [System.Int32]
    ${Count})

begin
{
    try {
        $outBuffer = $null
        if ($PSBoundParameters.TryGetValue('OutBuffer', [ref]$outBuffer))
        {
            $PSBoundParameters['OutBuffer'] = 1
        }
        $wrappedCmd = $ExecutionContext.InvokeCommand.GetCommand('Get-Random',
[System.Management.Automation.CommandTypes]::Cmdlet)
        $scriptCmd = {& $wrappedCmd @PSBoundParameters }
        $steppablePipeline = $scriptCmd.GetSteppablePipeline($myInvocation.Com
mandOrigin)
        $steppablePipeline.Begin($PSCmdlet)
    } catch {
        throw
    }
}

process
{
    try {
        $steppablePipeline.Process($_)
    } catch {
        throw
    }
}

end
{
    try {
        $steppablePipeline.End()
    } catch {
        throw
    }
}
<#

.ForwardHelpTargetName Get-Random
.ForwardHelpCategory Cmdlet

#>

```

Ebben a kimenetben egyetlen karaktert sem én gépeltem be! Maga a `Management.Automation.ProxyCommand` osztály `Create` statikus metódusa írta ezt meg helyettem

az eredeti cmdlet metaadatai alapján. Természetesen ezt nem a képernyőn szeretném látni, hanem be szeretném tenni egy fájlba, amihez egy kis függvénydefiníciós körítést is teszek:

```
[15] PS C:\> "function get-randomnew {'r`n" + [Management.Automation.ProxyCommand]::Create($metadata) + "`}" > C:\munka\get-randomnew.ps1
```

Nézzük akkor egyben ezt a fájlt! Én már beletettem két megjegyzést, hogy ebbe a vázba majd hol kell módosítani ahhoz, hogy a saját igényeink szerinti működést kapjunk.

```
function get-randomnew {
[CmdletBinding(DefaultParameterSetName='RandomNumberParameterSet')]
param(

<#IDE KELL BEILLESZTENI A SAJÁT EXTRA PARAMÉTEREKET#>

    [ValidateNotNull()]
    [System.Nullable`1][System.Int32, mscorlib, Version=2.0.0.0,
Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089]], mscorlib, Version=2.0.0.0,
Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089]
    ${SetSeed},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomNumberParameterSet', Position=0)]
    [System.Object]
    ${Maximum},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomNumberParameterSet')]
    [System.Object]
    ${Minimum},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomListItemParameterSet', Mandatory=$true,
Position=0, ValueFromPipeline=$true)]
    [ValidateNotNullOrEmpty()]
    [System.Object[]]
    ${InputObject},

    [Parameter(ParameterSetName='RandomListItemParameterSet')]
    [ValidateRange(1, 2147483647)]
    [System.Int32]
    ${Count})

begin
{
    try {
        $outBuffer = $null
        if ($PSBoundParameters.TryGetValue('OutBuffer', [ref]$outBuffer))
        {
            $PSBoundParameters['OutBuffer'] = 1
        }
    }

<#IDE KELL BEILLESZTENI AZT A SAJÁT KÓDOT, MELYEL A PARAMÉTEREKET ALAKÍTOM ÁT,
ILLETVE HA A NEM CSŐFELDOLGOZÓ SZAKASZBA SZERETNÉK BEAVATKOZNI#>

    $wrappedCmd = $ExecutionContext.InvokeCommand.GetCommand('Get-Random',
[System.Management.Automation.CommandTypes]::Cmdlet)
    $scriptCmd = {& $wrappedCmd @PSBoundParameters }
    $steppablePipeline =
$scriptCmd.GetSteppablePipeline($myInvocation.CommandOrigin)
    $steppablePipeline.Begin($PSCmdlet)
} catch {
```

```

        throw
    }
}

process
{
    try {
        <#IDE LEHET BEILLESZTENI A SAJÁT KÓDOT, HA A CSŐFELDOLGOZÁSBA SZERETNÉNK
        BEAVATKOZNI#>
        $steppablePipeline.Process($_)
    } catch {
        throw
    }
}

end
{
    try {
        <#IDE LEHET BEILLESZTENI A SAJÁT KÓDOT, HA A CSŐFELDOLGOZÁS VÉGÉBE SZERETNÉNK
        BEAVATKOZNI#>
        $steppablePipeline.End()
    } catch {
        throw
    }
}
<#

.ForwardHelpTargetName Get-Random
.ForwardHelpCategory Cmdlet

#>
}

```

Ebbe a vázba, a paraméterdefiníciós rész megjelölt helyére illeszttem be egyrészt a saját `-Float` nevű kapcsoló paraméteremet:

```

[Parameter(ParameterSetName='RandomNumberParameterSet')]
[switch]
${Float},

```

És a `begin` szekcióba a következő kódot:

```

if($pscmdlet.ParameterSetName -eq 'RandomNumberParameterSet' -and
    ($PSBoundParameters.ContainsKey('Float') -or
     -not $PSBoundParameters.ContainsKey('Maximum')))
{
    if($PSBoundParameters.ContainsKey('Float')){[Void]
$PSBoundParameters.Remove('Float')}
    if($PSBoundParameters.ContainsKey('Maximum'))
    {$PSBoundParameters.Maximum = [float] $PSBoundParameters.Maximum}
    else{$PSBoundParameters.Maximum = [float] 1}
}

```

A kód annyit csinál, hogy megnézi elsőként, hogy a `RandomNumberParameterSet` paraméterezést használjuk-e, hiszen ezzel generáljuk a véletlen számokat. A másik paraméterezés működésébe, amellyel egy gyűjteményből választunk ki véletlenül elemeket, nem akarok belenyúlni. Emellett még annak is teljesülnie kell, hogy vagy a `-Float` kapcsoló jelen van, vagy nincsen megadva `-Maximum` paraméter.

Ezután, ha van `-Float`, akkor azt a paraméterek közül kiveszem, hiszen azt az „igazi” `get-random` nem tudja értelmezni. Ha volt `-Maximum` és mellette `-Float`, akkor a maximum értékét átalakítom lebegőpontosá, hogy a generált véletlen szám is az legyen, ha meg nem volt maximum, akkor létrehozok egy lebegőpontos 1-et maximumként. Ez utóbbi eset idézi fel a Commodore és ZX Spektrumok véletlen szám generálását.

Pillantsunk bele a „vázba” is, azaz abba a kódba, amelyet a

```
Management.Automation.ProxyCommand
```

generált számunkra. A paraméterdefiníciós részben semmi különleges nincsen, egy „sima” fejlett függvénydefinícióknál megszokott részt láthatunk. Majd van egy kicsit trükkösebb rész, amely az `-OutBuffer` paramétert veszi át, és ha ez definiálva van a függvényem hívásánál, akkor ezt átírja 1-re annak érdekében, hogy a csőfeldolgozó szakasz egyesével kapja az elemeket. Ezzel azt érjük el, hogy a saját csőfeldolgozó kódrészünknek könnyebb dolga lesz.

Majd a `$wrappedCmd` változóba berakja az „eredeti” `get-random` cmdletet. Erre azért van szükség, mert én a függvényemnek adhattam volna `get-random` nevet is. Ilyenkor, ha ebben a kódban csak egyszerűen meghívnam a `get-random`-ot, akkor valójában rekurzívan hívnám meg saját magát. Ehhez a `$scriptCmd` változóba hozzábiggyeszítjük a `$PSBoundParameters`-ben tárolt paramétereket a passzírozó operátorral. Majd nekikezd a csőfeldolgozásnak, méghozzá un. *steppable* módon, azaz saját kóddal megtűzdelt, elemenként felszakított lépésekkel.

Mindenütt `try` blokkokban történik a műveletvégzés, így ha bármilyen hiba lép fel, akkor a `catch` szekciókban lehetőségünk van saját hibakezelő kód beillesztésére is.

Láthattuk, hogy viszonylag egyszerűen lehet testre szabni a gyári cmdleteket. Ezzel nagyon nagy lökést kapott a PowerShell közösség olyan kis szkriptek, un. *proxy* függvények létrehozására, amelyekkel a tovább lehet gazdagítani a PowerShell cmdletek funkcióit.

2.4.6 Dinamikus paraméterek

Már többször említettem a dinamikus paraméterek fogalmát. Ezek olyan paraméterek, amelyek bizonyos feltételek teljesülésekor jelennek meg a cmdleteknél, függvényeknél. A leggyakoribb ilyen feltétel, hogy a parancs éppen melyik provider környezetében fut. Egy kis rejtvényként próbáljuk meg felderíteni az összes olyan cmdletet, amelynek van dinamikus paramétere, illetve azt, hogy mely providerek esetében milyen paraméterekre kell számítanunk. Első lépésként nézzük meg, hogy hogyan tudunk információkhoz jutni ezekről a dinamikus paraméterekről. A `help` ebben nem segít. Én tudom, hogy pl. a `get-content` cmdletnek egy `-delimiter` dinamikus paramétere, de az alábbi, súgóból származó információ ebben nem segít nekünk:

```
[17] PS C:\> (Get-Help Get-Content).parameters.parameter | ForEach-Object {$_.name}
Credential
Exclude
Filter
Force
Include
LiteralPath
Path
ReadCount
TotalCount
```

```
UseTransaction
```

Egy másik cmdlettel, a `get-command`-dal is fel tudjuk deríteni a paramétereket, még hozzá sokkal precízebben, immár a dinamikus paraméterekkel együtt:

```
[18] PS C:\> (Get-Command Get-Content).parameters

Key                                     Value
---                                     -
ReadCount                             System.Management.Automation.Parame...
TotalCount                           System.Management.Automation.Parame...
Path                                  System.Management.Automation.Parame...
LiteralPath                          System.Management.Automation.Parame...
Filter                                System.Management.Automation.Parame...
Include                               System.Management.Automation.Parame...
Exclude                              System.Management.Automation.Parame...
Force                                 System.Management.Automation.Parame...
Credential                           System.Management.Automation.Parame...
Verbose                              System.Management.Automation.Parame...
Debug                                System.Management.Automation.Parame...
ErrorAction                          System.Management.Automation.Parame...
WarningAction                        System.Management.Automation.Parame...
ErrorVariable                        System.Management.Automation.Parame...
WarningVariable                      System.Management.Automation.Parame...
OutVariable                          System.Management.Automation.Parame...
OutBuffer                            System.Management.Automation.Parame...
UseTransaction                       System.Management.Automation.Parame...
Delimiter                            System.Management.Automation.Parame...
Wait                                 System.Management.Automation.Parame...
Encoding                             System.Management.Automation.Parame...
```

Az a baj, hogy ez hashtáblát ad kimenetként, így csőfeldolgozó parancsokkal ezt nem lehet szűrni, feldolgozni, így egy kis átalakítást kell végezni ezzel, hogy megvizsgálhassuk, hogy az egyes paraméterek dinamikusak-e:

```
[19] PS C:\> $h_params = (Get-Command Get-Content).parameters
[20] PS C:\> $h_params.Keys | where-object {$h_params[$_].IsDynamic} | ForEach-Object {$h_params[$_].name}
Delimiter
Wait
Encoding
```

Annyival többet tud a `get-command` a `get-help`-hez képest, hogy átadhatunk neki egy `-ArgumentList` paraméterben mindenféle paramétert, amelyekkel a cmdlet vizsgálatának körülményeit tudjuk modellezni, így pont elő lehet csíholni a dinamikus paramétereit. Azaz nézzük meg ugyanennek a `get-content`-nek a dinamikus paramétereit akkor, ha épp registry környezetben futtatnánk:

```
[27] PS C:\> $h_params = (Get-Command Get-Content -ArgumentList HKLM:).parameters
[28] PS C:\> $h_params.Keys | where-object {$h_params[$_].IsDynamic} | ForEach-Object {$h_params[$_].name}
[29] PS C:\>
```

Nem adott semmilyen találatot! Azaz abban a környezetben a fájlrendszerben látott dinamikus paraméterek már nem léteznek.

Ebből kiindulva nézzünk egy olyan szkriptet, ami feltérképezi az összes cmdlet összes provider környezetében levő dinamikus paramétereit:

```
function converthashtocollection ([hashtable] $h)
{
    $h.keys | ForEach-Object {$h[$_] | Where-Object {$_.}}
}

$providers = get-psdrive | sort-object -unique provider |
    ForEach-Object {$_.name}

function Get-DynamicParameter {
    param(
        [string]$command,
        $drives
    )

    $ph = @{}

    foreach($d in $drives)
    {
        $ph[$d] = try { converthashtocollection ((Get-Command $command
            -ArgumentList "$($d):").parameters) |
            Where-Object {$_.isdynamic} | ForEach-Object {$_.name}
        }
        catch{}
    }

    if(converthashtocollection $ph){$ph["name"] = $command
        New-Object -TypeName psobject -Property $ph}
}

Get-Command -commandtype cmdlet | foreach-object {
    get-dynamicparameter ($_.name) $providers} |
    Format-Table (,"name"+$providers) -Wrap
```

És nézzük ennek (illetve nem pont ennek, hanem egy Out-GridView-re módosított változatának) kimenetét:

name	Alias	HKLM	Variable	cert	WSMAN	D	Function	Env
Add-Content						Encoding		
Get-ChildItem				CodeSigningCert				
Get-Content						{Encoding, Wait, Delimiter}		
Get-Item				CodeSigningCert				
New-Item	Options				{ApplicationName, SessionOption, OptionSet, Port...}		Options	
Set-Content						Encoding		
Set-Item	Options	Type					Options	
Set-ItemProperty								

62. ábra Dinamikus paraméterek a beépített cmdletekben

Nem mondom, hogy egy perc alatt sikerült ezt a szkriptet összeraknom, de nem volt irdatlan nagy munka. A kódban látható, hogy segédfüggvényként készítettem egy függvényt, ami egy hashtáblából gyűjteményt készít. A `Get-DynamicParameter` függvényben végigmegyek a lehetséges meghajtókon, és mindegyikre megnézem az adott cmdlet paraméterezését. Miután ez némelyik cmdletre hibát ad (nem fogadnak elérési út jellegű paramétert), ezért az egész kifejezést egy `Try` blokkba ágyaztam, amihez egy üres `Catch` részt tartozik, így hibamentesen fut le minden cmdletnél.

Az egész adatábrázolást egy olyan hashtáblával oldottam meg (`$ph`), amelyben az egyes meghajtók a kulcsok, és a dinamikus paraméterek tömbje az érték. Ha volt dinamikus paraméter legalább egy is, akkor ezt még megtoldom a `name` kulccsal, ahova a cmdlet nevét töltöm be, és az egész függvény visszatérési értéke egy olyan egyedi objektum, amit ebből a `$ph` hashtáblából generálok, és amelynek tulajdonságai a „name” és a meghajtók lesznek és a tulajdonságértékek a dinamikus paraméterek tömbje, amit végül szép táblázatosan lehet megjeleníteni.

Ilyen dinamikus paramétereket mi magunk is tudunk létrehozni függvényeinkben. Ez hasonlóan, egy „template” alapján történhet, mint ahogy a meglevő cmdleteket kiegészítettük, azzal a különbséggel, hogy ehhez nem kapunk segítséget. Ezért álljon mintaként az alábbi példa, amelyben egy olyan függvény van, ami megszámlolja a paraméterként átadott típusú elemeket az adott meghajtón. Az egyszerűség kedvéért ezt csak a fájlrendszerre és az Active Directory-ra készítettem el.

```
function get-itemsoftype
{
    Param
    (
        [parameter(
            Mandatory=$true,
            ValueFromPipeline=$true,
            ValueFromPipelineByPropertyName = $true,
            Position=0,
            ParameterSetName='pset')]
        [String]
        $path
    )
    DynamicParam
    {
        $attributes = new-object -TypeName `
            System.Management.Automation.ParameterAttribute
        $attributeCollection = new-object -TypeName `
            System.Collections.ObjectModel.Collection`1[System.Attribute]
        $paramDictionary = new-object -TypeName `
            System.Management.Automation.RuntimeDefinedParameterDictionary

        $attributes.ParameterSetName = 'pset'
        $attributes.Position = 1
        $attributes.Mandatory = $false

        if ((get-psdrive (
            (split-path (resolve-path $path) -Qualifier) -replace
            ":", "")) .provider.name -eq "FileSystem")
        {
            $vsa = New-Object -TypeName `
                System.Management.Automation.ValidateSetAttribute(
                    "file", "folder", "")
            $attributes.HelpMessage = "Lehetséges értékek: file, folder, *"
        }
        elseif ((get-psdrive (
```

```

        (split-path (resolve-path $path) -Qualifier) -replace
        ":", "")) .provider.name -eq "ActiveDirectory")
    {
        $vsa = New-Object -TypeName `
            System.Management.Automation.ValidateSetAttribute(
                "user", "group", "computer", "")
        $attributes.HelpMessage =
            "Lehetséges értékek: user, group, computer, *"
    }

    $attributeCollection.Add($attributes)
    $attributeCollection.Add($vsa)
    $ItemType = new-object -TypeName `
        System.Management.Automation.RuntimeDefinedParameter(
            "ItemType", [string], $attributeCollection)

    $paramDictionary.Add("ItemType", $ItemType)
    return $paramDictionary
}
Process
{
    switch($ItemType.value){
        "User" {$filter = {$_.objectclass -eq "user"}}
        "Group" {$filter = {$_.objectclass -eq "group"}}
        "Computer" {$filter = {$_.objectclass -eq "computer"}}
        "File" {$filter = {$_.psiscontainer -eq $false}}
        "Folder" {$filter = {$_.psiscontainer -eq $true}}
        "*" {$filter = {$true}}
        default {$filter = {$true}}
    }
    Get-ChildItem -Path $path | Where-Object $filter
}

```

Az egésznek a lényegi része a `DynamicParam` szekció. Ez csak akkor alkalmazható, ha a függvényben van külön `Process` (és esetleg `Begin` és `End`) szekció is. Ezen szekción belül felépíték egy `$attributes` változót, amely a dinamikus paraméter jellemzőit tartalmazza. Ennek az objektumnak vannak olyan tulajdonságai, mint például `ParameterSetName`, `Position`, `Mandatory`.

Van ezen kívül egy `$attributeCollection` változóm, ami tartalmazza a dinamikus paraméter jellemzőit, úgy mint az előbb tárgyalt attribútumokat és ezen kívül a validálási szabályokat.

Ezen kívül van még az `$ItemType` változóm, ez maga a dinamikus paraméter, ahol futásidőben felépíttem a paraméter nevét („`ItemType`”), típusát (`[string]`), és ehhez biggyesztem hozzá az előbb említett `$attributeCollection`-t. De ez még nem elég, ezt a paramétert hozzá kell fűzni a függvény dinamikus paramétereire, ami a `$paramDictionary` változóban van, és amelyet ez a `DynamicParam` szekció ad vissza visszatérési értéként.

Huh! Nem túl egyszerű még csak elmagyarázni sem. Szerencsére ezt nem kell fejből tudni, itt a könyv példája, mindenki kimásolhatja és ez alapján építheti fel saját dinamikus paraméterét.

De mit is csinál a fenti függvény? A meghívásakor a kötelező `$path` tartalmát megvizsgálja, hogy vajon a fájlrendszerre vagy az Active Directory-ra mutat-e. Ennek megfelelően vagy egy olyan `ItemType` dinamikus paramétert vár, amely a „`File`” és „`Folder`” szavakat fogadja csak el, vagy egy olyat, ami a „`User`”, „`group`”, „`computer`” és „`*`” értékek valamelyikét fogadja el. A `Process` szekcióban ennek megfelelően felépíték egy szűrőt és a `Get-ChildItem` cmdlet kimenetét ezzel szűröm.

Természetesen ezt még tovább lehetne finomítani, de itt csak az volt a célom, hogy a dinamikus paraméterekből egy kis ízelítőt adjak.

Megjegyzés

Sajnos, ha egy „igazi” (nem dinamikus) paraméternek alaphelyzet szerinti értéke van, azt akkor még nem veszi fel, amikor a `DynamicParam` szekció kiértékelődik, így annak tartalmát sajnos ott nem tudjuk vizsgálni. Valószínű ez egy hiba, amit később PowerShell verziókban remélhetőleg kijavítanak.

2.4.7 Súly készítése

Ha készítünk függvényeket és szkripteket, akkor nem árt magyarázatokkal ellátni a „forráskódot”, hogy ha a függvényünket, szkriptünket akár mi, akár mások is megérthessék, ha használni, megérteni vagy továbbfejleszteni szeretnék. Ha pedig nem PowerShellhez értők kezébe adjuk, akkor őket is jó lenne ellátni valamilyen útmutatással a használatot illetően. Nem biztos, hogy ők értenek annyira a forráskód elemzéséhez, hogy abból mindent megértsenek, viszont nagy valószínűséggel rávehetők, hogy a PowerShell beépített súgóját kezelő `Get-Help` cmdletet használják. A két szempontot a PowerShell fejlesztői egyesítették, hogy ne kelljen a kettővel nekünk külön-külön, más helyen és más technológiával bajlódni. A megoldás az ún. „comment based help”, azaz a megjegyzések formájában beágyazott súgó.

Ez azt jelenti, hogy speciális megjegyzéseket helyezhetünk el a függvényünkbe vagy szkriptünkbe, amelyeket a `Get-Help` ugyanúgy jelenít meg, mint a „gyári” súgótémákat. Nézzünk erre egy példát a `Pithagoras` függvény segítségével:

```
function Pithagoras
{
<#
    .SYNOPSIS
    Kiszámolja a derékszögű háromszög átfogóját a befogókból.

    .DESCRIPTION
    Ez a függvény Pithagoras  $a^2+b^2=c^2$  tétele alapján kiszámolja a
    derékszögű háromszög átfogóját a befogókból.

    .INPUTS
    Nincs, csővezetéken nem fogad paramétereket.

    .OUTPUTS
    System.Double. Kimenet a c átfogó hossza.

    .EXAMPLE
    C:\PS> Pithagoras 3 4
    5

    .EXAMPLE
    C:\PS> Pithagoras 4
    5,65685424949238
    Ebben a példában az egyenlő oldalú derékszögű háromszög átfogóját
    számolta ki.

    .LINK
    További információ Pithagorasz tételéről:
    http://hu.wikipedia.org/wiki/Pitagorasz-t%C3%A9tel
```

```

.LINK
about_Arithmetic_Operators

#>

param
(
    [Parameter(
        Mandatory = $true,
        Position = 0,
        HelpMessage = "Ez kötelezően kitöltendő"
    )]
    [double]
    # A derékszögű háromszög egyik befogója
    $a,

    [Parameter(
        Mandatory = $false,
        Position = 1
    )]
    [double]
    # A derékszögű háromszög másik befogója
    $b = $a
)

[math]::Sqrt($a*$a+$b*$b)
}

```

Látható, hogy a függvény definíciójának elejére egy speciális megjegyzésblokk (<#...#>) került. Ezen belül ponttal kezdődő címkék a sűgón belüli részek kulcsszavai, utánuk meg az adott részhez tartozó leírás van. Vannak olyan részek, amelyek csak egyszer fordulhatnak elő, mint például a .SYNOPSIS vagy a .DESCRIPTION, de vannak olyanok is, amelyekből több is lehet, mint például az .EXAMPLE.

Nézzük meg, hogy mit ad a függvény definiálása után a teljes változatú Get-Help:

```

[55] PS C:\> get-help Pithagoras -full

NAME
    Pithagoras

SYNOPSIS
    Kiszámolja a derékszögű háromszög átfogóját a befogókból.

SYNTAX
    Pithagoras [-a] <Double> [[-b] <Double>] [<CommonParameters>]

DESCRIPTION
    Ez a függvény Pithagoras  $a^2+b^2=c^2$  tétele alapján kiszámolja a derékszögű háromszög átfogóját a befogókból.

PARAMETERS
    -a <Double>
        A derékszögű háromszög egyik befogója

        Required?          true
        Position?          1

```

```

    Default value
    Accept pipeline input?      false
    Accept wildcard characters?

-b <Double>
    A derékszögű háromszög másik befogója

    Required?                    false
    Position?                    2
    Default value
    Accept pipeline input?      false
    Accept wildcard characters?

<CommonParameters>
    This cmdlet supports the common parameters: Verbose, Debug,
    ErrorAction, ErrorVariable, WarningAction, WarningVariable,
    OutBuffer and OutVariable. For more information, type,
    "get-help about_commonparameters".

INPUTS
    Nincs, csővezetéken nem fogad paramétereket.

OUTPUTS
    System.Double. Kimenet a c átfogó hossza.

----- EXAMPLE 1 -----

C:\PS>Pithagoras 3 4

5

----- EXAMPLE 2 -----

C:\PS>Pithagoras 4

5,65685424949238
Ebben a példában az egyenlő oldalú derékszögű háromszög átfogóját
számolta ki.

RELATED LINKS
    További információ Pithagorasz tételéről:
    http://hu.wikipedia.org/wiki/Pitagorasz-t%C3%A9tel
    about_Arithmetic_Operators

```

Látszik, hogy vannak olyan részek, amelyeket nem én definiáltam, hanem a PowerShell automatikusan rakja össze a függvénydefiníció alapján. Ilyenek például a NAME, SYNTAX, PARAMETERS, REMARKS. Apropos

PARAMETERS! A függvénydefinícióban látható, hogy a paraméterdefiníciós részbe elhelyezett megjegyzéseket is kiemeli a `Get-Help`, és ennél a szekciónál megjeleníti.

Erre a súgót tartalmazó megjegyzésblokkra van néhány szigorú szabály és alternatív lehetőség. Ez a blokk függvények esetében három különböző helyen lehet, de egy függvény esetében el kell döntenünk, hogy melyiket választjuk. Lehet a súgóblokk a függvény definíciós részének elején, közvetlenül a `function` kulcsszót követő sorban, lehet a függvénydefiníciós rész végén, a lezáró kapcsos zárójel előtt, vagy a függvénydefiníció előtt, azaz a `function` kulcsszót közvetlenül megelőző részben. Szerintem a legjobb az a hely, amit én használtam, azaz a függvény eleje, de végül is ez ízlés dolga.

Megjegyzés

Ha bármelyik súgórészt szimbolizáló kulcsszót elírjuk, vagy nem létező kulcsszót használunk, akkor az egész súgónk érvénytelen lesz és ilyenkor a `Get-Help` csak az automatikusan generálódó súgórészeket adja vissza.

Súgót lehet készíteni XML formátumban is, erre példát találhatunk a „gyári” súgótémák között a PowerShell telepítési könyvtárban. Ezt itt nem ismertetem, ezt hagyjuk meg a profi fejlesztőknek.

A szkripteket ugyanilyen módon láthatjuk el súgóval. Tegyük fel, hogy az előbb látott Pithagoras függvényt sok más matematikával kapcsolatos függvénnyel együtt egy szkriptfájlba mentjük el `matek.ps1` néven, és ennek is generálok egy megjegyzés-alapú súgót:

```
<#  
    .SYNOPSIS  
    Ebben a szkriptben a matematikai függvényeim vannak.  
  
    .DESCRIPTION  
    Függvények:  
    Pithagoras  
  
    #>  
  
function Pithagoras  
{  
<#  
    .SYNOPSIS  
    Kiszámolja a derékszögű háromszög átfogóját a befogókból.  
    ...
```

Itt is lehet a fájl elejére vagy végére tenni a súgóblokkot. Az elejénél vigyázni kell, mert ha a szkriptem egy függvénydefinícióval kezdődik, mint a fenti példában is, akkor a PowerShell értelmezője ezt a blokkot a függvényhez sorolja. Ezt meg tudjuk akadályozni, ha a súgóblokk és a `function` kulcsszó sora közé legalább két üres sort teszünk.

Nézzük hogyan kapjuk meg a szkript súgóját:

```
[56] PS C:\> Get-Help .\munka\matek.ps1  
  
NAME  
    C:\munka\matek.ps1
```

SYNOPSIS

Ebben a szkriptben a matematikai függvényeim vannak.

SYNTAX

C:\munka\matek.ps1 [<CommonParameters>]

DESCRIPTION

Függvények:
Pithagoras

RELATED LINKS

REMARKS

To see the examples, type: "get-help C:\munka\matek.ps1 -examples".
For more information, type: "get-help C:\munka\matek.ps1 -detailed".
For technical information, type: "get-help C:\munka\matek.ps1 -full".

Természetesen ez nem egy „igazi” szkript, így a helpnek is csak elég jelképes értelme van.

2.4.8 Szkriptek nemzetköziesítése

Valószínű ez a téma már csak olyan PowerShell szkriptereket érint, akik nem csak saját munkájuk megkönnyítésére készítene szkripteket, hanem szélesebb körben felhasználható okosságokat készítenek, akár egy multinacionális cég keretein belül, vagy akár a nagyközönség számára egy „termék” formájában.

Ilyen körben érdekes lehet, hogy a szkriptünk mindenkinek a saját nyelvén szóljon. Ennek feltétele egyrészt az, hogy információt szerezzünk a nyelvi környezetről, amiben a számítógép és azon belül a szkript fut. Ezt megkönnyítendő van néhány cmdletünk. Az első a Get-Culture, ami a gép területi beállításából (és nem a felhasználói felület nyelvéből) fakadó nyelv-specifikus jellemzőit adja vissza:

```
[26] PS C:\munka> get-culture | fl *
```

```
Parent           : hu
LCID              : 1038
KeyboardLayoutId : 1038
Name              : hu-HU
IetfLanguageTag   : hu-HU
DisplayName       : Hungarian (Hungary)
NativeName        : magyar (Magyarország)
EnglishName       : Hungarian (Hungary)
TwoLetterISOLanguageName : hu
ThreeLetterISOLanguageName : hun
ThreeLetterWindowsLanguageName : HUN
CompareInfo       : CompareInfo - 1038
TextInfo          : TextInfo - 1038
IsNeutralCulture  : False
CultureTypes      : SpecificCultures, InstalledWin32Cultures, FrameworkCultures
NumberFormat      : System.Globalization.NumberFormatInfo
DateTimeFormat    : System.Globalization.DateTimeFormatInfo
Calendar          : System.Globalization.GregorianCalendar
OptionalCalendars : {System.Globalization.GregorianCalendar}
UseUserOverride   : True
```

```
IsReadOnly : False
```

Ez tehát nem magának a Windowsnak a nyelve, hanem a területi beállításból fakadó nyelv. Az én gépem például angol, de a területi beállítás magyar.

A kimenet egy összetett objektum, aminek tulajdonságai is összetettek, így érdemes mélyebbre ásni. Nézzük például a dátum és idő formátumának jellemzőit:

```
[28] PS C:\munka> (get-culture).datetimeformat

AMDesignator           : de.
Calendar               : System.Globalization.GregorianCalendar
DateSeparator          : .
FirstDayOfWeek         : Monday
CalendarWeekRule       : FirstDay
FullDateTimePattern    : yyyy. MMMM d. H:mm:ss
LongDatePattern        : yyyy. MMMM d.
LongTimePattern        : H:mm:ss
MonthDayPattern        : MMMM d.
PMDesignator           : du.
RFC1123Pattern         : ddd, dd MMM yyyy HH':'mm':'ss 'GMT'
ShortDatePattern       : yyyy. MM. dd.
ShortTimePattern       : H:mm
SortableDateTimePattern : yyyy'-'MM'-'dd'T'HH':'mm':'ss
TimeSeparator          : :
UniversalSortableDateTimePattern : yyyy'-'MM'-'dd HH':'mm':'ss'Z'
YearMonthPattern       : yyyy. MMMM
AbbreviatedDayNames    : {V, H, K, Sze...}
ShortestDayNames      : {V, H, K, Sze...}
DayNames               : {vasárnap, hétfő, kedd, szerda...}
AbbreviatedMonthNames  : {jan., febr., márc., ápr....}
MonthNames             : {január, február, március, április...}
IsReadOnly             : False
NativeCalendarName     : Gergely-naptár
AbbreviatedMonthGenitiveNames : {jan., febr., márc., ápr....}
MonthGenitiveNames     : {január, február, március, április...}
```

Innen ki lehet nyerni akár a napok, vagy a hónapok neveit, látható az adott nyelvi környezetben megszokott dátum- és időformátum.

Hasonló kimenetet generál a `Get-UICulture` cmdlet is, azonban ez a Windows nyelve alapján adja meg az adatokat, az én gépem esetében az angol:

```
[27] PS C:\munka> get-uiculture | fl *
```

```
Parent           : en
LCID             : 1033
KeyboardLayoutId : 1033
Name             : en-US
IetfLanguageTag  : en-US
DisplayName      : English (United States)
NativeName       : English (United States)
EnglishName      : English (United States)
TwoLetterISOLanguageName : en
ThreeLetterISOLanguageName : eng
ThreeLetterWindowsLanguageName : ENU
CompareInfo      : CompareInfo - 1033
```

```

TextInfo           : TextInfo - 1033
IsNeutralCulture   : False
CultureTypes       : SpecificCultures, InstalledWin32Cultures, FrameworkCultures
NumberFormat       : System.Globalization.NumberFormatInfo
DateTimeFormat     : System.Globalization.DateTimeFormatInfo
Calendar           : System.Globalization.GregorianCalendar
OptionalCalendars  : {System.Globalization.GregorianCalendar, System.Globalization.GregorianCalendar}
UseUserOverride    : True
IsReadOnly         : False

```

Ennek felhasználásával nézzük, hogyan lehet mondjuk a dátumokat nem a területi beállítás szerint, hanem a Windows nyelve szerint megjeleníteni:

```

PS C:\> get-date -Format (Get-UICulture).datetimeformat.fulldatetimepattern
kedd, február 23, 2010 12:53:28 du.

```

Ez csak részben sikerült sajnos. A szerkezet angolos, de a részletekben már a magyar nyelv előtört. Szerencsére az objektumoknál megtalálható ToString metódus rendelkezik nyelvi beállítás paraméterrel:

```

PS C:\> (get-date).ToString("dddd", (Get-UICulture))
Tuesday

```

Ennek alapján készítettem egy függvényt, ami már teljes egészében korrektül jeleníti meg a dátumokat:

```

function get-dateUICulture {
    param(
        [string] $format,
        [datetime] $datetime = (get-date),
        [object] $cultureinfo
    )

    if($cultureinfo -is [string]){
        $cultureinfo =
            New-Object system.globalization.cultureinfo $cultureinfo
    }
    elseif($cultureinfo -isnot [System.Globalization.CultureInfo]){
        $cultureinfo = Get-UICulture
    }

    $datetime.toString(
        $(if($format){$cultureinfo.datetimeformat.$format}),
        $cultureinfo)
}

```

A függvénynek három paraméter adható:

- -Format: a (get-culture).datetimeformat alatt található különböző formátum-elnevezések
- -DateTime: mit szeretnénk fordítani, ha nem adunk meg értéket, akkor az aktuális dátum
- -CultureInfo: milyen nyelvnek megfelelő időformátumot kérünk, alaphelyzetben a UICulture-nek megfelelő nyelvet veszi alapul.

Nézzünk pár futtatási példát:

```

PS C:\> get-dateUICulture -format fulldatetimestr -cultureinfo "hu-hu"
2010. február 23. 13:07:47
PS C:\> get-dateUICulture -format fulldatetimestr
Tuesday, February 23, 2010 1:07:52 PM
PS C:\> get-dateUICulture -format fulldatetimestr -cultureinfo "ar-SA"
09/13/2010 01:07:59 م
PS C:\> get-dateUICulture -format fulldatetimestr -cultureinfo "ur-PK"
23 مارچ، 2010 2:17:42 PM
PS C:\> get-dateUICulture -format fulldatetimestr -cultureinfo "th-TH"
23 กุมภาพันธ์ 2553 14:17:53
PS C:\> get-dateUICulture -format fulldatetimestr -cultureinfo "zh-SG"
星期二, 23 二月, 2010 PM 2:18:23

```

A másik problémakör a nemzetközi szkriptekkel kapcsolatban a felhasználóknak szóló üzenetek különböző nyelvi változatainak kezelése. Erre a PowerShell 2.0-ban létrehoztak egy speciális adatszekciót a szkripteken belül, illetve speciális adatfájlok kezelésének lehetőségét. Az adatszekciót `DATA` kulcsszóval kell jelezni, és utána egy szkriptblokkba kell elhelyezni az adatokat, vagy szkriptet. Ebben a szkriptblokkban erősen leszűkített lehetőségekkel állunk szemben, gyakorlatilag alaphelyzetben sztringeket és csak egy cmdletet, a `ConvertFrom-StringData`-t tudjuk használni, de ez erre a feladatra pont elég. Az adatfájlok PSD1 kiterjesztésűek, és a főszkript melletti nyelvi kódnak megfelelő alkönyvtárban kell elhelyezni ugyanolyan név előtaggal, mint magát a szkriptet.

Ha szerepeltetjük a főszkriptünkben az `Import-LocalizedData` cmdletet, akkor az automatikusan az `-UICulture` paramétereként megadott nyelvi környezetnek megfelelő alkönyvtárt keresi, és onnan tölti fel a `-bindingVariable`-nek megadott változót. Érdekes itt az `-ErrorAction` hibakezelési paraméternek `SilentlyContinue`-t adni, mert különben ha nem találja a megadott nyelvnek megfelelő alkönyvtárt, akkor csúnya hibát jelez. Ilyenkor amúgy nem nyúl a változóhoz, azaz a korábban definiált `DATA` szekció jut érvényre.

Hogyan épül ez az egész fel? Az alábbiakban látható a fő szkript. Ez a `DATA` szekcióban tartalmazza a felhasználóknak szóló alaphelyzet szerinti magyar üzeneteket. A szkript `international.ps1` néven van elmentve, és nem túl sok izgalmasat csinál: kiírja a `$Messages` hashtábla `Start` kulcsában tárolt üzenetét, majd azt, hogy „Futás”, majd ugyanennek a hashtáblának az `End` kulcsában tárolt üzenetét.

```

$Messages = DATA {
    ConvertFrom-StringData @"
    # Alaphelyzet szerinti magyar szövegek
    Start = A szkript éppen indul.
    End = A szkript leállt.
"@ }

Import-LocalizedData -bindingVariable Messages -UICulture $PSCulture `
    -ErrorAction SilentlyContinue

$Messages.Start
Write-Host "---- Futás ----"
$Messages.End

```

Van ugyanakkor a szkript mellett egy „en-us” alkönyvtár is, benne az `international.psd1` adatfájl is:

```

PS C:\powershell12\v2\munka> dir .\en-us

```



```
Directory: C:\powershell2\v2\munka\en-us
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----
-a---	2010.02.22. 23:19	230	international.psd1

Ennek a tartalma a következő:

```
ConvertFrom-StringData @"
# English strings
Start = The script has just started.
End = The script ended.
"@
```

Láthatjuk, hogy hasonló a tartalma, mint a szkript DATA szekciójának, csak éppen más nyelven vannak a szövegek. Nézzük akkor, hogy hogyan fut a szkript alaphelyzetben:

```
PS C:\powershell2\v2\munka> .\international.ps1
A szkript éppen indul.
---- Futás ----
A szkript leállt.
```

Ha átállítom a területi beállításokat angolra, akkor ugyanez a szkript már másképp szól hozzánk:

```
PS C:\powershell2\v2\munka> .\international.ps1
The script has just started.
---- Futás ----
The script ended.
```

Ezekkel a lehetőségekkel tehát olyan szkripteket tudunk készíteni, amelyek egy többenemzetiségű környezetben is érthetően és elegánsan működnek.

2.5 Fájlkezelés

Már többször foglalkoztunk fájlokkal, használtuk a `get-childitem`, `get-item`, `stb.` cmdleteket, egy kicsit ássunk ebben a témában mélyebbre.

2.5.1 Fájl és könyvtár létrehozása (`new-item`), ellenőrzése (`test-path`)

Új fájlt létrehozni a `new-item` cmdlettel lehet:

```
[8] PS C:\scripts> new-item -Path . -Name szöveg.txt -type file -Value "Ez egy szöveg"
```

```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\scripts
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----
-a---	2008.04.22. 21:31	14	szöveg.txt

Természetesen nem csak a fájlt, hanem könyvtárt is készíthetünk, talán ez gyakoribb:

```
[9] PS C:\scripts> New-Item -Path . -Name "Alkönyvtár" -type Directory
```

```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\scripts
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----
d----	2008.04.22. 21:33	<DIR>	Alkönyvtár

Könyvtár létrehozása előtt érdemes megnézni, hogy létezik-e esetleg már a könyvtár. Erre a célra a `Test-Path` cmdlet áll rendelkezésünkre:

```
[12] PS C:\> Test-Path C:\scripts
True
```

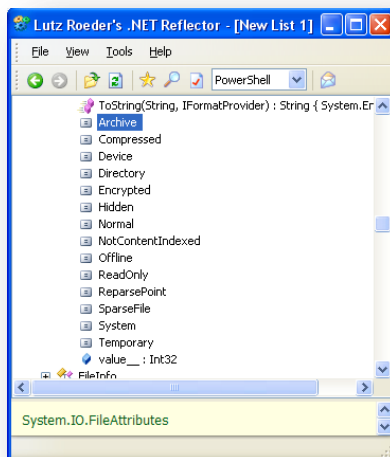
Feladat lehet még a fájlok attribútumainak beállítása. Ezeket egyszerűen állíthatjuk be a fájlobjektumok tulajdonságainak módosításával:

```
[13] PS C:\> (Get-Item C:\scripts\alice.txt).attributes = "Archive, hidden"
```

De vajon milyen lehetőségek közül válogathatunk az attribútumoknál? Ebben is a `Reflector` segít, de előtte meg kell nézni, hogy valójában milyen típusú adat a fájl attribútuma:

```
[14] PS C:\> (Get-Item C:\scripts\alice.txt).attributes.GetType().fullname
System.IO.FileAttributes
```

Nem meglepő módon ez `System.IO.FileAttributes` típusú, rákeresve erre a Reflectorban ezt láthatjuk:

63. ábra A fájlok attribútumai a Reflectorban

A PowerShellben a típuskonverzió annyira okos, hogy a [13]-as sorban sztringként megadott fájl-attribútumokat (vesszővel elválasztott két attribútum egy sztringben) is képes volt `System.IO.FileAttributes` típusúvá konvertálni.

2.5.2 További játékok az elérési utakkal

Nézzük kicsit tovább, hogy az elérési utakat kezelő cmdletekkel miket tudunk még csinálni. Az első ilyen probléma a meghajtó betűjelének leválasztása egy elérési út jellegű adatból. Legyen a vizsgálandó elérési út mondjuk a `c:\munka`. A korábban már látott `split-path`-szal lehet leválasztani az meghajtót:

```
[37] PS C:\> Split-Path c:\munka
c:\
```

Ha nem kell a „backslash”, akkor ezt még lehet fokozni:

```
[38] PS C:\> Split-Path c:\munka -Qualifier
c:
```

Ha a kettőspont sem kell, akkor ahhoz sajnos már nincsen további kapcsoló, így ahhoz már `-replace` operátor kell:

```
[39] PS C:\> (Split-Path c:\munka -Qualifier) -replace ":", ""
c
```

Ez természetesen a registry esetében is működik:

```
[40] PS C:\> (Split-Path HKLM:\Software -Qualifier) -replace ":", ""
HKLM
```

Hogyan lehetne azt meghatározni, hogy egy elérési út mely provideren van? Az előző megoldásból kiindulva, az így kijövő meghajtót már átadhatjuk a `Get-PSDrive` cmdletnek, és ennek `Provider` tulajdonságának `Name` tulajdonsága adja a megoldást:

```
[44] PS C:\> (Get-PSdrive ((Split-Path HKLM:\Software -Qualifier) -replace ":", "")).provider.name
Registry
```

Mi van akkor, ha az „aktuális könyvtár” jelre is akarjuk, hogy ez a kifejezés működjön? Bele kell kombinálni a `Resolve-Path` cmdletet is, enélkül hibát ad:

```
[45] PS C:\> (Get-PSdrive ((Split-Path . -Qualifier) -replace ":", "")).provider.name
Split-Path : Cannot parse path because path '.' does not have a qualifier specified.
At line:1 char:26
+ (Get-PSdrive ((Split-Path <<<< . -Qualifier) -replace ":", "")).provider.name
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : InvalidArgument: (.:String) [Split-Path], FormatException
+ FullyQualifiedErrorId : ParsePathFormatError,Microsoft.PowerShell.Commands.SplitPathCommand

Get-PSDrive : Object reference not set to an instance of an object.
At line:1 char:13
+ (Get-PSdrive <<<< ((Split-Path . -Qualifier) -replace ":", "")).provider.name
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : NotSpecified: (:) [Get-PSDrive], NullReferenceException
+ FullyQualifiedErrorId : System.NullReferenceException,Microsoft.PowerShell.Commands.GetPSDriveCommand

[46] PS C:\> (Get-PSdrive ((Split-Path (resolve-path .) -Qualifier) -replace ":", "")).provider.name
FileSystem
```

A megoldás a [46]-os sorban már működött.

Mit tud még a `Split-Path`:

```
[47] PS C:\> split-path C:\munka\a.txt -NoQualifier
\munka\a.txt
[48] PS C:\> split-path C:\munka\a.txt -Parent
C:\munka
[49] PS C:\> split-path C:\munka\a.txt -Leaf
a.txt
```

A [47]-es sorban a meghajtó nélküli elérési utat kaptam meg a `-NoQualifier` kapcsoló használatával, a [48]-as sorban a szülő mappa elérési útját adta vissza a parancs a `-Parent` kapcsolóval, a [49]-es sorban meg a „gyerek” objektum nevét a `-Leaf` kapcsolóval. Ezekkel a lehetőségekkel viszonylag kevés esetben kell nekünk sztringműveletekkel kibányászni a megfelelő elérési út szakaszokat.

2.5.3 Rejtett fájlok

Nézzük meg a C: gyökerének elemeit (fájlok, könyvtárak), amelyek „p” betűvel kezdődnek:

```
[12] PS C:\> Get-ChildItem p*
```

Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2008.03.29. 20:47	<DIR>	powershell2
d-r--	2008.04.16. 23:03	<DIR>	Program Files
d-r--	2008.04.17. 22:48	<DIR>	Program Files (x86)

De hol van például a pagefile.sys? Alaphelyzetben a Get-ChildItem a rejtett fájlokról nem vesz tudomást. Van neki egy -force kapcsolója, amellyel a rejtett fájlokat is láttathatjuk:

```
[30] PS C:\> Get-ChildItem p* -force
```

Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2008.03.29. 20:47	<DIR>	powershell2
d-r--	2008.04.16. 23:03	<DIR>	Program Files
d-r--	2008.04.17. 22:48	<DIR>	Program Files (x86)
-a-hs	2008.04.18. 20:45	2145386496	pagefile.sys

Ugyanezt a kapcsolót kell használni a get-item cmdlet esetében is.

2.5.4 Szövegfájlok feldolgozása (Get-Content, Select-String)

Szöveges fájlok olvasására a Get-Content cmdlet szolgál, amint azt már korábban is láthattuk. Paraméterként egy, vagy több fájl nevét kell megadnunk, a kimenetbe pedig a fájlok tartalma kerül soronként egy-egy karakterlánc képében.

Például keressük meg a Windows mappában azokat a naplófájlokat, amelyekben szerepel az „error” kifejezés. A listában szerepeljen a fájl neve, a megtalált sor szövege, és hogy az hányadik sor az adott fájlban belül! Kezdjük hozzá! Az első megoldásban tulajdonképpen semmi különleges nincsen, a Get-Content sorban megnyitja valamennyi logfájlt, az eredményt odaadjuk a Select-Stringnek, aki kiválogatja a megfelelő sorokat. Kell még egy kis formázgatás és készen is vagyunk.

```
PS C:\> Get-Content $env:windir\*.log | select-string -pattern "error" | format-list filename,line,linenumber
```

Filename : InputStream
Line : COM+[7:32:26]: Warning: error 0x800704cf in IsWin2001Primary
DomainController
LineNumber : 260

...

A feladatot két különböző módon is meg fogjuk oldani, bár az első próbálkozás közel sem ad majd tökéletes eredményt. Ha megvizsgáljuk a csőben áramló adatok természetét, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy ezzel a módszerrel nem is lehetséges a tökéletes megoldás. Sajnos azonban ezzel a módszerrel útközben olyan információt is eldobáltunk, amire feltétlenül szükségünk lenne a helyes eredmény előállításához. Vizsgáljuk meg, milyen kimenetet produkál a fenti esetben a `Get-Content`! A fájlok tartalma jelenik meg a kimeneten, soronként egy-egy karakterlánc képében, de mindenféle strukturáltság nélkül. A `Select-String` már semmiféle információt nem kap arról, hogy melyik karakterlánc melyik fájlhoz tartozott eredetileg, és még kevésbé tudhatja azt, hogy hányadik sor volt az a fájlban.

Mi került akkor a `Select-String` kimenetébe? A fájlnev helyén mindenhol az `InputStream` kifejezés található, a `LineNumber` pedig azt mutatja, hogy az adott karakterlánc hányadik volt a teljes bemenetben, vagyis az egymás mögé illesztett naplófájlokban. Hát ez nem az igazi!

A `Select-String` azonban bemenetként nem csak karakterláncokat, hanem közvetlenül szöveges fájlokat is fogadhat, a következő megoldásban ezt a tulajdonságot fogjuk felhasználni. Ebben az esetben a `Get-ChildItem` cmdlettől nem a fájlok tartalmát, hanem csak egy `FileInfo` objektumokból álló gyűjteményt kap a `Select-String`, a fájlok tartalmát már ő maga fogja kiolvasni.

```
PS C:\> Get-ChildItem $env:windir\*.log | select-string -pattern "error" -
list | format-list filename,line,linenumber
```

```
Filename      : comsetup.log
Line          : COM+[7:32:26]: Warning: error 0x800704cf in IsWin2001Primary
               DomainController
LineNumber    : 220
...
```

Ebben az esetben minden szükséges információ rendelkezésre áll, és helyesen kerül be a `Select-String` kimenetébe, így helyesen jelenhet meg a táblázatban is. A `-list` paraméter arra utasítja a cmdletet, hogy csak az első találatig olvasson minden egyes fájlt, így a kapott lista már nem lesz olyan hosszú, mint korábban.

A hibák felderítésénél az is fontos, hogy a hibajelzés környékén milyen egyéb üzenetek vannak a naplófájlb. A `Select-String` ezt is megoldja! Ugyanis van egy `-Context` paramétere is, amellyel nem csak a mintának megfelelő találati sor jelenik meg, hanem annyi megelőző és utána jövő sor, amennyit megadunk a `-Context`-nek.

```
[90] PS C:\> (Select-String -Path C:\Windows\WindowsUpdate.log -Pattern "error"
-Context 1)[0]
```

```
Windows\WindowsUpdate.log:504:2009-11-09    22:15:25:564    872    4ec    A
U    UpdateDownloadProperties: download priority has changed from 3 to 2.
> Windows\WindowsUpdate.log:505:2009-11-09    22:15:25:564    872    4ec    A
U    WARNING: Failed to change download properties of call, error = 0x80070057
Windows\WindowsUpdate.log:506:2009-11-09    22:15:25:564    872    4ec    A
U    UpdateDownloadProperties: download priority has changed from 3 to 2.
```

Most csak az első találatot kértem, az „igazi” találati sor a „>” jellel kezdődő, és előtte és mögötte ott van az előzmény és utózmány is. Nézzük meg ezt a kimenetet részletesebben:

```
[91] PS C:\> (Select-String -Path C:\Windows\WindowsUpdate.log -Pattern "error"
-Context 1)[0] | fl *
```

```
IgnoreCase : True
LineNumber : 505
Line       : 2009-11-09    22:15:25:564    872    4ec    AU    WARNING: Faile
           : d to change download properties of call, error = 0x80070057
Filename   : WindowsUpdate.log
Path       : C:\Windows\WindowsUpdate.log
Pattern    : error
Context    : Microsoft.PowerShell.Commands.MatchInfoContext
Matches    : {error}
```

Látható, hogy a találat a kimenet `Line` tulajdonságában van, de akkor hol az előzmény és utózmány? Ezek a `Context` tulajdonságban vannak valójában:

```
[92] PS C:\> (Select-String -Path C:\Windows\WindowsUpdate.log -Pattern "error"
-Context 1)[0].context
```

PreContext	PostContext	DisplayPreContext	DisplayPostContext
-----	-----	-----	-----
{2009-11-09 2...	{2009-11-09 2...	{2009-11-09 2...	{2009-11-09 ...

Ezen belül is a `Context`-nek a `PreContext` és `PostContext` tulajdonságban van az előzmény és az utózmány.

Ha már szövegvizsgálatnál tartunk, készítsünk statisztikát például az `about_signing.help.txt` fájl tartalmáról! Kezdjük a legegyszerűbb, már ismert módszerrel, használjuk a `Measure-Object` cmdletet!

```
[2] PS C:\> Get-Content $pshome\en-US\about_signing.help.txt | Measure-Object -
line -word -character
```

Lines	Words	Characters	Property
-----	-----	-----	-----
218	1576	11754	

Eddig rendben is van, de mit kell tennünk, ha arra is kíváncsiak vagyunk, hogy egy adott szó hányszor szerepel a fájlban, vagy például arra, hogy melyik szó fordul elő benne a legtöbbször. A `Get-Content` soronként tördelt kimenetet ad, először is tördeljük ezt tovább szavakká:

```
[17] PS C:\> $szavak = Get-Content $pshome\en-us\about_signing.help.txt | forea
ch-object {-split $_} | Where-Object {$_}
```

Azt hiszem, a fenti parancs azért igényelhet némi magyarázatot. Először is készítünk egy tömböt, ami karakterlánc változókat tud majd fogadni, ebbe kell majd beledobálni a szöveg szavait. A `Get-Content` szállítja a szöveget soronként, a `Foreach-Object` pedig minden egyes sort szavakká tördel a `-split` operátor használatával. A `-split` minden sort a szavaiból álló karakterlánc-tömb képében ad vissza, ezeket adjuk hozzá egyesével a `$szavak` tömbhöz. A cső, vagy futószalag végén a `where-object` szűrés az üres karakterláncokat dobja el. Nézzük mi lett ebből:

```
[18] PS C:\> $szavak.length
1576
```

Remek! A szavak száma pontosan megegyezik azzal, amit a Measure-Object adott vissza, valószínűleg minden rendben van. A statisztika most már nem gond, a Group-Object csoportosít, a Sort-Object pedig az előfordulások száma szerint sorba rendez:

```
[19] PS C:\> $szavak | group-object | sort-object count -descending
```

Count	Name	Group
110	the	{the, The, The, the, the, the, The, the, th...
52	to	{to, to, to, to, TO, TO, to, to, To, To...}
49	you	{you, you, you, you, you, you, you, you, yo...
46	a	{a, a, a, a, a, a, a, a, a, a...}
34	certificate	{certificate, certificate, certificate, cer...
...		

Nem probléma az sem, ha egy adott szó előfordulásainak számára vagyunk kíváncsiak, a sorba rendezés helyett egyszerűen a csoportosított listából ki kell választanunk a megfelelő sort. A „scripts” szó előfordulásainak számát például a következő parancs írja ki:

```
[21] PS C:\> $szavak | group-object | where-object {$_.Name -eq "scripts"}
```

Count	Name	Group
23	scripts	{scripts, scripts, scripts, scripts, script...

Az egyszerűség[☺] kedvéért egyetlen sorba is belesűrítethetjük a feladat teljes megoldását, ebben az esetben nincs szükség a változóra csak a következő parancsot kell begépelnünk:

```
[22] PS C:\> Get-Content $pshome\en-us\about_signing.help.txt | foreach-object
{-split $_} | Where-Object {$_.Length -gt 0} | group-object | sort-object count -descending
```

Count	Name	Group
110	the	{the, The, The, the, the, the, The, the, th...
52	to	{to, to, to, to, TO, TO, to, to, To, To...}
49	you	{you, you, you, you, you, you, you, you, yo...
46	a	{a, a, a, a, a, a, a, a, a, a...}
34	certificate	{certificate, certificate, certificate, cer...
...		

Megjegyzés

A fejezet elején használtuk ezt a formátumot a windir környezeti változó kiolvasásához:

```
[84] PS C:\> $env:windir
C:\Windows
```

Az „env:” egy PSDrive, jön az ötlet, hogy vajon fájlokat meg lehet-e ugyanilyen formában szólítani? Van nekem egy „futók.txt” fájlom a c:\munka könyvtárban:

```
[87] PS C:\munka> $c:futók.txt
```


Ez nem eredményezett semmit. Talán a teljes elérési út:

```
[88] PS C:\munka> $c:\munka\futók.txt
Unexpected token '\munka\futók.txt' in expression or statement.
At line:1 char:20
+ $c:\munka\futók.txt <<<<
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : ParserError: (\munka\futók.txt:String) [], Pare
ntContainsErrorRecordException
+ FullyQualifiedErrorId : UnexpectedToken
```

Még rosszabb, hiszen a parancsértelmező a visszaperjelet nem nagyon szereti a kifejezésekben. Korábban már láthattuk, hogy ha „zűrés” karakterek vannak a változó neveiben, akkor kapcsos zárójelbe téve a rendszer elfogadja azokat. Próbáljuk ezt itt is ki:

```
[89] PS C:\munka> ${c:\munka\futók.txt}
Név, Idő
Béla, 5:12
Dezső, 5:37
Karcsi, 5:36
```

Sikerült! Sőt, ugyanez a teljes elérési út nélkül is működik:

```
[90] PS C:\munka> ${c:futók.txt}
Név, Idő
Béla, 5:12
Dezső, 5:37
Karcsi, 5:36
```

Azaz a `get-content` helyett ezt is használhatjuk. Természetesen a `get-content` jóval több szolgáltatást nyújt számunkra, így inkább ezt csak érdekességként említettem.

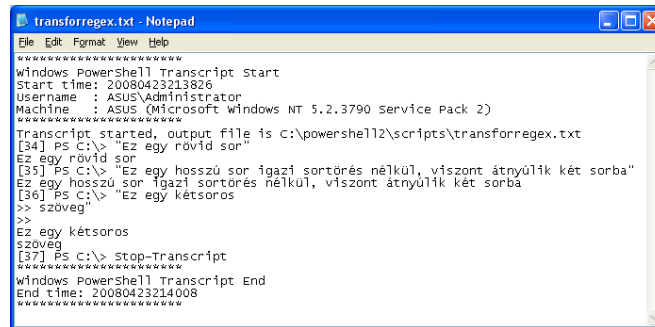
2.5.5 Sortörés kezelése szövegfájlokban

Gyakran előfordulnak olyan szöveges fájlok, amelyekben az információblokkok nem korlátozódnak egy-egy sorra, hanem átnyúlnak sorvégeken. Ez speciális odafigyelést és feldolgozási módot igényel, hiszen – ahogy láttuk – például a `get-content` is soronként dolgozza fel a szöveges állományokat.

Példaként nézzünk egy olyan szöveges állományt, amelyet maga a PowerShell hoz létre a `start-transcript` cmdlet segítségével:

```
[33] PS C:\> Start-Transcript C:\powershell12\scripts\transforregex.txt
Transcript started, output file is C:\powershell12\scripts\transforregex.txt
[34] PS C:\> "Ez egy rövid sor"
Ez egy rövid sor
[35] PS C:\> "Ez egy hosszú sor igazi sortörés nélkül, viszont átnyúlik két sorba"
Ez egy hosszú sor igazi sortörés nélkül, viszont átnyúlik két sorba
[36] PS C:\> "Ez egy kétsoros"
>> szöveg"
>>
Ez egy kétsoros
szöveg
[37] PS C:\> Stop-Transcript
Transcript stopped, output file is C:\powershell12\scripts\transforregex.txt
```

A fenti példában indított transcript tartalmaz mindenféle hosszúságú sort, mesterségesen nyitott új sort alprompittal. Az elkészült fájl a következőképpen néz ki notepaddal nézve:

64. ábra Transcript fájl

Láthatjuk, hogy csak ott tett a fájlba sortörést, ahol tényleg Entert ütöttünk. Olvassuk be ezt a fájlt:

```
[41] PS C:\> $text = get-content C:\powershell2\scripts\transforregex.txt
```

Az így kapott `$text` változó egy sztringtömböt eredményez, amelynek egyes elemei a fájl sorai:

```
[42] PS C:\> $text[8]
Ez egy rövid sor
```

Hogy lehetne ebből egy olyan sztringet készíteni, amely tartalmazza az összes sort? Szerencsére a .NET Framework itt is a segítségünkre siet:

```
[43] PS C:\> $text = [string]::join("`r`n", $text)
```

A `[string]` osztálynak tehát van egy `join` statikus metódusa, amellyel ilyen összefűzéseket lehet végezni. Paraméterként át kell adni egy olyan karaktert (vagy karaktersorozatot), amelyet az összefűzések helyére beilleszt, meg az összefűzendő szöveget. Hogy az eredeti információtartalmat megőrizzük, én egy „kocsivissza-újrsor” kombinációval fűztem össze a szövegem darabjait, merthogy a Windowsban ez a „hivatalos” sortörés.

Másik lehetőség az, hogy eleve a beolvasást más módszerrel végezzük, szintén a .NET keretrendszer segítségével, a `File` objektumtípus `ReadAllText` statikus metódusának segítségével:

```
[44] PS C:\> $text2 = [System.IO.File]::ReadAllText("c:\powershell2\scripts\transforregex.txt")
```

Akarmelyik módszert is választjuk, ugyanolyan eredményt kapunk, így immár egyszerűbben tudunk akár soron átnyúló regex kifejezéssel keresni.

2.5.6 Fájl hozzáférési listája (get-acl, set-acl)

A fájlrendszer és a registry objektumainál kiolvasható a hozzáférési lista a `get-acl` cmdlet segítségével:

```
[87] PS C:\> get-acl C:\powershell2\scripts\1.txt | fl
```

```

Path      : Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\powershell2\scripts\1.txt
Owner     : ASUS\Administrator
Group     : ASUS\None
Access    : BUILTIN\Administrators Allow FullControl
           NT AUTHORITY\SYSTEM Allow FullControl
           ASUS\Administrator Allow FullControl
           BUILTIN\Users Allow ReadAndExecute, Synchronize
Audit     :
Sddl      : O:LAG:S-1-5-21-2919093906-1695458891-47906081-513D: (A;ID;FA;;;BA) (
           A;ID;FA;;;SY) (A;ID;FA;;;LA) (A;ID;0x1200a9;;;BU)

```

Az így visszakapott objektum egy `FileSecurity` típusú objektum, melynek a fent látható tulajdonságai közül az `Sddl` elég rémisztőnek néz ki, de szerencsére nem muszáj azzal foglalkozni, emberi fogyasztásra jobban alkalmas hozzáférési szabályok segítségével is lehet beállítani a hozzáférést a fájlokhoz, könyvtárakhoz. A hozzáférési lehetőségeket a következő táblázat tartalmazza:

Hozzáférési jogok (FileSystemRights)	
ListDirectory	WriteAttributes
ReadData	Write
WriteData	Delete
CreateFiles	ReadPermissions
CreateDirectories	Read
AppendData	ReadAndExecute
ReadExtendedAttributes	Modify
WriteExtendedAttributes	ChangePermissions
Traverse	TakeOwnership
ExecuteFile	Synchronize
DeleteSubdirectoriesAndFilesReadAttributes	FullControl

Ezek közül lehet összerakni a kívánt hozzáférési lehetőségeket a következő módon:

```

[17] PS C:\> $acl = Get-Acl C:\scripts
[18] PS C:\> $entry = New-Object System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule("Szkriptelők","Read","Allow")
[19] PS C:\> $entry

FileSystemRights : Read, Synchronize
AccessControlType : Allow
IdentityReference : Szkriptelők
IsInherited       : False
InheritanceFlags  : None
PropagationFlags  : None

[20] PS C:\> $acl.AddAccessRule($entry)
[21] PS C:\> set-acl C:\scripts $acl
[22] PS C:\> (Get-Acl C:\scripts).Access

FileSystemRights : Read, Synchronize
AccessControlType : Allow
IdentityReference : ASUS\Szkriptelők
IsInherited       : False

```

```
InheritanceFlags : None
PropagationFlags : None
...
```

A fenti példában a c:\scripts könyvtárhoz szeretném adni a Szkriptelők csoportot olvasási jogosultsággal. Ehhez a [17]-es sorban kiolvasom a meglevő hozzáférési listát, a [18]-as sorban definiálom az új hozzáférési bejegyzést. Ezt ellenőrzésképpen kiíratom a [19]-es sorban. A [20]-as sorban hozzáadom ezt a bejegyzést a hozzáférési listához. Mivel ezt egyelőre csak a memóriában tárolt \$acl objektum tartalmazza, ezért ezt ki is kell írni a könyvtárobjektumra, amit a [21]-es sorban teszek meg a set-acl cmdlettel. Végezetül, a [22]-es sorban ellenőrzésképpen kiolvasom az új hozzáférési listát, amelyben ott szerepel az imént hozzáadott bejegyzés.

Megjegyzés:

A registry elemeinek hozzáférési jogosultságait hasonló módon, de a RegistryAccessRule osztály objektumainak segítségével állíthatjuk be.

2.5.6.1 Fájlok tulajdonosai

Az előzőekben láttuk, hogy a get-acl kimentében a fájl vagy könyvtár tulajdonosa is kiolvasható. Nézzünk ennek felhasználására egy kis szkriptet, mely segítségével a tulajdonosok szerint szortírozom szét a fájlokat:

```
Set-Location C:\fájlok

Get-ChildItem |
Where-Object {-not $_.PSIsContainer} |
  ForEach-Object {
    $d = (Get-Acl $_).Owner.Split("\")[1]
    if(-not (Test-Path ((get-location).path + '\' + $d)))
    {
      new-item -path (get-location).path -name $d `
        -type directory | Out-Null
    }
    Move-Item -path $_.pspath `
      -destination ((get-location).path + '\' + $d + '\')
  }
}
```

Az elején beállítom az aktuális könyvtárat, majd kilistáztatom az összes fájlját és alkönyvtárát. Mivel nekem csak a fájlok kellene, ezért a where-object-tel kiszűröm a PSIsContainer típusú objektumokat.

Az így megmaradt objektumokon egy foreach-object ciklussal végigszaladok. Képzem egy \$d változóba a fájl tulajdonosának a nevét. Itt egy kis trükközésre van szükség, hiszen a felhasználó neve *tartomány\felhasználónév* vagy *gépnev\felhasználónév* formátumú. Nekem csak a felhasználónév kell, így split()-tel kettétöröm és veszem a 2. elemet ([1]-es indexű), ami a felhasználói név.

Ezután megvizsgálom a Test-Path cmdlettel, hogy van-e már a névnek megfelelő alkönyvtár. Ha nincs, akkor a new-item cmdlettel létrehozom. Mire a move-item cmdletre érünk, addigra már biztos van a felhasználónévnek megfelelő alkönyvtár, így át tudom mozgatni oda a fájlt.

2.5.6.2 Öröklődés ellenőrzése, beállítása

A fájlkezelő üzemeltetése során különösen fontos annak felderítése, hogy hol vannak felszakított öröklődések, illetve hol vannak explicit jogok kiosztva. Ezekkel foglalkozom részletesebben ebben a fejezetben.

Kicsit korábban, a Get-ACL kimenetéből a „sima” format-list nem mutatott meg mindent. Nézzük meg csillagosan:

```
[17] PS C:\> get-acl C:\sokfajl\alkönyvtár | Format-List *
```

PSPPath	:	Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\sokfajl\alkönyvtár
PSParentPath	:	Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\sokfajl
PSChildName	:	alkönyvtár
PSDrive	:	C
PSProvider	:	Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem
AccessToString	:	R2\G-Oktatók Deny ReadData, AppendData, ReadExtendedAttributes, WriteExtendedAttributes, Delete, Change Permissions R2\G-Oktatók Allow CreateFiles, ExecuteFile, Delete SubdirectoriesAndFiles, ReadAttributes, WriteAttributes, ReadPermissions, TakeOwnership, Synchronize NT AUTHORITY\SYSTEM Allow FullControl BUILTIN\Administrators Allow FullControl BUILTIN\Users Allow ReadAndExecute, Synchronize BUILTIN\Users Allow AppendData BUILTIN\Users Allow CreateFiles CREATOR OWNER Allow 268435456
AuditToString	:	
Path	:	Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\sokfajl\alkönyvtár
Owner	:	BUILTIN\Administrators
Group	:	R2\Domain Users
Access	:	{System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule, System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule, System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule, System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule...}
Sddl	:	O:BAG:DUD:AI(D;OICIID;CCLCSWRPSDWD;;;S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1645)(A;OICIID;0x1a01e2;;;S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1645)(A;OICIID;FA;;;SY)(A;OICIID;FA;;;BA)(A;OICIID;0x1200a9;;;BU)(A;CIID;LC;;;BU)(A;CIID;DC;;;BU)(A;OICIIOID;GA;;;CO)
AccessRightType	:	System.Security.AccessControl.FileSystemRights
AccessRuleType	:	System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule
AuditRuleType	:	System.Security.AccessControl.FileSystemAuditRule
AreAccessRulesProtected	:	False
AreAuditRulesProtected	:	False
AreAccessRulesCanonical	:	True
AreAuditRulesCanonical	:	True

Jóval több tulajdonság vált láthatóvá! Ezek közül az AreAccessRulesProtected az öröklődés szempontjából nagyon fontos, hiszen azok a fájlok vagy könyvtárak, ahol ez a tulajdonság \$true, ott fel van szakítva az öröklődési lánc, így külön foglalkozni kell velük ha valamit változtatni akarunk a hozzáférési szabályokon.

Elsőként próbáljuk tehát felderíteni, hogy hol vannak felszakított öröklődésű objektumaink:

```
[21] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl -recurse | Get-Acl | where-object {$_.are
accessrulesprotected}
```

Directory: C:\sokfajl

Path	Owner	Access
----	-----	-----
alkönyvtár	BUILTIN\Administrators	R2\G-Oktatók Deny Rea...
négy.txt	BUILTIN\Administrators	R2\G-Oktatók Deny Rea...

Hogyan lehetne megszüntetni az öröklődés helyreállítását? Vajon ezt a tulajdonságot közvetlenül átírhatjuk-e?

```
[23] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl -recurse | Get-Acl | where-object {$_.are
accessrulesprotected} | get-member -MemberType property | Format-Table -Wrap
```

TypeName: System.Security.AccessControl.DirectorySecurity

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
AccessRightType	Property	System.Type AccessRightType {get;}
AccessRuleType	Property	System.Type AccessRuleType {get;}
AreAccessRulesCanonical	Property	System.Boolean AreAccessRulesCanonical {get ;}
AreAccessRulesProtected	Property	System.Boolean AreAccessRulesProtected {get ;}
AreAuditRulesCanonical	Property	System.Boolean AreAuditRulesCanonical {get; }
AreAuditRulesProtected	Property	System.Boolean AreAuditRulesProtected {get; }
AuditRuleType	Property	System.Type AuditRuleType {get;}
...		

Sajnos csak a `get` jelleggel, azaz csak leolvasással lehet ehhez a tulajdonsághoz hozzáférni. Szerencsére van ennek átállítására metódus (csak az `Access` szót tartalmazó metódusok listája):

```
[25] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl -recurse | Get-Acl | where-object {$_.are
accessrulesprotected} | get-member *access* -MemberType method | Format-Table -
Wrap
```

TypeName: System.Security.AccessControl.DirectorySecurity

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
AccessRuleFactory	Method	System.Security.AccessControl.AccessRule A ccessRuleFactory(System.Security.Principal .IdentityReference identityReference, int accessMask, bool isInherited, System.Secur ity.AccessControl.InheritanceFlags inherit anceFlags, System.Security.AccessControl.P ropagationFlags propagationFlags, System.S ecurity.AccessControl.AccessControlType ty

AddAccessRule	Method	pe) System.Void AddAccessRule(System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule rule)
GetAccessRules	Method	System.Security.AccessControl.AuthorizationRuleCollection GetAccessRules(bool includeExplicit, bool includeInherited, type targetType)
ModifyAccessRule	Method	bool ModifyAccessRule(System.Security.AccessControl.AccessControlModification modification, System.Security.AccessControl.AccessRule rule, System.Boolean&, mscorlib, Version=2.0.0.0, Culture=neutral, PublicKeyToken=b77a5c561934e089 modified)
PurgeAccessRules	Method	System.Void PurgeAccessRules(System.Security.Principal.IdentityReference identity)
RemoveAccessRule	Method	bool RemoveAccessRule(System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule rule)
RemoveAccessRuleAll	Method	System.Void RemoveAccessRuleAll(System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule rule)
RemoveAccessRuleSpecific	Method	System.Void RemoveAccessRuleSpecific(System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule rule)
ResetAccessRule	Method	System.Void ResetAccessRule(System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule rule)
SetAccessRule	Method	System.Void SetAccessRule(System.Security.AccessControl.FileSystemAccessRule rule)
SetAccessRuleProtection	Method	System.Void SetAccessRuleProtection(bool isProtected, bool preserveInheritance)
...		

Ezek között van az utolsó, a SetAccessRuleProtection. Nézzük hogyan tudjuk ezt munkára fogni:

```
[54] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl -recurse | Get-Acl | where-object {$_.are
accessrulesprotected} | ForEach-Object {$_.setaccessruleprotection($false,$true); $_ | set-acl}
```

A SetAccessRuleProtection két paramétert vár, az első, hogy legyen-e „védett” az ACL, azaz legyen-e felszakítva az öröklődés. Most nekünk pont az kell, hogy legyen öröklődés, tehát én erre \$false értéket adok. A második paraméternek akkor van szerepe, amikor pont felszakítjuk az öröklődést és azt mondja meg, hogy szeretnénk-e a korábbi öröklött jogokat explicit jogokként rámásolni az ACL listára. Most ennek nincs szerepe, de sajnos kötelező szerepeltetni. A másik nehézség ezzel a metódussal, hogy közvetlenül a \$_ változóban tárolt objektumra végrehajtva még nem íródik ki ez az objektum a fájlra, így még kell egy set-acl, amivel ténylegesen kiírjuk a fájlrendszerbe ezt.

Még egy dologra ügyeljünk! Ilyenkor az történt, hogy az öröklött jogok a könyvtárakon és fájlokon megjelentek, de a korábbi explicit jogok is ottmaradtak. Ha ezek nekünk nem kellenek, akkor ezeket le kell szedni. Nézzük ennek módszerét! Elsőként derítsük fel az explicit jogokat:

```
[70] PS C:\> Get-ChildItem C:\sokfajl\ -Recurse | Get-Acl | ForEach-Object {$_.
access | where-object {! $_.isinherited} }
```

```
FileSystemRights : ReadData, AppendData, ReadExtendedAttributes, WriteExtendedAttributes, Delete, ChangePermissions
AccessControlType : Deny
```

```
IdentityReference : R2\G-Oktatók
IsInherited       : False
InheritanceFlags  : None
PropagationFlags  : None
...
```

Az a baj, hogy az ACE (Access Control Entry, azaz egy bejegyzés az ACL listában) szinten van ábrázolva az öröklődés, viszont egy szinttel feljebb, az ACL szinten lehet eltávolítani a bejegyzéseket. A másik probléma, amivel már a korábbi feladatnál is találkoztunk, hogy vissza is kell írni a módosított ACL-eket a fájlokra, nem elég memóriában elvégezni a műveleteket. A teljes megoldás egy sorban is futtatható módon a következő:

```
Get-ChildItem C:\sokfajl\ -Recurse | Get-Acl |
  ForEach-Object {$aclnew = $_; $_.access |
    where-object {! $_.isinherited} |
      foreach-object {[void] $aclnew.removeaccessrule($_)};
    Set-Acl -path $aclnew.path -AclObject $aclnew
  }
```

A könnyebb érthetőség kedvéért a szkriptszerkesztő felületén kicsit áttördeltem. Mi történik itt? Veszem a fájlokat, könyvtárakat, veszem az ACL objektumukat, majd képezek egy átmeneti új ACL objektumot, hiszen ezután már az ACL-nek az Access tulajdonságában tárolt ACE objektumai kellene, így ezen a ponton már a \$_ nem az ACL-t tartalmazza, amelyre nekem később szükségem lesz. Szóval elmentettem az ACL objektumot egy változóba, majd ennek ACE bejegyzéseit sorra veszem, és amelyek nem öröklöttek, azokat szépen kiveszem az elmentett ACL objektum ACE listájáról. Ha már nincs több ilyen, akkor az így „megegyelt” ACE listát tartalmazó új ACL objektumot visszaírom a Set-ACL cmdlettel a fájltra vagy könyvtárra. Természetesen lehetne ezt a kis „szkriptet” optimalizálni, például azzal, hogy ha nem is volt változás az ACL objektumon, akkor ne írjuk fel ismét a fájltra, de ezt az olvasóra bízom.

Összefoglalásul elmondható, hogy nem egyszerű az ACL objektumokkal dolgozni, de még mindig sokkal egyszerűbb keresni és tömeges módosításokat végezni PowerShell segítségével, mint a grafikus felületen dolgozni, ahol ugyanezeket a műveleteket szinte reménytelen elvégezni.

2.5.7 Ideiglenes fájlok létrehozása

Gyakran előfordul nagyobb adatfeldolgozással járó feladatoknál, hogy ki kell írni az átmeneti adatokat ideiglenes fájlokba, hiszen a rendelkezésre álló memória nem biztos, hogy elegendő.

A .NET egyik osztálya, a System.IO.Path ebben is segítségünkre van. A GetTempFileName() statikus metódusa a temp környezeti változó által meghatározott könyvtárba létrehoz egy üres fájlt, mely neve „tmp” karaktersorozattal kezdődik, majd jön egy sorszám, és a kiterjesztése „tmp”:

```
[95] PS C:\> [System.IO.Path]::GetTempFileName()
C:\Documents and Settings\Administrator\Local Settings\Temp\tmp16.tmp
```

Érdekes, hogy ezzel a kifejezéssel nem csak megkapjuk a lehetséges következő ideiglenes fájl nevét (mint ahogy a metódus neve sugallná), hanem létre is hozza az ideiglenes fájlt:

```
[104] PS C:\Documents and Settings\Administrator\Local Settings\Temp> dir tm
p*.tmp
```



```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\Documents and Settings\Administrator\Local Settings\Temp
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----
-a---	2008.04.20. 11:46	0	tmp15.tmp
-a---	2008.04.24. 23:36	0	tmp16.tmp

Az így létrehozott üres fájlba átirányíthatjuk a PowerShell kifejezéseink kimenetét, és felhasználhatjuk majd azt későbbi feldolgozásra. Ha már nincs szükségünk már az ideiglenes fájlunkra, akkor ne feledkezzünk meg törlésükről.

2.5.8 XML fájlok kezelése

Korábban láttuk, hogy a PowerShell képes XML formátumban exportálni objektumait. Nézzük, hogy hogyan lehet egyéb forrásból származó XML állományokkal dolgozni. Példámban egy nagyon egyszerű Access adatbázist exportáltam XML formátumba. Vigyázni kell, hogy megfelelő kódolású legyen az XML fájl, mert az ékezetes betűket UTF-8 kódolással nem fogja tudni értelmezni a PowerShell.

Az XML fájl tartalmát a következő kifejezéssel tudjuk változóba tölteni:

```
[9] PS C:\> $xml = [xml] (get-content c:\powershell12\munka\emberek.xml)
```

Ha megnézzük ennek az \$xml változónak a tartalmát, akkor már nem a fájlban tárolt karaktersorozatot kapjuk vissza, hanem az XML adatformátumnak megfelelő adattartalmakat, és ebből a 1.4.14 PSBase, PSAdapted, PSExtended, PSObject fejezetben látottaknak megfelelően lehet az adatokat kiolvasni:

```
[22] PS C:\> $xml
```

xml	root
---	----
	root

```
[23] PS C:\> $xml.root
```

xsd	od	schema	dataroot
---	--	-----	-----
http://www.w3.o...	urn:schemas-mic...	schema	dataroot

```
[24] PS C:\> $xml.root.dataroot
```

xsi	generated	Emberek	Városok
---	-----	-----	-----
http://www.w3.o...	2008-08-10T08:3...	{1, 2, 3}	{1, 2}

```
[25] PS C:\> $xml.root.dataroot.emberek
```

ID	Név	Mellék	VárosID
--	---	-----	-----
1	Soós Tibor	1234	1
2	Fájdalom Csilla	1230	1
3	Beléd Márton	1299	2

```
[26] PS C:\> $xml.root.dataroot.városok
```

ID	Név
1	Budapest
2	Debrecen

Vajon hogyan lehetne a „nyers” XML állománnyá visszaalakítani az `$xml` változónkat? Ebben az [XML] adattípus `Save` metódusa segíthet. Alapvetően ez a mentés fájlba irányulna, egy elérési utat vár paraméterként. Ha a képernyőre akarjuk kiíratni, akkor át kell venni, a mentés helyének a konzolt kell megadni a következő módon:

```
[26] PS C:\> $xml.save([console]::out)
<?xml version="1.0" encoding="ibm852"?>
<root xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema" xmlns:od="urn:schemas-microsoft-com:officedata">
  <xsd:schema>
    <xsd:element name="dataroot">
      <xsd:complexType>
        <xsd:sequence>
          <xsd:element ref="Emberek" minOccurs="0" maxOccurs="unbounded" />
        </xsd:sequence>
      </xsd:complexType>
    </xsd:element>
  </xsd:schema>
  <dataroot>
    <Emberek>
      <v>1</v>
      <n>Budapest</n>
    </Emberek>
    <Emberek>
      <v>2</v>
      <n>Debrecen</n>
    </Emberek>
  </dataroot>
</root>
```

2.5.9 Megosztások és webmappák elérése

A megosztások elérése nagyon egyszerű a PowerShellből: egyszerűen a UNC névvel kell hivatkozni a megosztott könyvtárakra és az ott található fájlokra:

```
[2] PS C:\> Get-ChildItem \\asus\powershell
```

```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::\\asus\powershell
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2008.05.04. 12:55	<DIR>	cd
d----	2008.07.15. 20:01	<DIR>	Copy of scripts
d----	2008.02.28. 21:14	<DIR>	demo

Sőt! A TAB-kiegészítés is működik! Valamint az ebben a fejezetben leírt összes cmdlet is működik az UNC nevekkel is, például:

```
[4] PS C:\> get-acl \\asus\powershell\munka\tömbök.txt
```

```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::\\asus\powershell\munka
```

Path	Owner	Access
----	-----	-----

tömbök.txt

ASUS\Administrator

BUILTIN\Administrator...

Megosztások létrehozása már nem ilyen egyszerű, de ehhez is van megoldás, melyet a 2.11.3 *WMI objektumok metódusainak meghívása* fejezetben mutatok egy WMI kifejezés segítségével.

Mindezen kívül a weben megosztott mappák is elérhetők ezekkel a cmdletekkel:

```
[5] PS C:\> get-childitem \\live.sysinternals.com\Tools
```

```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::\\live.sysinternals.com\Tools
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
d----	2008. 06. 02. 1:16	<DIR>	WindowsInternals
-a---	2008. 05. 30. 17:55	668	About_This_Site.txt
-a---	2008. 07. 15. 17:39	229928	accesschk.exe
-a---	2006. 11. 01. 14:06	174968	AccessEnum.exe
-a---	2006. 11. 01. 22:05	121712	accvio.EXE
-a---	2007. 07. 12. 7:26	50379	AdExplorer.chm
-a---	2007. 11. 26. 13:21	422952	ADEplorer.exe
-a---	2007. 11. 07. 10:13	401616	ADInsight.chm
-a---	2007. 11. 20. 13:25	1049640	ADInsight.exe
-a---	2006. 11. 01. 14:05	150328	adrestore.exe
-a---	2006. 11. 01. 14:06	154424	Autologon.exe
-a---	2008. 08. 20. 15:18	48986	autoruns.chm
...			

2.6 Az Eseménynapló feldolgozása

Az egyik legfontosabb információforrás a rendszergazdák számára az eseménynapló, de egyben a legnehézkesebben kezelhető a beépített Event Viewer eszközzel. A PowerShell ebben a tekintetben is nagyon jó szolgálatot tesz nekünk, mint ahogy a következőkben láthatjuk.

2.6.1 Hagyományos eseménynaplók kezelése (Get-EventLog)

A „hagyományos” Eseménynapló bejegyzéseinek kiolvasására a `Get-Eventlog` cmdletet használhatjuk, ami `EventLogEntry` (vagy `EventLog`) típusú objektumokat ad vissza. Először is tudjuk meg, hogy milyen naplók vannak a gépünkön:

```
[28] PS C:\> Get-EventLog -List
```

Max(K)	Retain	OverflowAction	Entries	Log
512	7	OverwriteOlder	36	Active Directory Web Services
20 480	0	OverwriteAsNeeded	929	Application
15 168	0	OverwriteAsNeeded	29	DFS Replication
512	0	OverwriteAsNeeded	102	Directory Service
16 384	0	OverwriteAsNeeded	23	DNS Server
512	0	OverwriteAsNeeded	18	File Replication Service
20 480	0	OverwriteAsNeeded	0	HardwareEvents
512	7	OverwriteOlder	0	Internet Explorer
20 480	0	OverwriteAsNeeded	0	Key Management Service
131 072	0	OverwriteAsNeeded	65 291	Security
20 480	0	OverwriteAsNeeded	2 102	System
15 360	0	OverwriteAsNeeded	2 902	Windows PowerShell

A fenti parancs `EventLog` objektumokat ad vissza, ezektől lekérdezhetők az adott napló különféle tulajdonságai, maximális mérete, bejegyzéseinek száma, stb.

```
[29] PS C:\> (get-eventlog -list)[0] | Format-List *
```

```

Entries           : {dc.r2.dom, dc.r2.dom, dc.r2.dom, dc.r2.dom...}
LogDisplayName     : Active Directory Web Services
Log               : Active Directory Web Services
MachineName       : .
MaximumKilobytes   : 512
OverflowAction     : OverwriteOlder
MinimumRetentionDays : 7
EnableRaisingEvents : False
SynchronizingObject :
Source            :
Site              :
Container         :
[30] PS C:\> (get-eventlog -list)[0].Entries.Count
36

```

Ha egy konkrét napló bejegyzéseire vagyunk kíváncsiak, akkor a napló nevét kell megadnunk paraméterként, a `-newest` paraméter után álló szám pedig a listába kerülő bejegyzések számát korlátozza. Az következő parancs a rendszernapló legutóbbi három bejegyzését fogja kiolvasni:

```
[31] PS C:\> Get-EventLog -LogName System -Newest 3
```

Index	Time	EntryType	Source	InstanceID	Message
2102	jan. 16 00:42	Warning	Microsoft-Windows...	1014	Name r...
2101	jan. 16 00:41	Information	Service Control M...	1073748860	The Wi...
2100	jan. 16 00:41	Information	Microsoft-Windows...	1	The de...

Az előző két parancs kombinálásával valamennyi napló legfrissebb bejegyzéseit is könnyen lekérdezhethetjük egyetlen paranccsal. A bal oldali Get-Eventlog szállítja a naplók objektumait, az innen származó adatokat fogjuk odaadni paraméterként a Foreach-Object belsejében elinduló Get-Eventlog-nak, így szép sorban valamennyi napló bejegyzései elő fognak kerülni. (Közben még kiírjuk a napló nevét is, hogy tudjuk hol járunk.)

```
[41] PS C:\> Get-Eventlog -list | Foreach-Object {Write-Host $_.LogDisplayName;  
if($_.entries.count){Get-EventLog -LogName $_.LogDisplayName -Newest 3}}
```

Active Directory Web Services

Index	Time	EntryType	Source	InstanceID	Message
36	dec. 31 15:14	Information	ADWS	1073742828	Active...
35	dec. 31 15:14	Information	ADWS	1073742830	Active...
34	dec. 31 15:14	Information	ADWS	1073743024	Active...

Application

929	jan. 16 00:42	Information	SceCli	1073743528	Securi...
928	jan. 14 21:23	Information	SceCli	1073743528	Securi...
927	jan. 13 21:07	Information	HHCTRL	1904	The de...

DFS Replication

29	dec. 31 15:15	Information	DFSR	1073743030	The DF...
28	dec. 31 15:14	Information	DFSR	1073747926	The DF...
27	dec. 31 15:14	Information	DFSR	1073743138	The DF...

Directory Service

102	jan. 11 21:29	Information	NTDS ISAM	701	NTDS (...)
101	jan. 11 21:29	Information	NTDS ISAM	700	NTDS (...)
100	jan. 07 21:40	Information	NTDS ISAM	701	NTDS (...)

DNS Server

23	jan. 06 06:55	Error	DNS	3221229488	The DN...
22	dec. 31 15:14	Information	DNS	1073741826	The DN...
21	dec. 31 15:14	Information	DNS	1073741828	The DN...

File Replication Service

18	dec. 31 15:14	Information	NtFrs	1073755340	The Fi...
17	dec. 31 15:14	Warning	NtFrs	2147497160	The Fi...
16	dec. 31 15:14	Information	NtFrs	1073755325	The Fi...

Hardware Events

Internet Explorer

Key Management Service

Security

65364	jan. 16 00:59	SuccessA...	Microsoft-Windows...	4634	An acc...
65363	jan. 16 00:59	SuccessA...	Microsoft-Windows...	4624	An acc...
65362	jan. 16 00:59	SuccessA...	Microsoft-Windows...	4672	Specia...

System

2102	jan. 16 00:42	Warning	Microsoft-Windows...	1014	Name r...
2101	jan. 16 00:41	Information	Service Control M...	1073748860	The Wi...
2100	jan. 16 00:41	Information	Microsoft-Windows...	1	The de...

Windows PowerShell

2902	jan. 12 22:31	Information	PowerShell	400	Engine...
2901	jan. 12 22:31	Information	PowerShell	600	Provid...
2900	jan. 12 22:31	Information	PowerShell	600	Provid...

A belső IF vizsgálatra azért volt szükség, mert a naplóbejegyzések lekérése hibát adna abban az esetben, ha egy eseménynaplóban nincsen egy bejegyzés sem.

Természetesen a megszokott eszközök segítségével tetszés szerint szűrhetjük és formázhatjuk is a naplóból nyert objektumokat. Kiválogathatjuk például csak a hibákat vagy a figyelmeztetéseket, és válogathatunk a kiírandó jellemzők között. Például listázzuk ki a rendszernaplóból az utolsó héten keletkezett „Warning” típusú utolsó három bejegyzést időrend szerint:

```
[45] PS C:\> Get-EventLog -LogName System -EntryType warning -Newest 3 -After (get-date).adddays(-7)
```

Index	Time	EntryType	Source	InstanceID	Message
2102	jan. 16 00:42	Warning	Microsoft-Windows...	1014	Name r...
2098	jan. 14 22:53	Warning	NETLOGON	5782	Dynami...
2096	jan. 14 21:23	Warning	Microsoft-Windows...	16	Unable...

Nézzünk meg egy konkrét naplóbejegyzést részletesebben:

```
[24] PS C:\> (Get-EventLog -LogName application -InstanceId 1040)[0] | Format-List *
```

```
EventID           : 1040
MachineName       : dc.r2.dom
Data              : {}
Index             : 816
Category          : (0)
CategoryNumber    : 0
EntryType         : Information
Message           : Beginning a Windows Installer transaction: \\192.168.1.200\c$\_munka\powershell2\tools\PowerGUI.1.9.5.966.msi. Client Process Id: 2568.
Source            : MsiInstaller
ReplacementStrings : {\192.168.1.200\c$\_munka\powershell2\tools\PowerGUI.1.9.5.966.msi, 2568, (NULL), (NULL)...}
InstanceId        : 1040
TimeGenerated     : 2009. 12. 31. 15:19:40
TimeWritten       : 2009. 12. 31. 15:19:40
UserName          : R2\Administrator
Site              :
Container         :
```

Látható, hogy az üzenet (Message) rész kétfajta részből áll össze: egy statikus, pusztán az EventID-től függő szövegrészből, és az ebbe illeszkedő adott géptől, időtől és egyéb körülménytől függő behelyettesítő adatokból. Ez utóbbiak külön is megtalálhatók a ReplacementStrings tulajdonság-tömbben. Vajon ezt hogyan tudjuk praktikusán felhasználni? Például nézzük, hogy hogyan lehet a Security log információi alapján egy olyan táblázatot készíteni, hogy ki mikor lépett be a tartományba. Ehhez talán a következő naplóbejegyzés megkeresése a legpraktikusabb:

```
[51] PS C:\> Get-EventLog -LogName Security -InstanceId 4768 | fl *
```

```
EventID           : 4768
MachineName       : dc.r2.dom
Data              : {}
```

```

Index          : 66017
Category       : (14339)
CategoryNumber : 14339
EntryType      : SuccessAudit
Message        : A Kerberos authentication ticket (TGT) was requested.

                Account Information:
                  Account Name:      SoosTibor
                  Supplied Realm Name: R2
                  User ID:           S-1-5-21-3398938913-3940250523-92
                  7435294-1178

                Service Information:
                  Service Name:      krbtgt
                  Service ID:        S-1-5-21-3398938913-3940250523-927
                  435294-502

                Network Information:
                  Client Address:     ::ffff:192.168.1.11
                  Client Port:       49257

                Additional Information:
                  Ticket Options:     0x40810010
                  Result Code:        0x0
                  Ticket Encryption Type: 0x12
                  Pre-Authentication Type: 2

                Certificate Information:
                  Certificate Issuer Name:
                  Certificate Serial Number:
                  Certificate Thumbprint:

                Certificate information is only provided if a certificate
                was used for pre-authentication.

                Pre-authentication types, ticket options, encryption type
                s and result codes are defined in RFC 4120.
Source          : Microsoft-Windows-Security-Auditing
ReplacementStrings : {SoosTibor, R2, S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-
1178, krbtgt...}
InstanceId      : 4768
TimeGenerated   : 2010. 01. 16. 10:08:11
TimeWritten    : 2010. 01. 16. 10:08:11
UserName        :
Site           :
Container       :

```

Látható, hogy a felhasználó neve legegyszerűbben a ReplacementStrings tulajdonság-tömbből szedhető ki. Nézzük ezt meg részletesebben:

```

[52] PS C:\> (Get-EventLog -LogName Security -InstanceId 4768)[0].replacementst
rings | fl *
SoosTibor
R2
S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1178
krbtgt
S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-502
0x40810010
0x0
0x12

```

```
2
::ffff:192.168.1.11
49257
```

Látható, hogy az első elem a felhasználónév és a 10. elemben meg megtalálható a felhasználó számítógépének IP címe. Készítsünk ezek alapján egy speciális táblázatot:

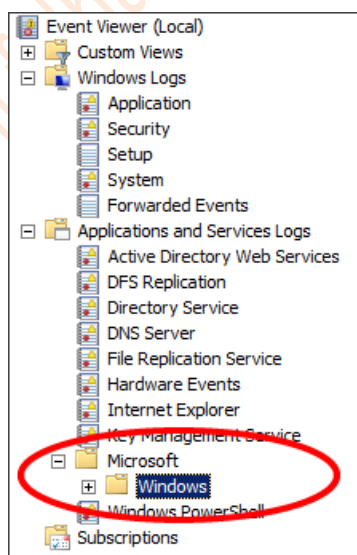
```
[62] PS C:\> Get-EventLog -LogName Security -InstanceId 4768,4771 | Select-Object -Property @{n="user";e={$_.replacementstrings[0]}}, entrytype, timegenerated, @{n="IP";e={$_.replacementstrings[9].substring(7)}} | ft -AutoSize
```

user	EntryType	TimeGenerated	IP
NagyBela	FailureAudit	2010. 01. 16. 10:19:50	
SoosTibor	SuccessAudit	2010. 01. 16. 10:08:11	192.168.1.11
NemecsekBela	SuccessAudit	2010. 01. 16. 10:04:13	192.168.1.11
SulyokIstvan	SuccessAudit	2010. 01. 16. 10:03:39	192.168.1.11
SoosTibor	SuccessAudit	2010. 01. 16. 10:03:03	192.168.1.11

Ebbe belevettem még a sikertelen bejelentkezésre utaló 4771-es bejegyzést is. Látható, hogy sokkal áttekinthetőbben jeleníthetők meg így az adatok, mint az Event Viewer eszköz segítségével.

2.6.2 Az új alkalmazás- és szolgáltatásnaplók kezelése (Get-WinEvent)

A Windows Vista / Server 2008 verziók óta újabb eseménynaplókkal bővült a rendszer. Az alábbi képen látható, hogy az Event Viewer alkalmazásban ezek hol találhatók:

65. ábra Alkalmazás- és szolgáltatásnaplók

Ez egy nagyon sok naplót tartalmazó rész, amelyeket a Get-EventLog nem kezel, ezzel szemben a Get-WinEvent igen. Ez a cmdlet kicsit más szintaxissal és lehetőségekkel rendelkezik. Nézzünk pár példát a használatára. A lehetséges napló kategóriák kilistázásához a -ListLog paraméter használható, viszont kötelező valamit megadni, akár egy *-ot:


```
[5] PS C:\> Get-WinEvent -ListLog *
```

LogName	MaximumSizeInBytes	RecordCount	LogMode
-----	-----	-----	-----
Active Directory...	1052672	36	Circular
Application	20971520	931	Circular
...			

Nézzük meg egy konkrét naplókategória jellemzőit:

```
[31] PS C:\> Get-WinEvent -Listlog "Microsoft-Windows-WinRM/Operational" | fl *
```

```

FileSize                : 1052672
IsLogFull                : False
LastAccessTime           : 2009. 11. 09. 21:13:04
LastWriteTime            : 2009. 12. 31. 15:14:07
OldestRecordNumber       : 77489
RecordCount              : 2500
LogName                  : Microsoft-Windows-WinRM/Operational
LogType                  : Operational
LogIsolation              : Application
IsEnabled                 : True
IsClassicLog              : False
SecurityDescriptor        : O:BAG:SYD:(A;;0xf0007;;;SY)(A;;0x7;;;BA)(A;;0
                           x7;;;SO)(A;;0x3;;;IU)(A;;0x3;;;SU)(A;;0x3;;;S
                           -1-5-3)(A;;0x3;;;S-1-5-33)(A;;0x1;;;S-1-5-32-
                           573)
LogFilePath              : %SystemRoot%\System32\Winevt\Logs\Microsoft-W
                           indows-WinRM%4Operational.evtx
MaximumSizeInBytes        : 1052672
LogMode                  : Circular
OwningProviderName        : Microsoft-Windows-WinRM
ProviderNames             : {Microsoft-Windows-WinRM}
ProviderLevel             :
ProviderKeywords          :
ProviderBufferSize        : 64
ProviderMinimumNumberOfBuffers : 0
ProviderMaximumNumberOfBuffers : 64
ProviderLatency           : 1000
ProviderControlGuid       :

```

Egyes logok bejegyzéseinek listázásához szűrőfeltételek akár hashtábla formátumban is megadhatók:

```
[18] PS C:\> Get-WinEvent -FilterHashtable @{id = 169; logname="Microsoft-Windows-WinRM/Operational"}
```

TimeCreated	ProviderName	Id	Message
-----	-----	--	-----
2009. 12. 13. 12...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 22...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 22...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 22...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 22...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 21...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 21...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 21...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...
2009. 12. 07. 21...	Microsoft-Window...	169	User R2\hh auth...

2009. 12. 07. 21... Microsoft-Window...	169 User R2\Adminis...
2009. 12. 07. 21... Microsoft-Window...	169 User R2\Adminis...

Látható, hogy itt kicsit másak az esemény tulajdonságainak a nevei, például nem EventID, hanem csak ID. Nézzük meg, hogy egy bejegyzés hogyan néz ki részletesen:

```
[19] PS C:\> (Get-WinEvent -FilterHashtable @{id = 169; logname="Microsoft-Windows-WinRM/Operational"})[0] | fl *
```

```

Message           : User R2\hh authenticated successfully using Kerberos authentication
Id                : 169
Version          : 0
Qualifiers        :
Level            : 4
Task             : 7
Opcode           : 0
Keywords          : 4611686018427387916
RecordId         : 79980
ProviderName      : Microsoft-Windows-WinRM
ProviderId       : a7975c8f-ac13-49f1-87da-5a984a4ab417
LogName          : Microsoft-Windows-WinRM/Operational
ProcessId        : 248
ThreadId         : 2780
MachineName      : dc.r2.dom
UserId           : S-1-5-20
TimeCreated       : 2009. 12. 13. 12:34:24
ActivityId       : 00000100-0000-0000-1f05-9ad1b17aca01
RelatedActivityId :
ContainerLog      : microsoft-windows-winrm/operational
MatchedQueryIds   : {}
Bookmark         : System.Diagnostics.Eventing.Reader.EventBookmark
LevelDisplayName  : Information
OpcodeDisplayName : Info
TaskDisplayName   : User authentication
KeywordsDisplayNames : {Server, Security}
Properties        : {System.Diagnostics.Eventing.Reader.EventProperty, System.Diagnostics.Eventing.Reader.EventProperty}

```

Látható az is, hogy itt nem a ReplacementStrings tulajdonság, hanem a Properties tartalmazza a futás időben generálódó információkat. Nézzük meg ezt is:

```
[20] PS C:\> (Get-WinEvent -FilterHashtable @{id = 169; logname="Microsoft-Windows-WinRM/Operational"})[0].properties
```

```

Value
-----
R2\hh
Kerberos

```

Innentől már hasonlóan lehet például informatív táblázatokat készíteni. Itt most konkrétan a WinRM szolgáltatás igénybevételevel kapcsolatos statisztikát készítettem az eseménynapló bejegyzései alapján:

```
[27] PS C:\> Get-WinEvent -FilterHashtable @{id = 169; logname="Microsoft-Windows-WinRM/Operational"} | Select-Object -Property TimeCreated, @{n="User";e={$_.properties[0].value}}
```

TimeCreated	User
-----	----
2009. 12. 13. 12:34:24	R2\hh
2009. 12. 07. 22:06:02	R2\hh
2009. 12. 07. 22:02:23	R2\hh
2009. 12. 07. 22:00:51	R2\hh
2009. 12. 07. 22:00:15	R2\hh
2009. 12. 07. 21:58:47	R2\hh
2009. 12. 07. 21:58:19	R2\hh
2009. 12. 07. 21:54:08	R2\hh
2009. 12. 07. 21:54:02	R2\hh
2009. 12. 07. 21:49:21	R2\Administrator
2009. 12. 07. 21:49:12	R2\Administrator

Vagy hasonló módon lehet kigyűjteni azt, hogy melyik frissítés mikor települt:

```
[35] PS C:\> Get-WinEvent -FilterHashTable @{ProviderName="Microsoft-Windows-WindowsUpdateClient"; ID=19} | Select-Object -Property timecreated, @{n="Patch";e={$ .properties[0].value}} | ft -AutoSize
```

TimeCreated	Patch
-----	-----
2009. 12. 28. 18:39:06	Windows Malicious Software Removal Tool x64 - Decemb...
2009. 12. 11. 23:31:19	Cumulative Security Update for Internet Explorer 8 f...
2009. 11. 25. 9:13:12	Update for Windows Server 2008 R2 x64 Edition (KB976...
2009. 11. 18. 8:59:01	Update for Internet Explorer 8 for Windows Server 20...
2009. 11. 09. 22:22:22	Security Update for Windows Server 2008 R2 x64 Editi...
2009. 11. 09. 22:22:22	Security Update for ActiveX Killbits for Windows Ser...
2009. 11. 09. 22:22:22	Security Update for Internet Explorer 8 for Windows ...
2009. 11. 09. 22:22:22	Update for Windows Server 2008 R2 x64 Edition (KB974...
2009. 11. 09. 22:22:22	Update for Windows Server 2008 R2 x64 Edition (KB974...
2009. 11. 09. 22:22:22	Security Update for Windows Server 2008 R2 x64 Editi...
2009. 11. 09. 22:22:22	Update for Internet Explorer 8 Compatibility View Li...

2.6.3 Távoli gépek eseménynaplóinak megtekintése

Mind a `get-eventlog`, mind a `get-winevent` cmdletek távoli gépek eseménynaplóinak megtekintésére is alkalmas a `-computername` paraméter használatával:

```
[95] PS C:\> Get-EventLog -ComputerName member,dc -LogName system -Newest 3
```

Index	Time	EntryType	Source	InstanceID	Message
-----	-----	-----	-----	-----	-----
1216	jan. 17 19:13	Information	Microsoft-Windows...	35	The ti...
1215	jan. 17 19:13	Information	Service Control M...	1073748860	The Ap...
1214	jan. 17 19:13	Warning	Microsoft-Windows...	1014	Name r...
2124	jan. 17 19:14	Warning	Microsoft-Windows...	16	Unable...
2123	jan. 17 19:12	Warning	Microsoft-Windows...	1014	Name r...
2122	jan. 17 19:11	Information	Service Control M...	1073748860	The Wi...

Látható a fenti példában, hogy a `get-eventlog` akár egyszerre több gép eseménynaplóját is el tudja érni. A `get-winevent` sajnos csak egyszerre egy gépét:

```
[100] PS C:\> Get-WinEvent -ComputerName member -MaxEvents 4
```

TimeCreated	ProviderName	Id	Message
-----	-----	--	-----
2010. 01. 17. 19...	Microsoft-Window...	4624	An account was ...
2010. 01. 17. 19...	Microsoft-Window...	4672	Special privile...
2010. 01. 17. 19...	Service Control ...	7036	The Windows Rem...
2010. 01. 17. 19...	Microsoft-Window...	209	The Winrm servi...

2.6.4 Eseménynaplóval kapcsolatos egyéb műveletek

Az eseménynaplóval kapcsolatos leggyakoribb műveletek a bejegyzések közti keresés és az adatok megjelenítése, de a PowerShell további cmdleteket is tartalmaz ezzel kapcsolatban.

Az egyik ilyen cmdlet a `Show-EventLog`. Ez a parancs nem csinál sok mindent, egyszerűen megnyitja a grafikus EventViewer alkalmazást, egyetlen paramétere a számítógép-név, azaz hogy mely számítógép eseménynaplóját kívánjuk megnyitni.

A következő cmdlet a `Limit-EventLog`. Ezzel az egyes eseménynaplók maximális méretét állíthatjuk be, illetve azt, hogy a betelés esetén mi történjen: felülírja a régebbi bejegyzéseket, csak bizonyos korú bejegyzéseket írjon felül, stb.

Van még a `New-EventLog`, mellyel új eseménynaplót tudunk létrehozni. Ezzel a paranccsal klasszikus formátumú új eseménynapló hozható létre, mely a többi EventLog főnevet tartalmazó cmdlettel kezelhető. Ahhoz, hogy ilyen új eseménynaplót hozzassunk létre a naplóbejegyzések statikus szövegeit és tulajdonságneveit tartalmazó erőforrás dll-t is meg kell adnunk, valamint azt, hogy mi lesz az ide beírni kívánt bejegyzések forrása.

Az előző cmdlet párja a `Remove-EventLog`, mellyel eseménynaplót vagy forrást lehet megszüntetni.

Ennél szelídebb és talán gyakrabban használatos a `Clear-EventLog`, mellyel a klasszikus eseménynaplókat lehet üríteni, akár távoli gépen is.

Ami még praktikusabb, az a `Write-EventLog`. Segítségével bejegyzéseket írhatunk az eseménynaplókba. Nézzünk erre példát is:

```
[59] PS C:\> Write-EventLog -LogName application -EntryType information -Source
PowerShellScript -Category 1 -EventId 10000 -Message "A szkriptem elindult" -RawData 1,2
Write-EventLog : The source name "PowerShellScript" does not exist on computer
"localhost".
At line:1 char:15
+ Write-EventLog <<<< -LogName application -EntryType information -Source PowerShellScript -Category 1 -EventId 10000 -Message "A szkriptem elindult" -RawData 1,2
+ ~~~~~
+ CategoryInfo          : InvalidOperation: (:) [Write-EventLog], InvalidOperationException
+ FullyQualifiedErrorId : Microsoft.PowerShell.Commands.WriteEventLogCommand
```

Hoppá! Ez hibát adott. A hiba oka, hogy az Application naplóhoz még nem lett létrehozva lehetséges forrásként az általam megadott „PowerShellScript”. Pótoljuk ezt a hiányosságot, sajnos nem PowerShell cmdlettel, hanem .NET osztály statikus metódusával:

```
[61] PS C:\> [System.Diagnostics.EventLog]::CreateEventSource("PowerShellScript", "Application")
```

Akkor most újra próbálom a bejegyzésemet beírni az eseménynaplóba:

```
[62] PS C:\> Write-EventLog -LogName application -EntryType information -Source
PowerShellScript -Category 1 -EventId 10000 -Message "A szkriptem elindult" -R
awData 1,2
[63] PS C:\> Get-EventLog -LogName Application -Newest 1 | fl *
```

```
EventID           : 10000
MachineName       : dc.r2.dom
Data              : {1, 2}
Index             : 989
Category          : (1)
CategoryNumber    : 1
EntryType         : Information
Message          : A szkriptem elindult
Source            : PowerShellScript
ReplacementStrings : {A szkriptem elindult}
InstanceId        : 10000
TimeGenerated     : 2010. 01. 23. 22:45:23
TimeWritten       : 2010. 01. 23. 22:45:23
UserName          :
Site              :
Container         :
```

Na így már sikerült!

Megjegyzés

Azt, hogy egy naplóhoz milyen források vannak már bejegyezve egy registry kulcs segítségével nézhetjük meg:

```
[66] PS C:\> dir HKLM:\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\Eventlog\Application\
```

```
Hive: HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\Eventlog\Appl
ication
```

SKC	VC	Name	Property
---	--	----	-----
0	2	.NET Runtime	{TypesSupported, EventMessageFile}
0	2	.NET Runtime Optimization S...	{TypesSupported, EventMessageFile}
0	2	Application	{CategoryCount, CategoryMessageFile}
0	4	Application Error	{EventMessageFile, TypesSupported, C...
...			
0	1	PerfProc	{ProviderGuid}
0	1	PowerShellScript	{EventMessageFile}
0	1	Process Exit Monitor	{providerGuid}
...			

A fenti listában látható az általam bejegyzett PowerShellScript forrás.

Az általunk beírt eseménynapló bejegyzésekkel például két külön ablakban futó PowerShell szkript egymás közti kommunikációját is megoldhatjuk, vagy a Task Scheduler segítségével a mi általunk definiált

eseménynapló-bejegyzés megjelenésére tudunk indíttatni egy parancssort, többek között PowerShell szkriptet.

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

2.7 Registry kezelése

Amikor a PowerShell egyszerűségét demonstrálják különböző szakmai rendezvényeken, akkor gyakran a registry kezelését is bemutatják, hiszen jól érzékeltethető az, hogy a fájlok kezelésével kapcsolatos cmdletek legtöbbje a registryre is használható, mivel a fájlok és a registry is un. PSDrive-ként érhető el. A személyes tapasztalatom az, hogy azért viszonylag ritkán kell a registryt szkriptből machinálni, de azért foglalkozunk ezzel is.

2.7.1 Olvasás a registryből

Elsőként nézzük meg, hogy hogyan lehet olvasni a registryből. Például listázzuk ki a registry alapján a számítógépre telepített alkalmazások nevét!

Miután a registryt is egy PSDrive-on keresztül érhetjük el, érdemes lehet akár új, a minket érdeklő információkat tartalmazó ágra új „shortcut” PSDrive-ot definiálni, hogy később már rövidebb elérési úttal is hivatkozhatók legyenek az egyes elemek:

```
[1] PS I:\>New-PSDrive -Name Uninstall -PSProvider Registry -Root HKLM:\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall
```

Name	Provider	Root	CurrentLocation
-----	-----	-----	-----
Uninstall	Registry	HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Micr...	

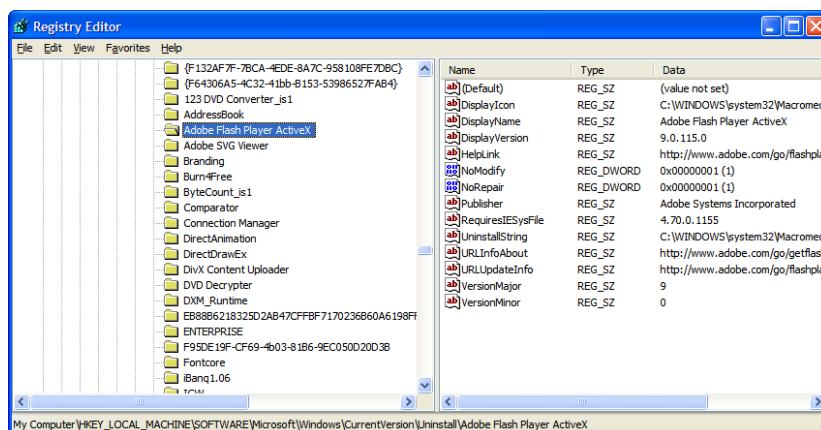
A mostani feladatunkban például az Uninstall registry kulcsot egy új, „Uninstall” nevű meghajtón keresztül lehet elérni. Erre már nagyon egyszerűen végezhetünk szokásos fájlműveleteket, például kilistázhathatjuk az itt található kulcsokat a Get-ChildItem cmdlet segítségével:

```
[2] PS I:\>Get-ChildItem uninstall:
```

```
Hive: Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall
```

SKC	VC	Name	Property
---	--	----	-----
0	16	123 DVD Converter_is1	{Inno Setup: Setup Version, Inno ...
0	1	AddressBook	{(default)}
0	13	Adobe Flash Player ActiveX	{DisplayName, DisplayVersion, Pub...
0	12	Adobe SVG Viewer	{DisplayName, DisplayVersion, Dis...
0	2	Branding	{QuietUninstallString, RequiresIE...
0	2	Burn4Free	{DisplayName, UninstallString}
...			

Nézzük meg ugyanezt a regedittel:

66. ábra Uninstall registry-ág

Látható, hogy amit mi a Regeditben látunk „fájlként”, azaz az Adobe Flash Playernél például a DisplayName, az a PowerShell-ben nem „fájl”, hanem az a fájl, ami az „Adobe Flash Player ActiveX”-nek felel meg, a tulajdonsága (property). Ez egy kicsit zavarónak tűnhet, hiszen a szemünk előtt az „Adobe Flash Player ActiveX” mint mappa lebeg, holott a PowerShellben az maga a fájl szintű objektum a hierarchiában. De akkor hogyan jutunk hozzá az egyes tulajdonságokhoz egyszerűen? Erre is van cmdlet, a Get-ItemProperty:

```
[3] PS I:\>cd Uninstall:
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall\
[4] PS Uninstall:\>Get-ItemProperty "Adobe Flash Player ActiveX"
```

PSPath	: Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall\Adobe Flash Player ActiveX
PSParentPath	: Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall
PSChildName	: Adobe Flash Player ActiveX
PSDrive	: Uninstall
PSProvider	: Microsoft.PowerShell.Core\Registry
DisplayName	: Adobe Flash Player ActiveX
DisplayVersion	: 9.0.115.0
Publisher	: Adobe Systems Incorporated
URLInfoAbout	: http://www.adobe.com/go/getflashplayer
VersionMajor	: 9
VersionMinor	: 0
HelpLink	: http://www.adobe.com/go/flashplayer_support/
URLUpdateInfo	: http://www.adobe.com/go/flashplayer/
DisplayIcon	: C:\WINDOWS\system32\Macromed\Flash\uninstall_activeX.exe
UninstallString	: C:\WINDOWS\system32\Macromed\Flash\uninstall_activeX.exe
RequiresIESysFile	: 4.70.0.1155
NoModify	: 1
NoRepair	: 1

A [4]-es sorban lekérdezem az *Adobe Flash Player* elem tulajdonságait. Egy kicsit többet is visszaad nekem a PowerShell, mint ami ténylegesen a registryben található: PSPath, PSParentPath, stb. Ezek természetesen nincsenek benne a registryben, ezeket a PowerShell típusadaptációs rétege teszi hozzá. Sajnos

ezeket a plusz adatokat akkor is hozzábiggyeszti, ha csak mondjuk a `DisplayName` paramétert akarjuk kiolvasni:

```
[14] PS Uninstall:\>Get-ItemProperty "Adobe Flash Player ActiveX" -name Display
Name

PSPath      : Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall\Adobe Flash P
layer ActiveX
PSParentPath : Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall
PSChildName  : Adobe Flash Player ActiveX
PSDrive      : Uninstall
PSProvider   : Microsoft.PowerShell.Core\Registry
DisplayName  : Adobe Flash Player ActiveX
```

Szóval trükközni kell, ha tényleg csak az adott kulcs értékét akarom megtekinteni:

```
[24] PS Uninstall:\>(Get-ItemProperty "Adobe Flash Player ActiveX").DisplayN
ame
Adobe Flash Player ActiveX
```

Azaz külön hivatkozni kell az adott kulcs nevére, nem igazán jó a `-name` paraméter használata. Ez függvényért kiált, de ennek megvalósítását az olvasóra bízom.

Még két lehetőségre hívnám fel a figyelmet a registry kulcsok olvasásával kapcsolatban. Az egyik `GetValueNames()` metódus, amellyel az adott kulcs tényleges értékeinek neveit lehet kiolvasni. A nevek birtokában aztán például valamelyik ciklussal lehet műveleteket végezni az értékekkel. Erre példaként nézzünk egy szkriptet, amely összeszámolja, hogy gépünkre hány font van telepítve, és abból mennyi a *TrueType* típusú:

```
[15] PS C:\> $ttf=0; (get-item "hklm:\Software\Microsoft\Windows NT\Current
Version\Fonts").GetValueNames() | Where-Object {$_.contains("TrueType")} | F
oreach-Object {$ttf++}; $ttf
277
```

Ugyanezt a funkciót valósítottam meg következő szkriptben is, csak itt nem a `GetValueNames()` metódust alkalmaztam, hanem a PowerShell `Select-Object` cmdletjét, az `ExtendProperty` paraméterrel, mellyel egy adott objektum egy adott, tömböt tartalmazó tulajdonságának értékeit lehet kifejtetni:

```
[22] PS C:\> $ttf=0; Get-Item "HKLM:\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVe
rsion\Fonts" | Select-Object -ExpandProperty Property | where-object {$_.con
tains("TrueType")} | ForEach-Object {$ttf++}; $ttf
277
```

2.7.2 Registry elemek létrehozása, módosítása

Ezek után nem meglepő, hogy a registry elemek létrehozása is hasonló módon történik, mint a fájlok létrehozása. Megint fontos tudatosítani, hogy mi a „fájl szintű” objektum a registryben, és mi a tulajdonság.

Nézzük egy új tulajdonság létrehozását, hozzunk létre az Outlook törölt elemek visszaállíthatóságát megkönnyítő kulcsot:

```
[2] PS I:\>Set-Location HKLM:\SOFTWARE\Microsoft\Exchange\Client\Options
[3] PS HKLM:\SOFTWARE\Microsoft\Exchange\Client\Options>New-ItemProperty . -
Name DumpsterAlwaysOn -Value 1 -type DWORD
```

```
PSPath           : Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Exchange\Client\Options
PSParentPath      : Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Exchange\Client
PSChildName       : Options
PSDrive           : HKLM
PSProvider        : Microsoft.PowerShell.Core\Registry
DumpsterAlwaysOn : 1
```

A [2]-es sorban az aktuális helynek beállítom az a registry „mappát”, ahol új értéket akarok felvenni, majd a `new-itemproperty` cmdlettel hozom létre az új értéket. Ennek paraméterei a path (nincs kiírva, értéke egy darab pont, azaz az aktuális elérési út), a kulcs neve és típusa. Típusként az alábbi táblázat lehetőségeit használhatjuk fel a registryben:

Property típus	Leírás
Binary	bináris adat
DWord	UInt32 egész
ExpandString	Környezeti változókat kifejtő szöveg
MultiString	Többsoros szöveg
String	Szöveg
QWord	8 bájtos bináris adat

Meglevő kulcsok módosítására a `set-itemproperty` cmdlet áll a rendelkezésünkre:

```
[9] PS HKLM:\SOFTWARE\Microsoft\Exchange\Client\Options>set-ItemProperty . -
Name DumpsterAlwaysOn -Value 0
```

Ha esetleg új kulcsot kellene létrehoznunk, arra a `new-item` cmdletet használhatjuk:

```
[14] PS HKLM:\SOFTWARE>New-Item SoosTibor

Hive: Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE

SKC  VC  Name                Property
---  --  ----                -
0    0  SoosTibor           {}
```

Ezután ehhez a `new-itemproperty` cmdlettel lehet felvenni értékeket.

2.7.3 Registry elemek hozzáférési listájának kiolvasása

A registry kulcsok is rendelkeznek hozzáférési listával, itt is tetten érhető a fájlokkal való analógia, azaz a registry esetében is a `get-acl` cmdlettel lehet a hozzáférési listát kiolvasni, illetve a `set-acl` cmdlettel módosítani. Miután ez tényleg a fájlokkal teljesen azonos módon történik, így csak a kiolvasásra mutatok egy példát:

```
[84] PS HKCU:\Software> get-acl -path hklm:\system\currentcontrolset\ | fl

Path      : Microsoft.PowerShell.Core\Registry::HKEY_LOCAL_MACHINE\system\curr
entcontrolset
Owner     : BUILTIN\Administrators
Group     : NT AUTHORITY\SYSTEM
Access    : BUILTIN\Users Allow    ReadKey
           BUILTIN\Users Allow    -2147483648
           BUILTIN\Power Users Allow    ReadKey
           BUILTIN\Power Users Allow    -2147483648
           BUILTIN\Administrators Allow    FullControl
           BUILTIN\Administrators Allow    268435456
           NT AUTHORITY\SYSTEM Allow    FullControl
           NT AUTHORITY\SYSTEM Allow    268435456
           CREATOR OWNER Allow    268435456

Audit     :
Sddl      : O:BAG:SYD:AI (A;ID;KR;;;BU) (A;CIIOID;GR;;;BU) (A;ID;KR;;;PU) (A;CIIOI
D;GR;;;PU) (A;ID;KA;;;BA) (A;CIIOID;GA;;;BA) (A;ID;KA;;;SY) (A;CIIOID;
GA;;;SY) (A;CIIOID;GA;;;CO)
```

Megjegyzés:

Itt jöhetünk rá, hogy vajon miért nem az értékek a „fájlszintű” objektumok a registry PSDrive-ban. Azért, mert ACL-t állítani csak a kulcsokon lehet, a tulajdonságokon (property) nem. Így a fájlrendszerrel való analógia a „kulcs ≈ mappa, fájl” megfeleltetéssel a legoptimálisabb.

2.8 Tranzakciókezelés

Tranzakciónak hívjuk a logikailag összetartozó olyan műveletsort, amely vagy együttesen végrehajtásra kerül, vagy ha valami probléma adódik a műveletsor közben, akkor vissza lehet állni a műveletsor megkezdése előtti állapotba. Ráadásul a tranzakció közben a „félkész” műveletsor nem látható a rendszer többi eleme számára, így nem okoz számukra nem teljesen kitöltött adatsor problémát. Az SQL adatbázis-kezelőknél ez már régóta ismert lehetőség, de egyéb adattárakon is hasznos segítőnk lehet.

Emlékeztetőül vessünk egy pillantást a PSProviderek listájára:

```
[1] PS C:\> Get-PSProvider
```

Name	Capabilities	Drives
----	-----	-----
WSMan	Credentials	{WSMan}
Alias	ShouldProcess	{Alias}
Environment	ShouldProcess	{Env}
FileSystem	Filter, ShouldProcess	{C, A, D}
Function	ShouldProcess	{Function}
Registry	ShouldProcess, Transactions	{HKLM, HKCU}
Variable	ShouldProcess	{Variable}
Certificate	ShouldProcess	{cert}

A Registry provider az egyetlen jelenleg, ami támogatja a tranzakciókat, ráadásul csak Windows Vista / Windows Server 2008 és újabb operációs rendszereken. A gyakorlatban tehát ezzel a lehetőséggel több registry módosítást összefoghatunk egy tranzakcióba, és vagy az egészet egyben végrehajtatjuk, vagy ha valami gond adódik, akkor vissza tudjuk görgetni az egészet olyan állapotba, amikor még semmilyen változtatást nem tettünk a registryben. Ezzel fáradságos takarítási munkától óv meg minket a rendszer.

Egy időben a registryben több tranzakciót is indíthatunk, azonban mindig csak a legutóbb nyitott tranzakciókban lehet műveleteket végrehajtani, ez az ún. aktív tranzakció. Korábban megnyitott tranzakcióban dolgozni csak akkor tudunk, ha a legújabbat vagy visszagörgetjük a kiinduló állapotba, vagy befejezzük.

Várhatólag későbbi PowerShell verziókban majd további providerekre is ki lesz terjesztve ez a tranzakcionálási lehetőség. Nézzük, hogy milyen cmdletek állnak rendelkezésünkre most ebben témában:

```
[2] PS C:\> Get-Command -noun transaction
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Complete-Transaction	Complete-Transaction [-Verb...
Cmdlet	Get-Transaction	Get-Transaction [-Verbose] ...
Cmdlet	Start-Transaction	Start-Transaction [-Timeout...
Cmdlet	Undo-Transaction	Undo-Transaction [-Verbose]...
Cmdlet	Use-Transaction	Use-Transaction [-Transacte...

Tranzakcióban csak erre alkalmas cmdletekkel lehet műveleteket végezni, ezek olyan cmdletek, melyeknek van `-UseTransaction` kapcsoló paramétere:

```
[7] PS C:\> get-help * -Parameter UseTransaction | Get-Command | Sort-Object no  
un
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----

Cmdlet	Get-Acl	Get-Acl [[-Path] <String[]>...
Cmdlet	Set-Acl	Set-Acl [-Path] <String[]> ...
Cmdlet	Get-ChildItem	Get-ChildItem [[-Path] <Str...
Cmdlet	Set-Content	Set-Content [-Path] <String...
Cmdlet	Get-Content	Get-Content [-Path] <String...
Cmdlet	Add-Content	Add-Content [-Path] <String...
Cmdlet	Clear-Content	Clear-Content [-Path] <Stri...
Cmdlet	Remove-Item	Remove-Item [-Path] <String...
Cmdlet	New-Item	New-Item [-Path] <String[]>...
Cmdlet	Get-Item	Get-Item [-Path] <String[]>...
Cmdlet	Set-Item	Set-Item [-Path] <String[]>...
Cmdlet	Clear-Item	Clear-Item [-Path] <String[...
Cmdlet	Invoke-Item	Invoke-Item [-Path] <String...
Cmdlet	Rename-Item	Rename-Item [-Path] <String...
Cmdlet	Copy-Item	Copy-Item [-Path] <String[]...
Cmdlet	Move-Item	Move-Item [-Path] <String[]...
Cmdlet	Move-ItemProperty	Move-ItemProperty [-Path] <...
Cmdlet	Remove-ItemProperty	Remove-ItemProperty [-Path]...
Cmdlet	Get-ItemProperty	Get-ItemProperty [-Path] <S...
Cmdlet	Rename-ItemProperty	Rename-ItemProperty [-Path]...
Cmdlet	New-ItemProperty	New-ItemProperty [-Path] <S...
Cmdlet	Copy-ItemProperty	Copy-ItemProperty [-Path] <...
Cmdlet	Set-ItemProperty	Set-ItemProperty [-Path] <S...
Cmdlet	Clear-ItemProperty	Clear-ItemProperty [-Path] ...
Cmdlet	Set-Location	Set-Location [[-Path] <Stri...
Cmdlet	Pop-Location	Pop-Location [-PassThru] [-...
Cmdlet	Get-Location	Get-Location [-PSProvider <...
Cmdlet	Push-Location	Push-Location [[-Path] <Str...
Cmdlet	Resolve-Path	Resolve-Path [-Path] <Strin...
Cmdlet	Convert-Path	Convert-Path [-Path] <Strin...
Cmdlet	Join-Path	Join-Path [-Path] <String[]...
Cmdlet	Test-Path	Test-Path [-Path] <String[]...
Cmdlet	Split-Path	Split-Path [-Path] <String[...
Cmdlet	Get-PSDrive	Get-PSDrive [[-Name] <Strin...
Cmdlet	Remove-PSDrive	Remove-PSDrive [-Name] <Str...
Cmdlet	New-PSDrive	New-PSDrive [-Name] <String...
Cmdlet	Use-Transaction	Use-Transaction [-Transacte...

Látható, hogy ez nem is olyan kicsi lista!

Kezdjünk is el mindjárt egy tranzakciót a Start-Transaction cmdlettel:

```
[8] PS C:\> Start-Transaction
```

Suggestion [1,Transactions]: Once a transaction is started, only commands that get called with the -UseTransaction flag become part of that transaction.

```
[9] PS C:\> Get-Transaction
```

RollbackPreference	SubscriberCount	Status
-----	-----	-----
Error	1	Active

A [8]-as sor végrehajtása után kapjuk is a figyelmeztetést, hogy a tranzakcióban csak azok a műveletek fognak részt venni, amelyeknél használjuk a kapcsolót. Visszaolvasva a tranzakciókat a Get-Transaction cmdlettel látható, hogy ez az aktív tranzakció, és egy helyről indítottam el (egy Subscriber, azaz előfizetője van) és automatikusan visszagördítődik a tranzakció, ha valamilyen hiba lép fel. Ezt a RollbackPreference tulajdonság írja le, amelyet át is lehet írni, ha a Start-Transaction-t a

megfelelően megadott `-RollBackPreference` paraméterrel hívjuk meg. A lehetséges értékek: `Error`, `TerminatingError` és `Never`.

Ugyancsak szabályozni lehet a tranzakciók automatikus visszaállítását a `Start-Transaction -Timeout` paraméterével, ami alaphelyzetben az interaktívan indított tranzakcióknál nincsen, viszont a szkriptekből indított tranzakciók esetében 30 percig engedi a lezáratlan tranzakciókat létezni, utána automatikusan visszaállít.

Használjuk az előbb indított tranzakciót! Létrehozok egy elemet:

```
[12] PS C:\> New-Item 'HKCU:\Software\soostibi' -UseTransaction

Hive: HKEY_CURRENT_USER\Software

SKC  VC Name                Property
---  --  ----                -
0    0  soostibi                {}

[13] PS C:\> Get-Item 'HKCU:\Software\soostibi'
Get-Item : Cannot find path 'HKCU:\Software\soostibi' because it does not exist.
At line:1 char:9
+ Get-Item <<<< 'HKCU:\Software\soostibi'
    + CategoryInfo          : ObjectNotFound: (HKCU:\Software\soostibi:String) [Get-Item], ItemNotFoundException
    + FullyQualifiedErrorId : PathNotFound,Microsoft.PowerShell.Commands.GetItemCommand

[14] PS C:\> Get-Item 'HKCU:\Software\soostibi' -UseTransaction

Hive: HKEY_CURRENT_USER\Software

SKC  VC Name                Property
---  --  ----                -
0    0  soostibi                {}
```

Tehát létrehoztam egy „soostibi” nevű elemet a registry HKCU/Software ágában. Mikor visszaolvastam ezt a `Get-Item` cmdlettel ([13]-as sor), akkor hibát kaptam, hiszen itt nem használtam a `-UseTransaction` paramétert és a tranzakción belüli műveletek a külvilág számára nem látszanak. Amikor már használtam ezt a kapcsolót a [14]-es sorban, akkor természetesen már látható volt a létrehozott elem.

Ha minden egyéb körülménnyel meg vagyok elégedve, akkor lezárhatom a tranzakciót a `Complete-Transaction` cmdlettel, és ha ekkor olvasom vissza a registry kulcsot „normál” módon, akkor már látható az imént felvett elem:

```
[15] PS C:\> Complete-Transaction
[16] PS C:\> Get-Item 'HKCU:\Software\soostibi'

Hive: HKEY_CURRENT_USER\Software

SKC  VC Name                Property
```

```

---  --  ---
0    0 soostibi          {}

```

Természetesen az Undo-Transaction segítségével semmissé lehetett volna tenni a tranzakciót. Ugyanígy semmissé válik egy tranzakció a már korábban említett hibajelenségekkor, vagy ha bizonyos ideig nem zárjuk le.

Ha a tranzakciót lezártuk, vagy semmissé tettük, akkor is lekérdezhető az állapota:

```

[15] PS C:\> Get-Transaction

RollbackPreference      SubscriberCount      Status
-----
Error                    0                    Committed

```

A Status tulajdonság mutatja, hogy milyen módon fejeződött be.

Ha többször is kiadjuk a Start-Transaction cmdletet, akkor alaphelyzetben nem nyílik újabb és újabb tranzakciós környezet, hanem csak az előfizetők száma növekszik. Azaz a tranzakciót használó szkriptek, még ha egymástól függetlenül is indultak el, mégis egy közös tranzakciós terepen dolgoznak. Bármelyikük miatt is történik egy esetleges visszaállítás az eredeti helyzetbe, ezt mindegyik előfizető „megérzi”. Ezzel szemben a tranzakciót annyiszor kell lezárni, ahány előfizető van, így a teljes tranzakciós környezet csak akkor zárul sikeresen, ha minden folyamat ehhez hozzájárult.

Ha egymástól független tranzakciós terepeket akarunk nyitni, akkor a Start-Transaction cmdletet az -Independent kapcsolóval hívjuk meg.

2.9 Számítógépek és a hálózati kapcsolatok cmdletei

A rendszergazdák egyik gyakori tevékenysége a számítógépekkel, számítógép-fiókokkal kapcsolatos. Erre a PowerShell 2.0-ban már rendelkezésre állnak cmdletek.

A számítógép tartományba vagy munkacsoportba való léptetéséhez az `Add-Computer` cmdletet használhatjuk. Munkacsoportba léptetése esetén:

```
PS C:\Users\Administrator> Add-Computer -WorkGroupName WG
WARNING: The changes will take effect after you restart the computer MEMBER.
```

Maga a parancs nem indítja újra a gépet, de figyelmeztet, hogy a változások csak újraindítás után jutnak érvényre. Újraindítani a `Restart-Computer` cmdlettel lehet:

```
PS C:\Users\Administrator> Restart-Computer
```

Tartományba léptetéshez ugyancsak az `Add-Computer` használatos, de természetesen más paraméterezéssel:

```
PS C:\> Add-Computer -DomainName "r2.dom" -Credential r2\administrator -OUPath
"ou=managed users,dc=r2,dc=dom"
WARNING: The changes will take effect after you restart the computer MEMBER.
```

Látható, hogy megadható a szervezeti egység, ahol a tartományi számítógépfiók létrejön. Menet közben még a megadott rendszergazda fiók jelszavát is bekéri a parancs. Ha nem akarjuk a grafikus felületen interaktívan megadni a jelszót, akkor a hitelesítési adatokat külön objektumként létre kell hozni. Ehhez nézzük a tartományból kiléptetés példáját a `remove-computer` cmdlet példáján:

```
PS C:\Users\Administrator> $cred = new-object -typename System.Management.Automation.PSCredential -argumentlist "r2\administrator", (ConvertTo-SecureString "
Pa$w0rd" -force -asplaintext)
PS C:\Users\Administrator> Remove-Computer -Credential $cred

Confirm
After you leave the domain, you will need to know the password of the local
Administrator account to log onto this computer. Do you want to remove this
computer from the domain?
[Y] Yes [N] No [S] Suspend [?] Help (default is "Y"): y
WARNING: The changes will take effect after you restart the computer MEMBER.
```

A fenti példában látszik, hogy egy `$cred` változóba létrehozok egy `System.Management.Automation.PSCredential` objektumot, a konstruktor paramétereként megadom a felhasználó nevét és a jelszavát `SecureString` formátumban, amit a `ConvertTo-SecureString` cmdlet végez el.

Számítógépet leállítani a `Stop-Computer` cmdlettel lehet:

```
[89] PS C:\> Stop-Computer -ComputerName member
```

Itt most ennek a parancsnak azt a változatát mutattam, amellyel távoli futtatást alkalmaztam. A fenti parancsok ilyen paraméterezéssel futtathatók távoli módon és akár háttérfolyamatként is.

Bár a főnevében nem számítógép, hanem kapcsolat, de azért mégis a számítógépekhez köthető leggyakrabban a `Test-Connection` cmdlet, mely az ősi „ping” segédprogram PowerShellles megfelelője. Nézzük, mit tud:

```
[36] PS C:\> Test-Connection member
```

WARNING: 2 columns do not fit into the display and were removed.

Source	Destination	IPv4Address	IPv6Address
DC	member	192.168.1.11	{ }
DC	member	192.168.1.11	{ }
DC	member	192.168.1.11	{ }
DC	member	192.168.1.11	{ }

(Sajnos a könyv méretadottságai miatt 2 oszlop lemaradt: az átküldött bájtok száma és a válaszdő.) Eddig ez egy ping eredményére hasonlít. Miben tud ez többet? Például abban, hogy ha csak a kapcsolat meglétét akarjuk ellenőrizni, nincs szükségünk részletes statisztikára, akkor kérhetünk egy nagyon tömör visszatérési értéket is:

```
[38] PS C:\> Test-Connection member -Quiet
True
```

Ilyenkor csak egy True/False választ kapunk. De még ennél is többet tud ez! Egyrészt több gépet is meg lehet „pingelni” egyszerre:

```
[39] PS C:\> Test-Connection -ComputerName member, dc
```

WARNING: 2 columns do not fit into the display and were removed.

Source	Destination	IPv4Address	IPv6Address
DC	dc	192.168.1.10	fe80::f9d9:a919:495d:a8fb%11
DC	member	192.168.1.11	{ }
DC	dc	192.168.1.10	fe80::f9d9:a919:495d:a8fb%11
DC	member	192.168.1.11	{ }
DC	dc	192.168.1.10	fe80::f9d9:a919:495d:a8fb%11
DC	member	192.168.1.11	{ }
DC	dc	192.168.1.10	fe80::f9d9:a919:495d:a8fb%11
DC	member	192.168.1.11	{ }

Másrészt nem feltétlenül kell, hogy az a gép legyen a forrás, ahol épp ülünk, távoli gépről még távolabbi gépre is kezdeményezhetjük a pinget:

```
[48] PS C:\> Test-Connection -Source Member -ComputerName "192.168.1.200"
```

WARNING: 2 columns do not fit into the display and were removed.

Source	Destination	IPv4Address	IPv6Address
MEMBER	192.168.1.200	192.168.1.200	{ }
MEMBER	192.168.1.200	192.168.1.200	{ }
MEMBER	192.168.1.200	192.168.1.200	{ }
MEMBER	192.168.1.200	192.168.1.200	{ }

A fenti példában én a DC nevű gépen dolgozom, de a Member nevű gép kapcsolatát szeretném ellenőrizni a 192.168.1.200-as címen található eszközzel. Ebben az esetben a mélyen az én gépem felvette a kapcsolatot a Member gép WMI interfészével, és azt kérte meg a ping kiadására. Ilyen esetben szükséges lehet autentikálni magunkat ezzel a géppel, ha az éppen belépett felhasználó nem jogosult a WMI felület elérésére. Erre a -Credential paraméter megadása biztosít lehetőséget.

Még „szorosabb” kapcsolatot tesztel a Test-ComputerSecureChannel cmdlet. Ezzel a tartományi gépek közti biztonságos, titkosított adatcsatorna meglétét és működőképességét lehet tesztelni:

```
[49] PS C:\> Test-ComputerSecureChannel -Server member
True
```

Ha esetleg ez a kapcsolat sérült lenne, akkor ezen cmdlet -repair kapcsolójával lehet megjavítani azt.

Még talán ebbe a fejezetbe sorolható a gépre telepített javítások listázását végző Get-HotFix cmdlet:

```
[7] PS C:\> Get-HotFix | Sort-Object installedon -Descending
```

Source	Description	HotFixID	InstalledBy	InstalledOn
-----	-----	-----	-----	-----
TIBI-PC	Update	KB978637	NT AUTHORITY\SYSTEM	2010.02.2...
TIBI-PC	Update	KB977863	NT AUTHORITY\SYSTEM	2010.02.2...
TIBI-PC	Update	KB976662	NT AUTHORITY\SYSTEM	2010.02.2...
TIBI-PC	Update	KB979306	NT AUTHORITY\SYSTEM	2010.02.2...
TIBI-PC	Update	KB976264	NT AUTHORITY\SYSTEM	2010.02.2...
TIBI-PC	Security Update	KB978251	NT AUTHORITY\SYSTEM	2010.02.1...
...				

Ezt távoli gépre is tudjuk futtatni.

Szítén ide tartozik a Reset-ComputerMachinePassword cmdlet, mellyel a számítógép jelszavának módosítását lehet kezdeményezni. Ez a parancs csak helyi gépre működik.

2.10 Helyreállítási pontok kezelése

A legújabb Windows operációs rendszerekben megtalálható a Volume Shadow Copy szolgáltatás, mellyel a számítógép meghajtóiról (volumes) készíthető egy „pillanatfelvétel”, mellyel tulajdonképpen az adott meghajtónak két nézete lesz: egy „normál” nézet, melyben minden fájl a megszokott módon működik, és egy olyan „rejtett” nézet, melyben a fájlok csak olvashatók és a pillanatfelvétel időpontjának állapotát tükrözik. Azaz ebben a nézetben az amúgy zárolt és még csak nem is olvasható fájlok is olvashatók.

Ezt a fajta „lefagyasztását” a meghajtóknak hívjuk helyreállítási pontoknak (restore point), hiszen innen vissza tudunk nyerni régebben létező fájlokat, vagy fájlok régebbi verzióját. Ezt a technológiát használja a beépített mentő szoftver (Windows Backup és Windows Server Backup) úgy, hogy mentés első lépéseként készít egy ilyen helyreállítási pontot, majd a háttérben ezt írja ki írható médiára vagy hálózati meghajtóra. Ezen kívül a rendszer a frissítés során is készít ilyen helyreállítási pontokat, hogy ha egy frissítés mégsem sikerül, akkor lehetőség legyen visszatérni egy régebbi állapotba.

Ezek a helyreállítási pontok nem igényelnek nagyon nagy helyet a meghajtókon, hiszen a lefagyasztott területhez képest csak a változások foglalnak el új helyet. Így még arra is van lehetőség, hogy ilyen „lefagyasztott terület” több is legyen, azaz egyidejűleg több helyreállítási pontot is fenntarthatunk. Persze idővel az így fenntartott helyek a diszken már túl sok helyet foglalhatnak el, ilyenkor a rendszer felszabadítja a régebbi helyreállítási pontok által foglalt területeket.

A PowerShell 2.0-ban lehetőség van ezen helyreállítási pontok kezelésére. Sajnos ezeket csak a kliens operációsrendszereken kezelhetjük, a kiszolgáló változatokon nem.

Elsőként nézzük meg, hogy milyen helyreállítási pontjaink vannak a `Get-ComputerRestorePoint` cmdlet segítségével:

```
PS C:\> Get-ComputerRestorePoint
```

WARNING: column "RestorePointType" does not fit into the display and was removed.

CreationTime	Description	SequenceNumber	EventType
2010.01.27. 21:40:25	Windows Update	314	BEG...
2010.01.28. 1:53:56	Windows Update	315	BEG...
2010.01.28. 9:54:02	Windows Update	316	BEG...
2010.01.28. 21:55:21	Windows Update	317	BEG...
2010.01.29. 9:54:34	Windows Update	318	BEG...
2010.01.29. 21:54:54	Windows Update	319	BEG...
2010.01.30. 9:59:40	Windows Update	320	BEG...
2010.01.31. 9:48:18	Windows Update	321	BEG...

Látható, hogy ezek a helyreállítási pontok a Windows Update szolgáltatás által jöttek létre. Én magam is készíthetek ilyen helyreállítási pontot a `Checkpoint-Computer` cmdlet segítségével:

```
PS C:\> Checkpoint-Computer -Description "Manuális pont"
PS C:\> Get-ComputerRestorePoint
```

WARNING: column "RestorePointType" does not fit into the display and was removed.

CreationTime	Description	SequenceNumber	EventType
--------------	-------------	----------------	-----------

-----	-----	-----	ype
2010.01.27. 21:40:25	Windows Update	314	BEG...
2010.01.28. 1:53:56	Windows Update	315	BEG...
2010.01.28. 9:54:02	Windows Update	316	BEG...
2010.01.28. 21:55:21	Windows Update	317	BEG...
2010.01.29. 9:54:34	Windows Update	318	BEG...
2010.01.29. 21:54:54	Windows Update	319	BEG...
2010.01.30. 9:59:40	Windows Update	320	BEG...
2010.01.31. 9:48:18	Windows Update	321	BEG...
2010.01.31. 13:02:28	Manuális pont	322	BEG...

A fenti példában létrehoztam egy helyreállítási pontot „Manuális pont” néven. Ez kb. egy percet vett igénybe, amíg futott egy *progress bar* mutatta, hogy mennyit kell még várnom. A futás után visszaolvasva az utolsó helyen látható az általam létrehozott helyreállítási pont.

Korábbi helyreállítási pontokra a `Restore-Computer` paranccsal lehet visszaállni. Ez a gépet újraindítja és a tényleges visszaállást az boot folyamat során végzi el.

A helyreállásnak lehetnek káros következményei is. Gondoljunk arra, hogy visszaállunk egy korábbi állapotra, mert például eszközmeghajtó szoftver telepítése nem sikerült, de ezzel az időközben készített dokumentumaink is odavesznek. Ennek elkerülésére ki lehet kapcsolni bizonyos meghajtókra a helyreállítást a `Disable-ComputerRestore` cmdlet segítségével. Ezzel a lehetőséggel természetesen csak akkor élhetünk, ha több logikai meghajtónk (partíciónk, kötetünk) van, így érdemes már eleve így kialakítani a számítógépeinket. Visszakapcsolni ezt az `Enable-ComputerRestore` cmdlettel lehet.

2.11 WMI, processzek, rendszerszolgáltatások

A WMI technológia biztosítja a hálózatfelügyeleti szoftverek (így például a Microsoft Systems Management Server) számára szükséges infrastruktúrát. Kifejlesztésének célja elsősorban az volt, hogy egységes keretet (és felületet) biztosítson a már létező felügyeleti technológiáknak (SNMP, DMI, stb.).

A WMI első verziója a Windows NT SP4 CD-n jelent meg (Option Pack), de az SMS 2.0 verziója már teljes egészében erre épült. Jelentős különbségek vannak azonban a Windows 2000-ben, az XP-ben és a Windows Server 2003-ban található változatok között. A legfontosabb különbség az, hogy a későbbi WMI változatok egyre több írható tulajdonságot tartalmaznak, vagyis lehetőséget adnak nem csak a rendszerjellemzők lekérdezésére, hanem beállítására is.

A WMI tartozéka a WMI Tools nevű csomag, de ez nem része a Windows telepítésnek, külön kell letölteni és telepíteni a Microsoft „downloads” weboldaláról. A csomag tartalmazza többek között a CIM Studio és az Object Browser nevű alkalmazásokat; ezekről a függelékben található, részletesebb, a WMI elméletével foglalkozó fejezetben írok majd.

2.11.1 WMI objektumok elérése PowerShell-ből

Nézzük meg a WMI-vel kapcsolatos PowerShell cmdleteket:

```
[1] PS C:\> Get-Command -Noun wmi*
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Get-WmiObject	Get-WmiObject [-Class] <Str...
Cmdlet	Invoke-WmiMethod	Invoke-WmiMethod [-Class] <...
Cmdlet	Register-WmiEvent	Register-WmiEvent [-Class] ...
Cmdlet	Remove-WmiObject	Remove-WmiObject [-Class] <...
Cmdlet	Set-WmiInstance	Set-WmiInstance [-Class] <S...

A leggyakrabban használatos ezek közül a Get-WmiObject. Nézzük meg a lehetséges szintaxisokat:

```
[2] PS C:\> (Get-Help Get-WmiObject).syntax
```

```
Get-WmiObject [-Authority <string>] [-Amended] [-AsJob] [-Authentication {Default | None | Connect | Call | Packet | PacketIntegrity | PacketPrivacy | Unchanged}] [-ComputerName <string[]>] [-Credential <PSCredential>] [-EnableAllPrivileges] [-Impersonation {Default | Anonymous | Identify | Impersonate | Delegate}] [-Locale <string>] [-Namespace <string>] [-ThrottleLimit <int>] [<CommonParameters>]
Get-WmiObject [[-Class] <string>] [-Authority <string>] [-List] [-Recurse] [-Amended] [-AsJob] [-Authentication {Default | None | Connect | Call | Packet | PacketIntegrity | PacketPrivacy | Unchanged}] [-ComputerName <string[]>] [-Credential <PSCredential>] [-EnableAllPrivileges] [-Impersonation {Default | Anonymous | Identify | Impersonate | Delegate}] [-Locale <string>] [-Namespace <string>] [-ThrottleLimit <int>] [<CommonParameters>]
Get-WmiObject [-Authority <string>] [-Amended] [-AsJob] [-Authentication {Default | None | Connect | Call | Packet | PacketIntegrity | PacketPrivacy | Unchanged}] [-ComputerName <string[]>] [-Credential <PSCredential>] [-EnableAllPrivileges] [-Impersonation {Default | Anonymous | Identify | Impersonate | Delegate}] [-Locale <string>] [-Namespace <string>] [-ThrottleLimit <int>] [<CommonParameters>]
Get-WmiObject [-Class] <string> [[-Property] <string[]>] [-Authority <string>]
```

```
[-DirectRead] [-Filter <string>] [-Amended] [-AsJob] [-Authentication {Default | None | Connect | Call | Packet | PacketIntegrity | PacketPrivacy | Unchanged}] [-ComputerName <string[]>] [-Credential <PSCredential>] [-EnableAllPrivileges] [-Impersonation {Default | Anonymous | Identify | Impersonate | Delegate}] [-Locale <string>] [-Namespace <string>] [-ThrottleLimit <int>] [<CommonParameters>]
Get-WmiObject -Query <string> [-Authority <string>] [-DirectRead] [-Amended] [-AsJob] [-Authentication {Default | None | Connect | Call | Packet | PacketIntegrity | PacketPrivacy | Unchanged}] [-ComputerName <string[]>] [-Credential <PSCredential>] [-EnableAllPrivileges] [-Impersonation {Default | Anonymous | Identify | Impersonate | Delegate}] [-Locale <string>] [-Namespace <string>] [-ThrottleLimit <int>] [<CommonParameters>]
```

Látszik, hogy öt különböző szintaxisa is van, bár ebből az első és a harmadik szemre ugyanaz. Az elsőként nézzük meg, hogy milyen WMI osztályok vannak. Ehhez fel kell deríteni a WMI névtereit is, amit a hierarchikus WMI adatbázis ROOT elemének segítségével tehetjük meg:

```
[11] PS C:\> get-wmiobject -namespace root -list
```

 NameSpace: ROOT

Name	Methods	Properties
----	-----	-----
__SystemClass	{}	{}
__thisNAMESPACE	{}	{SECURITY_DESCRIPTOR}
__CacheControl	{}	{}
__EventConsumerProviderCacheControl	{}	{ClearAfter}
__EventProviderCacheControl	{}	{ClearAfter}
__EventSinkCacheControl	{}	{ClearAfter}
__ObjectProviderCacheControl	{}	{ClearAfter}
__PropertyProviderCacheControl	{}	{ClearAfter}
__NAMESPACE	{}	{Name}
__ArbitratorConfiguration	{}	{OutstandingTasksP...
...		

Ebben a listában látható a __NAMESPACE elem, ezt kell tüzetesebben lekérdeznünk:

```
[13] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root -Class __NAMESPACE | Format-Table name
```

```
name
----
subscription
DEFAULT
MicrosoftDfs
CIMV2
Cli
nap
MicrosoftActiveDirectory
SECURITY
RSOP
MicrosoftDNS
WMI
directory
Policy
Interop
Hardware
```

```
ServiceModel
Microsoft
aspnet
```

Az alábbi kifejezéssel összes névteret fel tudjuk deríteni:

```
[45] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root -list -recurse -class __namespace| format-table @{l="név";e={$_.__Namespace}}
```

név

ROOT
ROOT\subscription
ROOT\DEFAULT
ROOT\MicrosoftDfs
ROOT\CIMV2
ROOT\Cli
ROOT\nap
ROOT\MicrosoftActiveDirectory
ROOT\SECURITY
ROOT\rsop
ROOT\MicrosoftDNS
ROOT\WMI
ROOT\directory
ROOT\Policy
ROOT\Interop
ROOT\Hardware
ROOT\ServiceModel
ROOT\Microsoft
ROOT\aspnet
ROOT\CIMV2\Security
ROOT\CIMV2\power
ROOT\CIMV2\TerminalServices
ROOT\RSOP\User
ROOT\RSOP\Computer
ROOT\directory\LDAP
ROOT\Microsoft\HomeNet
ROOT\CIMV2\Security\MicrosoftTpm
ROOT\RSOP\User\S_1_5_21_1609476370_3801812663_245660911_500
ROOT\RSOP\User\S_1_5_21_3398938913_3940250523_927435294_500

Ezután már egy konkrét névtér felderítése a következő kifejezéssel végezhető el:

```
[19] PS C:\> get-wmiobject -namespace "root\CIMV2" -list
```

NameSpace: ROOT\CIMV2

Name	Methods	Properties
----	-----	-----
__SystemClass	{}	{}
__thisNAMESPACE	{}	{SECURITY_DESCRIPTOR}
__NAMESPACE	{}	{Name}
__Provider	{}	{Name}
__Win32Provider	{}	{ClientLoadableCLS...
__ProviderRegistration	{}	{provider}
__EventProviderRegistration	{}	{EventQueryList, p...
__ObjectProviderRegistration	{}	{InteractionType, ...
__ClassProviderRegistration	{}	{CacheRefreshInter...

```

__InstanceProviderRegistration    {}                {InteractionType, ...
__MethodProviderRegistration      {}                {provider}
__PropertyProviderRegistration    {}                {provider, Support...
__EventConsumerProviderRegistration {}                {ConsumerClassName...
__IndicationRelated              {}                {}
__EventFilter                    {}                {CreatorSID, Event...
__EventConsumer                  {}                {CreatorSID, Machi...
__FilterToConsumerBinding        {}                {Consumer, Creator...
__AggregateEvent                 {}                {NumberOfEvents, R...
__TimerNextFiring               {}                {NextEvent64BitTim...
__Event                         {}                {SECURITY_DESCRIPTOR...
__ExtrinsicEvent                 {}                {SECURITY_DESCRIPTOR...
Win32_DeviceChangeEvent          {}                {EventType, SECURI...
Win32_SystemConfigurationChangeE... {}                {EventType, SECURI...
...

```

Itt fontos a `-list` kapcsoló használata, hiszen enélkül kérné a `-class` paramétert, amellyel egy konkrét WMI osztály elemeit térképezhetjük fel.

Ha már tudjuk, hogy milyen osztály objektumait keressük, akkor használhatjuk az első szintaxist. Például keressük az adott gép hálózati adaptereit:

```
[81] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class win32_networkadapter | Format-Table
```

ServiceName	MACAddress	AdapterType	DeviceID	Name	NetworkAddresses	Speed
RasSstp			0	WAN Min...		
RasAgileVpn			1	WAN Min...		
Rasl2tp			2	WAN Min...		
PptpMini...			3	WAN Min...		
RasPppoe			4	WAN Min...		
NdisWan			5	WAN Min...		
NdisWan			6	WAN Min...		
E1G60	08:00:27...	Etherne...	7	Intel (R...		1000000000
tunnel		Tunnel	8	Microso...		100000
NdisWan			9	WAN Min...		
tunnel		Tunnel	10	Teredo ...		100000
AsyncMac	20:41:53...	Wide Ar...	11	RAS Asy...		

A fenti listában elég sok hálózati kártya látszik, de ezek közül „igazi” csak egy van. Ezt a következő szűrőfeltétel megadásával lehet kiszűrni:

```
[86] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class win32_networkadapter -Filter "AdapterType = 'Ethernet 802.3'"
```

```

ServiceName      : E1G60
MACAddress       : 08:00:27:90:23:A2
AdapterType      : Ethernet 802.3
DeviceID        : 7
Name             : Intel(R) PRO/1000 MT Desktop Adapter
NetworkAddresses :
Speed           : 1000000000

```


Ennél jóval több információt hordoz egy ilyen objektum, ezt a `Format-List` * segítségével tehetjük láthatóvá:

```
[87] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class win32_networkadapter -Filter "AdapterType = 'Ethernet 802.3'" | format-list *
```

Availability	: 3
Name	: Intel(R) PRO/1000 MT Desktop Adapter
Status	:
StatusInfo	:
DeviceID	: 7
__GENUS	: 2
__CLASS	: Win32_NetworkAdapter
__SUPERCLASS	: CIM_NetworkAdapter
__DYNASTY	: CIM_ManagedSystemElement
__RELPATH	: Win32_NetworkAdapter.DeviceID="7"
__PROPERTY_COUNT	: 40
__DERIVATION	: {CIM_NetworkAdapter, CIM_LogicalDevice, CIM_LogicalElement, CIM_ManagedSystemElement}
__SERVER	: DC
__NAMESPACE	: root\cimv2
__PATH	: \\DC\root\cimv2:Win32_NetworkAdapter.DeviceID="7"
AdapterType	: Ethernet 802.3
AdapterTypeId	: 0
AutoSense	:
Caption	: [00000007] Intel(R) PRO/1000 MT Desktop Adapter
ConfigManagerErrorCode	: 0
ConfigManagerUserConfig	: False
CreationClassName	: Win32_NetworkAdapter
Description	: Intel(R) PRO/1000 MT Desktop Adapter
ErrorCleared	:
ErrorDescription	:
GUID	: {FF327D73-8AE0-4949-98C2-BAD7DABFC3CB}
Index	: 7
InstallDate	:
Installed	: True
InterfaceIndex	: 11
LastErrorCode	:
MACAddress	: 08:00:27:90:23:A2
Manufacturer	: Intel
MaxNumberControlled	: 0
MaxSpeed	:
NetConnectionID	: Local Area Connection
NetConnectionStatus	: 2
NetEnabled	: True
...	

Látható, hogy a `Filter` paraméternek egy WQL lekérdezés `Where` feltételét kell megadni, azaz itt nem PowerShell, hanem WQL szintaxis használandó. Ha valaki nagyon profi WQL lekérdezések megfogalmazásában, akkor a fenti szűrést mindenestül is megadhatja WQL formában:

```
[89] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Query "select * from win32_networkadapter where AdapterType = 'Ethernet 802.3'"
```

ServiceName	: ElG60
MACAddress	: 08:00:27:90:23:A2

```

AdapterType      : Ethernet 802.3
DeviceID         : 7
Name             : Intel(R) PRO/1000 MT Desktop Adapter
NetworkAddresses :
Speed           : 10000000000
...

```

Megjegyzés

Vigyázni kell az idézőjelezésre, hiszen a WQL kifejezést idézőjelezni kell, amin belül szintén idézőjel szerepel általában a `where` feltételnél. Ezt legegyszerűbben a kétfajta idézőjel használatával oldhatjuk meg, mint ahogy a fenti példában is tettem, és akkor nem kell sem az *escape* (``` Alt Gr+7) karaktert használni, sem többszörözni az idézőjeleket.

A WMI-ben az még a egyszerű, hogy távoli gépekre is kiadhatók lekérdezések. Az alábbi paranccsal két gép, a DC és a MEMBER nevű gép hálózati kártyáit kérdezhetjük le:

```

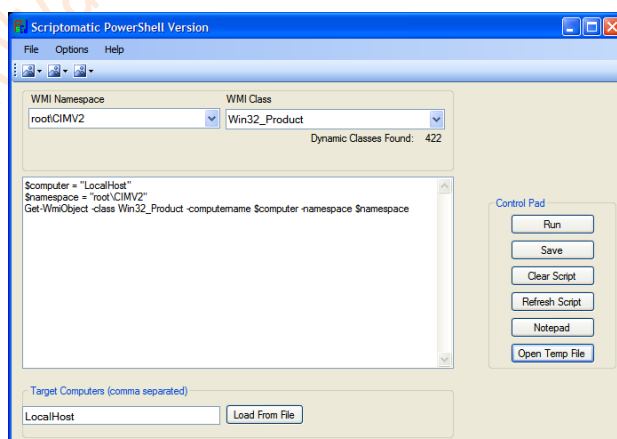
[5] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -ComputerName dc,member -Class Win32_NetworkAdapter -Filter "AdapterType = 'Ethernet 802.3'" | Format-Table systemname, name, macaddress

```

systemname	name	macaddress
-----	----	-----
DC	Intel(R) PRO/1000 MT D...	08:00:27:90:23:A2
MEMBER	Intel(R) PRO/1000 MT D...	08:00:27:8D:0D:AE

A `-credential` paraméterrel még azt is megadhatjuk, hogy kinek a nevében akarunk csatlakozni a WMI felület eléréséhez. Természetesen a parancs sikeres futtatásához biztosítani kell a Windows tűzfalon a megfelelő portok megnyitását, hogy a kommunikáció sikeres legyen.

A WMI osztályok böngészésében, és az osztályok példányainak kistázásához szükséges PowerShell parancs összeállításában segít a PowerShellScriptOMatic ingyenesen letölthető apró kis eszköz:

67. ábra PowerShellScriptOMatic

2.11.2 Folyamatok és rendszerszolgáltatások

Korábban már találkozhattunk a `Get-Process` és a `Get-Service` cmdlettel, amelyek segítségével a rendszerfolyamatok és a szolgáltatások listáját kérhetjük le. A folyamatokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban azonban nem csak listázást, hanem bármilyen más feladatot is elvégezhetünk a PowerShell cmdletjeivel, illetve ha minden kötél szakad, közvetlenül a megfelelő .NET komponensek segítségével.

Először is nézzük meg, hogy milyen cmdleteket használhatunk a folyamatok kezelésére:

```
[75] PS C:\> Get-Command -noun process
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Debug-Process	Debug-Process [-Name] <Stri...
Cmdlet	Get-Process	Get-Process [[-Name] <Strin...
Cmdlet	Start-Process	Start-Process [-FilePath] <...
Cmdlet	Stop-Process	Stop-Process [-Id] <Int32[]...
Cmdlet	Wait-Process	Wait-Process [-Name] <Strin...

Négy cmdlet került a listába. A `Debug-Process` a paraméterként megadott processzhez tartozó debuggert nyitja meg, igazából fejlesztőknek szánt cmdlet ez.

A `Start-Process` segítségével lehet újabb folyamatokat indítani. Például nézzük meg a `Notepad.exe` indítását:

```
[1] PS C:\> Start-Process notepad.exe
```

Ez így nem mutat túl sokat, akár így is elindíthattam volna:

```
PS C:\> notepad
```

Ez a megoldás valóban egyszerű, azonban korántsem egyenértékű az előzővel. Merthogy a `Start-Process`-nek további paramétereket is megadhatunk:

```
[2] PS C:\> Start-Process notepad.exe -ArgumentList C:\fájl.txt -PassThru
```

Handles	NPM(K)	PM(K)	WS(K)	VM(M)	CPU(s)	Id	ProcessName
-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	-----
57	7	1256	5144	72	0,19	3176	notepad

A `-PassThru` paraméterrel visszkapjuk az elindított processz adatait. Ez ahhoz kell nekünk, hogy például pontosan ezt a processzt tudjuk a `Stop-Process` segítségével bezárni, mert név alapján a `Stop-Process` minden adott nevű folyamatot bezár:

```
[3] PS C:\> stop-process -name "notepad"
```

Ha tudjuk a processz azonosítóját, akkor a `Wait-Process` segítségével várakozhatunk annak befejeződéséig:

```
[4] PS C:\> Wait-Process -Id 3176
```

Sajnos a processzek kezelése csak helyi gépen történhet. Távoli gépeken próbálkozhatunk az Invoke-Command segítségével:

```
[5] PS C:\> Invoke-Command -ComputerName member -ScriptBlock {start-process notepad}
```

Ezzel az a baj, hogy nem az éppen bejelentkezett felhasználó desktop felületén nyílik meg az alkalmazás, hanem háttérben, így nem sok minden látszik belőle. Konkrétan a Notepad le is áll. Egy másik módszer a távoli indításra a WMI-n keresztül:

```
[5] PS C:\> Invoke-WmiMethod -Path Win32_Process -Name create -ArgumentList notepad.exe -ComputerName member
```

```
__GENUS           : 2
__CLASS           : __PARAMETERS
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : __PARAMETERS
__RELPATH         :
__PROPERTY_COUNT  : 2
__DERIVATION      : {}
__SERVER          :
__NAMESPACE       :
__PATH            :
ProcessId         : 1124
ReturnValue        : 0
```

Ez ugyanúgy háttérben futtatja a processzt, így itt sem érdemes grafikus alkalmazásokkal játszani, csak olyan folyamatokat indítsunk, amelyek nem igényelnek ablakot, például ilyenek általában a parancssori eszközök.

Nézzük meg most azt, hogy a rendszerfolyamatokkal kapcsolatosan milyen cmdletek állnak rendelkezésünkre:

```
[76] PS C:\> Get-Command -noun service
```

CommandType	Name	Definition
Cmdlet	Get-Service	Get-Service [-Name] <String...
Cmdlet	New-Service	New-Service [-Name] <String...
Cmdlet	Restart-Service	Restart-Service [-Name] <String...
Cmdlet	Resume-Service	Resume-Service [-Name] <String...
Cmdlet	Set-Service	Set-Service [-Name] <String...
Cmdlet	Start-Service	Start-Service [-Name] <String...
Cmdlet	Stop-Service	Stop-Service [-Name] <String...
Cmdlet	Suspend-Service	Suspend-Service [-Name] <String...

Például nézzük, hogy hogyan tudnánk leállítani a gépünkön az összes leállítható szolgáltatást! Először is kérnünk kell egy listát a szolgáltatásokról, és ki kell válogatnunk közülük azokat, amelyek leállíthatók, vagyis a CanStop tulajdonságuk „igaz” értéket ad vissza:

```
[4] PS C:\> get-service | where-object {$_.CanStop}
```

Status	Name	DisplayName
--------	------	-------------

Running	ADWS	Active Directory Web Services
Running	Appinfo	Application Information
Running	BFE	Base Filtering Engine
Running	CertPropSvc	Certificate Propagation
...		

A kiírt táblázatban nem szerepel a CanStop érték, így ha nem vagyunk biztosak a dolgunkban, érdemes lehet egy olyan listát kérni, amelyben saját szemünkkel is meggyőződhetünk a helyes eredményről:

```
[6] PS C:\> get-service | where-object {$_.CanStop} | format-table name, canstop -autosize
```

Name	CanStop
----	-----
ADWS	True
Appinfo	True
BFE	True
CertPropSvc	True
...	

Ezután már csak végig kell lépkednünk a gyűjtemény valamennyi elemén, és mindegyikre meghívni a Stop-Service cmdletet:

```
PS C:\> get-service | where-object {$_.CanStop} | Stop-Service
```

Vigyázat! A szolgáltatások leállítása után valószínűleg újra kell indítanunk a számítógépet, mert olyannyira leállítottunk mindent, hogy mi sem igazán fogunk tudni dolgozni.

Érdekes módon, a Get-Service támogatja a távoli gépek rendszerszolgáltatásainak lekérdezését a Computername paraméter megadásával, de a Start-Service és Stop-Service nem. Természetesen ezt is megtehetjük, ha használjuk a PowerShell vagy a WMI távoli futtatási lehetőségeit, használatukkal lekérdezhetők és felügyelhetők a távoli gépeken futó folyamatok és szolgáltatások is.

```
[11] PS C:\> Invoke-Command -ComputerName member -ScriptBlock {start-service audiosrv}
```

A fenti példában az Invoke-Command cmdletet alkalmaztam. Nézzünk egy WMI-s megoldást is:

```
[13] PS C:\> Get-WmiObject -ComputerName member -Class win32_service -Filter "name = 'audiosrv'" | Invoke-WmiMethod -Name StopService
```

```

__GENUS           : 2
__CLASS           : __PARAMETERS
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : __PARAMETERS
__RELPATH         :
__PROPERTY_COUNT  : 1
__DERIVATION      : {}
__SERVER          :
__NAMESPACE       :
__PATH            :
ReturnValue       : 0

```

2.11.2.1 Szolgáltatások Startup tulajdonsága

Ha már `get-service`, akkor nézzük meg, hogy az előbb látott hasznos `CanStop` tulajdonság mellett, vajon van-e `StartupType`, vagy valami hasonló tulajdonsága a szolgáltatás-objektumoknak? Nézzük meg a tulajdonság jellegű tagjellemzőket:

```
[15] PS C:\> get-service audiosrv | get-member -MemberType properties

TypeName: System.ServiceProcess.ServiceController

Name                MemberType          Definition
----                -
Name                AliasProperty       Name = ServiceName
RequiredServices    AliasProperty       RequiredServices = ServicesDependedOn
CanPauseAndContinue Property            System.Boolean CanPauseAndContinue {get;}
CanShutdown         Property            System.Boolean CanShutdown {get;}
CanStop             Property            System.Boolean CanStop {get;}
Container           Property            System.ComponentModel.IContainer Containe...
DependentServices   Property            System.ServiceProcess.ServiceController[]...
DisplayName         Property            System.String DisplayName {get;set;}
MachineName         Property            System.String MachineName {get;set;}
ServiceHandle       Property            System.Runtime.InteropServices.SafeHandle...
ServiceName         Property            System.String ServiceName {get;set;}
ServicesDependedOn  Property            System.ServiceProcess.ServiceController[]...
ServiceType         Property            System.ServiceProcess.ServiceType Service...
Site               Property            System.ComponentModel.ISite Site {get;set;}
Status             Property            System.ServiceProcess.ServiceControllerSt...
```

Engem igazából az indulási állapot érdekelne (Automatic, Manual, Disabled). Nézzük meg, hogy pl. a sokat sejtető `ServiceType` vajon ezt rejt-e?

```
[18] PS C:\> get-service audiosrv | Format-Table -Property Name, Status, ServiceType -auto

Name      Status      ServiceType
----      -
audiosrv  Stopped    Win32ShareProcess
```

Sajnos nem. Hát ez bosszantó! Annál is inkább, mert a `set-service` cmdlet vidáman tartalmaz erre a tulajdonságra vonatkozó beállítási lehetőséget:

```
[19] PS C:\> get-help Set-Service

NAME
    Set-Service

SYNOPSIS
    Starts, stops, and suspends a service, and changes its properties.

SYNTAX
    Set-Service [-Name] <string> [-Description <string>] [-DisplayName <string>] [-PassThru] [-StartupType {Automatic | Manual | Disabled}] [-Status <string>] [-ComputerName <string[]>] [-Confirm] [-WhatIf] [<CommonParameters>]
```

```
Set-Service [-Description <string>] [-DisplayName <string>] [-InputObject
<ServiceController>] [-PassThru] [-StartupType {Automatic | Manual | Disab
led}] [-Status <string>] [-ComputerName <string[]>] [-Confirm] [-WhatIf] [
<CommonParameters>]
...
```

Na de WMI-ből a `StartupType` adatahoz is hozzáférhetünk, ugyan ott `StartMode`-nak hívják:

```
PS I:\> $service=[WMI] "Win32_Service.Name='\"Alerter\"'"
PS I:\> $service.StartMode
Disabled
```

Hogyan lehetne azt elérni, hogy ne kelljen két menetben kiszedni egy szolgáltatás adatait (egy `get-service` PowerShell cmdlet és egy WMI lekérdezés), hanem valahogy ezeket egyben látni? Szerencsére a PowerShell annyira rugalmas, hogy még ezt is meg lehet tenni az *1.4.13 Osztályok (típusok) tesztre szabása* fejezetben látott módon, *types.ps1xml* fájl létrehozásával.

Létrehoztam egy *soost.service.ps1xml* fájlt ugyanazon elérési úton, mint ahol az eredeti *types.ps1xml* is van.

```
<Types>
  <Type>
    <Name>System.ServiceProcess.ServiceController</Name>
    <Members>
      <ScriptProperty>
        <Name>StartupType</Name>
        <GetScriptBlock>
          ([Wmi] "Win32_Service.Name='\"$($this.Name)\"'" ).StartMode
        </GetScriptBlock>
      </ScriptProperty>
    </Members>
  </Type>
</Types>
```

A szerkezet majdnem magáért beszél. Egyrészt a "GetScriptBlock" szorul magyarázatra. Általában egy tulajdonságot kiolvashatunk, esetleg értéket is adhatunk neki. Én itt ebben a fájlban csak kiolvasási viselkedését definiáltam, az értékadásit nem. (Az egyébként a `SetScriptBlock` lenne.) Másrészt itt nem `$_` változóval hivatkozunk magunkra, hanem a `$this` változóval.

Most már csak be kell etetni a rendszerbe az én típusmódosításomat és már nézhetjük is az eredményt:

```
PS C:\> Update-TypeData soost.service.ps1xml
PS C:\> (Get-Service alerter).StartupType
Disabled
```

2.11.3 WMI objektumok metódusainak meghívása (Invoke-WMIMethod)

A WMI objektumok is rendelkeznek metódusokkal. Ezek felderítésére használhatjuk a PowerShell `get-member` cmdletjét a `-list` kapcsolóval. Például nézzük az előbb lekérdezett hálózati kártyák WMI metódusait:

```
[8] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class win32_networkadapter -list | Format-List *
```

```
Name                : Win32_NetworkAdapter
__GENUS             : 1
__CLASS             : Win32_NetworkAdapter
__SUPERCLASS        : CIM_NetworkAdapter
__DYNASTY           : CIM_ManagedSystemElement
__RELPATH           : Win32_NetworkAdapter
__PROPERTY_COUNT    : 40
__DERIVATION        : {CIM_NetworkAdapter, CIM_LogicalDevice, CIM_LogicalElement,
                      CIM_ManagedSystemElement}
__SERVER            : DC
__NAMESPACE         : ROOT\cimv2
__PATH              : \\DC\ROOT\cimv2:Win32_NetworkAdapter
Path                : \\DC\ROOT\cimv2:Win32_NetworkAdapter
Derivation          : {CIM_NetworkAdapter, CIM_LogicalDevice, CIM_LogicalElement,
                      CIM_ManagedSystemElement}
Methods           : {SetPowerState, Reset, Enable, Disable}
Scope               : System.Management.ManagementScope
Options             : System.Management.ObjectGetOptions
ClassPath           : \\DC\ROOT\cimv2:Win32_NetworkAdapter
Properties           : {AdapterType, AdapterTypeId, AutoSense, Availability, Caption,
                      ConfigManagerErrorCode, ConfigManagerUserConfig, CreationClassName,
                      Description, DeviceID...}
SystemProperties    : {__GENUS, __CLASS, __SUPERCLASS, __DYNASTY, __RELPATH, __PROPERTY_COUNT,
                      __DERIVATION, __SERVER, __NAMESPACE, __PATH}
Qualifiers          : {dynamic, Locale, provider, UUID}
Site                :
Container           :
```

Látható, hogy a **Methods** tulajdonság tartalmazza az adott WMI osztály objektumaira meghívható metódusok listáját. Nézzük meg ezeket kicsit részletesebben:

```
[9] PS C:\> (Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class win32_networkadapter -list).methods
```

```
Name                : SetPowerState
InParameters        : System.Management.ManagementBaseObject
OutParameters       : System.Management.ManagementBaseObject
Origin              : CIM_LogicalDevice
Qualifiers          : {}

Name                : Reset
InParameters        :
OutParameters       : System.Management.ManagementBaseObject
Origin              : CIM_LogicalDevice
Qualifiers          : {}

Name                : Enable
InParameters        :
OutParameters       : System.Management.ManagementBaseObject
Origin              : Win32_NetworkAdapter
Qualifiers          : {Implemented, MappingStrings}

Name                : Disable
InParameters        :
OutParameters       : System.Management.ManagementBaseObject
```



```
Origin       : Win32_NetworkAdapter
Qualifiers   : {Implemented, MappingStrings}
```

Például rendelkezésünkre áll a Disable metódus, amellyel az adott hálózati kártyát tudjuk kikapcsolni. Ezt meghívni az Invoke-WMIMethod cmdlettel tudjuk legegyszerűbben:

```
[22] PS C:\> Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class Win32_NetworkAdapter -Filter "netconnectionid = 'Local Area Connection'" | Invoke-WmiMethod -Name Disable

__GENUS      : 2
__CLASS      : __PARAMETERS
__SUPERCLASS : 
__DYNASTY    : __PARAMETERS
__RELPATH    : 
__PROPERTY_COUNT : 1
__DERIVATION : {}
__SERVER     : 
__NAMESPACE  : 
__PATH       : 
ReturnValue   : 0
```

Látható, hogy én a csővezetéken keresztül töltöttem fel az Invoke-WMIMethod azon paraméterét, ami megmutatta számára, hogy melyik objektumon is kívánom ezt a metódust meghívni. Használhattam volna magának az Invoke-WMIMethod paraméterezését is erre, de szerintem ez a csővezetéses módszer egyszerűbb.

Fontos nyomon követni, hogy milyen visszatérési értéket is ad a metódus a meghívása után. Jelen esetben a ReturnValue 0 volt, ez jelzi, hogy nem történt hiba. Egyéb esetben meg kellett volna vizsgálni, hogy mi a hiba oka.

Nem minden metódus meghívása lesz sikeres az Invoke-WMIMethod cmdlet segítségével, mert sok esetben a WMI nem a legmagasabb szintű jogosultsággal futtatja ezeket biztonsági megfontolásokból. Ha ilyen jellegű hibára gyanakszunk, akkor a cmdletnek adjunk még egy -EnableAllPrivileges kapcsolót is.

Az előző metódus egyszerű volt, hiszen nem igényelt paramétert. Nehezebb a helyzetünk, ha olyan WMI metódussal állunk szemben, amelyik paramétereket vár. Ilyen például a megosztások létrehozása. Nézzük meg, hogyan jutnánk el a megfelelő metódushoz:

```
[1] PS C:\> (Get-WmiObject -Namespace root\cimv2 -Class Win32_Share -List).methods

Name           : Create
InParameters   : System.Management.ManagementBaseObject
OutParameters  : System.Management.ManagementBaseObject
Origin         : Win32_Share
Qualifiers     : {Constructor, Implemented, MappingStrings, Static}

Name           : SetShareInfo
InParameters   : System.Management.ManagementBaseObject
OutParameters  : System.Management.ManagementBaseObject
Origin         : Win32_Share
Qualifiers     : {Implemented, MappingStrings}
```

```

Name          : GetAccessMask
InParameters  :
OutParameters : System.Management.ManagementBaseObject
Origin        : Win32_Share
Qualifiers    : {Implemented, MappingStrings}

Name          : Delete
InParameters  :
OutParameters : System.Management.ManagementBaseObject
Origin        : Win32_Share
Qualifiers    : {Destructor, Implemented, MappingStrings}

```

Sajnos nem sok segítséget ad nekünk ez a lista a paraméterezésre vonatkozólag. Egy másik módszer a következő. Definiálok egy új Win32_Share WMIClass típusú objektumot és annak megnézem a tagjellemzőit:

```

[2] PS C:\> $wc = New-Object wmiclass Win32_Share
[3] PS C:\> $wc | gm

      TypeName: System.Management.ManagementClass#ROOT\cimv2\Win32_Share

Name          MemberType      Definition
----          -
Name          AliasProperty Name = __Class
Create        Method          System.Management.ManagementBaseObject Cr...
__CLASS       Property       System.String __CLASS {get;set;}
__DERIVATION  Property       System.String[] __DERIVATION {get;set;}
__DYNASTY     Property       System.String __DYNASTY {get;set;}
__GENUS       Property       System.Int32 __GENUS {get;set;}
__NAMESPACE  Property       System.String __NAMESPACE {get;set;}
__PATH        Property       System.String __PATH {get;set;}
__PROPERTY_COUNT Property       System.Int32 __PROPERTY_COUNT {get;set;}
__RELPATH     Property       System.String __RELPATH {get;set;}
__SERVER      Property       System.String __SERVER {get;set;}
__SUPERCLASS  Property       System.String __SUPERCLASS {get;set;}
ConvertFromDateTime ScriptMethod   System.Object ConvertFromDateTime();
ConvertToDateTime ScriptMethod   System.Object ConvertToDateTime();

```

A fenti listában látható „Create” a Win32_Share WMI osztály statikus metódusának fogható fel. Az előzőekben látott négy metódus pedig a „normál”, azaz példány-metódusoknak felelnek meg. Ennek a statikus metódusnak a paraméterezését a következő módon tudjuk megnézni, a tényleges paraméterezés a Value mellett látható:

```

[9] PS C:\> $wc.create

MemberType      : Method
OverloadDefinitions : {System.Management.ManagementBaseObject Create(System.String Path, System.String Name, System.UInt32 Type, System.UInt32 MaximumAllowed, System.String Description, System.String Password, System.Management.ManagementObject#Win32_SecurityDescriptor Access)}
TypeNameOfValue  : System.Management.Automation.PSMethod
Value           : System.Management.ManagementBaseObject Create(System.String Path, System.String Name, System.UInt32 Type, System

```

```

        .UInt32 MaximumAllowed, System.String Description, System.String Password, System.Management.ManagementObject#Win32_SecurityDescriptor Access)
Name           : Create
IsInstance     : True

```

Szerencsére nem minden paramétert kötelező kitölteni, így egy egyszerű megosztás a következő kifejezéssel is létrehozható:

```
[10] PS C:\> $wc.Create("c:\munka", "MunkaShare", 0)
```

```

__GENUS       : 2
__CLASS       : __PARAMETERS
__SUPERCLASS  :
__DYNASTY     : __PARAMETERS
__RELPATH     :
__PROPERTY_COUNT : 1
__DERIVATION  : {}
__SERVER      :
__NAMESPACE   :
__PATH        :
ReturnValue    : 0

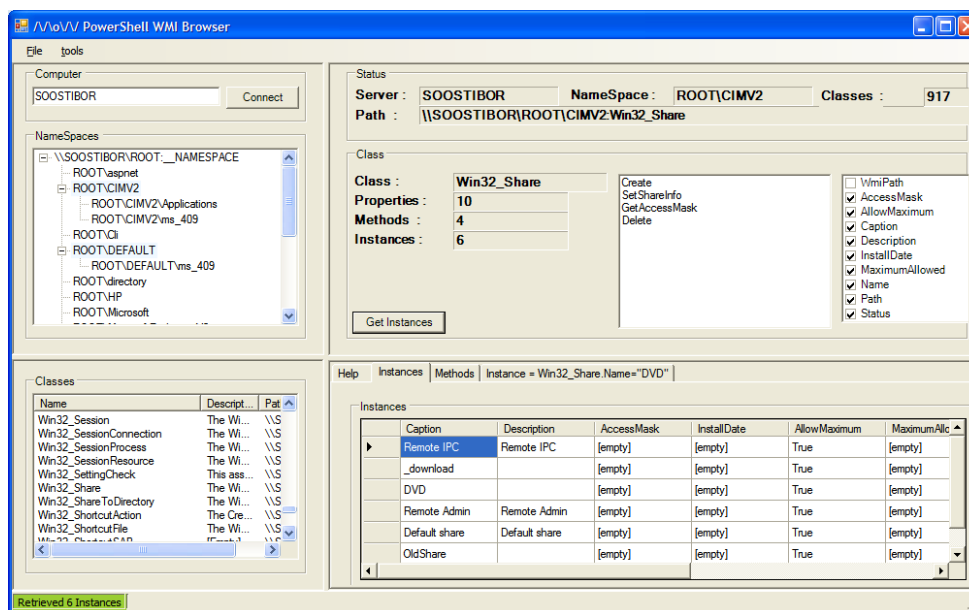
```

Láthatjuk a 0-s visszatérési értékből, hogy a művelet sikeres volt, így kilistázhatjuk az aktuális megosztásokat, melyek között ott az új megosztásunk:

```
[11] PS C:\> Get-WmiObject win32_share
```

Name	Path	Description
----	----	-----
ADMIN\$	C:\Windows	Remote Admin
C\$	C:\	Default share
IPC\$		Remote IPC
MunkaShare	c:\munka	
NETLOGON	C:\Windows\SYSVOL\sysv...	Logon server share
SYSVOL	C:\Windows\SYSVOL\sysvol	Logon server share

A metódusok böngészésére is alkalmas másik eszköz a *PowerShell WMI Browser*, vagy más néven a *WMIExplorer.ps1*:

68. ábra PowerShell WMI Browser

Ez az eszköz azért is érdekes, mert szintisztán PowerShellben van megírva! Érdeemes belenézni a szkript forráskódjába, látható benne, hogy hogyan szólítja meg a .NET keretrendszer grafikus osztályait, melyek segítségével felépíti a fenti képen látható ablakot a sok vezérlőelemmel együtt. Persze a PowerShellt nem grafikus alkalmazások írására találták ki, így ilyeneket nem túl egyszerű létrehozni. A PowerShell WMI Browser alkotója, a „The PowerShell Guy” sem Notepad előtt ülve pötyögte be a programsorokat, hanem egy C#-ban megírt programot a forráskód alapján egy szkript segítségével alakított át szintiszta PowerShell szkriptté.

2.11.4 WMI objektumok tulajdonságainak módosítása, új objektumok létrehozása és eltávolítása (Set-WMIInstance, Remove-WMIObject)

Új WMI példányok és meglevők tulajdonságainak módosítására a Set-WMIInstance cmdletet használhatjuk. Ahhoz, hogy ezt megfelelően használhassuk, meg kell tudnunk a keresett WMI objektum példány elérési útját. Ezt azért fontos, mert egy WMI osztálynak több példánya is lehet, így nem mindegy, hogy melyiknek módosítjuk a tulajdonságait. Elsőként tehát keressük meg az objektumot, jelen esetben példaként a Restore Point (helyreállítási pontok) konfigurációját tartalmazó WMI objektumot:

```
PS C:\> Get-WmiObject -Namespace ROOT\DEFAULT -Class systemrestoreconfig

__GENUS           : 2
__CLASS           : SystemRestoreConfig
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : SystemRestoreConfig
__RELPATH         : SystemRestoreConfig.MyKey="SR"
__PROPERTY_COUNT  : 5
__DERIVATION      : {}
__SERVER          : TIBI-PC
__NAMESPACE       : ROOT\DEFAULT
__PATH            : \\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="SR"
DiskPercent       : 15
```

```
MyKey          : SR
RPGlobalInterval :
RPLifeInterval  :
RPSessionInterval : 1
```

Ez azért kell nekem, hogy beállíthassam, hogy a helyreállítási pontokat mennyi ideig őrizze a rendszer. Ezt az RPLifeInterval tulajdonság módosításával tehetem be, itt másodpercekben kell megadni az időt. A Set-WMIInstance cmdletnek a -Path paraméterének az előbb látott keresés __PATH adatát kell átadni, ezzel teljesen egyértelmű, hogy melyik objektumot is akarjuk módosítani:

```
PS C:\> Set-WmiInstance -Path '\\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="SR"' -arguments @{RPLifeInterval = 864000}

__GENUS          : 2
__CLASS           : SystemRestoreConfig
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : SystemRestoreConfig
__RELPATH         : SystemRestoreConfig.MyKey="SR"
__PROPERTY_COUNT  : 5
__DERIVATION      : {}
__SERVER          : TIBI-PC
__NAMESPACE       : ROOT\DEFAULT
__PATH            : \\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="SR"
DiskPercent       : 15
MyKey             : SR
RPGlobalInterval  :
RPLifeInterval    : 864000
RPSessionInterval : 1
```

Az arguments paraméternek egy olyan hashtáblát kell átadni, amelyben a tulajdonságnév – érték párok vannak.

Nézzük meg, hogy mi történt volna, ha csak az osztályt határozzuk meg a Set-WMIInstance számára:

```
PS C:\> set-Wmiinstance -Namespace ROOT\DEFAULT -Class systemrestoreconfig -Arguments @{RPLifeInterval = 864000}

__GENUS          : 2
__CLASS           : SystemRestoreConfig
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : SystemRestoreConfig
__RELPATH         : SystemRestoreConfig.MyKey="{0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}"
__PROPERTY_COUNT  : 5
__DERIVATION      : {}
__SERVER          : TIBI-PC
__NAMESPACE       : ROOT\DEFAULT
__PATH            : \\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="{0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}"
DiskPercent       :
MyKey             : {0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}
RPGlobalInterval  :
RPLifeInterval    : 864000
RPSessionInterval :
```

Látszólag minden úgy történt majdnem, mint eddig, de ha újra kilistázom a `SystemRestoreConfig` osztály elemeit, akkor láthatjuk, hogy most nem a meglevő elemet módosítottunk, hanem egy új objektumot hoztunk létre:

```
PS C:\> Get-WmiObject -Namespace ROOT\DEFAULT -Class systemrestoreconfig

__GENUS           : 2
__CLASS           : SystemRestoreConfig
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : SystemRestoreConfig
__RELPATH         : SystemRestoreConfig.MyKey="{0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}"
__PROPERTY_COUNT  : 5
__DERIVATION      : {}
__SERVER          : TIBI-PC
__NAMESPACE       : ROOT\DEFAULT
__PATH            : \\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="{0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}"
DiskPercent       :
MyKey             : {0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}
RPGlobalInterval  :
RPLifeInterval    : 864000
RPSessionInterval :

__GENUS           : 2
__CLASS           : SystemRestoreConfig
__SUPERCLASS      :
__DYNASTY         : SystemRestoreConfig
__RELPATH         : SystemRestoreConfig.MyKey="SR"
__PROPERTY_COUNT  : 5
__DERIVATION      : {}
__SERVER          : TIBI-PC
__NAMESPACE       : ROOT\DEFAULT
__PATH            : \\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="SR"
DiskPercent       : 15
MyKey             : SR
RPGlobalInterval  :
RPLifeInterval    : 864000
RPSessionInterval : 1
```

A nem szükséges példányt a `Remove-WmiObject` cmdlettel tudjuk eltávolítani, itt is a pontos elérési utat kell megadni az objektum pontos azonosítása érdekében:

```
PS C:\> Remove-WmiObject -Path '\\TIBI-PC\ROOT\DEFAULT:SystemRestoreConfig.MyKey="{0F45EB5A-31C3-4161-BB1A-3CCFC250DC20}"'
```

2.11.5 Fontosabb WMI osztályok

A következőkben néhány egyszerűbb példát válogattam össze a WMI legkülönbözőbb területeiről, amelyeket gyakrabban használjuk gépünkkel kapcsolatos információk kinyerésére:

Alapvető számítógép-információk kijelzése:

```
[45] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_ComputerSystem" -namespace "root\CIMV2"
```

BIOS információk:

```
[46] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_BIOS" -namespace "root\CIMV2"
```

Alaplap információk:

```
[47] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_BaseBoard" -namespace "root\CIMV2"
```

Számítógép házának információi (pl. sorozatszám):

```
[48] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_SystemEnclosure" -namespace "root\CIMV2"
```

Processzor-információk:

```
[53] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_Processor" -namespace "root\CIMV2"
```

Részletes memóriainformációk (blokkok szintjén is):

```
[55] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_PhysicalMemory" -namespace "root\CIMV2"
```

Plug'n'Play eszközök:

```
[59] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_PnPEntity" -namespace "root\CIMV2"
```

Videokártya információk:

```
[61] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_DisplayConfiguration" -namespace "root\CIMV2"
```

Eventlog állományok:

```
[64] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_NTEventlogFile" -namespace "root\CIMV2"
```

Eventlog állományok távoli gépről (lásd 2.6 Az Eseménynapló feldolgozása fejezet):

```
[64] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_NTEventlogFile" -namespace "root\CIMV2" -credential IQJB\soostibor -computer J-CRM
```

Hálózati adapterek konfigurációja:

```
[66] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_NetworkAdapterConfiguration" -namespace "root\CIMV2"
```

Login információk:

```
[68] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_NetworkLoginProfile" -namespace "root\CIMV2"
```

A Windows verzióinformációi:

```
[69] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_OperatingSystem" -namespace "root\CIMV2"
```

Page-file információk:

```
[70] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_PageFile" -namespace "root\CIMV2"
```

Gép helyi ideje:

```
[73] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_LocalTime" -namespace "root\CIMV2"
```

Időzóna:

```
[74] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_TimeZone" -namespace "root\CIMV2"
```

Printer-információk:

```
[76] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_Printer" -namespace "root\CIMV2"
```

Telepített javítócsomagok:

```
[77] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_QuickFixEngineering" -namespace "root\CIMV2"
```

Partíciók:

```
[78] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_DiskPartition" -namespace "root\CIMV2"
```

Logikai meghajtók:

```
[79] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_LogicalDisk" -namespace "root\CIMV2"
```

Meghajtók:

```
[80] PS I:\>get-wmiobject -class "Win32_DiskDrive" -namespace "root\CIMV2"
```

Biztonsági szoftverek:

```
PS C:\> "AntiSpywareProduct", "AntiVirusProduct", "FirewallProduct" | ForEach-Object {Get-WmiObject -Namespace root\SecurityCenter -Class $_} | ForEach-Object {$_displayname}
Microsoft Forefront Client Security
Windows Defender
Microsoft Forefront Client Security
```


2.12 Teljesítmény-monitorozás (Get-Counter, Export-, Import-Counter)

A PowerShell 2.0 már tartalmaz a teljesítmény-számlálók lekérdezésére és megjelenítésére alkalmas cmdleteket, melyek az alábbi táblázatban láthatók:

```
[77] PS C:\> Get-Command -noun counter
```

CommandType	Name	Definition
-----	----	-----
Cmdlet	Export-Counter	Export-Counter [-Path] <Str...
Cmdlet	Get-Counter	Get-Counter [[-Counter] <St...
Cmdlet	Import-Counter	Import-Counter [-Path] <Str...

Ha csak magában, mindenféle paraméterezés nélkül használjuk a Get-Counter cmdletet, az alábbi kimenetet kapjuk:

```
[22] PS C:\> Get-Counter
```

```
Timestamp                CounterSamples
-----
2010. 01. 24. 16:45:34    \\dc\network interface(intel[r] pro_1000 mt desktop
                           adapter)\bytes total/sec :
                           41,6342057540426

                           \\dc\network interface(isatap.{ff327d73-8ae0-4949-98
                           c2-bad7dabfc3cb})\bytes total/sec :
                           0

                           \\dc\network interface(teredo tunneling pseudo-inter
                           face)\bytes total/sec :
                           0

                           \\dc\processor(_total)\% processor time :
                           13,8461538461538

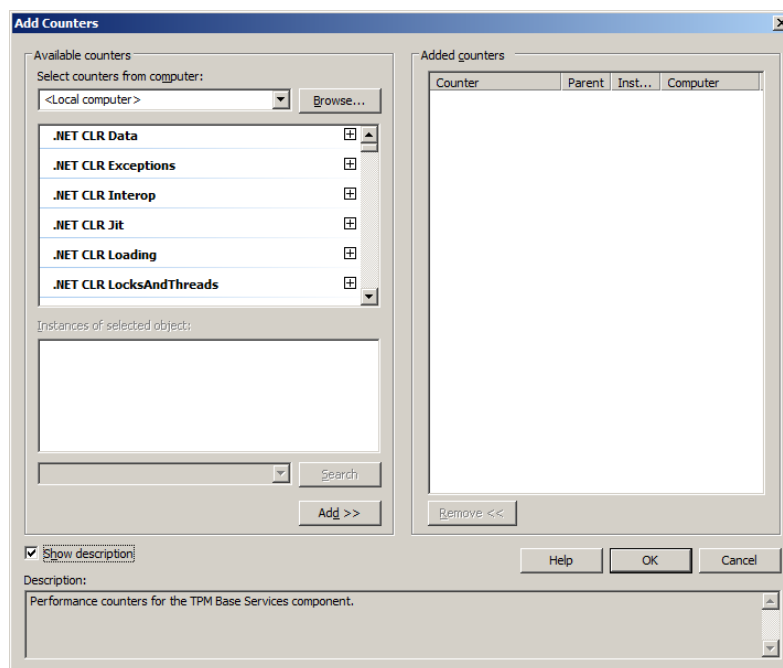
                           \\dc\memory\% committed bytes in use :
                           50,7137807497772

                           \\dc\memory\cache faults/sec :
                           0

                           \\dc\physicaldisk(_total)\% disk time :
                           0

                           \\dc\physicaldisk(_total)\current disk queue length
                           :
                           0
```

Látható, hogy már alapesetben is kapunk kimenetet a legfontosabbnak ítélt teljesítmény-számlálók közül. Nézzük meg, hogy hogyan lehet tájékozódni a teljesítményszámláló kategóriák és maguk a számlálók között. Ehhez emlékeztetőül nézzük meg a grafikus *Performance Monitor* alkalmazás felületét, ahol ki lehet választani, hogy mely számlálókat kívánjuk megjeleníteni:

69. ábra Performance Monitor adatai

A bal felső listában található kategóriákhoz a következő paranccsal jutunk el:

```
[21] PS C:\> Get-Counter -ListSet * | sort-object -property countersetname | Format-Table -Property countersetname
```

```
CounterSetName
-----
.NET CLR Data
.NET CLR Exceptions
.NET CLR Interop
.NET CLR Jit
.NET CLR Loading
.NET CLR LocksAndThreads
.NET CLR Memory
.NET CLR Networking
.NET CLR Remoting
.NET CLR Security
.NET Data Provider for Oracle
.NET Data Provider for SqlServer
ADWS
Authorization Manager Applications
BatteryStatus
...
```

Mielőtt ebbe belemennénk, nézzünk meg egy számláló-csoportot:

```
[29] PS C:\> Get-Counter -ListSet "Network Interface"
```

```
CounterSetName      : Network Interface
MachineName         : .
CounterSetType      : MultiInstance
Description          : The Network Interface performance object consists of counters that measure the rates at which bytes and packets are sent and received over a TCP/IP network connection. It
```

```

Paths      : includes counters that monitor connection errors.
             : {\Network Interface(*)\Bytes Total/sec, \Network Interfac
             e(*)\Packets/sec, \Network Interface(*)\Packets Received/
             sec, \Network Interface(*)\Packets Sent/sec, \Network Int
             erface(*)\Current Bandwidth, \Network Interface(*)\Bytes
             Received/sec, \Network Interface(*)\Packets Received Unica
             st/sec, \Network Interface(*)\Packets Received Non-Unica
             st/sec, \Network Interface(*)\Packets Received Discarded,
             \Network Interface(*)\Packets Received Errors...}
PathsWithInstances : {\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)
                     \Bytes Total/sec, \Network Interface(isatap.{FF327D73-8AE
                     0-4949-98C2-BAD7DABFC3CB})\Bytes Total/sec, \Network Inte
                     rface(Teredo Tunneling Pseudo-Interface)\Bytes Total/sec,
                     \Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)
                     \Packets/sec, \Network Interface(isatap.{FF327D73-8AE0-49
                     49-98C2-BAD7DABFC3CB})\Packets/sec, \Network Interface(Te
                     redo Tunneling Pseudo-Interface)\Packets/sec, \Network In
                     terface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)\Packets Rec
                     eived/sec, \Network Interface(isatap.{FF327D73-8AE0-4949-
                     98C2-BAD7DABFC3CB})\Packets Received/sec, \Network Interf
                     ace(Teredo Tunneling Pseudo-Interface)\Packets Received/s
                     ec, \Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapt
                     er)\Packets Sent/sec...}
Counter     : {\Network Interface(*)\Bytes Total/sec, \Network Interfac
             e(*)\Packets/sec, \Network Interface(*)\Packets Received/
             sec, \Network Interface(*)\Packets Sent/sec, \Network Int
             erface(*)\Current Bandwidth, \Network Interface(*)\Bytes
             Received/sec, \Network Interface(*)\Packets Received Unica
             st/sec, \Network Interface(*)\Packets Received Non-Unica
             st/sec, \Network Interface(*)\Packets Received Discarded,
             \Network Interface(*)\Packets Received Errors...}

```

Látszik, hogy elég összetett tulajdonságokkal rendelkező objektum a kimenet. A Counter és a Paths tulajdonságok ugyanazt tartalmazzák, merthogy a Counter a Paths álnév-tulajdonsága. Ezekben az adott kategóriába tartozó számlálókat találjuk az összes példányra nézve. Itt konkrétan az összes hálózati interfész együttes Bytes Total/sec, Packets/sec, stb. számlálóit tudnánk megnézni.

Itt tehát még konkrét számlálóértékekről nincs szó, csak a kategóriák és azon belüli számlálók felderítéséről. Ha az egyes példányok számlálóit szeretnénk felderíteni, akkor a PathsWithInstances tulajdonságokat kell lekérdezni:

```

[38] PS C:\> (Get-Counter -ListSet "Network Interface").pathswithinstances
\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)\Bytes Total/sec
\Network Interface(isatap.{FF327D73-8AE0-4949-98C2-BAD7DABFC3CB})\Bytes Total/
sec
\Network Interface(Teredo Tunneling Pseudo-Interface)\Bytes Total/sec
\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)\Packets/sec
...

```

Ha így felderítettük a számlálókat, akkor a tényleges teljesítménnyadathoz a Get-Counter egy másik paraméterezésével jutunk el:

```

[41] PS C:\> Get-Counter -Counter "\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desk
top Adapter)\Bytes Total/sec"

```

```

Timestamp          CounterSamples
-----

```

```
2010. 01. 24. 17:23:54      \\dc\network interface(intel[r] pro_1000 mt desktop
                           adapter)\bytes total/sec :
                           129,285069405517
```

Itt is a számadat eléggé „belül” található, a CounterSamples tulajdonsággal jutunk hozzá egy kicsit közelebb:

```
[47] PS C:\> (Get-Counter -Counter "\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Des
ktop Adapter)\Bytes Total/sec").countersamples
```

Path	InstanceName	CookedValue
\\dc\network interface(... intel[r] pro_1000 mt d...		179,232170109183

De még itt sem a szám van, még mélyebbre kell ásunk:

```
[48] PS C:\> (Get-Counter -Counter "\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Des
ktop Adapter)\Bytes Total/sec").countersamples[0].cookedvalue
132,790382777453
```

A CounterSamples általában lehet tömb is, ha egyszerre több számláló több mintavételezését kérjük:

```
[57] PS C:\> $minták = Get-Counter -Counter "\Network Interface(Intel[R] PRO_10
00 MT Desktop Adapter)\Bytes Total/sec", "\Network Interface(Intel[R] PRO_1000
MT Desktop Adapter)\Current Bandwidth" -SampleInterval 1 -MaxSamples 5
[58] PS C:\> $minták[0]
```

Timestamp	CounterSamples
2010. 01. 24. 17:37:39	\\dc\network interface(intel[r] pro_1000 mt desktop adapter)\bytes total/sec : 153,4636610096
	\\dc\network interface(intel[r] pro_1000 mt desktop adapter)\current bandwidth : 1000000000

A fenti példában 5 mintavétet kértem 1 másodperces mintavételi idővel, egyszerre két számlálóról. Az így kapott tömb 0. eleme tartalmazza az első mintavét idején készült mindkét számlálót, így az első időpontban az első számláló értékét az alábbi kifejezéssel kapjuk meg:

```
[65] PS C:\> $minták[0].countersamples[0].cookedvalue
153,4636610096
```

Ha egy komplett táblázatot szeretnénk kapni az értékekből, akkor a következő kis szkriptet használhatjuk:

```
$minták = Get-Counter -Counter `
"\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)\Bytes Total/sec",
"\Network Interface(Intel[R] PRO_1000 MT Desktop Adapter)\Current Bandwidth" `
-SampleInterval 1 -MaxSamples 5

$ tábla = @()
$ minták | %{ $ táblaelem = New-Object psobject
    $_.countersamples | %{ $ táblaelem |
        add-member -name $_.path -membertype NoteProperty `
```

```

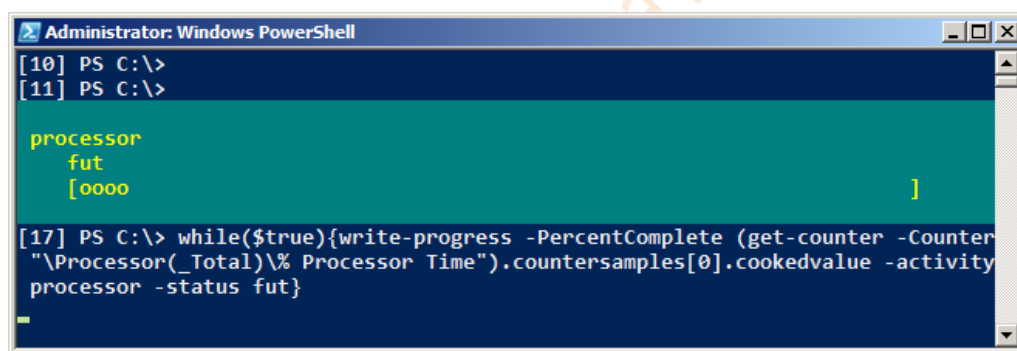
        -value $_.cookedvalue}
    $táblaelem |
        Add-Member -Name TimeStamp -MemberType NoteProperty `
            -Value $_.timestamp
    $tábla += $táblaelem
}
$tábla

```

És ennek kimenete:

\\dc\network interface(int el[r] pro_1000 mt desktop adapter)\bytes total/sec	\\dc\network interface(in tel[r] pro_1000 mt deskto p adapter)\current bandwi dth	TimeStamp
153,505227985749	1000000000	2010. 01. 24. 21:28:59
152,063724868109	1000000000	2010. 01. 24. 21:29:00
152,040846660975	1000000000	2010. 01. 24. 21:29:01
151,857656129348	1000000000	2010. 01. 24. 21:29:02
152,206731700545	1000000000	2010. 01. 24. 21:29:03

A következő kis példa egy „grafikus” megjelenítést adja a processzorterhelést mutató teljesítményszámlálónak a PowerShell „progressbar” megjelenítője segítségével:

70. ábra Karakteres Performance Monitor

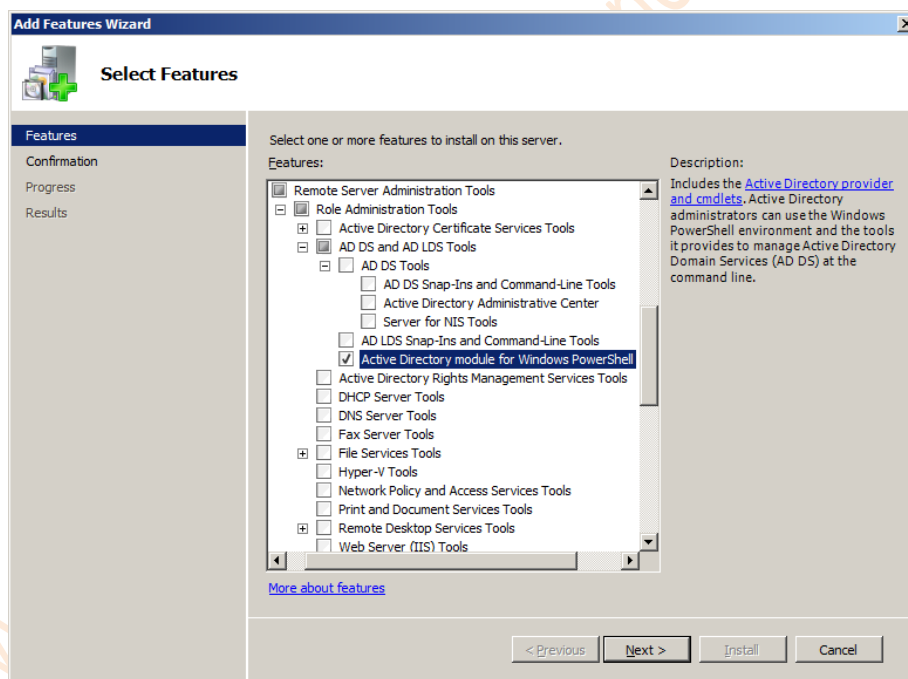
2.13 Az ActiveDirectory modul

Bár igazából ez a modul nem az alap PowerShell része, de a Windows rendszerek üzemeltetőinek az Active Directory (újabb nevén Active Directory Domain Services) annyira fontos terület, hogy fontosnak tartottam ebben a könyvben ismertetni.

A PowerShell 2.0 egyik legjelentősebb gyakorlati újdonsága az Active Directory-val kapcsolatos cmdletek megjelenése. Ugyan a PowerShell 1.0 is kezelte az AD-t, de nagyon nehézkesen, „elrettentésül” az 3.5 *Active Directory* függelék fejezetben meghagytam az ősi módszer ismertetését, ki tudja, esetleg valaki rászorul erre is, ha nincs lehetőség Windows Server 2008 R2 vagy Windows 7 és a Management Gateway telepítésére, amelyekkel akár régebbi tartományvezérlők is kezelhetők az új cmdletekkel.

Ennek a fejezetnek nem célja, hogy a kedves olvasót komplett Active Directory tanfolyamban részesítse, hanem csak a PowerShell szempontjából vett érdekességeket emelem ki, az Active Directory mibenlétét, a benne tárolt adatok jellegzetességeit ismertetni tételezem fel.

Ahhoz, hogy az Active Directory-val kapcsolatos cmdletek és az AD provider elérhető legyen elsőként importálni kell az `ActiveDirectory` modult. Ezt akkor tehetjük meg, ha a Windows Server 2008 R2 rendszergazda eszközei között található *Active Directory module for Windows PowerShell* képességet telepítjük.

71. ábra Az ActiveDirectory PowerShell modul telepítése

A képesség birtokában maga az import így néz ki:

```
[22] PS C:\> Import-Module activedirectory
```

Ezzel összesen 76 új cmdletet kapunk. Mint említettem, itt most nem célom az összes ismertetése, inkább csak a használatuk sajátosságaira szeretném felhívni a figyelmet. Az egyik ilyen sajátosság, hogy minden főnév AD előtagot kapott, így `ADUser`, `ADComputers`, `ADGroup`, stb. főnevekkel fogunk találkozni. Ennek oka az, hogy más modulok és korábbi snap-in-ek is kezeltek AD objektumokat, így az Exchange Server 2007-nek volt

például `Get-User` cmdletje, és annak érdekében, hogy a két különböző, nem teljesen egyformán működő cmdlet ne okozzon zavart a scriptjeinkben, ezért ezzel a kis előtaggal teljesen egyértelműsítette a Microsoft a helyzet.

Nézzük tehát ezeket a főneveket:

```
[36] PS C:\> Get-Command -Module activedirectory | Group-Object noun
```

Count	Name	Group
3	ADComputerServiceAccount	{Add-ADComputerServiceAccount, Get-ADComput...
3	ADDomainControllerPass...	{Add-ADDomainControllerPasswordReplicationP...
3	ADFineGrainedPasswordP...	{Add-ADFineGrainedPasswordPolicySubject, Ge...
3	ADGroupMember	{Add-ADGroupMember, Get-ADGroupMember, Remo...
3	ADPrincipalGroupMember...	{Add-ADPrincipalGroupMembership, Get-ADPrin...
2	ADAccountExpiration	{Clear-ADAccountExpiration, Set-ADAccountEx...
4	ADAccount	{Disable-ADAccount, Enable-ADAccount, Searc...
3	ADOptionalFeature	{Disable-ADOptionalFeature, Enable-ADOption...
1	ADAccountAuthorization...	{Get-ADAccountAuthorizationGroup}
1	ADAccountResultantPass...	{Get-ADAccountResultantPasswordReplicationP...
4	ADComputer	{Get-ADComputer, New-ADComputer, Remove-ADC...
2	ADDefaultDomainPasswor...	{Get-ADDefaultDomainPasswordPolicy, Set-ADD...
2	ADDomain	{Get-ADDomain, Set-ADDomain}
1	ADDomainController	{Get-ADDomainController}
1	ADDomainControllerPass...	{Get-ADDomainControllerPasswordReplicationP...
4	ADFineGrainedPasswordP...	{Get-ADFineGrainedPasswordPolicy, New-ADFin...
2	ADForest	{Get-ADForest, Set-ADForest}
4	ADGroup	{Get-ADGroup, New-ADGroup, Remove-ADGroup, ...}
7	ADObject	{Get-ADObject, Move-ADObject, New-ADObject, ...}
4	ADOrganizationalUnit	{Get-ADOrganizationalUnit, New-ADOrganizati...
1	ADRootDSE	{Get-ADRootDSE}
6	ADServiceAccount	{Get-ADServiceAccount, Install-ADServiceAcc...
4	ADUser	{Get-ADUser, New-ADUser, Remove-ADUser, Set...
1	ADUserResultantPasswor...	{Get-ADUserResultantPasswordPolicy}
1	ADDirectoryServer	{Move-ADDirectoryServer}
1	ADDirectoryServerOpera...	{Move-ADDirectoryServerOperationMasterRole}
1	ADServiceAccountPassword	{Reset-ADServiceAccountPassword}
1	ADAccountControl	{Set-ADAccountControl}
1	ADAccountPassword	{Set-ADAccountPassword}
1	ADDomainMode	{Set-ADDomainMode}
1	ADForestMode	{Set-ADForestMode}

Elsőként pedig próbáljuk meg kinyerni a címtárban tárolt felhasználókat a `Get-ADUser` cmdlet segítségével:

```
[31] PS C:\> Get-ADUser
```

cmdlet Get-ADUser at command pipeline position 1
Supply values for the following parameters:
(Type !? for Help.)
Filter: *

```
DistinguishedName : CN=Administrator,CN=Users,DC=r2,DC=dom
Enabled            : True
GivenName         :
Name              : Administrator
ObjectClass       : user
ObjectGUID        : fff8a606-7f70-4744-9437-a7b41d618335
```

```

SamAccountName      : Administrator
SID                  : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-500
Surname              :
UserPrincipalName    :

DistinguishedName    : CN=Guest,CN=Users,DC=r2,DC=dom
Enabled               : False
GivenName             :
Name                  : Guest
ObjectClass           : user
ObjectGUID            : f42aba4d-8c3f-4214-82f0-8b8f275f3463
SamAccountName        : Guest
SID                   : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-501
Surname               :
UserPrincipalName     :

DistinguishedName    : CN=krbtgt,CN=Users,DC=r2,DC=dom
Enabled               : False
GivenName             :
Name                  : krbtgt
ObjectClass           : user
ObjectGUID            : d1b27942-8d0e-4ae5-b83b-d26af96170c5
SamAccountName        : krbtgt
SID                   : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-502
Surname               :
UserPrincipalName     :

DistinguishedName    : CN=Helpdesk Hugó,OU=IT Admins,DC=r2,DC=dom
Enabled               : True
GivenName             : Hugó
Name                  : Helpdesk Hugó
ObjectClass           : user
ObjectGUID            : 69896454-02e3-4c3c-bc6f-9598dd96b5c5
SamAccountName        : hh
SID                   : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1113
Surname               : Helpdesk
UserPrincipalName     : hh@r2.dom
...

```

Látható, hogy meg kell adni kötelező paraméterként a `Filter`-nek valamilyen szűrőfeltételt, ami persze lehet a „*”, azaz az összes felhasználó is kiolvasható, de általában nem valószínű, hogy mindre szükségünk van. A kimenetben megkaptam a felhasználókat, de csak néhány tulajdonságukkal együtt. Ez megint csak - a kötelező szűrővel együtt – azt a célt szolgálja, hogy lehetőleg kíméljük mind a tartományvezérlőket, mind a hálózatot, hiszen ezekkel a korlátokkal kevesebb adatot kell küldenie számunkra. Ha több vagy más tulajdonságadat szeretnénk, akkor használhatjuk a `Property` paramétert:

```

[39] PS C:\> Get-ADUser -Identity soostibor -Properties title

DistinguishedName    : CN=Soós Tibor,OU=gyuri,DC=r2,DC=dom
Enabled               : True
GivenName             : Soós
Name                  : Soós Tibor
ObjectClass           : user
ObjectGUID            : 60ee5a80-3305-43be-beb7-a71055d92225
SamAccountName        : SoosTibor
SID                   : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1178
Surname               : Tibor

```



```
Title           : oktató
UserPrincipalName : SoosTibor@r2.dom
```

Itt láthatjuk, hogy megjelent a alapadatok mellett a Title tulajdonság is. Vagy nézzük meg egy felhasználó összes AD-ban tárolt tulajdonságát:

```
[40] PS C:\> Get-ADUser soostibor -Properties *

AccountExpirationDate      :
accountExpires             : 9223372036854775807
AccountLockoutTime         :
AccountNotDelegated        : False
AllowReversiblePasswordEncryption : False
BadLogonCount              : 0
badPasswordTime            : 0
badPwdCount                : 0
CannotChangePassword       : False
CanonicalName              : r2.dom/gyuri/Soós Tibor
Certificates               : {}
City                      : Management
CN                        : Soós Tibor
codePage                   : 0
Company                   :
Country                   :
countryCode                : 0
Created                   : 2010. 01. 07. 22:51:23
createTimeStamp            : 2010. 01. 07. 22:51:23
...
```

A fenti példában már nem a Filter-rel szűrtem, hanem egy konkrét felhasználóra voltam kíváncsi, amit az Identity paraméternél adtam meg. De mire is hivatkoztam itt? Az Identity a help alapján a következőket jelentheti:

```
[41] PS C:\> get-help get-aduser -Parameter identity

-Identity <ADUser>
    Specifies an Active Directory user object by providing one of the following property values. The identifier in parentheses is the LDAP display name for the attribute.

    Distinguished Name
        Example: CN=SaraDavis,CN=Europe,CN=Users,DC=corp,DC=contoso,DC=com
    GUID (objectGUID)
        Example: 599c3d2e-f72d-4d20-8a88-030d99495f20
    Security Identifier (objectSid)
        Example: S-1-5-21-3165297888-301567370-576410423-1103
    SAM account name (sAMAccountName)
        Example: saradavis
    ...
```

Azaz az Identity több AD attribútum is lehet a *Distinguished Name*, *GUID*, *SID* és a „Pre-Windows 2000 logon name”. Sajnos a *User Principal Name* nem lehet, meg egyéb nevek sem (*Display Name*, *CN*), de azért ezek alapján is hivatkozhatunk a felhasználókra, csak ekkor filtert kell használni.

2.13.1 Szűrés AD objektumokra

Nézzük akkor, hogy hogyan lehet más azonosító alapján szűrni a felhasználókra a `Filter` paraméterrel:

```
[46] PS C:\> Get-ADUser -Filter "userprincipalname -eq 'soostibor@r2.dom'" -Properties title, department | Format-Table name, department, title
```

name	department	title
-----	-----	-----
Soós Tibor	Management	oktató

Látható, hogy a filter egy PowerShell szintaxissal leírt szűrőfeltételt vár. Ezeket hívjuk OPATH szűrőnek. Valójában a háttérben a PowerShell az ezekben található tulajdonságneveket átfordítja LDAP nevekké, és a feltételeket és logikai kapcsolatokat meg átfordítja az LDAP szűrőkben használatos operátorokká. Nézzük meg, hogy milyen módon:

```
[47] PS C:\> get-help about_ActiveDirectory_Filter
```

TOPIC

Active Directory Filter

SHORT DESCRIPTION

Describes the syntax and behavior of the search filter supported by the Active Directory module for Windows PowerShell.

...

Supported Operators

The following table shows frequently used search filter operators.

Operator	Description	LDAP Equivalent
-----	-----	-----
-eq	Equal to. This will not support wild card search.	=
-ne	Not equal to. This will not support wild card search.	!x = y
-approx	Approximately equal to	~=
-le	Lexicographically less than or equal to	<=
-lt	Lexicographically less than	!x >= y
-ge	Lexicographically greater than or equal to	>=
-gt	Lexicographically greater than	!x <= y
-and	AND	&
-or	OR	
-not	NOT	!
-bor	Bitwise OR	:1.2.840.113556.1.4.804:=
-band	Bitwise AND	:1.2.840.113556.1.4.803:=
-recursivematch	Use LDAP_MATCHING_RULE_IN_CHAIN	:1.2.840.113556.1.4.1941:=
-like	(Note: This control only works with Windows 2008 and later.) Similar to -eq and supports wildcard comparison. The only wildcard character supported is: *	=

```
-notlike      Not like. Supports wild      !x = y
              card comparison.

Note: PowerShell wildcards, other than "*", such as "?" are not
supported by the -Filter parameter syntax.

...
```

A fenti táblázatban tehát a PowerShell - LDAP operátorok szótárát láthatjuk.

Megjegyzés

Be kell valljam, hogy az `-approx` vagy `~=` operátor működéséhez semmi támpontot nem találtam. Sem az LDAP-ot definiáló RFC-ben, sem sehol másutt. Így én még nem mertem használni, mondjuk nem is igazán tudnék elképzelni olyan helyzetet, ahol ez nekem jól jönne.

Különösen a bitsintű ÉS, VAGY és a rekurzív keresés operátorainál spórolunk sokat. De természetesen LDAP formátumban is megadhatunk szűrő feltételeket:

```
[63] PS C:\> Get-ADUser -LDAPFilter '(userPrincipalName=soostibor@r2.dom)' -pro
properties title, department | Format-Table name, department, title

name                department                title
----                -
Soós Tibor          Management                oktató
```

Ugyanúgy megtaláltuk a felhasználót, mint a [46]-os sorban.

Megjegyzés

Fontos, hogy az LDAP filternél a zárójelpár az nem elhagyható, része az LDAP szintaxisnak. Ha elhagyjuk, akkor nem kapunk hibajelzést, hanem üres halmaz lesz a kimenet.

Nézzünk pár további szűrést. Időre szűrök, keresem a 2010. január 1. után létrehozott „Soós T”-szerű felhasználókat:

```
[69] PS C:\> $date = [datetime] "2010.01.01"
[70] PS C:\> Get-ADUser -Filter {created -gt $date -and name -like "Soós T*"} |
Format-Table name

name
----
Soós Tamás
Soós Tibor
Soós Tímea
```

Nézzük meg ennek egy kicsit módosított változatát, az utóbbi 35 napban létrehozott felhasználók:

```
[71] PS C:\> Get-ADUser -Filter {created -gt $((get-date).adddays(-35)) -and na
me -like "Soós T*"} | Format-Table name
Get-ADUser : Variable: '' found in expression: $ is not defined.
At line:1 char:11
```

```
+ Get-ADUser <<<< -Filter {created -gt $((get-date).adddays(-35)) -and name -
like "Soós T*"} | Format-Table name
+ CategoryInfo          : InvalidArgument: (:) [Get-ADUser], ArgumentExce
ption
+ FullyQualifiedErrorId : Variable: ' ' found in expression: $ is not defi
ned.,Microsoft.ActiveDirectory.Management.Commands.GetADUser
```

Ezt nem szerette.

Megjegyzés

A szűrőben a PowerShell nem bont ki összetett kifejezéseket, csak változókat. Így mindent számoljunk ki előre egy változóba és csak azt szerepeltessük a szűrőben.

Azaz az előző példa így már működik:

```
[72] PS C:\> $date = (get-date).adddays(-35); Get-ADUser -Filter {created -gt $
date -and name -like "Soós T*"} | Format-Table name

name
----
Soós Tamás
Soós Tibor
Soós Tímea
```

Természetesen hasonló módon lehet keresni például csoportokat is. A következő példában keresem a Groups szervezeti egységben létrehozott globális biztonsági csoportokat:

```
[1] PS C:\> Get-ADGroup -SearchBase "ou=groups,dc=r2,dc=dom" -filter {grouptype
-band 0x80000002} -properties * | ft name, grouptype, samaccounttype, groupcat
egory, groupscope

name                grouptype  samaccounttype  groupcategory  groupscope
----                -
GS                  -2147483646    268435456       Security       Global
```

Ezt a szűrőt még az LDAP emlékeim alapján raktam össze, amikor is a `GroupType` attribútum 2. bitje jelentette a csoport Globális jellegét, és a 32. bitje jelentette azt, hogy ez egy biztonsági csoport. Ez a két bit egyidejűleg kell, hogy érvényre jusson, ezért használtam a `-band` operátort. Azért, hogy ne a teljes címtár adatbázisban keressek, ezért a keresés kiindulópontját a `-SearchBase` paraméterrel korlátoztam.

Ugyanez az ActiveDirectory modul segítségével sokkal egyszerűbben és érthetőbben is megfogalmazható:

```
[5] PS C:\> Get-ADGroup -SearchBase "ou=groups,dc=r2,dc=dom" -filter {groupcat
egory -eq "Security" -and groupscope -eq "Global"} -properties * | ft name, grou
ptype, samaccounttype, groupcategory, groupscope

name                grouptype  samaccounttype  groupcategory  groupscope
----                -
GS                  -2147483646    268435456       Security       Global
```

Nézzük, hogyan lehet csoporttagság alapján keresni. Keresem azokat a felhasználókat, akik benne vannak az Oktatók csoportban:

```
[10] PS C:\> Get-ADUser -Filter {memberof -eq "cn=g-oktatók,ou=IT Admins,dc=r2,dc=dom"} | Format-Table name
```

name

Kovács Tímea
Bakai Viktor
Dolák Tamás
Ács Viktor

Látható, hogy a csoportra annak Distinguished Name nevével kell hivatkozni, ami kicsit megnehezíti a dolgot. Próbáljuk meg egyszerűsíteni:

```
[12] PS C:\> $g = Get-ADGroup g-oktatók
[13] PS C:\> Get-ADUser -Filter {memberof -eq $g} | Format-Table name
```

name

Kovács Tímea
Bakai Viktor
Dolák Tamás
Ács Viktor

Látható, hogy két lépésben egyszerűbben megoldható volt a feladat, elsőként a csoportot ragadtam meg és tettem a `$g` változóba, a második lépésben kerestem ki azokat a felhasználókat, akiknek a `memberof` tulajdonsága megegyezik ezzel a csoporttal. Fontos, hogy nem kellett a csoport distinguished name tulajdonságára hivatkozni, ezt a háttérben megtette helyettünk a PowerShell.

Nézzük azt a problémát, amikor nem közvetlenül tagja egy felhasználó egy csoportnak, hanem egy másik csoport tagságán keresztül. Erre használhatjuk majd a `-recursivematch` operátort, de először nézzük meg, hogy kik a `dl-fullcontrol` nevű csoportunk tagjai a `Get-ADGroupMember` cmdlet segítségével:

```
[26] PS C:\> Get-ADGroupMember dl-fullcontrol | Format-Table name
```

name

G-Oktatók

Látható, hogy a `DL-FullControl` csoportnak csak a `G-Oktatók` csoport a tagja. De vajon ezen keresztül melyik felhasználók?

```
[27] PS C:\> $g = Get-ADGroup dl-fullcontrol
[28] PS C:\> Get-ADUser -Filter {memberof -recursivematch $g} | Format-Table name
```

name

Kovács Tímea
Bakai Viktor
Dolák Tamás
Ács Viktor

Látható, hogy ugyanaz a négy ember, akiket már korábban láttunk.

Megjegyzés

A `-recursivematch` operátor csak a Windows Server 2008, vagy afölötti verziójú tartományvezérlőknél érhető el.

Mivel ilyen jellegű rekurzív keresés nagyon gyakori, ezt már a `Get-ADGroupMember` cmdlet magától is tudja:

```
[29] PS C:\> Get-ADGroupMember dl-fullcontrol -Recursive | Format-Table name
name
----
Ács Viktor
Dolák Tamás
Bakai Viktor
Kovács Tímea
```

Hogyan lehet arra rákérdezni, hogy egy tulajdonság ki van-e töltve, van-e értéke? Erre leggyakrabban a `-like` operátor használható a „*” paraméterrel:

```
[40] PS C:\> Get-ADUser -Filter {othertelephone -like "*"} -Properties othertelephone | Format-Table name, othertelephone
name                                     othertelephone
----                                     -
Saly Judit                             {tel2, tel1}
```

Ebben a példában mindazon személyeket kerestem, akiknek ki van töltve az `otherTelephone` tulajdonságuk. Ez egy ún. „multivalued property”, azaz olyan tulajdonság, ami önmagában is egy tömb. Látszik, hogy a `-like` operátort ez nem zavarta, a „hasonlatosságot” elemenként nézte.

A leggyakrabban használatos AD objektumok lekérdezésére, kezelésére van külön főnévvel ellátott cmdlet, de általános lekérdező főnevünk is van, az `ADObject`. Ilyen általános lekérdezést a `Get-ADObject`-tel végezhetünk. Például keressük az AD sémában azokat az attribútumokat, amelyek a Globális Katalógusba replikálódnak:

```
[64] PS C:\> Get-ADObject -Filter {objectClass -eq "AttributeSchema" -and ismemberofpartialattributeset -eq $true} -SearchBase "cn=schema,cn=configuration,dc=r2,dc=dom" -properties ismemberofpartialattributeset | ft name
name
----
Alt-Security-Identities
CA-Certificate
CA-Certificate-DN
Certificate-Templates
Common-Name
Country-Name
Description
...
```

Ez az általános lekérdező cmdlet ugyanúgy működik, mint az objektumspecifikus változatai, a szűrőnél érdemes az `objectClass` objektumtípust is meghatározni, hogy a találati lista mindenképpen megfelelően

szűrt legyen és a `-SearchBase` paraméterrel olyan partíciókra is irányíthatjuk a keresést, ami nem az alaphelyzet szerinti tartományi partíció.

2.13.2 Keresés egyéb paraméterei

Az AD-ben történő keresés jelentősen terhelheti a tartományvezérlőnket és a hálózatot is, így fontos, hogy kellően „óvatosan” álljunk ennek neki. Az óvatosságot az AD kereső cmdletek paraméterekkel is támogatják. Ilyen paraméterek a következők:

Paraméternév	Használat
-ResultPageSize	Hány objektumonként küldje át a találatokat, alapérték 256
-ResultSetSize	Maximális találatszám, alapérték \$null, korlátlan találatszám
-SearchBase	A keresés kiindulópontja
-SearchScope	Milyen mélységű legyen a keresés. Lehetséges értékek: Base: csak az adott objektum lekérdezése OneLevel: egy szint mélységben Subtree: teljes mélységben, ez az alapérték

Például előre megbecsülöm, hogy a keresés eredményeként mondjuk kb. 2 felhasználót kellene kapnom, ezért lekorlátozom a lehetséges találatszámot mondjuk 5-re. Ha 5 lesz a találatszám, akkor valószínű elrontottam valamit, így tovább kell finomítani a keresést:

```
[55] PS C:\> Get-ADUser -Filter * -ResultSetSize 5 | Format-Table name
name
----
Administrator
Guest
krbtgt
Helpdesk Hugó
Vegetári János
```

Van még egy kereső cmdlet, a `Search-ADAccount`, amellyel speciális állapotú fiókokat – felhasználói-, számítógép-, szolgáltatási fiókokat – lehet kikeresni. Például a felfüggesztett fiókok listája:

```
[57] PS C:\> Search-ADAccount -ResultSetSize 5 -AccountDisabled | Format-Table name
name
----
Guest
krbtgt
```

Vagy lejárt jelszavú fiókok:

```
[58] PS C:\> Search-ADAccount -ResultSetSize 5 -AccountExpired | Format-Table name
```

További lehetőségek a `Search-ADAccount` cmdlettel:

Paraméter	Használat
-AccountExpiring [-DateTime <DateTime>] [-TimeSpan <TimeSpan>]	lejártó fiókok
-AccountInactive [-DateTime <DateTime>] [-TimeSpan <TimeSpan>]	nem használt fiókok
-LockedOut	kizárt fiókok
-PasswordExpired	lejárt jelszavú fiókok
-PasswordNeverExpires	nem lejártó jelszavú fiókok

A Globális Katalógusban is lehet keresni, ehhez a keresés `-Server` paraméterével kell megadni az egyik globális katalógust és a portszámot:

```
[95] PS C:\> Get-ADUser -Filter {title -like "szkripter"} -SearchBase "" -Server dc:3268 | Format-Table name
[96] PS C:\> Get-ADUser -Filter {title -like "szkripter"} | Format-Table name

name
----
Szabó Katalin
Kovács Róbert
Laár Katalin
Sziertes Tamás
```

A [95]-ös sorban a DC nevű GC-t kérdeztem le az alaphelyzet szerinti 3268-as porton. Mivel a teljes GC adatbázisban szeretnék keresni, ezért nem adtam `-SearchBase` paraméterként kiinduló pontot a kereséshez. Ennek a keresésnek nem lett eredménye, mert a `Title` tulajdonság nem replikálódik a GC-be. A [96]-os sorban ugyanez a keresés már adott eredményt, hiszen ebben az esetben már a tartományi partícióban kerestem.

2.13.3 Objektumok létrehozása

Egy-egy AD objektum létrehozása esetén nem biztos, hogy optimális a PowerShellt használni, hiszen nagyon sok adatot meg kell adni, sokat kell gépelni. A PowerShell akkor előnyös, ha tömegesen akarunk létrehozni objektumokat, akár fájlban tárolt információk alapján.

Nézzünk pár egyszerűbb példát, különböző objektumok létrehozására:

```
New-ADOrganizationalUnit -Path "DC=r2,DC=dom" `
-Name "Managed Users" `
-DisplayName "Managed Users" `
-Description "Demó" `
-ProtectedFromAccidentalDeletion:$false

New-ADGroup -SamAccountName "Csoport" `
-GroupScope Global `
-Name "Csoport" `
-DisplayName "Csoport" `
-Path "OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom" `
-Description "Demó"
```

Nézzünk arra példát, hogy fájlból hogyan lehet felhasználókat létrehozni. A fájl szerkezete a következő:


```

vn, kn, rn, beo, pw, OU
Vegetári, János, vj, üzletkötő, Pa$$w0rd, "Managed Users"
Fájdalom, Csilla, fcs, titkárnő, Pa$$w0rd, "Managed Users"
Főnök, Ferenc, ff, igazgató, Pa$$w0rd, "Managed Users"
Beosztott, Béla, bb, melós, Pa$$w0rd, "Managed Users"
Rendszer, Géza, rg, rendszergazda, Pa$$w0rd, "IT Admins"

```

Azaz ez egy CSV fájl, azaz vesszőkkel elválasztott értékekből képzett táblázat. Ez alapján hozom létre a felhasználókat, és még be is teszem őket egy csoportba:

```

Import-Csv C:\munka\users.txt | foreach-object {
    New-ADUser -Name "$($_.vn) $_.kn" `
        -DisplayName "$($_.vn) $_.kn" `
        -AccountPassword (ConvertTo-SecureString -String $_.pw `
            -AsPlainText -Force) `
        -Path "OU=$($_.ou),dc=r2,dc=dom" `
        -Title $_.beo `
        -GivenName $_.kn `
        -Surname $_.vn `
        -SamAccountName $_.rn `
        -UserPrincipalName "$($_.rn)@r2.dom" `
        -Enabled $true `
        -Description "Demó"

    Add-ADGroupMember -Identity Csoport -Members $_.rn
}

```

Itt már megtérül a szkript összeállításába fektetett idő, hiszen sok felhasználó esetén is ez ugyanúgy működik.

2.13.4 Objektumok módosítása

Az objektumok módosításánál már jobban kihasználható a PowerShell előnye, azaz a csővezetés. Ugyanis általában a módosítás csővezetéke egy szűrési szakaszból és egy módosítási szakaszból áll össze. Nézzük meg a módosítás néhány specialitását:

```

[1] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} | Set-ADUser -Description "Módosítás"
[2] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} -prop description | Format-Table name, description

```

name	description
----	-----
Nagy Ildikó	Módosítás
Nagy István	Módosítás

Ez az egyik fajta módosítási lehetőség. A `Get-ADUser` résszel szűrök, majd ezt a csővezetéken átadom a `Set-ADUser` cmdletnek. Fontos, hogy a `Set-ADUser` önmagában képes a csővezetékéből felszedni a paramétereit, nem kell `Foreach-Object` cmdletet használni. A fenti példában a `-Description` tulajdonságát módosítottam a felhasználóknak. Ez olyan gyakran használatos tulajdonság, hogy maga a `Set-ADUser` cmdletnek létrehozta ilyen paramétert. De mi van akkor, ha olyan tulajdonságot akarunk

módosítani, amelyik nincsen kivezelve paraméterként? Elsőként nézzük meg, hogy mi az amit „gyárilag” tud a Set-ADUser:

```
[5] PS C:\> (get-help Set-ADUser).parameters.parameter | ft name
```

```
name
```

```
----
```

```
AccountExpirationDate
```

```
AccountNotDelegated
```

```
Add
```

```
AllowReversiblePasswordEncryption
```

```
AuthType
```

```
CannotChangePassword
```

```
Certificates
```

```
ChangePasswordAtLogon
```

```
City
```

```
Clear
```

```
Company
```

```
Country
```

```
Credential
```

```
Department
```

```
Description
```

```
DisplayName
```

```
Division
```

```
EmailAddress
```

```
EmployeeID
```

```
EmployeeNumber
```

```
Enabled
```

```
Fax
```

```
GivenName
```

```
HomeDirectory
```

```
HomeDrive
```

```
HomePage
```

```
HomePhone
```

```
Identity
```

```
Initials
```

```
Instance
```

```
LogonWorkstations
```

```
Manager
```

```
MobilePhone
```

```
Office
```

```
OfficePhone
```

```
Organization
```

```
OtherName
```

```
Partition
```

```
PassThru
```

```
PasswordNeverExpires
```

```
PasswordNotRequired
```

```
POBox
```

```
PostalCode
```

```
ProfilePath
```

```
Remove
```

```
Replace
```

```
SamAccountName
```

```
ScriptPath
```

```
Server
```

```
ServicePrincipalNames
```

```
SmartcardLogonRequired
```

```
State
```

```
StreetAddress
```

```
Surname
Title
TrustedForDelegation
UserPrincipalName
Confirm
WhatIf
```

Ezek közül néhány nem AD tulajdonság módosítására való paraméter (vastagon szedtem ezeket), közülük a következők alkalmasak általánosan tulajdonságok módosítására: Add, Clear, Remove, Replace.

```
[13] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} | Set-ADUser -replace @{othertelephone = 1234; description = "másik módszer"}
[14] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} -prop description, other
telephone| Format-Table name, description, othertelephone
```

name	description	othertelephone
----	-----	-----
Nagy Ildikó	másik módszer	{1234}
Nagy István	másik módszer	{1234}

Látható, hogy értékadás célzattal a `-Replace` paraméternek egy hashtáblát adtam meg, melyben az AD attribútumnevek vannak kulcsként és az értékük értéként. Az `-Add` paraméter un. „multivalued” tulajdonságoknál használható újabb érték hozzáadásakor. A `Description` az nem „multivalued”, de az `OtherTelephone` az igen. A `-Remove`-val ilyen „multivalued” tulajdonságokból lehet értékeket elvenni:

```
[15] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} | Set-ADUser -add @{othertelephone = "újszám"}
[16] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} -prop description, other
telephone| Format-Table name, description, othertelephone
```

name	description	othertelephone
----	-----	-----
Nagy Ildikó	másik módszer	{újszám, 1234}
Nagy István	másik módszer	{újszám, 1234}

```
[17] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} | Set-ADUser -remove @{othertelephone = "1234"}
[18] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} -prop description, other
telephone| Format-Table name, description, othertelephone
```

name	description	othertelephone
----	-----	-----
Nagy Ildikó	másik módszer	{újszám}
Nagy István	másik módszer	{újszám}

A [15]-ös sorban a kiszűrt felhasználóimnak adtam egy-egy újabb telefonszámot, a [17]-es sorban meg elvettem tőlük a régebbit.

A `-Clear` paraméterrel lehet AD tulajdonságokat törölni, `$null` érték adásával ne próbálkozzunk, hibát fog adni:

```
[19] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} | Set-ADUser -clear othertelephone
[20] PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "nagy i*"} -prop description, other
telephone| Format-Table name, description, othertelephone
```

name	description	othertelephone
----	-----	-----
Nagy Ildikó	másik módszer	{ }
Nagy István	másik módszer	{ }

Itt természetesen nem hashtáblát kell megadni a `-Clear` értékeként, hanem csak az attribútumneveket.

Harmadik módja az AD objektumok tulajdonságértékeinek megváltoztatásának a közvetlen értékadás:

```
[26] PS C:\> $u = Get-ADUser acsbela -Properties department
[27] PS C:\> $u | Format-Table name, department
```

name	department
----	-----
Ács Béla	Beszerzés

```
[28] PS C:\> $u.Department = "Sóhivatal"
[29] PS C:\> Set-ADUser -Instance $u
[30] PS C:\> Get-ADUser acsbela -Properties department | Format-Table name, department
```

name	department
----	-----
Ács Béla	Sóhivatal

A [26]-os sorban kiolvasom a felhasználót a „department” tulajdonságával együtt és berakom a `$u` változóba. A [27]-es sorban látszik, hogy ő a „Beszerzés” nevű osztályon dolgozik. A [28]-as sorban a `$u` változó `Department` tulajdonságának új értéket adok. Ez a művelet a memóriában, a `$u` változóban jön csak létre, magában az AD adatbázisban nem. Ahhoz, hogy ez beíródjon a címtárba is, ehhez szükséges volt a [29]-es sorban a művelet „kommittálása”, amit a `Set-ADUser`-rel tettem meg.

Figyelem! Itt a paraméter az `-Instance` volt, nem az `-Identity`! Bár az `-Identity`-vel is lefut a parancs, de ekkor tényleges végrehajtás nem történik.

Ezzel a harmadik módszerrel a multivalued tulajdonságokat legkényelmesebben az `Update-List` cmdlet segítségével tudjuk módosítani:

```
[39] PS C:\> $u = Get-ADUser acsbela -Properties othertelephone
[40] PS C:\> $u
```

```
DistinguishedName : CN=Ács Béla,OU=csaba,DC=r2,DC=dom
Enabled           : True
GivenName        : Ács
Name             : Ács Béla
ObjectClass      : user
ObjectGUID       : 56419e7c-211c-41eb-80fb-c5be5d82b217
SamAccountName   : acsBela
SID              : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1607
Surname          : Béla
UserPrincipalName : acsBela@r2.dom
```

```
[41] PS C:\> $u.othertelephone = "egy"
```

Álljunk meg egy szóra! Látható a [40]-es sor kimenetében, hogy alaphelyzetben nincs is az \$u\$ változónak othertelephone tulajdonsága, mégis sikeres az értékadás a [41]-es sorban!

Folytassuk akkor az `Update-List` alkalmazásával:

```
[42] PS C:\> $u | Update-List -Add "másik" -Property othertelephone

DistinguishedName      : CN=Ács Béla,OU=csaba,DC=r2,DC=dom
Enabled                 : True
GivenName               : Ács
Name                    : Ács Béla
ObjectClass             : user
ObjectGUID              : 56419e7c-211c-41eb-80fb-c5be5d82b217
othertelephone          : {egy, másik}
PSShowComputerName      : {}
SamAccountName           : acsBela
SID                     : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1607
Surname                 : Béla
UserPrincipalName       : acsBela@r2.dom
WriteErrorStream        : {}

[43] PS C:\> Set-ADUser -Instance $u
[44] PS C:\> Get-ADUser $u -Properties othertelephone | ft name,othertelephone

name                                     othertelephone
----                                     -
Ács Béla                               {másik, egy}
```

Természetesen az Update-List összes lehetőségét ki tudjuk itt használni, az Add-on kívül a Replace vagy Remove-ot is.

2.13.5 Az AD meghajtó

Az ActiveDirectory modul betöltésével kapunk még egy meglepetést is:

```
[1] PS C:\> Get-PSDrive

WARNING: column "CurrentLocation" does not fit into the display and was removed.

Name                Used (GB)    Free (GB) Provider      Root
-----                -
A                    0.00        100.00  FileSystem    A:\
AD                  0.00        100.00 ActiveDire... //RootDSE/
Alias                0.00        100.00  Alias         Alias
...
```

Kapunk egy új meghajtót AD: néven. Ezen keresztül is elérhetjük a címtár adatbázist és az ottani objektumokat. Bár erre a `Get-ADObject` és hasonló cmdletekkel is alkalmasak, de az objektumok hierarchiája és a hozzáférési listája ezen meghajtón keresztül férhető hozzá igazán.

Nézzük, hogy mi is van ezen a meghajtón:

```
[2] PS C:\> dir ad:
```

Name	ObjectClass	DistinguishedName
----	-----	-----
r2	domainDNS	DC=r2,DC=dom
Configuration	configuration	CN=Configuration,DC=r2,DC=dom
Schema	dMD	CN=Schema,CN=Configuration,DC=r2,...
DomainDnsZones	domainDNS	DC=DomainDnsZones,DC=r2,DC=dom
ForestDnsZones	domainDNS	DC=ForestDnsZones,DC=r2,DC=dom

Látható, hogy a legfelsőbb szinten maguk a címtárpartíciók láthatók. Az r2 tartományi partíciómon kívül a Configuration, Schema és a DNS AD integrált zónapartíciók. Az aktuális könyvtárnak beállítom az AD: meghajtót:

```
[3] PS C:\> cd ad:
```

Ahhoz, hogy még beljebb lépjek és a TAB billentyűvel ki lehessen egészíttetni az elérési utakat, a DistinguishedName értékét kell elkezdni begépelni:

```
[4] PS AD:\> cd dc=r<tab>
```

És ebből lesz a TAB lenyomása után:

```
[4] PS AD:\> cd '.\DC=r2,DC=dom'
```

Ezt egy picit szokni kell, sajnos a sima Name gépelése nem vezet eredményhez. Nézzük itt mi van:

```
[5] PS AD:\DC=r2,DC=dom> dir
```

Name	ObjectClass	DistinguishedName
----	-----	-----
Builtin	builtinDomain	CN=Builtin,DC=r2,DC=dom
Computers	container	CN=Computers,DC=r2,DC=dom
Domain Controllers	organizationalUnit	OU=Domain Controllers,DC=r2,DC=dom
ForeignSecurityPr...	container	CN=ForeignSecurityPrincipals,DC=r...
Infrastructure	infrastructureUpdate	CN=Infrastructure,DC=r2,DC=dom
IT Admins	organizationalUnit	OU=IT Admins,DC=r2,DC=dom
LostAndFound	lostAndFound	CN=LostAndFound,DC=r2,DC=dom
Managed Computers	organizationalUnit	OU=Managed Computers,DC=r2,DC=dom
Managed Service A...	container	CN=Managed Service Accounts,DC=r2...
Managed Users	organizationalUnit	OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
NTDS Quotas	msDS-QuotaContainer	CN=NTDS Quotas,DC=r2,DC=dom
Program Data	container	CN=Program Data,DC=r2,DC=dom
System	container	CN=System,DC=r2,DC=dom
Users	container	CN=Users,DC=r2,DC=dom

Ezek bizony a tartományi partíció legfelsőbb szintű konténerei és szervezeti egységei. Nézzünk bele a „Managed Users” szervezeti egységbe:

```
[6] PS AD:\DC=r2,DC=dom> cd '.\OU=Managed Users'
```

```
[7] PS AD:\OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom> dir
```

Name	ObjectClass	DistinguishedName
----	-----	-----
Beosztott Béla	user	CN=Beosztott Béla,OU=Managed User...
CsoportTörölveLesz	group	CN=CsoportTörölveLesz,OU=Managed ...

Fájdalom Csilla	user	CN=Fájdalom Csilla,OU=Managed Use...
Főnök Ferenc	user	CN=Főnök Ferenc,OU=Managed Users,...
Vegetári János	user	CN=Vegetári János,OU=Managed User...

És nézzük meg, hogy milyen adatokhoz jutunk hozzá egy felhasználóról:

```
[8] PS AD:\OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom> Get-Item '.\CN=Beosztott Béla' | Format-List *
```

```
PSPath           : ActiveDirectory:://RootDSE/CN=Beosztott Béla,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
PSParentPath     : ActiveDirectory:://RootDSE/OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
PSChildName      : CN=Beosztott Béla
PSDrive          : AD
PSProvider       : ActiveDirectory
PSIsContainer    : True
distinguishedName : CN=Beosztott Béla,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
name             : Beosztott Béla
objectClass      : user
objectGUID       : 20114f76-357d-4055-b607-d609101371e7
PropertyNames    : {distinguishedName, name, objectClass, objectGUID}
PropertyCount    : 4
```

Látható, hogy itt sem férünk hozzá az összes AD tulajdonsághoz alaphelyzetben, így ha azokra van szükségünk, akkor meg kell adni a `-properties` paramétert is:

```
[24] PS AD:\OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom> Get-Item '.\CN=Beosztott Béla' -properties *
```

```
PSPath           : ActiveDirectory:://RootDSE/CN=Beosztott Béla,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
PSParentPath     : ActiveDirectory:://RootDSE/OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
PSChildName      : CN=Beosztott Béla
PSDrive          : AD
PSProvider       : ActiveDirectory
PSIsContainer    : True
accountExpires   : 9223372036854775807
badPasswordTime  : 0
badPwdCount      : 0
cn               : Beosztott Béla
codePage         : 0
countryCode      : 0
description      : Demó
displayName      : Beosztott Béla
distinguishedName : CN=Beosztott Béla,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
dsCorePropagationData : {2009. 12. 07. 22:20:21, 2009. 12. 07. 22:16:42, 2009. 12. 07. 22:11:52, 2009. 12. 07. 21:41:10...}
givenName        : Béla
instanceType     : 4
lastKnownParent  : OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
lastLogoff       : 0
lastLogon        : 0
logonCount       : 0
memberOf         : {CN=CsoportTörölveLesz,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom}
msDS-LastKnownRDN : Beosztott Béla
name             : Beosztott Béla
```

```

nTSecurityDescriptor : System.DirectoryServices.ActiveDirectorySecurity
objectCategory       : CN=Person,CN=Schema,CN=Configuration,DC=r2,DC=dom
objectClass           : user
objectGUID            : 20114f76-357d-4055-b607-d609101371e7
objectSid             : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1124
primaryGroupID        : 513
pwdLastSet            : 129046772259930547
sAMAccountName        : bb
sAMAccountType        : 805306368
sn                    : Beosztott
title                 : melós
userAccountControl    : 512
userPrincipalName     : bb@r2.dom
uSNChanged            : 17055
uSNCreated            : 16959
whenChanged           : 2009. 12. 07. 22:20:21
whenCreated           : 2009. 12. 07. 17:33:45
PropertyNames         : {accountExpires, badPasswordTime, badPwdCount, cn...}
PropertyCount         : 37

```

Így már megkaptam az összes kitöltött AD tulajdonságát a felhasználónak.

Megjegyzés

A `-properties` tulajdonság ún. dinamikus paraméter, azaz az aktuális elérési út PSProviderétől függ a jelenléte. Ha a fájlrendszerben vagyunk, akkor ilyen paramétere nincs a `Get-Item` cmdletnek. A jelenlegi PowerShell verzióban van egy kis hiányosság, ez a dinamikus paraméter TAB kiegészítéssel nem hívható elő sajnos. A help azért tud róla:

```
[25] PS AD:\OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom> get-help Get-Item -Parameter propert
ies
```

```
-Properties <string[]>
```

Specifies a comma-delimited list of properties to be retrieved for each item (Active Directory object). The * wildcard can be used to retrieve all properties.

```

Required?                false
Position?                named
Default value
Accept pipeline input?   false
Accept wildcard characters? false

```

További dinamikus paramétereink is vannak az ActiveDirectory provider környezetben:

`-Server`, `-GlobalCatalog`, `-SizeLimit`, `-PageSize`, `-FormatType`.

Ha már `-Server` és `-GlobalCatalog`, akkor nézzük ugyanezt a felhasználót a Globális Katalóguson keresztül:

```
[32] PS AD:\OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom> Get-Item '.\CN=Beosztott Béla' -prop
erties * -globalcatalog -server dc:3268
```

```

PSPath                  : ActiveDirectory:///RootDSE/CN=Beosztott Béla,OU=Manage
                        d Users,DC=r2,DC=dom

```



```

PSParentPath      : ActiveDirectory:///RootDSE/OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
PSChildName       : CN=Beosztott Béla
PSDrive           : AD
PSProvider        : ActiveDirectory
PSIsContainer     : True
cn                : Beosztott Béla
description       : Demó
displayName       : Beosztott Béla
distinguishedName : CN=Beosztott Béla,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
dSCorePropagationData : {2009. 12. 07. 22:20:21, 2009. 12. 07. 22:16:42, 2009.
    12. 07. 22:11:52, 2009. 12. 07. 21:41:10...}
givenName        : Béla
instanceType     : 4
memberOf         : {CN=CsoportTörölveLesz,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom}
name             : Beosztott Béla
ntSecurityDescriptor : System.DirectoryServices.ActiveDirectorySecurity
objectCategory    : CN=Person,CN=Schema,CN=Configuration,DC=r2,DC=dom
objectClass       : user
objectGUID       : 20114f76-357d-4055-b607-d609101371e7
objectSid        : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1124
primaryGroupID    : 513
sAMAccountName    : bb
sAMAccountType    : 805306368
sn               : Beosztott
userAccountControl : 512
userPrincipalName : bb@r2.dom
uSNChanged       : 17055
uSNCreated       : 16959
whenChanged      : 2009. 12. 07. 22:20:21
whenCreated      : 2009. 12. 07. 17:33:45
PropertyNames    : {cn, description, displayName, distinguishedName...}
PropertyCount     : 25

```

Látható, hogy az előző próbálkozás 37 AD tulajdonságával szemben itt csak 25 tulajdonságot kaptunk.

Nézzük akkor, hogy a hozzáférési lista hogyan érhető el ezen az AD: meghajtón keresztül a `Get-Acl` cmdlet segítségével:

```

[18] PS AD:\DC=r2,DC=dom> Get-ChildItem | get-acl
Get-Acl : Cannot validate argument on parameter 'Path'. The argument is null,
empty, or an element of the argument collection contains a null value. Supply
a collection that does not contain any null values and then try the command ag
ain.
At line:1 char:24
+ Get-ChildItem | get-acl <<<<
    + CategoryInfo          : InvalidData: (OU=_TemplateOU,DC=r2,DC=dom:PSObj
      ect) [Get-Acl], ParameterBindingValidationException
    + FullyQualifiedErrorId : ParameterArgumentValidationError,Microsoft.Powe
      rShell.Commands.GetAclCommand

```

Sajnos egy újabb apró hiba van itt a PowerShellben, az AD objektumok `PSPath` tulajdonsága nem adódik át megfelelően a `Get-ACL`-nek, így a csővezetéken nem történik meg a paraméterátadás. Egy kis trükkkel azonban megkerülhető a probléma:

```

[20] PS AD:\DC=r2,DC=dom> Get-ChildItem | foreach-object {get-acl -path $_.pspa
  th}

```

Path	Owner	Access
----	-----	-----
ActiveDirectory://Root...	R2\Domain Admins	Everyone Deny ...
ActiveDirectory://Root...	BUILTIN\Administrators	Everyone Allow ...
ActiveDirectory://Root...	R2\Domain Admins	NT AUTHORITY\Authentic...
ActiveDirectory://Root...	R2\Domain Admins	Everyone Deny ...
...		

Egy konkrét objektumra:

```
[21] PS AD:\DC=r2,DC=dom> Get-Item '.\OU=Managed Users' | ForEach-Object {get-acl -Path $_.pspath} | Format-List
```

```
Path      : ActiveDirectory://RootDSE/OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
Owner     : R2\Domain Admins
Group     : R2\Domain Admins
Access    : NT AUTHORITY\ENTERPRISE DOMAIN CONTROLLERS Allow
           NT AUTHORITY\Authenticated Users Allow
           NT AUTHORITY\SYSTEM Allow
           R2\Domain Admins Allow
           BUILTIN\Account Operators Allow
           BUILTIN\Account Operators Allow
           BUILTIN\Account Operators Allow
           BUILTIN\Account Operators Allow
           BUILTIN\Print Operators Allow
           R2\PSHelpDesk Allow
           R2\PSHelpDesk Allow
           R2\PSHelpDesk Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           NT AUTHORITY\ENTERPRISE DOMAIN CONTROLLERS Allow
           NT AUTHORITY\ENTERPRISE DOMAIN CONTROLLERS Allow
           NT AUTHORITY\ENTERPRISE DOMAIN CONTROLLERS Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           NT AUTHORITY\SELF Allow
           R2\Enterprise Admins Allow
           BUILTIN\Pre-Windows 2000 Compatible Access Allow
           BUILTIN\Administrators Allow

Audit     :
Sddl      : O:DAG:DAD:AI(A;;LCRPLORC;;;ED)(A;;LCRPLORC;;;AU)(A;;CCDCLCSWRPWPDTLOCRSDRCWDWO;;;SY)(A;;CCDCLCSWRPWPDTLOCRSDRCWDWO;;;DA)(OA;;CCDC;bf967a86-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;;AO)(OA;;CCDC;bf967a9c-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;;AO)(OA;;CCDC;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;;AO)(OA;;CCDC;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;;AO)(OA;;CCDC;bf967aa8-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;;PO)(OA;CIIOWP;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1110)(OA;CIIOWP;00299570-246d-11d0-a768-00aa006e0529;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1110)(OA;CIIOWP;ab721a53-1e2f-11d0-9819-00aa0040529b;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;S
```

```
-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1110) (OA;CIIOID;RP;4c164200-20c0-11d0-a768-00aa006e0529;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;RU) (OA;CIIOID;RP;4c164200-20c0-11d0-a768-00aa006e0529;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIIOID;RP;5f202010-79a5-11d0-9020-00c04fc2d4cf;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;RU) (OA;CIIOID;RP;5f202010-79a5-11d0-9020-00c04fc2d4cf;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIIOID;RP;bc0ac240-79a9-11d0-9020-00c04fc2d4cf;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;RU) (OA;CIIOID;RP;bc0ac240-79a9-11d0-9020-00c04fc2d4cf;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIIOID;RP;59ba2f42-79a2-11d0-9020-00c04fc2d3cf;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;RU) (OA;CIIOID;RP;59ba2f42-79a2-11d0-9020-00c04fc2d3cf;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIIOID;RP;037088f8-0ae1-11d2-b422-00a0c968f939;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;RU) (OA;CIIOID;RP;037088f8-0ae1-11d2-b422-00a0c968f939;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIIOID;RP;b7c69e6d-2cc7-11d2-854e-00a0c983f608;bf967a86-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;ED) (OA;CIIOID;RP;b7c69e6d-2cc7-11d2-854e-00a0c983f608;bf967a9c-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;ED) (OA;CIIOID;RP;b7c69e6d-2cc7-11d2-854e-00a0c983f608;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;ED) (OA;CIIOID;LCRPLORC;;4828cc14-1437-45bc-9b07-ad6f015e5f28;RU) (OA;CIIOID;LCRPLORC;;bf967a9c-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIIOID;LCRPLORC;;bf967aba-0de6-11d0-a285-00aa003049e2;RU) (OA;CIID;RPWPCR;91e647de-d96f-4b70-9557-d63ff4f3ccd8;;PS) (A;CIID;CCDCLCSWRPWPDTLOCRSDRCWDWO;;EA) (A;CIID;LC;;RU) (A;CIID;CCLCSWRPWPLOCRSDRCWDWO;;BA)
```

Gyakorlatilag egy ugyanolyan kimenetet kaptunk, mint a fájlrendszer esetében, persze az AD-ben egy kicsit bonyolultabbak ezek a biztonsági leírók, hiszen itt minden objektumnak a sémában definiált jó néhány explicit engedélybejegyzése is van.

2.13.6 Információk az AD erdőről, tartományról, tartományvezérlőkről

A korábban alkalmazott cmdletek többségénél nem határoztam meg a konkrét tartományvezérlőt, amellyel dolgozzon, ezek az AD cmdletek maguk is felderítik a tartományvezérlőket. A Globális Katalógusnál már segítenem kellett, így jól jön, ha tudunk információkat a tartományvezérlőinkről. Erre is vannak cmdletek. Az első a Get-ADForest:

```
[44] PS C:\> Get-ADForest
```

```
ApplicationPartitions : {DC=DomainDnsZones,DC=r2,DC=dom, DC=ForestDnsZones,DC=r2,DC=dom}
CrossForestReferences : {}
DomainNamingMaster    : dc.r2.dom
Domains               : {r2.dom}
ForestMode             : Windows2008R2Forest
GlobalCatalogs        : {dc.r2.dom}
Name                  : r2.dom
PartitionsContainer    : CN=Partitions,CN=Configuration,DC=r2,DC=dom
RootDomain            : r2.dom
SchemaMaster          : dc.r2.dom
Sites                 : {Default-First-Site-Name}
SPNSuffixes           : {}
UPNSuffixes           : {}
```

Ezzel a legfontosabb tartományi információkat megkapjuk: a tartományok listája, Globális Katalógusok, erdő szintű egyedi szerepek helye, gyökértartomány, telephelyek és a tartomány működési szintje.

Az aktuális tartományról is szerezhetünk információkat a `Get-ADDomain` cmdlettel:

```
[46] PS C:\> Get-ADDomain

AllowedDNSSuffixes           : {}
ChildDomains                 : {}
ComputersContainer           : CN=Computers,DC=r2,DC=dom
DeletedObjectsContainer      : CN=Deleted Objects,DC=r2,DC=dom
DistinguishedName            : DC=r2,DC=dom
DNSRoot                      : r2.dom
DomainControllersContainer   : OU=Domain Controllers,DC=r2,DC=dom
DomainMode                   : Windows2008R2Domain
DomainSID                    : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294
ForeignSecurityPrincipalsContainer : CN=ForeignSecurityPrincipals,DC=r2,DC=dom
Forest                       : r2.dom
InfrastructureMaster         : dc.r2.dom
LastLogonReplicationInterval : 
LinkedGroupPolicyObjects     : {CN={31B2F340-016D-11D2-945F-00C04FB984F9},CN=Policies,CN=System,DC=r2,DC=dom}
LostAndFoundContainer        : CN=LostAndFound,DC=r2,DC=dom
ManagedBy                   : 
Name                         : r2
NetBIOSName                  : R2
ObjectClass                   : domainDNS
ObjectGUID                   : 816e1b9d-1c30-4aba-9958-58fb0db9cec2
ParentDomain                  : 
PDCEmulator                  : dc.r2.dom
QuotasContainer              : CN=NTDS Quotas,DC=r2,DC=dom
ReadOnlyReplicaDirectoryServers : {}
ReplicaDirectoryServers      : {dc.r2.dom}
RIDMaster                    : dc.r2.dom
SubordinateReferences        : {DC=ForestDnsZones,DC=r2,DC=dom, DC=DomainDnsZones,DC=r2,DC=dom, CN=Configuration,DC=r2,DC=dom}
SystemsContainer             : CN=System,DC=r2,DC=dom
UsersContainer                : CN=Users,DC=r2,DC=dom
```

Innen is sok hasznos információhoz juthatunk. Sajnos a PowerShell 2.0-s verziója még nem támogatja az AD telephelyek kezelését, de a megfelelő .NET keretrendszerbeli objektumokkal lehet kezelni.

Még egy cmdlet kívánczik még említésre, az `Get-ADDomainController`, mellyel a tartományvezérlőket lehet még több szempont szerint felderíteni. Egy tartományvezérlőről nagyon sok adatot megad:

```
[55] PS C:\> Get-ADDomainController

ComputerObjectDN             : CN=DC,OU=Domain Controllers,DC=r2,DC=dom
DefaultPartition              : DC=r2,DC=dom
Domain                       : r2.dom
Enabled                       : True
Forest                       : r2.dom
HostName                     : dc.r2.dom
InvocationId                  : d450b8fa-1b93-4435-a113-5f268c0f0644
IPv4Address                   : 192.168.1.10
```

```

IPv6Address           :
IsGlobalCatalog       : True
IsReadOnly            : False
LdapPort              : 389
Name                  : DC
NTDSSettingsObjectDN  : CN=NTDS Settings,CN=DC,CN=Servers,CN=Default-First-Site-Name,CN=Sites,CN=Configuration,DC=r2,DC=dom
m
OperatingSystem       : Windows Server 2008 R2 Enterprise
OperatingSystemHotfix  :
OperatingSystemServicePack :
OperatingSystemVersion : 6.1 (7600)
OperationMasterRoles   : {SchemaMaster, DomainNamingMaster, PDCEmulator, RIDMaster...}
Partitions             : {DC=ForestDnsZones,DC=r2,DC=dom, DC=DomainDnsZone
s,DC=r2,DC=dom, CN=Schema,CN=Configuration,DC=r2,
DC=dom, CN=Configuration,DC=r2,DC=dom...}
ServerObjectDN        : CN=DC,CN=Servers,CN=Default-First-Site-Name,CN=Si
tes,CN=Configuration,DC=r2,DC=dom
ServerObjectGuid       : e67b1926-9731-4645-baef-479dc7046c9a
Site                  : Default-First-Site-Name
SslPort               : 636

```

Keresem például azokat a tartományvezérlőket, amelyek az én telephelyen levő Globális Katalógusok (a kimenetet nem mutatom, mert a demórendszeremben csak egy DC van, így a kimenet nem túl változatos):

```
[58] PS C:\> Get-ADDomainController -Filter {isglobalcatalog -eq $true -and site -eq "Default-First-Site-Name"}
```

Ez a kifejezés akár több DC-t is visszaadhat találatként. Ha mindenképpen csak egy DC-t akarunk, akkor használjuk a `-discover` kapcsolót. Ilyenkor azonban nem használható a `-filter` paraméter, helyette a `-service` paraméter használandó. Ennek a lehetséges értékei:

-Service paraméter értéke	Jelentése
PrimaryDC	Primari Domain Controller emulátor
GlobalCatalog	Globális katalógus
KDC	Key Distribution Center
TimeService	Időszinkron forrása
ReliableTimeService	Mérvadó időkiszolgáló
ADWS	AD Web Service

Ezek alapján keressünk egy optimális GC-t az AD telephelyemen:

```
[73] PS C:\> Get-ADDomainController -Discover -Service globalcatalog -SiteName Default-First-Site-Name
```

2.13.7 Egyéb műveletek AD objektumokkal

Természetesen eltávolítani is lehet AD objektumokat, erre a `Remove-ADUser`, `Remove-ADGroup`, stb. cmdletek állnak rendelkezésünkre.

Mozgatni is lehet a címtáron belül objektumokat, erre a `Move-ADUser`, `Move-ADComputer`, stb. cmdleteket hívhatjuk segítségül.

Felhasználói és számítógép fiókokat lehet felfüggeszteni (`Disable-ADAccount`) és újra engedélyezni lehet ezeket (`Enable-ADAccount`), valamint a zárolást lehet feloldani (`Unlock-ADAccount`).

Természetesen még van jó néhány különböző AD cmdlet, de ezek ismertetése túlmutat ennek a könyvnek a keretein.

2.13.8 A Management Gateway

Windows Server 2008 és Windows Server 2003 tartományvezérlők esetében nem használható közvetlenül az Active Directory modul, szükséges az ilyen tartományokban telepíteni a Management Gateway nevű komponenst, ami lehetővé teszi az AD cmdletek működését. Maga az AD modul sem telepíthető a Windows Server 2008 R2 és Windows 7-nél régebbi Windows verziókra, de például egy Windows 7-re telepített Remote Server Administration Tools készlet telepítésével, és a Windows Server 2003-as tartományvezérlőre telepített Management Gateway együttesen már komplett, PowerShell 2.0-val menedzselhető környezetet biztosít számunkra.

A Management Gateway telepítésének számos előfeltétele van. A könyv írásának időpontjában ezeket a komponenseket kell telepíteni:

Komponens	Magyarázat
376193_ENU_i386_zip.exe	hotfix
dotnetfx35setup.exe	.NET Framework 3.5
NDP35SP1-KB969166-x86.exe	.NET Framework 3.5 SP 1
Windows5.2-KB968934-x86.exe	Management Gateway for Windows Server 2003
WindowsServer2003-KB969429-x86-ENU.exe	patch

Hasonló, de más verziószámú komponenseket kell telepíteni Windows Server 2008 tartományvezérlőkre.

2.14 Távoli futtatási környezet testre szabása

A távoli futtatásban van egy forrás és egy célgép. A parancsok a célgépen hajtódnak végre, az eredmény XML adatok formájában jutnak a forrásgépre. Az egésznek az infrastrukturális alapját a WinRM szolgáltatás biztosítja speciális webszolgáltatás keretében. Jött az ötlet, hogy ne feltétlenül szolgáljanak le csak végrehajtani a távoli parancsokat, hanem egy szűrőmechanizmussal testre lehessen szabni ezt a távoli környezetet. Ezen testre szabás során egyrészt jogosultságokat lehet rendelni a távoli környezethez, amelyekkel meghatározhatjuk, hogy ki az aki csatlakozhat oda és ott mit tehet, másrészt szűkíthetjük a rendelkezésre álló parancsokat, sőt, akár a parancsok egyes paramétereit is elrejtethetjük. Ennek gyakorlati megvalósulását láthatjuk az Exchange Server 2010 esetében, ott ez a technológia segít kialakítani az ún. Role Based Access Control-t, azaz a szerepalapú hozzáférés-vezérlést. Azonban ilyesmit mi is ki tudunk alakítani a rendelkezésre álló PowerShell cmdletek segítségével.

Az én példám egy helpdesk csapat számára kialakított speciális távoli hozzáférési felület a tartományvezérlőhöz, amin keresztül a helpdesk szakemberek az Active Directory csak lekérdező parancsaihoz férnek hozzá, ezen kívül csak a munkájukhoz szükséges `Set-ADAccountPassword` és `Set-ADUser` parancsokhoz. Nem ez jelenti a tényleges biztonsági beállítást, hiszen az AD-ben jogok delegálásával kell azt beállítani, de a PowerShell lehetőségek szűkítése hatékonyabbá teszi a munkavégzést, hiszen még véletlenül sem tévedhetnek a munkatársak olyan cmdletek közelébe, amelyek futtatása során úgyszólván jogosultsági hibajelzéseket kapnának.

Elsőként létrehozom a tartományvezérlőn azt a szkriptet, amelyik majd kialakítja a lekorlátozott környezetet. Ehhez Windows Server 2008 R2 tartományvezérlő vagy Management Gateway kell, hiszen ott áll rendelkezésre az ActiveDirectory modul:

```
Import-Module activedirectory

$commands = (Get-Command -Module activedirectory |
    where-object {$_.verb -eq "get"} | %{$_.name} )
$commands += "Set-ADUser"
$commands += "Set-ADAccountPassword"
"Get-Command", "Get-FormatData", "Select-Object",
    "Get-Help", "Measure-Object" | ForEach-Object {$commands += $_}

$ExecutionContext.SessionState.Applications.Clear()
$ExecutionContext.SessionState.Scripts.Clear()

Get-Command | ?{$commands -notcontains $_.name} |
    ForEach-Object {$_ .Visibility="Private"}

$ExecutionContext.SessionState.LanguageMode="RestrictedLanguage"
```

Első lépésként importálom tehát az ActiveDirectory modult, hiszen a helpdesk-eseknek biztosítani akarom a címtárral kapcsolatos cmdletek egy részét. Ezután pont a számukra szükséges parancskészletet alakítom ki azzal, hogy kiválogatom a számukra elérhető cmdleteket a `$commands` változóba. Ezek a cmdletek az AD modul összes `Get` igéjű cmdletje, plusz az ő tevékenységükhöz szükséges két `Set` cmdlet, a `Set-ADUser` és a `Set-ADAccountPassword`. Valamint van néhány kötelezően engedélyezendő cmdlet, ezeket látjuk a következő sorban. Ezekkel túl sok kárt nem lehet okozni, így ennek semmilyen biztonsági kockázata sincsen, viszont enélkül nem működik a távoli futtatási környezet.

Ezután az `$ExecutionContext` automatikus változó `SessionState` tulajdonságának jellemzőit állítom be. Egyrészt letiltom az elérhető alkalmazásokat. Ilyen alkalmazás pl. a WinRM szolgáltatás használata, azaz letiltom, hogy az ide, a tartományvezérlőhöz kapcsolódó személy még távolabbi gépre kezdeményezhessen távoli kapcsolatot. Hasonló módon a szkripteket is letiltom, azaz például a helyi profilok szkriptjeit.

Ezután az összes elérhető cmdletet, amelyek nincsenek rajta az engedélyezett cmdletek listáján, láthatatlanná teszem azáltal, hogy a `Visibility` tulajdonságukat `Private`-ra állítom.

A legvégén az egész környezetet ebben a formában lezárom, hogy nehogy ezeket a beállításokat vissza tudja csinálni a leleményes helpdeskes. Ezt a `LanguageMode` tulajdonság beállításával tettem meg.

Ezután szintén a tartományvezérlőn létrehozok egy új távoli kapcsolódási környezetet, egy `un. PSSessionConfiguration` objektumot. Előtte, ha szükséges, engedélyezzük a távoli futtatás lehetőségét:

```
Enable-PSRemoting # ha még nem volt engedélyezve

register-pssessionconfiguration -name HelpDesk -startupScript `
C:\lurdy\startup.ps1 -ShowSecurityDescriptorUI
```

Ez létrehoz egy `HelpDesk` nevű „játzóteret” távoli futtatás céljára, ahol tehát eleve be lesz importálva az `ActiveDirectory` modul, viszont egy csomó cmdlet nem lesz elérhető. Mindezt a korábban látott `startup.ps1` szkript alakítja ki. Ezt a játszóteret még a jogosultság megfelelő beállításával is védjük, hogy ne csatlakozhasson ide bárki, mindjárt látjuk, hogy hogyan.

Ezt futtatva ilyen kimenetet kapunk:

```
[62] PS C:\> register-pssessionconfiguration -name HelpDesk -startupScript `
C:\lurdy\startup.ps1 -ShowSecurityDescriptorUI

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Register-PSSessionConfiguration" on Target "Name:
HelpDesk. This will allow administrators to remotely run Windows PowerShell
commands on this computer".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Plugin

Name                                Type                                Keys
----                                -
HelpDesk                            Container                           {Name=HelpDesk}

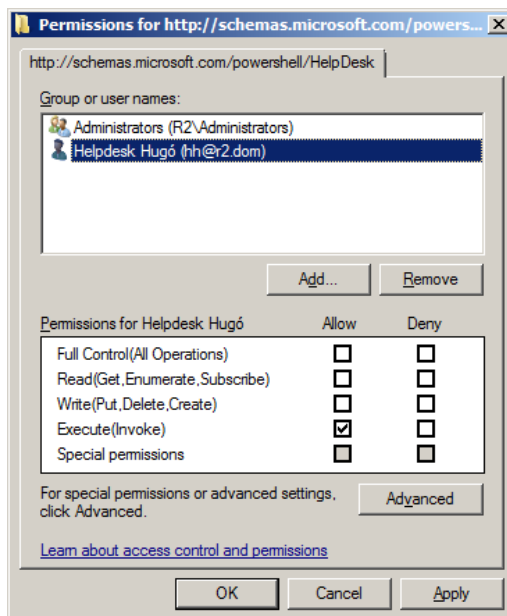
Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation ""Restart-Service"" on Target "Name: WinRM".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
(default is "Y"):y

Confirm
Are you sure you want to perform this action?
Performing operation "Restart-Service" on Target "Windows Remote Management
(WS-Management) (winrm)".
[Y] Yes [A] Yes to All [N] No [L] No to All [S] Suspend [?] Help
```



```
(default is "Y"):y
```

Néhány megerősítést kért tőlünk, és megjelent (lásd alább) a `-ShowSecurityDescriptorUI` kapcsoló hatására a következő grafikus dialógusablak:

72. ábra Grafikus - karakteres együttműködés

Ezen a felületen megadtam a Helpdesk Hugó részére (a demó rendszeremen ő szimbolizálja a helpdesk csoportot) a szükséges `Execute (Invoke)` jogot. Itt ezt sokkal egyszerűbb beállítani, mint a karakteres konzolon, de ott is meg lehetett volna tenni.

Nézzük, hogy a távoli gépen hogyan lehet ehhez a környezethez csatlakozni:

```
PS C:\> $s = New-PSSession -ComputerName dc -ConfigurationName helpdesk
```

Ez nem túl bonyolult, de vajon hogyan tudja lekérdezni Hugó a felhasználókat az AD-ből?

```
PS C:\> Invoke-Command -Session $s -ScriptBlock {get-aduser -filter 'name -like "főnök*"} }
```

```
PSComputerName      : dc
RunspaceId          : 81cb2f79-afa9-4e9a-8552-f8d296380932
PSShowComputerName  : True
DistinguishedName   : CN=Főnök Ferenc,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
Enabled             : True
GivenName           : Ferenc
Name                : Főnök Ferenc
ObjectClass          : user
ObjectGUID           : a067ce05-b902-4f26-812e-4bbb62280ea8
SamAccountName       : ff
SID                 : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1123
Surname             : Főnök
UserPrincipalName    : ff@r2.dom
```

Itt már némi szomorúságot vélek felfedezni lelki szemeim előtt Hugó arcán. Elég macerás ez neki, főleg, hogy a „restricted” üzemmódú környezetben nem használhat scriptblock adattípust, így a `-Filter`-hez idézőjellel kell megadnia a feltételt. Szerencsére a PowerShell nagyon humánus, nem kárhoztatja a szegény helpdeskeseket állandó `Invoke-Command` parancsok használatára, mert be lehet importálni a távoli környezet lehetőségeit a lokális környezetbe az `Import-PSSession` cmdlet segítségével:

```
PS C:\> Import-PSSession -Session $s

ModuleType Name                               ExportedCommands
-----
Script      tmp_e8a8b3de-e7fe-472a... {Get-ADUser, Get-ADServiceAccount, Get...
```

Ez a parancs „áthozza” a távoli környezet cmdleteit, valójában ugyanolyan nevű függvényeket hoz létre, mint a távoli cmdletek, és ebbe a függvénybe ágyazza be azt az `Invoke-Command` kifejezést, ami valójában a távoli parancsot végrehajtja. Nézzünk ezeket a függvényeket:

```
PS C:\> Get-Command -CommandType function | ?{$_.name -match "-AD"}
```

CommandType	Name	Definition
Function	Get-ADAccountAuthorizationGroup	...
Function	Get-ADAccountResultantPasswo...	...
Function	Get-ADComputer	...
Function	Get-ADComputerServiceAccount	...
Function	Get-ADDefaultDomainPasswordP...	...
Function	Get-ADDomain	...
Function	Get-ADDomainController	...
Function	Get-ADDomainControllerPasswo...	...
Function	Get-ADDomainControllerPasswo...	...
Function	Get-ADFineGrainedPasswordPolicy	...
Function	Get-ADFineGrainedPasswordPol...	...
Function	Get-ADForest	...
Function	Get-ADGroup	...
Function	Get-ADGroupMember	...
Function	Get-ADObject	...
Function	Get-ADOptionalFeature	...
Function	Get-ADOrganizationalUnit	...
Function	Get-ADPrincipalGroupMembership	...
Function	Get-ADRootDSE	...
Function	Get-ADServiceAccount	...
Function	Get-ADUser	...
Function	Get-ADUserResultantPasswordP...	...
Function	Set-ADAccountPassword	...
Function	Set-ADUser	...

Láthatjuk, hogy az elérhető AD cmdletek tényleg csak a `Get` igéjűeket tartalmazzák, plusz a `Set-ADAccountPassword` és a `Set-ADUser`. Pillantsunk bele egy függvénydefinícióba is (kicsit megvágtam a paraméterdefiníciós részt):

```
PS C:\> ${function:get-aduser}

param(

    [Alias('db')]
    [Switch]
    ${Debug},
```

```

    [Alias('wv')]
    ${WarningVariable},

    [Alias('Property')]
    ${Properties},

    ${SearchBase},

    ${ResultPageSize},

    ${Credential},

...
begin {
    try {
        $positionalArguments = & $script:NewObject collections.arraylist
        foreach ($parameterName in $PSBoundParameters.BoundPositionally)
        {
            $null = $positionalArguments.Add( $PSBoundParameters[$parameterName] )
            $null = $PSBoundParameters.Remove($parameterName)
        }
        $positionalArguments.AddRange($args)

        $clientSideParameters = Get-PSImplicitRemotingClientSideParameters
        $PSBoundParameters $True

        $scriptCmd = { & $script:InvokeCommand `
                        @clientSideParameters `
                        -HideComputerName `
                        -Session (Get-PSImplicitRemotingSession -CommandName 'Get-ADUser') `
                        -Arg ('Get-ADUser', $PSBoundParameters, $positionalArguments) `
                        -Script { param($name, $boundParams, $unboundParams) & $name @boundParams @unboundParams } `
                    }

        $steppablePipeline = $scriptCmd.GetSteppablePipeline($myInvocation.CommandOrigin)
        $steppablePipeline.Begin($myInvocation.ExpectingInput, $ExecutionContext)
    }
}

```

Ez tulajdonképpen szerkezetileg egy olyan függvény, mint amit a *2.4.5 Meglevő cmdletek kiegészítése, átalakítása* fejezetben láttunk. Az elején ugyanolyan paramétereket definiál a függvény, mint ami az eredeti cmdletnek van, majd a paraméterátadáshoz szétválogatja a pozícionális paramétereket és a nevesítettet. Nem mondom, hogy minden világos pontosan számomra, hogy mi is történik, a lényeg, hogy meg lesz hívva távoli módon az eredeti cmdlet.

Ráadásul így a TAB kiegészítés is működik, ezzel még kényelmesebb lesz a helpdeskes munkája. Nézzük, hogyan tudja a korábbi parancsot futtatni:

```
PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "főn*"}
```

```

RunspaceId      : 81cb2f79-afa9-4e9a-8552-f8d296380932
DistinguishedName : CN=Főnök Ferenc,OU=Managed Users,DC=r2,DC=dom
Enabled         : True
GivenName       : Ferenc
Name            : Főnök Ferenc
ObjectClass      : user
ObjectGUID       : a067ce05-b902-4f26-812e-4bbb62280ea8
SamAccountName   : ff
SID              : S-1-5-21-3398938913-3940250523-927435294-1123
Surname          : Főnök
UserPrincipalName : ff@r2.dom

```

Láthatjuk, hogy minden ugyanúgy működik, mintha ott ülne az illető a tartományvezérlőre bejelentkezve! Mindezt úgy, hogy nem kellett telepíteni semmit sem a helpdeskes munkaállomására.

A távoli futtatási környezetek („játsszóterek”) számos paraméterét be lehet állítani annak érdekében, hogy például túl sok, vagy néhány nagyon túlbuzgó helpdeskes nehogy túl nagy terhelést rakjon a tartományvezérlőnkre. Ezen lehetőségek feltérképezésére nézzünk bele az eddig még nem igazán feltérképezett WSMAN: meghajtónkra:

```

[1] PS C:\> cd wsman:
[2] PS WSMAN:\> dir

```

WSManConfig:

ComputerName	Type
-----	----
localhost	Container

Itt nem sok minden van, menjünk még mélyebbre:

```

[3] PS WSMAN:\> cd .\localhost
[4] PS WSMAN:\localhost> dir | ft -AutoSize

```

WSManConfig: Microsoft.WSMAN.Management\WSMAN::localhost

Name	Value	Type
----	-----	----
MaxEnvelopeSizekb	150	System.String
MaxTimeoutms	60000	System.String
MaxBatchItems	32000	System.String
MaxProviderRequests	4294967295	System.String
Client		Container
Service		Container
Shell		Container
Listener		Container
Plugin		Container
ClientCertificate		Container

Itt már van néhány paraméterünk, de ezek un. „globális” paraméterei a WinRM szolgáltatásnak. Láthatók ebben a listában „könyvtárszerű” elemek, amelyekbe be lehet lépni, és ott újabb elemek találhatók majd. Nézzük ezeknek a fő könyvtáraknak a szerepét:

Könyvtár neve	Szerepe
Client	A távoli futtatás kliensoldali jellemzői. Ez a tartományvezérlőnkön ebben a helyzetben nem érdekes, hiszen az a mi szempontunkból most nem kliens.
Service	A WinRM szolgáltatás globális paraméterei, a „szerver” oldal.
Shell	Ez a távoli futtatási környezet, és annak jellemzői.
Listener	A kiszolgáló „figyelő” komponensének beállításai, pl. milyen porton és melyik IP címére érkező kéréseket fogadja.
Plugin	Itt vannak a „játékszerek”, azaz a különböző távoli futtatási környezetek. Vannak itt már alaphelyzetben létrehozottak, de ide jött létre az én „helpdesk” környezetem is.
ClientCertificate	Ha tanúsítványalapú hitelesítés van megkövetelve, akkor itt lehet tárolni a kliens által felmutatott tanúsítványokat.

Nézzünk bele elsőként a Plugin könyvtárba:

```
[36] PS WSMAN:\localhost\Plugin> dir

WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Plugin

Name                                     Type                                     Keys
----                                     -
Event Forwarding Plugin                 Container                               {Name=Event Forwarding Plugin}
HelpDesk                                Container                               {Name=HelpDesk}
microsoft.powershell                    Container                               {Name=microsoft.powershell}
Microsoft.PowerShell132                  Container                               {Name=Microsoft.PowerShell132}
microsoft.ServerManager                  Container                               {Name=microsoft.ServerManager}
SEL Plugin                               Container                               {Name=SEL Plugin}
WMI Provider                             Container                               {Name=WMI Provider}
```

Az általam létrehozott HelpDesk környezet mellett megtalálhatók a Windows által egyéb célokra használt WinRM futtatási környezetei, valamint az alaphelyzet szerinti PowerShell távoli futtatásoknak otthont adó microsoft.powershell és Microsoft.PowerShell132 futtatási környezetek. Ezeket is testre lehet szabni, de inkább menjünk bele a HelpDesk-be:

```
[42] PS WSMAN:\localhost\Plugin> cd .\HelpDesk
[43] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk> dir

WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Plugin\HelpDesk

WARNING: column "Type" does not fit into the display and was removed.

Name                                     Value
----                                     -
xmlns                                   http://schemas.microsoft.com/wbem/wsman/1/config/...
Name                                    HelpDesk
Filename                                %windir%\system32\pwrshplugin.dll
SDKVersion                              1
XmlRenderingType                        text
lang                                    en-US
InitializationParameters
```

Resources

Látható, hogy ezen a szinten is van néhány beállítás, de nézzük a két alkönyvtárt:

```
[44] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk> cd .\InitializationParameters
[45] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk\InitializationParameters> dir

WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Plugin\HelpDesk\In
itiationParameters

ParamName          ParamValue
-----
PSVersion           2.0
startupscript       C:\lurdy\startup...
```

Itt látható a környezet létrehozásánál megadott szkript, nézzük a Resources mappát, illetve egy kicsit mélyebbre is megyek:

```
[46] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk\InitializationParameters> cd ..\resour
ces
[47] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk\Resources> dir

WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Plugin\HelpDesk\Re
sources

Name                Type                Keys
----
Resource_201271944  Container           {Uri=http://schemas.microsof...

[48] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk\Resources> cd .\Resource_201271944
[49] PS WSMAN:\localhost\Plugin\HelpDesk\Resources\Resource_201271944> dir

WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Plugin\HelpDesk\Re
sources\Resource_201271944

WARNING: column "Type" does not fit into the display and was removed.

Name                Value
----
ResourceUri         http://schemas.microsoft.com/powershell/HelpDesk
SupportsOptions     true
ExactMatch          true
Capability           {Shell}
Security
```

Látható itt, majdnem legalul, hogy a Capability elemnél hivatkozik a Shell-re, mint alkalmazásra, azaz itt a háttérben egy konzol fut. Ezt a Shell elemet korábban már láttunk a localhost szint alatt. Menjünk oda most vissza:

```
[54] PS WSMAN:\localhost> cd .\Shell
[55] PS WSMAN:\localhost\Shell> dir
```

```
WSManConfig: Microsoft.WSMan.Management\WSMan::localhost\Shell

WARNING: column "Type" does not fit into the display and was removed.
```

Name	Value
-----	-----
AllowRemoteShellAccess	true
IdleTimeout	180000
MaxConcurrentUsers	5
MaxShellRunTime	2147483647
MaxProcessesPerShell	15
MaxMemoryPerShellMB	150
MaxShellsPerUser	5

Na, itt már nagyon konkrét dolgok vannak a távoli futtatási környezetre vonatkozólag, például az, hogy engedélyezett-e ez egyáltalán. Vagy ha a helpdeskes nem csinál semmit, akkor mennyi idő múlva törölje a neki dinamikusan kialakított „játsszóteret”. Ez itt 18000 másodperc, azaz 5 óra. Láthatjuk azt is, hogy egy időben 5 távoli csatlakozást enged és környezetenként 150 MB memória felhasználását engedélyezi és felhasználónként maximum 5 környezetet lehet nyitni.

Természetesen átírhatjuk ezeket a paramétereket:

```
[69] PS WSMan:\localhost\Shell> Set-Item .\AllowRemoteShellAccess -Value $false
```

Azaz ideiglenesen megtiltottam a távoli futtatás lehetőségét. Ezután a helpdeskes ezt tapasztalja:

```
PS C:\> Get-ADUser -Filter {name -like "főn*"}
Starting a command on remote server failed with the following error message :
The WS-Management service cannot process the request. The service is configure
d to not accept any remote shell requests. For more information, see the about
_Remote_Troubleshooting Help topic.
+ CategoryInfo          : OperationStopped: (System.Manageme...pressionSy
ncJob:PSInvokeExpressionSyncJob) [], PSRemotingTransportException
+ FullyQualifiedErrorId : JobFailure
```

Azaz nem tud távoli parancsokat futtatni.

Ezekkel a lehetőségekkel tehát olyan speciális futtatási környezeteket tudunk kialakítani, amelyeket a célközönség számára testre tudunk szabni, így pont azokat a szolgáltatásokat tudják elérni, amelyek számukra a munkájuk végzéséhez szükségesek.

2.15 .NET Framework hasznos osztályai

Az eddigiekben is láthattunk már jó néhány olyan problémát, amelyben a .NET keretrendszer osztályai nyújtottak segítséget, mert a PowerShell saját cmdletjei, típusai nem voltak elegendőek. Ebben a fejezetben néhány további fontos .NET osztályból szemezgetek, ezzel kívánok mindenkit arra biztatni, hogy nyugodtan böngésszessen a .NET osztályok között a Reflector program vagy az MSDN weboldal segítségével, hátha olyanra bukkan, amely kész megoldást nyújt valamely feladatra.

2.15.1 Környezet ([environment])

Nézzük az első olyan egyszerű .NET osztályt, amelynek statikus metódusai és tulajdonságai hasznunkra válhatnak. Ez a `System.Environment`, vagy röviden `[Environment]`. Nézzük, miről is van szó:

```
[13] PS C:\> [environment] | get-member -Static
```

TypeName: System.Environment

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
Equals	Method	static bool Equals(System.Object objA...
Exit	Method	static System.Void Exit(int exitCode)
ExpandEnvironmentVariables	Method	static string ExpandEnvironmentVariab...
FailFast	Method	static System.Void FailFast(string me...
GetCommandLineArgs	Method	static string[] GetCommandLineArgs()
GetEnvironmentVariable	Method	static string GetEnvironmentVariable(...
GetEnvironmentVariables	Method	static System.Collections.IDictionary...
GetFolderPath	Method	static string GetFolderPath(System.En...
GetLogicalDrives	Method	static string[] GetLogicalDrives()
ReferenceEquals	Method	static bool ReferenceEquals(System.Ob...
SetEnvironmentVariable	Method	static System.Void SetEnvironmentVari...
CommandLine	Property	static System.String CommandLine {get;}
CurrentDirectory	Property	static System.String CurrentDirectory...
ExitCode	Property	static System.Int32 ExitCode {get;set;}
HasShutdownStarted	Property	static System.Boolean HasShutdownStar...
MachineName	Property	static System.String MachineName {get;}
NewLine	Property	static System.String NewLine {get;}
OSVersion	Property	static System.OperatingSystem OSVersi...
ProcessorCount	Property	static System.Int32 ProcessorCount {g...
StackTrace	Property	static System.String StackTrace {get;}
SystemDirectory	Property	static System.String SystemDirectory ...
TickCount	Property	static System.Int32 TickCount {get;}
UserDomainName	Property	static System.String UserDomainName {...
UserInteractive	Property	static System.Boolean UserInteractive...
UserName	Property	static System.String UserName {get;}
Version	Property	static System.Version Version {get;}
WorkingSet	Property	static System.Int64 WorkingSet {get;}

Osztályok statikus tulajdonságértékeinek felderítéséhez készítettem egy függvényt:

```
function get-staticprops ([type] $type)
{
    $h = @{}
    $type | Get-Member -Static -MemberType property |
        ForEach-Object {$h.($_.name) = $type::$_name}
}
```



```
$h
}
```

Ezzel megvizsgálva az [environment] osztály tulajdonságait, a következőket kaphatjuk:

```
[17] PS C:\> get-staticprops environment

Name                               Value
----                               -
NewLine                           ...
CommandLine                       "C:\WINDOWS\system32\WindowsPowerShell\v1.0\...
UserName                           Administrator
ExitCode                           0
TickCount                          173265703
ProcessorCount                     1
StackTrace                        at System.Environment.get_StackTrace()...
MachineName                        DC
OSVersion                          Microsoft Windows NT 6.1.7600.0
UserDomainName                     R2
CurrentDirectory                   C:\Users\Administrator
UserInteractive                     True
Version                            2.0.50727.4927
HasShutdownStarted                 False
SystemDirectory                   C:\Windows\system32
WorkingSet                         49762304
```

Ezek közül szkriptjeinkben haszonnal használhatunk nem egy tulajdonságot.

Nézzünk pár metódust is! Ugyan a környezeti változókhoz hozzáférünk közvetlenül PowerShellből is, de nézzük csak a \$env:path változót:

```
[25] PS C:\> $env:path
%SystemRoot%\system32\WindowsPowerShell\v1.0\;C:\Windows\system32;C:\Windows;C:\Windows\System32\Wbem;C:\Windows\System32\WindowsPowerShell\v1.0\
```

Windows Server 2008 R2 esetében ez közvetlenül nem használható, hiszen az elején ott van a %SystemRoot% környezeti változó, de még a DOS-os szintaxissal, ami a PowerShell számára nem értelmezhető. Ahhoz, hogy ez behelyettesíthető legyen a PowerShell segítségével, egy viszonylag bonyolult regex kifejezést kellene használni, de ennél sokkal egyszerűbb a ExpandEnvironmentVariables metódus használata:

```
[26] PS C:\> [environment]::ExpandEnvironmentVariables($env:path)
C:\Windows\system32\WindowsPowerShell\v1.0\;C:\Windows\system32;C:\Windows;C:\Windows\System32\Wbem;C:\Windows\System32\WindowsPowerShell\v1.0\
```

Ezzel már tökéletes az eredmény!

Még egyértelműbb a speciális mappák tényleges elérési útját megmutató metódus haszná:

```
[34] PS C:\> [environment]::GetFolderPath("MyPictures")
C:\Users\Administrator\Pictures
[35] PS C:\> [environment]::GetFolderPath("ProgramFiles")
C:\Program Files
```

Hiszen ezek az elérési utak eltérnek különböző Windows verziók esetében, ezzel viszont verzió-függetlenül jól működő szkripteket tudunk írni.

2.15.2 Konzol ([console])

A `$host` változó szolgáltatásaihoz hasonló dolgokat érünk el a `[console]` osztály (`System.Console`) statikus metódusain keresztül is. Nézzük a tagjellemzőit:

```
[12] PS C:\> [console] | Get-Member -Static
```

TypeName: System.Console

Name	MemberType	Definition
CancelKeyPress	Event	System.ConsoleCancelEventHandler CancelKeyP...
Beep	Method	static System.Void Beep(), static System.Vo...
Clear	Method	static System.Void Clear()
Equals	Method	static bool Equals(System.Object objA, Syst...
MoveBufferArea	Method	static System.Void MoveBufferArea(int sourc...
OpenStandardError	Method	static System.IO.Stream OpenStandardError()...
OpenStandardInput	Method	static System.IO.Stream OpenStandardInput()...
OpenStandardOutput	Method	static System.IO.Stream OpenStandardOutput(...
Read	Method	static int Read()
ReadKey	Method	static System.ConsoleKeyInfo ReadKey(), sta...
ReadLine	Method	static string ReadLine()
ReferenceEquals	Method	static bool ReferenceEquals(System.Object o...
ResetColor	Method	static System.Void ResetColor()
SetBufferSize	Method	static System.Void SetBufferSize(int width,...
SetCursorPosition	Method	static System.Void SetCursorPosition(int le...
SetError	Method	static System.Void SetError(System.IO.TextW...
SetIn	Method	static System.Void SetIn(System.IO.TextRead...
SetOut	Method	static System.Void SetOut(System.IO.TextWri...
SetWindowPosition	Method	static System.Void SetWindowPosition(int le...
SetWindowSize	Method	static System.Void SetWindowSize(int width,...
Write	Method	static System.Void Write(string format, Sys...
WriteLine	Method	static System.Void WriteLine(), static Syst...
BackgroundColor	Property	static System.ConsoleColor BackgroundColor ...
BufferHeight	Property	static System.Int32 BufferHeight {get;set;}
BufferWidth	Property	static System.Int32 BufferWidth {get;set;}
CapsLock	Property	static System.Boolean CapsLock {get;}
CursorLeft	Property	static System.Int32 CursorLeft {get;set;}
CursorSize	Property	static System.Int32 CursorSize {get;set;}
CursorTop	Property	static System.Int32 CursorTop {get;set;}
CursorVisible	Property	static System.Boolean CursorVisible {get;set;}
Error	Property	static System.IO.TextWriter Error {get;}
ForegroundColor	Property	static System.ConsoleColor ForegroundColor ...
In	Property	static System.IO.TextReader In {get;}
InputEncoding	Property	static System.Text.Encoding InputEncoding {...
KeyAvailable	Property	static System.Boolean KeyAvailable {get;}
LargestWindowHeight	Property	static System.Int32 LargestWindowHeight {get;}
LargestWindowWidth	Property	static System.Int32 LargestWindowWidth {get;}
NumberLock	Property	static System.Boolean NumberLock {get;}
Out	Property	static System.IO.TextWriter Out {get;}
OutputEncoding	Property	static System.Text.Encoding OutputEncoding ...
Title	Property	static System.String Title {get;set;}
TreatControlCAsInput	Property	static System.Boolean TreatControlCAsInput ...
WindowHeight	Property	static System.Int32 WindowHeight {get;set;}

WindowLeft	Property	static System.Int32 WindowLeft {get;set;}
WindowTop	Property	static System.Int32 WindowTop {get;set;}
WindowWidth	Property	static System.Int32 WindowWidth {get;set;}

Ezzel készíthetünk a régi ZX Spectrum és Commodore világába visszavezető, képernyő-pozícióba kiíró PrintPos függvényt:

```
function printpos ($char,$x,$y,
    [string] $bgc = [console]::BackgroundColor,
    [string] $fgc = [Console]::ForegroundColor)
{
    if($x -ge 0 -and $y -ge 0 -and $x -le [Console]::WindowWidth -and
        $y -le [Console]::WindowHeight)
    {
        $saveY = [console]::CursorTop
        $offY = [console]::WindowTop

        [console]::setcursorposition($x,$offY+$y)
        Write-Host -Object $char -BackgroundColor $bgc `
            -ForegroundColor $fgc -NoNewline
        [console]::setcursorposition(0,$saveY)
    }
}
```

A paraméterei: a kiírandó karakter (lehet szöveg is), a koordináta x és y része, valamint a háttérszín és a betű színe. Itt a fő okosság, hogy a konzol ablak a koordinátákat nem a látható részhez, hanem a teljes képernyő pufferhez számolja, így ha én a látható képernyő megfelelő pozíciójába akarok írni, akkor a „eltolást” figyelembe kell venni, amit a [console]::WindowTop statikus tulajdonság ad meg.

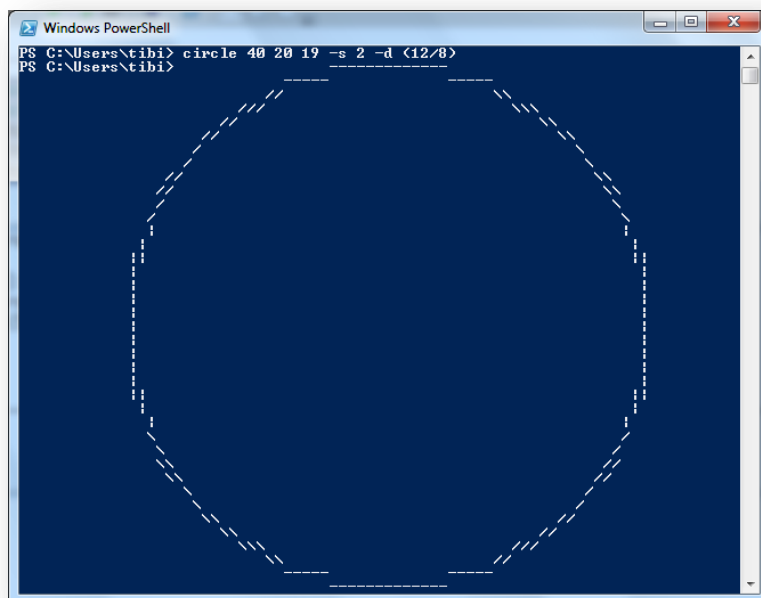
És ezzel akár körrajzoló függvényt is tudunk készíteni:

```
function circle ($x, $y, $r, $step = 5, $deform = 1)
{
    for($i = 0 ; $i -lt 360; $i+=$step)
    {
        $oy = [int] ($y + $r*[math]::sin($i/180*[math]::pi))
        $ox = [int] ($x + $r*[math]::cos($i/180*[math]::pi)*$deform)
        switch($i)
        {
            {$i -gt 337} {$c = "|"; break}
            {$i -gt 292} {$c = "\"; break}
            {$i -gt 247} {$c = "-"; break}
            {$i -gt 202} {$c = "/"; break}
            {$i -gt 157} {$c = "|"; break}
            {$i -gt 112} {$c = "\"; break}
            {$i -gt 67} {$c = "-"; break}
            {$i -gt 22} {$c = "/"; break}
            default {$c = "|"}
        }
        printpos $c $ox $oy
    }
}
```

A függvény definíciója nem sok magyarázatot igényel. Az \$x, \$y a kör közepének koordinátái, az \$r a sugara, a \$step a kör kirajzolásának a „felbontása”, alapérték 5 fokként rajzol, de lehet kisebbre venni

nagyobb köröknél, a `$deform` meg a konzol fontjainak téglalapos formáját hivatott kompenzálni. Plusz még a fok függvényében más és más karaktert rak ki a képernyőre, amelyek jobban szimulálják a körívet.

Ezzel ilyen szépségeket lehet rajzolni:

73. ábra Körrajzolás a konzolra

Sőt! Ezzel az osztállyal megoldható a várakozás nélküli billentyűzetfigyelés is:

```
function getkeysilent
{
    if([console]::KeyAvailable) {
        while([console]::KeyAvailable) {$key = [console]::readkey().Key}
    }
    else{$key = "nokey"}
    $key
}
```

A `KeyAvailable` statikus tulajdonság akkor válik igazzá, ha van leütött billentyűzet. Ennek vizsgálatával csak akkor olvasom be a `ReadKey` metódussal a billentyűt, ha már tudom, hogy le volt nyomva, így nem várakozik. Viszont ilyenkor elképzelhető, hogy a billentyűzet pufferbe több leütés is feltorlódott, így egészen addig kell olvasni, amíg a `KeyAvailable` jelez megnyomást. Visszatérési értéként a puffer utolsó billentyűzetlenyomását adom vissza.

A konzol tartalmát is be lehet olvasni, erre írtam egy célfüggvényt, mellyel egyszerűbb lesz egy karaktert beolvasni az x-y koordinátáról:

```
function getpos ($x, $y)
{
    if($x -ge 0 -and $y -ge 0 -and $x -le [Console]::WindowWidth -and
        $y -le [Console]::WindowHeight) {
        $y += [console]::WindowTop
        $r = New-Object System.Management.Automation.Host.Rectangle $x,$y,$x,$y
        $host.UI.RawUI.GetBufferContents($r)[0,0].character
    }
}
```

```
}
```

Ehhez nem a `[console]` osztály jó nekünk, hanem a `$host` automatikus változó, mely egy téglalap típusú osztályt vár paraméterként.

2.15.3 Böngészés

A következő gyakori feladat a weben található információk letöltése. Erre a célra a .NET keretrendszerben a `System.Net.WebClient` osztály áll rendelkezésre. Itt nem egy emberi fogyasztásra szánt web böngészőt kell elképzelni, hanem egy olyan alapszolgáltatást, ami csatlakozik egy adott URL segítségével a webkiszolgálóhoz és kiolvassa az adott weboldalt:

```
[2] PS C:\> $client = New-Object System.Net.WebClient
[3] PS C:\> $client.DownloadString("http://www.geocaching.hu")
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0 Transitional//EN">

<html>
<head>
  <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859
-2">
  <title>geocaching.hu</title>
  <meta name="description" content="A magyar geocaching központja, geo
ládák
koordinátái, leírások, fényképek, letöltés, fórum.">
  <meta name="keywords" content="kincskeresés, geocaching, geocaching
, geoc
aching, geocaching, gps, kincs, kincsvadászat, keresés, láda, geoláda, koord
ináta, koordináták, letöltés, kincsesláda, cache">
<link rel="stylesheet" href="style.css" type="text/css">
...
```

A [3]-as sorban a `DownloadString` metódussal indítom a böngészést. Az eredmény – mivel külön nem rendelkezttem róla – a konzolra került ki. Látható, hogy a teljes HTML tartalmat megkaptam. Természetesen szkriptjeimben ezt nem a képernyőre fogom kifolyatni, hanem egy változóba töltök be és valamilyen elemzés, átalakítás (például a HTML címkéktől való megszabadítás) után adom csak vissza az engem ténylegesen érdeklő információkat.

A `DownloadString` metódus olvasható karaktereket vár azon a weboldalon, amelyre ráirányítjuk. Ha azonban egy bináris állományt, például egy ZIP fájlt akarunk letölteni, akkor ez nem lesz nekünk jó. Ilyen letöltésekre egy másik metódust, a `DownloadFile`-t használhatjuk:

```
[5] PS I:\>$client = New-Object System.Net.WebClient
[6] PS I:\>$url= "http://www.xs4all.nl/~hneel/software/bytecount.zip"
[7] PS I:\>$filename = "c:\bytecount.zip"
[8] PS I:\>$client.DownloadFile($url, $filename)
[9] PS I:\>Get-ChildItem c:\b*
```

```
Directory: Microsoft.PowerShell.Core\FileSystem::C:\
```

Mode	LastWriteTime	Length	Name
----	-----	-----	----

```
-a---      2008. 04. 22.      9:53      419660 bytecount.zip
```

A fenti példában látható, hogy ennek a módszernek az URL-en kívül egy fájl elérési útja is paramétere, ahova majd letölti a bináris állományt.

2.15.4 Felhasználói információk

A felhasználói információkat is egyszerűen összegyűjthetjük az alábbi `WindowsIdentity` osztály `GetCurrent` módszerével:

```
[1] PS I:\>[System.Security.Principal.WindowsIdentity]::GetCurrent()

AuthenticationType : Kerberos
ImpersonationLevel : None
IsAuthenticated    : True
IsGuest            : False
IsSystem           : False
IsAnonymous        : False
Name               : IQJB\soostibor
Owner              : S-1-5-21-861567501-1202660629-1801674531-6051
User               : S-1-5-21-861567501-1202660629-1801674531-6051
Groups             : {S-1-5-21-861567501-1202660629-1801674531, , , ...}
Token              : 904
```

A kimenetben láthatóak a legfontosabb adatok: a felhasználói név, a csoporttagságra utaló SID-ek, az autentikáció módja, stb.

Miután SID-ekkel nem annyira könnyű dolgozni, ezért egy másik osztállyal, a `WindowsPrincipal`-al további szolgáltatásokhoz jutunk. Nagyon egyszerűen le lehet kérdezni például, hogy vajon az éppen aktuális felhasználó rendszergazda jogosultságokkal bír-e, azaz tagja-e az `Administrators` csoportnak:

```
[6] PS C:\> $u = [System.Security.Principal.WindowsIdentity]::GetCurrent()
[7] PS C:\> $principal = New-Object Security.principal.windowsprincipal($u)
[8] PS C:\> $principal.IsInRole("Administrators")
True
```

Ezekkel nagyon hatékonyan lehet megvizsgálni az éppen aktuális felhasználó különböző jellemzőit akár tartományi, akár helyi gépes környezetben.

2.15.5 DNS adatok lekérdezése

A DNS adatokról volt már szó a *3.5.4 Active Directory információk lekérdezése* fejezetben, de ott az Active Directory szempontjait vettem előtérbe. Ha egy általános DNS névfeloldást szeretnénk végrehajtani, arra a `System.Net.Dns` osztály használható, annak is a `GetHostByName` módszere:

```
PS C:\Users\Administrator> [System.Net.Dns]::GetHostByName("www.microsoft.com")

HostName                Aliases                AddressList
-----
lb1.www.ms.akadns.net    {www.microsoft.com, t... {207.46.192.254, 207....
```

```
PS C:\Users\Administrator> [System.Net.Dns]::GetHostByName("www.microsoft.com").aliases
www.microsoft.com
toggle.www.ms.akadns.net
g.www.ms.akadns.net
PS C:\Users\Administrator> [System.Net.Dns]::GetHostByName("www.microsoft.com").addresslist

IPAddressToString : 207.46.192.254
Address           : 4274007759
AddressFamily     : InterNetwork
ScopeId           :
IsIPv6Multicast   : False
IsIPv6LinkLocal   : False
IsIPv6SiteLocal   : False

IPAddressToString : 207.46.193.254
Address           : 4274073295
AddressFamily     : InterNetwork
ScopeId           :
IsIPv6Multicast   : False
IsIPv6LinkLocal   : False
IsIPv6SiteLocal   : False

IPAddressToString : 207.46.19.254
Address           : 4262670031
AddressFamily     : InterNetwork
ScopeId           :
IsIPv6Multicast   : False
IsIPv6LinkLocal   : False
IsIPv6SiteLocal   : False

IPAddressToString : 207.46.19.190
Address           : 3188928207
AddressFamily     : InterNetwork
ScopeId           :
IsIPv6Multicast   : False
IsIPv6LinkLocal   : False
IsIPv6SiteLocal   : False
```

Látható, hogy ez egyszerű IP cím lekérdezésen kívül számos egyéb információhoz hozzájuthatunk.

2.16 SQL adatelérés

Az adatbázisok adatai is elérhetők a PowerShell segítségével, itt is .NET osztályokat hívhatunk segítségül. Itt én a Microsoft platformon legkönnyebben elérhető adatbázis-kezelőt, a Microsoft Access-t fogom alapul venni, de kis módosítással más adatbázis-kezelőket is hasonlóan meg lehet szólítani.

2.16.1 Microsoft Access

Access adatbázisok eléréséhez Rachard Siddawaytól olvashatunk sokat (<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/>). Az ő ötleteit fejlesztettem tovább és így egy olyan függvénykönyvtárat készítettem, amelyben az Access alapvető adatbázis-kezelési helyzeteire vannak függvények:

```
function New-AccessDatabase {
param (
    [string] $path,
    [switch] $close,
    [switch] $passthru
)

if (!(Test-Path (split-path $path))) {Throw "Invaield Folder"}
if (Test-Path $path) {Throw "File Already Exists"}

$cat = New-Object -ComObject 'ADOX.Catalog'
[Void] $cat.Create("Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0; Data Source=$path")
$cat.ActiveConnection.Close()
if (!$close) {
    $connection = New-Object System.Data.OleDb.OleDbConnection (
        "Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0; Data Source=$path")
    $connection.Open()
    if ($passthru) {$connection}
    else {$global:AccessConnection = $connection}
}
}
```

Az első függvény az adatbázisok létrehozását végzi. Egy paramétert kell neki kötelezően megadni, ez pedig az adatbázisfájl elérési útja. A függvény elején van egy kis hibakezelés, ami a nem létező szülőkönyvtárat és a már létező fájlt szűri ki.

Ha használjuk a `-Close` kapcsolót a függvény hívásakor, akkor a létrehozott adatbázist be is zárja, ha nem, akkor egy élő kapcsolati objektumot ad vissza a függvény, méghozzá `-Passthru` kapcsoló nélkül a globális `$AccessConnection` változóba, egyébként meg csak „sima” visszatérési értékként.

Az én tapasztalatom az, hogy könnyű elfelejtkezni ennek a kapcsolati objektumnak a változóba történő mentéséről, így ez a globális változó a legkényelmesebb módja a kezelésének. Persze, ha párhuzamosan több adatbázis-kapcsolatot akarunk kezelni, akkor külön változókban érdemes ezeket tárolni.

A második függvény az adatbázis megnyitása:

```
function Open-AccessDatabase {
param (
    [string] $path,
    [switch] $passthru
)
}
```



```

if (!(Test-Path $path)){Throw "File Does Not Exist"}

$connection = New-Object System.Data.OleDb.OleDbConnection (
    "Provider=Microsoft.ACE.OLEDB.12.0; Data Source=$path")
$connection.Open()
if($passthru){$connection }
else {$global:AccessConnection = $connection}
}

```

Ez nem igényel túl sok magyarázatot, itt is a `-Passthru` kapcsoló segítségével tudunk visszatérési értéket adni, egyébként a `$AccessConnection` változóba tölti a kapcsolati objektumot.

Ha szükséges, akkor az adatbázist be is zárhatjuk, azaz a kapcsolatot megszüntetjük:

```

function Close-AccessDatabase {
param (
    [System.Data.OleDb.OleDbConnection]$connection
)
    if($connection){$connection.Close()}
    elseif($global:AccessConnection){$global:AccessConnection.Close()}
    else{throw "Nothing to close"}
}

```

Ha adunk neki át kapcsolati paramétert, akkor azt zárja be, egyébként próbálja a globális `$AccessConnection` tartalma alapján bezárni a kapcsolatot, különben hibát jelez.

Új adatbázisba érdemes táblát is létrehozni:

```

function New-AccessTable {
param (
    [string] $name,
    [hashtable] $columns,
    [System.Data.OleDb.OleDbConnection] $connection = $global:AccessConnection
)
    $ofs=","
    $col = [string] ($columns.Keys | %{"$_ $($columns.$_)"})
    $sql = "CREATE TABLE $name ($col)"
    $cmd = New-Object System.Data.OleDb.OleDbCommand($sql, $connection)
    $cmd.ExecuteNonQuery()
}

```

Ennek a függvénynek meg kell adni az új tábla nevét (`$name`) és az oszlopokat hashtábla formátumban és opcionálisan a kapcsolati objektumot. Ha ilyet nem adok, akkor a globális `$AccessConnection` változó tartalma alapján csatlakozik az adatbázishoz. A függvény törzsében felépítem a hashtábla tartalma alapján azt az SQL kifejezést, amely a táblát hozza létre.

Nézzünk ennek futtatására egy példát:

```

PS C:\> New-AccessTable -name AlapAdatok -columns @{
>> ID = "COUNTER CONSTRAINT PrimaryKey PRIMARY KEY";
>> Név = "Text (250)";
>> Ár = "CURRENCY";
>> Kell = "YESNO";
>> Bevitel = "DATE DEFAULT Now() ";
>> Jegyzet = "MEMO"}
>>
0

```

Megjegyzés

Vigyázzunk, az általam létrehozott egyszerű függvényekkel nem lehet olyan oszlopokat és táblákat létrehozni, amelyek neve egy SQL-ben használatos lefoglalt kulcsszó. Így például „Memo” nevű oszlop létrehozásakor hibát kapunk.

Ez a kifejezés létrehoz egy táblát *AlapAdatok* névvel, lesz egy *ID* oszlop, ami az *Access AutoNumber* típusát veszi fel, és egyedi azonosítónak szolgál, lesz egy *Név* oszlop, ami szöveges és max. 250 karakter hosszúságú adatot fogad, lesz egy *Ár* oszlop, amely pénznem adatokat fogad, lesz egy bool típusú *Kell* oszlop, egy *Bevitel* oszlop, ami dátum típusú és alapértékként az aktuális dátumot veszi fel értékként és végül egy *Jegyzet* oszlop, ami hosszú szövegeket fogad.

Töltsük fel a táblát adatokkal! Ehhez az *Add-AccessRecord* függvény ad segítséget:

```
function Add-AccessRecord {
param (
    [string]$table,
    [hashtable] $record,
    [System.Data.OleDb.OleDbConnection]$connection = $global:AccessConnection
)
    $ofs=", "
    $cols = "$($record.keys)"
    $ofs = "", ""
    $vals = "" + [string] ($record.Keys |
        foreach-object {$record.$_}) + ""
    $sql = "INSERT INTO $table ($cols) VALUES ($vals)"
    $cmd = New-Object System.Data.OleDb.OleDbCommand($sql, $connection)
    $cmd.ExecuteNonQuery()
}
```

A filozófia hasonló az előző függvényéhez, azaz meg kell adni a tábla nevét és hashtábla formátumban a beillesztendő adatsort oszlopnév = érték módon. Nézzünk erre is példát:

```
PS C:\> Add-AccessRecord -table AlapAdatok -record @{név = "Bizgentyű"; Ár = 15
26; Kell = -1; Jegyzet = "Ez az első teszt adat"}
1
PS C:\> Add-AccessRecord -table AlapAdatok -record @{név = "Herkentű"; Ár = 98
76; Kell = 0; Jegyzet = "Ez a második adat"; Bevitel = "2010.01.02"}
1
```

Természetesen érdemes az adatokat visszaolvasni tudni, ehhez a következő függvényt készítettem:

```
function Get-AccessTableRecords {
param (
    [string[]] $columns = "*",
    [string] $table,
    [string] $where,
    [System.Data.OleDb.OleDbConnection] $connection = $global:AccessConnection
)
    $ofs = ", "
    $cols = [string] $columns

    $wh = if($where){ " WHERE $where" } else { "" }
    $sql = "SELECT $cols FROM $table" + $wh
}
```

```

$cmd = New-Object System.Data.OleDb.OleDbCommand($sql, $connection)
$reader = $cmd.ExecuteReader()

$dt = New-Object System.Data.DataTable
$dt.Load($reader)
$dt
}

```

Ez nem egy általános lekérdező függvény, ez kifejezetten egy tábla adatsorait tudja lekérdezni. Az első paramétere a `-Columns`, ami egy sztringtömböt vár. Ez adja meg, hogy a tábla mely oszlopait szeretném látni, ha nem adok meg semmit, akkor mindegyiket. Paraméter még, hogy melyik tábla sorait kérdezzük le, és meg lehet még adni egy szűrő feltételt is az SQL WHERE klauzulájának megfelelően.

Nézzük ennek is a kimenetét, az első esetben oszlopok megadásával:

```

PS C:\> Get-AccessTableRecords -columns név, jegyzet -table AlapAdatok

név                jegyzet
---                -
Bizgentyű          Ez az első teszt adat
Herkentyű          Ez a második adat

```

A második esetben oszlopok nélkül. Itt látható, hogy a PowerShell 5 tulajdonság felett alaphelyzetben a listanézetet preferálja:

```

PS C:\> Get-AccessTableRecords -table AlapAdatok

ID      : 2
Bevitel : 2010.02.22. 15:43:42
Kell     : True
Jegyzet  : Ez az első teszt adat
Név      : Bizgentyű
Ár       : 1526

ID      : 3
Bevitel : 2010.01.02. 0:00:00
Kell     : False
Jegyzet  : Ez a második adat
Név      : Herkentyű
Ár       : 9876

```

Végül egy példa a szűrésre:

```

PS C:\> Get-AccessTableRecords -table AlapAdatok -where "név = 'Bizgentyű'"

ID      : 2
Bevitel : 2010.02.22. 15:43:42
Kell     : True
Jegyzet  : Ez az első teszt adat
Név      : Bizgentyű
Ár       : 1526

```

Utolsóként nézzünk egy adatmódosító függvényt! Itt már a fejlett függvények lehetőségeit is kihasználtam, hogy lehessen `-WhatIf` kapcsolóval „óvatosan” is futtatni:

```
function Set-AccessData {
    [CmdletBinding(SupportsShouldProcess=$true)]
    param (
        [string]$table,
        [string]$filter,
        [hashtable]$value,
        [System.Data.OleDb.OleDbConnection]$connection = $global:AccessConnection
    )

    $ofs = ", "
    $set = [string] ($value.keys | ForEach-Object {"$_ = '$($value.$_)'"})
    $sql = "UPDATE $table SET $set WHERE $filter"
    $cmd = New-Object System.Data.OleDb.OleDbCommand($sql, $connection)

    if ($psCmdlet.ShouldProcess("$($connection.DataSource)", "$sql"))
    { $cmd.ExecuteNonQuery() }
}
```

A működés logikája a korábbiakhoz hasonló, a `-Table` paraméternek kell megadni, hogy melyik tábla adatát szeretnénk módosítani, a `-Filter` paraméterhez egy SQL szintaxisú „WHERE” klauzulát kell megadni. A `-Value` paraméterhez megint csak egy hashtábla formátumban kell megadni az oszlopnév – új érték párokat a következő példa alapján:

```
PS C:\> Set-AccessData -table AlapAdatok -filter 'név = "Bizgentyű"' -value @{
>> név = "Kütyübigyó";
>> Jegyzet = "Módosítva";
>> Bevitel = "2010.02.01"
>> }
>>
1
```

Visszaolvasva az adatokat már az újakat látjuk:

ID	Bevitel	Kell	Jegyzet	Név	Ár	Click to Add
2	2010.02.01.	Yes	Módosítva	Kütyübigyó	1 526,00 Ft	
3	2010.01.02.	No	Ez a második a	Herkentyű	9 876,00 Ft	
*(New)	2010.02.22. 19:41:19					

74. ábra A PowerShelllel létrehozott Access tábla adatokkal

Vagy ugyanez a függvényeim segítségével:

```
PS C:\> Get-AccessTableRecords -table AlapAdatok | Format-Table -AutoSize

ID Bevitel                Kell Jegyzet                Név        Ár
--
2 2010.02.01. 0:00:00    True Módosítva                Kütyübigyó 1526
```

```
3 2010.01.02. 0:00:00 False Ez a második adat Herkentyű 9876
```

Természetesen ezt még tovább lehet fejleszteni, de itt csak annyi volt a célom, hogy olyan adatkezelési igényekre adjak PowerShellles választ, amelyekhez nem kell mély SQL tudás.

Megjegyzés

A 64-bites Windows XP-n a fenti SQL-es PowerShell kifejezések hibát adnak a „normál” PowerShell ablakban futtatva. Ennek oka az, hogy a szükséges ODBC driver 64-bites változata nincsen benne az operációs rendszerben, csak a 32-bites változat, amit csak 32 bites alkalmazásból szólíthatunk meg. Ha ilyen hibát tapasztalunk, akkor futtassuk a fenti kódot 32-bites PowerShell ablakban, ami szintén elérhető a 64-bites gépen is, az már működni fog minden baj nélkül.

2.16.2 Windows Search

Az SQL-hez nagyon hasonlóan lehet megszólítani a Desktop Search, új nevén Windows Search keresőt:

```
$connectionString = "Provider=Search.CollatorDSO;Extended `
    Properties='Application=Windows';"
$sqlCommand = "SELECT TOP 20 `
    System.itemurl, system.document.pagecount, system.datecreated, `
    system.author, system.size, system.itemname `
    FROM SYSTEMINDEX `
    WHERE Freetext('PowerShell')"
$connection = New-Object System.Data.OleDb.OleDbConnection $connectionString
$command = New-Object System.Data.OleDb.OleDbCommand $sqlCommand, $connection
$connection.Open()
$adapter = New-Object System.Data.OleDb.OleDbDataAdapter $command
$dataset = New-Object System.Data.DataSet
[void] $adapter.Fill($dataset)
$connection.Close()
$records = $dataset.Tables | Select-Object -Expand Rows
$records | format-table
```

Annyi a különbség az „igazi” SQL lekérdezéshez képest, hogy itt a tábla adott, a SYSTEMINDEX. Speciális kulcsszavakat használhatunk, például a Freetext-et, mellyel bármelyik tulajdonságában keres.

SYSTEM.ITEMURL	SYSTEM.DOCUMENT.PAGECOUNT	SYSTEM.DATECREATED	SYSTEM.AUTHOR	SYSTEM.SIZE	SYSTEM.ITEMNAME
-----	-----	-----	-----	-----	-----
mapi://{S-...		2010.02.1...	{Osama Sa...	19661	MVP Summi...
file:C:/_m... 1		2010.01.0...	{soostibor}	3604752	Microsoft...
mapi://{S-...		2010.02.1...	{Nathan B...	1982842	HardwareM...
file:C:/_m... 5		2010.02.1...	{tibi}	82653	hws.docx
mapi://{S-...		2010.02.0...	{Soós Tibor}	7396	Windows S...
mapi://{S-...		2010.02.1...	{Michael ...	30499	[PSMVP] A...
file:C:/_m...		2010.01.2...		3160344	adhelp.txt
mapi://{S-...		2010.02.1...	{Max Trin...	3785098	[PSMVP] M...
mapi://{S-...		2010.01.2...	{Susan Br...	15564	[PSMVP] F...
mapi://{S-...		2010.01.2...	{Thomas Lee}	11024	[PSMVP] F...
mapi://{S-...		2009.12.1...	{Manning ...	11343	Download ...
mapi://{S-...		2009.12.1...	{manning....	11974	order yhs...

mapi://{S-...	2009.12.1...	{halr9000...	21249	[PSMVP]	C...
mapi://{S-...	2010.01.2...	{support@...	14436	Windows	P...
mapi://{S-...	2009.12.1...	{Keith Hill}	1069228	[PSMVP]	P...
mapi://{S-...	2009.12.1...	{Joel Ben...	13404	[PSMVP]	P...
mapi://{S-...	2009.12.1...	{karl pro...	11110	[PSMVP]	i...
mapi://{S-...	2010.01.1...	{Shay Levy}	12219	[PSMVP]	B...
mapi://{S-...	2009.12.1...	{Soós Tibor}	14384	rev2: Újé...	
mapi://{S-...	2009.12.1...	{Soós Tibor}	13714	Újévi ajá...	

Látható, hogy ezzel mind a fájlrendszerben, mind az Outlook elemek között keres a kifejezés.

2.17 COM objektumok kezelése

A *Component Object Model (COM)* a Microsoft által 1993-ban kifejlesztett interfész szabvány szoftverkomponensek közti kommunikációra. Segítségével minden ilyen programnyelven, amely támogatja ezt a szabványt, lehet készíteni olyan szoftverkomponenseket, amelyek képesek egymással kommunikálni és dinamikusan egymás objektumait létrehozni, kezelni. Sőt! Akár szkriptnyelvekből (VBScript, PowerShell) is meg lehet szólítani ezeket a komponenseket, mint ahogy az alábbiakban látható lesz.

A COM-ba számos más „altechnológia” tartozik: OLE, OLE Automation, ActiveX, COM+ és DCOM.

2.17.1 A Windows shell kezelése

Maga a Windows grafikus keretprogramja, shellje is COM objektum, azaz megszólítható, a publikus metódusai és tulajdonságai meghívhatók, lekérdezhetőek. Ehhez először meg kell hívni az shellt, ezt a PowerShellben nagyon egyszerűen, a `new-object -com Shell.Application` commandlettel tehetjük meg:

```
[2] PS C:\> $sh = new-object -com Shell.Application
```

Miután ezt az objektumot még többször akarom használni, ezért egy `$sh` változóba tettem. Nézzük meg ennek tagjellemzőit:

```
[3] PS C:\> $sh | gm
```

```
TypeName: System.__ComObject#{efd84b2d-4bcf-4298-be25-eb542a59fbda}
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
AddToRecent	Method	void AddToRecent (Variant, string)
BrowseForFolder	Method	Folder BrowseForFolder (int, string, int...
CanStartStopService	Method	Variant CanStartStopService (string)
CascadeWindows	Method	void CascadeWindows ()
ControlPanelItem	Method	void ControlPanelItem (string)
EjectPC	Method	void EjectPC ()
Explore	Method	void Explore (Variant)
ExplorerPolicy	Method	Variant ExplorerPolicy (string)
FileRun	Method	void FileRun ()
FindComputer	Method	void FindComputer ()
FindFiles	Method	void FindFiles ()
FindPrinter	Method	void FindPrinter (string, string, string)
GetSetting	Method	bool GetSetting (int)
GetSystemInformation	Method	Variant GetSystemInformation (string)
Help	Method	void Help ()
IsRestricted	Method	int IsRestricted (string, string)
IsServiceRunning	Method	Variant IsServiceRunning (string)
MinimizeAll	Method	void MinimizeAll ()
Namespace	Method	Folder Namespace (Variant)
Open	Method	void Open (Variant)
RefreshMenu	Method	void RefreshMenu ()
ServiceStart	Method	Variant ServiceStart (string, Variant)
ServiceStop	Method	Variant ServiceStop (string, Variant)
SetTime	Method	void SetTime ()
ShellExecute	Method	void ShellExecute (string, Variant, Vari...
ShowBrowserBar	Method	Variant ShowBrowserBar (string, Variant)
ShutdownWindows	Method	void ShutdownWindows ()

Suspend	Method	void Suspend ()
TileHorizontally	Method	void TileHorizontally ()
TileVertically	Method	void TileVertically ()
ToggleDesktop	Method	void ToggleDesktop ()
TrayProperties	Method	void TrayProperties ()
UndoMinimizeALL	Method	void UndoMinimizeALL ()
Windows	Method	IDispatch Windows ()
WindowsSecurity	Method	void WindowsSecurity ()
Application	Property	IDispatch Application () {get}
Parent	Property	IDispatch Parent () {get}

Ezzel láthatóvá váltak a `Shell.Application` tagjellemzői, azaz a Windows szkriptből is könnyen elérhető szolgáltatásai, mint például a súgó megnyitása vagy akár egy mappa megnyitása a Windows Intézőben:

```
[4] PS C:\> $sh.help()
[5] PS C:\> $sh.explore("C:\scripts")
```

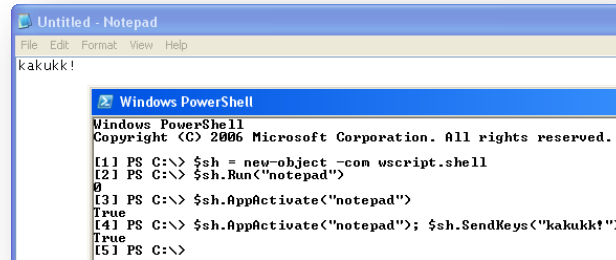
Természetesen az így megnyitott Súgóval vagy az Intézővel olyan sok mindent nem tudunk PowerShelllel továbbiakban kezdeni, ez inkább csak a COM objektumok kezelésének a legegyszerűbb és látványos demonstrációja akart lenni. Sokkal praktikusabb lett volna például a `ShutdownWindows` metódus meghívása, de ezt a tisztelt olvasóra bízom ☺.

2.17.2 WScript osztály használata

Az előzőekben láttuk, hogy a Windows Shellt hogyan lehet szkriptből megszólítani. Van egy másik COM objektum, a `WScript`, amelynek `Shell` alosztálya is hasonló célokat, de még mélyebb szinten valósít meg. Például szeretnénk egy olyan alkalmazással kommunikálni, amely nem COM alkalmazás, például a Notepad-dal. Jobb híján billentyűzetleütéseket tudunk neki küldeni a `WScript.Shell` osztály `SendKeys` metódusával:

```
[1] PS C:\> $sh = new-object -com wscript.shell
[2] PS C:\> $sh.Run("notepad")
0
[3] PS C:\> $sh.AppActivate("notepad")
True
[4] PS C:\> $sh.AppActivate("notepad"); $sh.SendKeys("kakukk!")
True
```

Az [1]-es sorban elindítom a Notepad-et a `Run` metódussal. Aztán előtérbe helyezem az ablakát, hogy ő kapja a billentyűleütéseket, majd kiküldöm a billentyűzetleütéseket. Az alábbi képernyőfotón látszik, hogy a kiadott karakterek tényleg beíródtak a Notepad szerkesztőfelületére.

75. ábra Nem COM alkalmazás vezérlése WScript.Shell objektummal

Nézzük ennek az objektumnak a tagjellemzőit:

```
[5] PS C:\> $sh | gm
```

```
TypeName: System.__ComObject#{41904400-be18-11d3-a28b-00104bd35090}
```

Name	MemberType	Definition
AppActivate	Method	bool AppActivate (Variant...
CreateShortcut	Method	IDispatch CreateShortcut ...
Exec	Method	IWshExec Exec (string)
ExpandEnvironmentStrings	Method	string ExpandEnvironmentS...
LogEvent	Method	bool LogEvent (Variant, s...
Popup	Method	int Popup (string, Varian...
RegDelete	Method	void RegDelete (string)
RegRead	Method	Variant RegRead (string)
RegWrite	Method	void RegWrite (string, Va...
Run	Method	int Run (string, Variant,...
SendKeys	Method	void SendKeys (string, Va...
Environment	ParameterizedProperty	IWshEnvironment Environme...
CurrentDirectory	Property	string CurrentDirectory (...)
SpecialFolders	Property	IWshCollection SpecialFol...

Látható, hogy a billentyűleütések mellet többek között registry-szerkesztő, shortcut-létrehozó és dialógusablak-kirakó metódusai is vannak.

A WScriptnek nem csak Shell alosztálya van, hanem Network is. Ezzel számtalan hasznos, hálózattal kapcsolatos műveletet tudunk végrehajtani:

```
[10] PS I:\>$ws = New-Object -com WScript.Network
[11] PS I:\>$ws | gm
```

```
TypeName: System. ComObject#{24be5a31-edfe-11d2-b933-00104b365c9f}
```

Name	MemberType	Definition
AddPrinterConnection	Method	void AddPrinterConnection (string...
AddWindowsPrinterConnection	Method	void AddWindowsPrinterConnection ...
EnumNetworkDrives	Method	IWshCollection EnumNetworkDrives ()
EnumPrinterConnections	Method	IWshCollection EnumPrinterConnect...
MapNetworkDrive	Method	void MapNetworkDrive (string, str...
RemoveNetworkDrive	Method	void RemoveNetworkDrive (string, ...)
RemovePrinterConnection	Method	void RemovePrinterConnection (str...

SetDefaultPrinter	Method	void SetDefaultPrinter (string)
ComputerName	Property	string ComputerName () {get}
Organization	Property	string Organization () {get}
Site	Property	string Site () {get}
UserDomain	Property	string UserDomain () {get}
UserName	Property	string UserName () {get}
UserProfile	Property	string UserProfile () {get}

Nézzünk például egy hálózati meghajtók felsorolását:

```
[12] PS C:\> $ws = New-Object -com WScript.Network
[13] PS C:\> $ws.EnumNetworkDrives()
I:
\\K-FILE1\soostibor$
```

2.17.3 Alkalmazások kezelése

A COM által nyújtott interfész lehetővé teszi, hogy nem csak a Windows különböző funkcióit tudjuk elérni, hanem a legtöbb alkalmazás is elérhetővé tesz olyan objektumokat, amelyek hasznos szolgáltatásait felhasználhatjuk szkriptjeinkben.

2.17.3.1 Internet Explorer

A legegyszerűbb vonatkozó példa az Internet Explorer megszólítása. Elsőként látható módon elindítom az alkalmazást:

```
[17] PS C:\> $ie = New-Object -ComObject InternetExplorer.Application
[18] PS C:\> $ie.visible=$true
```

Nézzük meg, hogy mit tartalmaz még a \$ie változó:

```
PS C:\> $ie | Get-Member

TypeName: System.__ComObject#{d30c1661-cdaf-11d0-8a3e-00c04fc9e26e}

Name      MemberType Definition
----      -
ClientToWindow Method    void ClientToWindow (int, int)
ExecWB     Method    void ExecWB (OLECMDID, OLECMDEXECHOPT, Varia...
GetProperty Method    Variant GetProperty (string)
GoBack     Method    void GoBack ()
GoForward  Method    void GoForward ()
GoHome     Method    void GoHome ()
GoSearch   Method    void GoSearch ()
Navigate    Method    void Navigate (string, Variant, Variant, Va...
Navigate2   Method    void Navigate2 (Variant, Variant, Variant, ...
PutProperty Method    void PutProperty (string, Variant)
QueryStatusWB Method    OLECMDF QueryStatusWB (OLECMDID)
Quit       Method    void Quit ()
Refresh    Method    void Refresh ()
Refresh2    Method    void Refresh2 (Variant)
ShowBrowserBar Method    void ShowBrowserBar (Variant, Variant, Vari...
Stop       Method    void Stop ()
AddressBar  Property  bool AddressBar () {get} {set}
```

Application	Property	IDispatch Application () {get}
Busy	Property	bool Busy () {get}
Container	Property	IDispatch Container () {get}
Document	Property	IDispatch Document () {get}
FullName	Property	string FullName () {get}
FullScreen	Property	bool FullScreen () {get} {set}
Height	Property	int Height () {get} {set}
HWND	Property	int64 HWND () {get}
Left	Property	int Left () {get} {set}
LocationName	Property	string LocationName () {get}
LocationURL	Property	string LocationURL () {get}
MenuBar	Property	bool MenuBar () {get} {set}
Name	Property	string Name () {get}
Offline	Property	bool Offline () {get} {set}
Parent	Property	IDispatch Parent () {get}
Path	Property	string Path () {get}
ReadyState	Property	tagREADYSTATE ReadyState () {get}
RegisterAsBrowser	Property	bool RegisterAsBrowser () {get} {set}
RegisterAsDropTarget	Property	bool RegisterAsDropTarget () {get} {set}
Resizable	Property	bool Resizable () {get} {set}
Silent	Property	bool Silent () {get} {set}
StatusBar	Property	bool StatusBar () {get} {set}
StatusText	Property	string StatusText () {get} {set}
TheaterMode	Property	bool TheaterMode () {get} {set}
ToolBar	Property	int ToolBar () {get} {set}
Top	Property	int Top () {get} {set}
TopLevelContainer	Property	bool TopLevelContainer () {get}
Type	Property	string Type () {get}
Visible	Property	bool Visible () {get} {set}
Width	Property	int Width () {get} {set}

Navigáljunk el egy weboldalra:

```
PS C:\> $ie.Navigate("http://www.iqjb.hu")
PS C:\> $ie.Busy
False
```

Érdekes vizsgálni a `Busy` tulajdonságot, mert amikor annak értéke `$False`-ra vált, akkor fejeződött be az oldal letöltése. Nézzünk bele a letöltött oldalba:

```
PS C:\> $ie.Document

Script      :
all          : System.__ComObject
body         : System.__ComObject
activeElement : System.__ComObject
images       : System.__ComObject
applets      : System.__ComObject
links        : System.__ComObject
forms        : System.__ComObject
anchors      : System.__ComObject
title        : IQSOFT - John Bryce Oktatóközpont
scripts      : System.__ComObject
designMode    : Inherit
selection    : System.__ComObject
readyState   : complete
frames       :
embeds       : System.__ComObject
```

```
plugins          : System.__ComObject
alinkColor       : #0000ff
bgColor          : #ffffff
fgColor          : #17426a
linkColor        : #0000ff
vlinkColor       : #800080
...
```

Nagyon sok tulajdonsága van, így csak egy részét másoltam ide. Ezek közül a weboldal HTML tartalma kiolvasható a következő tulajdonságon keresztül:

```
PS C:\> $ie.Document.body.innerHTML
<TABLE border=0 cellSpacing=0 cellPadding=0 width="99%">
<TBODY>
<TR>
<TD width="99%">
<TABLE border=0 cellSpacing=0 cellPadding=0 width="100%">
<TBODY>
<TR>
<TD background=/Images/Page2/fejlechatter.gif align=left><A href="http://www.i
qjb.hu" target=_parent><IMG border=0 src="/Images/Page2/fejlec.gif" useMap=#fe
jlecMap></A></TD></TR></TBODY></TABLE></TD></TR></TBODY></TABLE>
<TABLE border=0 cellSpacing=0 cellPadding=0 width="99%">
...
```

Az emberi szemnek olvasható nyers szöveg pedig kinyerhető a következő tulajdonsággal:

```
PS C:\> $ie.Document.body.innerText | ForEach-Object {$ _ -replace "\r\n", ""}
Microsoft Tesztelés tanfolyamok Biztonságtechnikai tanfolyamok Java, C++, Corb
a, XML Eclipse Cisco, hálózati technológiák Oracle (BEA) IBM Sybase Agilis, UM
L, RUP modellezési, tervezési módszertanok SuSE Linux Check Point ITIL, ITC, P
rojektirányítás, Minőségbiztosítás Szemináriumok Irodai szoftverek Pénzügy, HR
...
```

(A sok soremelés miatt ezeket egy `-replace` kifejezéssel kiszedtem.)

2.17.3.2 Microsoft Word

Nézzünk egy kicsit bonyolultabb példát, olvassunk be egy Word dokumentumot, de csak az emberi fogyasztásra szánt értelmes szöveget! Ez nem olyan egyszerű feladat, hiszen ha egyszerű fájlművelettel próbálkoznánk, akkor a Word dokumentum mindenféle formázó információját is beolvassuk, és abból elég nehéz kinyerni a tényleges szöveget. Szerencsére a Word is rendelkezik COM felülettel, így az alábbi néhány soros szkripttel könnyen felolvastathatjuk az „igazi” szöveget a dokumentumból:

```
[25] PS I:\>$wordApp = New-Object -COM Word.Application
[26] PS I:\>$file = (Get-Item C:\_docs\tematikák.docx).FullName
[27] PS I:\>$doc = $wordApp.Documents.Open($file)
[28] PS I:\>$text = $doc.Content.Text
[29] PS I:\>$text
Microsoft PowerShell for Administrators Who Should Attend Anyone Who Scrip
ts For Windows - this course will help you build scripting skills in PowerS
hell when you are coming from a background in scripting on Windows operatin
...
[30] PS I:\>$wordApp.Quit()
```

A szkript elején megszólítom a `Word.Application` COM objektumot és betöltöm a `$wordApp` változóba, majd a megnyitandó dokumentum elérési útját berakom egy változóba, majd a `$wordApp` segítségével megnyitom ezt a fájlt. Mivel nem rendelkeztem arról, hogy a Word látható legyen, mindez csak a háttérben történik. A fájl megnyitásával egy új objektumhoz jutok, magához a dokumentumhoz, majd ennek veszem a nyers szöveges részét a `$doc.Content.Text` kifejezés segítségével, amit a [29]-es sorban ki is írtam a konzolra.

Ilyen jellegű alkalmazások kezelésekor illik azokat a végén bezárni, hogy ne foglalja feleslegesen a memóriát. Ezt a [30]-as sorban tettem meg.

2.17.3.3 Microsoft Excel

A Microsoft Excel is elérhető COM objektumként. Sajnos az Excel 2010 előtti verziók esetében, ha nem amerikai angol a Windows területi beállítása, akkor egy hiba miatt a cellák elérésénél hibával „elszállt” a művelet. Az alábbi példában Excel 2010-et használtam, itt már nem jött elő ez a hiba.

```
$excelapp = New-Object -comobject Excel.Application
$excelapp.Visible = $True
$workbook = $excelapp.Workbooks.Add()
$sheet = $workbook.Worksheets.Item(1)

$sheet.Cells.Item(1,1) = 7
$sheet.Cells.Item(1,2) = "=fact(a1)"
```

A fenti példában megnyitottam az Excel alkalmazást COM objektumként, láthatóvá tettem, majd nyitottam egy munkafüzetet és annak első lapját a `$sheet` változóhoz rendeltem. Ennek a munkalapnak az „A1”-es cellájába 7-et töltöttem, a „B1”-es cellájába egy Excel függvényt, „=fact(a1)”-et.

Visszaolvasni ezeket a következő módon lehet:

```
PS C:\> $sheet.Cells.Item(1,2).formula
=FACT(A1)
PS C:\> $sheet.Cells.Item(1,2).value2
5040
```

Látható, hogy ki lehet olvasni mind a képletet (`formula` tulajdonság), mind az értéket (`value2` tulajdonság).

Munkafüzeteket elmenteni a legfrissebb Excel verziókban nem egyszerű, mert kötelező megadni a formátumot, nincs alaphelyzet szerinti érték. Az alábbi példában a normál módon történő mentés látható, majd zárom a munkalapot:

```
$workbook.SaveAs("C:\_munka\Test.xlsx",-4143)
$workbook.Close()
```

Az alábbi táblázat a lehetséges mentési formátumokat tartalmazza:

Név	Érték	Jelentés
xlAddIn	18	Microsoft Excel 97-2003 Add-In
xlAddIn8	18	Microsoft Excel 97-2003 Add-In

xlCSV	6	CSV
xlCSVMac	22	Macintosh CSV
xlCSVMSDOS	24	MSDOS CSV
xlCSVWindows	23	Windows CSV
xlCurrentPlatformText	-4158	Current Platform Text
xlDBF2	7	DBF2
xlDBF3	8	DBF3
xlDBF4	11	DBF4
xlDIF	9	DIF
xlExcel12	50	Excel12
xlExcel2	16	Excel2
xlExcel2FarEast	27	Excel2 FarEast
xlExcel3	29	Excel3
xlExcel4	33	Excel4
xlExcel4Workbook	35	Excel4 Workbook
xlExcel5	39	Excel5
xlExcel7	39	Excel7
xlExcel8	56	Excel8
xlExcel9795	43	Excel9795
xlHtml	44	HTML format
xlIntlAddIn	26	International Add-In
xlIntlMacro	25	International Macro
xlOpenDocumentSpreadsheet	60	OpenDocument Spreadsheet
xlOpenXMLAddIn	55	Open XML Add-In
xlOpenXMLTemplate	54	Open XML Template
xlOpenXMLTemplateMacroEnabled	53	Open XML Template Macro Enabled
xlOpenXMLWorkbook	51	Open XML Workbook
xlOpenXMLWorkbookMacroEnabled	52	Open XML Workbook Macro Enabled
xlSYLK	2	SYLK
xlTemplate	17	Template
xlTemplate8	17	Template 8
xlTextMac	19	Macintosh Text
xlTextMSDOS	21	MSDOS Text
xlTextPrinter	36	Printer Text
xlTextWindows	20	Windows Text
xlUnicodeText	42	Unicode Text
xlWebArchive	45	Web Archive
xlWJ2WD1	14	WJ2WD1

xlWJ3	40	WJ3
xlWJ3FJ3	41	WJ3FJ3
xlWK1	5	WK1
xlWK1ALL	31	WK1ALL
xlWK1FMT	30	WK1FMT
xlWK3	15	WK3
xlWK3FM3	32	WK3FM3
xlWK4	38	WK4
xlWKS	4	Worksheet
xlWorkbookDefault	51	Workbook default
xlWorkbookNormal	-4143	Workbook normal
xlWorks2FarEast	28	Works2 FarEast
xlWQ1	34	WQ1
xlXMLSpreadsheet	46	XML Spreadsheet

Ha egy meglevő Excel táblát akarunk megnyitni, akkor ezt a megnyitott Excel com objektum birtokában a következőképpen tehetjük ezt meg:

```
$excelapp.Workbooks.Open("C:\_munka\Test.xlsx")
$workbook = $excelapp.Workbooks.Item(1)
$sheet = $workbook.Worksheets.item(1)
$sheet.Cells.item(1,3) = "Save után"
$workbook.Save()

$excelapp.Quit()
```

Ilyenkor az „újramentés” már egyszerűbb, a Save metódus nem igényel paramétert.

2.17.4 Windows Update

Egy rendszerüzemeltető számára nagyon fontos a Windows operációs rendszerek frissítésének állapota. Ezt a Windows Update kliens szolgáltatás végzi, ennek állapotát a Microsoft.Update.Autoupdate COM objektumon keresztül tudjuk lekérdezni.

```
[22] PS C:\> $o = New-Object -ComObject Microsoft.Update.Autoupdate
[23] PS C:\> $o | gm

TypeName: System.__ComObject#{4a2f5c31-cfd9-410e-b7fb-29a653973a0f}

Name                MemberType Definition
----                -
DetectNow            Method      void DetectNow ()
EnableService        Method      void EnableService ()
Pause                Method      void Pause ()
Resume               Method      void Resume ()
ShowSettingsDialog   Method      void ShowSettingsDialog ()
Results              Property    IAutomaticUpdatesResults Results () {get}
ServiceEnabled       Property    bool ServiceEnabled () {get}
```

Settings	Property	IAutomaticUpdatesSettings	Settings	() {get}
----------	----------	---------------------------	----------	----------

Sőt! Nem csak az állapotát tudjuk lekérdezni, hanem vezérelni is tudjuk bizonyos mértékig. Például elindíthatunk egy frissességi vizsgálatot, azaz azt a folyamatot, hogy ellenőrizze a Windows Update kliens, hogy a rendelkezésére álló javítócsomagok közül mindegyik telepítve van-e már, és a hiányzókat telepíti.

```
[24] PS C:\> $o.detectnow()
[25] PS C:\> $o.results
```

LastSearchSuccessDate	LastInstallationSuccessDate
-----	-----
2009. 12. 05. 15:56:46	2009. 11. 25. 8:13:07

Illetve lekérdezhetjük az aktuális beállításait:

```
[26] PS C:\> $o.settings
```

NotificationLevel	: 4
ReadOnly	: False
Required	: False
ScheduledInstallationDay	: 0
ScheduledInstallationTime	: 3
IncludeRecommendedUpdates	: True
NonAdministratorsElevated	: True
FeaturedUpdatesEnabled	: False

Természetesen az előző példák csak ízelítők próbáltak lenni a COM objektumok kezeléséből, nem kívántam egy komplett COM szakkönyvet írni, hiszen ennek már széles a szakirodalma. A lényeg az, hogy bármilyen COM objektum nagyon egyszerűen megszólítható PowerShellből, így egy meglevő, például VBScriptben írt példa nagyon egyszerűen átemelhető PowerShellbe.

2.18 Eseményvezérelt futtatás

Előfordulnak olyan helyzetek, amikor a szkriptünknek valamilyen eseményre kellene reagálnia: eltelik valamennyi idő, létrejön egy új meghajtó, beesik egy speciális eseménynapló-bejegyzés, új fájl vagy könyvtár jön létre egy mappában, stb. Ilyen helyzetekben készíthetünk egy ciklust, ami az esemény bekövetkezéséig fut, és periodikusan ellenőrzi, hogy az esemény bekövetkezett-e. Ez nem annyira profi megoldás, mert nehéz eldönteni, hogy milyen rendszerességgel ellenőrizzük az esemény bekövetkeztét? Ha túl gyakran ellenőrizzük, akkor szegény számítógépünk értékes processzorteljesítményét erre pazaroljuk. Ha túl ritkán, akkor esetleg túl sokára reagálunk az eseményre. A profi megoldás az, hogy felhasználjuk a Windows eseménykezelő rendszerét, merthogy az egész Windows működésének alapja az eseménykezelés: a kattintások, billentyűleütések mind-mind eseményeket generálnak, amelyeket az egyes ablakok lekezelnek. Szerencsére ehhez az infrastruktúrához a PowerShell 2.0-ban már hozzáférünk.

A PowerShell 2.0-ban háromfajta eseményre tudunk reagálni: `EngineEvent`, `ObjectEvent` és `WMIEvent`. A reagálás akkor történhet meg, ha előtte „előfizetünk” valamely eseményre. De nézzük ezeket egyesével!

2.18.1 EngineEvent kezelése

Ez az `EngineEvent` eseménytípus a legegyszerűbb. Olyan események ezek, amelyek a PowerShell processzsal történhetnek, a processz elindulhat és befejeződhet. Sajnos az elindulást nem tudjuk figyelni, hiszen ahhoz még az elindulása előtt kellene előfizetnünk rá, ami fizikai képtelenség. Így marad annak az eseménynek a figyelése, amikor a PowerShell alkalmazást, processzt bezárjuk. Azért, hogy ne legyen ez ilyen egyhangú, még van egy egyedi eseménygenerálási lehetőség a `new-event` cmdlet segítségével, amikor is bármilyen, általunk kitalált esemény bekövetkeztét jelezhetjük.

Nézzük a folyamatot! Először is elő kell fizetni valamely esemény megfigyelésére a `Register-EngineEvent` cmdlet segítségével. Elsőként a PowerShell bezárását nézzük meg:

```
[1] PS C:\> Register-EngineEvent -SourceIdentifier PowerShell.Exiting -Action {
write-host "Minden jót!"; Start-Sleep 20; "kiléptem..."}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.
```

Id	Name	State	HasMoreData	Location
1	PowerShell.E...	NotStarted	False	

```
[2] PS C:\> exit
Minden jót!
```

Regisztráltam tehát egy eseményfigyelőt, ami a PowerShell kilépésére végrehajtja az `-Action` paraméternek átadott szkriptblokkot. Itt egy kis várakozást kellett beépítenem a folyamatba, különben nem lett volna időm kimásolni a kimenetet. Láthatjuk tehát, hogy az `exit` parancsra a szkriptblokk tényleg lefutott.

A másik legyen egy általam kitalált esemény! Az eseményeket forrásuk, származási helyük alapján különböztetjük meg, így az általam kitalált esemény forrása szintén általam kitalált lesz: `Saját.Esemény`:

```
[8] PS C:\> Register-EngineEvent -SourceIdentifier Saját.Esemény -Action {write
```

```
-host "Most bekövetkezett a saját eseményem!"}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.
```

Id	Name	State	HasMoreData	Location
2	Saját.Esemény	NotStarted	False	

```
[9] PS C:\> New-Event Saját.Esemény

ComputerName      :
RunspaceId        : 01526b1c-155b-408d-aa7c-23fe54ae22f3
EventIdentifier    : 3
Sender            :
SourceEventArgs    :
SourceArgs         : {}
SourceIdentifier   : Saját.Esemény
TimeGenerated      : 2010. 02. 24. 22:24:06
MessageData        :

Most bekövetkezett a saját eseményem!
```

Lekérdezni az eseményfigyeléseket a `Get-EventSubscriber` cmdlettel lehet:

```
[45] PS C:\> Get-EventSubscriber

SubscriptionId     : 3
SourceObject       :
EventName          :
SourceIdentifier    : Saját.Esemény
Action             : System.Management.Automation.PSEventJob
HandlerDelegate    :
SupportEvent       : False
ForwardEvent       : False
```

Megszüntetni az `Unregister-Event` cmdlettel.

```
[46] PS C:\> Unregister-Event -SubscriptionId 3
```

Az esemény-előfizetések valójában PowerShell Job-okként futnak:

```
[1] PS C:\> Register-EngineEvent -SourceIdentifier Saját.Esemény -Action {"Most
    bekövetkezett a saját eseményem!"}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.
```

Id	Name	State	HasMoreData	Location
1	Saját.Esemény	NotStarted	False	

```
[2] PS C:\> Get-Job
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
--	----	-----	-----	-----
1	Saját.Esemény	NotStarted	False	

Látható, hogy létrejött egy Job. Most „bekövetkeztetem” az eseményt:

```
[3] PS C:\> New-Event -SourceIdentifier saját.esemény

ComputerName      :
RunspaceId        : 55d7819c-650b-4fb2-9553-ce395f0ab348
EventIdentifier    : 1
Sender            :
SourceEventArgs    :
SourceArgs         : {}
SourceIdentifier   : saját.esemény
TimeGenerated      : 2010. 02. 25. 21:55:56
MessageData       :
```

A fenti eseményregisztráció `-Action` részében most nem `Write-Host`-tal jeleztem az esemény bekövetkeztét, hanem csak „simán” kiküldtem a szöveget az Outputra, de mivel háttérben futó folyamatként futott ez le, ezért nem látok a konzolon semmit. Ahhoz, hogy ezt meglássam, a kimenetet el kell kérnem a Jobtól:

```
[5] PS C:\> Receive-Job -Id 1
Most bekövetkezett a saját eseményem!
```

Ha eltávolítom az eseményregisztrációt, attól még a befejezett Job benne marad a rendszerben, így érdemes lehet azt eltávolítani:

```
[6] PS C:\> Unregister-Event -SourceIdentifier saját.esemény
[7] PS C:\> Get-Job

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id      Name      State      HasMoreData  Location
--      -
1       Saját.Esemény Stopped    False
[8] PS C:\> Remove-Job -Id 1
```

Van még további lehetőség: távoli gépen generálódó események helyi gépre továbbítása. Első lépésként regisztrálni kell az eseményt a távoli gépen egy `PSSession` kapcsolaton keresztül:

```
[47] PS C:\> $s = New-PSSession -ComputerName member
[48] PS C:\> Invoke-Command -Session $s -ScriptBlock {Register-EngineEvent -SourceIdentifier saját.event -Forward}
```

A helyi gépen is regisztrálni kell az eseményt, hogy a továbbított esemény bekövetkeztéről értesülhessünk:

```
[49] PS C:\> Register-EngineEvent -SourceIdentifier saját.event -Action {write-host "Valami történt!"}
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
--	----	-----	-----	-----
6	saját.event	NotStarted	False	

Ezután már jöhet a távoli gépen az esemény. Sajnos az eseménykezelésnek is „scope”-ja van, azaz nem úgy általában kell generálni az eseményt, hanem abban a scope-ban, ahol az eseményre előfizettünk, jelen esetben az `$s` változóban tárolt `PSSession`-ben:

```
[51] PS C:\> Invoke-Command -Session $s -ScriptBlock {new-event saját.event}
```

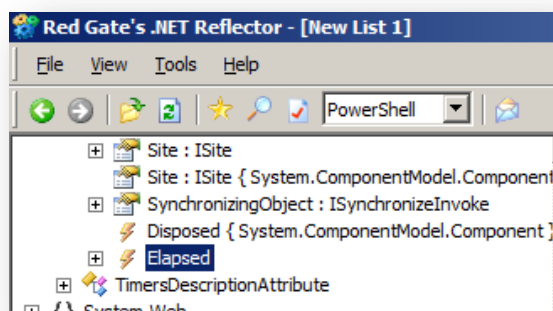
```
PSComputerName      : member
RunspaceId          : 976df52b-7aa1-4ad5-adf0-75e0ec51e98b
PSShowComputerName  : True
ComputerName        :
EventIdentifier      : 2
Sender              :
SourceEventArgs      :
SourceArgs           : {}
SourceIdentifier     : saját.event
TimeGenerated        : 2010. 02. 25. 10:13:36
MessageData          :
```

Valami történt!

Látható, hogy meg is érkezett a reagálás a gépen a távoli eseményre. Megjegyzendő még, hogy a továbbított eseményeknél nem lehet szkriptet definiálni, tehát választanunk kell, hogy vagy továbbítjuk az eseményt és a másik gépen reagálunk rá, vagy pedig nem továbbítjuk és akkor tudunk a távoli gépen reagálni.

2.18.2 ObjectEvent kezelése

A következő eseménnytípus a .NET osztályok és objektumok által generált események. Ha belenézünk a Reflector programmal a .NET keretrendszerbe, akkor itt-ott találunk esemény típusú tagjellemzőket:

76. ábra Az esemény-tagjellemzők villámmal vannak jelezve

Ezt persze PowerShellből is fel tudjuk deríteni, a fenti példában szereplő `System.Timers.Timer` osztály esetében például így:

```
[4] PS C:\> $timer = new-object System.Timers.Timer
[5] PS C:\> Get-Member -InputObject $timer -MemberType event

TypeName: System.Timers.Timer

Name      MemberType Definition
----      -
Disposed  Event      System.EventHandler Disposed(System.Object, System.Event...
Elapsed   Event      System.Timers.ElapsedEventHandler Elapsed(System.Object...
```

Ha jól beállítjuk a `$timer` változóban tárolt objektumot, azaz megadjuk, hogy mennyi időt számláljon vissza és elindítjuk a visszaszámlálást, akkor az idő elteltekor ez az esemény fog bekövetkezni, amire PowerShell segítségével is tudunk reagálni. Első lépés tehát a számláló beállítása:

```
[7] PS C:\> $timer | Format-List *

AutoReset      : True
Enabled        : False
Interval       : 100
Site           :
SynchronizingObject :
Container      :

[8] PS C:\> $timer.Interval = 1000
[9] PS C:\> $timer.Enabled = $true
```

Megnéztem először, hogy milyen tulajdonságai is vannak ennek a `$timer`-nek, utána beállítottam 1000 ms-os visszaszámlálást, majd bekapcsoltam a számlálót. Regisztráljuk az eseménykezelőt is erre a `Register-ObjectEvent` cmdlettel:

```
[31] PS C:\> Register-ObjectEvent -InputObject $timer -EventName Elapsed -SourceIdentifier timer -Action {$host.UI.RawUI.WindowTitle = (get-date).tostring("", (get-culture))}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id      Name      State      HasMoreData      Location
--      -
9       timer     NotStarted False
```

Az `-Action` részben az aktuális időt teszem be a PowerShell ablak fejlécébe, szépen a területi beállításoknak megfelelő formátumban. Az eredmény ilyen szép (az ablak fejlécét kell figyelni):

```

2010. 02. 25. 11:46:14
[31] PS C:\> Register-ObjectEvent -InputObject $timer -EventName Elapsed -Source eIdentifier timer -Action {$host.UI.RawUI.WindowTitle = (get-date).tostring("", (get-culture))}

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id          Name      State      HasMoreData  Location
--          -
9           timer     NotStarted False
[32] PS C:\>

```

77. ábra Az idő kiírása az ablakfejlébe eseményvezérelten

Az eseményfigyelést ugyanúgy az Unregister-Event cmdlettel tudjuk megszüntetni.

A másik gyakori lekövetendő esemény a fájlok születése, megszűnése és módosulása. Erre a .NET keretrendszer `System.IO.FileSystemWatcher` osztálya áll rendelkezésünkre, amit hasonlóan kell kezelni, felparaméterezni, mint az előbb látott időzítőt:

```

[32] PS C:\> $watcher = New-Object System.IO.FileSystemWatcher
[33] PS C:\> Get-Member -InputObject $watcher -MemberType event, property

TypeName: System.IO.FileSystemWatcher

Name                MemberType Definition
----                -
Changed             Event      System.IO.FileSystemEventHandler Changed(S...
Created             Event      System.IO.FileSystemEventHandler Created(S...
Deleted             Event      System.IO.FileSystemEventHandler Deleted(S...
Disposed            Event      System.EventHandler Disposed(System.Object...
Error               Event      System.IO.ErrorEventHandler Error(System.O...
Renamed             Event      System.IO.RenamedEventHandler Renamed(Syst...
Container           Property   System.ComponentModel.IContainer Container...
EnableRaisingEvents Property   System.Boolean EnableRaisingEvents {get;set;}
Filter              Property   System.String Filter {get;set;}
IncludeSubdirectories Property   System.Boolean IncludeSubdirectories {get;...
InternalBufferSize Property   System.Int32 InternalBufferSize {get;set;}
NotifyFilter        Property   System.IO.NotifyFilters NotifyFilter {get;...
Path               Property   System.String Path {get;set;}
Site               Property   System.ComponentModel.ISite Site {get;set;}
SynchronizingObject Property   System.ComponentModel.ISynchronizeInvoke S...

[35] PS C:\> $watcher | Format-List

NotifyFilter      : FileName, DirectoryName, LastWrite
EnableRaisingEvents : False
Filter            : *.*
IncludeSubdirectories : False
InternalBufferSize : 8192
Path              :
Site              :
SynchronizingObject :

```

```
Container      :
```

Látható, hogy milyen paraméterekből épül fel egy ilyen fájlfigyelő: ki kell választani, hogy milyen eseményt figyelünk; lehet a fájlnévre vonatkozó szűrőt beállítani; alkönyvtárakban is figyeljen-e; elérési utat meg lehet adni. Nézzük, hogy milyen értesítések létezhetnek egyáltalán:

```
[41] PS C:\> [system.enum]::getnames([system.io.notifyfilters])
FileName
DirectoryName
Attributes
Size
LastWrite
LastAccess
CreationTime
Security
```

Ezt összevetve a lehetséges eseményekkel, érdemes lehet például a következőket beállítani figyelésre:

```
[71] PS C:\> $watcher.NotifyFilter = "FileName", "DirectoryName", "LastWrite",
"Attributes", "Security"
```

A `FileName`, `DirectoryName` figyelésével lehetővé válik a `Rename`, `Create` és `Delete` esemény észlelése. A `LastWrite` figyelésével észrevevesszük a tartalmi módosítást, azaz a `Change` eseményt. Ugyancsak `Change` esemény következik be, ha a fájl hozzáférését és ha attribútumait módosítjuk. A `FileName` és `DirectoryName` figyelése még `Change` eseményt is generál, ha a fájl átmozgatjuk.

Egyéb paraméterek beállítása:

```
[72] PS C:\> $watcher.IncludeSubdirectories = $true
[73] PS C:\> $watcher.Path = "C:\munka"
```

Miután itt több fajta esemény is bekövetkeztethet és egy esemény-előfizetésnél csak egy eseményt lehet megadni, ezért készítettem egy kifejezést, ami az összes, a [33]-as sornál látható eseményre regisztrál egy-egy előfizetést:

```
[74] PS C:\> $watcher | Get-Member -MemberType event | ForEach-Object {Register
-ObjectEvent -InputObject $watcher -EventName $_.name -SourceIdentifier "watche
r.$($_.name)" -Action {$event.timegenerated, $eventargs | out-host}}
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
--	----	-----	-----	-----
44	watcher.Changed	NotStarted	False	
45	watcher.Created	NotStarted	False	
46	watcher.Deleted	NotStarted	False	
47	watcher.Disp...	NotStarted	False	
48	watcher.Error	NotStarted	False	
49	watcher.Renamed	NotStarted	False	

Ez a kifejezést tehát kiszedi a `$watcher` tagjellemzői közül csak az esemény típusúakat, majd ezek mindegyikére beregisztrál egy `ObjectEvent` eseménykezelést. Az `-Action` résznél látható, hogy létrejönnek ilyen esetben újabb automatikus változók, ezek közül a legfontosabbakat kiírom a konzolra.

Akkor most kicsit stimulálom a megfigyelt könyvtáram fájljait, nézzük a kimenetet:

```
2010. február 25. 16:41:23

ChangeType : Changed
FullPath   : C:\munka\Ez egy fájl.txt
Name       : Ez egy fájl.txt

2010. február 25. 16:41:37

ChangeType : Deleted
FullPath   : C:\munka\Ez egy fájl.txt
Name       : Ez egy fájl.txt

2010. február 25. 16:41:59

OldFullPath : C:\munka\aa2.txt
OldName     : aa2.txt
ChangeType  : Renamed
FullPath    : C:\munka\újnév.txt
Name        : újnév.txt

2010. február 25. 16:41:59

ChangeType : Changed
FullPath    : C:\munka\újnév.txt
Name        : újnév.txt

2010. február 25. 16:42:27

ChangeType : Created
FullPath    : C:\munka\New Text Document (4).txt
Name        : New Text Document (4).txt
```

A fenti listában levő értesítések rendre a következő tevékenységem hatására generálódtak:

- kivettem egy meglevő fájl Read-Only attribútumát
- töröltem ezt a fájlt
- átneveztem egy fájlt
- beleírtam a fájlba
- létrehoztam egy fájlt

Az előfizetések törlése ugyanúgy történik, mint az `EngineEvent`-ek esetében.

2.18.3 WMIEvent kezelése

A harmadik típusú események, amelyeket a PowerShell képes kezelni és reagálni rájuk, a WMI események. Ilyen eseményekkel a WMI objektumok létrejöttére, megszűnésére és változására lehet reagálni. Ilyen lehet például az IP-címzéssel, videó beállításokkal, megosztások és processzek megszűnésével vagy létrejöttével, és szolgáltatások leállításával vagy indításával kapcsolatos események.

A WMI események alapját egy lekérdezés adja, ami kiszűri a lehetséges több ezer WMI objektum közül azokat, amelyek valamilyen jellegű változására kíváncsiak vagyunk. Ennek a lekérdezésnek az általános szerkezete:

```
SELECT <Properties> FROM <EventClass> WITHIN <másodperc> WHERE TargetInstance
ISA '<WmiClass>' AND '<OtherCriteria>'...
```

A fenti kifejezésben a lehetséges EventClass kategóriák a következők lehetnek:

- __InstanceCreationEvent – akkor következik be, ha egy WMI osztály egy példánya létrejön
- __InstanceDeletionEvent – akkor következik be, ha egy WMI osztály egy példánya megszűnik
- __InstanceModificationEvent – akkor következik be, ha egy WMI osztály egy példányának valamely tulajdonsága megváltozik
- __InstanceOperationEvent – akkor következik be, ha a fentiek közül bármelyik bekövetkezik

(Az eseményosztályok nevében fontos a két aláhúzás az elején!)

Ezek alapján első nekifutásra összeraktam egy olyan lekérdezést, ami a szolgáltatások körében bekövetkező bármilyen változásra reagál:

```
[9] PS C:\> $wmiquery = "select * from __InstanceModificationEvent within 1 whe
re TargetInstance ISA 'Win32_Service'"
```

Ezzel regisztrálom is a PowerShell eseményfigyelőt, még hozzá olyan tevékenységgel, hogy adja át az általa érzékelt eseménnyel kapcsolatos paramétereket egy globális változóba, és jelezze a képernyőn, hogy valami történt:

```
[42] PS C:\> Register-WmiEvent -Query $wmiquery -Action {$global:wmievent = $ev
entargs; write-host "Esemény történt!"}
```

Ezután leállítom az egyik szolgáltatást, nézzük mi történik, illetve mi lesz a globális \$wmievent változóm tartalma:

Esemény történt!

```
[46] PS C:\> $wmievent
```

NewEvent	Context
-----	-----
System.Management.ManagementBaseObject	{ }

```
[47] PS C:\> $wmievent.NewEvent
```

__GENUS	: 2
__CLASS	: __InstanceModificationEvent
__SUPERCLASS	: __InstanceOperationEvent
__DYNASTY	: __SystemClass
__RELPATH	:
__PROPERTY_COUNT	: 4
__DERIVATION	: { __InstanceOperationEvent, __Event, __IndicationRelated, __SystemClass }
__SERVER	: DC

```

__NAMESPACE      : //./root/CIMV2
__PATH           :
PreviousInstance : System.Management.ManagementBaseObject
SECURITY_DESCRIPTOR :
TargetInstance   : System.Management.ManagementBaseObject
TIME_CREATED     : 129116550251633750

```

Ennek a \$wmievent objektumnak minket leginkább érdeklő tulajdonságai a TargetInstance, ami azt adja meg, hogy a változás után mi lett az eseményt kiváltó WMI példány, és a PreviousInstance, ami azt adja meg, hogy mi volt a változás előtti WMI példány. Ezen két objektum tulajdonságainak összevetésével ki lehet mutatni, hogy pontosan mi is változott:

```
[48] PS C:\> $wmievent.NewEvent.TargetInstance
```

```

__GENUS          : 2
__CLASS          : Win32_Service
__SUPERCLASS     : Win32_BaseService
__DYNASTY        : CIM_ManagedSystemElement
__RELPATH        : Win32_Service.Name="msiserver"
__PROPERTY_COUNT : 25
__DERIVATION     : {Win32_BaseService, CIM_Service, CIM_LogicalElement,
                  CIM_ManagedSystemElement}
SERVER          : DC
__NAMESPACE     : root\CIMV2
__PATH          : \\DC\root\CIMV2:Win32_Service.Name="msiserver"
AcceptPause     : False
AcceptStop      : False
Caption         : Windows Installer
CheckPoint      : 0
CreationClassName : Win32_Service
Description     : Adds, modifies, and removes applications provided as
                  a Windows Installer (*.msi) package. If this service
                  is disabled, any services that explicitly depend on
                  it will fail to start.
DesktopInteract : False
DisplayName     : Windows Installer
ErrorControl    : Normal
ExitCode        : 0
InstallDate     :
Name            : msiserver
PathName        : C:\Windows\system32\msiexec.exe /V
ProcessId       : 0
ServiceSpecificExitCode : 0
ServiceType     : Own Process
Started         : False
StartMode       : Manual
StartName       : LocalSystem
State           : Stopped
Status          : OK
SystemCreationClassName : Win32_ComputerSystem
SystemName      : DC
TagId           : 0
WaitHint        : 0

```

```
[49] PS C:\> $wmievent.NewEvent.PreviousInstance
```

```

__GENUS                : 2
__CLASS                : Win32_Service
__SUPERCLASS           : Win32_BaseService
__DYNASTY               : CIM_ManagedSystemElement
__RELPATH               : Win32_Service.Name="msiserver"
__PROPERTY_COUNT        : 25
__DERIVATION            : {Win32_BaseService, CIM_Service, CIM_LogicalElement,
                          CIM_ManagedSystemElement}
__SERVER               : DC
__NAMESPACE             : root\CIMV2
__PATH                  : \\DC\root\CIMV2:Win32_Service.Name="msiserver"
AcceptPause             : False
AcceptStop              : True
Caption                 : Windows Installer
CheckPoint              : 0
CreationClassName       : Win32_Service
Description              : Adds, modifies, and removes applications provided as
                          a Windows Installer (*.msi) package. If this service
                          is disabled, any services that explicitly depend on
                          it will fail to start.
DesktopInteract         : False
DisplayName             : Windows Installer
ErrorControl             : Normal
ExitCode                : 0
InstallDate             :
Name                    : msiserver
PathName                : C:\Windows\system32\msiexec.exe /V
ProcessId               : 1632
ServiceSpecificExitCode : 0
ServiceType             : Own Process
Started                 : True
StartMode               : Manual
StartName               : LocalSystem
State                   : Running
Status                  : OK
SystemCreationClassName : Win32_ComputerSystem
SystemName              : DC
TagId                   : 0
WaitHint                : 0

```

Sajnos ezt így szemre áttekinteni elég nehéz, ezért készítettem egy objektumtulajdonság összehasonlító Compare-ObjectProps függvényt. Ez paraméterként két objektumot vár, meg lehet adni összehasonlító üzemmódot (eq: csak az egyforma tulajdonságokat jeleníti meg, ne: eltérő tulajdonságokat jeleníti meg, all: minden tulajdonságot megjelenít), és Include paraméterként meg lehet adni, hogy mik azok a tulajdonságok, amiket mindenképpen szeretnénk látni:

```

function Compare-Objectprops ($o1,$o2,$mode = "all",[string[]] $include)
{
    $props = @($o1 | Get-Member -MemberType Properties | % {$_ .name})
    $o2 | Get-Member -MemberType Properties |
        % {$_ .name} | ?{$props -notcontains $_} | %{$props += $_}

    $mat = @{}
    $props | %{$mat.$_ = @($o1.$_, $o2.$_)}
    foreach ($key in $mat.keys)
    {
        if($include -contains $key)

```

```

{
    New-Object -TypeName psubject -Property @{
        name = $key;
        Object1 = $mat.$key[0];
        Object2 = $mat.$key[1]}
}
else
{
    switch($mode)
    {
        "eq" {if($mat.$key[0] -eq $mat.$key[1]){
            New-Object -TypeName psubject -Property @{
                name = $key;
                Object1 = $mat.$key[0];
                Object2 = $mat.$key[1]}
            break}}
        "ne" {if($mat.$key[0] -ne $mat.$key[1]){
            New-Object -TypeName psubject -Property @{
                name = $key;
                Object1 = $mat.$key[0];
                Object2 = $mat.$key[1]}
            break}}
        "all" {New-Object -TypeName psubject -Property @{
            name = $key;
            Object1 = $mat.$key[0];
            Object2 = $mat.$key[1]}}
    }
}
}
}

```

Nézzük ezzel mit láthatunk:

```
[54] PS C:\> Compare-Objectprops $wmievent.NewEvent.PreviousInstance $wmievent.
NewEvent.TargetInstance -mode ne -include displayname
```

name	Object2	Object1
----	-----	-----
DisplayName	Windows Installer	Windows Installer
AcceptStop	False	True
State	Stopped	Running
ProcessId	0	3140
Started	False	True
__DERIVATION	{Win32_BaseService, CI...	{Win32_BaseService, CI...

Látható, hogy a Windows Installer szolgáltatást állítottam le, ez okozta az eseményt, hiszen a korábbi állapot (Object1 oszlop) volt a „Running”, most meg „Stopped”.

Az előbb látott objektumok (TargetInstance és PreviousInstance) a WMI eseménylekérdezésben is felhasználható. Azaz ha én csak olyan jellegű szolgáltatás-változásokra vagyok kíváncsi, amikor a szolgáltatás leállt, és arra nem vagyok kíváncsi, amikor egy szolgáltatás elindult, akkor a lekérdezést így lehet pontosítani:

```
[62] PS C:\> $wmiquery = "select * from InstanceModificationEvent within 1 wh
ere TargetInstance ISA 'Win32_Service' AND targetinstance.State = 'Stopped'"
[63] PS C:\> Register-WmiEvent -Query $wmiquery -Action {$global:wmievent = $ev
entargs; write-host "Esemény történt!"}
```

WARNING: column "Command" does not fit into the display and was removed.

Id	Name	State	HasMoreData	Location
---	----	-----	-----	-----
5	c2fbcf0d-af2...	NotStarted	False	

[64] PS C:\> Esemény történt!

```
Compare-Objectprops $wmievent.NewEvent.PreviousInstance $wmievent.NewEvent.TargetInstance -mode ne -include displayname | ft name, object1, object2
```

name	Object1	Object2
----	-----	-----
DisplayName	Windows Installer	Windows Installer
AcceptStop	True	False
State	Running	Stopped
Status	Degraded	OK
ProcessId	3608	0
Started	True	False
__DERIVATION	{Win32_BaseService, CI...	{Win32_BaseService, CI...

A fenti példa úgy született, hogy töröltem a korábbi eseményfigyelést, és a módosított WMI lekérdezés létrehozása és az eseményfigyelés regisztrálása után elindítottam a korábban leállított Windows Installer szolgáltatást. Erre nem történt semmi, ellenben amikor újra leállítottam, akkor megkaptam a fenti eseményjelzést.

3.Függelékek

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

3.1 OOP alapok

Az előzőekben már találkozhattunk azzal a kijelentéssel, hogy a PowerShell egy objektumorientált shell. Első hallásra talán furcsának tűnhet ez a szókapcsolat, már csak azért is, mert ilyen egyszerűen nem létezett korábban; a PowerShell az első, és pillanatnyilag az egyetlen ilyen tulajdonságú parancsfeldolgozó. A következőkben áttekintjük, mit is jelent, és milyen következményekkel jár az objektumorientált felépítés.

Nézzük meg részletesebben az objektumorientált programozáshoz kapcsolódó legfontosabb fogalmakat, amelyek pontos ismeretére a későbbiekben feltétlenül szükségünk lesz.

3.1.1 Osztály (típus)

Az osztályok az objektumok tervrajzai; tartalmazzák a különféle funkciókat megvalósító programkódot és deklarálják az objektumok adatszerkezetét. Az osztályok és objektumok viszonya megegyezik a változótípus és konkrét változó viszonyával. Ahogyan a változóhoz tartozó típus meghatározza a változó lehetséges állapotait, és rajta végezhető műveleteket, úgy határozza meg az objektum osztálya a benne tárolható adatokat (tulajdonságokat), és az általa elvégezhető műveleteket (metódusokat). Az osztály definiálja tehát a majdani objektumok adatait, és azokat a műveleteket (eljárások és függvények), amelyek elvégzésére az osztály alapján létrehozott objektum képes.

3.1.2 Példány (objektum)

Az adott osztály (tervrajz) alapján létrehozott objektumpéldányok képesek az osztályban definiált változóknak megfelelő információ tárolására, és az osztály által meghatározott műveletek (eljárások és függvények) végrehajtására.

Minden objektum egy meghatározott memóriaterületet foglal el, itt tárolja adatait. Az adatok pillanatnyi értékét az objektum állapotának nevezzük. Két objektum azonban akkor sem azonos, ha állapotuk megegyezik (vagyis valamennyi adatuk rendre egyenlő), mivel az objektumot nem az állapota, hanem az általa elfoglalt memóriaterület kezdőcíme azonosítja. Programjainkban az objektumok tehát memóriacímként (objektumreferencia) jelennek meg.

3.1.3 Példányosítás

Az objektum osztálya tehát az objektum viselkedését, képességeit meghatározó kódból, és adatainak típusdefinícióiból áll. Példányosításnak azt a műveletet nevezzük, amelynek során a szükséges memóriaterület lefoglalva, egy osztály alapján objektumot hozunk létre. Az objektum létrehozásakor elvégzendő műveleteket az adott osztályban definiált speciális függvény, az osztály konstruktora határozza meg. Az osztály alapján létrehozott objektum adatszégmense a konstruktornak átadott paraméterlista, vagy más adatforrás alapján a példányosítás során, vagyis az objektum létrehozása közben töltődik fel. Programunk szempontjából a példányosítás „végterméke” egy memóriacímet tartalmazó változó (objektumreferencia, mutató, pointer); a következőkben ennek segítségével érhetjük el az adott példány adatait, és hívhatjuk meg az osztályban definiált eljárásokat és függvényeket.

Ha egyszerre több azonos osztályú objektumot is használunk, az objektumok kódja csak egyetlen példányban kerül a memóriába (hiszen ez minden azonos osztályba tartozó objektum esetén feltétlenül egyforma), de természetesen az adatszegmens minden objektum esetében önállóan létezik. Minden objektum tartalmaz egy referenciát (`this`), amely az osztályát azonosítja, ennek felhasználásával hívhatja meg az osztályban tárolt metódusokat.

3.1.4 Metódusok és változók

Azokat a változókat, amelyek objektum-példányonként külön memóriaterületre kerülnek példányváltozóknak, a példányváltozókat felhasználó metódusokat pedig példánymetódusoknak nevezzük. Ha meghívjuk egy objektum példánymetódusát, akkor a metódus kódja az osztályból származik ugyan, az elvégzett műveletek viszont általában az objektum példány saját adatait fogják felhasználni, vagyis megváltoztatják az objektum állapotát.

3.1.5 Példányváltozó, példánymetódus

Azokat a változókat, amelyek objektum-példányonként külön memóriaterületre kerülnek példányváltozóknak, a példányváltozókat felhasználó metódusokat pedig példánymetódusoknak nevezzük. Ha meghívjuk egy objektum példánymetódusát, akkor a metódus kódja az osztályból származik ugyan, az elvégzett műveletek viszont általában az objektum példány saját adatait fogják felhasználni, vagyis megváltoztatják az objektum állapotát.

3.1.6 Statikus változó, statikus metódus

Bizonyos változók nem egy konkrét objektum-példányra, hanem az egész osztályra jellemzők. Az ilyen közös, az egész osztályra jellemző változókat osztályváltozóknak, vagy statikus változóknak nevezzük. A statikus változók értéke minden példány esetén megegyezik, ezért csak egy helyen kell tárolni, minden példány ezt az egy memóriaterületet éri el.

Osztálymetódusnak, vagy statikus metódusnak nevezzük azokat a metódusokat, amelyek objektum-példány nélkül, közvetlenül az osztályra való hivatkozással futtathatók. A statikus metódusok csak a statikus változókat érik el a példányváltozókat nem. Tehát a példányváltozókat csak a példánymetódusok érik el, míg a statikus változókat a statikus- és példánymetódusok egyaránt használhatják.

3.1.7 Változók elrejtése

Az objektumok egyik fontos tulajdonsága, hogy a külvilág számára csak azokat a metódusokat (és ritkán adatokat) teszi elérhetővé, amelyek feltétlenül szükségesek az objektum használatához. Az objektum tehát egy jól meghatározott interfészen keresztül érhető el, amelyet természetesen az osztály készítői igyekeznek a lehető legkisebbre készíteni.

Az osztályokban definiált változók általában csak metódusokon keresztül, vagyis ellenőrzött módon érhetőek el. Ezzel megakadályozható az objektum állapotának „elrontása”, azaz minden adatmezőnek csak olyan érték adható, amelynek tárolására azt a programozó szánta. Előnyös továbbá az is, hogy ilyen módon az

osztály teljes belső adatszerkezete lecserélhető anélkül, hogy az osztályt használó komponenseknek erről tudniuk kellene.

3.1.8 Overloaded metódusok

A metódus szignatúrája a nevéen kívül tartalmazza paramétereinek számát és az egyes paraméterek típusát is. A metódusokat a fordítóprogram nem pusztán a nevük, hanem a szignatúrájuk alapján azonosítja, vagyis egy osztályon belül lehet több azonos nevű, de eltérő paraméterlistájú metódus is. A metódus meghívásakor a fordító a név és az aktuálisan átadott paraméterek alapján választja ki azt a metódust, amelyik le fog futni. Ilyen metódusokkal igen gyakran fogunk találkozni a .NET keretrendszer osztályaiban is. A jelenséget „method overloading¹³”-nak, azaz metódus-újrátöltésnek, -felültöltésnek, -felülbírálásnak nevezzük.

3.1.9 Öröklődés

Az öröklődés két osztály között értelmezett kapcsolat, azt fejezik ki, hogy az egyik osztály (az utód) specializált változata a másiknak, az őszosztálynak. A specializálás során egy már meglévő objektum leírásához, tervrajzához, új, egyedi jellemzőket és képességeket adunk hozzá. A specializált osztály tehát öröklí az őszosztály adatait és metódusait, de az öröklés során ezekhez újabbakat is hozzáadhatunk, illetve módosíthatjuk a meglévőket.

Egy osztály örökítésekor három lehetőséget használhatunk:

- Új változókat adhatunk hozzá az őszosztályhoz.
- Új metódusokat adhatunk hozzá az őszosztályhoz.
- Felülírhatjuk az őszosztály metódusait.¹⁴

¹³ Sajnos erre a kifejezésre nincsen jó magyar szó, a szokásosan használt „túlterhelt metódus” kifejezés inkább valamiféle elmeorvászati diagnózisra emlékeztet.

¹⁴ Az őszosztály adatait nem lehet felülírni.

3.2 Mi is az a .NET keretrendszer

A .NET már sok éve velünk van, és a három betű valószínűleg mindenkinek ismerősen cseng, de talán nem fölösleges röviden áttekinteni, hogy pontosan miről is van szó, és miért jó nekünk ez az egész.

A .NET Framework a Windows operációs rendszerekbe egyre szorosabban integrálódó komponens, amely az alkalmazások új generációjának fejlesztését és futtatását teszi lehetővé. A .NET egyszerűen az infrastruktúra szintjére emeli számos általános feladat megoldását, amelyekkel korábban minden programozónak magának kellett jól-rosszul megküzdenie. Aki ismeri és betartja a szabályokat, az használhatja az infrastruktúrát.

A .NET alapú programok már nem közvetlenül veszik igénybe az operációs rendszer szolgáltatásait és nem is közvetlenül a processzor futtatja őket; egy újabb absztrakciós réteg (ez maga a .NET keretrendszer) kapcsolódott be a játékba. Ez természetesen némi sebességsökkenést okoz a programfuttatás szintjén, de igen jelentős sebességnövekedéssel jár, ha a fejlesztésre fordított időt vesszük figyelembe.

A keretrendszer alapvetően két komponensből áll, ezek a CLR (*Common Language Runtime*) és a mögötte álló osztályhierarchia, a *Class Library*.

3.2.1 Futtatókörnyezet (Common Language Runtime, CLR)

A .NET keretrendszer felhasználásával készített programok, egy szoftveres virtuális környezetben (CLR) futnak, amely biztosítja a programfuttatáshoz szükséges feltételeket. A CLR egységes futási környezetet biztosít a .NET alapú programok számára, függetlenül attól, hogy azokat milyen programnyelven készítették. Elvégzi a memóriakezelést és biztosítja a programfuttatáshoz szükséges egyéb alapvető szolgáltatásokat, kezeli a programszálakat, biztonságos futási környezetet ad a programkódnak, és megakadályozza, hogy a futtatott programok bármiféle általa szabálytalannak ítélt műveletet végezzenek. A CLR fennhatósága alatt futó programokat felügyelt kódnak (managed code) nevezzük.

A CLR biztosítja a programnyelvek közötti teljes együttműködést, így lehetővé válik a különböző nyelveken megírt komponensek problémamentes együttműködése is. A CLR szigorú típusrendszerre épül, amelyhez minden CLR-kompatibilis programnyelvnek alkalmazkodnia kell. Ez azt jelenti, hogy az adott nyelv minden elemének (típusok, struktúrák, elemi adattípusok) a CLR által ismert típusokká konvertálhatónak kell lennie. További feltétel, hogy a fordítóprogramoknak a kódban lévő típusokat és hivatkozásokat leíró metaadatokat kell elhelyezniük a lefordított állományokban. A CLR ezek felhasználásával felügyeli a folyamatokat, megkeresi és betölti a megfelelő osztályokat, elhelyezi az objektum-példányokat a memóriában, stb.

A CLR minden erőforrást az adott folyamat számára létrehozott felügyelt heap-en (halom) helyez el. A felügyelt heap hasonló a hagyományos programnyelvek által használt heap-hez, de az itt létrehozott objektumokat nem a programnak kell megszüntetnie, a memória felszabadítása automatikusan történik, ha az adott objektumra már nincs többé szükség. A .NET egyik fontos szolgáltatása a szemétyűjtő (Garbage Collector, GC), amely képes a hivatkozás nélkül maradt objektumok felkutatására, és az általuk lefoglalt memóriaterület felszabadítására.

3.2.2 Class Library (osztálykönyvtár)

A Class Library egy több ezer(!) osztályból álló gyűjtemény, amelyek segítségével szinte bármilyen feladatot megoldhatunk, lehetővé teszi parancssori, grafikus, vagy webes felületet, hálózati és biztonsági

szolgáltatásokat használó alkalmazások fejlesztését. Segítségével gyakorlatilag a Windows rendszerek valamennyi szolgáltatása a korábbinál lényegesen egyszerűbb formában elérhetővé válik. A Class Library lehetővé teszi szinte az összes, eddig csak a Win32 API segítségével megvalósítható szolgáltatás használatát, és még több ezer más feladatra is megoldást ad. Megtalálhatjuk benne a klasszikus algoritmusok (rendezések, keresések, stb.) megvalósítását, valamint rengeteg gyakori feladat szinte kész megoldását is.

A Class Library-t természetesen bármely .NET-képes programnyelvből használhatjuk, a nyelvek közötti különbség így tulajdonképpen szinte jelentéktelen szintaktikai különbséggé válik, a lényeg, az osztálykönyvtár azonos, bármelyik nyelvet (vagy akár a PowerShellt) is használjuk.

3.2.3 Programnyelvek

A CLR által nyújtott szolgáltatásokat a Visual Basic, a C#, a Visual C++, és a Jscript programnyelvekből, néhány külső gyártó által fejlesztett nyelvből (például Eiffel, Perl, COBOL stb.), illetve most már a PowerShellből is elérhetjük. A szükséges fordítóprogramok parancssori változatai megtalálhatók a .NET Framework SDK csomagban különféle egyéb eszközökkel együtt (debugger, disassembler stb.). Ilyen módon a .NET alapú programok készítéséhez nincs feltétlenül szükség integrált fejlesztői környezetre (például a Visual Studiora), elvben bármilyen alkalmazást elkészíthetünk a notepad.exe és a megfelelő fordítóprogram felhasználásával.

3.2.4 Programfordítás

A .NET fordítóprogramjai forráskódunkat egy köztes nyelvre (Intermediate Language, IL) fordítják. Az IL olyan processzorfüggetlen kód, amely igen hatékonyan fordítható tovább egy adott platform gépi kódjává. A compilerek kimenete tehát az IL-kód, amit a fordítóprogram exe, vagy dll állományba csomagol. Az elkészített exe állományok a felhasználó szempontjából a szokásos módon futtathatók, a háttérben azonban természetesen egészen más történik.

3.2.5 Programfuttatás

Mivel a processzor csak natív programok futtatására képes, az IL állományt végrehajtás előtt gépi kóddá kell fordítani. A gépi kód előállítását a futásidejű fordító (just-in-time compiler, JIT) végzi el, de csak akkor, ha az adott kód valóban le is fog futni. Az IL állományba irányuló minden metódushívás az első alkalommal meghívja a JIT-fordítót, ami gépi kóddá alakítja az adott metódust, ezt futtatja majd a processzor. Ha újra meghívjuk ugyanazt a metódust, már nincs szükség fordításra, közvetlenül az eltárolt gépi kódú változat fog lefutni. Így az egyes metódusokat csak egy alkalommal kell lefordítani, ami jelentősen gyorsíthatja a programok futását. További időmegtakarítást jelent, hogy a nem használt IL-kódot a JIT egyáltalán nem fordítja le. Amikor az alkalmazás leáll, a generált gépi kód automatikusan törlődik, újraindítás után tehát újra szükség van a metódusok futásidőben történő fordítására.

A JIT fordító természetesen minden támogatott processzor-architektúrára rendelkezésére áll, így a fordítóprogramok által készített IL-kód változtatás nélkül futtatható a különböző architektúrájú számítógépeken.¹⁵

¹⁵ Persze csak akkor, ha nincs benne olyan API hívás, amely csak az adott platformon létezik.

3.2.6 Assemblyk (kódkészletek)

A .NET-ben az assemblyk jelentik az alapvető telepítési, verziókövetési és biztonsági egységet. Az assembly több fizikai dll-t és esetleg más fájlokat egy önálló logikai egységben gyűjt össze. Az assemblykben lévő fizikai dll-ek a modulok, amelyekben minden esetben IL-kód található. Az assembly ezen felül önleíró adatokat (manifest) is tartalmaz, ami metaadatok formájában írja le az assemblyben található kódot és egyéb erőforrásokat.

Ha egy assemblyt több alkalmazás is használ, akkor azt egy speciális helyre, a .NET globális assembly gyorsítótárába (Global Assembly Cache, GAC) kell helyezni az SDK gacutil.exe programjának segítségével. Az osztott használatú assemblyk nyilvános kulcsú titkosítással biztosítják nevük egyediségét.

3.2.7 Érték- és referenciatípusok

A .NET keretrendszerben két alapvetően eltérő típussal találkozhatunk. Az érték típusok (ilyen például az `int`, a `byte`, vagy a `char`) a veremmemóriában jönnek létre, és helyük automatikusan felszabadul, amikor a deklaráló kódblokk véget ér, vagyis nincs szükségük a szemétygyűjtő szolgáltatásaira. Ha értékadásban használjuk őket, akkor nem egy rájuk mutató referencia, hanem tényleges értékük másolódik át. Minden egyes érték típusú változóhoz saját, önálló memóriaterület tartozik, vagyis az egyik változón végzett művelet egyetlen másik változó tartalmát sem változtathatja meg. Saját magunk is létrehozhatunk érték szerinti típusokat a „struct” kulcsszóval. Ilyen struktúra például az `int` típushoz tartozó `System.Int32` is, amely az osztályokhoz hasonlóan adatmezőket és metódusokat is tartalmazhat.

A referenciatípusok nem magát az adatot, hanem egy memóriacímre való hivatkozást tárolnak. Egy memóriacímre több hivatkozás is mutathat, tehát egy referencián (vagyis az általa mutatott objektumon) végzett műveletek a többi referenciát is érintik. A referenciatípusokat a `new` operátorral hozzuk létre, és azok a szemétygyűjtő (GC) által kezelt memóriába kerülnek (vagyis a felügyelt heap-re). Amikor az értékadásokban referenciatípusokat használunk, mindig csak a referencia értéke másolódik át, a valódi objektumhoz nem nyúlunk hozzá.

Valamennyi érték és referenciatípus elérhető `System.Object` osztályú referencia segítségével. Ha az érték szerinti típust referencián keresztül érjük el, akkor a fordító olyan kódot hoz létre, amely a típusnak megfelelő memóriát a heap-en foglalja le, és átmásolja ide a változó tartalmát a veremből. Ezt az eljárást „Boxing”-nak (dobozolásnak) nevezzük.

3.3 A WMI áttekintése

Mielőtt belemerülnénk a WMI technológia részleteibe, érdemes tisztázni, hogy mire is jó ezek ismerete, hiszen a szoftvercégek jó pénzért megírják nekünk a kiváló felügyeleti alkalmazásokat, mi kattintgathatunk a remek felületen. A WMI technológia pedig legyen csak a szoftvercégek fejlesztőinek problémája, ők azért kapják a fizetésüket, hogy ilyesmit megtanuljanak és használjanak.

Nagyjából három olyan ok van, ami miatt mégsem kerülhetjük el a WMI megismerését:

Egyedi igények: – Bár a rendszerfelügyeleti szoftverek meglehetősen sokféle feladat megoldására képesek, speciális, egyedi funkciók mégis hiányozhatnak belőlük. Ilyenkor két dolgot tehetünk: kivárjuk azt a néhány évet, amíg a következő verzió megjelenik (talán abban benne lesz), vagy előkapjuk a Notepadot, és néhány sorban megírjuk magunk a hiányzó funkciót, WMI-t használó PowerShell script segítségével.

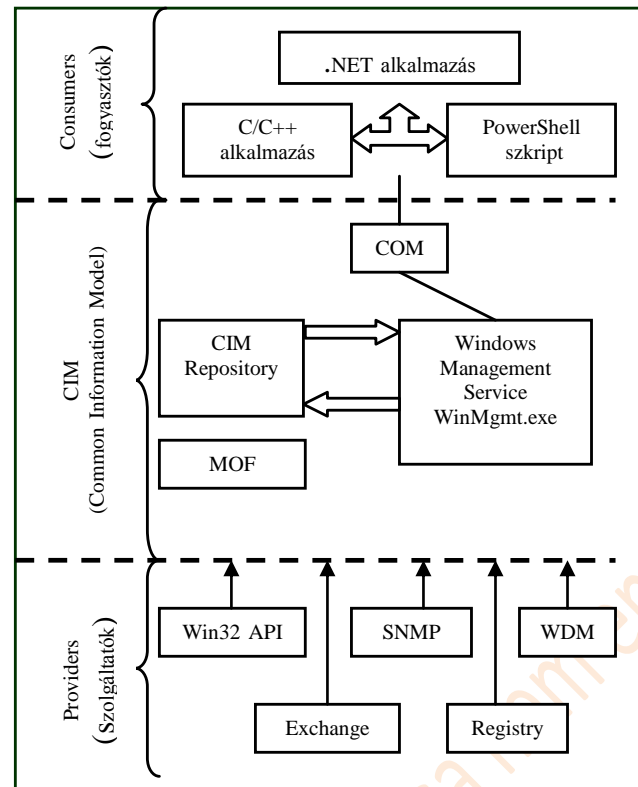
Költségek: A szoftvercégek kiváló termékei sajnos pénzbe kerülnek, még hozzá rendszer-felügyeleti szoftver esetében (nagyon) sok pénzbe. Egy Microsoft Systems Center Configuration Manager vagy IBM Tivoli megvásárlása néhány tucat gép esetében szinte reménytelen (és teljesen fölösleges is), de még pár száz gép esetén sem biztos, hogy kifizetődő. A néhány valóban szükséges funkció (például hardver és szoftverleltár, számítógépek monitorozása, riasztások, stb.) WMI segítségével egészen könnyen megvalósítható.

WMI-szűrők: A Windows Server 2003 újdonsága, hogy a csoportházirend (Group Policy) hatókörét WMI-szűrők segítségével módosíthatjuk. Mit is jelent ez? Tegyük fel, hogy csoportházirend segítségével szoftvert terítünk a hálózaton (300 különféle számítógép). A telepítendő szoftvernek viszont megvan az az eléggé el nem ítéhető tulajdonsága, hogy csak olyan gépen működik megfelelően, amelyben legalább 128 MB RAM van. Ha ezek a gépek nem egy külön OU-ban vannak (miért is lennének?), akkor vagy körbejárjuk a 300 gépet a manuális telepítéshez, vagy felkészülünk rá, hogy az automatikus telepítés valamilyen hibaüzenettel megszakad. A harmadik megoldás a WMI-szűrő használata. Ekkor az adott számítógép a szűrő hatására nyilatkozik a benne lévő memória mennyiségéről, és a telepítés csak megfelelő eredmény esetén indul el.

3.3.1 A WMI felépítése

A WMI a CIM (Common Information Model) segítségével jeleníti meg az operációs rendszer felügyelt objektumait. Felügyelt objektum lehet bármelyik szoftver, hardvereszköz, logikai vagy fizikai komponens, amelynek állapota a rendszergazdát érdekelheti.

A WMI három elkülöníthető rétegből áll, a következőkben ezekről lesz szó.

78. ábra A WMI rétegei

Consumers (fogyasztók) – Fogyasztóknak nevezzük azokat az alkalmazásokat, amelyek felhasználják a WMI által biztosított adatokat. Fogyasztók lehetnek például szkriptek, Active X vezérlők, .NET alapú programok, vagy vállalati rendszerfelügyeleti eszközök (MOM, SMS, stb.). Valamennyi fogyasztó a Windows Management Service (WinMgmt.exe) által megvalósított COM csatolófelületen keresztül fér hozzá az adatokhoz. Az alkalmazásoknak természetesen nem kell tudniuk, hogy az egyes rendszerkomponensekre vonatkozó adatok valójában honnan és milyen módon származnak; nekik csak a COM csatolófelület által nyújtott lehetőségeket kell felhasználniuk.

CIM – A CIM rétegben található a WMI központi komponensei. A CIM Repository tartalmazza azokat az osztálydefiníciókat, amelyekre a rendszer felügyelt objektumainak megjelenítéséhez szükség van, a Windows Management Service pedig a CIM Repository alapján továbbítja a providerektől kapott adatokat a fogyasztó alkalmazások felé. A MOF (Management Object Format) fájlok a CIM Repository bővítését teszik lehetővé. Ilyen fájlokat a WMI részeként kapott MOF compiler (mofcomp.exe) segítségével készíthetünk. Maga a CIM Repository is több ilyen módon lefordított .mof fájlból tevődik össze.

Providers (szolgáltatók) – a szolgáltatók feladata a felügyelt objektumokkal való közvetlen kommunikáció, azok saját API-jának felhasználásával. A különféle rendszerkomponens-csoportok adatainak lekérdezését önálló szolgáltatók végzik. A WMI csomag maga is számos szolgáltatót tartalmaz (a későbbi Windows verziók egyre többet), de természetesen sok alkalmazás hozza a saját szolgáltatóját, amelynek segítségével az alkalmazás adatai elérhetővé válnak WMI-n keresztül.

Az adatok továbbítása a következő módon történik: az alkalmazás a COM felület használatával bármely felügyelt objektum tetszőleges adatára rákérdezhet. A WinMgmt.exe a CIM Repository adatainak felhasználásával meghatározza, hogy az adott információt melyik providertől, és milyen módon kell elkérnie. Ezután megszólítja a providert, az pedig lekérdezi az objektum megfelelő adatát. Ezt azután a WinMgmt.exe továbbítja a fogyasztó alkalmazás felé.

Vagyis mondhatjuk azt, hogy a CIM Repository tulajdonképpen egy egységes nyilvántartás, amelynek segítségével a különböző providerek kezelése azonos módon történhet. Minden adatot, amelyet a WMI-n keresztül el szeretnénk érni, tartalmaznia kell a CIM Repository objektummodelljének, és regisztrálnunk kell a használni kívánt providereket is.

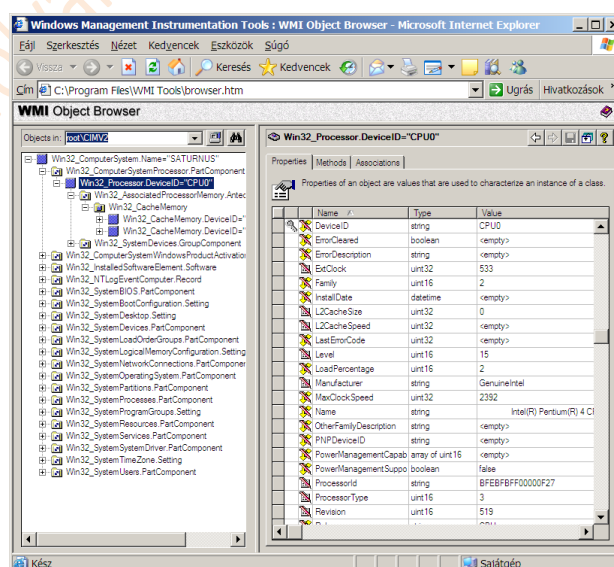
3.3.2 A WMI objektummodellje

A WMI működésének megértéséhez mindenképpen szükséges az objektummodell, és az ezzel kapcsolatos fogalmak ismerete; a következőkben erről lesz szó.

Osztályok (Classes) – A WMI objektummodellje osztályokon alapul. Az osztály a rendszer valamely felügyelt objektumának típusleírása, amely tartalmazza az adott objektum tulajdonságait és az általa támogatott metódusokat. A Win32_NetworkAdapter osztály például a számítógépben lévő hálózati adapterek típusleírását tartalmazza. Az osztályok között természetesen öröklődés is létezik. A szokásos felügyeleti szkriptek (programok) általában az öröklési lánc legvégén lévő (levél) objektumokkal foglalkoznak, de természetesen lehetőség van arra is, hogy feljebb menjünk a hierarchiában, és egy adott kezdőpont alatt lévő osztályok hasznos adatait nyerjük ki, anélkül, hogy pontosan tudnánk azok nevét. Absztrakt osztálynak nevezzük azokat az osztályokat, amelyekből nem lehet példányt létrehozni; kizárólag örökítési célokat szolgálnak.

Tulajdonságok (Properties) – Az osztályokhoz tulajdonságok tartoznak, amelyek az osztály által meghatározott objektumok leírására szolgálnak. Természetesen minden osztályban olyan tulajdonságok vannak definiálva, amelyek az adott típusú objektum leírásához szükségesek. Számos osztályban találkozhatunk kulcs (key) tulajdonsággal, ezek (az adatbázisokhoz hasonlóan) az adott osztály példányainak egyedi azonosítására használhatók. A Win32_NetworkAdapter osztály kulcstulajdonsága például a „DeviceID”.

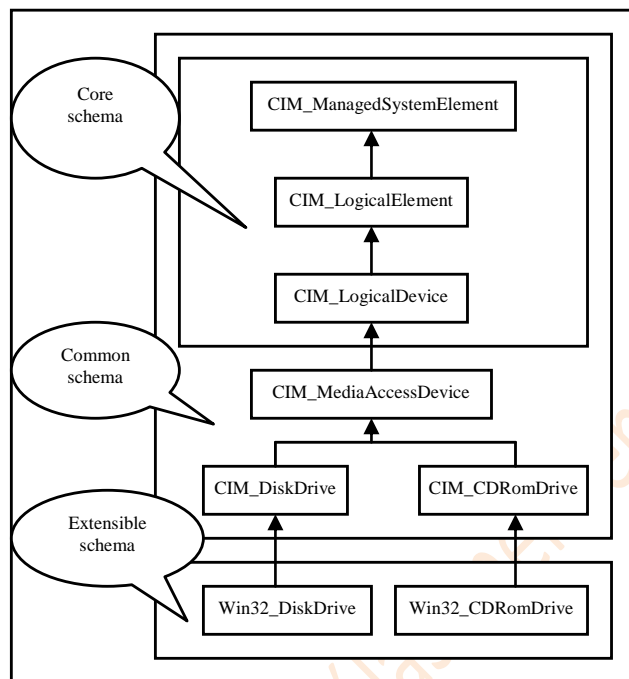
Példányok (Instances) – Míg a Win32_NetworkAdapter osztály bármilyen hálózati adapter leírására képes, az osztály példánya egy bizonyos, fizikailag is létező adapter reprezentációja. Az egyes példányokat az adott osztály kulcs tulajdonságának ismeretében szólíthatjuk meg. Az objektum példányokat a WMI Object Browser segítségével jeleníthetjük meg (az eszköz a WMI Tools csomag része).

79. ábra WMI Object Browser

3.3.3 Sémák

A Common Information Model sémákból épül fel, amelyek egymással kapcsolatban álló osztályokat tartalmaznak. Jelenleg a CIM három sémát tartalmaz, az alábbi ábrának megfelelően:

80. ábra A CIM sémák

A „core” sémához tartozó absztrakt osztályok kevés konkrétumot tartalmaznak, céljuk az, hogy újabb osztályokat örökíthessünk belőlük. Ezen a szinten tulajdonképpen még az sem biztos, hogy az örökített osztályoknak bármi köze is lesz a számítógépes rendszerekhez; modellezhetnek akár épületeket, vagy berendezési tárgyakat is. A „common” séma viszont már határozottan számítógép-rendszerek modellezésére szolgál.

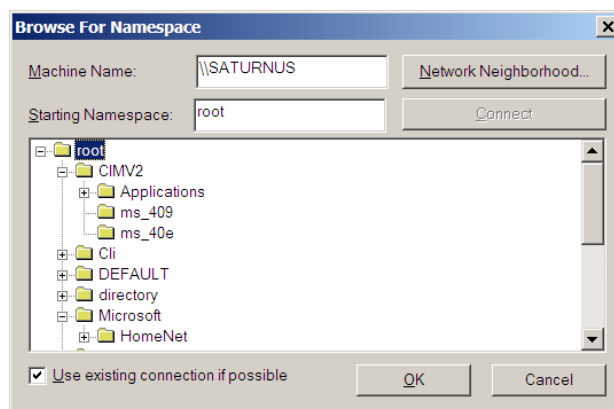
Az említett két sémát a WBEM szabvány definiálja, így azok gyártó- és platformfüggetlenek.

Az „extensible” sémák viszont már az egyes szoftvergyártók hatáskörébe tartoznak; ide kerülhetnek az adott platformra vonatkozó speciális osztályok. A WMI a Win32_ sémát használja a felügyelt objektumok modellezésére; az itt megtalálható osztályok a „common” séma osztályainak bővített (örökített) változatai, így megjeleníthetik a Windows operációs rendszerekre jellemző speciális tulajdonságokat is.

3.3.4 Névterek

A WMI osztályai különböző névterekhez tartoznak annak megfelelően, hogy melyik rendszerterületet jelenítik meg. A névterek szervezése hierarchikus, a fa gyökere a „root” névtér. Az egyes osztályok útvonalának megadásakor először is meg kell határoznunk azt a számítógépet, amelyik a CIM Repositoryt tartalmazza, majd sorban meg kell adnunk a hozzá vezető névtér-hierarchia elemeit:

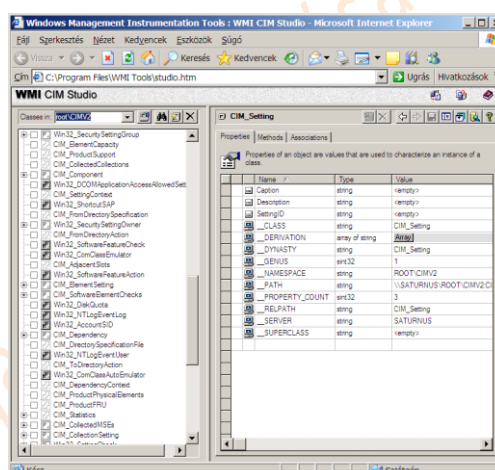
```
\\Gep\Root\Cimv2:Win32_LogicalDisk.DeviceID='C:'
```

81. ábra A névterek szervezése hierarchikus

Amint az ábrán is látható, minden számítógépen számos különböző névtérrel találkozhatunk, de a számítógép hardverelemeivel és az operációs rendszerrel kapcsolatos objektumokat leíró osztályok szinte kivétel nélkül a Cimv2 névtérben találhatók, így természetesen a rendszerfelügyeleti szkriptekben ez lesz a legtöbbet használt névtér.

A WMI CIM Studio (WMI Tools) segítségével a sémát és a névtereket jeleníthetjük meg. Felhasználhatjuk osztályok, illetve ezek tulajdonságainak és metódusainak megkeresésére (erre gyakran lesz szükség), és az osztályok közötti kapcsolatok feltérképezésére is.

82. ábra WMI CIM Studio

3.3.5 A legfontosabb providerek

A WMI providerek két forrásból származhatnak; vannak alkalmazás specifikus (ezeket egyes alkalmazások telepítik), és vannak beépített (ezeket a Windows részeként kapjuk) providerek. A következőkben áttekintjük az operációs rendszer részeként érkező legfontosabb providereket:

Win32 – a Win32 provider a számítógép hardver elemeihez és az operációs rendszer legfontosabb komponenseihez tartozó osztályok kiszolgálását végzi. A provider az adatok összegyűjtéséhez a Win32 API-t és különféle registry értékeket használ. A root/cimv2 névtér osztályainak döntő többségét ez a provider szolgálja ki.

SNMP – A provider a meglévő SNMP infrastruktúra és a WMI lehetőségeinek együttes használatát teszi lehetővé. A Windows Server 2003-ból ez a provider már hiányzik.

Performance Counter – A WMI legújabb verziójában a Windows Management Service a Performance Monitor által is használt adatfájlok alapján felépíti a teljesítményobjektumokat reprezentáló osztályokat a CIM Repositoryban. Az alkalmazások a többi WMI osztályhoz hasonlóan kérdezhetik le a teljesítményadatokat.

Registry – A registry providert felhasználó osztályok lehetővé teszik, hogy az alkalmazások írassák és olvassák a registryben szereplő értékeket. A RegistryEvent provider (regevent.mof) segítségével pedig alkalmazásunk értesítést kaphat a kiválasztott registry értékek módosulásáról.

Windows Driver Model – A Windows Driver Model lehetővé teszi, hogy az eszközvezérlő programok adatokat szolgáltatassanak az általuk vezérelt eszközzel kapcsolatban. A provider ezekhez az adatokhoz biztosít hozzáférést a root/wmi névtérben létrehozott osztályok segítségével.

Directory Services – a DS provider az Active Directory osztályait és objektumait teszi elérhetővé a WMI-t használó alkalmazások számára. A provider az AD sémát képezi le a WMI sémába. A DS provider ADSI segítségével csatlakozik az Active Directoryhoz.

Event Log – a provider a Windows Eseménynapló szolgáltatáshoz biztosít hozzáférést, és lehetővé teszi azt is, hogy programunk értesítést kapjon az új naplóbejegyzések keletkezéséről.

Windows Installer – a provider a root/cimv2 névtérben létrehozott osztályok segítségével biztosítja a hozzáférést a Windows Installer szolgáltatás által telepített csomagokkal kapcsolatos adatokhoz. A provider lehetővé teszi az MSI csomagok telepítését, eltávolítását és beállítását is.

Security – A provider lehetővé teszi a Windows rendszer biztonsági beállításainak kiolvasását és módosítását. Beállíthatjuk a fájlok és mappák tulajdonosát, naplózását, és a hozzáférési jogokat is.

3.4 COM-objektumok

A Component Object Model (COM) a komponens alapú rendszerek fejlesztésének Microsoft féle szabványa. Lehetővé teszi, hogy a COM-ügyfelek bináris szinten hívjanak meg olyan függvényeket, amelyeket a COM-objektumok számukra elérhetővé tesznek. A COM-objektumok mindegyike egyedileg azonosítható, önálló komponens, a különféle alkalmazások, és más komponensek egy jól meghatározott csatolófelületen keresztül vehetik igénybe az adott komponens szolgáltatásait.

A Microsoft is COM-komponensekkel tette lehetővé a hozzáférést az operációs rendszer függvényeihez, így a rendszerfelügyelettel kapcsolatos szkriptek igen jelentős része használ COM-objektumokat; segítségükkel érhetjük el a rendszer különféle elemeit, újrahasznosíthatjuk a már létező, előre megírt funkciókat. PowerShell esetén gyakran még akkor is COM-objektumot használunk, amikor látszólag nem, mivel a .NET rendszerfelügyelettel kapcsolatos osztályainak legtöbbje titokban szintén a megfelelő COM-objektum metódusait hívogatja (ADSI, WMI, stb.).

A szkriptjeinkben használt COM-objektumok mindegyike tehát olyan funkcionalitás-gyűjtemény, amelyet gondos kezek előre elkészítettek, és jól felhasználható formában összecsomagoltak számunkra. Ezek az objektumok szinte minden esetben bináris formában léteznek, gépünkön egy dinamikusan csatolt könyvtár (dll), vagy Active-X kontroll (ocx) képében találhatók meg. Szerencsére a COM-objektumok belső felépítéséről, adatszerkezetéről semmit nem kell tudnunk ahhoz, hogy megírassuk a velük kommunikáló szkriptet, és felhasználhassuk a bennük rejtőző képességeket. Az objektumokkal való kommunikáció metódusai meghívását és tulajdonságaik beállítását jelenti; a rendszerfelügyeleti szkriptek legfontosabb funkciói ilyen módon valósíthatók meg.

3.4.1 Típuskönyvtárak

Típuskönyvtárnak az olyan csomagokat (dll vagy ocx fájlok) nevezzük, amelyek több, általában egymással szoros kapcsolatban álló osztályból állnak. A típuskönyvtár használatával az abban szereplő osztályok mindegyike alapján létrehozhatjuk a megfelelő objektumot, azaz elvégezhetjük az osztály példányosítását.

3.5 Active Directory kezelése PowerShell 1.0-val

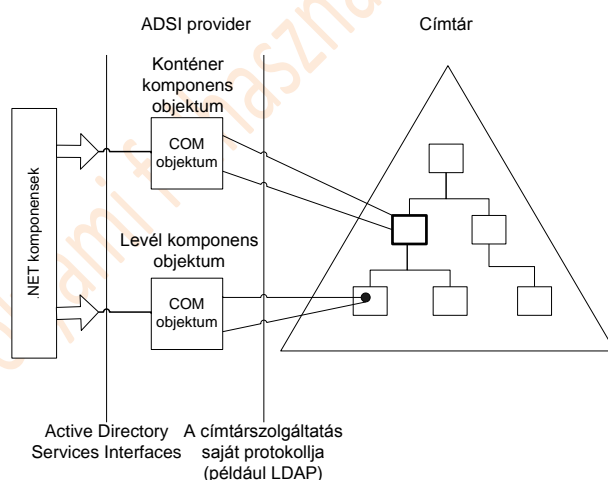
3.5.1 Mi is az ADSI?

Az ADSI segítségével a különféle címtárakat egységes formában kezelhetjük, mivel az általa biztosított csatolófelületek felhasználásával alkalmazásunk a különféle szerkezetű címtárakat is azonos módon érheti el. Az ADSI hasonló szerepet tölt be a címtárak elérésében, mint az ODBC a különféle adatbázis-kiszolgálók esetében. Segítségével a címtárakkal kapcsolatos gyakori feladatok – felhasználók kezelése, különféle erőforrások keresése – az elosztott, több címtármegoldást használó környezetekben is könnyen elvégezhetőek.

Az ADSI objektumai valójában COM objektumok, amelyek a kezelni kívánt címtár objektumait jelenítik meg, és COM csatolófelületeken keresztül érhetőek el. Az objektumok két csoportba sorolhatók; a konténer típusú objektumok más konténereket, és levél típusú objektumokat tartalmazhatnak.

3.5.2 ADSI providerek

Az ADSI providerek valósítják meg a konkrét címtártípus eléréséhez szükséges funkciókat. Amint az alábbi ábrán is látható, az ADSI-t használó ügyfeleknek (így szkriptjeinknek, vagy a .NET Framework komponenseinek is) csak az ADSI provider által biztosított csatolófelület megfelelő használatával kell törődniük, a háttérben lévő címtár egyedi adottságainak megfelelő műveletek kezdeményezése már a provider feladata.

83. ábra Címtár elérése ADSI provideren keresztül

Az ADSI által biztosított legfontosabb providerek a következők:

WinNT:// – a provider segítségével a Windows NT 4.0 tartományokhoz férhetünk hozzá, és ez teszi lehetővé az önálló (Windows NT, 2000, XP) számítógépeken levő helyi címtár-adatbázisokhoz (SAM) való hozzáférést is. Meg kell jegyeznünk, hogy a WinNT provider kompatibilitási okokból használható Active Directory esetében is, de ez számos korlátozással jár (a keresés nem támogatott, szervezeti egységek megadása nem lehetséges, stb.) ezért használata nem célszerű.

LDAP:// – ez a provider az LDAP protokoll segítségével elérhető címtárak (például az Active Directory) kezelésére szolgál.

NDS:// – segítségével a Novell Directory Services szolgáltatáshoz férhetünk hozzá.

3.5.3 Az ADSI gyorsítótár

Minden ADSI objektum ügyféloldali attribútum-gyorsítótárral rendelkezik, amelyben ideiglenesen tárolódnak az objektumhoz tartozó tulajdonságok nevei és értékei. A gyorsítótár jelentősen növeli az attribútumokkal végzett különféle műveletek teljesítményét, mivel nélküle programunknak minden egyes attribútum értékének beállítása után a címtárhoz kéne fordulnia.

3.5.4 Active Directory információk lekérdezése

Az elméleti áttekintés után nézzük élesben a címtárak elérését PowerShell segítségével, mellyel az Active Directory-val kapcsolatos felügyeleti tevékenységek is hatékonyan automatizálhatók. De még mielőtt ebbe beleásnánk magunkat, nézzünk pár előkészítő tevékenységet. Miután a PowerShell alatt a .NET keretrendszer található, így fontos ismerni a címtárak elérésének problémáit diagnosztizálni képes fontosabb osztályokat.

Miután az Active Directory hibák 110%-a (☺) valamilyen DNS hibára vezethető vissza, így elsőként ellenőrizzük a névfeloldást. Az ezzel kapcsolatos .NET osztály a `System.Net.Dns`, melynek `GetHostEntry` statikus metódusával tudjuk ellenőrizni például a tartományvezérlőnk nevének feloldását:

```
PS C:\Users\Administrator> [System.Net.Dns]::GetHostEntry("adds.iqjb.w08")

HostName                Aliases                AddressList
-----
adds.iqjb.w08           {}                     {192.168.1.2}
```

Ha ez helyes eredményt ad, akkor folytathatjuk az AD felderítését, ellenőrzését az erdő legfontosabb objektumaival. Erre a célra a `System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Forest` osztály alkalmas, annak is a `GetCurrentForest` statikus metódusa:

```
PS C:\Users\Administrator> [System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Forest]
::GetCurrentForest()

Name                : iqjb.w08
Sites               : {Default-First-Site-Name}
Domains             : {iqjb.w08}
GlobalCatalogs     : {adds.iqjb.w08}
ApplicationPartitions : {DC=ForestDnsZones,DC=iqjb,DC=w08, DC=DomainDnsZone
                        s,DC=iqjb,DC=w08}
ForestMode          : Windows2008Forest
RootDomain          : iqjb.w08
Schema              : CN=Schema,CN=Configuration,DC=iqjb,DC=w08
SchemaRoleOwner     : adds.iqjb.w08
NamingRoleOwner     : adds.iqjb.w08
```

Láthatjuk, hogy ez a metódus a legfontosabb adatokat megadja az erőről: a *root* tartomány és a többi tartomány nevét, a globális katalógusok listáját, az erdő működési szintjét és az erdőszintű egyedi szerepeket hordozó tartományvezérlők neveit.

Hasonló módon megvizsgálhatjuk az aktuális tartomány adatait is a `System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Domain` osztály `GetCurrentDomain` statikus metódusa segítségével:

```
PS C:\Users\Administrator> [System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Domain]
::GetCurrentDomain()
```

```
Forest                : iqjb.w08
DomainControllers     : {adds.iqjb.w08}
Children              : {}
DomainMode            : Windows2008Domain
Parent               : 
PdcRoleOwner          : adds.iqjb.w08
RidRoleOwner          : adds.iqjb.w08
InfrastructureRoleOwner : adds.iqjb.w08
Name                  : iqjb.w08
```

Itt a legfontosabb plusz információ a tartományi szintű egyedi szerepeket hordozó tartományvezérlők nevei.

Nem mellékes, hogy milyen AD site (telephely) beállításokkal dolgozunk, hiszen ez befolyásolja az ügyfél gépek tartományvezérlő választását és a címtár replikációt. A telephely információk kiolvasására a `System.DirectoryServices.ActiveDirectory.ActiveDirectorySite` osztály `GetComputerSite` statikus metódusa használható:

```
PS C:\> [System.DirectoryServices.ActiveDirectory.ActiveDirectorySite]::GetC
omputerSite()
```

```
Name                : Default-First-Site-Name
Domains             : {iqjb.w08}
Subnets            : {192.168.112.0/24}
Servers             : {w2k8.iqjb.w08}
AdjacentSites       : {}
SiteLinks           : {DEFAULTIPSITELINK}
InterSiteTopologyGenerator : w2k8.iqjb.w08
Options             : None
Location            : Budapest
BridgeheadServers   : {}
PreferredSmtbBridgeheadServers : {}
PreferredRpcBridgeheadServers : {}
IntraSiteReplicationSchedule : System.DirectoryServices.ActiveDirectory.A
ctiveDirectorySchedule
```

Ezzel a néhány kifejezéssel tehát elég jól át lehet tekinteni, hogy milyen az AD infrastruktúránk, fájlba történő átirányítással akár az AD rendszerünk dokumentálásához is segítséget kapunk.

3.5.5 Csatlakozás az Active Directory-hoz

Az előzőekben a .NET keretrendszer osztályainak statikus metódusaival dolgoztam, melyek segítségével általános információkat lehetett kinyerni az Active Directory környezetről. Ha konkrét, adott tartományra vagy címtárelemre vonatkozó információkhoz akarunk hozzájutni, akkor csatlakozni kell az adott címtár objektumhoz. Az előzőekben leírtuk, hogy a címtár kezelésében fontos szerepe van a gyorsítótárnak, azaz egy ilyen csatlakoztatás előkészíti a memóriában az adott címtár objektum egy reprezentációját. Ha ezek után változtatunk az objektum valamely tulajdonságán, akkor ez csak a memóriában hajtódik végre, külön metódussal kell ezt a változást a címtárba visszaírni, mint ahogy ezt látni fogjuk.

Elsőként azonban nézzük meg a legegyszerűbb csatlakoztatást:

```
PS C:\> $domain = [ADSI] ""
```

Az [ADSI] típusjelölővel hivatkozunk a címtáras elérésre, és ha egy üres sztringet adunk meg a „konstruktor” paramétereként, akkor az aktuális tartományi objektumhoz csatlakozunk. Ez a típusjelölő a System.DirectoryServices.DirectoryEntry .NET osztály rövidített neve. Ezt akár ki is írhatjuk, és ekkor további paramétereket is megadhatunk, ha szükséges:

```
PS C:\> $domain = new-object DirectoryServices.DirectoryEntry("", "iqjb\Administrator", "Password1")
```

Olvassuk ki, hogy mi került a \$domain változónkba:

```
PS C:\> $domain

distinguishedName
-----
{DC=iqjb,DC=w08}
```

Ez még nem túl sok, nézzük meg a tagjellemzőit:

```
PS C:\> $domain | Get-Member

TypeName: System.DirectoryServices.DirectoryEntry

Name                               MemberType Definition
----                               -
auditingPolicy                     Property  System.DirectoryServices.Pro...
creationTime                       Property  System.DirectoryServices.Pro...
dc                                 Property  System.DirectoryServices.Pro...
distinguishedName                  Property  System.DirectoryServices.Pro...
dSCorePropagationData              Property  System.DirectoryServices.Pro...
forceLogoff                        Property  System.DirectoryServices.Pro...
fSMORoleOwner                      Property  System.DirectoryServices.Pro...
gPLink                             Property  System.DirectoryServices.Pro...
instanceType                      Property  System.DirectoryServices.Pro...
isCriticalSystemObject             Property  System.DirectoryServices.Pro...
lockoutDuration                    Property  System.DirectoryServices.Pro...
lockOutObservationWindow           Property  System.DirectoryServices.Pro...
...
uSNChanged                         Property  System.DirectoryServices.Pro...
uSNCreated                         Property  System.DirectoryServices.Pro...
wellKnownObjects                   Property  System.DirectoryServices.Pro...
whenChanged                       Property  System.DirectoryServices.Pro...
whenCreated                       Property  System.DirectoryServices.Pro...
```

Kicsit megvágtam, de ebből is látszik, hogy jó néhány tulajdonsága van egy ilyen objektumnak. Nézzük, hogy hogyan tudunk egy nevesített objektumhoz, mondjuk egy felhasználói fiókhoz csatlakozni:

```
PS C:\> $user = [ADSI] "LDAP://cn=János Vegetári,ou=Demó,dc=iqjb,dc=w08"
PS C:\> $user

distinguishedName
-----
```

```
{CN=János Vegetári,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
```

Fontos!

Az [ADSI] utáni sztringben csupa nagybetűs az LDAP, és normál perjelek vannak utána. Ha nem csupa nagybetűs az LDAP, vagy fordított perjelet használunk, akkor nem rögtön kapunk hibajelzést, hanem akkor, amikor először használjuk az objektumot.

A későbbiekben majd azt is megnézzük, hogy egy ilyen felhasználói fióknak milyen tulajdonságai vannak és hogyan lehet azokat módosítani.

3.5.6 AD objektumok létrehozása

AD objektumokat létrehozni a VBScriptben megszokott (már aki programozott VBScriptben) ADSI szintaxisához nagyon hasonló módon lehet. Először egy AD konténerre kell csatlakozni, ahova létre szeretnénk hozni az új objektumot. Ez a csatlakozás az előző fejezetben látott módon megy, ezzel ugye „átemeljük” a PowerShellbe az adott konténert, mint objektumot.

Az így „átemelt” AD objektum `Create` metódusával lehet létrehozni az új AD elemet. A `Create` paramétereként meg kell adni a létrehozandó objektum típusát és az ún. „*relative distinguished name*” nevét, azaz az adott konténeren belüli megkülönböztető nevét.

Az alábbi példában magán a tartományvezérlőn (`localhost`), közvetlenül a tartomány objektum alá hozok létre egy szervezeti egységet (`organizational unit`):

```
PS C:\> $konténer = [adsis] "LDAP://localhost:389/dc=iqjb,dc=w08"
PS C:\> $adObj = $konténer.Create("OrganizationalUnit", "OU=Emberek")
PS C:\> $adObj.Put("Description", "Normál felhasználók")
PS C:\> $adObj.SetInfo()
```

Ebben ugye az az újdonság, hogy az LDAP kifejezésbe beillesztettem a tartományvezérlő nevét és a portszámot, ahol a címtárszolgáltatás elérhető. A szemléltetés kedvéért még a „`Description`” attribútumát is kitöltöttem. Vigyázat, amit idáig tettem azt mind a memóriában tárolódó gyorsítótárban végeztem el, ahhoz, hogy mindez ténylegesen bekerüljön a címtár adatbázisba meg kell hívni a `SetInfo` metódust!

3.5.7 AD objektumok tulajdonságainak kiolvasása, módosítása

Ha PowerShell, akkor objektumok. Az előzőekhez hasonlóan csatlakozunk a most létrehozott szervezeti egység objektumhoz, és nézzük meg a tagjellemzőit a `get-member` cmdlet segítségével:

```
PS C:\> $adou = [ADSI] "LDAP://OU=Emberek,DC=iqjb,DC=w08"
PS C:\> $adou

distinguishedName
-----
{OU=Emberek,DC=iqjb,DC=w08}
```



```
PS C:\> $adou | get-member
```

```
TypeName: System.DirectoryServices.DirectoryEntry
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
description	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
distinguishedName	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
dSCorePropagationData	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
instanceType	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
name	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
nTSecurityDescriptor	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
objectCategory	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
objectClass	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
objectGUID	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
ou	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
uSNChanged	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
uSNCreated	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
whenChanged	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...
whenCreated	Property	System.DirectoryServices.PropertyValueC...

Hát elég furcsa, amit kaptunk. Látjuk a szervezeti egységünk tulajdonságait, de hol vannak a metódusok? Hol a Create? Sajnos a PowerShell 1.0-ba még nincsen 100%-ban adaptálva a `System.DirectoryServices` osztály. Ennek több oka van. Az egyik, hogy valójában itt nem színtisza .NET osztályról van szó, hanem COM objektum is meghúzódik a felszín alatt, és annak metódusait nem olyan egyszerű átemelni. Gondoljunk csak arra, hogy egy ilyen `DirectoryEntry` típusú objektum lehet felhasználói fiók, számítógép fiók, telephely, csoport, stb., ezeknek mind más és más metódusuk van, ezeknek az adaptálása a PowerShell környezetbe nem olyan egyszerű. Ebből származik a második ok, ami miatt ez nincs adaptálva, az pedig az, hogy a fejlesztők az 1.0 megjelenését nem akarták ezzel késleltetni, várhatóan a 2.0 verzió már precízebb AD támogatást fog nyújtani.

Szerencsére van egy kis menekvésí ösvényünk, azaz kikapcsolhatjuk a PowerShell adaptációs rétegét, és megnézhetjük a „színtisza” .NET objektumot is, ha a `psbase` nézetén keresztül nézzük az objektumunkat:

```
PS C:\> $adou.psbase | get-member
```

```
TypeName: System.Management.Automation.PSMemberSet
```

Name	MemberType	Definition
----	-----	-----
...		
MoveTo	Method	System.Void MoveTo(DirectoryEntry n...
RefreshCache	Method	System.Void RefreshCache(), System....
remove_Disposed	Method	System.Void remove_Disposed(EventHa...
Rename	Method	System.Void Rename(String newName)
...		
ToString	Method	System.String ToString()
AuthenticationType	Property	System.DirectoryServices.Authentica...
Children	Property	System.DirectoryServices.DirectoryE...
Container	Property	System.ComponentModel.IContainer Co...
Guid	Property	System.Guid Guid {get;}
Name	Property	System.String Name {get;}
NativeGuid	Property	System.String NativeGuid {get;}
NativeObject	Property	System.Object NativeObject {get;}
ObjectSecurity	Property	System.DirectoryServices.ActiveDire...

Options	Property	System.DirectoryServices.DirectoryE...
Parent	Property	System.DirectoryServices.DirectoryE...
Password	Property	System.String Password {set;}
Path	Property	System.String Path {get;set;}
Properties	Property	System.DirectoryServices.PropertyCo...
SchemaClassName	Property	System.String SchemaClassName {get;}
SchemaEntry	Property	System.DirectoryServices.DirectoryE...
Site	Property	System.ComponentModel.ISite Site {g...
UsePropertyCache	Property	System.Boolean UsePropertyCache {ge...
Username	Property	System.String Username {get;set;}

A fenti, kicsit megvágott, de még így is hosszú listából látszik, hogy az objektumot valójában lehet például mozgatni, átnevezni, és néhány újabb tulajdonság is feltárul a szemünk előtt. De például még mindig nem látjuk a `SetInfo` és a `Create` metódust, mert ezek az ADSI COM interfészből jönnek, és a .NET nem kérdezi ezeket le, így nem is mutatja meg, viszont meghívni, használni lehet őket.

Vagy nézzük a következőket:

```
PS C:\> $d = [ADSI] ""
PS C:\> $d

distinguishedName
-----
{DC=iqjb,DC=w08}
```

A fenti módon például nagyon egyszerűen lehet az aktuális tartományunkhoz csatlakozni. Próbáljuk meg ennek megnézni a „rejtett” `children` tulajdonságát:

```
PS C:\> $adou = [ADSI] "LDAP://OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08"
PS C:\> $adou.psbases.Children

distinguishedName
-----
{CN=Csilla Fájdalom,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
{CN=Csoport,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
{CN=group1,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
{CN=János Vegetári,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
{CN=Márton Beléd,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
```

Hiszen ez megadta az adott konténer objektumban található al-objektumokat!

Megjegyzés

A lokális gép esetében a `PSBase` egészen extrém információkat rejt el:

```
[40] PS C:\> $computer = [ADSI]"WinNT://."
[41] PS C:\> $v = $computer.psbases.children | ForEach-Object {$v}
[42] PS C:\> $v[0].name; $v[0].psbase.schemaclassname
Administrator
User
[43] PS C:\> $v[30].name; $v[30].psbase.schemaclassname
BITS
Service
```

A [40]-es sorban hozzákapszolódok a helyi géphez egy `$computer` változón keresztül. Majd betöltöm egy `$v` változóba ennek a `psbase` által feltárt `children` tulajdonságának elemeit egy ciklussal. Ennek 0. elemének `name` tulajdonságát nézve kiderül, hogy ez egy helyi felhasználó, az Administrator. Ennek típusát is ki lehet olvasni egy újabb `psbase` feltárás után a `schemaclassname` tulajdonsággal.

A meglepetés akkor jön, ha egy jóval későbbi elemet nézünk meg, mondjuk a 90.-et. Nálam ez meg egy szolgáltatás volt, a BITS (a kedves olvasónál lehet, hogy ez valami más). Azaz a lokális gép esetében a `children` a gépnek nagyon sok jellemzőjét megadja. Az eligazodást segíti a `Find` metódus:

```
[47] PS C:\> $service = $computer.psbase.Children.Find("Alerter")
[48] PS C:\> $service.serviceaccountname
NT AUTHORITY\LocalService
```

Miután itt vegyes elemekkel dolgozunk, itt különösen jól jön a `get-member` cmdlet.

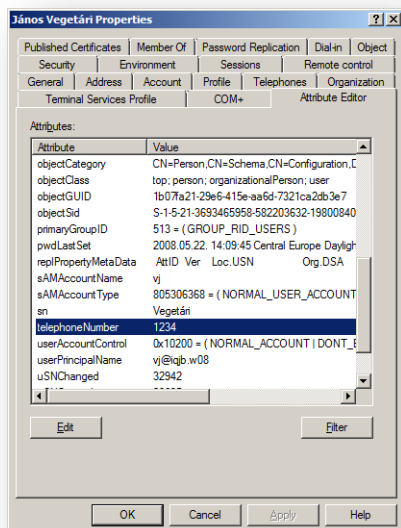
Mindebből az következik, hogy nem érdemes még kidobni korábbi ADSI ismereteinket, illetve ismernünk kell az AD objektumok tulajdonságainak neveit, hogy ezeket a tulajdonságokat módosíthassuk. Nézzünk ez utóbbira példát egy felhasználói fiókkal kapcsolatban. Van egy már létező felhasználóm, annak szeretném kiolvasni és beállítani a telefonszám tulajdonságát. Ehhez kell nekünk az, hogy tudjuk, hogy az AD-ben a telefonszám tulajdonságnak mi is a belső elnevezése. Ennek felderítésére több módszer van, nézzünk egy PowerShell-est:

```
PS C:\> $user = [ADSI] "LDAP://cn=János Vegetári,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08"
PS C:\> $user.psbase.properties
```

PropertyName	Value	Capacity	Count
-----	-----	-----	-----
objectClass	{top, person, o...	4	4
cn	János Vegetári	4	1
sn	Vegetári	4	1
telephoneNumber	2008	4	1
givenName	János	4	1
distinguishedName	CN=János Vegetá...	4	1
...			

A fenti listában látjuk, hogy a telefonszám attribútum neve - meglepő módon – `telephoneNumber`.

Vagy a Windows Server 2008 esetében az *Active Directory Users and Computers* eszköz szerencsére már tartalmaz egy *Attribute Editor* fület, a korábbi Windows változatoknál az *ADSIEdit* eszközzel érhetjük el ugyanezt:

84. ábra A Windows Server 2008 ADUC új Attribute Editor-a

Nézzük meg, hogyan lehet ezt a telefonszámot kiolvasni, majd átírni. Az első megoldás a „PowerShell-es”:

```
PS C:\> $user.telephoneNumber
1234
PS C:\> $user.telephoneNumber=2008
PS C:\> $user.setinfo()
PS C:\> $user.telephoneNumber
2008
```

Ebben az a furcsa, hogy a `Get-Member`-rel nem lehetett kiolvasni, hogy a `$user`-nek van `telephoneNumber` tulajdonsága, mégis lehet használni.

A második megoldás a hagyományos, ADSI-stílus:

```
PS C:\> $u.Get("telephoneNumber")
1234
PS C:\> $u.Put("telephoneNumber", 9876)
PS C:\> $u.SetInfo()
PS C:\> $u.Get("telephoneNumber")
9876
```

A `Get` metódussal tudjuk az adott tulajdonságot kiolvasni, a `Put`-tal átírni. Egyik esetben sem szabad megfeledkezni a `SetInfo`-ról, ami az objektum memóriabeli reprezentációját írja be ténylegesen az AD-ba.

A `Get` és a `Put` is „rejtett” metódus, a paraméterezésük a példában látható. Az SD attribútumok LDAP nevére kell hivatkozni mindkettőnél.

Megjegyzés

Sajnos nem minden attribútum kezelhető a PowerShell-es módszerrel. Ilyen például a *Company* attribútum:

```
PS C:\> $u.company
```

```
PS C:\> $u.get("company")
Cég
```

Az első esetben nem kaptam semmilyen választ az attribútum kiolvasására, de `get`-tel mégis működött.

Mi van akkor, ha kiolvastuk egy felhasználó adatait egy változóba, majd ezután valaki egy másik gépről vagy egy másik alkalmazással módosítja a felhasználónk valamely attribútumát. Ilyenkor a `getinfo` módszerrel lehet frissíteni az adatokat a memóriában:

```
PS C:\> $u.get("company")
Egyik
PS C:\> $u.getinfo()
PS C:\> $u.get("company")
Másik
```

A fenti példában az első kiolvasás után az ADUC eszközzel az első `get` után átírtam a felhasználó *Company* attribútumát, és a `getinfo`-val ezt frissítettem a memóriában, így az új érték már a PowerShell-ből is látszik.

3.5.7.1 Munka többértékű (multivalued) attribútumokkal

Az Active Directory egyik jellegzetes attribútuma az ún. „multivalued property”. Ez olyan tulajdonság, ahova az értékek listáját, tömbjét tehetjük. Legtipikusabb ilyen attribútum az Exchange Server bevezetése után a felhasználók e-mail címeit tartalmazó *ProxyAddresses*, vagy a csoportok *Member* attribútuma, de erről majd külön értekeznek. Marad mondjuk az *other...* kezdetű különböző telefonszámok tárolására szolgáló attribútumok, mint például az *otherMobile* vagy az *otherTelephone*.

Ezeket ki lehet olvasni az eddig megismert módszerekkel is, de nézzük, hogy milyen problémákkal szembesülhetünk. Ha a `get` módszert használom, és csak egy értéket tárol a „multivalued property”, akkor nem egy elemű tömböt kapok, hanem sima skaláris értéket:

```
PS C:\> $user.get("otherMobile")
othermobil1234
PS C:\> $user.get("otherMobile").gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      String                                     System.Object
```

Ezzel szemben, ha több értéket tárolunk, akkor már tömböt kapunk:

```
PS C:\> $user.getinfo()
PS C:\> $user.get("otherMobile")
othermobil2345
othermobil1234
PS C:\> $user.get("otherMobile").gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True      True      Object[]                                     System.Array
```

Ez nem biztos, hogy jó nekünk, mert így a szkriptünket kétfajta esetre kell felkészítenünk: külön arra az esetre, ha csak egy értéket tárolunk és külön arra az esetre is, ha többet. Ez bonyolítja a programjainkat.

Ha konzisztensen, mindig tömbként akarjuk kezelni az ilyen „multivalued property”-ket, akkor vagy használjuk a PowerShell-es stílust:

```
PS C:\> $user.otherMobile
othermobil1234
PS C:\> $user.otherMobile[0]
othermobil1234
PS C:\> $user.otherMobile.gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     False     PropertyValueCollection                                System.Colle...
```

Vagy használjuk a GetEx metódust:

```
PS C:\> $user.getex("otherMobile")
othermobil1234
PS C:\> $user.getex("otherMobile").gettype()

IsPublic IsSerial Name                                     BaseType
-----
True     True     Object[]                                     System.Array
```

Az ilyen multivalued property-k írása sem egyértelmű, hiszen több lehetőségem is van:

- a meglevő értékekhez akarok egy újabbat hozzáfűzni,
- a meglevő értékek helyett akarok egy újat betölteni.

Ezeket a lehetőségeket én magam is le tudom programozni a szkriptemben. Ha az első változatra van szükségem, akkor előbb kiolvasom az attribútum aktuális tartalmát egy változóba, hozzárakom az új értéket és így rakom vissza a put-tal, vagy egyszerű értékadással. Ha pedig a második változatra van szükségem, akkor egyszerűen felülírom az attribútumot az új értékkel.

Sokkal elegánsabb, ha ezt már maga az objektum tudná egy „okosabb” módszerrel. Ilyen létezik, ez pedig a PutEx:

```
PS C:\> $user.getex("otherMobile")
othermobil1234
PS C:\> $user.putex(3,"otherMobile",@("othermobilPutEx2")); $user.setinfo()
PS C:\> $user.getex("otherMobile")
othermobilPutEx2
othermobil1234
PS C:\> $user.putex(2,"otherMobile",@("othermobilPutEx3")); $user.setinfo()
PS C:\> $user.getex("otherMobile")
othermobilPutEx3
```

A fenti példában a kiinduló állapotban egy mobilszámunk van. Ezután hozzáfűzök egy újabbat a putex használatával, a hozzáfűzést az első paraméterként szereplő 3-as jelzi. Fontos, hogy a hozzáfűzendő értéket tömbként kell kezelni, ezért van ott a kukac-zárójelpár! Ezután egy újabb putex-et hívok meg, immár 2-es paraméterrel, ez a felülírás művelete, ennek hatására már csak ez a legújabb mobilszám lesz az attribútumban.

Használhatom még az 1-es paramétert is, ez ekvivalens az attribútum értékeinek törlésével, vagy használhatom a 4-es paramétert, ez a paraméterként megadott elemet töröli az értékek közül:

```
PS C:\> $user.putex(3,"otherMobile",@("Append")); $user.setinfo()
PS C:\> $user.getex("otherMobile")
Append
othermobilPutEx3
PS C:\> $user.putex(4,"otherMobile",@("Append")); $user.setinfo()
PS C:\> $user.getex("otherMobile")
othermobilPutEx3
```

A fenti példában elsőként hozzáfűzök egy értéket, majd ugyanezt eltávolítom.

3.5.7.2 Speciális tulajdonságok kezelése

Van néhány attribútum, amelyek az eddig megismert módszerek egyikével sem kezelhetők:

```
PS C:\> $user.AccountDisabled
PS C:\> $user.get("AccountDisabled")
Exception calling "get" with "1" argument(s): "The directory property cannot be found in the cache."
"
At line:1 char:10
+ $user.get( <<<< "AccountDisabled")
```

A PowerShellles szintaxis meg se nyikkan, a `get` meg még hibát is jelez. Ilyen esetekben használhatjuk a `psbase` nézetén keresztül az `InvokeGet` és `InvokeSet` metódusokat:

```
PS C:\> $user.psbase.invokeget("AccountDisabled")
False
PS C:\> $user.psbase.invokeset("AccountDisabled","TRUE")
PS C:\> $user.SetInfo()
PS C:\> $user.psbase.invokeget("AccountDisabled")
True
```

3.5.8 Jelszó megváltoztatása

Speciális attribútum a jelszó, hiszen tudjuk, hogy valójában nem (feltétlenül) tárolja a címtár a jelszavakat, hanem csak a belőlük képzett hasht. Így a jelszó kezelésekor nem egyszerűen egy attribútumot kell beállítani, hanem ezt a hasht kell képezni. Szerencsére erre a célra rendelkezésünkre áll két metódus, a `SetPassword`, illetve a `ChangePassword`:

```
PS C:\> $user.SetPassword("UjPass2")
PS C:\> $user.ChangePassword("UjPass2","MégújabbPass3")
```

A `SetPassword` felel meg a *Reset Password* műveletnek. Ezt ugye csak megfelelő rendszergazda jogosultságok birtokában tudjuk megtenni. A `ChangePassword` a meglevő jelszó birtokában módosítja a jelszót, ehhez már nem kell külön rendszergazda jogosultság.

3.5.9 Csoportok kezelése

Az Active Directory-ban csoportokat leginkább a rendszer üzemeltetésének megkönnyítésére vesszük fel. Segítségükkel osztunk ki hozzáférési jogokat, felhasználói jogokat, de még a csoportos házirendek érvényre jutását is szabályozhatjuk csoportokkal. Miután ilyen széleskörű a felhasználásuk, így fontos lehet a csoportok kezelésének automatizálása. Erre is kiválóan alkalmas a PowerShell, nézzük meg a leggyakoribb műveleteket.

Csoportot létrehozni a már látott módszerrel lehet:

```
PS C:\> $target = [ADSI] "LDAP://ou=Demó,DC=iqjb,DC=w08"
PS C:\> $group = $target.create("group","CN=Csoport")
PS C:\> $group.setinfo()
```

Ez alaphelyzetben globális biztonsági csoportot hoz létre. A későbbi, összetett példában majd bemutatom, hogy hogyan lehet másfajta csoportokat létrehozni.

Ezután kétféleképpen lehet tagokat adni a csoportokhoz. Az első módszer a hagyományos „ADSI”-s módszer, ahol a csoport `Add` metódusát hívom meg, paramétereként a berakni kívánt felhasználó LDAP-os szintaxisú elérési útját kell megadni. Vagy, ha már megragadtam a felhasználói fiókot, akkor vissza kell alakítani az LDAP-os elérési úttá, mint ahogy ebben a példában tettem:

```
PS C:\> $user = [ADSI] "LDAP://CN=János Vegetári,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08"
PS C:\> $group.add("LDAP://$(($user.distinguishedname) ")")
PS C:\> $group.setinfo()
```

Hasonlóan lehet tagot eltávolítani, csak az `Add` helyett a `Remove` metódust kell meghívni.

A második módszer kicsit PowerShell-szerűbb, itt nem kell ide-oda alakítgatni, elég a felhasználó `distinguishedname` tulajdonságát használni:

```
PS C:\> $user = [ADSI] "LDAP://CN=Csilla Fájdalom,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08"
PS C:\> $group.member += $user.distinguishedname
PS C:\> $group.setinfo()
```

Természetesen a két megoldás egyenértékű, csak stílusbeli különbség van közöttük. A második módszer hátránya talán, hogy egyszerűen nem lehet csoporttagot eltávolítani, külön képezni kellene a nemkívánatos tag nélküli tömböt, és azt betölteni a csoport `member` tulajdonságába.

3.5.10 Keresés az AD-ben

A következő gyakori feladat a keresés az AD-ben. Az első módszer a `Find` metódus használata, ami szintén a `PSBase` nézetben érhető el:

```
PS C:\> $ou = [ADSI] "LDAP://ou=Demó,dc=iqjb,dc=w08"
PS C:\> $ou.psbase.children.find("cn=Csilla Fájdalom")

distinguishedName
-----
{CN=Csilla Fájdalom,OU=Demó,DC=iqjb,DC=w08}
```

Ez a keresés azonban csak az adott konténerobjektum gyerekei között keres, így nem biztos, hogy igazán jó segítség ez nekünk

Az igazán profi keresőhöz a .NET keretrendszer egyik osztályát, a `System.DirectoryServices.DirectorySearcher`-t hívjuk segítségül, ennek egy objektuma lesz a keresőnk, és ennek különböző tulajdonságait beállítva adjuk meg a keresésünk mindenféle feltételét. Elsőként nézzünk egy nagyon egyszerű feladatot, egy konkrét felhasználói fiókra keressünk rá:

```
[6] PS I:\>$objRoot = [ADSI] "LDAP://OU=IQJB,DC=dom"
[7] PS I:\>$objSearcher = New-Object System.DirectoryServices.DirectorySearcher
[8] PS I:\>$objSearcher.SearchRoot = $objRoot
[9] PS I:\>$objSearcher.Filter = "(&(objectCategory=user)(displayName=Soós Tibor))"
[10] PS I:\>$objSearcher.SearchScope = "Subtree"
[11] PS I:\>$colResults = $objSearcher.FindAll()
[12] PS I:\>$colresults
```

Path	Properties
LDAP://CN=Soós Tibor,OU=Normal,OU=...	{homemdb, distinguishedname, count...

Elsőként definiálom, hogy az AD adatbázis-elemek fastruktúrájában, hol is keresek majd (`$objRoot`). Majd elkészítem a keresőt (`$objSearcher`), aminek `SearchRoot` tulajdonságaként az előbb létrehozott keresési helyet adom meg. Majd definiálom az LDAP formátumú szűrőt, amely ebben az esetben a „Soós Tibor” nevű felhasználókat jelenti, és ezt betöltöm a kereső `Filter` tulajdonságaként. LDAP szűrőben a következő összehasonlító operátorokat használhatok:

Operátor	Jelentés
=	Egyenlő
~=	Közel egyenlő
<=	Kisebb egyenlő
>=	Nagyobb egyenlő
&	És
	Vagy
!	Nem

Végül meghatározom a keresés mélységét, ami itt `Subtree`, azaz mélységi, mert nem pont közvetlenül a kiindulópontként megadott helyen van a keresett objektum. Nincs más hátra, ezek alapján ki kell listázni a feltételeknek megfelelő objektumokat a `FindAll` metódussal.

A `$colResult` változóban tárolt eredmény nem közvetlenül `DirectoryEntry` típusú elemek tömbje! Hanem tulajdonképpen egy hashtábla-szerűség, ahol a `Path` oszlop tartalmazza a megtalált objektum LDAP formátumú elérési útját, a `Properties` meg a kiolvasható tulajdonságait. Azaz ahhoz, hogy kiolvassuk például az én nevemet és beosztásomat egy kicsit trükközni kell:

```
[25] PS I:\>"$($colResults[0].properties.displayName) az én nevem, beosztásom $($colResults[0].properties.title)"
Soós Tibor az én nevem, beosztásom műszaki igazgató
```

Megjegyzés

A PowerShell ténykedésem során ez a második eset, amikor kis-nagybetű érzékenységet tapasztaltam! (Az első az LDAP:: kifejezésnél volt, de ez félig-meddig betudható az ADSI örökségnek.) A második ez: ha `$colResults[0].properties.displayName`-et írok (nagy „N” az utolsó tagban), akkor nem kapok semmit. Ez azért is furcsa, mert eredetileg a címtárban nagy az „N”.

A következő példában kikeresem a sémából az összes olyan tulajdonság sémaelemet, amely a globális katalógusba replikálódik:

```
$strFilter =
"(&(objectCategory=attributeSchema)(isMemberOfPartialAttributeSet=TRUE))"

$objRoot = [ADSI] "LDAP://CN=Schema,CN=Configuration,DC=iqjb,DC=w08"
$objSearcher = New-Object System.DirectoryServices.DirectorySearcher
$objSearcher.SearchRoot = $objRoot
$objSearcher.PageSize = 1000
$objSearcher.Filter = $strFilter
$objSearcher.SearchScope = "Subtree"

$colPropList = "name"
foreach ($i in $colPropList){$objSearcher.PropertiesToLoad.Add($i)}

$colResults = $objSearcher.FindAll()

foreach ($objResult in $colResults)
{
    $objItem = $objResult.Properties
    "$($objItem.item('name'))"
}

$objSearcher.Dispose()
$colResults.Dispose()
```

Itt annyival gazdagítottam a keresőm tulajdonságait, hogy meghatároztam a maximális találatok számát (PageSize) és a találati listába betöltött elemek tulajdonságainak listáját (PropertiesToLoad), ami itt most csak az elem neve. A szkriptemben az első foreach ciklust tulajdonképpen feleslegesen használtam, hiszen csak egy tulajdonságot (name) töltöttem a kereső „PropertiesToLoad” képességébe, de én ezt a szkriptet sokszor olyankor is fel akarom használni kevés változtatással, amikor több tulajdonságot is meg akarok kapni a keresés eredményében.

A kiíratásnál most a hashtáblás stílussal hivatkoztam a „name” tulajdonságra, és a folyamat végén, memóriatakarékossági okokból, eldobom a kereső és a találati lista objektumokat.

A következő példa függvényével felhasználói fiókok tetszőleges attribútumát lehet tömegesen lecserélni valami másra. A kód megfejtését az előzőek ismeretében az olvasóra bízom. Csak egy kis segítséget adok: a középrészen található If vizsgálat Else ágában azt érem el, hogy ha a kicserélendő attribútum érték üres, azaz azt szeretnénk, hogy a ki nem töltött attribútumokat töltsük ki, akkor ez az LDAP filterben a `!$Attr=*` kifejezést kell szerepeltetni, ennek az a jelentése, hogy „az \$Attr változó által jelzett attribútum nem egyenlő akármí, azaz van értéke”.

```
function ModifyUserAttrib
{
```

```

param (
    $domain =
        [System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Domain]::getcurrentdomain().Name
    ,
    $Attr = $(throw "Melyik attribútumot?"),
    $sValue = $null,
    $cValue = $(throw "Mire változtassam?")
)

$root= [ADSI] "LDAP://$domain"
$Searcher = New-Object DirectoryServices.DirectorySearcher
$Searcher.SearchRoot = $root
if($sValue)
{
    $buildFilter = "(&(objectClass=user) ($Attr=$sValue))"
}
else
{
    $buildFilter = "(&(objectClass=user) (!$Attr=*))"
}
$Searcher.Filter = $buildFilter
$users = $searcher.findall()
Foreach ($i in $users)
{
    $dn=$i.path
    $user = [ADSI] $dn
    write-host $dn
    $user.Put($Attr,$cValue)
    $user.SetInfo()
}
}

```

3.5.10.1 Keresés idő típusú adatokra

A címtárban nem csak szöveges adatok vannak, hanem például dátum típusúak is. Ezekre nem triviális a keresés. Például keresem az utóbbi 2 napban módosított AD felhasználói objektumokat:

```

PS C:\> $tól=get-date ((get-date).AddDays(-2)) -Format yyyyMMddHHMMss.0Z
PS C:\> $tól
20080530110514.0Z
PS C:\> $searcher = New-Object directoryservices.directorysearcher
PS C:\> $searcher.searchroot = [ADSI] ""
PS C:\> $searcher.filter = "(&(objectCategory=person) (objectClass=User) (when
Changed>=$tól))"
PS C:\> $result = $searcher.findall()
PS C:\> $result

Path                                     Properties
----                                     -
LDAP://CN=János Vegetári,OU=Demó,D... {samaccounttype, lastlogon, dscore...

```

Az egészben a lényeg a \$tól változó generálása. Látjuk, hogy egy speciális formátumra kell hozni a dátumot: ÉÉÉÉHHNNÓÓPPMM.OZ. Ilyen formázást szerencsére a get-date format paraméterével könnyen elvégezhetünk.

Sajnos nem mindig ilyen egyszerű a helyzetünk, hiszen néhány dátumot jelző attribútum nem ilyen formátumban tárolja az időt, hanem un. „tick”-ekben, ketyegésekben. Ez 1601. január 1. 0:00 időponttól eltelt

100 nanoszekundumokat jelenti, mindez *long-integer* formátumban. Ilyen attribútum például a *lastLogon*, *lastLogonTimestamp*, *lastLogoff*, *pwdLastSet*. Ha ilyen attribútumok valamely értékére akarunk rákeresni, akkor elő kell tudnunk állítani ezt az értéket. Szerencsére a .NET keretrendszer ebben is segít. Elsőként nézzük, hogy dátumból hogyan tudunk ilyen *long-integer*-t előállítani:

```
[5] PS C:\> $most = get-date
[6] PS C:\> $most

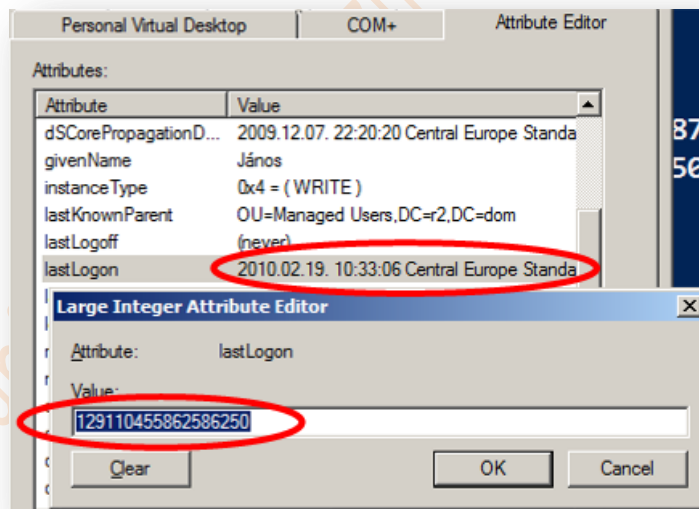
2008. június 1. 20:49:41
[7] PS C:\> $most.ticks
633479501812656250
```

Látjuk, hogy elég a *ticks* tulajdonságát meghívni a dátumnak. Nézzük visszafele, azaz *long-integer*-ből hogyan kapunk dátumot? Ez sem nagyon bonyolult:

```
[8] PS C:\> $MyLongDate = 633479501812656250
[9] PS C:\> $mydate = New-Object datetime $MyLongDate
[10] PS C:\> $mydate

2008. június 1. 20:49:41
```

Egyszerűen kell kreálni egy dátum típusú objektumot, az objektum konstruktorának kell átadni ezt a számot és ebből a .NET létrehozza a dátumot. Azonban vigyázzunk! Az Active Directory-ban más az időszámítás kezdete a dátum típusú adatmezőknél:

85. ábra Az AD ketyegései

A fenti ábrán látható, hogy itt egy 2010-es dátum hány ketyegésnek felel meg, ez eltér a PowerShell által kezelt dátumformátumétól. Az átváltást a következő függvénnyel oldhatjuk meg, ráadásul még az időzónát is bele kell kalkulálni:

```
function convert-ADTicks
{
    param ($object)
```

```
$offset = ([datetime] "1601.01.01").ticks

if($object -is [datetime]){ $object.ticks-$offset -
    [system.timezone]::CurrentTimeZone.getutcoffset($object).ticks
}
elseif($object -is [system.int64]) {[datetime] ($object + $offset +
    [system.timezone]::CurrentTimeZone.getutcoffset([datetime]
$object).ticks
    )}
}
```

Ez már oda-vissza jól számolja az AD ketyegéseket:

```
[55] PS C:\> convert-ADTicks 129110455862586250

2010. február 19. 10:33:06

[56] PS C:\> convert-ADTicks ([datetime]::parse("2010. február 19. 10:33:06"))
129110455860000000
```

Persze az dátumból történő konvertálásnál elveszítünk néhány ketyegést, de nem olyan vészes a helyzet, hiszen ez a különbség mindenképpen kevesebb lesz, mint 1 másodperc:

```
[59] PS C:\> ([timespan] (129110455862586250 - 129110455860000000)).totalsecond
s
0,258625
```

3.5.10.2 Keresés bitekre

A másik nem triviális eset, hogy bizonyos attribútumokban tárolt szám egyes bitjei jelentenek valamit. Például a felhasználói fiók *userAccountControl* attribútumának különböző bitjei a következőket jelentik:

Jellemző	userAccountControl bit	2 ^x
ACCOUNT DISABLED	2	1
PASSWORD NOT REQUIRED	32	5
PASSWORD NEVER EXPIRES	65536	16
SMARTCARD REQUIRED	262144	18
ACCOUNT TRUSTED FOR DELEGATION	524288	19
ACCOUNT CANNOT BE DELEGATED	1048576	20

Itt a feladat az, hogy olyan vizsgálatot végezzünk a szűrőben, amellyel csak egy adott bit értékére keresünk rá. Szerencsére van erre a célra két ún. vezérlő (control) az AD-ben, ami ezt a célt szolgálja:

- 1.2.840.113556.1.4.803 – bit szintű AND szabály
- 1.2.840.113556.1.4.804 – bit szintű OR szabály

Hogyan kell ezeket használni? Nézzük például a hatástalanított felhasználói fiókokat:

```
(& (objectCategory=person) (objectClass=user) (userAccountControl:1.2.840.113556.1.4.803:=2))
```

Ebben a példában az utolsó feltétel azt jelenti, hogy a `userAccountControl` 2-es bitje helyén 1 van. Azaz „összeésem” 2-vel az attribútum értékét, a többi bit nem érdekel engem, így az adott feltétel akkor értékelődik ki igazgá, ha ott 1-es szerepel.

Nézzünk egy olyan példát, hogy keresem a Global és Domain Local biztonsági csoportokat:

```
((&(groupType:1.2.840.113556.1.4.804:=6) (groupType:1.2.840.113556.1.4.803:=2147483648))
```

Itt az első feltételelem akkor értékelődik igazgá, ha vagy a 2-es, vagy a 4-es bit helyén szerepel 1-es, ez a két bit jelzi a Globális és Domain Local csoporttípust.

A második feltétel az már egy AND szabály, az azt vizsgálja, hogy a csoport biztonsági típusú.

3.5.11 Objektumok törlése

Az objektumok törlésének menete nagyon hasonlatos a létrehozásukhoz. Egy felhasználó törlése például így néz ki, ha már megragadtuk a felhasználói fiókot a `$user` változóba:

```
PS C:\> $user.psbases.parent.delete("user", "cn=$( $user.cn) ")
```

A `$user.psbases.parent` megadja a szülő konténert, ezen belül most a `Create` helyett a `Delete` metódust kell meghívni. Miután már van `$user`, ezért legegyszerűbb, ha rögtön ebből olvassuk ki a *relative distinguished* nevét.

Ha nincs megragadva a felhasználó, akkor rá is kereshetünk, és utána törölhetjük:

```
PS C:\> $t = "tt"
PS C:\> $searcher = New-Object directoryservices.directorysearcher
PS C:\> $searcher.searchroot = [ADSI] ""
PS C:\> $searcher.filter = "(&(objectclass=user) (sAMAccountName=$t))"
PS C:\> $tuser = $searcher.findone()
PS C:\> $user=$tuser.getdirectoryentry()
PS C:\> $user.psbases.parent.delete("user", "cn=$( $user.cn) ")
```

Itt most a *pre-Windows 2000* név, azaz a *samaccountname* („tt”) alapján kerestem rá a felhasználóra. Megint oda kell figyelni, hogy a keresés eredménye még nem közvetlenül `DirectoryEntry` típusú objektum, ezért kell az utolsó előtti sorban a találatból igazi felhasználói fiókot konvertálni. A törlés maga már a megismert módon megy.

3.5.12 AD objektumok hozzáférési listájának kezelése

Miután jelenleg az AD adatbázisa `PSDrive`-ként nem elérhető a PowerShell 1.0-ban, így kicsit körülményesebb a hozzáférési lista kezelése. Ráadásul az ADSI objektumoknál láttuk, hogy a PowerShell adaptációs rétege sok tulajdonságot és metódust elrejt, például épp a hozzáférési listával kapcsolatos adatokat, így itt is szükségünk van a `PSBase` nézet használatára.

Elsőként nézzük, hogy egy konkrét AD objektum, jelen esetben egy felhasználó hozzáférési listáját hogyan lehet kiolvasni:

```
[PS] C:\>$u= [ADSI] "LDAP://cn=János Vegetári,OU=Demó,DC=adatum,DC=com"
```

```
[PS] C:\>$acl = $u.psbase.objectsecurity
[PS] C:\>$acl.GetAccessRules($true,$true,[System.Security.Principal.Security
Identifier])
```

```
ActiveDirectoryRights : GenericRead
InheritanceType       : None
ObjectType            : 00000000-0000-0000-0000-000000000000
InheritedObjectType   : 00000000-0000-0000-0000-000000000000
ObjectFlags           : None
AccessControlType     : Allow
IdentityReference     : S-1-5-10
IsInherited           : False
InheritanceFlags      : None
PropagationFlags      : None
...
```

A \$acl változó tartalmazná a hozzáférési listát, de valójában ezt nem tudjuk közvetlenül kiolvasni egy propertyből, hanem egy metódust kell meghívni (GetAccessRules), hogy emberi fogyasztásra alkalmas információkhoz jussunk. Ezen metódusnak paramétereket kell átadni a következők szerint:

```
PS C:\> $acl.GetAccessRules.Value
```

```
MemberType           : Method
OverloadDefinitions  : {System.Security.AccessControl.AuthorizationRuleColle
                        ction GetAccessRules(Boolean includeExplicit, Boolean
                        includeInherited, Type targetType)}
TypeNameOfValue      : System.Management.Automation.PSMethod
Value                : System.Security.AccessControl.AuthorizationRuleCollec
                        tion GetAccessRules(Boolean includeExplicit, Boolean
                        includeInherited, Type targetType)
Name                 : GetAccessRules
IsInstance           : True
```

Az első bool paraméterrel lehet szabályozni, hogy kíváncsi vagyok-e az explicit hozzáférési bejegyzésekre, a második bool paraméter szabályozza, hogy kíváncsi vagyok-e az örökölt hozzáférési bejegyzésekre. A harmadik paraméter a zűrösebb, azzal lehet szabályozni, hogy a metódus kimenete milyen formátumú legyen. Én a fenti példában SID-ekre kértem, hogy fordítsa le a bejegyzéseket. Ez nem biztos, hogy jól értelmezhető, így használhatunk egy másik paraméterezési formát is, amellyel a felhasználói fiókok neveit kapjuk vissza a hozzáférési bejegyzésekben:

```
[PS] C:\>$acl.GetAccessRules($true,$true,[System.Security.Principal.NTAccoun
t])
```

```
ActiveDirectoryRights : GenericRead
InheritanceType       : None
ObjectType            : 00000000-0000-0000-0000-000000000000
InheritedObjectType   : 00000000-0000-0000-0000-000000000000
ObjectFlags           : None
AccessControlType     : Allow
IdentityReference     : NT AUTHORITY\SELF
IsInherited           : False
InheritanceFlags      : None
PropagationFlags      : None
```

...

A tulajdonosra is szükségünk lehet, ahhoz a `GetOwner` metódussal juthatunk hozzá, szintén használhatnánk akár a SID-es formátumot is, de talán itt is gyakoribb az olvasmányosabb nevek használata:

```
[PS] C:\>$acl.GetOwner([System.Security.Principal.NTAccount])
```

```
Value
```

```
-----
```

```
ADATUM\Judy
```

Azért álljon itt emlékeztetőül a SID-es formátum listázása is:

```
[PS] C:\>$acl.GetOwner([System.Security.Principal.SecurityIdentifier])
```

```
BinaryLength AccountDomainSid Value
```

```
-----
```

```
28 S-1-5-21-150787130-28... S-1-5-21-150787130-28...
```

A hozzáférési listák módosításához szintén számos metódust tudunk segítségül hívni:

<code>ModifyAccessRule</code>	Method	<code>System.Boolean ModifyAcce...</code>
<code>ModifyAuditRule</code>	Method	<code>System.Boolean ModifyAudi...</code>
<code>PurgeAccessRules</code>	Method	<code>System.Void PurgeAccessRu...</code>
<code>PurgeAuditRules</code>	Method	<code>System.Void PurgeAuditRul...</code>
<code>RemoveAccess</code>	Method	<code>System.Void RemoveAccess(...</code>
<code>RemoveAccessRule</code>	Method	<code>System.Boolean RemoveAcce...</code>
<code>RemoveAccessRuleSpecific</code>	Method	<code>System.Void RemoveAccessR...</code>
<code>RemoveAudit</code>	Method	<code>System.Void RemoveAudit(I...</code>
<code>RemoveAuditRule</code>	Method	<code>System.Boolean RemoveAudi...</code>
<code>RemoveAuditRuleSpecific</code>	Method	<code>System.Void RemoveAuditRu...</code>
<code>ResetAccessRule</code>	Method	<code>System.Void ResetAccessRu...</code>
<code>SetAccessRule</code>	Method	<code>System.Void SetAccessRule...</code>
<code>SetAccessRuleProtection</code>	Method	<code>System.Void SetAccessRule...</code>
<code>SetAuditRule</code>	Method	<code>System.Void SetAuditRule(...</code>
<code>SetAuditRuleProtection</code>	Method	<code>System.Void SetAuditRuleP...</code>
<code>SetGroup</code>	Method	<code>System.Void SetGroup(Iden...</code>
<code>SetOwner</code>	Method	<code>System.Void SetOwner(Iden...</code>

A könyv keretein túlmutat, hogy mindegyiket külön bemutassam, de ezen információk alapján azt hiszem, el lehet indulni.

3.5.13 Összetett feladat ADSI műveletekkel

Végezetül nézzünk egy összetettebb feladatot a Windows Server 2008 tartományi környezetben felmerülő problémára. Egy új lehetőség itt az ún. „*Fine grained password policy*”, azaz a tartományi szintnél alacsonyabb szinten beállítható jelszó házirendek létrehozásának lehetősége. Ezzel csak egy probléma van: nem szervezeti egységekre, hanem biztonsági csoportokra tudjuk ezeket kiosztani. Ha konzisztensek szeretnénk maradni a házirendek tekintetében, akkor érdemes „árnyékcsoportokat” létrehozni, azaz olyan csoportokat, amelyek egy adott szervezeti egység összes felhasználóját tartalmazzák. Erre készítettem ezt a függvényt, amely automatikusan létrehozza „*shadow*” névelőtaggal és az OU nevével mint utótaggal a csoportot az adott OU-ban, ha még nincs ilyen. Belerakja az összes olyan felhasználót ebbe a csoportba, akik még nem tagjai.

Paraméterként egy OU *distinguished name* adatát kell megadni. Ha egy felhasználót kitörlünk az adott OU-ból, akkor azt az AD automatikusan kizedi a shadowgroup-ból, viszont ha csak átmozgatjuk a felhasználót egy másik tárolóba, akkor annak a csoport tagjaiból való eltávolításáról nekünk kell gondoskodni. Ezt hajtja végre a szkript vége.

Rendszeresen futtatva szinkronban tarthatjuk az árnyékcsoportok tagságát az OU felhasználói objektumaival.

```
function update-shadowgroup ([string] $ou = "OU=Demó 2,DC=iqjb,DC=w08")
{
    $adou = [ADSI] "LDAP://$ou"

    $query = new-object system.directoryservices.directorysearcher
    $query.SearchScope = "OneLevel"
    $query.SearchRoot = $adou
    $query.filter = "(&(objectCategory=group)(name=shadow-$( $adou.name)))"
    $sg = $query.FindOne()
    if(-not $sg)
    {
        $ADS_GROUP_TYPE_GLOBAL_GROUP = 0x00000002
        $ADS_GROUP_TYPE_DOMAIN_LOCAL_GROUP = 0x00000004
        $ADS_GROUP_TYPE_LOCAL_GROUP = 0x00000004
        $ADS_GROUP_TYPE_UNIVERSAL_GROUP = 0x00000008
        $ADS_GROUP_TYPE_SECURITY_ENABLED = 0x80000000

        $groupType = $ADS_GROUP_TYPE_SECURITY_ENABLED -bor
        $ADS_GROUP_TYPE_GLOBAL_GROUP
        $sg = $adou.Create("Group", "CN=shadow-$( $adou.name)")
        Write-Host "Creating group: shadow-$( $adou.name)..."
        $sg.Put("groupType", $groupType)
        $sg.SetInfo()
    }
    else
    {
        $sg = [ADSI] $sg.Path
    }
    $query.SearchScope = "OneLevel"
    $query.SearchRoot = $adou
    $query.filter = "(objectCategory=user)"
    $users = $query.FindAll()

    foreach($user in $users)
    {
        if($user.properties.memberof -notcontains $sg.distinguishedname)
        {
            $sg.member += $user.properties.distinguishedname
            write-host "Inserting $($user.properties.name)..."
        }
    }
    $sg.setinfo()

    $members = $sg.member
    foreach($member in $members)
    {
        if(-not $member.Contains(",OU=$( $adou.name),"))
        {
            write-host "Removing $member..."
            $sg.Remove("LDAP://$member")
            $sg.setinfo()
        }
    }
}
```

```
}  
}
```

A könyv tanfolyami felhasználása nem engedélyezett!

3.6 Hasznos linkek

Az alábbi linklista kb. 2 év gyűjtőmunkájának eredménye. Ez a könyv nem jöhetett volna létre, ha ezek az információk nem állnak rendelkezésemre. Természetesen nem az itteni információkat emeltem át egy az egyben, hanem ezek a weboldalak inspiráltak arra engem, hogy bizonyos témákat járjak jobban körül, illetve ötleteket adtak arra vonatkozólag, hogy milyen témákat érintsek.

Sok ezen linkek közül nem statikus oldal, hanem dinamikus tartalom, blog, folyóirat jellegű oldal, így érdemes ezeket rendszeresen látogatni.

3.6.1 PowerShell 1.0 linkek

PowerShell QuickStart:

<http://channel9.msdn.com/wiki/default.aspx/Channel9.WindowsPowerShellQuickStart>

PowerShell Wiki:

<http://channel9.msdn.com/wiki/default.aspx/Channel9.WindowsPowerShellWiki>

Scripting Ezine:

<http://www.computerperformance.co.uk/ezone/>

Tip of the Week (Script Center):

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/resources/pstips/archive.mspix>

Gyorsbillentyűk:

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/topics/winpsch/manual/hotkeys.mspix>

.NET formázási kifejezések:

[http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/fbxf59x\(vs.71\).aspx](http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/fbxf59x(vs.71).aspx)

Egyedi objektum, add-member:

<http://thepowershellguy.com/blogs/posh/rss.aspx?Tags=PsObject&AndTags=1>

<http://blog.sapien.com/index.php/2008/02/20/how-can-i-write-a-powershell-function-that-outputs-a-table/>

<http://technet.microsoft.com/en-us/library/bb978596.aspx>

Egyedi típus:

[http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/cc136149\(VS.85\).aspx](http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/cc136149(VS.85).aspx)

<http://technet.microsoft.com/en-us/library/bb978568.aspx>

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2006/06/24/645981.aspx>

<http://www.hanselman.com/blog/MakingJunctionsReparsePointsVisibleInPowerShell.aspx>

Regex:

<http://msdn2.microsoft.com/en-us/library/hs600312.aspx>
<http://www.regular-expressions.info/>
<http://regexlib.com/>
<http://www.weitz.de/regex-coach/>
<http://www.sellsbrothers.com/tools/#regexd>
<http://www.ultrapico.com/EspressoDownload.htm>

Keresés az Active Directory-ban ([ADSI]):

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/resources/qanda/nov06/hey1109.msp>
<http://blogs.technet.com/benp/archive/2007/03/26/searching-the-active-directory-with-powershell.aspx>
http://www.computerperformance.co.uk/powershell/powershell_active_directory.htm
<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/topics/winsh/searchad.msp>

WMI:

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/topics/msh/mshandwmi.msp>
<http://www.codeplex.com/PsObject/Wiki/View.aspx?title=WMI&referringTitle=PSH%20Community%20Guide>

PowerShell blog:

<http://poshoholic.com/>
<http://blogs.microsoft.co.il/blogs/ScriptFanatic/>

ADSI:

http://blogs.technet.com/industry_insiders/pages/windows-server-2008-protection-from-accidental-deletion.aspx
[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms256752\(VS.80\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms256752(VS.80).aspx)
<http://bsonposh.com/archives/tag/adsi>
<http://www.leadfollowmove.com/archives/powershell/managing-group-membership-in-active-directory-with-powershell-part-1>
<http://www.leadfollowmove.com/archives/powershell/managing-group-membership-in-active-directory-with-powershell-part-2>
<http://technet.microsoft.com/en-us/magazine/cc162323.aspx>
<http://powershelllive.com/blogs/lunch/archive/2007/04/04/day-6-adsi-connecting-to-domains-computers-and-binding-to-objects.aspx>

PowerShell on Windows Server 2008 Server Core:

<http://dmitrysotnikov.wordpress.com/2008/05/15/powershell-on-server-core/>

Effective PowerShell:

http://keithhill.spaces.live.com/?_c11_BlogPart_BlogPart=blogview&_c=BlogPart&partqs=cat%3dEffective%2bPowerShell

ACL-ek kezelése:

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/resources/pstips/may08/pstip0516.msp>

Performance Monitor:

<http://www.leeholmes.com/blog/AccessingPerformanceCountersInPowerShell.aspx>

LDAP filter:

<http://www.tek-tips.com/faqs.cfm?fid=5667>

DateTime típus a .NET keretrendszerben:

http://www.meshplex.org/wiki/C_Sharp/Dates_and_Times

COM Automation:

<http://blogs.msdn.com/jmanning/archive/2007/01/25/using-powershell-for-outlook-automation.aspx>

http://www.computerperformance.co.uk/powershell/powershell_com.htm

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/resources/pstips/nov07/pstip1130.msp>

3.6.2 PowerShell 2.0 linkek

Az alábbiakban a 2. kiadáshoz felhasznált, jórészt a PowerShell 2.0 újdonságaira fókuszáló linkek találhatók:

Általános PowerShell információk

<http://powershell.com/cs/blogs/ebook/archive/2009/03/30/chapter-12-command-discovery-and-scriptblocks.aspx>

<http://www.leeholmes.com/blog/default,date,2009-04-20.aspx>

http://keithhill.spaces.live.com/?c11_BlogPart_pagedir=Next&c11_BlogPart_handle=cns!5A8D2641E0963A9716930&c11_BlogPart_BlogPart=blogview&c=BlogPart

<http://www.reskit.net/powershell/index.htm>

<http://www.codedigest.com/Tutorials/Windows-PowerShell-Commands1.aspx>

<http://www.jonathanmedd.net/>

PS Toolbox:

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/topics/winpshtoolbox.msp>

<http://code.msdn.microsoft.com/PowerShellPack>

<http://www.powershelltoys.com/>

Windows Management Framework

<http://support.microsoft.com/default.aspx/kb/968929>

Remoting Permissions:

<http://msgoodies.blogspot.com/2009/09/using-ps-session-without-having.html>

IE Automation

<http://msdn.microsoft.com/en-us/magazine/cc337896.aspx>

2.0 újdonságok:

<http://blogs.technet.com/heyscriptingguy/archive/2009/10/28/hey-scripting-guy-october-28-2009.aspx>

Try, Catch, Finally

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/06/17/traps-vs-try-catch.aspx>

<http://blogs.mssqltips.com/blogs/chadboyd/archive/2008/10/04/try-catch-finally-with-powershell.aspx>

<http://tfl09.blogspot.com/2009/01/error-handling-with-powershell.html>

Modules:

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/dd878324\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/dd878324(VS.85).aspx)

<http://tfl09.blogspot.com/2009/01/modules-in-powershell-v2.html>

<http://get-powershell.com/2008/12/23/module-manifests-in-ctp3/>

<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/archive/2009/02/24/powershell-modules-ii.aspx>

<http://chrisfederico.wordpress.com/2009/05/27/introduction-to-powershell-modules-w-advanced-functions/>

<http://richardsiddaway.spaces.live.com/Blog/cns!43CFA46A74CF3E96!2106.entry>

<http://huddledmasses.org/powershell-modules/>

<http://huddledmasses.org/powershell-modules-metadata-and-mysteries/>

.NET fogalmak:

<http://prog.hu/cikkek/860/Bevezetes+a+NET-be/oldal/6.html>

Advanced Functions:

<http://bartdesmet.net/blogs/bart/archive/2008/03/22/windows-powershell-2-0-feature-focus-script-cmdlets.aspx>

<http://get-powershell.com/category/advanced-function/>

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2008/12/23/advanced-functions-and-test-leapyear-ps1.aspx>

<http://poshoholic.com/2009/09/18/powershell-3-0-why-wait-importing-typed-objects-with-typed-properties-from-a-csv-file/>

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/01/11/test-pscmdlet.aspx>

<http://blogs.msdn.com/mediaandmicrocode/archive/2009/04/10/microcode-powershell-scripting-trick-fun-with-parameter-binding-the-fake-parameter-set-trick.aspx>

<http://get-powershell.com/2009/01/06/advanced-functions-support-confirm/>

DynamicParameters:

<http://www.powergui.org/thread.jsps?threadID=10607>

<http://poshoholic.com/2007/11/28/powershell-deep-dive-discovering-dynamic-parameters/>

Cmdlet mélységek:

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms714433\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms714433(VS.85).aspx)

Should Process V2 előtt (jó a megértéshez):

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2007/02/25/supporting-whatif-confirm-verbose-in-scripts.aspx>

Proxy functions:

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/01/04/extending-and-or-modifying-commands-with-proxies.aspx>

<http://get-powershell.com/2009/01/04/using-proxy-commands-in-powershell/>

<http://poshcode.org/1606>

<http://poshcode.org/?show=785>

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/03/13/dir-a-d.aspx>

Sok CTP2-es cikk:

<http://community.bartdesmet.net/blogs/bart/archive/category/43.aspx>

Add-Type:

<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/archive/2009/12/05/creating-objects.aspx>

<http://thepowershellguy.com/blogs/posh/archive/2008/06/02/powershell-v2-ctp2-making-custom-enums-using-add-type.aspx>

<http://get-powershell.com/category/add-type/>

<http://episteme.arstechnica.com/eve/forums/a/tpc/f/6330927813/m/683003352041>

<http://dougfinke.com/blog/index.php/2009/08/15/inject-dynamic-wpf-guis-into-your-powershell-pipeline/>

SQL, Access:

<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/>

Outlook PowerShell:

<http://blogs.technet.com/heyscriptingguy/archive/2009/12/16/hey-scripting-guy-december-16-2009.aspx>

AD PowerShell:

<http://blogs.msdn.com/adpowershell/>

<http://blogs.msdn.com/adpowershell/archive/2009/05/19/tab-completing-ldap-attribute-names-inside-advanced-filters.aspx>

<http://blogs.msdn.com/adpowershell/archive/2009/09/22/how-to-find-extended-rights-that-apply-to-a-schema-class-object.aspx>

LDAP syntax

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa746475\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa746475(VS.85).aspx)

SearchFlags:

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms679765\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms679765(VS.85).aspx)

SystemFlags:

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms680022\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms680022(VS.85).aspx)

FormatData:

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2006/04/30/how-powershell-formatting-and-outputting-really-works.aspx>

<http://blogs.technet.com/heyscriptingguy/archive/2009/06/21/hey-scripting-guy-event-6-solutions-from-expert-commentators-beginner-and-advanced-the-110-meter-hurdles.aspx>

Stop pipeline:

<http://powershell.com/cs/blogs/tobias/archive/2010/01/13/cancelling-a-pipeline.aspx>

Pipeline begin, process, end order:

http://jdhitsolutions.com/blog/2010/01/potential-pipeline-pitfall/#utm_source=feed&utm_medium=feed&utm_campaign=feed

AD UAC:

<http://bsonposh.com/archives/category/powershell/page/3>

<http://www.computerperformance.co.uk/ezone/ezone23b.htm>

Eseménynapló:

<http://www.jonathanmedd.net/2009/12/powershell-2-0-one-cmdlet-at-a-time-12-write-eventlog.html>

WMI:

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/08/30/exploring-wmi-with-powershell-v2.aspx>

<http://technet.microsoft.com/en-us/library/ee198937.aspx>

<http://tfl09.blogspot.com/2009/05/powershell-and-wmi-namespaces.html>

<http://itknowledgeexchange.techtarget.com/powershell/>

<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/archive/2009/08/13/system-up-time.aspx>

WQL Referencia:

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa394606\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa394606(VS.85).aspx)

WMIEvents:

<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/archive/2009/11/07/powershell-wmi-events.aspx>

<http://powershellcommunity.org/Blogs/CommunityBlogs/tabid/55/EntryID/43/Default.aspx>

<http://trevorsullivan.wordpress.com/2009/11/16/powershell-getting-started-with-wmi-events/>

Eventing:

<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2008/06/11/powershell-eventing-quickstart.aspx>
<http://richardsiddaway.spaces.live.com/blog/cns!43CFA46A74CF3E96!2598.entry>
<http://poshcode.org/859>
<http://www.nivot.org/2009/10/09/PowerShell20AsynchronousCallbacksFromNET.aspx>
<http://www.networkworld.com/community/node/36616>
<http://jdhitsolutions.com/blog/2009/09/powershell-exit-stage-left/>
<http://www.networkworld.com/community/node/36616>
<http://dmitrysotnikov.wordpress.com/2008/06/23/powergui-teched-demo/>
<http://www.leeholmes.com/blog/PowerShellAudioSequencer.aspx>

Exchange powershell:

<http://www.exchange-powershell.com/>

Search:

<http://blogs.technet.com/heyscriptingguy/archive/2007/08/27/how-can-i-find-all-the-files-in-a-directory-tree-that-contain-a-specific-word-or-phrase.aspx>
[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/bb266517\(VS.85\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/bb266517(VS.85).aspx)
<http://social.msdn.microsoft.com/Forums/en/windowsdesktopsearchdevelopment/thread/e71042f6-79d7-44a4-afcd-049e242ab6a4>
<http://www.codeproject.com/KB/vista/wdscmdlet.aspx>
<http://ochoco.blogspot.com/2008/12/querying-windows-desktop-search.html>
http://www.thejoyofcode.com/Using_Windows_Search_in_your_applications.aspx
http://www.codeguru.com/csharp/csharp/cs_data/searching/article.php/c13719/
<http://blogs.msdn.com/cheller/archive/2006/06/27/windows-vista-search-syntax-where-are-my-predicates.aspx>

CHM help generator:

<http://powershellcommunity.org/Default.aspx?tabid=55&EntryID=7>

Group Policy:

<http://technet.microsoft.com/en-us/library/ee461027.aspx>

BreakPoints:

<http://blog.usepowershell.com/2010/01/script-injection-with-set-psbreakpoint/>
<http://www.jonathanmedd.net/2010/02/powershell-2-0-one-cmdlet-at-a-time-59-set-psbreakpoint.html>
<http://www.jonathanmedd.net/2010/02/powershell-2-0-one-cmdlet-at-a-time-60-get-psbreakpoint.html>
<http://msgoodies.blogspot.com/2010/02/invoking-powershell-debugger-from.html>
<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/07/13/advanced-debugging-in-powershell.aspx>
<http://blogs.msdn.com/powershell/archive/2009/01/19/debugging-powershell-script-using-the-ise-editor.aspx>

Excel:

<http://blogs.technet.com/heyscriptingguy/archive/2006/09/08/how-can-i-use-windows-powershell-to-automate-microsoft-excel.aspx>

<http://kentfinkle.com/PowershellAndExcel.aspx>

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/resources/pstips/nov07/pstip1130.msp>

<http://www.eggheadcafe.com/software/aspnet/30217514/excel-automation.aspx>

<http://stackoverflow.com/questions/687891/exception-automating-excel-2007-with-powershell-when-calling-workbooks-add>

<http://wouter.shush.com/2007/08/excel-automation-with-powershell>

http://forums.msexchange.org/m_1800511877/tm.htm

<http://msmvps.com/blogs/richardsiddaway/archive/2010/01/03/excel-2010-and-powershell.aspx>

<http://msdn.microsoft.com/en-us/library/bb241279.aspx>

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/h1e33e36\(VS.80\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/h1e33e36(VS.80).aspx)

Access:

<http://technet.microsoft.com/en-us/magazine/2009.05.scriptingguys.aspx?pr=blog>

<http://allenbrowne.com/func-DDL.html>

<http://bytes.com/topic/access/answers/467786-how-create-autonumber-field-sql-statement>

[http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa140015\(office.10\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa140015(office.10).aspx)

<http://allenbrowne.com/ser-49.html>

http://www.chat11.com/Microsoft_Access_SQL

ACL:

<http://www.microsoft.com/technet/scriptcenter/resources/pstips/may08/pstip0516.msp>

<http://powershellcommunity.org/Forums/tabid/54/aff/19/aft/609/afv/topic/Default.aspx>

<http://blogs.msdn.com/johan/archive/2008/10/01/powershell-editing-permissions-on-a-file-or-folder.aspx>

<http://blogs.technet.com/heyscriptingguy/archive/2009/09/14/hey-scripting-guy-september-14-2009.aspx>

4. Tárgymutató

— 153	S	.. 77, 158
!	:	
! ld. -not	:: 94, 159	
#	;	
# 214	@	
\$	@()..... 71, 155	
\$() 155, 168	@{ Lásd hashtábla	
\$ _ 55	@ " 49	
\$args..... 182, 211	[
\$ConfirmPreference..... 350	[] 157	
\$DebugPreference..... 326	[ADSI]..... 525	
\$false..... 151	[decimal]..... 69	
\$foreach..... 169	[double]..... 69	
\$host..... 274	[int]..... 69	
\$input..... 198	[long]..... 69	
\$matches..... 135	[math]..... 94	
\$MyInvocation..... 266, 267	[PObject]..... Lásd PObject	
\$null..... 151	[regex]..... 145	
\$ofs..... 93	[scriptblock]..... 200	
\$PSBoundParameters..... 271	[switch]..... 184	
\$pscmdlet..... 343	[system.convert]..... 95	
\$switch..... 177	[void]..... 76	
\$this..... 101, 421	[XML]..... 385	
\$true..... 151	,	
\$VerbosePreference..... 325	` 21, 48	
%	{	
% 23, 124	{ } 156	
&		
& 50	53	
(,	
() 154	' 48	
,	"	
, 70, 158	" 48	
.		
. 159		

	+	
++	153	
+=	73	
	<	
<# #>		214
	>	
>	163	
>>	163	
	0	
0x	69	
	2	
2>	323	
	A,Á	
Add-Computer		406
Add-Member		100
Add-PSSnapin		279
Add-Type		110
alias		37
	B	
begin/process/end		198
break		175, 317
	C	
Catch		320
Checkpoint-Computer		409
clear		23
Clear-EventLog		395
Clear-Host		23
Clear-Variable		46
-clike		130
cls	23	
-cmatch		142
cmdlet		29
cmdletbinding		341
-cnotlike		130
-cnotmatch		143
CommonParameters		306
Compare-Object		239
Complete-Transaction		404
-contains		128
continue		317
ConvertFrom-Csv		247, 248
ConvertFrom-StringData		84
ConvertTo-Csv		248
-creplace		150
	Cs	
csővezeték		52

-csplit	165
---------	-----

D

DATA	367
DateTime	86
default	175
DefaultDisplayPropertySet	104
digitális aláírás	215
dinamikus paraméter	203
dir	27
DirectoryServices.DirectoryEntry	525
Disabe-PSBreakpoint	337
Disable-ComputerRestore	410
dot sourcing	194, 210
DO-WHILE	167
DynamicParam	359

E,É

ELSE	167
ELSEIF	167
Enable-ComputerRestore	410
Enable-PSBreakpoint	337
Enable-PSRemoting	257
EngineEvent	495
Enter-PSSession	260
env:	276
ErrorAction	306
Escape	48
Exception objektum	319, 324
ExceptionType	313
Exit	15, 58
Exit-PSSession	260
Export-Alias	39
Export-CliXML	118, 243
Export-Console	280
Export-Csv	243, 248
Export-ModuleMember	286

F

-f	161
filter	199
Finally	320
fl	Lásd Format-List
FOR	168
FOREACH	168
ForEach-Object	54, 224
format-custom	98
Format-List	60
Format-Table	60, 235
Format-Wide	236
ft	Lásd Format-Table
function:	201

G

Get-Acl	377, 400, 455
Get-ADDomainController	458
Get-ADForest	457
Get-ADGroupMember	443
Get-ADObject	444

Get-ADUser	437
Get-Alias	37
Get-Command	29, 355
Get-ComputerRestorePoint	409
Get-Content	163, 244, 372
Get-Counter	431
Get-Culture	364
Get-Date	86
Get-Eventlog	387
Get-EventSubscriber	496
Get-ExecutionPolicy	208
Get-FormatData	117
Get-Help	30, 55, 360
Get-History	22, 294
Get-HotFix	408
Get-ItemProperty	398
Get-Member	35, 53, 72
Get-Module	282
Get-PSCallStack	334
Get-PSDrive	39
Get-PSPProvider	40
Get-PSSnapin	279
get-random	223
Get-Service	103, 420
Get-Transaction	403
Get-UICulture	365
Get-Unique	241
Get-Variable	46, 190
Get-WinEvent	391
Get-WMIObject	411
GetType()	44
-GroupBy	62
Group-Object	226

H

hashtable	80
help függvény	31
here string	49
hexadecimális	69
hibakezelés	305

I, Í

idézőjelek használata	47
IF 167	
Import-Alias	39
Import-CliXML	118
Import-Csv	244, 248
Import-LocalizedData	367
import-module	282
Invoke()	157
Invoke-Command	256
Invoke-Expression	160
Invoke-Item	160
Invoke-WMIMethod	423
-is 152	
-isnot	152

J

-join	164
-------------	-----

K

kimenet	55
kommandlet	Lásd cmdlet
komment	214
konzolfájl	280

L

-like	130
Limit-EventLog	395
logikai operátorok	
-and	150
-band	151
-bnot	151
-bor	151
-bxor	151
-not	151
-or 150	
-xor	150

M

makecert.exe	215
Measure-Command	293
Measure-Object	242
megosztások elérése	385
metódus	27
module manifest	287
moduljegyzék	287
MoveNext()	170
MyCommand	266

N

New-Alias	38
New-Event	495
New-EventLog	395
New-Item	202, 369, 400
New-ItemProperty	400
New-Module	291
New-ModuleManifest	287
New-Object	94, 110
-COM	485
New-PSDrive	41
New-PSSession	258
New-TimeSpan	89
New-Variable	46
nonterminating error	305
-notcontains	128
-notlike	130
-notmatch	143

O, Ó

objektum	27
op_Addition	120
operátor	
szétpaszírozás (@)	184
operátorok	
-ceq	126
-cge	126
-cgt	126

-cle	126
-clt126	
-cne	126
-eq126	
-ge126	
-gt 126	
-le 126	
-lt 126	
-ne126	
végrehajtási	160
Out-Default	114
Out-File	243
Out-GridView	237
Out-Host	56, 114
Out-Null	251
Out-Printer	243
output	55
Out-String	249

ö,ő

összehasonlító operátorok	126
---------------------------------	-----

P

param	185, 212
parameter metaadat	341
-PassThru	101
pipeline	52
PowerGUI	297
prompt	204, 277
>> 21	
Provider	
képességek	40
psbase	527
PSDrive	39
PSObject	99
PSProvider	40

R

range	Lásd ..
Read-Host	215
Receive-Job	252
Reflector	95, 302
RegexBuddy	302
Register-EngineEvent	495
Register-ObjectEvent	499
Regular Expression	130
Regex	130
Remove-Computer	406
Remove-EventLog	395
Remove-Job	254
Remove-Module	284
Remove-PSDrive	42
Remove-PSSession	260
Remove-PSNapin	279
Remove-Variable	45
Remove-WMIObject	428
Reset()	170
Reset-ComputerMachinePassword	408
Resolve-Path	43
Restart-Computer	406

Restore-Computer	410
return	196, 212

S

-scope	190
ScriptBlock	157
Search-ADAccount	445
Select-Object	229, 399
Select-String	148, 249
Send-MailMessage	295
Set-Acl	379
Set-ADUser	447
Set-Content	243
Set-Date	86
Set-ExecutionPolicy	206
Set-Item	202
Set-ItemProperty	400
Set-PSBreakPoint	332
Set-PSDebug	326
Set-StrictMode	328
Set-Variable	45, 190
Set-WMIInstance	426
Set-WSMandQuickConfig	258
Show-EventLog	395
Sort-Object	62, 234
-split	164
Split()	126
Split-Path	267
Start-Job	252
Start-Process	417
Start-Sleep	293
Start-Transaction	403
Start-Transcript	292, 376
static member	94
Stop-Computer	406
Stop-Job	254
Stop-Process	417
Stop-Transcript	292
SupportsShouldProcess	349
switch	
-wildcard	176
SWITCH	174
System.Collections.ArrayList	74
System.Collections.SortedList	85
System.Console	472
System.DirectoryServices.ActiveDirectory.ActiveDirectorySite	524
System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Domain	523
System.DirectoryServices.ActiveDirectory.Forest	523
System.DirectoryServices.DirectorySearcher	535
System.Environment	470
System.IO.FileSystemWatcher	500
System.IO.Path	383
System.Net.Dns	523
System.Timers.Timer	499

Sz

szkriptblokk	200
szótár	80

T

TabExpansion	20, 204
Tee-Object	226
terminating error	305
Test-ComputerSecureChannel	408
Test-Connection	256, 407
Test-Path	369
throw	181, 305
típus	66
ToString()	240
tömb	69
asszociatív	80
egyelemű	70
elem	77
típusos	79
többdimenziós	78
tömboperátor	158
Trace-Command	329
trap	311
Try320	
tulajdonság	27

Ty

types.ps1xml	103, 421
--------------------	----------

U,Ú

Undo-Transaction	405
Unregister-Event	496
Update-FormatData	114, 116
Update-List	250

V

változók	43
----------------	----

W

Wait-Job	254
Wait-Process	417
Where-Object	55
WHILE	167
Windows PowerShell ISE	24
–wrap	63
Write-Debug	325, 326
Write-Error	323
Write-EventLog	395
Write-Host	55
Write-Output	55
Write-Progress	295
Write-Verbose	325
Write-Warning	323